

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SABAHATTİN ALİ’NİN DEĞİRMEN ADLI
ÖYKÜ KİTABINDA KELİME GRUPLARI

Aliye GÖZTEPE
2501141030

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Uğur GÜRSU

İSTANBUL- 2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : Aliye GÖZTEPE Numarası : 2501141030
Anabilim Dalı /
Anasanat Dalı / Programı : Türk Dili ve Edebiyatı Danışmanı : Doç. Dr. Uğur GÜRSU
Tez Savunma Tarihi : 12.09.2019 Saati : 15:00
Tez Başlığı : "Sabahattin Ali'nin Değirmen Adlı Öykü Kitabında Kelime Grupları"

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜ'NE** OYBİRLİĞİ / **OYÇOKLUĞUYLA** karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Hatice TÖREN		Kabul
2- Doç. Dr. Uğur GÜRSU		Kabul
3- Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AKIŞ		Kabul

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Mustafa BALCI		
2- Prof. Dr. Yıldız KOCASAVAŞ		

ÖZ

SABAHATTİN ALİ’NİN DEĞİRMEN ADLI ÖYKÜ KİTABINDA KELİME GRUPLARI Aliye GÖZTEPE

En etkili iletişim, dille kurulan iletişimdir. Bu iletişimde de kelimeler ve her zaman kelimeler tek başına yeterli olamadığı için kelime grupları kullanılmaktadır.

Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından biri olan Sabahattin Ali ve onun eserleri ile ilgili pek çok araştırma, tez bulunmasına rağmen eserleri üzerine dil bilgisi bakımından az sayıda çalışma bulunmaktadır.

Bu çalışmada Sabahattin Ali’nin “Değirmen” adlı öykü kitabındaki ilk 10 öykü kelime gruplarının yapısı bakımından incelenmiştir. Çalışmamız giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Birinci bölümde Sabahattin Ali’nin hayatı, edebi kişiliği, öykücülüğü ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde söz dizimi ve kelime grupları hakkında bilgi verilerek “kelime grupları” ile ilgili araştırmacıların farklı görüş ve tasniflerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde öykülerdeki kelime grupları tespit edilerek yapıları bakımından ele alınarak sınıflandırılmıştır. Sonuç bölümünde de öykülerde tespit edilen kelime grupları sayısal olarak sunulularak değerlendirme yapılmıştır.

Bu çalışmayla “Kelime Grupları” konusundaki incelemelere katkıda bulunmak ve Sabahattin Ali’nin ifade gücünü dile getirmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sabahattin Ali, Öykü, Değirmen, Söz Dizimi, Kelime Grupları

ABSTRACT

THE BOOK OF SABAHATTİN ALİ: DEĞİRMEN (THE MILL) A RESEARCH ABOUT WORD GROUPS

Aliye GÖZTEPE

The most effective communication is the verbal communication. In the communication process, as words are not sufficient alone, word groups are used.

Although there have been a great number of researches, theses about Sabahttin Ali, who is one of the leading names in Turkish literature, and his works, there are a couple of studies on his works in terms of grammar.

In this study first ten stories in the story book of Sabahttin Ali which is called Değirmen are investigated with regards to word groups. This study consists of an entry section, three parts and a conclusion. In the first part are given information about Sabahattin Ali and his life, literary personality, storytelling and works. In the second part information about syntax and word groups are given and are given place to different point of views and assortment of researchers on word groups. In the third part words groups in the stories are determined and these groups are classified according to their structure. In conclusion ascertained word groups in the stories are evaluated and presented numerically.

The main purpose of this article is to contribute to the investigations about word groups and giving a voice to Sabahattin Ali's power of articulation.

Key Words: Sabahattin Ali, Story, Mill, Syntax, Word Groups.

ÖN SÖZ

Dil, duyguları ve düşünceleri yansıtan, bir milletin maddi ve manevi kültürünü nesilden nesile aktaran ve bir milleti millet yapan en önemli unsurlardan biridir. Dil, insanların birbirleriyle anlaşmasını sağlayan doğal bir araçtır ve etkili bir iletişim için dilin kullanımı çok önemlidir.

Bir dili zenginleştiren, ait olduğu toplum ile beraber değişip gelişen kelimeleri anlamak; bunların kullanımlarıyla ilgili doğru bilgilere ulaşmak dilin yazılı ürünlerinin incelenmesinden geçmektedir. Dilin imkânları ve zenginliği ortaya konulurken yazar ve şairlerin eserlerinde kullandıkları kelimeler önemli bir kaynaktır.

Sabahattin Ali, edebiyatımızın tanınan en önemli yazarlarından biridir. Kısa süren ömrünün en verimli zamanlarında vermiş olduğu eserleri, yaşadığı dönemin sosyal, siyasal ve kültürel ortamının anlaşılması bakımından önemlidir. Buna bağlı olarak onun eserlerinde kullandığı sözler ve bu sözleri hangi anlamda kullanıyor oluşu, kendine özgü ifadelerin çeşitli yönleriyle birlikte ele alınması ve dilinin zenginliğinin ortaya konulması amacıyla eserlerindeki sözlerin incelenmesi de büyük bir önem arz etmektedir. Bu düşünceden hareketle değerli yazarımızın eserleri üzerine edebiyat alanında yer alan tez çalışmalarına kıyasla dil alanında çok az çalışma olduğunu fark ederek ve araştırmacılara göre daha ziyade öykücülüğüyle ön plana çıkması bakımından bir öykü kitabını ele almak istedik.

Biz bu çalışmada Sabahattin Ali'nin ilk öykü kitabı olan Değirmen adlı eserindeki ilk 10 öyküyü, kelime grupları açısından inceleyerek söz dizimi doğrultusunda tespit edilen kelime gruplarını yapıları bakımından tasnif ettik. İncelediğimiz öykülerde geçen bütün kelime gruplarını ele alarak cümle içerisindeki yerleriyle gösterdik. Çalışmamız giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır.

Tezimizin amacı, kelime grupları ile ilgili yapılan çalışmalara katkıda bulunmak ve Sabahattin Ali'nin dili kullanma gücünü kelime grupları üzerinden gösterebilmektir.

Çalışmam boyunca desteğini benden esirgemeyen tez danışmanım, değerli hocam Doç. Dr. Uğur GÜRSU'ya; kıymetli görüşleri ve önerileriyle çalışmamı aydınlatan sayın hocalarım Prof. Dr. Hatice TÖREN, Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ ve tez savunmamda jüri üyesi olması vesilesiyle tanıdığım Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AKIŞ'a, öykülerin incelenebilmesi için teknik olarak yol gösteren Türk Dili Okutmanı sayın Ahmet PEKŞEN'e; çalışmamın her aşamasında ve kütüphanelerde çalışma arkadaşım olarak bilgisi ve varlığıyla destek olan dostum Dr. Öğr. Üyesi Zehra HAMARAT'a; değerli istişareleriyle çalışmama katkı sağlayan çok sevdiğim öğretmen arkadaşlarıma, dostlarıma ve öğrenim hayatım boyunca yanımda olan aileme, özellikle de bu tezin hazırlanma sürecinde bütün kahrımı çeken sevgili kardeşime teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Aliye GÖZTEPE

İstanbul-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	xviii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SABAHATTİN ALİ’NİN HAYATI, EDEBİ KİŞİLİĞİ, ÖYKÜCÜLÜĞÜ VE DEĞİRMEN

1.1. Hayatı	4
1.2.Edebi Kişiliği, Öykücülüğü ve Değirmen	8
1.2.1. Edebi Kişiliği	8
1.1.2.Öykücülüğü, Öyküleri ve Değirmen.....	10
1.3.Eserleri.....	13

İKİNCİ BÖLÜM

KELİME GRUPLARI

2.1. Söz Dizimi	15
2.2. Söz Diziminde Kelime Grubunun Yeri	16
2.3. Kelime Gruplarının Genel Özellikleri	19
2.4. Kelime Gruplarının Sınıflandırılması.....	20

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SABAHATTİN ALİ’NİN DEĞİRMEN ADLI ÖYKÜ KİTABINDA KELİME GRUPLARI

3.1. İyelik Grubu	28
3.1.1. Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	29
3.1.1.1.Tamlananı Tek Kelimedden Oluşan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	29
3.1.1.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları. 66	
3.1.1.2.1.Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	66
3.1.1.2.2. Tamlananı İsim Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	78

3.1.1.2.3. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	79
3.1.1.2.4. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	80
3.1.1.2.5. Tamlananı Derecelendirme Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	91
3.1.1.2.6. Tamlananı Yaklaşma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	91
3.1.1.2.7. Tamlananı Bulunma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	92
3.1.1.2.8. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	92
3.1.1.2.9. Tamlananı Vasıta Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	92
3.1.1.2.10. Tamlananı Edat Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	92
3.1.1.2.11. Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları	93
3.1.2. Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	93
3.1.2.1. Tamlananı Tek Kelime Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	93
3.1.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	96
3.1.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	96
3.1.2.2.2. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	98
3.1.2.2.3. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	98
3.1.2.2.4. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	99
3.1.2.2.5. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	99
3.1.2.2.6. Tamlananı Tekrar Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları	99
3.1.2.3. Tamlayanı Zamirle Oluşturulmuş Kuvvetlendirme Grubu Olan İyelik Grupları	99

3.1.2.4. Tamlayanı Şahıs Zamiri Dışında Bir Zamir Olan İyelik Grupları	99
3.2. İsim Tamlaması	103
3.2.1. Belirtili İsim Tamlaması	105
3.2.1.1. Unsurları Tek Kelime Olan Belirtili İsim Tamlamaları	105
3.2.1.1.1. Tamlayanı veya Tamlananı İsim Olan Belirtili İsim Tamlaması	105
3.2.1.2. Unsurlarından Biri veya İki Kelime Grubu Şeklinde Olan Belirtili İsim Tamlamaları	114
3.2.1.2.1. Tamlayanı Kelime Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	114
3.2.1.2.1.1. Tamlayanı İyelik Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları ..	114
3.2.1.2.1.2. Tamlayanı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları	122
3.2.1.2.1.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları	124
3.2.1.2.1.4. Tamlayanı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	140
3.2.1.2.1.5. Tamlayanı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	141
3.2.1.2.1.6. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	142
3.2.1.2.1.7. Tamlayanı Kuvvetlendirme Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	142
3.2.1.2.1.8. Tamlayanı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	143
3.2.1.2.1.9. Tamlayanı Unvan Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları ..	143
3.2.1.2.1.10. Tamlayanı İlgi Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	143
3.2.1.2.1.11. Tamlayanı Bulunma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	143
3.2.1.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	143
3.2.1.2.2.1. Tamlananı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması ..	143
3.2.1.2.2.2. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması ..	144
3.2.1.2.2.3. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması ..	152
3.2.1.2.2.4. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması ..	154
3.2.1.2.2.5. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması ..	155
3.2.1.2.2.6. Tamlananı Derecelendirme Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	160

3.2.1.2.2.7. Tamlananı Yaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	160
3.2.1.2.2.8. Tamlananı Bulunma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	161
3.2.1.2.2.9. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	161
3.2.1.2.2.10. Tamlananı Farsça Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	161
3.2.2. Belirtisiz İsim Tamlaması.....	161
3.2.2.1. Unsurları Tek Kelime Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	162
3.2.2.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	162
3.2.2.2. Unsurlarından Biri veya İkisi Kelime Grubu Şeklinde Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları	177
3.2.2.2.1. Tamlayanı Kelime Grubu Olan Belirtisiz İsim tamlamaları	177
3.2.2.2.1.1. Tamlayanı İyelik Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması ..	177
3.2.2.2.1.2 Tamlayanı İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	178
3.2.2.2.1.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	179
3.2.2.2.1.4. Tamlayanı Tekrar Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması .	182
3.2.2.2.1.5. Tamlayanı Bağlama Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	182
3.2.2.2.1.6. Tamlayanı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	183
3.2.2.2.1.7. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	184
3.2.2.2.1.8. Tamlayanı Bulunma Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	184
3.2.2.2.1.9. Tamlayanı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	184
3.2.2.2.1.10. Tamlayanı Kuvvetlendirme Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması.....	184
3.2.2.2.1.11. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması.....	185
3.2.2.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları	185
3.2.2.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	185

3.2.2.2.2.2. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	185
3.2.2.2.2.3. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	185
3.2.3. Farsça İsim Tamlaması	186
3.3. Sıfat Tamlaması	187
3.3.1. İsim Unsuru ve Sıfat Unsuru Tek Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları	188
3.3.2. İsim Unsuru ve Sıfat Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	247
3.3.2.1. Sıfat Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	247
3.3.2.1.1. Sıfat Unsuru İyelik Grubu (Sıfat-Fiile Gelen) Olan Sıfat Tamlamaları	247
3.3.2.1.2. Sıfat Unsuru İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları	257
3.3.2.1.3. Sıfat Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları	261
3.3.2.1.4. Sıfat Unsuru Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	267
3.3.2.1.5. Sıfat Unsuru Edat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	277
3.3.2.1.6. Sıfat Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	282
3.3.2.1.7. Sıfat Unsuru Derecelendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları ..	284
3.3.2.1.8. Sıfat Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları ..	286
3.3.2.1.9. Sıfat Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	286
3.3.2.1.10. Sıfat Unsuru Yaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	313
3.3.2.1.11. Sıfat Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	314
3.3.2.1.12. Sıfat Unsuru Bulunma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	314
3.3.2.1.13. Sıfat Unsuru İsnat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	315
3.3.2.1.14. Sıfat Unsuru Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	315
3.3.2.1.15. Sıfat Unsuru Sayı Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	316
3.3.2.1.16. Sıfat Unsuru Aitlik Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	316
3.3.2.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	324
3.3.2.2.1. İsim Unsuru İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları	324
3.3.2.2.2. İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları	333
3.3.2.2.3. İsim Unsuru Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	376
3.3.2.2.4. İsim Unsuru Unvan Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	379
3.3.2.2.5. İsim Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	379
3.3.2.2.6. İsim Unsuru Yaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	379

3.3.2.2.7. İsim Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	379
3.3.2.2.8. İsim Unsuru İsim-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	380
3.3.2.2.9. İsim Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları.....	380
3.3.2.2.10. İsim Unsuru Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları.....	380
3.3.2.2.11. İsim Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	380
3.3.3. Farsça Sıfat Tamlaması.....	380
3.4. Tekrar Grubu	381
3.4.1. Aynı Kelimelerin Tekrarıyla Oluşan Tekrar Grupları	382
3.4.2. Yakın Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları	387
3.4.3. Zıt Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları	389
3.4.4. İlaveli Tekrar Grupları	389
3.5. Birleşik İsim Grubu	391
3.5.1. Unvan İşlevinde Olan Birleşik İsim Grupları	392
3.6. Edat Grubu	392
3.6.1. İsim Unsuru Tek Kelime Olan Edat Grubu	394
3.6.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Edat Grubu	407
3.6.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubu Olan Edat Grubu	407
3.6.2.2. İsim Unsuru İsim Tamlaması Olan Edat Grubu.....	412
3.6.2.3. İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Edat Grubu	415
3.6.2.4. İsim Unsuru İsim-Fiil Grubu Olan Edat Grubu	428
3.6.2.5. İsim Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Edat Grubu	431
3.6.2.6. İsim Unsuru Zarf-Fiil Grubu Olan Edat Grubu.....	434
3.6.2.7. İsim Unsuru Bağlama Grubu Olan Edat Grubu	434
3.6.2.8. İsim Unsuru Bulunma Grubu Olan Edat Grubu.....	437
3.6.2.9. İsim Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Edat Grubu.....	437
3.6.2.10. İsim Unsuru Aitlik Grubu Olan Edat Grubu	438
3.6.2.11. İsim Unsuru Edat Grubu Olan Edat Grubu	438
3.6.2.12. İsim Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Edat Grubu	439
3.6.2.13. İsim Unsuru İç Cümle Olan Edat Grubu.....	440
3.7. Ünlem Grubu	444
3.7.1. İsim Unsuru Tek Kelime Olan Ünlem Grupları	445
3.7.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Ünlem Grupları	445
3.7.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubu Olan Ünlem Grupları	445

3.7.2.2. İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Ünlem Grupları	446
3.8. Unvan Grubu	446
3.9. Bağlama Grubu.....	448
3.9.1. "ve", "ile" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu	450
3.9.2. Bir Bağlaçla ve Virgülle Oluşan Bağlama Grubu	465
3.9.3. Bağlaç Değerinde Virgülle Oluşan Bağlama Grubu.....	468
3.9.4. "veya", "yahut" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu	480
3.9.5. "değil" Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu	483
3.9.6. "hatta", "bilhassa" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu	483
3.9.7. "hem...hem" Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu	484
3.9.8. "ne...ne..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu.....	484
3.9.9. "ama", "lakin", "fakat" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu	485
3.9.10. "falan", "filan" ve "vb." Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu.....	485
3.9.11. "kâh...kâh..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu.....	486
3.9.12. "bazen...bazen..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu.....	486
3.9.13. "...yoksa..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu	486
3.9.14. "ya...ya..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu.....	486
3.9.15. "olsun...olsun..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu	486
3.9.16. "belki...belki..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu	486
3.10. Birleşik Fiil Grubu.....	486
3.10.1. İsim + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller	489
3.10.1.1. Yardımcı Fiili "et-"Olan Birleşik Fiiller	490
3.10.1.2. Yardımcı Fiili "ol-" Olan Birleşik Fiiller	502
3.10.1.3. Yardımcı Fiili "eyle-" Olan Birleşik Fiiller	509
3.10.1.4. Yardımcı Fiili "kıl-" Olan Birleşik Fiiller	509
3.10.1.5. Yardımcı Fiili "bul-", "bulun-" Olan Birleşik Fiiller.....	509
3.10.1.6. Yardımcı Fiili "yap-" Olan Birleşik Fiiller	510
3.10.2. Sıfat-Fiillerle Oluşan Birleşik Fiiller	510
3.10.2.1. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-mış / -miş" Ekli Birleşik Fiiller.....	510
3.10.2.2. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-acak /-ecek" Ekli Birleşik Fiiller	511
3.10.2.3. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-ar/ -er, -maz /-mez" Ekli Birleşik Fiiller	512
3.10.3. Fiil + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller.....	512

3.10.3.1. Yeterlik Fiili (İktidar Fiili).....	513
3.10.3.2. Tezlik Fiili.....	521
3.10.3.3. Süreklilik Fiili	522
3.10.3.4. Yaklaşma Fiili	522
3.10.3.5. Yarı Tasvir Fiilleri.....	523
3.10.4. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller (Deyim Anamlı)	525
3.11. Sayı Grubu.....	540
3.12. Kuvvetlendirme Grubu.....	541
3.12.1. "ise" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu	542
3.12.2. "de, da" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu	543
3.12.3. "daha" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu	550
3.12.4. "bile" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu.....	551
3.12.5. “ki” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu	554
3.12.6. “mi, değil mi, yok mu” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu.....	555
3.12.7.“bari” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu	555
3.12.8. Ünlemler ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu.....	555
3.12.9. Pekiştirme Unsurunun Kelime Grubunun Başında Yer Almasıyla Oluşan Kuvvetlendirme Grubu.....	556
3.13. Derecelendirme Grubu	561
3.14. Kısaltma Grubu	567
3.14.1. Kalıplaşmaya Elverişli Olan Kısaltma Grubu	568
3.14.1.1. Yaklaşma Grubu.....	568
3.14.1.1.1. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelime Olan Yaklaşma Grubu.....	569
3.14.1.1.2. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubu Olan Yaklaşma Grubu.....	570
3.14.1.1.2.1. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Yaklaşma Grubu	570
3.14.1.1.2.2. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Yaklaşma Grubu	570
3.14.1.1.2.3. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Yaklaşma Grubu	570
3.14.1.1.2.4. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Yaklaşma Grubu	571

3.14.1.1.2.5. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Aitlik Grubu Olan Yaklaşma Grubu	571
3.14.1.2. Uzaklaşma Grubu.....	571
3.14.1.2.1. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelime Olan Yaklaşma Grubu.....	572
3.14.1.2.2. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubu Olan Yaklaşma Grubu.....	574
3.14.1.2.2.1. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	574
3.14.1.2.2.2. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	575
3.14.1.2.2.3. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Uzaklaşma Grubu	576
3.14.1.2.2.4. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Uzaklaşma Grubu	577
3.14.1.2.2.5. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat-Fiil Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	578
3.14.1.2.2.6. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Yaklaşma Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	578
3.14.1.2.2.7. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İlgi Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	578
3.14.1.2.2.8. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Aitlik Grubu Olan Uzaklaşma Grubu	579
3.14.1.3. Bulunma Grubu.....	579
3.14.1.3.1. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelimededen Oluşan Bulunma Grubu.....	579
3.14.1.3.2. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubundan Oluşan Bulunma Grubu	580
3.14.1.3.2.1. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Bulunma Grubu	580
3.14.1.3.2.2. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Bulunma Grubu.....	581
3.14.1.3.2.3. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Bulunma Grubu.....	581
3.14.1.3.2.4. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Bulunma Grubu.....	582

3.14.1.3.2.5. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İsim-Fiil Grubu Olan Bulunma Grubu.....	582
3.14.1.4. Yükleme Grubu.....	583
3.14.1.5. Vasıta Grubu	583
3.14.1.6. İsnat Grubu.....	585
3.14.1.7. İlgi Grubu	587
3.14.2. Kalıplaşmaya Elverişli Olmayan Kısaltma Grubu	588
3.15. Fiilimsi Grupları	591
3.15.1. İsim-Fiil Grubu	591
3.15.1.1. "-mak/-mek" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları	592
3.15.1.2. "-ma/-me" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları	603
3.15.1.3. "-ış/-ış/-uş/-üş" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları.....	609
3.15.2. Sıfat-Fiil Grubu.....	610
3.15.2.1. Gelecek Zaman Sıfat -Fiil Ekleri (-acak/-ecek; -ası/-esi) ile Kurulan Sıfat- Fiil Grupları.....	611
3.15.2.2. Geniş Zaman Sıfat- Fiil Ekleri (-an/-en; -r/ -ar/ -er; -maz /-mez) ile Kurulan Sıfat-Fiil Grupları.....	615
3.15.2.3. Geçmiş Zaman Sıfat- Fiil Ekleri (-dık/-dik/-duk/-dük/-tık/-tik/ -tuk/-tük; -miş/-miş/-muş/-mü) ile Kurulan Sıfat-Fiil Grupları	644
3.15.3. Zarf-Fiil Grubu	664
3.15.3.1. "-ıp/-ip/-up/-üp" Zarf -fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-fiil Grupları	665
3.15.3.2. "-arak/-erek" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları	668
3.15.3.3. "-ınca/-ince/-unca/-ünce" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları	679
3.15.3.4. "-madan/-meden" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları .	682
3.15.3.5. "-ken" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları	684
3.15.3.6. "-r -mez " Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları.....	687
3.15.3.7. “-dıkça/-dikçe” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan	687
3.15.3.8. “-dı mı/-di mi” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları	688
3.15.3.9. “-alı/-eli, -dı...-alı/-di... -eli” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları	688
3.16. Aitlik Grubu.....	688
3.16.1.1. İsim Unsuru Tek Kelimeden Oluşan Aitlik Grubu	689
3.16.1.2. İsim Unsuru Kelime Grubundan Oluşan Aitlik Grubu	692

3.16.1.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubundan Oluşan Aitlik Grubu	692
3.16.1.2.2. İsim Unsuru İsim Tamlamasından Oluşan Aitlik Grubu.....	694
3.16.1.2.3. İsim Unsuru Sıfat Tamlamasından Oluşan Aitlik Grubu	697
3.16.1.2.4. İsim Unsuru Edat Grubundan Oluşan Aitlik Grubu	698
SONUÇ.....	699
KAYNAKÇA	706

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. İyelik Grubu	29
Tablo 3.2. İsim Tamlaması	105
Tablo 3.3. Sıfat Tamlaması	188
Tablo 3.4. Tekrar Grubu	382
Tablo 3.5. Birleşik İsim Grubu	392
Tablo 3.6. Edat Grubu	393
Tablo 3.7. Ünlem Grubu	445
Tablo 3.8. Unvan Grubu	447
Tablo 3.9. Bağlama Grubu	450
Tablo 3.10. İsim + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller	489
Tablo 3.11. Fiil + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller	512
Tablo 3.12. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller (Deyim Anlamlı)	525
Tablo 3.13. Sayı Grubu	540
Tablo 3.14. Kuvvetlendirme Grubu	542
Tablo 3.15. Derecelendirme Grubu	561
Tablo 3.16. Yaklaşma Grubu	568
Tablo 3.17. Uzaklaşma Grubu	571
Tablo 3.18. Bulunma Grubu	579
Tablo 3.19. Yükleme Grubu	583
Tablo 3.20. Vasıta Grubu	583
Tablo 3.21. İsnat Grubu	585
Tablo 3.22. İlgi Grubu	587
Tablo 3.23. İsim-Fiil Grubu	591
Tablo 3.24. Sıfat-Fiil Grubu	610
Tablo 3.25. Zarf-Fiil Grubu	664
Tablo 3.26. Aitlik Grubu	688
Tablo 3.27. İncelenen Öykülerde Tespit Edilen Kelime Gruplarının Sayısı ve Oranı	700
Tablo 3.28. Kelime Grubunun Öykülerdeki Kullanım Sayısı Grafiği	701

KISALTMALAR LİSTESİ

BDH : Bir Delikanlının Hikâyesi

BF : Bir Firar

BGH : Bir Gemici Hikâyesi

BOH : Bir Orman Hikâyesi

BSKH : Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi

D : Değirmen

K : Kırlangıçlar

K : Kazlar

KŞ : Kurtarılamayan Şaheser

V : Viyolonsel

bs. : Baskı

s. : Sayfa

TDK : Türk Dil Kurumu

vb. : Ve benzeri

Yay. : Yayınları

GİRİŞ

Dil, zaman içinde değişip gelişen canlı bir varlıktır. Bu durum milleti de yansıtmaktadır çünkü dil, milletin en önemli kültür unsurlarındandır ve milletin değişimiyle doğrudan bağlantılıdır. Milleti oluşturan en önemli unsurlardan biri olan dil, yok olursa millet de yok olur. Bu bakımdan dil çalışmaları, bir millet için ayrı bir önem taşımaktadır.

Duygu ve düşüncelerimizi etkili ifade etmek için cümlelerimizi, dil bilgisi kurallarına göre kurmamız gerekir. Bu cümleleri ve cümleyi oluşturan, cümleden sonraki en önemli anlatımlar olan kelime gruplarını inceleyen dil bilgisi bölümüne “söz dizimi” adı verilmektedir. Bu nedenle kelime grupları, dil bilgisi incelemelerinde önemli bir yere sahiptir.

Biz, çalışmamızda kelime gruplarını, “dar hacim’e bir dünyanın sıkıştırıldığı, kendine has kelime ve sembollerle telkin gücünün önemli yer tuttuğu, konusunun özel olarak insanın olduğu” (Kaplan, 2003: 10) bir edebi tür olan hikâyeler üzerinden ele almaya çalıştık. Edebiyatımızdaki değerli öykü yazarlarını çalışılmamış tez konusu açısından araştırırken de Sabahattin Ali’nin öyküleri üzerinde dil bilgisi çalışması olmadığını fark ederek konumuza karar vermiş olduk. Cumhuriyet’in ilk yıllarında yazılan ve 1935’te yayımlanan ilk öykü kitabı Değirmen eserine karar verirken de hem dönemi yansıtmaması hem de yazarın ilk öyküleri olması dolayısıyla çalışmamızın yazarın gelişiminin değerlendirilebilmesinde faydalı olabileceği inancından hareket ettik.

Araştırmanın Kapsamı

Bu çalışma, Sabahattin Ali’nin “Değirmen” adlı eserinde yer alan “Değirmen, Kurtarılamayan Şaheser, Kırlangıçlar, Viyolonsel, Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi, Bir Delikanlının Hikâyesi, Bir Gemici Hikâyesi, Bir Orman Hikâyesi, Kazlar, Bir Firar” adlı öykülerdeki kelime gruplarının yapıları bakımından incelenerek tasnif edilmesinden oluşmaktadır.

Birinci bölümde Sabahattin Ali’nin hayatı, edebi kişiliği, öykücülüğü ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde söz dizimi ve kelime grupları hakkında bilgi verilerek “kelime grupları” ile ilgili araştırmacıların farklı görüş ve tasniflerine yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde öykülerdeki kelime grupları tespit edilip yapıları bakımından ele alınarak sınıflandırılmıştır.

Sonuç bölümünde de öykülerde tespit edilen kelime grupları sayısal olarak sunularak değerlendirme yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Dil, insanların birbirleriyle anlaşmasını sağlayan doğal bir araçtır. Etkili bir iletişim için dilin kullanımı çok önemlidir. Bu iletişimde de kelimeler ve her zaman kelimeler tek başına yeterli olamadığı için kelime grupları kullanılmaktadır. Anlatımdaki ifadeyi daha güçlü hale getirmek için kelime gruplarına ihtiyaç vardır.

Bir yazarın eserlerinde sıklıkla kullandığı kelime ve kelime gruplarının neler olduğunu bilmek, bize o yazarın anlatım gücü hakkında yorum yapabilme imkânı sağlar.

Bu çalışmayla Sabahattin Ali’nin ilk öykülerinden hareketle kelime gruplarıyla cümlede nasıl karşılaşıldığını ortaya koymak; “Kelime Grupları” konusundaki incelemelere katkıda bulunmak; hangi kelime grubunun daha çok kullanıldığına bakarak yazarın üslubu hakkında biraz yorum yapabilmek ve Sabahattin Ali’nin ifade gücünü dile getirmek amaçlanmıştır.

Araştırmada Kullanılan Yöntem

Araştırmaya öncelikle Sabahattin Ali’nin hayatı, eserleri, edebi kişiliği ve kelime grupları hakkında bilgi veren kaynaklar taranarak başlanmıştır. Kelime grupları, oluşumları ve özellikleri hakkında birçok dil bilimcinin farklı görüşleri verilerek konu ele alınmıştır. Başta Muharrem Ergin temel alınmak üzere esas alınan kaynaklardaki ortak görüşler doğrultusunda belirlenen bir tasnif üzerinden kelime grupları tespit edilerek bu kelime grupları yapıları bakımından incelenmiştir.

Kelime grupları ile ilgili açıklamaların devamında Sabahattin Ali’nin Değirmen adlı eserinde ele alınan 10 öyküden tespit edilen bütün kelime grupları

cümle içerisinde gerekli görülen tasniflerle ait olduğu öykü, sayfa ve satır numarasıyla birlikte verilmiştir.

Çalışmamızda, eserlerdeki kelime gruplarının tespitinde söz diziminden hareketle en büyük kelime grubu esas alınmış ve alt birimlere kadar bütün kelime grupları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu tespit yapılırken de esas alınan kaynaklar doğrultusunda hareket edilmiş ve özellikle birleşik fiiller konusunda Türk Dil Kurumu Yayınlarının Türkçe Sözlük'ünden ve Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfının internet sitesindeki Kubbealtı Lugat'ten yararlanılmıştır.

Kelime gruplarını ayırt etmek amacıyla metne yapılan müdahaleleri göstermesi açısından köşeli parantez kullanılmış ve yapılan değişiklik eğik yazıyla gösterilmiştir.

Yan yana gelen kelime gruplarının birbirine karışmasını engellemek ve kelime grubunu belirgin bir şekilde göstermek amacıyla bu kelime gruplarının arasında alt çizgi kullanılmıştır.

Öykülerdeki çok uzun olan bazı cümleler, kelime gruplarının yine daha belirgin gösterilebilmesi için cümlenin anlamının da etkilenmediği durumlarda kısaltılarak bu durum üç nokta ile belirtilmiştir.

Sonuç bölümünde kelime grupları ile ilgili daha somut bir karşılaştırma yapabilmek amacıyla kelime gruplarının çeşitlerine ilişkin dağılımı gösteren grafik de düzenlenmiştir. Bu sayede kelime gruplarının yoğunlukları ile ilgili gözle görülür sonuçlara ulaşılabilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SABAHATTİN ALİ’NİN HAYATI, EDEBİ KİŞİLİĞİ, ÖYKÜCÜLÜĞÜ VE DEĞİRMEN

1.1. Hayatı

- “1907** Gümölcine’ye bağlı Eğridere’ de dünyaya geldi. (25 Şubat)
- 1914** İstanbul’da Üsküdar Füyuzat-ı Osmaniye’de ilköğrenime başladı.
Çanakkale ve Edremit iptidailerinde okudu.
- 1918** Ailecek İzmir’e göç ettiler. Kısa bir süre sonra Edremit’e döndüler.
- 1921** Edremit İptidaisi’ ni bitirdi.
Balıkesir Öğretmen Okulu’na girdi. (Aralık)
- 1924** Balıkesir Öğretmen Okulu gazetesinde ilk yazıları yayımlandı.
- 1926** Balıkesir Çağlayan dergisinde ilk şiirleri yayımlandı. (Mart)
- 1927** İstanbul Muallim Mektebi’ni bitirdi.
Yozgat Cumhuriyet İlkokulu’na atandı. (1 Ekim)
- 1928** Açılan sınavı kazanarak Maarif Vekâleti tarafından Almanya’ya öğrenci olarak gönderildi. (Kasım sonu)
- 1930** Almanya’dan döndü. (İlkbahar)
Yaz maaşını alabilmesi için Bursa’nın Orhangazi-Orhaneli ilçesine atandı.
Gazi Eğitim Enstitüsü’nde yapılan Almanca yeterlilik sınavını başarıyla geçti.
Aydın Ortaokulu Almanca öğretmenliğine atandı. (24 Eylül)
Resimli Ay dergisinde düzeltmen ve sekreter olarak çalışan Nâzım Hikmet’le tanıştı.
İlk toplumsal gerçekçi öyküsü “Bir Orman Hikâyesi” Resimli Ay’da yayımlandı. (Eylül)
- 1931** İhbar sonucunda öğrenciler arasında yıkıcı propaganda yaptığı gerekçesiyle tutuklandı. (Mart)
Aydın Hapishanesi’nde üç ay tutuklu kaldıktan sonra aklandı. (Mayıs)
Konya Ortaokulu Almanca öğretmenliğine atandı. (30 Eylül)

- 1932** “Kuyucaklı Yusuf” Yeni Anadolu gazetesinde tefrika edilmeye başlandı. Yarım kaldı. (Haziran)
- Bir eğlence sırasında okuduğu şiirle Atatürk’e hakaret ettiği gerekçesiyle Cemal Kutay ve Mehmet Emin Soysal tarafından ihbar edilince tutuklandı. (26 Aralık)
- 1933** Konya Asliye Ceza Mahkemesi tarafından on iki ay hapse mahkûm edildi. (7 Ocak)
- Temyiz için verdiği dilekçeye olumsuz yanıt verildi. Cezası on dört aya çıkarıldı. (3 Mart)
- Memuriyet kaydı silindi. (29 Nisan)
- Sinop Hapishanesi’ne gönderildi. (12 Mayıs)
- Cumhuriyet’in onuncu yılı dolayısıyla çıkarılan afla cezasının bitimine birkaç ay kala hapisten çıktı. (Ekim)
- Eski görüşlerini değiştirdiğini bildirmesi koşuluyla devlet görevine atanmasına karar verildi. (Kasım)
- 1934** Atatürk’ü öven “Benim Aşkım” adlı şiiri Varlık dergisinde yayımlandı. (15 Ocak)
- Milli Eğitim Bakanlığı Neşriyat Müdürlüğü büro şefliğine, ardından da Talim ve Terbiye Dairesi mümeyyizliğine atandı. (Eylül)
- Dağlar ve Rüzgâr adlı şiir kitabı yayımlandı.
- 1935** Hüseyin kızı Aliye ile evlendi. (16 Mayıs)
- Milli Eğitim Bakanlığı Neşriyat Müdürlüğü kalembaşılığına getirildi. (25 Haziran)
- Ek görevle Ankara İkinci Ortaokulu’na Almanca öğretmenliğine başladı. (Kasım)
- Değirmen adlı öykü kitabı yayımlandı.
- 1936** Babasının adı Ali’yi soyadı olarak kullanmak istedi. Özel adların soyadı olamayacağı söylendiği için “Alı” soyadını aldı ama bu soyadını hiç kullanmadı.
- “Kuyucaklı Yusuf”, Tan gazetesinde tefrika edilmeye başlandı. (9 Kasım-21 Ocak 1937)
- 1937** Kuyucaklı Yusuf yayımlandı. (Şubat)

- Askere alındı. Saffet Arıkan'ın yardımıyla teğmen oldu. (Mayıs)
- Kuyucaklı Yusuf, aile hayatı ve askerlik aleyhinde olduğu gerekçesiyle toplatıldı. (Haziran)
- Kızı Filiz doğdu. (30 Eylül)
- Ses adlı öykü kitabı ve Kuyucaklı Yusuf yayımlandı.
- 1938** Teğmen olarak Eskişehir'e gönderildi. (Nisan)
- Ankara Musiki Muallim Mektebi'ne atandı. (3 Aralık)
- Devlet Konservatuarı'nda Carl Ebert'in çevirmeni, öğretmen ve dramaturg olarak çalışmaya başladı. (10 Aralık)
- 1939** "İçimizdeki Şeytan" Ulus gazetesinde tefrika edildi. (3 Nisan- 29 Haziran)
- 1940** İçimizdeki Şeytan yayımlandı. (Şubat)
- Savaş nedeniyle bir kez daha askere alındı. İstanbul'da Büyükdere'de ekmekçi kolunda görevlendirildi.
- "Kürk Mantolu Madonna" Hakikat gazetesinde tefrika edilmeye başlandı. (18 Aralık- 8 Şubat 1941)
- 1943** Kürk Mantolu Madonna yayımlandı. (Mart)
- Yeni Dünya adlı öykü kitabı yayımlandı. (Mart)
- Ignazio Silone'nin Fontamara adlı romanını Türkçeye çevirdi. (Kasım)
- 1944** Kendisine hakaret eden Nihal Atsız'ı mahkemeye verdi. (7 Nisan)
- Atsız, suçlu bulunup dört ay hapis cezasına mahkûm edildi. (Mayıs)
- Üçüncü kez askere alındı. Çankırı'ya gönderildi. (Kasım)
- 1945** Cami Baykurt'la birlikte Yeni Dünya gazetesini yayımladı. (1 Aralık)
- Tan gazetesi ve kimi yayınevleri saldırıya uğradı. (4 Aralık)
- Bakanlık emriyle etkin görevlerine son verildi. (11 Aralık)
- 1946** Aziz Nesin'le birlikte Markopaşa' yı çıkarmaya başladı. (25 Kasım)
- 1947** Markopaşa' da yayımlanan "Topunuzun Köküne Kibrit Suyu" (16 Aralık 1946), başlıklı yazıdan dolayı Cemil Sait Barlas'a hakaretten dört ay (10 Mart), "Biliyor musunuz?" başlıklı yazıdan dolayı Falih Rıfkı Atay'a hakaretten üç ay (25 Haziran) mahkûmiyet cezası aldı. Yargıtay'a başvurdu.
- Markopaşa' da yayımlanan "Ali Baba ve Kırk Haramiler: Divanhanede Bir Röportaj" (3 Şubat) başlıklı yazıda Büyük Millet Meclisi ve Bakanlar

Kurulu'na "Kırk Haramiler" denerek hakaret edildiği gerekçesiyle aleyhinde dava açıldı, mahkemede beraat etti. (Mart)

Markopaşa sıkıyönetim tarafından kapatılınca (16 Mayıs) Merhum-paşa'yı (26 Mayıs), Malumpaşa'yı (8 Eylül), Alibaba'yı (25 Kasım) yayımladı.

"Hasan Âli-Kenan Döner Komedi" başlıklı yazıdan dolayı (Merhumpaşa, 26 Mayıs) Nihal Atsız'a hakareten dava açıldı. (Mayıs)

Cemil Sait Barlas'a hakaret davasında cezası kesinleşince Sultanahmet Tevkifhanesi'ne kondu. (Mayıs) Üsküdar Paşakapısı Hapishanesi'ne nakledildi. (Haziran)

Hapisten çıktı. (Eylül)

"Adalet Koridorlarında" (Merhumpaşa, 26 Mayıs) başlıklı yazı nedeniyle adliyenin manevi şahsiyetini tahkir davası açıldı ve tutuklama kararı verildi. (14 Kasım)

Bir süreliğine İzmir'e gitti.

Bulunduğu yerin adresini bildirerek teslim oldu. (19 Aralık)

Sultanahmet Tevkifhanesi'ne kondu. On iki gün yattı, duruşmadan sonra serbest bırakıldı. (30 Aralık)

Sırça Köşk adlı öykü kitabı yayımlandı. Kısa zaman sonra Bakanlar Kurulu kararıyla toplatıldı. (Ağustos)

1948 Zincirli Hürriyet'teki "En Büyük Tehlike" başlıklı yazısı nedeniyle (5 Şubat) kovuşturmaya uğradı.

Bir kamyon satın alarak nakliyeciliğe başladı.

Hapisteyken tanıştığı Berber Hasan Tural'ın bulduğu Ali Ertekin aracılığıyla yurtdışına kaçmaya çalıştı. (31 Mart)

Cesedi Kırklareli'nin Sazara köyü yakınlarında bulundu. (16 Haziran)

İstanbul polisi, Bulgaristan'a adam kaçıran bir şebekeyi izlediği sırada Ali Ertekin'i tutukladı. (28 Aralık)

1949 Sabahattin Ali'nin cesedi gömüldüğü yerden çıkarılarak Kırklareli Memleket Hastanesi'nde muayene edildi. (11 Ocak)

Ali Ertekin'in Sabahattin Ali'nin katili olduğu açıklandı. (12 Ocak)

Ali Ertekin cinayeti milli duygularla işlediğini söyledi. (2 Nisan)

Ali Ertekin Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmaya başladı. (30 Nisan)

1950 Ali Ertekin dört yıl ceza aldı. (15 Ekim)

Aynı yıl çıkarılan af yasasından yararlanarak salıverildi.

1965 Sabahattin Ali'nin bütün eserleri yayımlanmaya başlandı” (Sönmez, 2009: 11-15).

1.2.Edebi Kişiliği, Öykücülüğü ve Değirmen

1.2.1. Edebi Kişiliği

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın önde gelen isimlerinden Sabahattin Ali, "Toplumsal gerçekçilik akımının sanatkâr hikâyecisidir. Önce halk şiir geleneğini sürdüren şiirle (Dağlar ve Rüzgâr, 1934) edebiyata başlayan Sabahattin Ali, sonradan hikâyeye geçmiştir. Gerçek bir sanatçı olan Sabahattin Ali'nin eserlerinde açık bir propaganda yoktur. Hikâyelerinde köy ve kasabayı işlediği gibi aşkı da işlemiştir. Bir öğretmen, gazeteci veya işsiz olarak halkın içinde yaşarken onların meselelerini de dile getirmiştir. Kendisinden sonra gelen memur-yazarların eserlerinde de bizzat halkın meseleleriyle karşılaşmaktan doğan gerçeklik duygusu bulunur. Sabahattin Ali her ne kadar ferdiyeti reddediyor ve toplumu ön planda tutan eserler yazılmasını istiyorsa da, gerçek bir sanatçı olduğu için daima kişilerden hareket etmiş, toplum ve idare ile uyuşmayan noktaları ele almıştır" (Enginün, 2001: 284-285). Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı'mızda Anadolu gerçeğini dile getirerek “toplumcu gerçekçilik” anlayışının önemli isimleri arasında yer alır.

Sabahattin Ali'ye göre düşünceye sahip olmak ne kadar doğalsa onu dile getirmek de aynı şekilde doğaldır, suç sayılamaz. “Bir fikre sahip olmak cürüm değilse ona lisan vermek de cürüm değildir. Zaten fikirlerin ancak lisana inkılap ettikleri zaman fikir oldukları, lisansız fikir tasavvur edilemeyeceği herkesçe malum bir keyfiyettir” (Esen ve Seyhan,2016: 9).

Eserleri, hayatındaki mücadelelerden ayrı tutulamaz. Ülkemizde siyasi düşünce özgürlüğünün yerleşmemiş olduğu yıllarda görüşlerinden dolayı hep zorluklar yaşamıştır. Zamanı, ortamı ve yeri geldiğinde açıkça ortaya koyduğu düşünceleriyle arkadaşlarını bile eleştirmiştir. Bu yüzden Sabahattin Ali sürekli

mahkemelerdedir, hep kendini savunmak zorunda kalmıştır. Bunların sonucunda ya aklanmış ya tutuklanmıştır. Bir davanın içindeyken başka bir dava açılmaktadır. Bu nedenle hapishaneler onun hem hayatında hem de yazarlığında çok önemli bir yer tutmaktadır.

Edebiyatın ve sanatın belirli bir görevi olduğunu düşünen Sabahattin Ali, bu görevi; insan yaşamını etkileyip yaşama dair toplumu ilgilendiren konularda, toplumun yararına olacak eserler ortaya koymak olarak belirtir. Yazara göre; “San’ at insana insanı ve hayatı ve bunların manasını öğretmekle muvazzaftır. Ancak bu takdirde geniş bir kütlerde daha çok insanî olmak, daha iyi bir hayata varmak arzuları belirir. Bizim istikbaldeki edebiyatımız bu gayelere varmak için, yollar gösterecek kadar yükselmiş, yani yeni birer devir açacak olan büyük dehâlar yetiştirmiş olursa o zaman biz de dünyanın edebî orkestrası içinde mevkiimizi almış bulunuruz. San’ at bütün teferrüatle hayatı ihtiva etmeli, insanda yaşamak, insan gibi yaşamak, daha iyiye, daha yükseğe, daha temize doğru koşarak yaşamak arzusunu, hattâ ihtiyacını uyandırmalıdır. Hulâsa san’ at gaye değil, vasıtaadır. Gaye hayattır” (Yazar, 1938: 372-373).

Ramazan Korkmaz, Sabahattin Ali’nin sanat dili ile ilgili şu çıkarımlarda bulunmuştur: "Sabahattin Ali, malzemesi dil olan bir sanatla uğraştığından, eserlerinde kullandığı dile çok önem verir. O, dilde aşırı her tavra karşıdır. Mademki dil, kitle ile bir anlaşma ve iletişim aracıdır; o halde önce anlaşılır olmalıdır; yalın, sade ve süssüz... Bunun için öncelikle kendisi eserlerinde kullandığı dilin bu kriterlere uygun olmasına büyük özen gösterir" (Korkmaz, 1997: 58).

“Sabahattin Ali, romantik yaradılışlı, coşkun mizaçlı bir kişidir. Gerçekçiliğe, giderek toplumsal sorunlara eğilmesi tamamen memleketin içinde bulunduğu çıkmazlar ve bu çıkmazların onun ruhunda uyandırdığı volkan yüzündendir” (Kutlu,1947: 63-64).

Eserlerini Cumhuriyet’in ilk yıllarında yazmaya başlayan Sabahattin Ali, toplumun ve insanın sorunlarına eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmış, özellikle Anadolu insanının zorluklarla dolu yaşam mücadelesini bu anlayışla gözlemleyip hikâyeleştirmiştir. Sabahattin Ali, bu edebiyat anlayışıyla kendinden sonra gelen toplumcu gerçekçi yazarlara da sağlam bir temel hazırlamıştır.

1.1.2.Öykücülüğü, Öyküleri ve Değirmen

“Sabahattin Ali, küçük hikâyeden romana kadar, bu alanın bütün yakın nevilerini, ayrıca şiiri, mizahı, tiyatroyu da denemiş olmakla beraber, edebiyatımızda daha çok bir hikâyeci olarak yer almıştır. Bir hikayeci olarak değerini ve kişiliğini belirtecek sayıda eserleri elimizde bulunmaktadır” (Alangu,1959: 174).

Sabahattin Ali'nin 1935'te yayımlanan ilk öykü kitabı Değirmen' de 16, 1936'da yayımlanan Kağnı' da 13, 1937'deki Ses' te 5, 1943'teki Yeni Dünya'da 13, 1947'deki Sırça Köşk'te 13 öykü yer alır. Kitaplarında toplam olarak 60 öykü bulunmaktadır. Son kitabında Masallar başlığıyla 4 masal yer alır. İlk öyküsü olan "Yangın" ile "O Arkadaş " adlı öyküsünü kitaplarına almamıştır. İkinci öykü, terekesinden çıkan eserlerin toplandığı Çakıcı'nın İlk Kurşunu adlı kitapta yayımlanır. Burada, kitaba adını veren öykü ile birlikte Barsak ve Bir Hakikatin Hikayesi öyküleri yer alır. Böylece kitaplarında yayımlanan öykü sayısı masallar dışında 64 tanedir.

Tahir Alangu, ayrı adlar altında başlangıçtan bugüne kadar gelen hikâyeciliğimizi kucaklayacak bir antoloji serisinin ilk cildini “yeni hikâyeciliğimizin yol açıcıları” olarak nitelendirmiş ve Sabahattin Ali'yi de bu grupta değerlendirmiştir. “Hikâyeye başladığı 1927 yılından öncülerin ortaya çıkmaya başladıkları 1936 yılları arasında edebiyatımızın en başarılı hikâyecisi olarak ün salmıştı. Onun ilk hikâyelerini toplayan Değirmen (1935) adındaki kitabı ile son kitapları arasında sanatının önemli gelişmeler arzettiği görülür. İlk hikâyelerinde tasvirci, -gözlemci- gerçekçiliğin sınırları içinde kalmış olmakla beraber ancak hayatının son yıllarında, başından geçen bazı olaylarla ilgili olarak mizahta siyasî hiciv yolunu denerken, hikâyede de tenkitçi sosyal-gerçekçilik yoluna girdi” (Alangu,1959: 174-177).

Sabahattin Ali'nin hikâyecilik anlamındaki ilerleyişini, eserlerine baktığımızda açıkça görebiliriz. Yazarın 1930'lu yıllara kadarki hikâyeleri romantik ve bireysel bir karakter taşır; gerçekçilik, Anadolu'ya yönelişle başlar. Sabahattin Ali, Değirmen'deki öykülerinde bireysel konuları işlemesine ve gerçeküstü öğelere yer vermesine rağmen Kağnı-Ses ve Yeni Dünya adlı eserlerinde onu, kendini toplum sorunlarını dile getirmeye adanmış bir sanatçı olarak görürüz.

“Değirmen’in birinci kısmında yer alan hikâyeler (Değirmen, Kurtarılamayan Şaheser, Viyolonsel, Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi) 1926-1929 yılları arasında yazılmışlardır. Çoğunlukla olağanüstü, düşsel birtakım olayları ya da durumları ele alırlar. Sabahattin Ali’nin o sıralar pek sevdiği bazı yabancı yazarlardan, özellikle Alman romantiklerden etkiler taşırlar. Genellikle toplumsal çevreden soyutlanmışlardır. Buna karşılık doğal çevre yönünden oldukça zengindirler. Hikâyelerde dil, o günlere göre sadedir fakat anlatım şairane ve süslüdür. Değirmen’in ikinci kısmında bulunan Bir Delikanlının Hikâyesi, Kazlar, Bir Firar, Kanal, Candarma Bekir, Sarhoş adlı hikâyeler ile üçüncü kısımda yer alan Komik-i Şehir adlı hikâyede hayalden gerçeğe, kişiselden toplumsala, olağanüstüden olağana doğru bir kayış görülür. Bu kayış, 1930 yılına kadar yazılmış olanlarda -özellikle üçüncü kısımdakilerde- zayıftır, ama sonrakilerde güçlüdür. Hikâyelerde olaylar önemini sürdürür, ama konular kişiselliğin sınırlarını aşar. Daha doğrusu, kişilerin yaşayışı toplumsal bir çevre içinde gösterilmeye başlanır” (Bezirci, 1979: 137-138).

“Kağnı, 1932’de yayımlanan Bir Skandal sayılmazsa, 1935-1936 yılları arasında yazılmış hikâyeleri içine alır. Hikâyelerin çoğu köy ve hapishanede geçer, köylülerle işçilerin acı yaşayışını sergiler. Değirmen’de başlayan gerçekçilik eğilimi Kağnı’ da gelişir. Hikâyeleri çoğunlukla yalın, kısa ve yoğundur; daha uygun bir deyimle özlüdür, süsten arınmıştır. Onun için de etkileri hızlı ve sarsıcıdır. Kağnı’ da kişilerin iç dünyası ruhsal çözümlemelerle değil, daha çok dış yaşantılarla yani olaylara bağlı davranışlarla, konuşmalarla, tasvirlerle verilir” (Bezirci, 1979: 139-140).

“Ses’ te 1936-1937 yıllarında yazılmış hikâyeler bulunur. Bir önceki kitabın ana özellikleri, daha da gelişerek ve incelerek sürerler. Nitekim Ses, Köpek, Sıcak Su, Mehtaplı Bir Gece içerikçe olduğu kadar biçimce de söz götürmez bir ustalaşmayı gösterirler. Sabahattin Ali hikâyelerini anlatırken genellikle araya girmez, yargıda bulunmaz, propaganda yapmaz. Fakat gerçeği öylesine çıplak, keskin çizgilerle yansıtır ki okuyanı sarsıp uyandırır, öfkelenendirip bilinçlendirir. Harekete iteler” (Bezirci, 1979: 140-141).

“Yeni Dünya, 1936-1942 yılları arasında gazete ve dergilerde yayımlanmış on üç hikâyeyi kucaklar. Bu eserinde yazarın iyiden iyiye ustalaştığı görülür. Gerçi o klasik yapı değişmez ama hikâyeler uzar ve derinleşir. Sabahattin Ali, Hasanboğuldu

hikâyesinde yeni bir yol dener: Folklor verilerinden, halk şiir ve hikâyelerinden yararlanmak. Yazık ki bu başarılı yararlanma tek başına kalır. Oysa, Hasanboğuldu Sabahattin Ali'nin yalnızca folkloru ne kadar iyi kullandığını değil, şair kişiliğini - isterse- ne kadar iyi değerlendirebildiğini de ortaya koyar. Yeni Dünya'nın bir özelliği de, Sabahattin Ali'nin gözleyici gerçekçilikten yavaş yavaş eleştirici gerçekçiliğe yönelmesidir. Anlatışa mizahla karışık ince bir taşlama eşlik eder” (Bezirci,1979: 141-142).

“Sırça Köşk, 1944-1947 yıllarında basılmış hikâyeleri bir araya getirir. Hikâyelerden on üçü, yine klasik biçimde, dördü ise masal biçiminde yazılmıştır. Klasik biçimlilerden Çirkince sayılmazsa, hikâyelerin konuları hep şehirde geçer. Bu, Sabahattin Ali'nin evrim sürecinde bir değişimdir. Yazar gözlerini köy ve kasabadan artık şehre çevirir. Özellikle hastaneler ve doktorlar üzerinde önemle durur. Yeni Dünya'da ancak birkaç hikâyede uyguladığı eleştirici yöntemi Sırça Köşk'te daha da geliştirmiş ve genişletmiş olur” (Bezirci,1979: 142-143).

“Sabahattin Ali'nin hikâyelerindeki ortak yapı hakkında şunları söyleyebiliriz:

1. Hikâyeler, klasik vaka düzenine sahiptir; yani her hikâye giriş, gelişme, düğüm, çözüm ve sonuç bölümlerinden oluşur.
2. Zaman, mekân ve şahıs kadrosu üzerinde detaylı durmak yerine ele alınan konular derinliğine işlenir.
3. Hikâyelerde önce gösterme metodu ağırlıkta iken, özellikle 1930'dan sonra yazılan hikâyelerde anlatma metodu ağırlık kazanır, olay ön plana çıkar.1945'te yazdığı “Çilli” adlı hikâyeyi takiben ise; yorum en aza indirilerek, hayattan an' a bağlı kesitler sunulur. Böylece olay tekrar geri plana itilmiş olur.
4. Hikâyeler ani ve beklenmedik sonlarla biterler.
5. Hikâyelerdeki gerilim unsuru, başlangıçta yavaş yavaş, finale doğru hızla artar ve düğüm çözüldüğünde gerilim aniden düşer ve hikâye biter.
6. Sabahattin Ali hikâyelerinde kendisini mümkün olduğu kadar kamufle etmesine rağmen bazı hikâyelerde zaman zaman hiç gereği yokken söze karıştığı ve bu yüzden de anlatım tekniğinin zayıfladığı görülür.

7. Sabahattin Ali, vaka icat ederken romantik karakterli hikâyeler bir yana doğrudan gözlem unsurunu esas alır. Gözlemleri ya kendi başından geçen olaylardan ya da herhangi bir vesile ile tanıdığı insanlardan dinlediği intibalardan oluşur.

Sabahattin Ali'nin eserleri, ilk hikâyeden son hikâyeye kadar hemen hemen hep aynı kurgu tekniğine sahiptir. Maupassant-vari hikâyeciliğin en karakteristik çizgilerini taşıyan bu hikâyelerinde değişen tek şey, sadece tematik ve karşı gücü temsil eden kişiler, kavramlar ve simgelerdir. Hikâye etme biçimi, genellikle değişmez” (Korkmaz,2018: 30-31).

1.3.Eserleri

Sabahattin Ali, kısa ömründe roman, hikâye, şiir, piyes, masal, makale gibi birçok türde eser vermiştir.

Eserlerini, ilk baskılarını vermek suretiyle bir liste oluşturduk:

Şiir

1-Dağlar ve Rüzgâr, Türkiye Basımevi, İstanbul 1934.

2-Dağlar ve Rüzgâr, Bilgi Yayınevi (Kurbağanın Serenadı ve Öteli Şiirler’ le birlikte), Ankara 1973.

Öykü

1-Değirmen, Remzi Kitabevi, İstanbul 1935.

2-Kağnı, Yeni Kitapçı, İstanbul 1936.

3-Ses, Yeni Kitapçı, İstanbul 1937. (Daha sonraki baskılarda Kağnı ve Ses kitapları bir arada basılmıştır.)

4-Yeni Dünya, Remzi Kitabevi, İstanbul 1943.

5- Sırça Köşk, Remzi Kitabevi, İstanbul 1947.

Roman

1-Kuyucaklı Yusuf, 1936'da Projektör' de başlayan ilk tefrikası yarım kalmıştır. Daha sonra Tan' da tefrika edilmiştir. Kitap olarak basımı: Yeni Kitapçı, İstanbul 1937.

2-İçimizdeki Şeytan, Ulus'ta 1939'da tefrika edilmiştir.

Kitap olarak basımı: Remzi Kitabevi, İstanbul 1940.

3- Kürk Mantolu Madonna, Hakikat 'te 1940-1941'de tefrika edilmiştir.

Kitap olarak basımı: Remzi Kitabevi, İstanbul 1943.

Oyun

Esirler, Varlık'ta 1936'da tefrika edilmiştir. 1966'da Son Hikâyeler' le birlikte yayımlanmıştır.

Mektup ve Yazı

1-İki Gözüm Ayşe (Sabahattin Ali'nin Özel Mektupları), (Hazırlayanlar: Ayşe Sıtkı İlhan, Doğan Akın), Ataol Yayıncılık, İstanbul 1991.

2-Marka Paşa Yazıları ve Ötekiler (Derleyen: Hikmet Altınkaynak), Cem Yayınevi, İstanbul 1986.

Çeviri

1-Tarihte Garip Vak'alar, Max Mimmerich, Ulus Basımevi, Ankara 1936.

2- Antigone, Sophokles, Maarif Vekilliği, İstanbul 1941.

3-Üç Romantik Hikâye, MEB, Ankara 1943.

4-Fontamara, İgnazio Silone, Akba Kitabevi, Ankara 1943.

5-Gyges ve Yüzüğü, Christian F. Hebbel, MEB. Y., Ankara 1944.

İKİNCİ BÖLÜM

KELİME GRUPLARI

2.1. Söz Dizimi

Türkçede söz dizimi veya cümle bilgisi, Arapçada nahiv, Fransızca syntaxe (Türkçede sentaks) olarak adlandırılan bu dil bilgisi alanı, kelimelerin bir araya gelerek oluşturdukları yapılar olan kelime grubu ve cümleyi bilimsel yöntemlerle incelemektedir. TDK Türkçe Sözlük’ te de söz dizimi şu şekilde tanımlanmıştır: “Bir cümleyi oluşturan kelime türlerinin arasındaki ilişkileri inceleyen ve sınıflamalar yapan dil bilgisi kolu, cümle bilgisi, tümce bilgisi, nahiv, sentaks.” (Türkçe Sözlük,2011: 2156).

Doğan Aksan’ın Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim adlı kitabında “dizimbilgisi” olarak geçen söz diziminin çok eskilere uzanan çalışmalarında “öteden beri sözcüklerin tümce içinde sıralanmaları, dillerin tümce yapılarının belirlenmeleri, işlenen başlıca konu” olduğu belirtilmektedir (Aksan,2015: 29). “Günümüz dilbiliminde dizimbilgisi birdenbire ön plana geçmiştir. Yapısal dilbilimin bir uzantısı olan dönüşümlü-üretimsel dilbilim, özellikle Amerikalı dilbilimci Noam Chomsky’nin kuramı bunu sağlamıştır.1957’de yayımlanan Dizimbilgisel Yapılan (Syntactic Structures) adlı kitabıyla dönüşüm kuramını ortaya atan Chomsky, bütün dünyada dil çalışmalarına yeni bir yön vermiştir” (Aksan,2015: 30).

“Sözdizimi çalışmalarında XX. yüzyılda yeni bir aşamaya gelindiğini söyleyebiliriz. XX. yüzyılın başlarında Saussure’ le başlatılabileceğimiz “dizge” anlayışının dilbilim çalışmalarına egemen oluşu ,dizimbilim konusuna da yeni bir önem kazandırmış, dizimle ilgili incelemeler dilbilimin ana uğraşlarından biri durumuna gelerek büyük bir ağırlık kazanmıştır” (Aksan,2015 : 121).

“Söz dizimi, söz öbeği (varlık+varlık) ve cümle (varlık+eylem) birimlerinin genel adıdır. Sözlükteki sözlerin ve söz kalıplarının belli kurallar çerçevesinde yan yana getirilmesi, söz öbeği veya cümleyi oluşturur.

Söz dizimi bilgisinin araştırdığı temel konular, söz dizimini oluşturan sözlerin bağlanma biçimleri ile söz öbeği ve cümle türleridir. Dil kullanımının veya söz

diziminin bütünü, bir niteleme ve açıklama, varlığı veya olayı daha belirgin hâle getirme, bir özelleme, kendi özelini yaratma eylemidir” (Karaağaç,2013 :742).

2.2. Söz Diziminde Kelime Grubunun Yeri

Türkçenin söz diziminde kelime grupları konusunun önemli bir yeri vardır. Cümlelerin bir alt yapısı olarak kelime grupları, cümlede önemli bir işleve sahiptir. Belirli kurallara göre sözcüklerin yan yana getirilmesiyle cümle oluşur. Fakat tek başına kelimeler, yaşamdaki her şeyi ifade etmeye yeterli değildir; daha geniş bir ifade için daha büyük birliklere ihtiyaç vardır. Bu amaçla birden çok kelimenin birbirini tamamlama esası üzerine kurallı olarak oluşturduğu yapı olan kelime grupları devreye girmektedir. Kelime grubu, kelimenin tek başına anlamlandırmaya yetmediği durumlarda kullanılan dil bilgisi yapılarıdır.

Kelimelerin grup olarak bir araya gelme kurallarını, bu grupların cümle ve söz içindeki görevlerini inceleyen söz dizimi (cümle bilgisi, sentaks) bölümü içinde olan kelime grupları konusuyla ilgili birçok araştırmacı tarafından farklı adlandırma ve sınıflandırma yapılmıştır. Dil bilgisi kaynaklarında kelime grupları başlığı olarak “kelime öbekleri, sözcük öbekleri, belirtme öbekleri, belirtme grupları, söz öbekleri, birlik, öbek, yargısız anlatımlar” terimleri kullanılmıştır. Bu çalışmada genel kullanımı sebebiyle "kelime grupları" terimini kullandık.

Kelime grubu için farklı terimler kullanılması, beraberinde farklı tanımları da getirmektedir.

Muharrem Ergin’e göre: “Kelime gurubu birden fazla kelimeyi içine alan, yapısında ve mânâsında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak muamele gören bir dil birliğidir. Kelime grubu için birden fazla kelime bir takım kaidelerle belirli bir düzen içinde bir araya getirilir. Böylece belirli bir düzenle kurulduğu için kelime gurubunun yapısında bir bütünlük bulunur. Kelime gurubundaki bilhassa mânâ bakımından göze çarpar. Kelime grubu bir tek nesneyi veya hareketi birlikte karşılayan kelimeler topluluğu demektir. Kelime gurubunun kullanılışında da bu bütünlük kendisini gösterir” (Ergin, 2004:374).

Leyla Karahan kelime gruplarını “Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere

belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimi” olarak tanımlar ve “Türkçede varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketler, kelime ve kelime grupları ile karşılanır. İki dil birliği arasındaki fark, kelime grubunun bir kelimeler topluluğu oluşudur.” şeklinde açıklar (Karahan, 2008 :39).

Zeynep Korkmaz’a göre kelime grubu: “Cümle içinde kavramlar arasında ilişki kurmak üzere birden çok kelimenin belirli kurallar ile yan yana getirilmesinden oluşan, yapı ve anlamındaki bütünlük dolayısıyla cümle içinde tek bir nesne veya hareketi karşılayan ve herhangi bir yargı bildirmeyen kelimeler topluluğu” demektir (Korkmaz, 1992: 100).

Tahsin Banguoğlu’nun kelime öbekleri diye adlandırdığı kelime grupları ile ilgili tanımı şöyledir: “Sözü geliştirmek üzere kelimeler öbeklenirler, kavramlar arasında derece derece ilişkiler meydana getirirler. Böylece tek kavramdan anlatmaya doğru giderler. Bunlara kelime öbekleri (groupe de mot) diyoruz” (Banguoğlu, 1986 :496).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören kelime grubunu, “Yapısında birden fazla kelime bulunan, yapı ve anlam bakımından bir bütünlük gösteren, cümlede de bir bütün olarak kullanılan dil birliğidir. Kelime grubu tek bir nesneyi veya tek bir hareketi karşılamak üzere yan yana gelen kelime topluluklarıdır. Dolayısıyla kelime grupları cümlede veya başka bir kelime grubunun içinde tek bir kelime gibi rol üstlenir” şeklinde ifade etmişlerdir (Özkan, Esin ve Tören, 2001:559).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten ise kelime gruplarını şöyle açıklamışlardır: “Türkçe’nin genel yapısı ve işleyişi içinde kelime gruplarının yeri kelime ile cümle arasındadır. Bu sebeple dilimizdeki kelime grupları, kelimedenden daha geniş cümleden daha küçük bir gramer birliği durumundadırlar. Böyle bir konuma sahip olmak kelime gruplarına ayrıcalık kazandırmaktadır” (Açıkgöz ve Yelten, 2005:11).

Vecihe Hatipoğlu da kelime grupları yerine “yargısız anlatımlar” terimini kullanarak konuyla ilgili görüşlerini şu şekilde ifade eder: “Türkçenin sözdizimi, yargı bildirme bakımından iki büyük bölüme ayrılır: Yargısız Anlatımlar ve Yargılı Anlatımlar. Yargısız anlatımlar en az iki sözcüğün türlü ilgi ve nedenlerle yan yana sıralanmasından doğan birliklerdir. Yargı bildirmeyen bu birlikler, anlatımlar ya kalıplaşmamış sözcüklerden kurulan her türlü tamlamalardır ya da kalıplaşmış

sözcüklerden kurulan birleşik sözcükler, deyimler veya ikilemelerdir” (Hatipoğlu,1972: 2).

Günay Karaağaç ise kelime grupları yerine “söz öbekleri” terimini kullanarak şu şekilde açıklar: “Söz öbekleri, kısaca, cümle oluşturmayan söz dizimi birimleri olarak tanımlanır. Birden çok sözden oluşan yapılardır. Söz öbeği, bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu veya bir hareketi karşılamak üzere belirli kurallar içinde yan yana gelen sözler topluluğudur” (Karaağaç,2011 :159).

Jean Deny de kelime grubu yerine “kelime öbeği (kümesi)” terimini kullanarak şöyle açıklar: “Kelimelerin şekil bakımından olduğu gibi mantık bakımından da bir bütün vücuda getiren her topluluğuna biz kelime öbeği(kümesi) adını vereceğiz. Bir kelime öbeği mantık bakımından az çok tam bir mânayı içine almış bulunur; şekil (veya morfoloji) bakımından ise esas itibariyle tek bir kelimeden ibaret imiş gibi insiraf hallerini alabilir” (Deny,1941: 709).

Ahmet Topaloğlu, kelime grupları için “öbek” terimini kullanarak şu şekilde açıklama yapar: “Birden çok kelimeden oluşan, yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan, cümle içinde tek öge olarak işlem gören söz dizisi” (Topaloğlu, 1989: 115).

Hikmet Dizdaroğlu, sözcük öbekleri terimini kullanarak “Sözcük öbeği, çeşitli anlam ve yapı ilişkileriyle bir araya gelen sözcüklerden oluşmuş dilbilgisi birliğidir. Sözcük öbekleri yapı ve anlam bakımlarından bir bütündür. Öbeğin yapısını değiştiremeyiz; karşıladığı kavram ya da nesne ancak o kalıp içinde anlatılabilir. Sözcük öbekleri, bir kavramı ya da nesneyi daha geniş, daha belirgin biçimde belirtirler, anlamı daha aydınlığa kavuştururlar. Bundan ötürü, tümcenin yapısal ve anlamsal oluşumunda sözcük öbeklerinin rolü büyüktür” şeklinde ifade eder (Dizdaroğlu, 1976 :34).

M. Kaya Bilgegil, kelime grupları için “belirtme (tâyin) grupları” terimini kullanmıştır ve bu grupların, birden ziyade kelimeden oluştuğu halde, cümledeki görevi bakımından bir tek kelimeden farksız olduğunu ifade etmiştir (Bilgegil,1982: 115).

Rasim Şimşek de kelime gruplarına “belirtme öbekleri” diyerek kelime gruplarını, “Sözcüklerin ikinci tür beklenmesi, kavramlar-arası ilişkilere dayanır. Burada adsoylu sözcükler, bir yüklem olmaksızın, doğrudan doğruya kendi aralarında ilişki içine girerler. Sözcüklerin bu tür ilişkisinden belirtme öbeği adı

verilen yargısız anlatımlar doğar. Yargısız anlatımlar, sözdiziminin alt-birimini oluşturur. Belirtme öbekleri, yargı bildirmez. Bu dil birimlerinin ortak işlevi, kavramları açıp genişleterek belli etmek'tir.” şeklinde açıklamıştır (Şimşek,1987: 321).

Fuat Bozkurt da kelime gruplarından “birlik” olarak söz eder. Ona göre: “Her sözcük ya da dilsel simge, başka sözcüklerle belli kurallar uyarınca ilişki içindedir. Bu kurallar belli bir dizge oluşturur. Her simge başka simgelerle ilişkilidir. Birlikler, Türkçenin yargısız anlatım olanaklarıdır. Sözcükten tümceye geçiş evresidir. Türkçenin dil kuralları içinde oluşan birimlerdir. Kimileyin tümceye yakın bir anlam taşırlar. Yan tümce işlevi görürler. Sözcüklerden kurulan her türlü tamlamalardır” (Bozkurt, 1995 :139).

2.3. Kelime Gruplarının Genel Özellikleri

Kelime gruplarının adlandırılmasında farklı terimler kullanılıyor olsa da tanımlar ve özelliklerin tespitinde ortaklıklar bulunmaktadır. Kelime gruplarıyla ilgili çalışmalar incelediğinde kelime gruplarının özellikleri şu şekilde maddelendirilebilir:

- a) Kelime grupları birden çok sözcükten oluşur.
- b) Kelime grupları bir yargı bildirmez.
- c) Kelime gruplarını oluşturan sözcükler, belirli kurallara göre yan yana gelir.
- ç) Görev bakımından birbirine denk olmayan unsurların bulunduğu kelime gruplarında genellikle yardımcı unsur başta, asıl (ana) unsur grubun sonunda yer alır. Unsurların sıralanışı konuşma dili ve şiirde, devrik cümlelerde değişebilir.
- d) Kelime gruplarına gelen çekim ekleri tüm gruba aittir. Kelime gruplarının diğer kelime ve kelime gruplarıyla ilişkisi bu eklerle sağlanır.
- e) Kelime grupları, cümle ve kelime grupları içinde isim, sıfat, özne, nesne, yer tamlayıcısı, zarf ve yüklem görevinde tek kelime gibi kullanılır.
- f) Kelime gruplarının vurgusu grubun yapısına göre değişir. Vurgu başta, sonda veya sondan bir önceki sözün üzerinde olabilir. Bazı gruplarda, bütün unsurların vurgusu aynıdır.
- g) Kelime gruplarının içinde birbirini tamamlayan başka kelime grupları da bulunabilir.

2.4. Kelime Gruplarının Sınıflandırılması

Türkiye Türkçesinde kelime grubunda yaşanan terim karmaşası, kelime gruplarının sınıflandırılması konusunda da görülmektedir ve dilciler aynı kelime grubunu farklı adlarla ifade etmişlerdir. Örnek olarak, isim tamlaması için Tahsin Banguoğlu adtakımları; Vecihe Hatiboğlu ad tamlaması; M. Ergin, Leyla Karahan, Zeynep Korkmaz, M. Kaya Bilgegil isim tamlaması terimlerini kullanmışlardır.

Kelime gruplarının sınıflandırılmasında da araştırmacılar farklı sayıda kelime grubu tespit etmişlerdir. Kelime grubu sınıflandırmasındaki farklılığı göstermesi açısından bazı dilcilerimizin kelime grubu tasniflerine yer verdik.

Dil bilgisi araştırmalarında temel kaynak olarak görüşlerine başvurulmuş Muharrem Ergin'e göre, kelime gruplarının sınıflandırılması şöyledir:

1. Tekrarlar (a. Aynen tekrarlar; b. Eş manalı tekrarlar; c. Zıt manalı tekrarlar; ç. İlaveli tekrarlar: ç.1. Kelime başına bir ses ilavesi yapılanlar, ç.2. Kelime başına bir veya iki hece ilavesiyle yapılanlar)
2. Bağlama Grubu
3. Sıfat Tamlaması
4. İyelik Grubu ve İsim Tamlaması (İyelik grubu, Belirli isim tamlaması, Belirsiz isim tamlaması)
5. Aitlik Grubu
6. Birleşik İsim
7. Birleşik Fiil
8. Unvan Grubu
9. Ünlem Grubu
10. Sayı Grubu
11. Edat Grubu
12. İsnat Grubu
13. Genitif, Datif, Lokatif ve Ablatif Grupları
14. Fiil Grubu
15. Partisip Grubu
16. Gerundium Grubu
17. Kısaltma Grupları (Ergin, 2004: 377-397).

Leyla Karahan'ın sınıflandırması da şöyledir:

1. İsim Tamlaması
2. Sıfat Tamlaması
3. Sıfat-Fiil Grubu
4. İsim-Fiil Grubu
5. Zarf-Fiil Grubu
6. Tekrar Grubu
7. Edat Grubu
8. Bağlama Grubu
9. Unvan Grubu
10. Birleşik İsim Grubu
11. Ünlem Grubu
12. Sayı Grubu
13. Birleşik Fiil Grubu
14. Kısaltma Grupları (Karahana,2008: 39-84).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören'in ortak çalışması olan "Yüksek Öğretimde Türk Dili, Yazılı ve Sözlü Anlatım" adlı çalışmada kelime grupları şu şekilde tasniflenmiştir:

- 1.1. İyelik Grubu
- 1.1.2. İsim Tamlaması
- 1.2.1. Belirli İsim Tamlaması
- 1.2.2. Belirsiz İsim Tamlaması
- 1.3. Sıfat Tamlaması
- 1.4. İkilemeler (Tekrarlar)
- 1.4.1. Aynen ikilemeler
- 1.4.2. Eş Anlamli ikilemeler
- 1.4.3. Zıt Anlamli ikilemeler
- 1.4.4. Pekiştirmeli İkilemeler
- 1.5. Bağlama Grubu
- 1.6. Birleşik İsim Grubu
- 1.7. Unvan Grubu
- 1.8. Birleşik Fiil Grubu

- 1.9. Ünlem Grubu
- 1.10. Sayı Grubu
- 1.11. Edat Grubu
- 1.12. Kısaltılmış Kalıplaşmış İfadeler Dayalı Kelime Grupları
 - 1.12.1. İsnat Grubu
 - 1.12.2. İlgi Grubu
 - 1.12.3. Yaklaşma Grubu
 - 1.12.4. Uzaklaşma Grubu
 - 1.12.5. Bulunma Grubu
 - 1.12.6. Vasıta Grubu
- 1.13. Fiil Şekillerine Dayalı Kelime Grupları
 - 1.13.1. İsim-Fiil Grubu
 - 1.13.2. Sıfat-Fiil Grubu
 - 1.13.3. Zarf-Fiil Grubu (Özkan, Esin, Tören, 2001: 567-583).

Günay Karaağaç'ın söz öbeği adını verdiği kelime gruplarının sınıflandırılması şöyledir:

- A. Yapımlık Öbekler
 - 1. Fiilimsi Öbekleri
 - a) İsim-Fiil Öbekleri
 - b) Fiil İsmi Öbekleri
 - c) Zarf-fiil Öbekleri veya Cümle+Edat Öbekleri
 - 2. Kısaltma Öbekleri
 - a. İsnat Öbeği
 - b. Hal veya Edat Öbekleri
 - 1. Yalın Hal Öbeği
 - 2. İlgi Hali Öbeği
 - 3. Yapma Hali Öbeği
 - 4. Yaklaşma Hali Öbeği
 - 5. Bulunma Hali Öbeği
 - 6. Uzaklaşma Hali Öbeği
 - 7. Vasıta Hali Öbeği
 - 8. Yön Hali Öbeği

9. Eşitlik Hali Öbeği
10. Benzerlik Hali Öbeği
11. Karşılaştırma Hali Öbeği
12. Sebep Hali Öbeği
13. Sınırlandırma Hali Öbeği
- c. Ünlem Öbeği
3. Sayı Öbeği
4. Birleşik Fiiller
 - a. İsimlerle Yapılan Birleşik Fiiller
 - b. Fiillerle Yapılan Birleşik Fiiller
5. Yineleme Öbekleri
 - a. Türkçenin Sözlük Yinelemeleri
 - b. Türkçenin Söz Dizimi Yinelemeleri
6. Aitlik Öbeği
7. Bağlama Öbek ve Cümleleri
 - a. Sıralayıcı Bağlama Öbek ve Cümleleri
 - b. Açıklayıcı Bağlama Öbek ve Cümleleri
8. Özel Ad Öbeği
 - a. Birleşik Adlar
 - b. Unvan Öbeği
- B. Çekimlik Söz Öbekleri
 - 1.İlişkilendirme Öbekleri
 - a. İsim Tamlaması
 1. Belirtili isim tamlaması
 2. Belirtisiz İsim Tamlaması
 - 3.Zincirleme İsim Tamlaması
 - b. İyelik Öbeği
 - c. İlgi Hali Öbeği
 2. Nitelendirme Öbekleri
 - a. Sıfat Tamlaması
 1. Varlığın Var Oluş Sıfatları
 2. Varlığın Eylem Sıfatları (Karaağaç, 2011: 163-220).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten' in “Kelime Grupları” adlı ortak çalışmasında kelime grupları şu şekilde sınıflandırılmıştır:

I. Kelime Grubu Fonksiyonunda Olanlar:

A. Fiil Görevli Gruplar: Birleşik Fiil

B. İsim Görevli Gruplar:

B.1. Tam İsim Görevli Gruplar: Tekrarlar, Sıfat Tamlaması, Sayı Grubu, Unvan Grubu, Ünlem veya Hitap Grubu, İyelik Grubu ve İsim Tamlaması, Genitif Grubu, Aitlik Grubu, Akkuzatif Grubu, Datif Grubu, Lokatif Grubu, Ablatif Grubu, İsnat Grubu, Edat grubu.

B.2. Cümle Yapısına Yakın olanlar: Mastar Grubu, Partisip Grubu, Gerundium Grubu, Asıl Kısaltma Grupları, Bağlama Grubu.

II. Kelime Grubu Dışı Konular: Onomastik Adlandırma (Açıkgöz ve Yelten, 2008 :17-69).

Kemal Yavuz, Kazım Yetiş, Necat Birinci' ye göre kelime gruplarının tasnifi şu şekildedir:

1. İsim Tamlaması (belirli isim tamlaması, belirsiz isim tamlaması, zincirleme tamlama)
2. Sıfat Tamlaması
3. Tekrar Grubu
4. Aitlik Grubu
5. Edat Grubu
6. Birleşik Fiil
 - a) bir isme yardımcı fiil getirilerek yapılan birleşik fiiller
 - b) bir fiile yardımcı fiil getirilerek yapılan birleşik fiiller
 - c) anlamca kaynaşmış, deyimleşmiş birleşik fiiller)
7. İsim-fiil Grubu
8. Sıfat-fiil Grubu
9. Zarf-fiil Grubu
10. Unvan Grubu
11. Sayı Grubu
12. Ünlem Grubu
13. Bağlama Grubu

14. Kısaltma Grubu (Yavuz, Yetiş, Birinci, 1996 :144-149).

Caner Kerimoğlu, “Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Söz Dizimi ile İlgili Kabuller Üzerine I (Kelime Grupları)” adlı makalesinde, bu zamana kadar yapılmış çalışmalarda araştırmacıların kelime grupları ile ilgili sınıflandırmasını karşılaştırmış ve aralarındaki benzer ve farklı yönleri belirlemiştir. Bu makalede Kerimoğlu, Muharrem Ergin'in Türk Dil Bilgisi adlı eserini esas almış ve bir karşılaştırma yaparak akademik yayınlardaki kelime grubu kabullerini şu şekilde maddelendirmiştir:

“1. İsim tamlaması türlerinde tartışılan iki konu vardır. Bunlardan ilki “takısız isim tamlaması” dır. T. N. Gencan'ın ortaya attığı bu tamlama türü uzun yıllar tartışılmıştır. Ancak son yıllardaki yayınlarda böyle bir isim tamlaması türünün olmadığı, takısız isim tamlaması sayılan grupların sıfat tamlaması olduğu görüşü ön plana çıkmıştır. Tartışılan ikinci konu olan zincirleme isim tamlaması ise bazı dilciler tarafından incelenirken bazı dilcilerce kabul edilmez. Üzerinde anlaşılan bir tamlama türü değildir.

2. “En çok”, “daha güzel” gibi kelime grupları araştırmacıların çoğu tarafından inceleme konusu yapılmamıştır. Çalışmalarında bu tür söz dizilerini inceleyen dilcilerin bir kısmı bu grupların “sıfat tamlaması” olduğu görüşündedir. Bir kısım dilci ise “zarf grubu” şeklinde yeni bir başlık altında bu grupları inceler.

3. Birleşik fiil grubu olarak hangi fiillerin kabul edilmesi gerektiği konusunda farklı görüşler vardır. Özellikle “anlamca kaynaşmış” kabul edilen fiillerin (canı sıkılmak, hoşuna gitmek vb) durumu belirsizdir. Bazı araştırmacıların birleşik fiil saydığı bu yapılar bazı dilciler tarafından kelime grupları içerisinde incelenmez.

4. Kısaltma gruplarına hangi grupların dâhil edileceği de tartışılmaktadır. Ancak son yıllarda yaklaşma, bulunma, ayrılma, isnat, ilgi, yükleme gruplarını bu başlık altında inceleyen araştırmacıların sayısının arttığı görülmektedir.

5. Eşitlik grubu, vasıta grubu gibi bazı yeni kelime grubu önerileri yapılmıştır. Bazı yazarlar vasıta grubuna eserlerinde yer vermektedir. Ancak eşitlik grubu henüz eserlerde yer verilen gruplardan biri olamamıştır.

6. Türk dil bilgisi yazımının en büyük sorunlarından olan terim kargaşası söz diziminde de kendisini göstermektedir. Araştırmacıların kullandığı farklı terimler

anlaşmayı zorlaştırmakta, bu da bilgi birikiminin kullanımında güçlükler yaratmaktadır.

7. İncelenen eserlerin çoğunda bulunan, küçük fikir ayrılıkları olsa da üzerinde görüş birliğine varılan gruplar şunlardır: İsim tamlaması (belirtili ve belirtisiz), sıfat tamlaması, isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu, bağlama grubu, edat grubu, ünlem grubu, unvan grubu, sayı grubu, birleşik isim grubu, birleşik fiil grubu (isim + yardımcı fiil “hasta ol-” ve fiil + yardımcı fiil “yapabil-”), kısaltma grupları (ilgi, yaklaşma, bulunma, ayrılma, isnat)" (Kerimoğlu,2006: 110).

Çalışmamızda kelime gruplarının tasnifinde genel olarak Muharrem Ergin'in Türk Dil Bilgisi adlı eserindeki sınıflandırmayı esas alıp yöntemimiz Prof. Dr. Hatice TÖRE danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak Hamed Khan tarafından hazırlanmış “Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye Adlı Eseri Üzerine Bir Söz Dizimi (Kelime Grupları) İncelemesi” adlı çalışmaya benzediği için bu tezi örnek aldık.

Buna göre bu çalışmadaki kelime gruplarının tasnifi şu şekildedir:

Kelime Grupları:

1. İyelik Grubu
2. İsim Tamlaması
3. Sıfat Tamlaması
4. Tekrar Grubu
5. Birleşik İsim Grubu
6. Edat Grubu
7. Ünlem Grubu
8. Unvan Grubu
9. Bağlama Grubu
10. Birleşik Fiil Grubu
11. Sayı Grubu
12. Kuvvetlendirme Grubu
13. Derecelendirme Grubu
14. Kısaltma Grubu
- 14.1. Kalıplaşmaya Elverişli Olan Kısaltma Grupları
- 14.1.1. Yaklaşma Grubu
- 14.1.2. Uzaklaşma Grubu

14.1.3. Bulunma Grubu

14.1.4. Yükleme Grubu

14.1.5. Vasıta Grubu

14.1.6. İsnat Grubu

14.1.7. İlgi Grubu

14.2. Kalıplaşmaya Elverişli Olmayan Kısaltma Grupları

15. Fiilimsi Grupları

15.1 İsim-Fiil Grubu

15.2. Sıfat-Fiil Grubu

15.3. Zarf-Fiil Grubu

16.Aitlik Grubu

Dilcilerin farklı görüşlerine, her bir kelime grubu başlığında yer verilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SABAHATTİN ALİ’NİN DEĞİRMEN ADLI ÖYKÜ KİTABINDA KELİME GRUPLARI

3.1. İyelik Grubu

Muharrem Ergin, iyelik grubunu “İyelik gurubu ve isim tamlaması” başlığında ele alır ve “İyelik ekli bir isim unsuru ile genitif hâlinde bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur” diyerek iyelik grubunun tanımını yapar. İyelik gurubunun, iyelik eklerine bağlı olarak altı şekilli olduğunu, teklik ve çokluk birinci ve ikinci şahıslarda tamlayan unsurun daima şahıs zamiri olduğunu ancak üçüncü şahıs iyelik eklerinin yaptığı iyelik grubunun her nesnenin iyeliğinin ifade edilebileceğini belirtir ve şu örnekleri verir: benim kalemim, senin kalemin, onun kalemi, bizim kalemimiz, sizin kaleminiz, onların kalemleri (Ergin,2004 :381).

Muharrem Ergin, “İyelik ekleri eklendikleri kelime dışında bir şahıs ifade ettikleri için iyelik grubunun yalnız tamlanan unsuru da grubun yerini tutabilir: babam <benim babam >meyvesi <onun meyvesi> gibi.” diyerek iyelik grubunun tamlayan unsur söylenmeden de oluşabileceğini örneklerle açıklamıştır (Ergin,2004 :383).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören, iyelik grubunu şu şekilde açıklar: “İyelik grubu bir ismin kendisinden önceki ilgi hâlinde bir şahıs zamirine sahiplik, bağlılık, aitlik ilgisiyle bağlandığı kelime grubudur. Tamlayan daima ilgi hâlinde bir şahıs zamiridir. Tamlanan ise, daima bu zamiri gösteren iyelik ekini almış bir isimdir. Tamlanan tek bir kelime olabileceği gibi isim fonksiyonlu bir kelime grubu olarak da karşımıza çıkabilir. Türkçede iyelik ifadesi her şahıs grubu için isme ayrı bir iyelik eki getirilerek karşılanır. Dolayısıyla iyelik gruplarının tamlayan kısmı aldığı iyelik eki hangi şahsı gösteriyorsa, buna bağlı olarak tamlananı da ifade etmektedir” (Özkan, Esin, Tören,2001: 559-560).

Biz de iyelik gruplarını isim tamlamasından farklı bir grup olarak ele aldık. Çünkü iyelik grupları, isim tamlamasından tamlayanının zamir olması yönüyle ayrılmaktadır. Bu görüş doğrultusunda da şahıs zahirinin dışındaki zahirlerin de tamlayan olarak görev alabileceği bilgisini ekledik.

Tablo 3.1. İyelik Grubu

İyelik Grubu	
Tamlayan	Tamlanan
zamir + ilgi hâli eki	kelime veya kelime grubu+ iyelik eki
sen-(i)n	çanta-n
-	kedi-(s)i, kedi-leri
-	yaz boyu kovaladığ-ım
şu-(n)un	kalem-i

Değirmen eserindeki iyelik grupları şunlardır:

3.1.1. Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

3.1.1.1.Tamlananı Tek Kelimededen Oluşan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-13,1 Hiç sen bir su değirmeninin içini dolaştın mı **adaşım**?..

D-13,11 Ya o seslere ne dersin **adaşım**, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-13,18 Ben çok eskiden böyle bir değirmen görmüştüm **adaşım**, ama bir daha görmek istemem.

D-13,21 **Sevgilin** güzel miydi bari?

D-14,3 Yahut **sevgilin** seni sevmiyordu...

D-14,4 Ona sararmış yüzünü göstermek için **geçeceği** yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar yazdın değil mi?..

D-14,9 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz **nefsimizden** beraat kararı almaktır.

D-14,11 Ondan sonra en aşağılık katil bile **yaptığı** iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-14,15 Peki ama, bu sevmek midir be **adaşım**, bir kadını öpmek, onu istemek sevmek midir?..

D-14,26 Sen **sevgiline** ne verebilirsin sanki? **Kalbini** mi? Pekâlâ, **ikincisine**? Gene mi o?

D-14,27 Atma be **adaşım**, kaç tane kalbin var senin?..

D-14,29 **Kalbin** _ **olduğu** yerde duruyor ve sen onu filana veya falana veriyorsun...

D-14,30 **Göğsünü** yararak o eti oradan çıkarır ve **sevgilinin** önüne atarsan o zaman **kalbini** vermiş olursun...

D-14,32 Siz sevemezsiniz **adaşım**, siz şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar; siz, birisine itaat eden ve birisine emredenler; siz, birisinden korkan ve birisini tehdit edenler...

D-14,37 Dinle **adaşım**, sana bir Çingene'nin aşkını anlatayım...

D-15,6 **Sırtlarında** beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, **yanında** kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,14 İkindiye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar **gözüme** ilişti.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, **klarnetini** alarak, **kanatlarının** biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-15,34 Bilir misin **adaşım**, bu köylüler tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-16,1 **Aralarında** bir kiloya yakın buğday toplayarak Atmaca'ya verdiler.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, biraz ötedeki zeytin ağaçlarının arasında **çadırlarımızı** kurduk.

D-16,6 **Çalgıcılarımız** yarım gün uzaktaki köylerden bile düğüne çağırılıyorlardı.

D-16,10 Yağız derisi, **yüzüne** delice dökülen simsiyah saçları ve koyu gözleri...

D-16,12 Sonra **burnu**... Uzun, sivri, **ucu** biraz aşağı kıvrık burnu...

D-16,14 **Başı**, geniş omuzlarının üstünde bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan daha çevik değildi...

D-16,18 Başka Çingene'ler gibi çalmazdı o, **adaşım**:

D-16,20 Sanırdın ki, klarneti çalarken, havayı **ciğerlerinden** değil, doğrudan doğruya **yüreğinden** veriyor.

D-16,22 Biz de çadırların önüne çıkıp yüzükoyun yatar, **çenemizi** toprağa dayayarak onu dinlerdik.

D-16,25 Ne **geçtiğimiz** Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla **üzerlerinde** alıkoyabilirlerdi...

D-16,32 Çok konuşmaz, **konuştugu** zaman da **içindekilerden** bize bir şey sezdirmezdi.

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, **kalçalarına** kadar uzanan ince örgülü saçları vardı.

D-17,15 Ama **yüzü** hep soluktu.

D-17,15 **Etrafındaki** şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve **dudaklarının** kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,18 Bu kızcağız sakattı **adaşım**, küçükken sağ kolunu değirmenin çarklarından birine kaptırmıştı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde **şalvarının** beline iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-17,25 **Vücudunu** ve ondaki ayıbı her zaman örtmeye mecburdu...

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de **parmaklarının** arasına tahta kaşıklar alarak oynamak **elinden** gelirdi...

D-18,8 Geceleri **babasıyla** beraber gelir, onun yanında diz çöküp oturarak bize bakardı...

D-18,10 Sözü kısa keselim **adaşım**, bizim mağrur ve insafsız Atmacamız, değirmencinin bu sakat kızına vuruldu.

D-18,18 Ama geceleri çınarın altında adamakıllı coşar, **gözlerini** kıza diker, üfler, üflerdi...

D-18,20 Ve biz **titrediğimizi**, bağırarak, konuşmak yahut yerlere atılıp ağlamak istediğimizi hissederdik...

D-18,25 Atmaca'nın kanatları düşmüştü **adaşım**.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve **tırnaklarını**, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,1 Atmaca **önüne** bakıyor, niçin çağırdığımı, ne söyleyeceğimi sormuyordu.

D-19,3 **Elimi** _ **omuzuna** koydum, **gözlerini** bana kaldırdı:

D-19,7 Bu sualin cevabını bulmak ister gibi **gözlerini** yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,9 “Sen bizim çeribaşımızsın” dedi, “**gezdiğin** yerler benden çok, **tecrübelerin** fazla, **aklın**, _ **dirayetin** bütün Çingene’lerden üstündür.

D-19,12 **Gözlerini** hiç indirmeden, sanki yıldızlara anlatıyormuş gibi, söylemeye başladı:

D-19,15 Ben ki, **arkamdan** _ **uşaklarını** koşturan konak sahibi hanımlara **başımı** çevirmedim; ...

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘**Kızım** senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi **sineme** basacağım, yalnız gel, gel de **kızımızı** kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden **yoluma** gittim; ...

D-19,24 Acı acı güldü, ‘**Ağam**,’ dedi, ‘ben senden noksanım, bana sadaka mı veriyorsun?..’

D-19,25 ‘Bana **kolunun** yerine **kalbini** veriyorsun,’ dedim, ‘bir kalp bir koldan daha mı az değerlidir?’

D-19,28 Tekrar **gözyaşları** boşandı:

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, ‘düşün ki, her **karşıma** çıktığımda senden utanacağım, **başım** yerde olacak, beni böyle zelil etmek ister misin?’

D-19,32 Bana **sakatlığımı** unutturarak deli deli rüyalar gördürdün, ...

D-19,33 ... seni **ömrümün** sonuna kadar unutamam, ama olmayacak şeylere beni inandırmaya kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..

D-19,36 Atmaca burada bir nefes aldı ve **gözlerini** yere indirdi:

D-19,37 Düşünüyorum, birleşirsek bu **ikimiz** için de sahiden azap olacak.

D-20,1 **Aramızda** anlaşılmaz, boğucu bir havanın dolaştığını hissedeceğiz.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana **içinden** geldiği gibi sarılamazsa, **gözleri** her zaman: ‘Ne diye **gençliğini** benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,12 Senin Atmacan artık **kanatlarını** kımıldatacak halde değil!..

D-20,13 Sustu, son sözler öyle acınacak bir tavırla **ağzından** dökülmüştü ki, fazla bir şey sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,16 **Koluna** girip çadıra kadar götürdüm.

D-20,17 İşler gittikçe sarpa sarmıştı **adaşım**, Atmaca’nın hali beni korkutuyordu.

D-20,19 Şimdilik işi **oluruna** bırakmaya karar vererek yattım.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında **kollarını** açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve **dudaklarının** kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman **şekli** belli olmayan tuhaf bir cisim **ikisinin** arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları **bildikleri** afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar **başlarını** yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla **arkasından** bakıyorlardı.

D-21,4 Sanki serseri bir rüzgâr **kafalarımızdan** her düşüncüyü silip süpürüyor, bizi şaşkın ve meyus buralarda bırakıyordu.

D-21,7 Bir gün Atmaca **yanıma** sokuldu.

D-21,16 **Nefesim** daha o kadar kuvvetten düşmedi.

D-22,1 **Adaşım**, ben o gece dinlediğim şeyleri öldükten sonra bile unutamam.

D-22,14 Ve öyle şeyler çalıyordu ki **adaşım**, onları anlatmaya bizim kullandığımız kelimelerin takati yoktur...

D-22,17 Fakat derhal **yüzümüzü** yırtan, **gözümüzü** kör eden, **içindeki** ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor yahut **bağrımıza** işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,23 O, **yüzüne** büsbütün dökülen kara saçlarını **eliyle** geriye attı.

D-22,24 Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle **etrafını** araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,26 O dakikayı **ömrümde** unutamam **adaşım**; dışarıda fırtına arttıkça artmıştı, duvarlar sarsılıyor, **tepemizdeki** kiremitler uçuyordu.

D-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, **olduğundan** daha büyük, adeta bir gölge gibi duruyordu.

D-22,30 **Gözleri** genç kızın üzerindeydi.

D-22,31 Tahammül edilmez bir acı **yüzünün** şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan **gözlerinin** kenarına kadar fırlıyor, kâh **dişlerinin** arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-22,34 O dudaklar ki, bir şey söylemek ister gibi kıpırdıyorlardı ve **kenarları** ağlayacak gibi aşağıya çekiliyordu.

D-23,3 Sonra **gözkapakları** yavaşça düştüler ve o, yere yıkılacak gibi sallandı.

D-23,5 Bir kere daha **etrafına** bakındı.

D-23,7 Nihayet **kafasına** bir şey vurulmuş gibi inledi.

D-23,11 Bir nefes alımı kadar hepimiz **olduğumuz** yerde kaldık, sonra delice bağırarak **arkasından** koştuk...

D-23,13 Heyhat **adaşım**, çok geçti.

D-23,23 Atmaca **yerinden** fırlayan ve “iş işten geçti” demek isteyen gözlerle bize doğru geliyordu.

D-23,15 Sağ kolu **yerinde** değildi ve oradan oluk gibi kan fışkırıyordu.

D-23,16 Birkaç adımdan sonra sendeledi, **ayaklarımızın** dibine yıkıldı.

D-23,17 İşte **adaşım**, sana seven bir Çingene’nin hikâyesi.

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce **başını** çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz **aramızda**– gene hoş şeydir.

D-23,25 Fakat sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte **adaşım**, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,3 “Bundan daha yükseğinin bulunduğunu söyleyemez, **sevgilim** benim eserimden daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-24,6 **Gözlerinde**, erimiş bir madenin oynak parlaklığı ve yanık yüzünde bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu vardı.

KŞ-24,6 Yer **ayaklarının** altından itiyormuş yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; **vücudunu** insanlıktan ayıran bir buğu, **hareketlerine** gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar **elindeki** şaheserin müsveddeleriydi, **yüzüne** sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve

...

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; **yüzünün** hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-24,22 Çünkü o bugün **şaheserini** bitirmişti.

KŞ-24,25 Ve **sevgilim** benden daha iyi yazarları gösteremeyecek.

KŞ-25,5 Kitabın sahifelerinden **gözlerini** ayırmayarak yürüdü.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve **ayağının** altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan **evine** girdi.

KŞ-25,9 Ve **şaheserini** _ **sevgilisine** yolladı.

KŞ-25,10 Tam sekiz sene evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında şimdiki gibi beyaz teller, **gözlerinin** kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,12 **Yüzünün** derisi beyaz bir güle, **dudakları** kırmızı bir güle benzerdi.

KŞ-25,15 Bu esnada **gözlerinin** önüne **mısraları** gibi tatlı ve ince endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,16 Fakat **güzelliğinin** derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla **dudaklarını** bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,19 Ve genç şair, **yazıları** karşısında kendinden geçmeyen bu fevkalade kızı seviyordu...

KŞ-25,21 “**Sevgilim**” dedi, “**mısralarım** ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-25,24 Geceyi terennüm eden şarkılarım sana kendi **gözlerini**; gün doğuşunu anlatan şarkılarım sana **dudaklarının** rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-25,30 Bana **tanımadığım** şeylerden, saklı güzellikler ve hakikatlerden bahsedebilir misin?

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri **baktığı** şeyleri görüyordu ve **sinirlerinde** hissetmek, **kafasında** düşünmek kabiliyeti vardı...

KŞ-26,10 **İçimdeki** ateş, herkesin ısınmak için bana sokulmasına kâfiydi.

KŞ-26,12 Lakin, ey **sevgilim**, görüyorum ki bu, **kıvılcıklarını** senin kalbine sıçratamayacak kadar fersizmiş.

KŞ-26,15 Sana **söylediklerini** aratmayacak eserleri getireceğim, **sevgilim** ve o zaman **kalbini** bana vereceksin...

KŞ-26,17 “Ve o zaman **kalbimi** sen alacaksın!...”

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde **ağlarını** temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, gümüş bir kalemle gümüş ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri **sevgilisine** yolladı.

KŞ-27,4 ... **şiiirlerin** ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine **önünde** diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,5 Sokaktan geçtiğin zaman kadınlar pencerelerden **eskisinden** daha çok sarkacaklar, ...

KŞ-27,7 ... ihtimal minimini ipek mendillerini de –tabii dalgınlıkla– **ayaklarının** dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,10 Gerçi **gördüğün** ve **yazdığın** şeyler fevkaladedir.

KŞ-27,12 Hangi şey bana **bilmediklerimden** bahsetti?

KŞ-27,13 Belki **şiiirlerin** bizzat hayat kadar tesirli ve tatlı yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-27,15 Vergilius, ilahi Vergilius kadar temiz ve hayır isteyen olmak **elinden** geliyor mu?

KŞ-27,19 **Hayatlarında** hiç sevmemiş olanların tahayyül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor; ...

KŞ-27,20 ... sanki gür alevli bir meşale **göğsünün** içerisinde dolaşarak **kaburgalarını** yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-27,23 **Göğsünü** saran bir sesle kesik kesik: “Yazacağım **sevgilim**” dedi, “sana **istediklerini** yazacağım!..”

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, **tepeleri** çıplak filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüş’ten bahsettiler.

KŞ-27,29 Ve **gözlerinde**, başka bir âleme bakmaktan doğan, hürmete layık bir mahmurlukla –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki** küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki** saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları **beygirlerinin** üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, **elindeki** minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan **gözü** yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,20 **Kucağında** taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve **karnında** taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, **başını** bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrılarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam bir buçuk sene sonra, altın bir kalemle altın ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri **sevgilisine** yolladı.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana bitip tükenmez şereflerin erguvan renkli maşlahını giydirmek için **saraylarının** geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,10 **Felsefelerini**, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve **fazlasıyla** tekrar etmediler mi?

KŞ-30,21 **Gezdiğin** yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu **ruhlarımıza** benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da **seyahatlerini** anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,28 Evvela iki yumruğunu **dişleriyle** ısırarak ve **ayaklarının** ucuyla kadife sediri parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-30,30 **Gözlerinde** yaş yerine alelacayip bir parıltı vardı.

KŞ-30,31 Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan odaya **alnından**, gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-31,7 ... kendi **gözlerinden** çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi **düşünebileceği** gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi **etrafını** kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,29 Evet, **büyükliklerine** rağmen sarıh...

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki **içinden** çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki **kökü** bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-32,7 Ve o, **zihni** hiçbir sorgu çengeline takılmadan düşünebiliyordu.

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak **başını** bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,11 ... ve onlar, her nefes alışında **ağızına**, _ **burnuna** dolmak isterlerken, o **gözlerini** _ **içine** çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-32,16 Birer kıvılcım olan kumlar, **derisini** yırtarlar, güneşten su halinde akan alevler **sırtını** yalar ve **ensesini** delerek **beynine** kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,21 Ve bazan **dizleri** dermansızlıktan kırılarak bu dikenli yatağa uzanır ...

KŞ-32,23 ... ve **midesinin** _ **dimağına** kalkıp ilerlemek, **uzuvlarına** böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün **sevgilisini**, _ **evini**, bütün **bıraktığı** yerleri yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-32,30 ... ve o, **göğsünün** içinde birbirine muvazi birçok bıçakların hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin** kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,28 Bu sefer **gördüğü** şeyler onu hayretten hayrete düşürüyordu.

KŞ-33,29 Halbuki değişen hiçbir şey değil, sadece kendi **görüşüydü**.

KŞ-34,3 Ve ayrılırken **kalbinde** yalnız ufuksuz bir merhamet, yeis veya hiddeti manasız bulan bir rikkat hissetti...

KŞ-34,5 İşte genç şair **şaheserini** bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, **içinde** Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği **eserine** büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, siyah meşin ciltli bir deftere yazdığı şiirleri **sevgilisine** yolladı...

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, **gözlerinde** gurur ve hayretin parıltısı, **hareketlerinde** hasret ve isteğin acelesi olduğu halde bizzat geldi.

KŞ-34,26 **Boynuna** atılarak onu öptükten sonra böyle haykırdı:

KŞ-35,5 Ebediliğe senin kolların arasında süzüleceğim **sevgilim** ve yüksekte, en yüksekte uçacağız.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine **meyli** olduğu için **gönlümü** bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,13 Mademki uzun senelerin hasreti **içimizde** yaramaz bir çocuk gibi tepinmektedir, ...

KŞ-35,16 Gel, beni **kollarının** arasında sık...

KŞ-35,17 Fakat genç şair onu **kollarının** arasında sıkmadı...

KŞ-35,19 **Sevgilisinin**, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri **parmaklarıyla** karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, **elinde** olmayarak, çekmişler ...

KŞ-35,23 **Yarattıkları** o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, **sevgilisinin**: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırdığını bile duymadı.

KŞ-35,26 Ve ancak genç kız onu **omuzlarından** yakalayınca kendine geldi.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının** içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,29 **Dudakları** titreyerek tekrar etti:

KŞ-35,31 “Ne söyledin **sevgilim**?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki **tamiri** kabil olmayan bir şey yaptım.

KŞ-35,36 Tekrar et **sevgilim**, _ **söylediklerini** benim için tekrar et...

KŞ-36,1 **Yüzü** beyaz, bir kuğunun tüyleri kadar beyaz olmuştu.

KŞ-36,2 **Başını** ağır ağır kaldırarak sordu:

KŞ-36,4 “Hiçbir şey **sevgilim**, fakat tekrar et!”

KŞ-36,5 O zaman boğuk ve **yeisini** örtmek isteyen bir sesle tekrar başladı:

KŞ-36,7 **Kitabını** okudum genç şair, yalnız harikuladeliklerle, yalnız insanı saran güzelliklerle doluydu.

KŞ-36,11 Burada **dudaklarını** yakıcı bir gülüşle ısırdı; **gözleri**, donuk ve karanlık, şaire dikildiler, dimdik baktılar.

KŞ-36,13 **Dişlerini** sıktı, onların arasından, keskin, ağır bir sesle:

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, Yalnız bu kitap **dehanı** ve **kudretini** bana gösterdikten sonra **aramızda** lüzumsuz olmaya başlıyor...

KŞ-37,1 Fakat genç kız daha evvel koşarak ocağın önünü **vücuduyla** kapatmıştı.

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar **gözlerinde** sonsuz bir tatlılık ve ilahilikten başka bir şey bulunmazdı ...

KŞ-37,4 ... ve **hareketleri** devamlı bir çekingenliğin ağırlığını taşırdı, ...

KŞ-37,8 O zaman **aralarında** öyle korkunç bir mücadele başladı ki, köpüren ağızlarından feci soluklar ve hırıltılar çıkıyor, ...

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –gittikçe artan dermansızlığına ve erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına rağmen **vücudunu** ocağın önünden ayırmayan genç kızı– **boğazından** yakaladı; ...

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının** arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,20 Kavrulan, **şeklini** kaybeden bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, **dalları** suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,6 **Başını** hafif hafif sallıyordu.

K-39,2 Fakat bizimki derin derin **içini** çekti ve sustu.

K-39,3 Ve dişi onun söylediği şeyleri anlıyormuş gibi **başını** salladı ...

K-39,4 ... ve **gözlerini** aşağıda şıprırtıyla akan suya dikti.

K-39,5 Erkek birdenbire **gözlerini** dişiye dikerek söze başladı:

K-39,12 **Omuzlarını** silkip **yanımdan** uzaklaştılar.

K-39,18 **Kılığımız**, _ **kıyafetimiz** düzgündür.

K-39,19 **Aklımız**, şu sabahtan akşama kadar avaz avaz bağıran bülbülden herhalde üstündür.

K-39,20 **Kanadımızı** bir vursak en hızlı güvercinden daha çok yol alırız.

K-39,23 şu budala serçe bile  günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, **arasından** uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,28 Koşmaktan görmeye **vaktimiz** olmuyor ki...

K-39,29 Dişi, **gözlerinin** içi buğulanarak:

K-39,36 **Yaşadığımızın** farkına varmayacak olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

K-40,1 Dişi tasdik eder gibi **başını** salladı:

K-40,2 “**Etrafımıza** göz gezdirince” dedi, ...

K-40,14 çok kere dişi daha evvel gelir, **gözlerini** suya dikerek erkeği beklerdi.

K-40,16 Hep **düşünceleri** birbirine uygundu.

K-40,22 **İçlerinde** bu ayrılık korkusu büyüdükçe bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

K-40,29 Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından bahsederlerken, **gözleri** birbirine hasretle bakar ...

K-40,35 Fakat **konuştukları** dil, diğer kırlanđıların diliydi...

K-41,1 Yavaş yavaş **gözlerine** ve **bakişlarına** bir gamlılık çöktü.

K-41,2 Dostluktan filan bahsederken, **sesleri** titriyor gibiydi; yahut onlar böyle zannediyorlardı.

K-41,4 **İçi** burkulduğu halde... Nihayet günün birinde **ikisi** de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-41,6 **İkisi** de birbirlerine açılmaya karar verdiler.

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dişi söylemek istediği şeyleri **gözleriyle** anlatmak istedi.

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak **aralarında** geçti ve dişinin en manalı baktığı zamanda **gözlerinin** nn kapattı.

K-41,14 Erkek **ağzını** açtı:

K-41,20 ... artık yuva kurmak zamanının geçtiğini, sonbaharın geldiğini, **ayrılacaklarını** anladılar.

K-41,21 **İkisi** de **içini** ekti.

K-41,22 **Tepelerinden** birçok kırlangıçlar geçti: Sıcak yerlere dönüyorlardı.

K-41,25 Fakat **ikisi** de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

K-41,27 Ve **ikisi** de, böyle bir yaz geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

V-42,1 Güneş, **yüzüne** yeşil yelpaze tutan mahcup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,8 ... **eline**, üzerine işlemeli büyük yayını alarak **maiyetiyle** beraber köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-42,15 Golf pantolonlarının altına **çoraplarını** tekrar giymeye vakit bulamayarak hep birden oraya koştular.

V-42,17 Bu, intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdi ve **önünde** vahşi orman çiçeklerinden vücuda getirilmiş bahçemsi bir meydanlık vardı.

V-42,20 **Yanlarına** gelen reis, binanın iki seneden beri **aralarında** yaşayan bir beyaza ait olduğunu söyledi.

V-43,1 “Belli olmaz” dedi reis, “o, buradan **çalgısını** alır çıkar ve ne zaman isterse o zaman gelir!”

V-43,14 **Elini** uzatarak gösterdi:

V-43,17 “Olmaz, o **çalgısını** çalarken hiç kimseyi istemez...”

V-43,22 **Yaklaştıkları** zaman, **kulaklarına** tok bir viyolonsel sesi geldi.

V-43,34 Fransız seyyah: “Bir sanatkâr...” dedi, **Ümidi** kırılmış bir sanatkâr.

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye **mütalaasını** yürüttü.

V-44,3 Alman: “Bana kalırsa” diye **fikrini** söyledi, ...

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını **eline** geçirmek için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, **etrafına** taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli **gözlerini** kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,14 **Alnına** doğru dökülen dağınık saçları soluk yanaklarını gölgeliyordu.

V-44,18 “Burada çalar” dedi reis, “**karısının** başucunda...”

V-44,19 “**Karısı** da var mıydı?”

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi **hayatı** hakkında hemen hemen hiçbir şey söylemedi.

V-44,25 Bir vapur kazasından sonra buraya düştüm, **karım** da burada öldü...

V-44,27 Seyyahlar **yollarına** devam etmek için bu garip münzeviyi terk ettiler.

V-44,28 Her biri **jurnalına** başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi o adamın asıl hikâyesine temas etmedi.

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle **başlarını** eğen kadınlar, onu çok kere **rüyalarında** görürlerdi.

V-45,12 Ve **menevişlerindeki** manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-45,15 **Oturduğu** iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü **çalgısına** dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile **başlarını** arkaya çevirerek **gözlerini** kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,19 Genç kız, **nişanlısıyla** beraber olmadığı zamanlar yalnız **viyolonseliyle** konuşurdu; ve ona, **nişanlısından** dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,22 Lakin gafıl genç bunu bilmiyor, onun, **çalgısını** kendisi kadar çok sevmesini kıskanıyordu.

V-45,25 “Ey **sevgilim**” dedi, ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-45,32 “Mademki sen istemiyorsun **sevgilim**” dedi, “ben artık viyolonsel çalmayacağım.

V-45,33 **Nağmelerimi** yalnız senin sözlerinde arayacağım.

V-45,35 **Gözlerinde**, _ **sahibi** için, **yaşadığı** ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu vardı.

V-46,2 “Lakin **sevgilim!**” dedi genç kız ve bunu söylerken **elleri** delikanlının avuçlarındaydı.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, **gözlerim** hayata kapanırken **başucumda** bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, **başucunda** en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,12 **Söylediklerini** tekit etmek isteyen dudaklar birleşti.

V-46,18 **Bahtiyarlıklarını** _ **bulundukları** yerde hapsetmek istemediler.

V-46,21 **Gezdikleri** yerde her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını sanıyorlardı.

V-46,29 Öyle bir fırtına ki, **tasvirini** ancak herkesin kendi muhayyilesi yapabilir.

V-46,31 **Gözlerini** kapadılar.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak yabani otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– **gözlerini** açtılar.

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi bile **gözlerine** ilişmemiştir.

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, **yaşayışımızın** herhangi bir yerde olması bizim saadetimizi bozmamalı!

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar **yerleri** değiştirildiği zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-47,31 O zaman, bu kısa müddette kadına saadet verebilmek için çareler düşündü, **aklına** viyolonsel geldi.

V-47,32 Belki **çalgısı** olsaydı o, bu kadar üzülmecekti.

V-48,2 “**Sevgilim**” dedi, **hayatımız** çok yalnız geçiyor.

V-48,9 Titreyen dudaklarıyla: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, **başucumda** viyolonsel çalarak **vaadini** _ **yerine** getireceksin...”

V-48,14 **Öğrendiği** parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,21 Ve **nağmeleri** insanın içine görünmez mayiler halinde akan bir besteyi bitirdikten sonra:

V-48,31 **Gözlerinin** esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını genç erkek görüyordu.

V-49,3 Birkaç defa, üzerlerinde nota yazılı olan derileri karıştırırken, **eline** geçen bu şarkıyı bir türlü öğretmiyordu.

V-49,5 Ölümün bu kadar yakınında dolaştığından ihtimal ki **haberi** yoktu.

V-49,6 Genç adam onun son istediğini **yerine** getirememekten korkuyordu:

V-49,9 Ve **göğsünün** üst tarafında pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini hissediyordu.

V-49,12 Bu, hastaya **ömrünün** sonuna geldiğini belli etmek olacaktı.

V-49,15 Nihayet bir gün, gene başka bir besteyi uzatırken, kadının başı **kucağına** sessizce düşüverdi:

V-49,17 Bir toprak çanaktan **yüzüne** sular serpti.

V-49,18 O, **gözlerini** açar açmaz kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-49,23 **Elinde** viyolonsel ve nota ile kulübeye koşan erkek, ağlıyordu.

V-49,24 **İçinde** sönmez bir acı vardı.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, yatakta, **gözlerini** kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, **elini** uzattı.

V-49,29 **Elini** uzattı ve erkek o eli yakalayıp **sakallarından** süzülen yaşlara sürerek öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

V-49,37 **Sevgilisinin** son isteğini **yerine** getirememekten doğan bir yeisle **yayına** daha şiddetle bastı ve **parmakları** daha içten oynadı.

V-50,4 **Gözleri**, yatakta gülümseyerek yatan ölüye dikilmişti.

V-50,14 **Annelerinin** yapraktan eteklerine sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

V-50,17 Genç adam, **çalgısıyla** beraber toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

V-50,22 İşte bu genç adam, **sağlığında** dinletemediği parçayı **karısının** ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri **viyolonselini** çalar.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina **gözüne** ilişti.

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, **yarısına** kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,17 ...**aralarından** otlar fişkıran çakıl döşeli bir yoldan yürümeye başladım...

BSKH-51,24 **Yanına** yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı vardı:

BSKH-51,26 **Çapı** on iki metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,17 **Etrafımda** hiçbir hareket yoktu.

BSKH-52,23 Evvela **istikametini** kestiremediğim bu gürültünün, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,29 **Başımı** arkaya çeviremiyordum, ...

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin **ensemi** yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-53,4 Ve sonra **gözleri**...

BSKH-53,8 **Sırtında** siyah, harap olmuş bir elbise, **ayağında** eskimiş rügan potinler vardı.

BSKH-53,13 **Elini** bana doğru uzattı.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, **üzerime** boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,20 **Omuzuma** bir gece kuşu gibi konduğu zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-53,24 ... **göğsünden** değil, yalnız **ağzının** içinden gelen hafif bir sesle bana sordu:

BSKH-53,30 **Dediğini** yapmamak mümkün değildi, **parmaklarını** _ **omuzuma** batırarak çekiyor ve acıtıyor, acıtıyordu...

BSKH-53,32 **Ayaklarımızın** altından kayan bir zemini geçtik, ...

BSKH-53,34 Korkuyu şimdiye kadar **içimde** böyle madde halinde hissetmemiştim.

BSKH-53,35 Karanlık, bir gecekuşu kanadı gibi **yüzüme** sürünen, **kokusu** _ **beynime** kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-53,37 **Etrafımızdaki** duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, **adımlarımızın** boşuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,6 ... **ayaklarımı** daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk hareket ettiriyordu.

BSKH-54,12 Her katta, **yarısına** kadar açılmış oda kapıları vardı.

BSKH-54,19 Eğiliyor, buz gibi nefesi **yüzümde** dolaşarak yavaşça tekrar ediyordu:

BSKH-54,24 Parmaklar **etlerime** büsbütün geçiyordu; bir külçe halinde tekrar sürükleniyordum.

BSKH-54,26 Bu sefer de merdivende evvela **başı** kayboluyor, ...

BSKH-54,27 ... **önümde**, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,33 ... **kapıları** yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık **tepelerindeki** birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-54,35 Her katta, daha kuvvetsiz olarak, **dudaklarım** kımıldardı:

BSKH-55,6 **Önümdeki** adam **eliyle** bir kapağı kaldırdı.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için **omuzumu** bıraktığı zaman, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve **etrafıma** baktım.

BSKH-55,16 Aynen **içinde** bulunduğumuz binanın şeklinde bir kandil...

BSKH-55,18 Uzaktaki köşede, **içerisinde** biri yatıyormuş gibi kabarık duran bir yatak vardı, ...

BSKH-55,21 Ve **boğazına** şişler sokulan bir hayvan gibi acı bir çığlık kopardım:

BSKH-55,26 Bu anda, kırılan bir camın şangirtisini andıran bir kahkaha **kulaklarımın** dibinde patladı, ...

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına** dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, **kollarımın** arasından sıyrılıvermesi ne kolay oldu...

BSKH-56,3 Onunla **aramızda** hiçbir mesafe yoktur.

BSKH-56,8 Şimdi **sesi** pirinç bir havan gibi ötüyordu.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan **içinden** gelen şiddetli sesler bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,15 “**Nesi** vardı?”

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, bu taş bina kadar sağlam –**eliyle** camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-56,19 Saadeti **aramızda** bir alev gibi hissediyor, bu alevden ısınıyor ve aydınlanıyorduk...

BSKH-56,24 Ne demek istediğini anlamayarak **yüzüne** baktım.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, **gözlerimi** ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve

yanımda, _ başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,1 Her eserime **kalbimin** veya **dimağımın** bir parçasını koyuyordum.

BSKH-57,5 **Konuştüğüm** şeyler benden evvel yüzlerce defa tekrar edilen lafların değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,6 Halbuki ben, kulaklara **bilmedikleri** şeyleri söylemek, göz hudutlarının arkasına geçmek istiyordum.

BSKH-57,8 Ve bunun için **çenemi** _ **avuçlarıma** ve **kollarımı** _ **dizlerime** dayar, **gözümü** yere veya ufka çevirerek **gördüklerimin** daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,13 **Sakladığımız** hakikatleri nasıl bir cesaretle anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,15 Yine bir gün **odamda**, _ **masamın** başında **çenemi** _ **defterlerime** dayamıştım, ...

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri ince bir kalem olup bu yaprakları bütün **bilmediğim** şeylerle doldursunlar ...

BSKH-57,20 Fakat birdenbire kâğıtlar ve **sakallarım** görünmez oldu.

BSKH-57,21 **Başımı** kaldırıncı, **önümde** senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,23 Hiçbir rüzgâr veya hareket olmadığına göre, **yağının** bitmiş olması lazımdı.

BSKH-57,24 Lakin **elime** alıp bakınca, **yağının** dolu, **fitilinin** kusursuz olduğunu gördüm; **haznesinde** bir delik, **boğazında** bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,27 Benim **farkına** varamadığım bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,29 **Yaklaştırdığım** ateşler yalnız fitili kızartıyor ve oradan hoş olmayan kokular çıkarıyordu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın **kafamın** içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,34 Ve **karşımdaki** kandilin arkasında, ona benzeyen **sayısı** bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

58,7 **Yağları** çok, **fitilleri** kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,10 Bunun için, aynen **kandilimin** şeklinde bir bina yaptırarak oraya yerleştirdim.

BSKH-58,11 **Etrafımda** dolaştığını hissettiğim büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, **gözlerimi** tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi **kenarlarını** sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi **etrafına** nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar **parmaklarının** altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, **içim** sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,26 **Alevlerini**, birleşmek istiyor gibi, birbirlerine eğerlerdi ve birisinin yetişemediği yeri öteki aydınlatırdı...

BSKH-58,28 **Aralarında** ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-58,31 Fakat bir gün, **yağı** çok, **fitili** yolunda, **haznesi** sağlam olan bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,36 **İçlerinde** savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,6 **Yağları** daha bitmemişti yarabbi, daha uzun müddet yanabilirlerdi.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, **kenarlarını** süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,16 Ve **alevi** o kadar beyaz, o kadar hayat doluydu ki, **yanacağı** müddeti sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, **gözkapakları** açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştiaqla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-59,24 Artık **sonlarına** yaklaştığım kitabı **avuçlarımın** arasında sıkıyor, ...

BSKH-59,28 **İsteklerime** varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-59,29 **Vücudumdaki** her yıkılış, **kafamda** yeni bir parlaklığa yol açıyor.

BSKH-59,30 **Ellerimin** titremesi arttı, fakat ben **baktığım** şeyleri daha sebatlı ve ihtizamlı görmeye başladım.

BSKH-59,32 Ah, ey **peşinde** koştuğum hakikat, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,3 **Yazdığım** yazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız **kafama** ve **gözlerime** birik!

BSKH-60,11 Deliliğe yakın bir merakla **gözlerimi** büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BSKH-60,13 Gerçi **ellerim** kımıldamakta güçlük çekiyor ve **gözlerim** _ **yazdıklarımı** görmüyor, fakat ne ehemmiyeti var?

BSKH-60,16 **Konacağı** dalın etrafında uçan bir kuş gibi **başımın** üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,18 **Önümde** sıralanmış birçok kandiller var...

BSKH-60,23 Bazan açılır gibi olduğu halde **gözlerimin** üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,26 Gittikçe **kuvveti** artan bir ışık, bana yaklaşıyor, yaklaşıyor...

BSKH-60,27 **Etrafım** gittikçe daha aydınlandı...

BSKH-60,29 **Okuduğum** müddetçe hiç ses çıkarmadan **yanımda** oturan adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, onu **elinde** kalemiyle bu masada ve bu kitabın başında ölü bulmuşlar...

BSKH-60,38 Birdenbire **tepemizdeki** camları sarsan bir kahkaha attı:

BSKH-61,1 ... **yağları** çok, **fitilleri** mükemmel, **hazneleri** kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,7 **Kolumdan** tutarak yatağa doğru yürüdü.

BSKH-61,8 Orada, yarım kalmış bir şikâyeteye devam etmek istiyormuş gibi, **ağzı** aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, **gözlerinin** derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak orayı **nefesimle** eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını **ayaklarımın** ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet **odama** girmek...

BDH-65,13 **Odamda** beni **kitaplarım** bekler.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki **ucu** kırık mermer tütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,18 ... **elime** alarak saatlerce kırık yerdeki ince damarları ve pürüzleri seyretmişimdir.

BDH-65,19 O, bana artık kendi **sesim** kadar bildiktir.

BDH-66,2 **Ellerinde** bir kitapla beraber yattıkları, **başuçlarındaki** lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,4 Kitaplarla zifafa girmesini bilen adam, **beşerliğinden** kurtulmaya başlamıştır.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni **odama** o kadar karışık bir halde yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,25 Fakat **dimağımın**, _ **içimde** kabarmak isteyen bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,28 O zaman **dimağım** da beni yalnız bırakıyor:

BDH-66,29 Yahut bana **hükmünü** geçiremiyor ve ben feci bir hırs ve imkânsızlık içinde çırpınıyorum.

BDH-66,33 **İliklerimin** içinden bile “Kadın!” diye bağırın sesler işitirim.

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için **muhayyilemde** kaba kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları yalnız bir tek hissimle severim, hatta **anamı** bile...

BDH-67,9 Bir gün haftalık bir mecmuadaki bir çorap reklamı şiddetle **gözlerimi** buğulandırdı...

BDH-67,10 ... ve **damarlarımda**, kadın isteyen acayip bir kanın dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,17 **Gözlerimi** _ **vücutlarında** gezdiriyor, kalçalarda uzun müddet kalıyor, ...

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman **tıkandığımı**, boğulur gibi olduğumu, avaz avaz bağırmak istediğimi hissediyordum.

BDH-67,21 Sonra bu çıplak vücutları yakalıyor, eziyor, kıvırıyor, **boyunlarını**, _ **enselerini** ve **kollarını** öpüyordum.

BDH-67,23 Hatta **yürüyüşümdeki**, _ **bakışımındaki** tabiiyet ve sükûnetin **içimdeki** vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,27 O kadar ki, **boyları** ve **vücutlarının** şekli bile gitgide aynı oluyordu.

BDH-67,30 **Başı** ancak **göğsümün** hizasına gelebilen bir kadındı.

BDH-67,33 **Yüzüne** baktığım zaman, **gözlerinin** etrafının şiddetle karartılmış olduğunu gördüm.

BDH-67,36 **Yakası** ve **kolları** siyah kadifeli düz bir mantosu vardı.

BDH-67,37 **Dudaklarının** kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,2 **Bulunduğumuz** yer bir köşebaşıydı ve **sağımızda** loş ve kimsesiz bir sokak uzanıyordu.

BDH-68,3 **Kolundan** tuttum, o tarafa doğru çektim.

BDH-68,4 Mukavemet edecek oldu; **gözlerimi** yumdum ve **başım**la gelmesini işaret ettim.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye **kolunu** çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, cesaret vermek isteyen bir gülüşle **yüzüme** bakıyordu.

BDH-68,8 Bundan istifade etmek için **kolumu** gevşettim.

BDH-68,8 O zaman biraz yaklaşarak sordu: “**Evin** uzakta mı?”

BDH-68,11 **Yürüyüşü** muntazamdı, fakat küçük ve biraz şaşkın adımlar atıyordu.

BDH-68,12 **Kalçaları** pek yoktu.

BDH-68,13 **Gözüm** _ **yanında** sallanan eline ilişti.

BDH-68,14 Bu küçük, temiz ve **ümidimin** üstünde güzel bir eldi.

BDH-68,14 **Parmaklarını** biraz içeri doğru kıvrırmıştı.

BDH-68,17 Merdivenleri çıkarken **bacaklarına** dikkat ettim.

BDH-68,20 Sakin olmak için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de **boyunbağımı** sımsıkı yakaladım.

BDH-68,21 Niçin, mesela **ceketimin** kenarını değil de, **boyunbağımı** yakaladım, bilmiyorum.

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken **içimde** sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,24 **Ellerim** titriyordu.

BDH-68,25 Ve bu küçük an, bana bütün **geldiğimiz** yoldan uzun görünüyordu.

BDH-68,29 ... bütün bunlar **sırasıyla** aşağıdaki şekilde oldu:

BDH-68,32 ... yarı **kucağım**da ve yarı sürükleyerek duvar kenarındaki kanapeye götürdüm.

BDH-68,34 **Gözlerim** sımsıkı kapalı, onu rastgele öpmeye başladım.

BDH-68,35 **Dudaklarımın** altında sıcak ve ince bir deri duyuyordum.

BDH-68,36 Sonra **kollarını** yakalayarak **yüzünü**, _ **çenesini** ve **dudaklarını** öpmek istedim.

BDH-68,37 O, **dudaklarını** içeriye doğru sıkıyordu; çırpınıyor, tokatlıyor, kapalı ağzından kesik inilti çıkarıyordu.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına **ağzımı** götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,3 ... **gözlerimi** açtım ve onun ağladığını gördüm.

BDH-69,6 ... **yüzü**, _ **ellerinin**, _ **titrediği** uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde, **omuzları** şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,8 ... birdenbire büyük bir hiddetin **kafama** doğru çıktığını fark ettim.

BDH-69,10 **Ellerimle** iki yanımı yakaladım.

BDH-69,13 Sen buraya neden geldin **kızım**?

BDH-69,14 Yoksa böyle birdenbire başlayışım **namusuna** mı dokundu?

BDH-69,15 **Yanına** oturmalı, evvela **elini** yakalamalı, bakışıp gülüşmeli, yarım saat cilveleşmeliydi, değil mi?

BDH-69,17 Yook **yavrım**, ben iş güç sahibi adamım, ...

BDH-69,20 Biraz durdum, **aklıma** bir şey gelmişti.

BDH-69,20 **Parmağımı** şaklattım ve devam ettim:

BDH-69,24 Sen kârın yolunu tutmuşsun be **kızım!**..

BDH-69,25 Bu dünyada merhamet ehli çoktur, seni herhalde **istediğinden** ziyade, memnun ederler.

BDH-69,29 **Beybaban** miralaydı...

BDH-69,32 Belki de sen **adamına** göre başka şeyler anlatıyorsun.

BDH-69,35 Bir kişiye üç dört hikâyeyi birleştirip anlatsan **sermayen** gene tükenmez...

BDH-69,36 Bizim memleketin büyük muharrirleri her gün **yenisini** yazıyorlar.

BDH-70,2 Vay haline **cümlemizin**...

BDH-70,10 **Karşısına** geçip **ellerim** pantolonun cebinde biraz durdum.

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade **kırkını** geçmiş memurlarla, lise talebesine tatbik edecektin.

BDH-70,15 **Yarisından** çoğu hep seninkine benzeyen masallarla dolu.

BDH-70,20 **Ellerini** _ **yüzünden** çekti.

BDH-70,20 Yaşlar **gözlerinin** kenarındaki siyahlığı, hatta bütün yüzünü yıkamışlardı.

BDH-70,21 **Dudaklarının** kenarında o, sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler yoktu.

BDH-70,24 Şikâyet dolu bir sesle, **dudakları** titreyerek sordu:

BDH-70,27 **Yanına** yaklaştım.

BDH-70,27 **Yüzüne** dikkatle baktım:

BDH-70,31 **Kafamın** içi bomboştu.

BDH-70,31 **Topuğumun** üzerinde hızla geriye döndüm.

BDH-70,32 O, tekrar **ellerini** _ **yüzüne** kapamış, ağlıyordu.

BDH-70,33 Ara sıra durup **ellerimle** havada işaretler yapıyor ve onun sarsılan başına bakıyordum.

BDH-70,34 (Siyah tül düşmüştü, biraz uzunca olan sarı saçları **omuzlarına** dökülüyordu.)

BDH-71,1 **İçimde** utanmaya benzer ağır bir şey vardı ve bu sonra nedamete benzer bir şey oldu.

BDH-71,3 **Gözlerime** bir yaşın çıkmak istediğini hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,5 “Peki ama, a **çocuğum**” dedim, “niçin hemen söylemedin?” ...

BDH-71,8 **Yanına** gittim, bir elimle **çenesini** tutarak **başını** yukarıya kaldırdım.

BDH-71,9 Hiç mukavemet etmeden **gözlerimin** içine baktı.

BDH-71,10 **Yanına** oturdum.

BDH-71,11 **Elimi** _ **omuzuna** koydum.

BDH-71,14 Vah **yavrum**, vah benim çocuğum...

BDH-71,24 Fakat **bebekleri** odanın alacakaranlığında o kadar büyüyorlar ki, uzaktan siyah gibi görünüyorlar.

BDH-71,27 Hâlâ **omuzların** titriyor, korkuyorsun!

BDH-71,28 Nasıl oldu da sen bu yollara düştün be **kızım**?

BDH-71,30 **Parmaklarımı** _ **saçlarında** gezdiriyordum, sonra minimini ellerini **avucuma** aldım:

BDH-71,33 Sen daha pek yeni yuvarlandın galiba **kızım**?..

BDH-71,36 **Başını** _ **omuzuma** dayıyorsun...

BDH-72,2 Fakat söylesene **kızım**, nasıl oldu bu?

BDH-72,4 Koy **başını** _ **göğsüme**, böylece, **ellerin** _ **avuçlarımın** içinde bana anlat.

BDH-72,8 Hiçbir şey söyleme, **söyleceklerini** baştan aşağı biliyorum.

BDH-72,10 Hiç **farkı** yok...

BDH-72,14 **Başını** _ **göğsüme** yatırmıştı.

BDH-72,14 İki eli minimini bir yumak gibi **avucumun** içinde duruyordu.

BDH-72,15 Ve ben, öne doğru eğilmiş, **yüzüm** onun sarı saçlarına karışmış, **kulağına** yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BDH-72,17 **Başı** ve **sonu** olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,18 O, ara sıra **başını** büsbütün **göğsüme** bastırıyor, bana doğru sokuluyordu.

BDH-72,20 Ben de **avucumun** içindeki yumruklarını sıkıyor, **elim** _ **saçlarında** usulca gezdiriyordum.

BDH-72,21 Ve **ikimiz** de esrarlı bir musikiye uyuyormuşuz gibi ağır ağır sallanıyorduk...

BDH-72,24 Burada **kitaplarımı**la ben yaşarız ve bize aydınlık getirecek kimsemiz yok...

BDH-72,33 Buraya gelmek, tekrar **başını** _ **göğsüme** koymak, **ellerini** böyle yumruk yaparak **avucuma** vermek istediğin anlar olacaktır.

BDH-72,35 O zaman hiç düşünmeden gel; beni **kitaplarımın** temiz arkadaşlığından ayıracağından korkma...

BDH-72,37 Ve bu eve girerken **içinden** hiçbir tereddüt geçmesin:

BDH-73,2 Sonra **elimi** _ **yanağında** gezdirerek sordum:

BDH-73,4 **Başını** bana doğru çevirdi.

BDH-73,5 Onu tekrar **göğsüme** bastım.

BDH-73,7 **Yanıma** oturdu; **üstünü** _ **başını** düzeltmeye başladı, ara sıra **yüzüme** bakıp tekrar gülümsüyordu.

BDH-73,14 **Gözleri** mahzunlaşmış, **dudaklarındaki** gülümseme silinivermişti.

BDH-73,16 **Başını** hafifçe sağa bükerek:

BDH-73,17 “Allahaismarladık...” dedi ve **ellerini** uzattı.

BDH-73,17 Onları alarak **dudaklarıma** götürdüm.

BDH-73,18 **İçimde** müthiş bir ağlamak ihtiyacı vardı, kendimi tuttum.

BDH-73,20 **Ellerini** çekti ve **ayaklarını** sürüyerek ağır ağır kapıya kadar gitti.

BDH-73,21 **Arkasına** dönerek **yüzüme** baktı.

BDH-73,22 **Kollarını** _ **boynuma** attı; **yüzümü** tekrar tekrar ve kısa aralıklarla delice öpmeye başladı.

BDH-73,24 **Dudakları** ateş gibiydi ve **vücudu** titriyordu.

BDH-73,24 Kendimi toplayıp onu tutmaya vakit kalmadan sıyrıldı, **gözyaşlarını** silmeye çalışarak kapıya koştu.

BDH-73,27 **Bulunduğum** yerden kımıldayamıyordum.

BGH-74,4 İşte bunun için **başaltındaki** kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, **gözlerini** kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,13 **Babası** yüzbaşıydı.

BGH-74,13 Tekaüt olunca **oğlunu** okutamadı.

BGH-74,14 Zaten çocuğun dilindeki kekemelik, **okumasına** engeldi.

BGH-74,16 **Babasının** evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, **babası** kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,21 **Babasından** kalan maaş, **anasıyla** küçük kız kardeşine bile yetmiyordu.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, **haddinden** fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,5 **Düşündüğü** için değil, **vakti** olmadığı için fenalık yapmıyordu.

BGH-75,7 **Dili** onu biraz da münzevi yapmıştı.

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime çıkarabiliyor, **etrafındakileri** güldürmesine bile sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,11 **Başaltındaki** kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları **uykusunda** bile duyardı.

BGH-75,14 **Ömürlerinin** dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestən bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,18 ... Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların birazını **anasına** gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,22 İri vücudu, kuvvetli kolları, siyah, güzel yüzü **arkadaşlarını** da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve **yatağının** başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-75,26 Hangi şeytan onu bu Allah **belasını** veresice tekneye sokmuştu yarabbi?

BGH-76,1 **İsmi** Fıçı Kaptan'dı.

BGH-76,3 Bu adam **vaktiyle** gene böyle hem buharlı, hem yelkenli bir gemide süvariyken, **kamarasında** fitilli bir barut fıçısı dururmuş.

BGH-76,7 O zaman kaptan, **dudağından** hiç düşmeyen sigara ile fıçıya yaklaşır:

BGH-76,8 “Eğer **yanıma** sokulursanız, hep beraber uçarız!” der, tabii tayfa da sokulamaz, dağılmış, ...

BGH-76,14 **Elinden** gelse yemek bile vermeyerek kumanyayı **olduğu** gibi geri getirecekti.

BGH-76,15 Zaten **verdiği** yemek de sade suya bakladan ibaretti.

BGH-76,23 Genç ateşçi, **söylediğimiz** gibi, demir merdivenleri koşarak indi.

BGH-76,24 **İşine** başladı.

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, **yumrukları** hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,29 Vapura girdi gireli bir kere bile **karnı** doymamıştı.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir sırsıklam olan beyaz gömleğini çıkarıyor, sıkıyor, **vücudunu** kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra **süngüsüne** dayanıyor, bir an için kapadığı siyah kapağa **gözlerini** dikerek düşünüyordu:

BGH-77,15 Alt dudağının sol tarafını **dişlerinin** arasına alarak **başıyla** kısa bir hareket yaptı.

BGH-77,20 ... fakat mademki **elinde** olan bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,25 **Kuvveti** de **yerindeydi**; şu halde sırf bir tesadüf onu böyle, ötekileri öyle yapmıştı ha?

BGH-77,27 O zaman birdenbire **farkına** vardı ki, kendisini ve **arkadaşlarını**, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, çok cüretli denebilecek şeylere bile kalkar, hiç **akranı** olmayanlara bile hücum eder; ...

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu **yerinde** oturmaya mecbur eder...

BGH-77,33 Halbuki, mademki **eninde** _ **sonunda** hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-77,36 Onun **sırtına** giyeceği yoktu ve mal sahibi seksen kat üst üste giyebilirdi.

BGH-78,4 Tesadüfün bu kadar kolay değişebileceği hiç de **aklına** gelmemişti.

BGH-78,6 Birdenbire **karnında** bir gurultu başladı.

BGH-78,6 Biraz evvel yediği yemek **boğazına** kadar çıktı ve orayı ateş gibi yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,9 Hem kazan **başına** vuruyor, hem de **midesi** bulantı yapıyordu.

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu **burnuna** geldi.

BGH-78,12 Ve **dimağı** bir anda şu konuşmayı yaptı:

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, **vardiyasını** bırakıp gelen ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,28 O zamana kadar böyle bir şey yapmayı hiçbirisi **aklına** bile getirmemişti.

BGH-78,30 **Cıgaralarını** atıp **ökçeleriyle** söndürerek **arkasından** yürüdüler.

BGH-78,32 **Birtakımı** da **ellerine** silah falan almışlardı.

BGH-78,36 Maamafih, iş **korktukları** kadar uzun ve güç olmadı.

BGH-78,37 Kaptan zaten telaşla **odasından** fırlamış, bunlara doğru geliyordu.

BGH-79,1 Aşağıda kimse olmadığı için, istim düşmüş, vapur yavaşlamış ve gittikçe dönmeye, fırtınaya **yanını** vermeye başlamıştı.

BGH-79,4 Tabanca **elinde**, kaptanı müdafaaya hazırlanan lostromo, onu söylenerek **cebine** koydu; ...

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek **içini** çekti.

BOH-80,2 “Orman bizim her şeyimizdir delikanlı, **anamız, _ babamız, _ evimiz...**” diye, **yanımda** oturan ihtiyar anlatmaya başladı.

BOH-80,5 Yalnız **arkamızdaki** büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,10 Sabahtan beri ancak **mırıltıları** duyulabilen ağaçlar konuşuyorlar, bağıyorlar, sallanıyor ve **ellerini** birbirine uzatıyorlardı.

BOH-80,16 **Arkamızda** büyük bir şehir gerinerek uyanıyor zannediyordum.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, **arkasından** bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve **başını** bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,1 **Yanımdaki** ihtiyar, **dirseklerini _ dizlerine** dayamış oturuyor ve sigara içiyordu.

BOH-81,4 Sıkarak ufalttığı gözlerini **ayaklarının ucuna**, yahut **yüzüme** dikerek kırıptırıyordu.

BOH-81,7 Ormanı **evimizden** iyi tanırız, her ağaç bizim kahrımızı **anamızdan** çok çekmiştir.

BOH-81,8 **Köyümüz** bir ormanın ortasındaydı, **etrafını** ağaçlar bir duvar gibi sarmıştı.

BOH-81,12 Daha sonraları **babalarımıza** yardım etmeye özenir, kaybolan deve torumlarını aramak için en sık yerlere daldık.

BOH-81,15 Hiç bilmediğimiz yerlerde bile sıkıntı çekmeden **yolumuzu** bulurduk.

BOH-81,17 Hem insan kendi **evinde** kaybolur mu?

BOH-81,19 **Sırtımızı** o giydiliyor, **karnımızı** o doyuruyor, **evimizin** kerestesini o veriyordu.

BOH-81,20 Bunu **aklımıza** getirmiyorduk bile...

BOH-81,22 İhtiyar, **kolumu** tuttu.

BOH-81,22 **Elleri** titriyordu.

BOH-81,25 **Yüzünden**, **ağzının** kenarlarından, **gözlerinden**, hatta **vücudunun** her sarsıntısından dökülen bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-81,27 Nihayet, **boğazını** tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-81,30 “Delikanlı, bizim elimizden **ormanımızı** aldılar, bizi ormansız bıraktılar... Bizi bir tek ağaçsız bıraktılar!..” diye bağırdı.

BOH-81,33 Sonra **elini** _ **başına** götürdü.

BOH-81,33 **Kasketini** geri iterek seyrek beyaz saçlarını yakaladı.

BOH-82,1 **Dudaklarını** yakmaya başlayan cigarayı attı.

BOH-82,2 **Sakalından** külleri silkti ve **yüzüme** bakmadan, oldukça sakın bir sesle, şöyle anlattı:

BOH-82,4 **Babalarımız** _ **dedelerimizden**, biz de **babalarımızdan** ne gördükse onu yapıyor, tıpkı onlar gibi yaşıyorduk.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri **oğullarımıza** vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,16 ... bu tehlikeyi **gücümüzün** yettiği kadar kendimizden uzak tutmaya çabaladık.

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, **önünde** bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 **Çocukluğumuzda** güçbela **aralarından** geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-82,27 Ne para, ne tehdit bizden **ağaçlarımızı** alamayacaktı.

BOH-82,28 Fakat şirket öyle dalavereler, dolaplar çevirdi ki, nihayet **odunumuzu** satamaz olduk.

BOH-82,29 **Kerestemiz** _ **elimizde** kaldı, yok pahasına gene şirkete verdik.

BOH-82,32 Fakat nihayet **ormanımızı** parça parça **elimizden** almalarına razı geldik.

BOH-82,33 **Aklımız** çok ilerisine ermez.

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi **eli** _ **böğründe** bırakmak revayihak mıydı?

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavallılığımızı **kesesini** doldurmak için bahane yaptı.

BOH-83,4 Artık **çocukluğumuzun**, _ **delikanlılığımızın** geçtiği yerlerde **yüreğimiz** sızlamadan dolaşamıyorduk.

BOH-83,5 **Gençliğimde** kız kaçırdığım zaman **arkasına** sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,7 **Gövdesinde** o zamandan kalma kurşun yaraları dururdu.

BOH-83,10 **Gözümün** yaşını silip **ayaklarımı** kuru otlarda sürüyerek uzaklaştım.

BOH-83,14 **Etrafını** ağaçtan duvarların çevirdiği, dünyadan uzak köy değildi bu...

BOH-83,21 Çocuklar, **babalarının** anlattığı eski, büyük ve esrarlı ormanı burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da **menfaatine** uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-83,31 Herkes **evinden** çıkıyor, gene giriyor, komşuya koşuyor, sokaklarda şaşkın, acele gidip geliyordu.

BOH-83,34 Hepimiz, **bulunduğu** siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-83,36 Tıpkı o nefer gibi, **dudaklarımızın** kenarında acı bir istihza vardı.

BOH-84,8 Ormanın **üzerimize** devrileceğini zannediyordum.

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen **makamını** değiştiren bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvırıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri **sesimizi** çıkarmayıp **içimize** attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,17 **Elimizde** baltalar, sopalarla ormana daldık.

BOH-84,19 Bir tek ağaca el sürerlerse **analarını** belleyeceğimizi söyledik; durdular.

BOH-84,20 Derhal **eşyalarını** toplayarak ormanın kenarına çekildiler.

BOH-84,22 **İçimizden** birini kasabaya, hükümetin bu işlere karışan memuruna yollayıp bekledik.

BOH-84,24 Biz akşama kadar **ağzımızı** açıp konuşmadık.

BOH-84,25 Hükümetin memuru geç vakit, **yanında** şirketin bir memuruyla beraber geldi.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru **yanındaki** iki candarmaya bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-84,31 Şirketin memuru, ameleye: ‘**İşinize** bakın siz!..’ dedi.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, hiçbir işaret almadan, hiç kavilleşmeden, sanki bir elden idare ediliyormuş gibi, o anda **yerlerinden** fırladılar.

BOH-84,35 **Gözleri** kapalı, **karşılarında** duranların hepsine saldırdılar.

BOH-85,11 Biz **işimizi** bitirmiştik.

BOH-85,12 Her şey **beklediğimiz** gibi oldu:

BOH-85,19 **İçlerindeki** hırsı böylece söndürmeye çabalamışlar... Zavallılar.

BOH-85,23 Yapraklar, **içerisinde** piyano bulunan bir odada bağırdığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

BOH-85,28 **Bilmediğim** bir tarafa doğru ağır ağır yürüdü.

BOH-85,29 Ben de **atıma** binerek bu uyuyan ormanın zifiri karanlığına doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,1 Dudu, **elinde** mektupla hızlı hızlı öğretmenin evine gitti:

K-86,3 Köyde bekârlıktan **canı** çıkan öğretmen, Dudu’nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-86,5 Kadının esmer teninde **elbiselerinin** hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,6 Sonra **elini** uzatarak: “Ver bakalım” dedi.

K-86,11 ... fakat Seyit’le **arkadaşı** Durmuş’tan gayrisi kazadaki müstantiğe para yedirip men’i muhakeme kararı almışlardı.

K-86,15 Evvela selam edip **karısının** hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor, ...

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek **yerini** değıştirteceğini, koğışun baş taraflarında, **biti** az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-86,21 **Koynuna** iyice yerleşti.

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğıu Hüsünü'yü **elinden** tutarak düşünceli düşünceli **evine** döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,7 Şimdi kazı şehre iletirse İlyas Efendi **evinde** yorgan döşek koymaz, alır götürürdü.

K-87,10 **Eltisinin** evine gitti; bu, Seyit'in ağasının karısıydı.

K-87,11 **Kocasını** daha on beş gün kadar evvel maktulün akrabaları avda vurmuşlardı.

K-87,14 O Seyit olacak gidinin yüzünden **kocamı** _ **elimden** aldılar.

K-87,17 Dudu kapıdan döndü ve **korkusundan** başka akrabalarına gidemedi...

K-87,18 Gece **gözünü** kapayamadı.

K-87,20 Seyit'in düşmanları **kocasına** yardım etmemesi için onu mütemadiyen tehdit ediyorlardı.

K-87,21 Seyit'in ağasını bile, **kardeşine** ara sıra yardım ettiğı için vurmuşlardı.

K-87,25 Kümeden kazı yakalayarak **ayaklarını** bağladı.

K-87,31 Köpek, **tanıdığı** için **sesini** çıkarmıyordu.

K-87,32 Dudu, Hüsünü'yü **sırtına** bağladı.

K-87,32 Kazları **ayaklarından** tutarak bir eline aldı.

K-87,35 Ara sıra **ayağı** taşa çarpınca pekmezler **arkasına** dökölüyordu.

K-88,5 **Tedavisi** kabul olmayacak kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,6 **Nizamnameleri** böyleydi.

K-88,8 Fakat Seyit, **hastalığının** ne olduğunu bilmiyordu.

K-88,12 **Evrakı** ve **raporları** müddeiumumilik kaleminde duruyor, takip eden olmadığı için sıra bekliyordu.

K-88,23 **Gözlerini** oraya diker, hiç konuşmadan beklerdi.

K-88,27 Daha fazla bekleyemeyeceğini anlayınca, iki bükülü mektubu **kuşağının** arasından aldı.

K-89,1 **Gözleri**, avuç içi kadar mavi göğē dikilmiş, yattı.

K-89,2 Yalnız akşamüzerleri, **yattığı** yerde biraz kuru tayınla biraz pekmez yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

K-89,10 **Sokulduğu** zaman candarma itti ve “geri git!” diye bağırdı.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, kazları ve torbayı görünce onu çağırmak için **elini** kaldırdı.

K-89,15 Hapishane kâtibi: “Musallaya götürün, ben **kaydına** işaret veririm!” diye bağırarak **odasına** giriyordu.

K-89,17 Başgardiyan da **elindeki** bir kâğıdı gardiyanlara ve bazı mahkûmlara imzalatıyordu.

K-89,24 Gardiyan **yüzünü** buruşturdu.

K-89,24 **Eliyle**, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, **gözleri** tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-89,28 **Elini** uzattı:

K-90,2 Hüsnü’yü **kolundan** tutup çekerek yürümeye başladı.

K-90,4 “Hani ya **babam?**.. Nerde ya **babam?**” diye vızıldanıyordu.

K-90,12 Yalnız, **cezasını** kaza hapishanesinde yattığı için, harman zamanına kadar, Seyit’in ölümünden **haberi** olmadı.

BF-91,2 İki candarma İdris’i **aralarına** almış götürüyorlardı.

BF-91,3 İdris **ayaklarına** basamayacak haldeydi.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, ara sıra **ayağı** bir taşa takılıp sendeledikçe candarmaların birisi **koluna** yapışıyordu.

BF-91,14 Takibe çıkarken, “faili bulmadan gelerseniz **gözüme** görünmeyin!” diye yüzbaşı sıkı sıkı emirler vermişti.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –**babası** köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,9 Bu dakikada **aklında**, ne **yediği** dayak ne de **yiyeceği** yedi sene vardı.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, **sıkıntısını**, dışarıya fırlayan gözlerinde, **yüzünün** birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,16 **Düşündüğü** şey şuydu:

BF-92,22 **Beyni** _ **kafasından** fırlayacak gibi oluyordu: Ne söylesin?

BF-92,27 **Gözleri** karardı.

BF-92,27 **Elini** hafifçe kaldırdı:

BF-92,29 **Yüzüne** su serptiler.

BF-92,20 O zaman İdris ilk **aklına** gelen ismi söyledi:

BF-92,35 Süleyman Ağa, kendi **köyünde** olsun, İmamköyü'nde olsun, ona hâlâ yardım eden bir tek kişiydi.

BF-92,36 **Kahvesinde** yatacak yer verir, ona nasihat falan ederdi.

BF-93,1 Nereden **aklına** evvela bu zavallının ismi gelmişti?..

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, **sakallarından** yaşlar akarak ağladığını görür gibi oldu.

BF-93,2 Şimdi candarmalar, hiçbir şeyden **haberi** olmayan ihtiyarı yatıracaklar ve döveceklerdi.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, **feri** kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi **ettiğini**, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,12 **Beline** tekrar bir dipçik yemiş gibi inledi.

BF-93,15 İdris sigarayı **göbeğinin** üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle yakalayarak **ağızına** götürdü.

BF-93,24 İdris **etrafına** bir bakındı...

BF-93,25 Candarmalara baktı: **Silahları _ ellerinde** gidiyorlardı.

BF-93,29 Havada kısa ve keskin bir vınlama oldu, İdris **olduğu** yere yıkıldı.

BF-93,30 Candarmalar **yanına** koştular.

BF-93,30 **Ağızından** ince bir çizgi halinde kan geliyordu.

BF-93,31 **Gözlerini** açtı: “Süleyman Ağa’nın bir şeyden haberi yok...” dedi.

BF-93,32 **Başı** yana düştü.

BF-93,32 **Ağızından** tekrar ve çok kan geldi.

BF-93,33 Tekrar **gözlerini** açarak: “Benim de...” dedi.

BF-93,34 **Gözlerini** bir daha kapayamadan hafifçe gerildi.

BF-93,35 **Olduğu** yerde dimdik kaldı.

3.1.1.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

3.1.1.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-14,4 Ona sararmış yüzünü göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar yazdın değil mi?..

D-15,10 Delikanlılar keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle su gibi türküler söylüyorlardı.

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydanı gölgeliyorlardı.

D-15,27 Ve bir kurşun atımı ötede beyaz minaresiyle bir köy görünüyordu.

D-15,32 Değirmenci de bunların arasındaydı, beyaz sakalını karıştırarak lakayt gözlerle bakıyordu.

D-16,10 Yağız derisi, _ yüzüne delice dökülen simsiyah saçları ve _ koyu gözleri...

D-16,12 Uzun, sivri, ucu biraz aşağı kıvrık burnu...

D-16,14 Başı, geniş omuzlarının üstünde bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan daha çevik değildi...

D-16,22 Geceleri tek başına bir ağacın dibine çekilirdi.

D-16,25 Hiçbir sevgilisi yoktu.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, _ kalın dudakları, _ kalçalarına kadar uzanan ince örgülü saçları vardı.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,18 Bu kızcağız sakattı adaşım, küçükken sağ kolunu değirmenin çarklarından birine kaptırmıştı.

D-17,25 Vücudunu ve ondaki ayıbı her zaman örtmeye mecburdu...

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, **değirmenin önünde erkek çocuklarla su fışkırtmaca oynayan akranlarına** bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,17 Atmaca hiç kimseyle konuşmuyor, düğünlere gitmiyor, zeytinlerin altında **tek başına** çalışıyordu.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, **iki tarafındaki** sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,30 Bırak beni, ne olduğumu bilerek **ihtiyar babamın** yanında kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-20,5 **Her sözüm**den, _ **her tavrımdan** alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam **boş olan kolunun** yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, **soluk yanaklarında** görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,33 O, **gittikçe çöken yanakları**, _ **nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle** geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar **ölü gibi sararan benizleri** ve **titreyen dudaklarıyla** arkasından bakıyorlardı.

D-22,3 Dışarıda fırtına gittikçe artıyor ve rüzgâr **ıslak kamçısını** kerpiç duvarlarda gezdiriyordu.

D-22,23 O, **yüzüne büsbütün dökülen kara saçlarını** eliyle geriye attı.

D-22,32 Kâh **esmer derisini** şişiren bir kan gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh **dişlerinin arasında ezilen dudakları** bile bembeyaz oluyordu.

D-23,15 **Sağ kolu** yerinde değildi ve oradan oluk gibi kan fışkırıyordu.

KŞ-24,6 Gözlerinde, erimiş bir madenin oynak parlaklığı ve **yanık yüzünde** bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu vardı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve **renkli maskeleriyle** eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş **esmer yanaklarına** yayılıyordu.

KŞ-25,3 Ve yalnız kendisi için yazdığım bu kitabı ona verdiğim zaman o da **benim için sakladığı kalbini** verecek...

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, **iki tarafı** mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne **mısraları gibi tatlı ve ince endamıyla** genç şair gelirdi.

KŞ-25,24 **Geceyi terennüm eden şarkılarım** sana kendi gözlerini; **gün doğuşunu anlatan şarkılarım** sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-25,26 **Dalgalara ait şiirlerimde** _ **dağınık saçlarının** tellerine rast gelmiyor musun?

KŞ-26,24 ... orada, **boyalı teknelerinde** ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-27,2 Genç kız: “Heyhat, **zavallı şairim**” diyordu, ...

KŞ-27,7 ... ihtimal **minimini ipek mendillerini** de –tabii dalgınlıkla– ayaklarının dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,22 Kendisini tutmak isteyerek, **beyaz dişlerini** mor kadife yastıklara geçirdi...

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, **eskimis cübbelerinin** geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüş’ten bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire **karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını** hediye ettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, **derin ve binbir renkli şiirlerini** okudular.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve **küçük bir kuşa benzeyen başlarını** şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, **zebercet saplı asalarıyla**, gümüş bilezikli zenci köleler

arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki saçları** kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi koşan beyaz atları**yla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, **hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutları**yla saldırarak onları sansarın önündeki cıvcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, **soğuktan donan ayaklarını**ı avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini** senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve **şimdiki ıstırapı** o kadar büyüktü ki artık hiçbir şey onu yatıştıramaz sanılırdı.

KŞ-30,28 Evvela **iki yumruğunu** dişleriyle ısırarak ve ayaklarının ucuyla kadife sediri parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-30,31 Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan odaya alnından, **gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen alnından**, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında **fildişinden bir Buda heykeline benzeven vücudu** gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-30,37 **Gerive atılmış başından** lülelerle saçlar **çıplak omuzlarına** dökülüyor, ...

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları** bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin** önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın **görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki** tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz bir mahlukun **mütecessis kafalarımızda** sıraladığı mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,11 ... ve onlar, **her nefes alışında** ağzına, burnuna dolmak isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-32,28 **Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi** hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-33,8 **Her ikisinde** de aynı büyüklük, aynı ağırbaşlı sessizlik veya aynı heybetli ve derin bağırımlar...

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudretleri** olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-34,10 **Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin** her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağırarak, bir elemi ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar **coşkun sınırlarından** örülmüştü.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim** bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,11 **O gururum** ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri **hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım**, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –**gittikçe artan dermansızlığına** ve **erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına** rağmen vücudunu ocağın önünden ayırmayan genç kızı– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle** beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, **beyaz göğüslerini** suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-38,23 Evvela dişi kırlangıç lafı **derin tarafından** açtı:

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine** cevap olmayan bu lafı beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,23 Şu budala serçe bile **üç günlük ömrünü** keyifle geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,32 Zaten seni burada **tek başına** görünce benim gibi düşündüğünü anlamıştım.

K-40,17 Yalnız **her ikisinin** de içinde gizliden gizliye büyüyen bir korku vardı: ...

K-40,19 Hiçbirisi **bu korkusunu** ötekine söylemeye cesaret edemiyordu.

K-41,13 Fakat **her ikisi** de sarı yaprağı gördüler.

K-41,18 Fakat **her ikisi** soğuk rüzgârın sesini duydular.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –**sarı otlardan yapılmış evleri** arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika’nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için **bütün boncuklarını**, _ **fildişinden yapılmış ziynetlerini** taktı, ...

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki **cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen birisi** ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,12 **Siyah, kıvrıcık sakallarının** çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,12 **Siyah, kıvrıcık sakallarının çerçevelediği yüzünde**, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,14 **Alnına doğru dökülen dağınık saçları** _ **soluk yanaklarını** gölgeliyordu.

V-44,28 **Her biri** jurnalına başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi o adamın asıl hikâyesine temas etmedi.

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları** genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat bu gencin, **dalgah saçlarından**, **lacivert gözlerinden** ve **bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücutundan** daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,6 **Güzel nişanlısı.**

V-45,15 Oturduğu iskemlede **bir ayağını** geri uzatıp **dolgun göğsünü** çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, _ donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, gözlerim hayata kapanırken başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, mavimsi damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,9 Titreyen dudaklarıyla: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, başucumda viyolonsel çalarak vaadini yerine getireceksin...”

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,26 “Hayır, bunu son günümün yaklaştığını hissettiğim zaman vereceğim...”

V-48,31 Gözlerinin esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını genç erkek görüyordu.

V-49,1 Belki, evet, belki iki üç günlük ömrü vardı.

V-49,5 Ölümün bu kadar yakınında dolaştığından ihtimal ki haberi yoktu.

V-49,13 Bir tek isteği, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-50,10 ... **donuk hassasiyetlerine** kadar işledi ve hepsi koşarak kulübenin etrafına toplandılar.

BSKH-51,2 **Hasta sinirlerim** için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,9 **Perdesiz pencerelerine** vuran güneş, ona kırmızı gözlü bir canavar şekli veriyordu.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, **harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı** vardı.

BSKH-51,18 **İki tarafımda** vahşileşmiş ağaçlar ve artık tümsek halini almış eski çiçek tarhları vardı...

BSKH-52,2 **Alt tarafını** kalın bir taş çember kuşak gibi sarmaktaydı...

BSKH-52,3 ... ve bütün bina **bu haliyle** eski bir yağ kandilini andırıyordu.

BSKH-52,14 **Yarı yerine** kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,36 **Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının** arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, **bir granit yosununa benzeyen soluk yeşil gözleri** vardı.

BSKH-53,11 Ve şimdi **kuru vücuduna** bol gelen bu siyah elbiseler ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-54,3 Ve ben, **bütün korkuma** rağmen, nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,9 ... sonra hafif bir aydınlık yavaş yavaş **bütün vücuduna** yayılıyordu.

BSKH-54,19 Eğiliyor, **buz gibi nefesi** yüzümde dolaşarak yavaşça tekrar ediyordu:

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık **tepelerindeki birkaç yaprağı** fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve **sarı saçları** - **çürük bir yastığı** küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-56,1 Şu ellerim, **şu sana laf söyleyen ağzım** nasıl benimse, o da öyle benimdi.

BSKH-56,16 Hiçbir şeyi yoktu.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-57,1 Her eserime kalbimin veya dimağımın bir parçasını koyuyordum.

BSKH-57,3 Fakat hiçbir yazımda bizzat hakikatin bulunmadığını biliyordum.

BSKH-57,16 ... bevaz kâğıdın üzerine yayılan sakallarımın kıvrıkcıklarına bakıyordum.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-60,3 Yazdığım yazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sözüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

BSKH-60,19 Parlak ışıkları birdenbire yok olan zavallı kandiller...

BSKH-60,34 Siyah elbiseli adam yavaşça ayağa kalktı, hafiften gelen sesiyle:

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sözüverdiler...”

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,16 Kemikten ibaret kolunu onları silmek için kaldırırken oda birdenbire karardı.

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, beni sessizce bekleyen odama giderken, bu her akşamki yürüyüş beni sıkar, boğar ...

BDH-65,14 Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,15 Her zaman söyleyecek birçok lafları vardır.

BDH-66,18 Fena bir zamanımda bana her halı ettiirebilir.

BDH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam oluyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın _ çok masum _ bir cümlesi veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları yalnız bir tek hissimle severim, hatta anamı bile...

BDH-67,7 Her gelişinde boğmaya mecbur olduğum bu hislere gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,28 Ve ben onların başka başka kadınlar olduğunu yalnız değişen kokularından fark ediyordum...

BDH-67,35 Siyah bir tülle sımsıkı sardığı başının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-67,36 Yakası ve kolları siyah kadifeli düz bir mantosu vardı.

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,13 Gözüm yanında sallanan eline ilişti.

BDH-68,20 Sakin olmak için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,37 O, dudaklarını içeriye doğru sıkımişti; çırpınıyor, tokatlıyor, kapalı ağzından kesik inilti çıkarıyordu.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,10 Ellerimle iki yanımı yakaladım.

BDH-70,12 Fakat iki gözümün bebeği, bu sefer yanlış kapı çaldın.

BDH-70,20 Yaşlar gözlerinin kenarındaki siyahlığı, hatta bütün yüzünü yıkamışlardı.

BDH-70,23 Bu, on beş yaşında, hatta daha küçük bir kız çehresiydi.

BDH-70,34 (Siyah tül düşmüştü, biraz uzunca olan sarı saçları omuzlarına dökülüyordu.)

BDH-71,3 Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,8 Yanına gittim, bir elimle çenesini tutarak başını yukarıya kaldırdım.

BDH-71,30 Parmaklarımı saçlarında gezdiriyordum, sonra minimini ellerini avucuma aldım:

BDH-71,34 O sokaktaki halin de ufak bir sarsıntıyla hemen kayboluverdi...

BDH-72,9 Seninki de bütün diğerleri gibi değil mi?

BDH-72,14 İki eli minimini bir yumak gibi avucumun içinde duruyordu.

BDH-72,20 Ben de avucumun içindeki yumruklarını sıkıyor, elimi saçlarında usulca gezdiriyordum.

BDH-72,24 Burada kitaplarımla ben yaşarız ve bize aydınlık getirecek kimsemiz yok...

BDH-73,5 Ağlamaktan kızaran gözleri gülümsüyordu.

BDH-73,15 Kadife yakalı siyah mantosunu giydirdim.

BGH-74,12 Bu genç ateşçi daha on dokuz yaşındaydı.

BGH-74,15 On dört yaşından on sekiz yaşına kadar yalnız boş gezdi.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, anasıyla küçük kız kardeşine bile yetmiyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,18 ... Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,22 İri vücudu, _ kuvvetli kolları, _ siyah, güzel yüzü arkadaşlarını da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir sırsıklam olan beyaz gömleğini çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,3 Islak saçları kıvrılmış ve kordon kordon terli alına düşmüştü.

BGH-77,4 Kabarık ve kırmızı pazılarından birbiri arkasına beyaz damlalar yuvarlanıyordu.

BGH-77,15 Alt dudağının sol tarafını dişlerinin arasına alarak başıyla kısa bir hareket yaptı.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,4 Sıkarak ufalttığı gözlerini ayaklarının ucuna, yahut yüzüme dikerek kırıştırıyordu.

BOH-81,23 Küçük, dermansız gözleri yaş doluydu.

BOH-81,23 Buruşuk yüzünde birçok çizgiler daha belirmişti.

BOH-81,33 Kasketini geri iterek seyrek beyaz saçlarını yakaladı.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,33 Aklımız çok ilerisine ermez.

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

BOH-83,8 Bir bacağımı, _ bir kolumu kesiyorlarmış gibi oluyordum.

BOH-83,23 Bu, köye eski günlerinin bir yadigârıydı.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

K-86,3 Köyde bekârlıktan canı çıkan öğretmen, Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğustaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,4 Topu topu bir kazı vardı; onun da yumurtalarını bakkal İlyas Efendi'ye bağlamıştı.

K-87,17 Dudu kapıdan döndü ve korkusundan başka akrabalarına gidemedi...

K-87,18 Evde dört yaşındaki oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-87,18 Evde dört yaşındaki oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-87,18 Evde dört yaşındaki oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-87,32 Kazları ayaklarından tutarak bir eline aldı.

K-87,33 Öteki eline de bir torba bulgur yüklendi.

K-88,18 Bu bir tayını da üç günde yiyor, kalan ikisini satarak katık yapmak istiyordu.

BF-91,22 Asıl mühimi, köylü kendisinden şikâyetçiydi.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,4 Üst tarafını candarmalar söylediler...

BF-92,13 Fazla işlemeve alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-93,5 Titrek sesiyle yalvaracak, anlatmak isteyecek, kıvrım kıvrım kıvrınacak, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,15 İdris sigarayı göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle yakalayarak ağzına götürdü.

3.1.1.2.2. Tamlananı İsim Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

KŞ-30,14 Kabadayılık ve savaş destanların o kadar tesirlidir ki, ...

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, toprak altından gelen bir bağırış halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BDH-66,23 Ve kadın muvaffakiyetsizliklerimin en büyük sebebi de, zannediyorum ki, budur.

3.1.1.2.3. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, vahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat benim seni sevmem için daha başka şeyler yazabilmen lazımdır.

KŞ-36,22 Şu halde büsbütün senin olmam için bu engelin ortadan kalkması lazım.

V-42,12 ... elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-48,5 Sonra sıkılarak ilave etti: Hem bana da öğretmeni rica edeceğim.

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, kollarımın arasından sıyrılıvermesi ne kolay oldu...

BSKH-60,16 Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BDH-66,4 Kitaplarla zifafa girmesini bilen adam, beşerliğinden kurtulmaya başlamıştır.

BDH-69,14 Yoksa böyle birdenbire başlayışım namusuna mı dokundu?

BDH-72,31 ... buraya her girişimde sorucu gözlerle bakarak: ‘Nerede o?..’ diyeceklerdir.

BGH-74,22 İhtimal, deniz kenarı bir şehirde olmaları, _ gemilere girmesine sebep oldu.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BOH-81,14 Orada kaybolmamız mümkün değildi.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,32 Fakat nihayet ormanımızı parça parça elimizden almalarına razı geldik.

K-87,20 Seyit'in düşmanları kocasına yardım etmemesi için onu mütemadiyen tehdit ediyorlardı.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

3.1.1.2.4. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-14,10 Vicdan azabı dedikleri şey, ancak bir hafta sürer.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimsevi sevedemediği için mi, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalışıyordu?..

D-17,3 Ara sıra uzun müddet kaybolur, başka çergilerde dolastığı, _ sehirlere inip büyük beylerin meclisine girdiği söylenirdi.

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırarak, konuşarak, yahut yerlere atılıp ağlamak istediğimizi hissederdik...

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,1 Atmaca önüne bakıyor, niçin çağırdığımı, _ ne söyleyeceğimi sormuyordu.

D-19,14 Onu seviyorum, ne yapacağımı da hiç düşünmedim

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: 'Kızım senin için yataklara düştü, Cingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..' diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,25 **Onu nasıl sevdiğimi** anlattım:

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, ‘düşün ki, **her karşına çıktığımda** senden utanacağım, başım yerde olacak, beni böyle zelil etmek ister misin?içi

D-19,30 Bırak beni, **ne olduğumu** bilerek ihtiyar babamın yanında kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana **içinden geldiği** gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,9 **Ne yapacağımı**, bu halin beni nereye götüreceğini sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-20,11 **Mavzer kurşunu gibi çarptığını** yere seren bir aşk...

D-20,23 Fakat **birbirinin kucağına atılacakları** zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, **nereye baktığı** belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-22,1 Adaşım, ben **o gece dinlediğim** şeyleri öldükten sonra bile unutamam.

D-23,21 **Seni gördüğü** zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,3 “Bundan daha yükseğinin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim **benim eserimden daha güzelini okuduğunu** iddia edemez ya.”

KŞ-24,26 Ancak herkesten yüksek şeyler yaratırsam **beni seveceğini** söylemişti.

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi için yazdığım** bu kitabı **ona verdiğim** zaman o da **benim için sakladığı** kalbini verecek...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın **nehre avuç avuç serptiği** gümüş kırıntılarını toplamak için, suyun üstünde sıçıyorlardı.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, **gümüş bir kalemle gümüş ciltli bir deftere geçirdiği** şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,5 **Sokaktan geçtiğin** zaman kadınlar pencerelerden eskisinden daha çok sarkacaklar, ...

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam bir buçuk sene sonra, altın bir kalemle altın ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarla rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü şimdiye kadar yazanların ancak var olduğunu bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, siyah meşin ciltli bir deftere yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,30 Sana söylediklerimi işitmedin mi?

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi senin için yazdıklarımın yine sana benzeyen güzellikleriydi.

KŞ-36,23 Ve sen benim için yazdığın bu kitabı yine benim için yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-36,26 Ve **genç şairin elinden çekip aldığı** şaheseri, orada, mercan alevlerle yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların **fırtınada devrildikleri** zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çıgıllara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,20 **Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı** zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının elinden kurtaramadığı** şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,7 **Derin düşüncelere daldığı** belliydi.

K-39,23 Şu budala serçe bile üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, **arasından uçuğumuz** ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,26 **Yarın öldüğümüz** zaman birisi bize sorsa: ‘Dünyada neler gördünüz?’ dese herhalde verecek cevap bulamayız.

K-39,32 Zaten seni burada tek başına görünce **benim gibi düşündüğünü** anlamıştım.

K-40,28 Hem o zaman **başka kırlangıçlara benzeyeceklerini** sanıyorlardı.

K-40,36 ... ve bu dilde, **söylemek istedikleri** şeyleri söylemekten utanıyorlardı.

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dişi **söylemek istediği** şeyleri gözleriyle anlatmak istedi.

K-41,9 Tam bu sırada, **üzerinde oturdukları** söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve **orada geçirdikleri** güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

V-42,12 ... **elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü** söyledi.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, **etrafına taşlar dizilen bir toprak yığımına dayadığı** viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,12 Siyah, kıvrıkcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,21 Sustular. “Gidelim!” dediler. “Köye döndüğü zaman anlarız...”

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,19 Genç kız, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonseliyle konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,14 Heyhat, saadet dedikleri el, insanları okşamakta pek hasistir.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,21 Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını sanıyorlardı.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, _ vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-48,1 Ve bir gün, maun ağacından haftalarca uğraşarak yaptığı viyolonselle geldi.

V-48,3 Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,3 Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,26 “Hayır, bunu son günümün yaklaştığını hissettiğim zaman vereceğim...”

V-49,12 Bu, hastaya ömrünün sonuna geldiğini belli etmek olacaktı.

V-50,2 Onun **kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği** ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,2 Onun **kulübenin civarından uzaklaşmadığını** zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,19 İki gün sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman viyolonsel kaldığı** bir ağacın altına götürdüler.

V-50,22 İşte bu genç adam, **sağlığında dinletemediği** parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,2 **Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri** bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-52,23 Evvela **istikametini kestiremediğim** bu gürültünün, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,27 ... ve **davanmakta olduğum** kapının arkasında durdular.

BSKH-52,30 ...fakat **–ufak bir gıcirtı bile yapmadığı** halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayıp dağıldığını hissettim.

BSKH-53,13 –Ah, bu, **dünyada gördüğüm** şeylerin belki en korkuncudur–.

BSKH-53,17 Ve **gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı** için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,20 **Omuzuma bir gece kuşu gibi konduğu** zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini** bilmediğim bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim** bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,8 **Her kata yaklaştığımızda**, beni sürükleyen adamın, evvela karışık saçlı başı belli oluyor, ...

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu**, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum** bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,7 **Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı** zaman, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,10 **Kulenin en tepesinde olduğunu** tavandaki camekânlı, küçük kubbeden anlıyordum.

BSKH-55,16 Aynen **icinde bulunduğumuz** binanın şeklinde bir kandil...

BSKH-55,19 ... bana nazaran **eğri olduğu** için, kimin yattığını göremiyordum.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, **bakmaya tiksindiğin** bu dışları görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun** bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,24 **Ne demek istediğini** anlamayarak yüzüne baktım.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, **açık bıraktığımız** şeyleri görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-58,6 Artık **bulmak istediğim** hakikati burada arayacaktım:

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını hissettiğim büyük hakikate burada kavuşacağımı** biliyordum.

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını hissettiğim** büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını** hissettiğim büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı bile sokmadığım** bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, **etrafa dağıttıkları** aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-59,11 **Usta bir kuyumcu elinden çıktığı**, kenarlarını süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,24 **Artık sonlarına yaklaştığım** kitabı avuçlarımın arasında sıkıyor, ...

BSKH-59,32 Ah, ey **peşinde koştuğum** hakikat, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,23 **Bazan açılır gibi olduğu** halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,25 Lakin artık **bir hakikat dünyasını görmek üzere olduğum** muhakkak.

BSKH-61,4 ...**ancak son dakikada bulduğu**, fakat **ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaştığım** iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına** şaştığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,14 **Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım** bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum** bir kitabın **en çok okuduğum** bir satırı bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,23 Kitaplar **yeni tanıdıklarına** karşı çok ketum olurlar.

BDH-65,24 Bir kere de onlarla laubali oldunuz mu size **malik oldukları** her şeyi verirler ...

BDH-66,2 **Ellerinde bir kitapla beraber vattıkları, _ başuclarındaki lambayı yaktıkları** zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,21 **Onlarla beraber olduğum** zaman donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam oluyorum.

BDH-66,27 Ama **yalnız ve kadından uzak kaldığım** zamanlar...

BDH-67,7 **Her gelişinde boğmaya mecbur olduğum** bu hislere gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,18 ... **bacaklara indiğim** zaman tıkandığımı, **boğulur gibi olduğumu, _ avaz avaz bağırarak istediğimi** hissediyordum.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve **başlamış olduğu** fena bir kelimeyi yarım bıraktırdı.

BDH-67,33 **Yüzüne baktığım** zaman, gözlerinin etrafının şiddetle karartılmış olduğunu gördüm.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle sımsıkı sardığı** başının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat **sahiden vazgececeğimden** korkarak, cesaret vermek isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince hiç beklemediğim, çok tuhaf birtakım vakalar cereyan etti.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına ağızımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-70,5 Sonra da burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın bir para...

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler yoktu.

BDH-71,6 Niçin sahiden ağladığını hemen söylemedin?

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu birbirine çok benzeyen hikâyeler en asil olanlarıdır.

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,33 Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, ellerini böyle yumruk yaparak avucuma vermek istediğin anlar olacaktır.

BDH-72,35 O zaman hiç düşünmeden gel; beni kitaplarımın temiz arkadaşlığından ayıracağından korkma...

BGH-75,5 Düşündüğü için değil, yaktı olmadığı için fenalık yapmıyordu.

BGH-75,18 ... Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

BGH-76,5 Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, fıcının arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an için kapadığı** siyah kapağa gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,18 Sonra **düşünmek istemediği** için birdenbire kendi kendine kızdı.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, **onlardan daha az akıllı olmadığına** kanaat getirmişti.

BGH-77,31 ... fakat **hücum edeceği** şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman **şimdi olduklarından** daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,6 **Biraz evvel yediği** yemek boğazına kadar çıktı ve orayı ateş gibi yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman ve her vapurda yaptıkları** bir şeymiş gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BGH-79,8 **Acele ile yaptıkları** pirzolayı sıcaktan yiyemediler ve denize attılar.

BOH-81,4 **Sıkarak ufalttığı** gözlerini ayaklarının ucuna, yahut yüzüne dikerek kırıştırıyordu.

BOH-81,11 **Çocukken değneklerden yaptığımız** kağınlara kuru yaprak doldurur, arabacılık oynardık.

BOH-81,15 **Hiç bilmediğimiz** yerlerde bile sıkıntı çekmeden yolumuzu bulurduk.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve **kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini** görüyordum.

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal **bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden**, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, **önünde bilmeden ürperdiğimiz, _ceddimizmiş gibi çekindiğimiz** ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 **Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz**, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-83,2 **Kendisiyle at varıstıramayacağımızı** biliyordu.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, _ bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, _ sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,19 Bir tek ağaca el sürerlerse analarını belleyeceğimizi söyledik; durdular.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,17 Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardivanla müdüre vererek yerini değiştireceğini, _ koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, geçenlerde Hüsnü'ye içlik yapmak için aldığı bezin parasını bir ayda ödeyecekti.

K-87,21 Seyit'in ağasını bile, kardeşine ara sıra yardım ettiği için vurmuşlardı.

K-88,16 Hasta olduğu için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

K-88,27 **Daha fazla bekleyemeyeceğini** anlayınca, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

K-89,4 **Dudu gelirse nasıl kalkıp kapıya gideceğini** düşünüyor, “sürüne sürüne bile olsa gene giderim!” diyordu.

K-90,8 “**Harmanda geldiğimizde** görürüz!..”

K-90,11 **Kaz çaldığı** için kasabada muhakeme edildi ve üç aya mahkûm oldu.

K-90,12 Yalnız, **cezasını kaza hapishanesinde yattığı** için, harman zamanına kadar, Seyit’in ölümünden haberi olmadı.

BF-91,5 **Bayram namazında İmamköy Camii’ni bastığını ve orada namaz kılanları soyduğunu** en nihayet itiraf etmişti.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris’i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, **İdris’i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini** söylediler...

BF-92,5 İdris **İmamköy Camii’ni bayram namazında nasıl soyduğunu** anlattı...

BF-92,17 İdris dayak yerken, **köyü soyduğunu** söylemişti.

BF-92,18 Bunun için **paraları ve gümüş saatleri nereye koyduğunu** söylemek icap ediyordu.

3.1.1.2.5. Tamlananı Derecelendirme Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı** bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

3.1.1.2.6. Tamlananı Yaklaşma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-17,15 **Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı** ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-19,25 ‘Bana **kolunun yerine kalbini** veriyorsun,’ dedim, ‘bir kalp bir koldan daha mı az değerlidir?’

3.1.1.2.7. Tamlananı Bulunma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-15,6 Sırtlarında bevez ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemiyle bu masada ve bu kitabın başında ölü bulmuşlar...

3.1.1.2.8. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi’yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

BF-91,7 Halbuki böyle bir şeyden haberi bile yoktu...

3.1.1.2.9. Tamlananı Vasıta Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

3.1.1.2.10. Tamlananı Edat Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrede bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

K-86,11 ... fakat Seyit’le arkadaşı Durmuş’tan gayrisi kazadaki müstantiğe para yedirip men’i muhakeme kararı almışlardı.

BF-92,4 Bu kadarı yeterdi.

3.1.1.2.11. Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları

BGH-74,12 Tercümei hali gayet kısadır:

3.1.2. Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

3.1.2.1. Tamlananı Tek Kelime Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

D-16,16 Bütün çergilerde **onun cesareti**, _ **onun güzelliği**, _ **onun çalgısı** söylenirdi.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları **onun bakışlarını** bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-17,20 Şimdi **onun yerinde** şalvarının beline iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-18,8 Geceleri babasıyla beraber gelir, **onun yanında** diz çöküp oturarak bize bakardı...

D-18,14 **Ben[im]** **anladığım** zaman alev saçağı sarmıştı...

D-18,22 **Onun** **çalışında**, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-19,9 “Sen **bizim çeribaşımızsın**” dedi, “gezdiğin yerler benden çok, tecrübelerin fazla, aklın, dirayetin bütün Çingene’lerden üstündür.

D-19,14 Sen **benim sevmemin** nasıl olacağını bilirsin...

D-20,12 **Senin Atmacan** artık kanatlarını kımılatacak halde değil!..

D-22,14 Ve öyle şeyler çalıyordu ki adaşım, onları anlatmaya **bizim kullandığımız** kelimelerin takati yoktur...

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına** yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-24,3 “Bundan daha yükseğinin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim **benim eserimden** daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-25,13 Ve memleketin kadınları **onun şüirlerini** sonsuz bir baygınlık ve şehvetle okurlardı.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısralarım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin **senin kalbini** heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,12 Lakin, ey sevgilim, görüyorum ki bu, kıvılcımlarını **senin kalbine** sıçratamayacak kadar fersizmiş.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı **senin başını** süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-34,27 “Genç şair, genç şair, ey **benim sevgilim!**

KŞ-34,33 Ey genç şair, ey **benim sevgilim!**

KŞ-35,2 Artık Leylâ **benim yanımda** minimini ve Jülyet pek zavallıdır, ...

KŞ-35,5 Ebediliğe **senin kolların** arasında süzüleceğim sevgilim ve yüksekte, en yüksekte uçacağız.

KŞ-35,7 Ey sevgilim, yalnız **benim sevgilim!**

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar **onun gözlerini**, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, **onların** arasından, keskin, ağır bir sesle:

K-39,3 Ve dişi **onun söylediği** şeyleri anlıyormuş gibi başını salladı ...

K-40,37 Bu dil, **onların** içindeki şeylere uygun değildi.

V-45,28 ... yalnız **benim kalbimin** tellerinde nağmeler bulmaya çalış.

V-45,33 Nağmelerimi yalnız **senin sözlerinde** arayacağım.

V-47,6 Zencilerin sahilden epey içeride olan köylerinde birkaç ay oturup, **onların dillerini** öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, yaşayışımızın herhangi bir yerde olması **bizim saadetimizi** bozmamalı!

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken **onun ağzından** çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

BSKH-51,21 Ve **onların** arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-54,5 Sanki **onun parmaklarından benim omuzuma** geçen bir irade, beni yediyor, ...

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, bu muntazam dişler, **onların** arasından, şimdi **bizim konuştuğumuz** şeylere benzemeyen ne tatlı sözler çıkardı bilsen...

BSKH-56,4 Bizim **onun haline** geçivermemiz için bir sebep bile lazım değil; ...

BSKH-57,11 Bana, '**Senin gözlerin,**' diyorlardı, 'açık bıraktığımız şeyleri görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-58,33 Titrek bir ışıkla yas tutmak isteyen diğeri ise, **onun arkasında** gitmekte gecikmedi.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, o kadar hayat doluydu ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, **onun ömrünü** kısaltmak olurdu.

BSKH-60,20 **Onların üstüne** doğru uzanan siyah ve büyük bir hayalet görüyorum.

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati **onun çocuklarında** hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-65,25 ... ve onlar **bizim isteyebileceğimiz** her şeye fazlasıyla maliktedirler.

BDH-67,32 Bu, **onun homurtusunu** ve başlamış olduğu fena bir kelimeyi yarım bıraktırdı.

BDH-69,3 ... gözlerimi açtım ve **onun ağladığını** gördüm.

BDH-69,32 Söylesene, **senin hikâyen** hangisi?

BDH-69,33 Bu da **senin zekânı** gösterir.

BDH-70,6 Artık o **sizin ustalığınıza**, adamın hassaslığına bağlı.

BDH-70,14 **Onların yürekleri** daha yufkadır.

BDH-71,14 Vah yavrum, vah **benim çocuğum...**

BDH-72,32 Tahmin etmiyorum ki **senin bulunduğun** yerler buradan daha aydınlık olsun.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, **onun hayatını** idare ediyordu.

BGH-78,19 Ne yapalım, **senin baban** çabuk öldü, **senin diline** baktırılmadı ve sen okuyamadın...

BOH-81,7 Ormanı evimizden iyi tanırız, her ağaç **bizim kahrımızı** anamızdan çok çekmiştir.

BOH-81,10 Biz **onun dışında** da dünya olduğunu bilmezdik bile.

BOH-81,30 “Delikanlı, **bizim elimizden** ormanımızı aldılar, bizi ormansız bıraktılar... Bizi bir tek ağaçsız bıraktılar!..” diye bağırdı.

BOH-81,35 Ben **onun içerisinde**ki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, **onların ağaçlarına** son günlerde kurt düştüğünü, büyük ziyanlar verdiğini duymuştuk.

BOH-84,11 **Onun sözlerini**, orkestra içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,26 **Bizim yanımızdan** geçip gittiler, amelenin başındaki adamla konuştular.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, bunu **bizim yanımıza** bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,16 Sonra duydum ki, delikanlılarla kadınlar **onun bulunduğu** odayı sabaha kadar durmadan taşlamışlar.

BOH-85,26 Orman dev büyüklüğünde bir çocuk gibi mışıl mışıl uyuyordu ve bu sesler **onun nefesleriydi**.

BF-92,10 **Onun zihnini** büsbütün başka bir şey, başka bir düşünce dolduruyordu.

3.1.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

3.1.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

D-14,9 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, **bizim en büyük maharetimiz** nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-14,27 Atma be adaşım, **kaç tane kalbin** var **senin?**..

D-17,30 Belli ki **onun bütün çocukluğu** bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, **bizim mağrur ve insafsız Atmacamız**, değirmencinin bu sakat kızına vuruldu.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları **onun taze muhayyilesinde** yaşattılar.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi **onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin** bir parçasıydı ...

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı altında **onun, mavimtrak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına,** yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-49,13 Bir tek isteği, **onun son günlerinin** müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-50,2 **Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna** bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

BDH-65,22 Yalnız **onların böyle en mahrem taraflarını** bile görebilmek için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,17 Bütün bunlara rağmen kadın gene **benim en zavıf tarafımdır.**

BDH-70,33 Ara sıra durup ellerimle havada işaretler yapıyor ve **onun sarsılan başına** bakıyordum.

BDH-71,18 ... buna rağmen, bu hiç beklenilmedik vaziyet **senin hâlâ çocuk olan kalbini** kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-71,23 Aman yarabbi, **ne güzel gözlerin** var **senin...**

BDH-72,15 Ve ben, öne doğru eğilmiş, yüzüm **onun sarı saçlarına** karışmış, kulağına yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BGH-76,17 İşte **bizim on dokuz yaşındaki genç atesçimizin** sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BOH-80,2 “Orman **bizim her şeyimizdir** delikanlı, anamız, babamız, evimiz...” diye, yanımda oturan ihtiyar anlatmaya başladı.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile **onun bu hallerini** görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

3.1.2.2.2. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat **benim seni sevmem** için daha başka şeyler yazabilmen lazımdır.

V-45,22 Lakin gafil genç bunu bilmiyor, **onun, çalgısını kendisi kadar çok sevmesini** kıskanıyordu.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için **onun tebessüm etmesi** nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-56,4 Bizim **onun haline geçivermemiz** için bir sebep bile lazım değil; ...

3.1.2.2.3. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

KŞ-36,8 Ve **senin herkes gibi olmadığın**ı haykırıyordu.

V-49,6 Genç adam **onun son istediğini** yerine getirememekten korkuyordu:

BSKH-57,27 **Benim farkına varamadığım** bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-60,4 Belki yakında **onların nereye saklandıklarını** söyleyebileceğim.

BDH-66,15 Ve bende, **onların asıl bayıldıkları** gurur ve teenniden, ağırlıktan eser yoktur.

BDH-67,28 Ve ben **onların başka başka kadınlar olduğunu** yalnız değişen kokularından fark ediyordum...

BGH-77,36 **Onun sırtına gıveceği** yoktu ve mal sahibi seksen kat üst üste giyebilirdi.

3.1.2.2.4. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrede bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

BDH-66,19 Kadın benim etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin müthiş bir ihtiyacıdır.

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavalılığımızı kesesini doldurmak için bahane yaptı.

3.1.2.2.5. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

BSKH-55,30 Onun bizden farkı, _ bizim ondan farkımız nedir ki?

3.1.2.2.6. Tamlananı Tekrar Grubu Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları

BOH-81,6 “Her şeyimiz, delikanlı, varımız voğumuz ormandır **bizim...**” diye devam etti.

3.1.2.3. Tamlayanı Zamirle Oluşturulmuş Kuvvetlendirme Grubu Olan İyelik Grupları

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

K-87,4 Topu topu bir kazı vardı; onun da yumurtalarını bakkal İlyas Efendi’ye bağlamıştı.

3.1.2.4. Tamlayanı Şahıs Zamiri Dışında Bir Zamir Olan İyelik Grupları

D-13,5 Ve bir köşede **birbiri[nin]** üstüne yığılmış buğday, mısır, çavdar, her çeşitten ekin çuvaları. Karşıda beyaz torbalara doldurulmuş unlar...

D-15,32 Değirmenci de **bunların** arasındaydı, beyaz sakalını karıştırarak lakayt gözlerle bakıyordu.

D-17,27 Geceleri **birbirlerinin** evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak elinden gelirdi...

D-20,23 Fakat **birbirinin** kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,26 Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi **birbiri[nin]** arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,27 Ve biz, **bunların** sonunda muhakkak bir fırtına kopacağını seziyorduk.

D-21,18 Karşı tepedeki palamut ormanına **birbiri[nin]** arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını garip tıptırtılarla oynatıyordu.

D-21,23 **Hepsinin birden çıkardığı** yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-22,8 Ve **bunların** hepsini bastıran deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

KŞ-26,10 İçimdeki ateş, **herkesin ısınmak için bana sokulmasına** kâfiydi.

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri şehrin içinde gezerek, **birbirinin göğsünde** uyuyan çiftleri, sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve **–kendilerinin buldukları–** ebedi hakikate varmak felsefesinden; ...

KŞ-31,6 Ve **bunun** ortasında ince bir yol vardı, ...

KŞ-32,26 Fakat o **bunların bağırmalarını** susturduktan sonra yine çöle, büyüklük ve tenhalık ülkesine dönmekte acele ederdi.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için **başkalarının namusuna** dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, **bunların çocukları**, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı tanımış oldu.

KŞ-35,32 Ama **bunun sebebi** senin için yazdıklarımın yine sana benzeyen güzellikleriydi.

K-40,11 Eğer kırlangıçlarda kitap yazmak âdet olsaydı, **bunların yazacakları** kitaplar muhakkak ki üniversitelerde okutulurdu.

K-40,20 Kim bilir, belki **öbürünün yanlış anlayacağından** çekiniyordu.

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de **bunun böyle sürüp gidemeyeceğini** anladılar.

K-41,19 **Birbirlerinin gözlerine** baktılar; ...

V-43,3 “**Ne[yin] çalgısı?**”

V-43,19 “Biz uzakta dururuz, **kendisinin haberi** olmaz!” dediler ve ısrar ettiler.

V-46,11 **Bunun üzerine** başlar geriye doğru uzandı.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı **kimsenin okuyamadığı** kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-46,29 Öyle bir fırtına ki, tasvirini ancak **herkesin kendi muhayyilesi** yapabilir.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, **bunun önüne** geçemeyeceğini anlıyordu.

V-50,12 Şimdi kapıda **birbirinin üstüne** çıkarak çalgıyı dinleyen zenciler, siyah bir üzüm salkımını andırıyordu.

BSKH-53,2 Ve **bunların hepsini**, çürümüş bir meyvenin donuk rengi, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve **hepsinin birden, toprak altından gelen bir bağırış halinde yaptıkları** korkunç uğultu...

BSKH-55,12 Oda, **ötekilerin büsbütün aksine** olarak, çok güzel döşenmişti.

BSKH-55,19 ... bana nazaran eğri olduğu için, **kimin yattığını** göremiyordum.

BSKH-58,26 Alevlerini, birleşmek istiyor gibi, birbirlerine eğerlerdi ve **birisinin yetişemediği** yeri öteki aydınlatırdı...

BSKH-60,13 Gerçi ellerim kımıldamakta güçlük çekiyor ve gözlerim yazdıklarımı görmüyor, fakat **ne[yin] ehemmiyeti** var?

BDH-66,24 Bilmem **bunun sebebi** bir utanma veya bir korku mu?

BDH-67,16 **Hepsinin yüzüne** sanki bir tanıdığı arıyormuş gibi ısrarla bakıyordum.

BGH-77,4 Kabarık ve kırmızı pazılarından **birbiri[nin]** arkasına beyaz damlalar yuvarlanıyordu.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman **bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları** olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BOH-82,9 Dışarıdan gelecek bir elin **bunların hepsini** altüst edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal **bunun ne demek olduğunu** pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda **birbiri[nin]** arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yanaştığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler **birbiri[nin]** arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-83,3 Hiç insaf etmeden **hepimizin canına** okudu.

BOH-83,12 **Hiçbirimizin yüzünde** gülmek takati kalmamıştı...

BOH-83,27 Fakat **bunun uzun sürmeyeceğinden** korkuyorduk.

BOH-83,23 Şirket, **bunun altından** kalkmak isteyecekti.

BOH-84,3 Onlar da **bunun faydası** olmadığını belki çok iyi bilirler ama...

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; **hepsinin acısını** birden duyduk.

BOH-85,1 Ormanın akşamla koyulaşan alacakaranlığında gölge gibi cisimlerin **birbirinin üstüne** atıldığı görülüyordu.

K-86,9 Gerçi ölene kurşun atanlar sekiz kişiydi ve rastlayan kurşunun **kimin silahından** çıktığı belli değildi, ...

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, **kendisinin pek o kadar iyi olmadığından**, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor, ...

BF-92,20 **Ne[yin] parası? _ Ne[yin] gümüş saati...** Hatta **ne[yin] soygunu?..**

3.2. İsim Tamlaması

İsim tamlamasını “İyelik grubu ve isim tamlaması” başlığında ele alan Muharrem Ergin, bu grubu: “iyelik grubunun her iki unsuru isim olan şekli” olarak tanımlayıp “Tamlayanı ekli olan isim tamlamasına *belirli isim tamlaması*, tamlayanı eksiz olan isim tamlamasına da *belirsiz isim tamlaması* denir.” diyerek ikiye ayırır (Ergin, 2004: 382-383).

İsim tamlamasının içerisinde iyelik grubunu da alan Leyla Karahan, isim tamlamasını: “İyelik ekli bir isim unsurunun, iyeliğin işaret ettiği bir başka isim unsuruyla kurduğu kelime grubudur.” şeklinde tanımlayarak birinci unsuru ilgi hâli eki taşıyan isim tamlamalarına belirtili isim tamlaması; birinci unsurunda ilgi hâli eki bulunmayan isim tamlamasına belirsiz isim tamlaması diyerek ikiye ayırır.

Bazı belirtisiz isim tamlamalarında tamlanan, -lı eki aldığı tamlamanın iyelik eki düşer: asker şapkası- asker şapkalı

Bir isim tamlaması, başka bir isim tamlamasında tamlanan unsur olarak görev yaptığı kendi iyelik ekini değil ana tamlamanın iyelik ekini taşır: çamaşır makinesi-benim çamaşır makinem duvar saati-bizim duvar saatimiz... (Karahan, 2008: 42-45).

Leyla Karahan, bazı araştırmacıların zincirleme isim tamlaması olarak değerlendirdiği elbisenin yakasının /düğmesi, halının saçağının / rengi ... örneklerini vererek şu açıklamayı yapar: “Belirtili isim tamlamasının tamlayan unsuru da belirtili isim tamlaması olabilir. Böyle bir yapıda üç isim unsuru bulunduğu düşünülmemelidir” (Karahan, 2008: 44).

Muharrem Ergin’e göre farklı değerlendirmelerden birisi de Dilbilgisi eserinde kelime gruplarını ayrı bir bölüm olarak ele almadan ad tamlaması konusunu ayrıntılı bir biçimde inceleyen Tahir Nejat Gencan' a aittir. Ona göre takı alışlarına göre üç tür isim tamlaması vardır:

1. Birinci türlü ad takımı: Sevim’in eli, ağacın dalı...Sözcüklerin ikisi de takı alıyor.
2. İkinci türlü ad takımı: Ders aracı, yaz günü...Sözcüklerden yalnız biri, yalnız tamlanan takı alıyor.
3. Üçüncü türlü ad takımı (Takısız tamlama): Demir çubuk, bakır kap, taş yürek...Takımı kuran sözcüklerin ikisi de takı almıyor.

T. N. Gencan, takısız tamlamaların anlam bakımından ikiye ayrıldığını belirtir: Tamlayıcı, asıl adın neden yapıldığını ya da neye benzediğini gösterir. Ayrıca bu türlü ad tamlamalarında tamlayıcı, -den takısıyla çekimlenmiş de olur: Mermerden saray...T.N. Gencan “zincirleme tamlama” adı altında şehrin sokaklarının temizliği, Orhan’ın kardeşinin tarih kitabı...örnekleriyle her takımın bir ad sayıldığını ve başka bir ada tamlayıcı olabildiğini söyler; bu yolla tamlamaların üçüzlüsünün, dördüzlüsünün ve daha çoğunun da kurulabileceğini açıklar (Gencan,1966: 107-114).

“Takısız tamlamayı” ilk kez T. N. Gencan kullanırken, “zincirleme” tamlamadan ilk söz eden T. Banguoğlu'dur. Bu iki tamlama türü M. Ergin'de yer almaz. T. N. Gencan’ın takısız kabul ettiği tamlamaları M. Ergin sıfat tamlaması kabul eder (demir kapı vb)”. Takısız isim tamlaması konusu ise büyük tartışmalara neden olmuştur. T. N. Gencan’ın ortaya attığı bu tamlama türü bazı araştırmacılar tarafından kabul edilmemiş, bu tür için verilen örneklerin sıfat tamlamaları içerisinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir” (Kerimoğlu,2006 :108).

“Bazı gramer kitaplarında zincirleme isim tamlaması adıyla üçüncü bir isim tamlaması şeklinden söz edildiği görülmektedir. Aslında birinci ve ikinci sıradaki isim veya isim muamelesi gören dil birliklerinin yapısı ile ilgili farklı bir algılamadan kaynaklanan bir yanlış adlandırmadır. Aslında zincirleme isim tamlaması diye bir şey yoktur” (Açıkgöz ve Yelten 2005:49-50).

“Belirli isim tamlamasında vurgu, her iki unsorda da aynı ölçüdedir. Belirsiz isim tamlamasında ise vurgu birinci unsur üzerinde bulunur” (Karahana, 2008: 48).

Araştırmacıların bazılarının zincirleme ve takısız tamlamaları, isim tamlaması olarak kabul ettiği görülürken bazıları kabul etmemektedir. Biz de çalışmamızda takısız isim tamlaması ve zincirleme isim tamlamalarını sınıflandırmaya eklemedik. Bu yüzden isim tamlamasını “belirtili isim tamlaması” ve “belirtisiz isim tamlaması” olmak üzere iki türde inceledik.

Tablo 3.2. İsim Tamlaması

İsim Tamlaması			
Belirtili İsim Tamlaması		Belirtisiz İsim Tamlaması	
Tamlayan	Tamlanan	Tamlayan	Tamlanan
Kelime veya kelime grubu+ ilgi hâli eki	kelime veya kelime grubu+ iyelik eki	kelime veya kelime grubu+ -	kelime veya kelime grubu+ iyelik eki
duvar-ın	eskimiş boya-sı	sınıf	duvar-ı
bahçe duvarı-nın	boya-sı	üst kat	duvar-ı

3.2.1. Belirtili İsim Tamlaması

“Belirli isim tamlamasında tamlayan belirlidir. Buna karşılık tamlanan ile tamlayan arasındaki ilgi geçicidir. Belirten değişse de, ana kavram değişmez. Bu sebeple belirli isim tamlaması birleşik kelime yapmaya elverişli değildir” (Özkan, Esin, Tören,2001 :561).

“Bazı belirtili isim tamlamaları kalıplaşmaya uğrar. Bu kalıplaşma biçimi semantik kategoriye girer: Allah’ın günü, armudun iyisi, güzeller güzeli, malın gözü, sözün kısıası vb.” (Açıkgöz ve Yelten, 2005: 52).

Değirmen eserindeki belirtili isim tamlamaları şunlardır:

3.2.1.1. Unsurları Tek Kelime Olan Belirtili İsim Tamlamaları

3.2.1.1.1. Tamlayanı veya Tamlananı İsim Olan Belirtili İsim Tamlaması

D-13,8 **Taşların yanında**, duman halinde, sıcak ve ince zerreler uçuşur.

D-13,10 Halbuki döşemedeki küçük kapağı kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları **insanın yüzüne** yayılır...

D-14,17 Çırçıplak soyunarak **şehrin sokaklarında** koşabiliyor musun?..

D-15,22 **Ağaçların hisirtisini** bastıran bir gürültüyle **değirmenin altından** fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-16,22 Biz de **çadırların önüne** çıkıp yüzükoyun yatar, çenemizi toprağa dayayarak onu dinlerdik.

D-17,8 Hemen her akşam **değirmenin önündeki** meydanlıkta toplanıp ahenk yapıyorduk.

D-17,12 **Değirmencinin kızı** tam bir köy güzeliydi.

D-17,18 Bu kızcağız sakattı adaşım, küçükken sağ kolunu **değirmenin çarklarından** birine kaptırmıştı.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, **değirmenin önünde** erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,4 **Değirmenin kapısı** yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,14 Eyvah bana ki **meselenin** çok geç **farkına** vardım.

D-18,17 Atmaca hiç kimseyle konuşmuyor, düğünlere gitmiyor, **zeytinlerin altında** tek başına çalışıyordu.

D-18,18 Ama geceleri **çınarın altında** adamakıllı coşar, gözlerini kıza diker, üfler, üflerdi...

D-18,25 **Atmaca'nın kanatları** düşmüştü adaşım.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler **kapının yanındaki** taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-20,17 İşler gittikçe sarpa sarmıştı adaşım, **Atmaca'nın hali** beni korkutuyordu.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan **değirmencinin kızını** gördüm.

D-21,12 "**Değirmenin içinde** çalacağım!" dedi.

D-21,20 Hepimiz **değirmenin içine** dolduk.

D-21,26 Değirmenci ve kızı **duvarın dibindeki** sedire oturmuşlardı.

D-22,24 Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları **değirmencinin kızına** dikti, uzun uzun baktı...

D-23,18 **Çiçeklerin açtığı** mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-25,5 **Kitabın sahifelerinden** gözlerini ayırmayarak yürüdü.

KŞ-25,13 Ve **memleketin kadınları** onun şiirlerini sonsuz bir baygınlık ve şehvetle okurlardı.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısralarım ki **Hind’in ipeklileri** kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,18 Ve genç şair bir ay **şehrin etrafındaki** ormanları dolaştı, ...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın nehre avuç avuç serptiği gümüş kırıntılarını toplamak için, **suyun üstünde** sıçırıyorlardı.

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri **şehrin içinde** gezerek, birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-27,17 Genç şair tükenmez hıçkırıklarla **minderlerin üstüne** atıldı.

KŞ-27,26 **Şehrin birinde**, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüş’ten bahsettiler.

KŞ-28,8 Ve çalısız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –**muhayyilenin genişlemesine** pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,26 **Köyün birinde**, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları **sansarın önündeki** civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için **sarhoşların arkasından** koşan kadınları ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için **hekimlerin cebine** beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,28 **Aptalların tahakkümüne, _ günahsızların cezalanmasına; _ faziletin susmasına ve _ ihtirasların gürültüsüne**, hikmet ehlinin tahrik edildiğine ve **nadanların alkışlandığına** şahit oldu.

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu **şairin vücudundan** başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,9 Geceleri **ayın ışığı** altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için **çölün kimsesizliğinden** ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, **felaketin gözleri** kadar keskin, **yalanın dudakları** kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe **insanların arasına** karışmadı.

KŞ-35,3 ... ben Beatrice'ye bile gururla bakıyorum ve bundan sonra **Süleyman'ın sevgilileri** de benimle boy ölçüşemeyeceklerdir.

KŞ-35,27 **Kızın gözleri**, kafasının içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,34 **Aşkın sesinden** uzak kalan kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-37,1 Fakat genç kız daha evvel koşarak **ocağın önünü** vücuduyla kapatmıştı.

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –gittikçe artan dermansızlığına ve **erkeğin yüzünü** parçalarken dökülen tırnaklarına rağmen vücudunu **ocağın önünden** ayırmayan genç kızı– boğazından yakaladı; ...

K-38,1 **Şehrin kıyısında**, ufacık bir derenin kenarında, dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,2 **İlkbaharın başlangıçlarında** bu söğüdün dallarına bir dişi kırlangıç gelip kondu; ...

K-38,8 **Söğüdün dalları** hışırdadı.

K-38,8 Bir erkek kırlangıç geldi, **dişinin karşısındaki dala** kondu.

K-40,29 **Dünyanın geçiciliğinden, _ gökyüzünün sonsuzluğundan,** sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından bahsederlerken, gözleri birbirine hasretle bakar ...

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet **günün birinde** ikisi de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-41,17 Dişi, **erkeğin sözlerini** işitemedi.

K-41,20 ... artık yuva kurmak zamanının geçtiğini, **sonbaharın geldiğini,** ayrılacaklarını anladılar.

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak maiyetiyle beraber **köyün ortasındaki** meydana bekledi.

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, **reisin kulübesinde** istirahat etmekteydiler ki, köyü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki **cemiyetin haksızlıklarından** kurtulmak için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “**vahşilerin hükümdarlığını** eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,10 Ay ışığı **ormanın içindeki** ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığımına dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-46,2 “Lakin sevgilim!” dedi genç kız ve bunu söylerken elleri **delikanlının avuçlarındaydı.**

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, **şehrin rıhtımında** duran gemilerden birine binerek seyahate çıktılar.

V-46,25 Bazı yerlerde **erkeğin gözleri** gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-46,27 Ve **dalgaların kıvrımlarındaki** köpükler, sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar gibiydi.

V-46,30 **Geminin kaburgaları** çatırdamaya başladığı zaman, birbirlerine sarıldılar.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini **sahilin kumlarına** uzanmış bularak yabancı otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-48,21 Ve nağmeleri **insanın içine** görünmez mayiler halinde akan bir besteyi bitirdikten sonra:

V-48,29 Bazan **üzüntülerin uzattığı**, bazan yalancı bir sevincin kısalttığı günler çok çabuk geçti.

V-49,15 Nihayet bir gün, gene başka bir besteyi uzatırken, **kadının başı** kucağına sessizce düşüverdi:

V-49,29 Elini uzattı ve erkek o eli yakalayıp sakallarından süzülen yaşlara sürerek öperken, **kadının gözleri** tekrar kapandı.

V-49,35 Dikkatle baktı, **kadının gözleri** açılacak mı diye baktı.

V-50,2 Onun **kulübenin civarından** uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, genç adamın kalbinden ısırap ve hıçkırık halinde **viyolonsel**in tellerine dökülen bu beste, onları da şaşırttı, ...

V-50,10 ... donuk hassasiyetlerine kadar işledi ve hepsi koşarak **kulübenin etrafına** toplandılar.

V-50,15 Ve **kulübenin önü** ağlayan zencilerle –evet bu bir mucizeydi ve hepsi birden ağlıyorlardı– bir arı kovanının ağzına benziyordu.

V-50,17 Genç adam, çalgısıyla beraber **toprağın üstüne** baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

BSKH-51,5 **Gecenin yaklaştığını** gören tabiat, serin bir nefes almak için kımıldanıyordu.

BSKH-52,5 Tam **kapının üstündeki** odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,18 Kertenkeleler bile, yosunlu taşların üzerinde, **akşamın alacakaranlığına** bakarak, yavaşça ilerliyorlardı.

BSKH-52,23 Evvela istikametini kestiremediğim bu gürültünün, biraz sonra, **evin içinden** geldiğini anladım.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat **saçların renginde** çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,17 Ve **gecenin karanlığından** pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-54,15 Ve **pencerelerin dışında** siluet halinde ağaçlar, karışık şekilli dağlar, hayat ve ışık dünyası vardı...

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani **odanın ortasında**, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek orada, **kandilin önünde** açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BSKH-56,32 Geniş bir kanapeyi **masanın kenarına** sürükledi.

BSKH-61,18 **Masanın** üzerindeki kandilin kırmızı alevi, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,6 **Evin kapısını** her akşamki gibi anahtarla açmak, sonra kapamak, karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, ...

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, **pencerenin camlarını** kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,16 Mesela, **masanın kenarındaki** ucu kırık mermer tütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-67,11 **Koltuğun kenarlarını** yakaladım.

BDH-69,5 O da doğrulmuş, **kanapenin köşesine** büzülmüş, ...

BDH-69,24 Sen **kârın yolunu** tutmuşsun be kızım!..

BDH-69,29 **Komşunun oğlu**...

BDH-70,6 Artık o sizin ustalığınıza, **adamin hassaslığına** bağlı.

BDH-70,10 Karşısına geçip ellerim **pantolonun cebinde** biraz durdum.

BDH-70,30 **Pencerenin yanında** durdum.

BDH-71,24 Fakat bebekleri **odanın alacakaranlığında** o kadar büyüyorlar ki, uzaktan siyah gibi görünüyorlar.

BDH-73,30 Kanepeye gidip oturarak **masanın üstünden** bir kitap aldım.

BGH-74,2 Şap Denizi'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine **kazanların önü** güverteden daha serin gelir.

BGH-74,7 Fakat **fırtınanın önündeki** gemi cezbeli bir derviş gibi kendini dört tarafa çarpıyor...

BGH-74,14 Zaten **çocuğun dilindeki** kekemelik, okumasına engeldi.

BGH-74,18 **Oğlunun haylazlıklarının**, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, **geminin burnuna** çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, **suların sesini** sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestən bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz **insanın yüzüne** rüzgâra benzeyen bir ateş çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

BGH-76,34 **Ocağın içi** hayret edilecek kadar beyazdı.

BGH-78,20 **Tesadüfün cilvesi** bu!..

BGH-78,33 Lostromo ile ahçının, **kaptanın adamı** olduğunu düşünerek ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BGH-78,35 Gemi müthiş sallanıyordu; o yakıcı rüzgâr **tayfanın derilerini** pul pul ediyordu.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, **ağaçların üstüne** atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, **ağaçların gövdesine** sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,15 Gürültülü bir kımıldama, bir ses kargaşalığı **ormanın kenarlarından** dışarı dökülüyordu.

BOH-82,35 **Ormancılığın usulü** budur, dedi.

BOH-83,16 Şimdi kasaba yolunun kenarında, bir kulübede, yabancı biri **şirketin amelesine** yiyecek ve içecek satıyordu.

BOH-84,1 **Sansarın ağzındaki** bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren bu muazzam uğultu, **ihtiyarın kelimelerini** büyütüyor, kıvırıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,20 Derhal eşyalarını toplayarak **ormanın kenarına** çekildiler.

BOH-84,21 Biz de **ağaçların altına**, onlara karşı oturduk.

BOH-84,25 **Hükümetin memuru** geç vakit, yanında şirketin bir memuruyla beraber geldi.

BOH-84,26 Bizim yanıımızdan geçip gittiler, **amelenin başındaki** adamla konuştular.

BOH-84,28 Sonra **hükümetin memuru** yanındaki iki candarmaya bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-84,31 **Şirketin memuru**, ameleye: ‘İşinize bakın siz!..’ dedi.

BOH-85,4 Çok sürmeden **şirketin işçileri** teker teker kayboluverdiler.

BOH-85,22 **Ağaçların üzerinde**, uzun ve atlas bir etek dolaşıyormuş gibi fişiltılar vardı.

K-86,1 Dudu, elinde mektupla hızlı hızlı **öğretmenin evine** gitti:

K-86,3 Köyde bekârlıktan canı çıkan öğretmen, **Dudu’nun çenesinin** altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-86,8 **Dudu’nun kocası** üç sene evvel düğün yerinde birisini vurmuş, on sene yemişti.

K-86,21 Dudu mektubu **öğretmenin elinden** çekip aldı.

K-86,22 Bu esnada öğretmen **Dudu’nun göğsündeki** gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-87,1 Dudu **okulun kenarındaki** gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü’yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,10 Eltisinin evine gitti; bu, **Seyit’in ağasının** karısıydı.

K-87,11 Kocasını daha on beş gün kadar evvel **maktulün akrabaları** avda vurmuşlardı.

K-87,20 **Seyit’in düşmanları** kocasına yardım etmemesi için onu mütemadiyen tehdit ediyorlardı.

K-87,21 **Seyit’in ağasını** bile, kardeşine ara sıra yardım ettiği için vurmuşlardı.

K-87,34 **Hüsnü’nün eline** de ufak bir çömlekle pekmez verdi.

K-87,36 **Gecenin serinliğinde** şehre doğru yürümeye başladı.

K-88,14 Koğuşun en fena tarafında, **aptesliğin yanında** yatıyordu.

K-89,10 **Kapının önü** tenhaydı.

K-89,31 Torbayı, kazları, pekmez çömleğini aldı, **duvarın kenarına** koydu; hâlâ daha **kapının dibinde** oturan Dudu’ya:

K-90,12 Yalnız, cezasını kaza hapisanesinde yattığı için, harman zamanına kadar, **Seyit’in ölümünden** haberi olmadı.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, ara sıra ayağı bir taşla takılıp sendeledikçe **candarmaların birisi** koluna yapışıyordu.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası **köyün imamıydı**– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-91,26 İdris köyde kaldıkça **candarmanın ayağı** kesilmeyecekti.

BF-93,13 **Candarmaların biri** ona yandan bir göz attı...

BF-93,18 Sigara **İdris'in** ağzından düştü...

3.2.1.2. Unsurlarından Biri veya İkisi Kelime Grubu Şeklinde Olan Belirtili İsim Tamlamaları

3.2.1.2.1. Tamlayanı Kelime Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

3.2.1.2.1.1. Tamlayanı İyelik Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

D-14,30 Göğsünü yararak o eti oradan çıkarır ve **sevgilinin önüne** atarsan o zaman kalbini vermiş olursun...

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, **kanatlarının biri** açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-16,14 Başı, **geniş omuzlarının üstünde** bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan daha çevik değildi...

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve **dudaklarının kenarından** dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde **salvarının beline** iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de **parmaklarının arasına** tahta kaşıklar olarak oynamak elinden gelirdi...

D-19,14 Sen **benim sevmemin nasıl olacağını** bilirsin...

D-19,25 'Bana **kolunun yerine** kalbini veriyorsun,' dedim, 'bir kalp bir koldan daha mı az değerlidir?'

D-19,33 ... seni **ömrümün sonuna** kadar unutamam, ama olmayacak şeylere beni inandırmaya kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..'

D-20,5 Her sözünden, her tavrımdan alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam **boş olan kolunun yerinde** bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve **dudaklarının kenarında** geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim **ikisinin** arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-22,31 Tahammül edilmez bir acı **yüzünün** şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan **gözlerinin kenarına** kadar fırlıyor, kâh **dişlerinin** arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-23,16 Birkaç adımdan sonra sendeledi, **ayaklarımızın dibine** yıkıldı.

KŞ-24,3 “**Bundan daha yüksekinin bulunduğunu** söyleyemez, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-24,6 Yer **ayaklarının** altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; **yüzünün hiçbir çizgisini** değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve **ayağının** altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,10 Tam sekiz sene evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında şimdiki gibi beyaz teller, **gözlerinin kenarlarında** yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,12 **Yüzünün derisi** beyaz bir güle, dudakları kırmızı bir güle benzerdi.

KŞ-25,15 Bu esnada **gözlerinin önüne** mısraları gibi tatlı ve ince endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,16 Fakat **güzelliğinin derecesi** insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,24 Geceyi terennüm eden şarkılarım sana kendi gözlerini; gün doğuşunu anlatan şarkılarım sana **dudaklarının rengini** hatırlatmıyor mu?

KŞ-25,26 Dalgalara ait şiirlerimde **dağınık saçlarının tellerine** rast gelmiyor musun?

KŞ-27,7 ... ihtimal minimini ipek mendillerini de –tabii dalgınlıkla– **ayaklarının dibine** düşüreceklerdir.

KŞ-27,20 ... sanki gür alevli bir meşale **göğsünün içerisinde** dolaşarak kaburgalarını yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, **eskimis cübbelerinin geniş kollarını** sallayarak ona Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten bahsettiler.

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları **beygirlerinin üstüne** alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana bitip tükenmez şereflerin erguvan renkli maşlahını giydirmek için **saraylarının geniş bahçelerinde** muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,28 Evvela iki yumruğunu dişleriyle ısırarak ve **ayaklarının ucuyla** kadife sediri parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde** kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– **ayaklarının altında** kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği** birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,30 ... ve o, **göğsünün içinde** birbirine muvazi birçok bıçakların hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında** derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-34,10 **Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi _ onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı** ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– **gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden** işledi.

KŞ-35,16 Gel, beni **kollarının** arasında sık...

KŞ-35,17 Fakat genç şair onu **kollarının** arasında sıkmadı...

KŞ-35,19 **Sevgilisinin**, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, **sevgilisinin**: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırdığını bile duymadı.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının** içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi **senin için yazdıklarımın** yine sana benzeyen **güzellikleriydi**.

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının** arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

K-39,29 Dişi, **gözlerinin içi** buğulanarak:

K-39,36 **Yaşadığımızın** farkına varmayacak olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda **gözlerinin önünü** kapattı.

V-44,12 **Siyah, kıvrık sakallarının** çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,18 “Burada çalar” dedi reis, “**karısının** başucunda...”

V-45,28 ... yalnız **benim kalbimin** tellerinde nağmeler bulmaya çalış.

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde **her ikisinin kalpleri** kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, **yaşayışımızın** herhangi bir yerde olması bizim saadetimizi bozmamalı!

V-48,26 “Hayır, bunu **son günümün** yaklaştığını hissettiğim zaman vereceğim...”

V-48,31 **Gözlerinin** esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını genç erkek görüyordu.

V-49,9 Ve **göğsünün** üst tarafında pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini hissediyordu.

V-49,12 Bu, hastaya **ömrünün sonuna** geldiğini belli etmek olacaktı.

V-49,13 Bir tek isteği, **onun son günlerinin** müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz **kuru otlardan ibaret olan yastığının** altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-49,37 **Sevgilisinin son isteğini** yerine getirememekten doğan bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,14 **Annelerinin yapraktan eteklerine** sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında dinletemediği parçayı **karısının ruhuna** duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-52,36 **Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının** arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,24 ... göğsünden değil, yalnız **ağzının** içinden gelen hafif bir sesle bana sordu:

BSKH-53,32 **Ayaklarımızın** altından kayan bir zemini geçtik, ...

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, **adımlarımızın boğuk sesine** karışıyordu.

BSKH-55,26 Bu anda, kırılan bir camın şangirtisini andıran bir kahkaha **kulaklarımın dibinde** patladı, ...

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, **kollarımın** arasından sıyrılıvermesi ne kolay oldu...

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek **gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri** de bilmek isterdim.

BSKH-57,15 Yine bir gün odamda, **masamın** başında çenemi defterlerime dayamıştım, ...

BSKH-57,16 ... **bevez kâğıdın üzerine yayılan sakallarımın kıvrıcıklarına** bakıyordum.

BSKH-57,21 Başımı kaldırınca, **önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu** gördüm.

BSKH-57,23 Hiçbir rüzgâr veya hareket olmadığına göre, **yağının bitmiş olması** lazımdı.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, **yağının dolu**, fitilinin kusursuz **olduğunu** gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının dolu, **fitilinin** kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın **kafamın** içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-58,10 Bunun için, aynen **kandilimin** şeklinde bir bina yaptırarak oraya yerleştirdim.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar **parmaklarının** altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-59,24 Artık sonlarına yaklaştığım kitabı **avuclarımın** arasında sıkıyor, ...

BSKH-59,30 **Ellerimin** titremesi arttı, fakat ben baktığım şeyleri daha sebatlı ve ihtizamlı görmeye başladım.

BSKH-60,16 Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş gibi **başımın** üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,23 Bazan açılır gibi olduğu halde **gözlerimin** üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başımın** neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, **gözlerinin** derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını **ayaklarımın** ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-66,19 Kadın **benim etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin** müthiş bir ihtiyacıdır.

BDH-66,23 Ve **kadın muvaffakiyetsizliklerimin** en büyük sebebi de, zannediyorum ki, budur.

BDH-66,25 Fakat **dimağımın**, içimde kabarmak isteyen bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,33 **İliklerimin** içinden bile “Kadın!” diye bağırان sesler işitirim.

BDH-67,27 O kadar ki, boyları ve **vücutlarının** şekli bile gitgide aynı oluyordu.

BDH-67,30 Başı ancak **göğsümün** hizasına gelebilen bir kadındı.

BDH-67,33 Yüzüne baktığım zaman, **gözlerinin** etrafının şiddetle karartılmış olduğunu gördüm.

BDH-67,35 Siyah bir tülle sımsıkı sardığı başının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,14 Bu küçük, temiz ve ümidimin üstünde güzel bir eldi.

BDH-68,21 Niçin, mesela ceketimin kenarını değil de, boyunbağımı yakaladım, bilmiyorum.

BDH-68,35 Dudaklarımın altında sıcak ve ince bir deri duyuyordum.

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-70,2 Vay haline cümlemizin...

BDH-70,12 Fakat iki gözümün bebeği, bu sefer yanlış kapı çaldın.

BDH-70,20 Yaşlar gözlerinin kenarındaki siyahlığı, hatta bütün yüzünü yıkamışlardı.

BDH-70,21 Dudaklarımın kenarında o, sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler yoktu.

BDH-70,31 Kafamın içi bomboştu.

BDH-70,31 Topuğumun üzerinde hızla geriye döndüm.

BDH-71,9 Hiç mukavemet etmeden gözlerimin içine baktı.

BDH-72,4 Koy başını göğsüme, böylece, ellerin avuclarımın içinde bana anlat.

BDH-72,14 İki eli minimini bir yumak gibi avucumun içinde duruyordu.

BDH-72,20 Ben de avucumun içindeki yumruklarını sıkıyor, elimi saçlarında usulca gezdiriyordum.

BDH-72,35 O zaman hiç düşünmeden gel; beni kitaplarımın temiz arkadaşlığından ayıracağından korkma...

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-77,15 Alt dudağının sol tarafını dişlerinin arasına alarak başıyla kısa bir hareket yaptı.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,4 Sıkarak ufalttığı gözlerini ayaklarının ucuna, yahut yüzüne dikerek kırıştıırıyordu.

BOH-81,19 Sırtımızı o giydiriyor, karnımızı o doyuruyor, evimizin kerestesini o veriyordu.

BOH-81,25 Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun her sarsıntısından dökülen bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-82,16 ... bu tehlikeyi gücümüzün yettiği kadar kendimizden uzak tutmaya çabaladık.

BOH-83,10 Gözümün yaşını silip ayaklarımı kuru otlarda sürüyerek uzaklaştım.

BOH-83,21 Çocuklar, babalarının anlattığı eski, büyük ve esrarlı ormanı burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-83,23 Bu, köye eski günlerinin bir yadigârıydı.

BOH-83,36 Tıpkı o nefer gibi, dudaklarımızın kenarında acı bir istihza vardı.

K-86,5 Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor, ...

K-87,10 Eltisinin evine gitti; bu, Seyit'in ağasının karısıydı.

K-88,8 Fakat Seyit, hastalığının ne olduğunu bilmiyordu.

K-88,27 Daha fazla bekleyemeyeceğini anlayınca, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-93,15 İdris sigarayı göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle yakalayarak ağzına götürdü.

3.2.1.2.1.2. Tamlayanı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve sose volunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-18,1 Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,30 Bir gece onu çağırdım, derenin alt başına gittik, kavak fidanlarının arasına oturduk.

D-21,18 Karşı tepedeki palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını garip tıptırtılarla oynatıyordu.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kısıncı âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, ay ışığının renklerini aksettiren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını **şairin ipek harmanisinin** arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-29,5 Ve **genc şairin gözünün önünde**, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, **hikmet ehlinin tahrik edildiğine** ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-31,32 Burada **insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu** bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

K-39,7 Ve aşağıda birbirini çaprazlayarak uçan ve **dokuma tezgâhının mekiklerine** benzeyen kırlangıçları gösterdi.

K-41,20 ... artık **yuva kurmak zamanının geçtiğini**, sonbaharın geldiğini, ayrılacaklarını anladılar.

V-42,15 **Golf pantolonlarının altına** çoraplarını tekrar giymeye vakit bulamayarak hep birden oraya koştular.

V-44,4 ... “bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, **medeniyet dünyasının didişmelerine** tercih eden bir akıllı.”

BSKH-57,6 Halbuki ben, kulaklara bilmedikleri şeyleri söylemek, **göz hudutlarının arkasına** geçmek istiyordum.

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve **dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini** gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela bir “**Balzac romanlarının kıymeti**” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile bir “**Balzac romanlarının kıymeti**” musahabesine feda edebilirim.

BDH-67,33 Yüzüne baktığım zaman, gözlerinin etrafının şiddetle karartılmış olduğunu gördüm.

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BOH-83,16 Şimdi kasaba yolunun kenarında, bir kulübede, yabancı biri şirketin amelesine yiyecek ve içecek satıyordu.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,3 Köyde bekârlıktan canı çıkan öğretmen, Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-87,10 Eltisinin evine gitti; bu, Sevit'in ağasının karısıydı.

K-88,7 Böyle hastaların cezalarının tecili ve tahliyeleri icap ederdi.

3.2.1.2.1.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları

D-13,1 Hiç sen bir su değirmeninin içini dolaştın mı adaşım?

D-14,21 Bir şehrin adamlarını öldürmek cesareti sende var mı?

D-14,37 Dinle adaşım, sana bir Cingene'nin aşkını anlatayım...

D-15,14 İkindiye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydanı gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, **biraz ötedeki zeytin ağaçlarının** arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,22 Geceleri tek başına **bir ağacın dibine** çekilirdi.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirmediğini, esmer yanaklarında –**bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini** görmüştük.

D-17,3 Ara sıra uzun müddet kaybolur, başka çergilerde dolaştığı, şehirlere inip **büyük beylerin meclisine** girdiği söylenirdi.

D-17,10 Kızıyla beraber **büyük çınarın altına** bir hasır atıyor, bağdaş kurup oturarak bizi dinliyordu.

D-17,23 Düşünebilir misin, **güzel bir kızın bir kolu** olmazsa bu ne demektir?

D-18,1 **Başka insanların yaptığı** birçok şeyleri yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut **kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına** yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, **kanadı kırık bir çulluğun, şikâri** oldu.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, **bu işin böyle gitmeyeceğini** anladım...

D-19,7 **Bu sorunun cevabını** bulmak ister gibi gözlerini yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,30 Bırak beni, ne olduğumu bilerek **ihtiyar babamın yanında** kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-20,1 Aramızda **anlaşılmaz, boğucu bir havanın dolaştığını** hissedeceğiz.

D-20,9 Ne yapacağımı, **bu halin beni nereye götüreceğini** sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-20,19 Bütün gece, **büyük çınarın altında** kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,26 Günler, **kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği** beyaz bulut kümecikleri gibi birbirini arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli  ingene karıları bildikleri afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları **zavallı Atmaca'nın imdadına**  ağırıyorlardı.

D-21,27 Sallanan lambalar **genç kızın yüzünde** acayip gölgeler oynatıyordu.

D-22,6 İçeride ta lar nihayetsiz bir co kunlukla homurdanıyor; çılgın gibi dönen kayı lar  aklıyor; **birbirine geçen tahta çarkların dı ları** ağlar gibi gıcırdıyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, **genç kızın acınacak bir peri anlıkla çırpınan büyümüş gözlerine...**

D-22,14 Ve  yle şeyler çalıyordu ki ada ım, onları anlatmaya **bizim kullandığımız kelimelerin takati** yoktur...

D-22,30 Gözleri **genç kızın üzerindeydi.**

D-23,17 İ te ada ım, sana **seven bir  ingene'nin hikâyesi.**

D-23,21 **Seni gördüğü zaman zalimce ba ını  eviren mağrur bir dilberin kapısı**  n nde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

K -24,6 Gözlerinde, **erimiş bir madenin oynak parlaklığı** ve yanık yüzünde **bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu** vardı.

K -24,11  imenler üzerinde u u an beyaz kâğıtlar, ki bunlar **elindeki  aheserin müsveddeleri**ydi, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

K -24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyaların, **ya maklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları**  zerinde alevli bir me aleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenek elerin üstüne konuyorlardı.

K -24,23 **Siyah meşin ciltli kitabın sahifelerine** bakarak haykırdı:

K -25,10 Tam sekiz sene evveldi ve o zaman **genç şairin  akaklarında**  imdiki gibi beyaz teller, gözlerinin kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

K -26,6 **Kadınları hayran eden, çeken şeylerin buna tesiri** yok.

K -26,7 çünkü **bu kızın gözleri** baktığı şeyleri görüyordu ve sinirlerinde hissetmek, kafasında düşünmek kabiliyeti vardı...

KŞ-26,19 ... ki **orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı** gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,23 Ve bir ay **geniş nehirlerin** üzerinde kayıkla dolaştı ki, ...

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine** dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,31 **Korulardaki sık ağaçların** altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya **kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini** dinledi.

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin** kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; **ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği** mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, **satafatsız bir masanın** başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, **eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin** ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,26 Köyün birinde, **geniş yapraklı çınarların** altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, **hiçbir silahın işlemediği** dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve **genç şairin** gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde** herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,16 **Büyük bir konağın geniş salonunda** raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını **bir köpeğin** sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrılarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana **bitip tükenmez şereflerin** erguvan renkli **maşlahını** giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,21 **Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu** ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.”

KŞ-32,3 Bu vuzuh, **korkunç bir karışıklığın** görmek kudretinden mahrum olan **gözlerimizdeki tecellisi** de olabilirdi, ...

KŞ-32,4 ... buna rağmen **herhangi çelimsiz bir mahlukun** mütecessis **kafalarımızda sıraladığı** mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,8 İşte böylece **bu mutlak güzelliğin** içinde yıkandı, yıkandı...

KŞ-32,14 Fakat o burada **maddi elemlerin en acılarını** tattı.

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine** şahit olurdu.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde **birbirine muvazi birçok bıçakların** hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-33,4 **Kendisini gezdiren geminin güvertesine** uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve kesik kesik nefes alan sulardan başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve **devlere benzeyen bir mahlukun yavruları** gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve **esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi** olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 **Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu** ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,5 İşte **genç şair/in/** şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının belirsiz ışığı** gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,1 Artık **hiçbir kadının benimle bir olmadığını** hissediyorum.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun emirlerini** dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,13 “Mademki **uzun senelerin hasreti** içimizde yaramaz bir çocuk gibi tepinmektedir, ...

KŞ-36,1 Yüzü beyaz, **bir kuğunun tüyleri** kadar beyaz olmuştu.

KŞ-36,22 Şu halde büsbütün senin olmam için **bu engelin ortadan kalkması** lazım.

KŞ-36,26 Ve **genç şairin** elinden çekip aldığı şaheseri, orada, mercan alevlerle yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların** fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman **vahşi hayvanların kopardıkları** çığlıklara, **ates saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından** fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat **genç şairin göğsünden** fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, **minimini alevlerin kitabın meşin cildini ağlayışlı bir çıtırtıyla bükükleri** ocağa doğru attı.

KŞ-37,4 ... ve hareketleri **devamlı bir çekingenliğin ağırlığını** taşırdı, ...

KŞ-37,18 ... **gittikçe hafifleyen alevlerin** arasından meşin kitabı aldı.

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, **boyu boyunca vatan ölünün üstüne –bir kadının elinden kurtaramadığı** şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,1 Şehrin kıyısında, **ufacık bir derenin kenarında**, dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,2 Ilkbaharın başlangıçlarında **bu söğüdün dallarına** bir dişi kırlangıç gelip kondu; ...

K-38,14 (**İki kişi**[nin] birbirlerini yeni tanıdıkları zaman havadan sudan bahsetmek âdetidir.)

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, **iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri** gündelik işlerden değildir.

K-39,21 Halbuki **bütün kuşların en zavallısı** bizmişiz gibi hiç durmadan didiniyoruz.

K-40,29 Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve **diğer kuşların yaşayışlarından** bahsederlerken, gözleri birbirine hasretle bakar ...

K-40,35 Fakat konuştukları dil, **diğer kırlangıçların dili**ydi...

K-41,18 Fakat her ikisi **soğuk rüzgârın** sesini duydular.

K-41,25 Fakat ikisi de **küçük derenin kenarındaki söğüdü** ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi **iri yapraklı ağaçların** arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, **geniş gövdeli baobap ağaçlarının** altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-43,33 “**Bu adamın ne olması** mümkündür?” diye söylendi.

V-43,35 **Hakiki sanatın takdir edilmediğini** görerek insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-44,28 Her biri jurnalına başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi **o adamın asıl hikâyesine** temas etmedi.

V-44,30 İşte **o adamın hikâyesi**:

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları **genç kızların minimini kalplerini** gıcıklamaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat **bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi** vardı:

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının hayalini** dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerd.

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının hayalini** dolduran bu **genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı** artık bir kardeş busesi için en münasip yerd.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler yalnız **bir kişinin önünde** kıvılcımlanacaktır.

V-45,35 Gözlerinde, **sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu** vardı.

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, **kahverengi gözlerinin üstüne** yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de **o elin mukadder tokadını** yemekte geç kalmadılar.

V-46,21 **Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını** sanıyorlardı.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında**– gözlerini açtılar.

V-47,25 Onu, sert kokular dağıtan ağaçlar arasında, **berrak sulu nehirlerin kenarında** gezdiriyor; ...

V-48,7 **Genç kadının soluk yüzünde**, batan güneşte görülen bir kırmızılık belirdi.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu at kıllarından yapılan yay, **başka bir dünyanın seslerini _ genç erkeğin kulaklarına**, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,29 Bazan üzüntülerin uzattığı, bazan **yalancı bir sevincin kısalttığı** günler çok çabuk geçti.

V-49,9 Ve göğsünün üst tarafında **pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini** hissediyordu.

V-49,21 Erkek yabani ormana koştu, deriyi **bir baobap ağacının** gövdesine ilıştırarak çalışmaya başladı.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, **yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadının yüzünde** bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, **genç adamın** kalbinden ısırap ve hıçkırık halinde viyolonselın tellerine dökülen bu beste, onları da şaşırttı, ...

V-50,15 Ve kulübenin önü ağlayan zencilerle –evet bu bir mucizeydi ve hepsi birden ağlıyorlardı– **bir arı kovanının ağzına** benziyordu.

V-50,19 İki gün sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman viyolonsel kaldığı bir ağacın altına** götürdüler.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, **bu mezarın başında**, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,1 **Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi**

BSKH-51,4 **Sıcak bir sonbahar gününün sonuydu.**

BSKH-51,6 **Biçilmiş tarlaların** ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, **karşı tepelerin birinde** yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-51,10 Ve **yıkık duvarlı bir bahçenin** ortasında, harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,15 **Kurumuş tarlaların** üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,20 **Kuru bir havuzun kenarında** devrilmiş mermer saksılar duruyordu.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, **buraları örten siyah perdenin** üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-51,24 **Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı** vardı:

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,7 Binanın niçin bu şekilde yapıldığını ve sonra hangi cehennem nefesinin buralarda estiğini kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,11 Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni çıkararak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,18 Kertenkeleler bile, yosunlu taşların üzerinde, akşamın alacakaranlığına bakarak, yavaşça ilerliyorlardı.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çitirtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler işittim.

BSKH-52,23 Evvela istikametini kestiremediğim bu gürültünün, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,27 ... ve davanmakta olduğum kapının arkasında durdular.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayıp dağıldığını hissettim.

BSKH-52,33 ... ve o zaman, akşamın çabucak artan karanlığı arasında, bu taş kulenin esrarlı adamıyla karşılaştım:

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, çürümüş bir meyvenin donuk rengi, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,13 –Ah, bu, dünyada gördüğüm şeylerin belki en korkuncudur–.

BSKH-53,15 ...ve bir insaninkinden ziyade ince bir eldiven giydirilmiş bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,26 “Siz birdenbire sönen kandilin hikâyesini biliyor musunuz?”

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, beni sürükleyen adamın, evvela **karışık saçlı başı** belli oluyor, ...

BSKH-54,16 Ben bu yarım aydınlığın verdiği cesaretle ona soruyordum:

BSKH-54,21 “Siz, birdenbire sönen kandilin hikâyesini okudunuz mu?”

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,29 Sonra gene o mayi halindeki karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-55,1 Siz, birdenbire sönen kandilin ne olduğunu biliyor musunuz?

BSKH-55,4 Nihayet, nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,13 Karanlık duvar kenarlarında muhteşem koltukların gölgeleri belli oluyordu.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,16 Aynen icinde bulunduğumuz binanın şeklinde bir kandil...

BSKH-55,20 Dayanılmaz bir merakın dürtmesiyle yaklaştım ve orada yatıyı gördüm.

BSKH-55,26 Bu anda, kırılan bir camın şangırtısını andıran bir kahkaha kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan içinden gelen şiddetli sesler bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,14 “Sizi bu kadar sarsan, fakat hakikate yaklaştıran bu ölümün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,25 “Gel” dedi, “seninle birdenbire sönen kandilin hikâyesini okuyalım.

BSKH-56,26 O zaman bu kadını hangi ölünün götürdüğünü anlayacaksın.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının yüzlerce sene evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-57,16 ... beviz kâğıdın üzerine yayılan sakallarımın kıvrıkcıklarına bakıyordum.

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri ince bir kalem olup bu yaprakları bütün bilmediğim şeylerle doldursunlar ...

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen sayısı bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-58,3 Ve bu sönük kandillerin bir daha aydınlanması da mümkün değildi.

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 Batalıklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, **etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine** ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-58,31 Fakat bir gün, **yağı çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandillerin biri**, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-59,1 Ve **büyük kandillerin** yanında civciv gibi duran küçükler, oynak alevlerle kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,21 **Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin**, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-60,1 **Parlak alevlerin** üzerine uzanarak onları alıp götüren siyah eli artık fark etmeye başladım.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sönmeyen kandilleri **hangi kuvvetin kararttığını** ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,16 **Konacağı dalın** etrafında uçan bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,22 Fakat nereye gidiyorlar, Yarabbi: Ve **o hayaletin aslı** nedir?

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemiyle bu masada ve **bu kitabın başında** ölü bulmuşlar...”

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, **bu adamın emeklerine** acıdı; ...

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın kaybolup gitmesini** istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları** iniltiye benzeyen bir sesle:

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, **bu adamın neslinden** gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sönmeydiler...”

BSKH-61,18 **Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi**, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,1 **Bir Delikanlının Hikâyesi**

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum bir kitabın en çok okuduğum bir satırı** bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,26 Kitapları bir kadın gibi sevenler, yalnız bekâr odalarının azabını daha az duyarlar.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için muhayyilemde kabaran kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, kadın isteyen acayip bir kanın dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışimdaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-68,18 Eski ve siyah çorabın altından bile pembe ve tatlı bir deri görünüyordu gibiydi.

BDH-69,8 ... birdenbire büyük bir hiddetin kafama doğru çıktığını fark ettim.

BDH-69,9 Orta yerdeki masanın üstüne sıçrayarak oturdum.

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların namuslu rolüne çıkması, bu gayet iyi usul...

BDH-70,7 Ve sonra kalpsiz herifin biri çıkıp da muhakkak ısrar ederse kaybedilen bir şey yok ya...

BDH-71,3 Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,16 Sen envai türlü adamların keyiflerine uymuş, türlü sarhoşların türlü kepezeliklerini görmüşsündür.

BDH-71,32 Bak şu ellere... Küçük bir sultanın elleri gibi...

BDH-71,36 Daha bu kadar acemisisin bu işlerin.

BDH-73,1 ... bu odanın eşiğine bilmem şimdiye kadar senden daha temiz biri ayak bastı mı?

BGH-74,2 Şap Denizi'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine kazanların önü güverteden daha serin gelir.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, **haddinden fazla çalışmanın verdiği** lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, **geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu** dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,14 **Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların** arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,18 ... **Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların** **birazını** anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,23 Ve, **hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların** arasında, dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-76,13 Mal sahiplerine yaranacağım diye, **bütün tayfanın canını** çıkarıyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla **bütün tayfanın canına** tak demişti ...

BGH-77,15 **Alt dudağının sol tarafını** dişlerinin arasına alarak başıyla kısa bir hareket yaptı.

BGH-77,19 Gerçi, bu ona **bir yaranın üstünde** parmakla oynuyormuş gibi bir ıstırap veriyordu, ...

BGH-77,23 Birçok yerlerde **birçok adamların** konuşmalarına kulak vermiş, onlardan daha az akıllı olmadığına kanaat getirmişti.

BGH-77,31 ... fakat **hücum edeceği şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması,** onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-78,9 **Genc ateşçinin başı** dönmeye başladı.

BGH-79,3 Kaptan ahçıya **kilerdeki yarım koyunun** derhal bunlara verilmesini söyledi.

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden tayfanın lombar direğine** çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-80,18 Kuş haykırışları, ulumalar, **acele koşan ayakların** altında kırılan dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,18 Kuş haykırışları, ulumalar, **acele koşan ayakların altında kırılan dalların** sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-81,8 Köyümüz **bir ormanın** ortasıındaydı, etrafını ağaçlar bir duvar gibi sarmıştı.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve **kurulması biten bir duvar saatinin rakkası** gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,9 **Dışarıdan gelecek bir elin** bunların hepsini altüst edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce **nasil bir tehlikenin yanaştığını** fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,26 Biz **buraya yabancı bir baltanın** girmemesi için hep birden karşı koyduk.

BOH-84,6 Bu sesler **fırtınalı bir denizin** gürültüsüne benziyordu; ağaçlar büyük dalgalar gibi iniyor ve çıkıyorlardı.

BOH-84,11 Onun sözlerini, **orkestra içindeki bir flütün diğeri aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi** gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün **diğeri aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi** gibi karışık duyuyordum.

BOH-85,1 Ormanın akşamla koyulaşan alacakaranlığında **gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı** görölüyordu.

BOH-85,9 Biz de, artık **her şeyin bittiğini**, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,29 Ben de atıma binerek **bu uyuyan ormanın** zifiri karanlığına doğru yavaşça süzölüdüm.

K-86,9 Gerçi ölene kurşun atanlar sekiz kişiydi ve **rastlayan kurşunun kimin silahından çıktığı** belli değildi, ...

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, **geçenlerde Hüsnü'ye içlik yapmak için aldığı bezin** parasını bir ayda ödeyecekti.

K-87,14 **O Seyit olacak gidinin** yüzünden kocamı elimden aldılar.

K-87,27 **Komşu bahçedeki çitin** arkasından başka kazlar cevap verdiler.

K-88,7 **Böyle hastaların** cezalarının tecili ve tahliyeleri icap ederdi.

K-88,32 Mektubu götürecek olan köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

BF-93,1 Nereden aklına evvela bu zavallının ismi gelmişti?..

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, sakallarından yaşlar akararak ağladığını görür gibi oldu.

BF-93,9 Bevaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,9 Bevaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

3.2.1.2.1.4. Tamlayanı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

D-13,2 Yamulmuş duvarlar, tavana yakın ufacık pencereler ve kalın kalasların üstünde simsiyah bir çatı...

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kavislerin kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalarm, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşalevi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,1 İşte, benden evvel gelenlerin ve benden sonra gelecek olanların yetişemeyecekleri yükseklığe çıktım.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve – kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösteriştten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi olduğu halde bizzat geldi.

BSKH-57,1 Her eserime kalbimin veya dimağımın bir parçasını koyuyordum.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-78,33 Lostromo ile ahcının, kaptanın adamı olduğunu düşünerek ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BOH-83,4 Artık çocukluğumuzun, delikanlılığımızın geçtiği yerlerde yüreğimiz sızlamadan dolaşamıyorduk.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışıydı bunlar, delikanlı...

K-87,37 Şehirle köyün arası yayan dokuz saatti.

BF-93,8 İhtiyarın iki kat olmuş beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

3.2.1.2.1.5. Tamlayanı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri keşfedebilmişlerdi.

3.2.1.2.1.6. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların tahayyül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor; ...

KŞ-34,7 Çünkü şimdiye kadar yazanların ancak var olduğunu bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştiyakla bakanların önünden çekiliverdi.

BOH-84,35 Gözleri kapalı, karşılarında duranların hepsine saldırdılar.

3.2.1.2.1.7. Tamlayanı Kuvvetlendirme Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da ebedilik kadar tatlı ve güzel olduğunu anlat...

K-40,17 Yalnız her ikisinin de içinde gizliden gizliye büyüyen bir korku vardı: ...

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

BSKH-57,3 Fakat hiçbir yazımda bizzat hakikatin bulunmadığını biliyordum.

BOH-82,6 Zaten veryüzünde başka bir şeyin de olabileceğini bilmiyorduk ki memnun olmayalım.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açığöz ve piskin mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

BF-92,32 İdris’in de o zaman düşündüğü yalnız buydu.

3.2.1.2.1.8. Tamlayanı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

BOH-83,14 Etrafını ağaçtan duvarların çevirdiği, dünyadan uzak köy değildi bu...

3.2.1.2.1.9. Tamlayanı Unvan Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

BF-93,31 Gözlerini açtı: “Süleyman Ağa’nın bir şeyden haberi yok...” dedi.

3.2.1.2.1.10. Tamlayanı İlgi Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

K-38,21 Bizim kırlangıçların ikisi de antika mahluklardı, yani öteki kırlangıçlara benzemiyorlardı.

BDH-69,36 Bizim memleketin büyük muharrirleri her gün yenisini yazıyorlar.

BOH-82,25 Sonra bu yara, işleyerek, büyüyerek bizim köyün baltalıklarına kadar dayandı.

3.2.1.2.1.11. Tamlayanı Bulunma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –iskelet halinde bir vücudun üstüne konmuş– büyük ve kırmızı bir kafadan ibaretti.

3.2.1.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

2.2.1.2.2.1. Tamlananı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvrıklarla açık

denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

V-44,31 **Akdeniz'in yalı şehirlerinden** birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

3.2.1.2.2.2.Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

D-13,14 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, **taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri _ kayışların tokat gibi şaklavışına** karışır...

D-15,19 İhtiyar çınarlar **çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını** örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydana gölgeliyorlardı.

D-17,23 Düşünebilir misin, **güzel bir kızın bir kolu** olmazsa bu ne demektir?

D-17,24 **Derenin üst başında** çıpıl çıpıl yıkanan genç kızlara karışmıyordu.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydana eşelenen tavuklara yahut **kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına** yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, bizim mağrur ve insafsız Atmacamız, **değirmencinin bu sakat kızına** vuruldu.

D-18,30 Bir gece onu çağırdım, **derenin alt başına** gittik, kavak fidanlarının arasına oturduk.

D-21,18 Karşı tepedeki palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar **zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını** garip tıptırtılarla oynatıyordu.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü **yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına** karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-21,30 Kendisini **değirmenin karanlık bir köşesine** çeken Atmaca çalmaya başlamıştı.

D-22,11 Alacakaranlıkta **Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri** hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, **genç kızın acınacak bir perişanlıkla çırpınan büyümüş gözlerine...**

D-22,29 Ve o, **lambanın sönük ışığı**nda, olduğundan daha büyük, adeta bir gölge gibi duruyordu.

D-23,8 Gerisin geriye dönerek **değirmenin öbür başına**, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

KŞ-24,6 Gözlerinde, **erimiş bir madenin oynak parlaklığı** ve yanık yüzünde **bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu** vardı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyaların, **yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları** üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; **yüzünün hiçbir çizgisini** değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısrarım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve **İran’ın kıymetli halıları** gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, **ayın nehre avuç avuç serptiği gümüş kırıntılarını** toplamak için, suyun üstünde sıçırıyorlardı.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya **kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini** dinledi.

KŞ-27,4 ... şiirlerin ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve **valinin mağrur veğenine** önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27, 25 Ve genç şair altı ay **memleketin bütün büyük filozoflarını, şairlerini** dolaştı.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, **eskimiş cübbelerinin geniş kollarını** sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüş’ten bahsettiler.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; **fani olan eşyanın ebedi olan hayata** ve **fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden** ve –

kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefî hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire **karıncaların öğleden sonraki yaşayışları** hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını **şairin ipek harmanisinin** arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,25 Ve genç şair altı ay **memleketin velut ve bakir sanatkârları** arasında seyahat etti.

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde** herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,14 Ve genç şair altı ay **memleketin bütün şehirlerini** dolaştı ve orada ağlayanları ve gülenleri gördü.

KŞ-29,16 **Büyük bir konağın geniş salonunda** raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana **bitip tükenmez şereflerin erguvan renkli maşlahını** giydirmek için **saraylarının geniş bahçelerinde** muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,15 ... **Çin'in hiç durmadan uyuyan afyonkesleriyle**, _ **Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini**, _ **Priamus'un kahraman milleti** veya **Rüstem'in korkusuz arkadaşları** gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-30,21 **Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu** ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,33 Odamın aynı kovu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,3 Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-33,1 Ve genç şair iki sene engin denizleri ve şimalin buz sahralarını dolaştı.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esası kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi _ onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışıltı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi senin için yazdıklarımın yine sana benzeyen güzellikleriydi.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, minimini alevlerin kitabın meşin cildini ağlayışlı bir çıtırtıyla bükükleri ocağa doğru attı.

K-38,4 ...derenin bir başından _ [derenin] bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri **Afrika'nın bu sapa köşesine** uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-44,28 Her biri jurnalına başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi **o adamın asıl hikâyesine** temas etmedi.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları **genç kızların minimini kalplerini** gıcıklamaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat **bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi** vardı:

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı** artık bir kardeş busesi için en munasip yerdı.

V-45,10 Çünkü o delikanlılar biliyorlardı ki, **doğunun donuk pembeliğini** taşıyan dudaklar başkasına nasip olmuştur.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, **memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları** bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,35 Gözlerinde, **sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu** vardı.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de **o elin mukadder tokadını** yemekte geç kalmadılar.

V-47,6 **Zencilerin sahilden epey içeride olan köylerinde** birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası **Afrika'nın en kimsesiz yerlerindendir...**

V-47,30 Fakat hepsi neticesizdi ve **kadının bir sene daha ömrü** olmadığı muhakkaktı.

V-48,7 **Genç kadının soluk yüzünde**, batan güneşte görülen bir kırmızılık belirdi.

V-48,31 **Gözlerinin esmerleşen kenarlarında**, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını genç erkek görüyordu.

V-49,9 Ve **göğsünün üst tarafında** pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini hissediyordu.

V-49,37 **Sevgilisinin son isteğini** yerine getirememekten doğan bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

BSKH-51,24 **Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı** vardı:

BSKH-52,33 ... ve o zaman, **akşamın çabucak artan karanlığı** arasında, **bu taş kulenin esrarlı adamı**yla karşılaştım:

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, **çürümüş bir meyvenin donuk rengi**, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,33 ... **minarelerin esrarlı merdivenlerini** andıran dar ve taş bir merdivene tırmanmaya başladık.

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, **adımlarımızın boğuk sesine** karışuyordu.

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, **beni sürükleyen adamın, evvela karışık saçlı başı** belli oluyor, ...

BSKH-56,30 “Bunu, **yanımızdaki kadının yüzlerce sene evvelki cetlerinden biri** yazmış” dedi.

BSKH-57,1 Her eserime **kalbimin veya dimağımın bir parçasını** koyuyordum.

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler **benden evvel yüzlerce defa tekrar edilen lafların değiştirilmiş şekli**di.

BSKH-57,10 Fakat **toprağın alaycı bir susuşu**, _ **ufkun lakayt bir kaçışı** vardı.

BSKH-57,17 İstiyordum ki, **bu beyaz tellerin her biri** ince bir kalem olup bu yaprakları bütün bilmediğim şeylerle doldursunlar ...

BSKH-58,16 **Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları**, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 **Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu** dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve **sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâvelerini**, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-59,13 O kadar tatlı bir ışığı vardı ki, **kandilin parlak madenine** su halinde akan bu ışık, çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-59,21 **Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri** var mıydı acaba?..

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek bir iman ve tevekkül ifade etmeye başlayan satırları **kandilin kızıl ışığına** tutarak okuyordum:

BSKH-60,15 Artık **hakikatin pek yakın**ındayım.

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, **gözlerinin derin çukurlarından** aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,18 **Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi**, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum bir kitabın en çok okuduğum bir satırı** bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, **bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini** hissederler.

BDH-66,19 Kadın **benim etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin müthiş bir ihtiyacıdır.**

BDH-66,23 Ve **kadın muvaffakiyetsizliklerimin en büyük sebebi** de, zannediyorum ki, budur.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela **bir kitabın çok masum bir cümlesi** veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak **odanın bir başından _ [odanın] bir başına** hızlı hızlı yürümeye başladım.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle sımsıkı sardığı başının iki kenarından** açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-69,36 **Bizim memleketin büyük muharrirleri** her gün yenisini yazıyorlar.

BDH-70,29 **Odanın bir başından _ [odanın] bir başına** iki üç kere gidip geldim.

BDH-71,16 Sen envai türlü adamların keyiflerine uymuş, **türlü sarhoşların türlü kepezeliklerini** görmüşsündür.

BDH-71,36 Daha **bu kadar acemisisin bu işlerin.**

BDH-72,35 O zaman hiç düşünmeden gel; beni **kitaplarımın temiz arkadaşlığından** ayıracağından korkma...

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru kořmaya çalıřan genç ateřçi dűřmemek için bazan kűpeřteye, bazan **kaptan kamarasının açık duran kapısına** sarılıyordu.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, **kadınların ona hususi bir teveccűhleri** vardı.

BGH-76,5 **Tayfanın yarı aylıklarını** i ettiği, yahut başka bir műnasebetsizlik yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,9 ... sonra aıkgűz bir miço, geceleyin herifi gűzetleyerek, **fıçının arka tarafındaki** musluktan bardak bardak řarap doldurup içtięini gűrműş ve iř meydana çıkmıř.

BGH-77,15 **Alt dudağının sol tarafını** dişlerinin arasına alarak başıyla kısa bir hareket yaptı.

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken **kaptanın açık kapısından** dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BGH-79,12 Fakat bunlar: “Kuru baklayla ateř yakamayız!” demesini ve **kaptanın yarım koyununu** almasını űęrenmiřtiler...

BOH-81,2 **Buruřuk dudaklarının bir kenarından** aşağı doğru sallanan bu kűk ateř, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,25 Yűzűnden, aęzının kenarlarından, gűzlerinden, hatta **vűcudunun her sarsıntısından** dűkűlen bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-82,11 Bir gűn hűkűmetin bir řirkete **ormanın űbűr bařında** iřlemek műsaadesi verdięini duyunca, ihtimal bunun ne demek olduęunu pek bilmedięimizden, hiç aldırıř etmedik...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden **ormanın űbűr ucunda** birbiri arkasına devrilen aęaçları, gittikçe bűyűyen meydanları gűrűnce nasıl bir tehlikenin yanařtıęını fark eder gibi olduk; ...

BOH-83,23 Bu, kűye **eski gűnlerinin bir vadigâri**ydı.

BOH-84,1 **Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışları**ydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,11 Onun sűzlerini, **orkestra içindeki bir flűtűn dięer aletlerin sesinden** **avırt edilmeyen sesi** gibi karıřık duyuyordum.

BOH-84,22 İçimizden birini kasabaya, **hűkűmetin bu iřlere karıřan memuruna** yollayıp bekledik.

BOH-84,25 Hükümetin memuru geç vakit, yanında **şirketin bir memuru**yla beraber geldi.

BOH-85,1 **Ormanın akşamla kovulaşan alacakaranlığında** gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,6 Fakat **hükümetin göbekli memuru** ancak köye kadar koşabildi, orada köy odasına saklanarak kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,29 Ben de atıma binerek **bu uyuyan ormanın zifiri karanlığına** doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,5 **Kadının esmer teninde** elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardiyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, **koğuşun baş taraflarında**, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-87,28 Sonra **çitin bozuk yerine** doğru yürüdü.

K-88,9 **Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini** bilen açıkgoz ve pişkin mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,14 **Koğuşun en fena tarafında**, aptesliğin yanında yatıyordu.

K-88,32 **Mektubu götürecek olan köylünün bir sürü mahkemeleri** vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, **yüzünün birbirine karışan sinirlerinde** gösteriyordu.

BF-93,8 **İhtiyarın iki kat olmuş beline** tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

BF-93,24 **Şosenin sağ tarafı** fundalıktı.

BF-93,26 Bir sıçradı, **hendeğin öbür tarafına** atladı, düştü, tekrar kalkarak fundalıkta koşmaya başladı.

3.2.1.2.2.3. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

D-18,22 Onun çalışında, **bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların fervadı ve inleyişi** vardı.

KŞ-27,31 ... **ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden**; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; **ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragati**yle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-31,32 Burada **insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu** bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

K-40,33 Tesadüfün **pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları bir ikinci defa karşı karşıya getirmediğini** biliyorlardı.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu at kıllarından yapılan yay, başka bir dünyanın seslerini **genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna** götürürdü.

BDH-67,2 Hatta **bu ihtiyacın derece ve şiddetini** anlamak için muhayyilemde kabilen kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BGH-76,17 İşte **bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı** gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-77,5 Ateşin **keskin parlattığı, cilalandırdığı** bu ıslak vücut insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BOH-84,5 Ormanın **bütün dalları, bütün yaprakları** ötüyor, haykırıyor.

K-88,7 Böyle hastaların cezalarının **tecili ve tahliyeleri** icap ederdi.

K-89,18 Bu, **ölünün bir yorganı, bir bakır kabı ve bir çift eski kundurası** kaldığına dair müzekkerydi.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün **kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını** görür gibi oldu.

3.2.1.2.2.4. Tamlananı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

KŞ-34,5 İşte **genç şair[in] saheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde**, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile **benden başkasının yer alması**na tahammül edebilir miyim?

KŞ-36,22 Şu halde büsbütün senin olmam için **bu engelin ortadan kalkması** lazım.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, **iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup varenlik etmeleri** gündelik işlerden değildir.

V-43,33 “**Bu adamın ne olması** mümkündür?” diye söylendi.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey **narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olması**nı istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, **yaşayışımızın herhangi bir yerde olması** bizim saadetimizi bozmamalı!

V-49,13 Bir tek isteği, **onun son günlerinin müsterih geçmesi** olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlamışları** vardı.

BSKH-57,23 Hiçbir rüzgâr veya hareket olmadığına göre, **yağının bitmiş olması** lazımdı.

BSKH-58,3 Ve **bu sönük kandillerin bir daha aydınlanması** da mümkün değildi.

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın kaybolup gitmesini** istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-69,27 **Sizin gibi kadınların namuslu rolüne çıkması**, bu gayet iyi usul...

BGH-77,31 ... fakat **hücum edeceği şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması**, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-79,3 Kaptan ahçıya **kilerdeki yarım koyunun derhal bunlara verilmesini** söyledi.

BOH-82,26 Biz buraya yabancı bir baltanın girmemesi için hep birden karşı koyduk.

3.2.1.2.2.5. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

D-13,20 Sen aşkın ne olduğunu bilir misin adaşım, sen hiç sevdin mi?..

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi-

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşıyordu.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirlediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-18,1 Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,26 Değirmencinin köve indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,14 Sen benim sevmemin nasıl olacağını bilirsin...

D-20,9 Ne yapacağımı, bu halin beni nereye götüreceğini sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-22,20 Son ve keskin bir çığlıktan sonra Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mânî oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların tahavvül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor;

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, **hikmet ehlinin tahrik edildiğine** ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-30,19 Fakat bu yolda **Homeross'un senden daha coşkun, Firdevsi'nin daha usta olduğunu** inkâr edebilir misin?

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de **üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri** bir çiçek görülüyordu.

KŞ-32,4 ... buna rağmen **herhangi çelimsiz bir mahlukun mütecessis kafalarımızda sıraladığı** mızmız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği** birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde **birbirine muvazi birçok bıçakların hep beraber hareket ettiklerini** hissedirdi.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin **birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu** ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarla rastlanabildiğini, **namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu** ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü **şimdiye kadar yazanların ancak var olduğunu bildirdikleri** şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-35,1 Artık **hiçbir kadının benimle bir olmadığını** hissediyorum.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana **aşkın da ebedilik kadar tatlı ve güzel olduğunu** anlat...

KŞ-35,19 **Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı** şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, **sevgilisinin: “Beni ısıtmedin mi şair!” diye bağırdığını** bile duymadı.

KŞ-35,34 **Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan** bahseden satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları** gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çıgıllara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, **minimini alevlerin kitabın meşin cildini ağlayışlı bir çıtırtıyla büktükleri** ocağa doğru attı.

K-38,14 (İki kişi[nin] **birbirlerini yeni tanıdıkları** zaman havadan sudan bahsetmek âdettir.)

K-39,34 Şu dünyayı adamakıllı görmeden, **dünyanın ne olduğunu** adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve **dişinin en manalı baktığı** zamanda gözlerinin önünü kapattı.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, **binanın iki seneden beri aralarında yaşayan bir beyaza ait olduğunu** söyledi.

V-43,35 **Hakiki sanatın takdir edilmediğini** görerek insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-45,14 Bu kız aynı zamanda **şehrin en iyi viyolonsel çalanıydı**.

V-46,21 **Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını** sanıyorlardı.

V-48,31 **Gözlerinin esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını** genç erkek görüyordu.

V-49,5 **Ölümün bu kadar yakınında dolaştığından** ihtimal ki haberi yoktu.

V-49,9 Ve **göğsünün üst tarafında pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini** hissediyordu.

BSKH-51,13 **Vaktin daha erken olduğunu** düşünerek bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-52,5 **Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı** bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,7 **Binanın niçin bu şekilde yapıldığını** ve sonra **hangi cehennem nefesinin buralarda estiğini** kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çavırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çıtırtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,23 Evvela istikametini kestiremediğim bu gürültünün, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin ensemi yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-55,1 Siz, birdenbire sönen kandilin ne olduğunu biliyor musunuz?

BSKH-56,26 O zaman bu kadını hangi ölünün götürdüğünü anlayacaksın.

BSKH-57,3 Fakat hiçbir yazımda bizzat hakikatin bulunmadığını biliyordum.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin sebepsiz vere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir havaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın avrı verlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve **alevlerin nereye gittiklerini** öğrenmek üzereyim.

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları** iniltiye benzeyen bir sesle:

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve **dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini** gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-66,25 Fakat **dimağımın, içimde kabarmak isteyen bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu** biliyorum.

BDH-67,10 ... ve **damarlarımda, kadın isteyen acayip bir kanın dörtnala dolıştığını** hissettim.

BDH-67,23 Hatta **yürüyüşümdeki, bakışimdaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı** tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,33 Yüzüne baktığım zaman, **gözlerinin etrafının şiddetle karartılmış olduğunu** gördüm.

BDH-69,8 ... birdenbire **büyük bir hiddetin kafama doğru çıktığını** fark ettim.

BDH-71,3 **Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini** hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BGH-78,4 Tesadüfün **bu kadar kolay değişebileceği** hiç de aklıma gelmemişti.

BGH-78,33 **Lostrono ile ahçının, kaptanın adamı olduğunu** düşünerek ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği** eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-81,17 Büyüdükçe **ormanın, bizim için daha başka şeyler olduğunu** da anladık:

BOH-82,9 **Dışarıdan gelecek bir elin bunların hepsini altüst edeceğini** düşünmüyorduk bile...

BOH-82,11 Bir gün **hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini** duyunca, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-83,14 **Etrafını ağaçtan duvarların çevirdiği**, dünyadan uzak köy değildi bu...

BOH-83,30 Bir sabah, **bizim koruya** baltacıların **girdiği** haberi köyü dolaştı.

BOH-84,8 Ormanın **üzerimize devrileceğini** zannediyordum.

BOH-85,1 Ormanın akşamla koyulaşan alacakaranlığında **gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı** görülüyordu.

K-86,5 **Kadının esmer teninde** elbiselerinin **hafifçe gölgelediği** bir yol, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,9 Gerçi ölene kurşun atanlar sekiz kişiydi ve rastlayan kurşunun **kimin silahından çıktığı** belli değildi, ...

K-88,8 Fakat Seyit, hastalığının **ne olduğunu** bilmiyordu.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açık göz ve pişkin mahpusların da **onunla meşgul oldukları** yoktu.

BF-92,32 İdris'in de **o zaman düşündüğü** yalnız buydu.

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, **sakallarından yaşlar akarak ağladığını** görür gibi oldu.

3.2.1.2.2.6. Tamlananı Derecelendirme Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

KŞ-32,14 Fakat o burada **maddi elemelerin en acılarını** tattı.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım, beni **seslerin en canavakını** dinlemekten alıkoydu.

K-39,21 Halbuki **bütün kuşların en zavallısı** bizmişiz gibi hiç durmadan didiniyoruz.

BSKH-53,13 –Ah, bu, **dünyada gördüğüm şeylerin** belki **en korkuncudur**–.

BSKH-55,10 **Kulenin en tepesinde** olduğunu tavandaki camekânlı, küçük kubbeden anlıyordum.

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek **gördüklerimin daha ötesindeki** şeyleri de bilmek isterdim.

3.2.1.2.2.7. Tamlananı Yaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

KŞ-26,6 Kadınları hayran eden, çeken şeylerin **buna tesiri** yok.

3.2.1.2.2.8. Tamlananı Bulunma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

3.2.1.2.2.9. Tamlananı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

K-38,4 ...derenin bir başından [derenin] bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

V-50,14 Annelerinin yapraktan eteklerine sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak odanın bir başından [odanın] bir başına hızlı hızlı yürümeye başladım.

BDH-70,29 Odağın bir başından [odanın] bir başına iki üç kere gidip geldim.

BF-93,31 Gözlerini açtı: “Süleyman Ağa’nın bir şeyden haberi yok...” dedi.

3.2.1.2.2.10. Tamlananı Farsça Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

3.2.2. Belirtisiz İsim Tamlaması

“Belirsiz isim tamlamasında tamlayan belirsizdir. Buna karşılık tamlanan ile tamlayan arasındaki ilgi daimîdir, kalıcıdır. Belirsiz isim tamlamaları bu özelliklerinden dolayı bir nesnenin adı olmaya, tür adı olmaya elverişlidir: uğur böceği, antep fıstığı, çay bardağı, çınar ağacı, kapı kolu, deniz anası, şile bezi gibi” (Özkan, Esin, Tören, 2001 :561).

Değirmen eserindeki belirtisiz isim tamlamaları şunlardır:

3.2.2.1. Unsurları Tek Kelime Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

3.2.1.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-13,1 Hiç sen bir **su değirmeninin** içini dolaştın mı adaşım?..

D-13,8 Taşların yanında, **duman halinde**, sıcak ve ince zerreler uçuşur.

D-13,10 Halbuki döşemedeki küçük kapağı kaldırıncı aşağıdan doğru **sis halinde** soğuk **su damlaları** insanın yüzüne yayılır...

D-13,13 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, **kavak ağaçlarında** esen **kış rüzgârı** gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-14,10 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz nefsimizden **beraat kararı** almaktır.

D-14,10 **Vicdan azabı** dedikleri şey, ancak bir hafta sürer.

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı** kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingene'ler.

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– **Edremit tarafına** doğru göçüyorduk.

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve **şose yolunun** kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,14 İkindiye doğru siyah **zeytin ağaçlarının** arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük **söğüt ağaçlarının** arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,27 Ve bir **kurşun atımı** ötede beyaz minaresiyle bir köy görünüyordu.

D-16,19 **Şehir mektebini** okumuş, bitirmişti; sonra içliydi...

D-16,25 Ne geçtiğimiz **Türkmen köylerindeki** al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı **Çingene kızları** onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-17,5 Kasabadaki efendiler ona **akran muamelesi** ederlerdi, fakat o davarlardan bizimle beraber koyun uğrular, düğünlerde bizimle beraber çalgı çalardı.

D-17,12 Değirmencinin kızı tam bir **köy güzeliydi**.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki **zeytin dallarına** sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,22 Onun çalışında, bir **ateş yığını** etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,30 Bir gece onu çağırdım, derenin alt başına gittik, **kavak fidanlarının** arasına oturduk.

D-18,32 Çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen bir **kurbağa sesinden** başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-19,15 Ben ki, arkamdan uşaklarını koşturan **konak sahibi** hanımlara başımı çevirmedim;

D-20,11 **Mavzer kurşunu** gibi çarptığını yere seren bir aşk...

D-20,26 Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz **bulut kümecikleri** gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli **Çingene karıları** bildikleri afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-21,10 Akşama kuvvetli bir **yaz sağanağı** gelmesi çok mümkündü.

D-21,18 Karşı tepedeki **palamut ormanına** birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar **zeytin ağaçlarının** siyah yapraklarını garip tıptırtılarla oynatıyordu.

D-21,21 Tavlada sallanan iki tane **gaz lambası** etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan **gök gürültüleri** bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-22,16 Bazan okşayan, ısıtan bir **sabah güneşiydi**...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri **kum tanesi** gibi etrafa saçan bir **çöl fırtınası** oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir **bıçak haline** geliyordu.

D-23,11 Bir **nefes alımı** kadar hepimiz olduğumuz yerde kaldık, sonra delice bağırarak arkasından koştuk...

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak **su kenarlarında** oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve **ay ışığı** altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,6 Gözlerinde, erimiş bir madenin oynak parlaklığı ve yanık yüzünde bir **ekmek kabuğunun** kırmızımtırak donukluğu vardı.

KŞ-24,11 **Çimenler üzerinde** uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, **kan rengi** karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyaların, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski **Yunan aktörlerini** andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat bir **nehir coşkunuğuyla** dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-25,10 Tam sekiz sene evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında şimdiki gibi beyaz teller, gözlerinin kenarlarında **yorgunluk çizgileri** yoktu.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi **insan güzelliği** hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,24 Geceyi terennüm eden şarkılarım sana kendi gözlerini; **gün doğuşunu** anlatan şarkılarım sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli **su perilerinin** toy balıkçıları **bataklık sazlarının** içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri şehrin içinde gezerek, birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, sokaklarda bir tek **gölge halinde** dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde **ay ışığının** giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz **veda monologlarını** veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,4 ... şiirlerin ihtiyar ve zengin **çiftlik sahibinin** kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta **belediye reisinin** verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur **biyoloji âlimleri** genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir **kâğıt oyunu**yla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük **para kümesini** bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu **portakal bahçelerinde**, erguvan renkli güller arasında, **ay ışığının** renklerini aksettiren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... **opal taşından** küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir **gece şenliğine** _ **Lahur şalından** sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi **cenk kasidelerini** gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar **saz şairlerini** dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, zürafalar gibi koşan beyaz atlarıyla bir **akbaba sürüsü** halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, **deniz kenarındaki** isli bir **kayıkçı kahvesinde** küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve hayret verici **deniz maceralarını** haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları **dehşet içinde** bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü **tüccar gemilerini** soyan gözü yılmaz korsanlar **geçit resmi** yapıyorlardı.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir **dükkân kepengi** altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, **Çin ipeği** örtülü yataklarda, **nakris [nikris] ağırlarıyla** kıvrınarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, **hikmet ehlinin** tahrik edildiğine ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran **sanatkârlık tacı** senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,30 Gözlerinde **yaş yerine** alelacayip bir parıltı vardı.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir **Buda heykeline** benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir **mayıs gecesindeki** hilali andırıyordu.

KŞ-31,14 Ve genç şair tam iki sene hiçbir insanın giremediği hudutsuz **kum çöllerinde** dolaştı.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli **yaşayış hareketleri**, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-31,32 Burada **insan ruhunun** en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın **görmek kudretinden** mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,7 Ve o, zihni hiçbir **sorgu çengeline** takılmadan düşünebiliyordu.

KŞ-32,16 Birer kıvılcım olan kumlar, derisini yırtarlar, güneşten **su halinde** akan alevler sırtını yalar ve ensesini delerek beynine kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,18 Ara sıra bir **hurma ağacı** aramak ve **su tulumunu** doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren **su damlaları** ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,15 Ve sonra **buz sahraları**...

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak bu şekilsiz **kar tepeleri** keşfedebilmişlerdi.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk **buz sahralarından** ayrılırken, **dünya hudutlarını** aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız **ahlak münakaşalarında** veya akıllı nasihatlarda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir **sabah yıldızının** belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir **çocuk rüyası** kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,30 Güneş senden daha sıcak, gökyüzü daha geniş, **ilkbahar rüzgârları** daha canayakın değildir.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir **ısırgan demeti** gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-37,5 ... birdenbire buğulanan bakışlar, **pençe haline** giren kollarla oraya hücum etti...

KŞ-37,10 ... duvarlara şiddetle çarpan kafalar orada kanlı **saç demetleri** bırakıyordu.

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, dalları suya sarkan ihtiyar bir **söğüt ağacı** vardır.

K-38,10 **Kırlangıçlar** arasında pek teklif yoktur.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir **söğüt dalında** oturup yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-39,7 Ve aşağıda birbirini çaprazlayarak uçan ve **dokuma tezgâhının** mekiklerine benzeyen kırlangıçları gösterdi.

K-40,22 İçlerinde bu **ayrılık korkusu** büyüdükçe bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri **arı kovanına** benzeyen– bir **zenci köyüne** girdiler.

V-42,5 **Kabile reisi**, yirmi seneden beri Afrika’nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,15 **Golf pantolonlarının** altına çoraplarını tekrar giymeye vakit bulamayarak hep birden oraya koştular.

V-43,4 “Büyük... adeta bir **timsah yavrusuna** benzeyen bir çalgı...”

V-43,8 “Bir değneğe gerilen **at kıllarıyla** çalınıyor!” dedi.

V-43,22 Yaklaştıkları zaman, kulaklarına tok bir **viyolonsel sesi** geldi.

V-43,24 “**Sonbahar şarkısı!**...” dedi.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, geniş gövdeli **baobap ağaçlarının** altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine **teselli vasıtası** yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,4 ... “bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, **medeniyet dünyasının** didişmelerine tercih eden bir akıllı.”

V-44,10 **Ay ışığı** ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir **toprak yığımına** dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,17 “Ve o **toprak yığını** nedir?”

V-44,25 Bir **vapur kazasından** sonra buraya düştüm, karım da burada öldü...

V-44,31 Akdeniz’in **yalı şehirlerinden** birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri** gibi yumuşak olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklamaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir **şark kamçısı** gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar bütün **şehir delikanlılarının** hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir **kardeş busesi** için en münasip yerdı.

V-46,23 Deniz onlara bir **aşk masalı**, ormanlar bir **vefakârlık hikâyesi** anlatıyordu.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar **yerleri değiştirildiği** zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, **vasıtasızlık** içinde bütün çarelere başvurduğu halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir **istiridye kabuğuna** benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,1 Ve bir gün, **maun ağacından** haftalarca uğraşarak yaptığı viyolonselle geldi.

V-48,12 Kadın, **hayvan derileri** üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,14 Öğrendiği parçayı **akşam üzerleri** latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir **takdir sayhası** kendisine en büyük **ic genişliğini** verirdi.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu **at kollarından** yapılan yay, başka bir dünyanın seslerini genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,19 Bir gün kadın: “Bak, bu ‘**Sonbahar Şarkısı**’dır” dedi.

V-48,31 Gözlerinin esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün **tayf halinde** dolaştığını genç erkek görüyordu.

V-49,2 Fakat hâlâ “**Sonbahar Şarkısı**”nı vermemişti.

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “**Sonbahar Şarkısı**”nı çekerek: “Al” dedi, “ve çabuk öğren.

V-49,34 **Sonbahar Şarkısı**”nı ona duyurmak istiyordu.

V-50,12 Şimdi kapıda birbirinin üstüne çıkarak çalgıyı dinleyen zenciler, siyah bir **üzüm salkımını** andırıyordu.

V-50,15 Ve kulübenin önü ağlayan zencilerle –evet bu bir mucizeydi ve hepsi birden ağlıyorlardı– bir **arı kovanının** ağzına benziyordu.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir **akşam gezintisinden** dönüyordum.

BSKH-51,4 Sıcak bir **sonbahar gününün** sonuydu.

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve artık **tümsek halini** almış eski **çiçek tarhları** vardı...

BSKH-52,3 ... ve bütün bina bu haliyle eski bir **yağ kandilini** andırıyordu.

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru **cumba şeklinde** yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,7 Binanın niçin bu şekilde yapıldığını ve sonra hangi **cehennem nefesinin** buralarda estiğini kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,12 Senelerden beri **insan eli** dokunmamış gibi duran, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük **bulut kümelerine**, bir **yılan dili** gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –**iskelet halinde** bir vücudun üstüne konmuş– büyük ve kırmızı bir kafadan ibaretti.

BSKH-52,36 Bir **cehennem nebatının** liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, çürümüş bir meyvenin donuk rengi, bir **toz tabakası** halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, bir **granit yosununa** benzeyen soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer **mahzen kapağını** hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,9 İnsan onu, bir **cenaze dönüşünden** sonra hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış sanabilirdi.

BSKH-53,11 Ve şimdi kuru vücuduna bol gelen bu siyah elbiseler ona bir **korkuluk kılığı** veriyorlardı.

BSKH-53,20 Omuzuma bir **gece kuşu** gibi konduğu zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-53,34 Korkuyu şimdiye kadar içimde böyle **madde halinde** hissetmemiştim.

BSKH-53,35 Karanlık, bir **gecekuşu kanadı** gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-54,12 Her katta, yarısına kadar açılmış **oda kapıları** vardı.

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında **siluet halinde** ağaçlar, karışık şekilli dağlar, hayat ve ışık dünyası vardı...

BSKH-54,24 Parmaklar etlerime büsbütün geçiyordu; bir **külçe halinde** tekrar sürükleniyordum.

BSKH-54,29 Sonra gene o **mayi halindeki** karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-54,30 **Ayak seslerimiz** ve hepsinin birden, **toprak altından** gelen bir bağırsık halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, **bıçak yarası** gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,13 Karanlık **duvar kenarlarında** muhteşem koltukların gölgeleri belli oluyordu.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir **yağ kandili** vardı:

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri **yanak kemiklerine** yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış bir **kadın iskeleti**...

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların **güneş altında** ne hayat dolu parlamışları vardı.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, hiçbir şeyi eksik olmayan **yağ kandillerinin** alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir **el yazısını**, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,6 Halbuki ben, kulaklara bilmedikleri şeyleri söylemek, **göz hudutlarının** arkasına geçmek istiyordum.

BSKH-58,20 **Bataklık kenarlarındaki** çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen **yağ kandillerinin** hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,28 Aralarında ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan **ışık huzmeleri** gidip gelirdi...

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir **benzerlik** sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, bu alevleri alıp götüren hangi sarsılmaz kudret, hangi dayanılmaz sebep, hangi **yaradılış mantığıdır?**..

BSKH-59,13 O kadar tatlı bir ışığı vardı ki, kandilin parlak madenine **su halinde** akan bu ışık, çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-60,25 Lakin artık bir **hakikat dünyasını** görmek üzere olduğum muhakkak.

BSKH-61,14 **İskelet halinde**ki başının neresinden çıktığına şaşıtığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın **kar tabakasının** üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,6 ... **merdiven basamaklarını** ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve **dönemeç yerlerinin** kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık mermer **tütün tablasını** belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,26 Kitapları bir kadın gibi sevenler, yalnız **bekâr odalarının** azabını daha az duyarlar.

BDH-66,2 Elllerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir **evlilik hayatının** daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama o kadar karışık bir halde yollayan, ekseriye bir **kadın muvaffakiyetsizliği**dir.

BDH-66,8 Ve ben, bilmiyorum neden, hiçbir kadından **aşk iltifatı** görmüş değilimdir.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela bir “**Balzac romanlarının kıymeti**” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile bir “**Balzac romanlarının kıymeti**” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,23 Ve **kadın muvaffakiyetsizliklerimin** en büyük sebebi de, zannediyorum ki, budur.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen bir **kadın sesi** kâfidir– ...

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için muhayyilemde kabaran **kadın hayallerini** gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,9 Bir gün haftalık bir mecmuadaki bir **çorap reklamı** şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,14 Caddeye çıkınca bu **kadın kalabalığı** içinde şaşırdım.

BDH-67,25 **Akşam** üzeriydi ve kadınlar daha çok birbirlerine benzemeye başlamışlardı.

BDH-68,20 Sakin olmak için bir elimle **merdiven tırabzanlarına** sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,23 **Oda kapısını** anahtarla açmaya uğraşırken içimde sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,32 ... yarı kucağımda ve yarı sürükleyerek **duvar kenarındaki** kanapeye götürdüm.

BDH-69,25 Bu dünyada **merhamet ehli** çoktur, seni herhalde istediğinden ziyade, memnun ederler.

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların **namuslu rolüne** çıkması, bu gayet iyi usul...

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade kırkını geçmiş memurlarla, **lise talebesine** tatbik edecektin.

BDH-70,26 Bu **çocuk sesi**, bu kalınlaşmamış, bu yalvaran **çocuk sesi**...

BDH-73,18 İçimde müthiş bir **ağlamak ihtiyacı** vardı, kendimi tuttum.

BDH-73,27 Tahta merdivenleri koşarak inen **ayak sesleri** çabucak uzaklaştılar, işitilmez oldular.

BGH-74,1 Bir **Gemici Hikâyesi**

BGH-74,2 **Şap Denizi**'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine kazanların önü güverteden daha serin gelir.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak **ocak vardiyasına** giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,8 ... ve **makine dairesine** doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan **kaptan kamarasının** açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası **kalp sektesinden** ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,22 İhtimal, **deniz kenarı** bir şehirde olmaları, gemilere girmesine sebep oldu.

BGH-74,24 Aynı ihtimalle şoför ve **bakkal çırağı** da olabilirdi.

BGH-74,25 Fakat şimdi bir senelik **deniz hayatı** onu başka şey olmak istemekten vazgeçirmişti.

BGH-75,30 Bir Ermeni'den daha çok tebaa değiştirmiş, **Yunan veliahdına** yatlık, **Danimarka hükümetine** _ **mektep gemiliği**, bir **Rus tüccarına** _ **posta vapurluğu** yapmıştı.

BGH-75,35 Ve tek kazan, bu **timsah ölüsüne** benzeyen yığıntıyı yürütebilmek için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle hem buharlı, hem yelkenli bir gemide süvariye, kamarasında fitilli bir **barut fıçısı** dururmuş.

BGH-76,13 **Mal sahiplerine** yaranacağım diye, bütün tayfanın canını çıkarıyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve **ambar kapağındaki** _ **kahve çuvallarına** sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir **çocuk kafasından** büyüktü.

BGH-77,11 Ondan sonra **makine yağcılığına**, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve **mal sahibi** seksen kat üst üste giyebilirdi.

BGH-78,1 Fakat, eğer **mal sahibi** bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken kaptanın açık kapısından dışarı vuran **et kokusu** burnuna geldi.

BGH-78,23 **Başaltı** **kamarasında** uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiği görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın **lombar direğine** çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-80,1 Bir **Orman Hikâyesi**

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan **sarmaşık soyundan** nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,15 Gürültülü bir kımıldama, bir **ses kargaşalığı** ormanın kenarlarından dışarı dökülüyordu.

BOH-80,18 **Kuş haykırıışları**, ulumalar, acele koşan ayakların altında kırılan dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir **boğuşma gürültüsü** ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza yardım etmeye özenir, kaybolan **deve torumlarını** aramak için en sık yerlere daldardık.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir **duvar saatinin** rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,29 Kerestemiz elimizde kaldı, **yok pahasına** gene şirkete verdik.

BOH-83,7 Gövdesinde o zamandan kalma **kurşun yaraları** dururdu.

BOH-83,12 Hiçbirimizin yüzünde **gülmek takati** kalmamıştı...

BOH-83,16 Şimdi **kasaba yolunun** kenarında, bir kulübede, yabancı biri şirketin amelesine yiyecek ve içecek satıyordu.

BOH-83,17 Bunlar da **köy sokaklarında** yıkılarak dolaşıyorlardı.

BOH-84,11 Onun sözlerini, **orquestra** içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,16 Bu acı, gençleri, ihtiyaçları, kadınları ve çocukları hep birden bir **kurt sürüsü** haline koymaya kâfi geldi.

BOH-84,36 Odunlar, **balta sapları** inip kalkmaya başladı.

BOH-85,6 Fakat hükümetin göbekli memuru ancak köye kadar koşabildi, orada **köy odasına** saklanarak kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarlardan başka, kadın, erkek bütün **köy halkını** iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman **piyano tellerinin** çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

BOH-85,26 Orman **dev büyüklüğünde** bir çocuk gibi mışıl mışıl uyuyordu ve bu sesler onun nefesleriydi.

K-86,8 Dudu'nun kocası üç sene evvel **düğün yerinde** birisini vurmuş, on sene yemişti.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, **hapishane doktoru** hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

K-88,12 Evrakı ve raporları **müddeiumumilik kaleminde** duruyor, takip eden olmadığı için sıra bekliyordu.

K-88,28 **Görüşme gününde** _ **nizamiye kapısına** giden bir mahpusa: “Şunu bizim gelip giden köylülerden birine ver!” dedi.

K-89,1 Gözleri, **avuç içi** kadar mavi göğe dikilmiş, yattı.

K-89,15 **Hapishane kâtibi**: “Musallaya götürün, ben kaydına işaret veririm!” diye bağırarak odasına giriyordu.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından **musalla camiine** götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-89,29 İçerde ama, bugün **görüşme günü** değil.

K-89,31 Torbayı, kazları, **pekmez çömleğini** aldı, duvarın kenarına koydu; hâlâ daha kapının dibinde oturan Dudu'ya:

K-90,12 Yalnız, cezasını **kaza hapishanesinde** yattığı için, **harman zamanına** kadar, Seyit'in ölümünden haberi olmadı.

BF-91,5 **Bayram namazında** _ **İmamköy Camii**'ni bastığını ve orada namaz kılanları soyduğunu en nihayet itiraf etmişti.

BF-91,20 Birkaç kere de **sigara kâğıdı** ve **çakmaktaşı** [**çakmak taşı**] satarken yakalanmıştı.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris'i yakalayınca, muhtarla **köy bakkalı**, İdris'i vakadan bir gün evvel **İmamköy tarafına** giderken gördüklerini söylediler...

BF-92,5 İdris **İmamköy Camii**'ni _ **bayram namazında** nasıl soyduğunu anlattı...

3.2.2.2. Unsurlarından Biri veya İki Kelime Grubu Şeklinde Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

3.2.2.2.1. Tamlayanı Kelime Grubu Olan Belirtisiz İsim tamlamaları

3.2.2.2.1.1. Tamlayanı İyelik Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

KŞ-25,19 Ve genç şair, yazıları karşısında kendinden geçmeyen bu fevkalade kızı seviyordu...

KŞ-33,19 Her şeyi havattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeven dehşetli bir kudretleri olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-35,5 Ebediliğe senin kolların arasında süzüleceğim sevgilim ve yüksekte, en yüksekte uçacağız.

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

V-49,13 Bir tek isteği, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan venileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştihakla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sözüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BOH-84,3 Onlar da bunun faydası olmadığını belki çok iyi bilirler ama...

3.2.2.2.1.2 Tamlayanı İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve _ ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalarm, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,25 Ve genç şair altı ay memleketin velut ve bakir sanatkârları arasında seyahat etti.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

V-46,30 Geminin kaburgaları çatırdamaya başladıği zaman, birbirlerine sarıldılar.

V-47,30 Fakat hepsi neticesizdi ve kadının bir sene daha ömrü olmadığı muhakkaktı.

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BOH-83,30 Bir sabah, bizim koruya baltacıların girdiği haberi köyü dolaştı.

K-89,18 Bu, ölünün bir yorganı, bir bakır kabı ve bir çift eski kundurası kaldığına dair müzekkereydi.

3.2.2.2.1.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-13,12 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-16,9 Sen bu Atmaca gibisine daha rastlamamışsındır.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirmediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-20,27 Ve biz, bunların sonunda muhakkak bir fırtına kopacağını seziyorduk.

D-21,10 Akşama kuvvetli bir yaz sağanağı gelmesi çok mümkündü.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, ay ışığının renklerini aksettiren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi’yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, zürafalar gibi koşan beyaz atlarıyla **bir akbaba sürüsü** halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,31 ... ve **korkudan ovalara kaçan ahali** arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde** herhalde **derin bir şeyler bulunması** lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi** altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-35,21 ... ve o, **derin bir hayret** içinde kendinden geçerek, bunları okumaya başlamıştı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, **ormana bir yıldırım düştüğü** zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede **bir Avrupalı** tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,17 Bu, intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdi ve önünde **vahşi orman çiçeklerinden** vücuda getirilmiş bahçemsi bir meydanlık vardı.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –**usta bir bahçıvan** elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-47,25 Onu, **sert kokular dağıtan ağaçlar** arasında, berrak sulu nehirlerin kenarında gezdiriyor; ...

V-47,26 ... geceleri, **yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı** altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,21 Ve nağmeleri insanın içine **görünmez maviler** halinde akan bir besteyi bitirdikten sonra:

BSKH-51,9 Perdesiz pencerelerine vuran güneş, ona **kırmızı gözlü bir canavar şekli** veriyordu.

BSKH-51,26 Çapı on iki metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,25 En sonra büsbütün açılarak taş merdivenlerden ağır ağır inen adımlar haline girdiler...

BSKH-52,28 Doğrulmuş, korku, merak ve hayretten ibaret bir halita halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, çürümüş bir meyvenin donuk rengi, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, bir granit yosununa benzeyen soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-54,6 ... ayaklarımı daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk hareket ettiriyordu.

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, toprak altından gelen bir bağırs halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen sayısı bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BDH-66,29 Yahut bana hükmünü geçiremiyor ve ben feci bir hırs ve imkânsızlık içinde çırpınıyorum.

BDH-67,14 Caddeye çıkınca bu kadın kalabalığı içinde şaşırdım.

BDH-68,27 Hatta o akşamdan sonra uzun müddet kendimi toplayamadım, acayip bir hava içinde yaşadım, ...

BDH-70,16 Ve senden yüz kat akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BOH-84,16 Bu acı, gençleri, ihtiyaçları, kadınları ve çocukları hep birden **bir kurt sürüsü** haline koymaya kâfi geldi.

BF-93,30 Ağzından **ince bir çizgi** halinde kan geliyordu.

3.2.2.2.1.4. Tamlayıcı Tekrar Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

BDH- 69,17 Yook yavrum, ben **iş gücü** sahibi adamım, ...

3.2.2.2.1.5. Tamlayıcı Bağlama Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-13,5 Ve bir köşede birbiri üstüne yığılmış **buğday, mısır, çavdar, her çeşitten ekin** çuvalları.

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri baktığı şeyleri görüyordu ve **sinirlerinde hissetmek, kafasında düşünmek kabiliyeti** vardı...

KŞ-26,11 Ben de **onu üfleyip çoğaltmak, orada bir yangın yapmak** ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-30,14 **Kabadayılık ve savaş** destanların o kadar tesirlidir ki, ...

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağrımlarını susturduktan sonra yine çöle, **büyüklik ve tenhalık** ülkesine dönmekte acele ederdi.

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, **gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi olduğu** halde bizzat geldi.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, genç adamın kalbinden **ıstırap ve hıçkırık** halinde viyolonsel tellerine dökülen bu beste, onları da şaşırttı, ...

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında silüet halinde ağaçlar, karışık şekilli dağlar, **havat ve ılık dünyası** vardı...

BSKH-58,1 Fakat ara sıra bunlardan biri, **hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen olmadığı** halde, yavaşça karar veriyordu.

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela **balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek** ihtirasını duyarım.

BGH-75,18 ... Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

3.2.2.2.1.6. Tamlayanı İsim-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-14,21 Bir şehrin adamlarını öldürmek cesareti sende var mı?

D-18,1 Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-32,15 Çünkü gündüzün çöl bir maden eritme ocağına dönerdi.

K-40,18 ... Bir gün gelip ayrılmak korkusu.

K-41,20 ... artık yuva kurmak zamanının geçtiğini, sonbaharın geldiğini, ayrılacaklarını anladılar.

BSKH-51,13 Vaktin daha erken olduğunu düşünerek bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BGH-74,20 Yalnız bu ölümden sonra sert bir “ekmek kazanmak” devresi başladı.

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

K-86,22 Bu esnada öğretmen Dudu’nun göğsündeki gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-88,25 Cift sürme zamanıdır, işler yarım kalır diye tereddüt ediyordu.

3.2.2.2.1.7. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

BSKH-52,9 Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren ince uzun pencereler korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan kirişi kırmış olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

3.2.2.2.1.8. Tamlayanı Bulunma Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

BOH-81,10 Biz onun dışında da dünya olduğunu bilmezdik bile.

3.2.2.2.1.9. Tamlayanı Uzaklaşma Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

BDH-72,11 Kendisine benzeyen binlerce hikâyeden hiç farkı olmadığı için büyük...

3.2.2.2.1.10. Tamlayanı Kuvvetlendirme Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında hemen hemen hiçbir şey söylemedi.

3.2.2.2.1.11. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrısı kazadaki müstantiğe para yedirip men'i muhakeme kararı almışlardı.

3.2.2.2.2. Tamlananı Kelime Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

3.2.2.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

K-86,13 Vilayet ağır cezası da bu ikisine onar seneyi dayamıştı.

3.2.2.2.2.2. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, onların ağaçlarına son günlerde kurt düştüğünü, büyük ziyanlar verdiğini duymuştuk.

3.2.2.2.2.3. Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-20,27 Ve biz, bunların sonunda muhakkak bir fırtına kopacağını seziyorduk.

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde** herhalde **derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini** hissediyordu.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, **ormana bir yıldırım düştüğü** zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

V-46,30 **Geminin kaburgaları çatırdamaya başladığı** zaman, birbirlerine sarıldılar.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına **kendilerini baygın olarak kıyıya attığı** zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-49,13 **Bir tek isteği, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu** halde, bu nasıl yapılabilirdi?

BSKH-59,28 **İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini** seziyordum.

BSKH-60,5 **Hiçbir şeyleri eksik olmadığı** halde, birdenbire sönmeyen kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BDH-72,11 **Kendisine benzeyen binlerce hikâyeden hiç farkı olmadığı** için büyük...

BF-91,16 **Köyü soyan çoktan kirisi kırmış olacağı** için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

3.2.3.Farsça İsim Tamlaması

BGH-74,12 **Tercümei hali** gayet kısadır:

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak **revayihak** mıydı?

K-86,11 ... fakat Seyit’le arkadaşı Durmuş’tan gayrisi kazadaki müstantiğe para yedirip **men’i muhakeme** kararı almışlardı.

3.3. Sıfat Tamlaması

Muharrem Ergin’e göre “Sıfat tamlaması, bir sıfat unsuru ile bir isim unsurunun meydana getirdikleri kelime gurubudur. Sıfat unsuru isim unsurunu vasıflandırmak veya belirtmek için getirilir. Sıfat tamlayan, yardımcı, isim tamlanan, asıl unsurdur. Sıfat tamlaması eksik bir birleşmedir. Her iki unsur da ek almadan doğrudan doğruya yan yana gelirdirler. Sıfat bu birleşmede daima teklik halde bulunur, sıfatların çoklukları yapılmaz. Sıfat tamlamasında gurubun vurgusu vardır. Bu vurgu sıfat üzerinde bulunur” (Ergin, 2004:380).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören’e göre “Sıfat tamlaması eksiz bir tamlamadır. Yani sıfat tamlamasını kurmak üzere sıfat ve isim unsurları isim işletme eki almazlar. Sıfat olarak kullanılan bir isim sadece iyelik eki alabilir: canım İstanbul (canım: sıfat, İstanbul: isim), güzelim kır çiçekleri (güzelim: sıfat, kır çiçekleri: isim)” (Özkan, Esin, Tören: 571).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten, sıfat tamlamasını ikiye ayırırlar:

1. Vasıflandırma Sıfat Tamlaması: güzel gün, altın yüzük, uzaktaki orman vb...
 2. Belirtme Sıfat Tamlaması: bu adam, bir gün, bazı kadınlar, hangi sıra vb...
- (Açıkgöz ve Yelten,2005 :37-40).

Sıfat tamlaması, bir varlık ve o varlığı çeşitli yönlerden niteleyen, belirten kelime veya kelime gruplarından oluşan gruptur. Sıfat tamlamasında vurgu, sıfat üzerindedir. Sıfat unsuru tek sözcükten olabileceği gibi bir kelime grubu da olabilir; isim unsuru da tek sözcükten oluşabileceği gibi kelime grubu da olabilir.

İbrahim Delice, “-lı/-li” isimden isim yapma ekinin iki isme gelmesiyle oluşan yapılara “sıfat yapım ekli öbek” diyerek bu kelime grubunu şu şekilde açıklamaktadır: “-lı isimden isim (sıfat) yapım eki, çoğu kez isimleri sıfata dönüştürmek işleviyle kullanılır. Bu işlev ile kullanılınca ortaya sıfat tamlaması çıkar: [dikenli/tel], [yağmurlu/gün] örneklerinde olduğu gibi. Bu ek bazen bir sıfat tamlamasını tekrar sıfata dönüştürmek için kullanılır: [kırmızı kazaklı /kız] örneğinde olduğu gibi. Bu tür birleşimlerin kelime öbeği olarak adı da *sıfat tamlaması*dır. Ancak, bu ek yan yana durduğunda kelime öbeği diyemeyeceğimiz ve anlamsal bütünlük oluşturmaktan uzak iki ismi sıfat göreviyle birleştirerek kelime öbeği kurmak için kullanılır. Bu durumda sadece -lı yapım ekinin kurduğu bir öbek ortaya

çıkılmaktadır; ki, buna sıfat yapım ekli öbek denebilir: “[İsmail /adlı] biri seni sordu.”, “Bu sıralar [aşk/ konulu] filmler gösterimde.” cümlelerindeki İsmail-ad ve aşk-konu isimlerini birlikte başka bir ismin sıfatına dönüştüren -lı isimden isim (sıfat) yapım ekidir” (Delice, 2012: 44). Biz çalışmamızda, -lı/-li isimden isim (sıfat) yapma ekinin gelmesiyle oluşan kelime gruplarını sıfat olarak ele almaktayız.

Bazı araştırmacıların takısız isim tamlaması kabul ettiği “demir kapı, altın saat, elma yanak “gibi kelime gruplarını biz bu çalışmamızda sıfat tamlaması olarak kabul etmekteyiz.

Tablo 3.3. Sıfat Tamlaması

Sıfat Tamlaması	
Tamlayan sıfat veya sıfat fonksiyonlu kelime grubu	Tamlanan isim veya kelime grubu hâlindeki isim unsuru
tahta	kalem
bir iki sayfalık	kısa yazı
ışıklarda duran	araba

Değirmen eserindeki sıfat tamlamaları şunlardır:

3.3.1. İsim Unsuru ve Sıfat Unsuru Tek Kelimedен Oluşan Sıfat Tamlamaları

D-13,2 **Görülecek şeydir o...**

D-13,2 **Yamulmuş duvarlar**, tavana yakın **ufacık pencereler** ve **kalın kalasların** üstünde simsiyah **bir çatı...**

D-13,4 Sonra **bir sürü** çarklar, **kocaman taşlar**, miller, sıçraya sıçraya dönen **tozlu kayışlar...**

D-13,5 Ve **bir köşede** birbiri üstüne yığılmış buğday, mısır, çavdar, **her çeşitten** ekin çuvalları.

D-13,7 Karşıda **beyaz torbalara** doldurulmuş unlar...

D-13,9 Halbuki döşemedeki **küçük kapağı** kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-13,11 Ya **o seslere** ne dersin adaşım, **her köşeden** ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-13,13 Yukarıdaki **tahta oluktan** inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan **ağlamaklı sesleri** kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-13,18 Ben **çok eskiden** böyle **bir değirmen** görmüştüm adaşım, ama bir daha görmek istemem.

D-14,1 **Bir kadını** öpmek **hoş şeydir**, hele adam genç olursa...

D-14,3 **O zaman** ne yaptın?

D-14,4 Ona **sararmış yüzünü** göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar yazdın değil mi?..

D-14,7 Fakat herhalde ikinci **bir aşka** atlamak, senin için o kadar güç olmamıştır.

D-14,10 Vicdan azabı dedikleri şey, ancak **bir hafta** sürer.

D-14,11 Ondan sonra en aşağılık katil bile yaptığı iş için **kâfi mazeretler** tedarik etmiştir.

D-14,13 Ha, sonra **bir üçüncü, _ bir dördüncüyü** sevdin ve bu böyle gidiyor.

D-14,15 Peki ama, bu sevmek midir be adaşım, **bir kadını** öpmek, onu istemek sevmek midir?..

D-14,19 **Bir bıçak** alarak kolundaki ve bacağındaki adalelere saplamak ve böylece **bir nehre** atılarak yüzmek elinden geliyor mu?

D-14,21 **Bir şehrin** adamlarını öldürmek cesareti sende var mı?

D-14,22 **Bir minareye** çıkarak **bütün dünyaya** işittirecek kadar kuvvetle bağırabilir misin?

D-14,24 İşte **o zaman** sana seviyorsun derim...

D-14,27 Atma be adaşım, **kaç tane** kalbin var senin?..

D-14,28 Hem biliyor musun, bu aptalca **bir laftır**: ...

D-14,30 Göğsünü yararak **o eti** oradan çıkarır ve sevgilinin önüne atarsan **o zaman** kalbini vermiş olursun...

D-14,37 Dinle adaşım, sana **bir Çingene**'nin aşkını anlatayım...

D-15,1 **Bir gün** –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– **bütün çergi**, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, **dört beygir** ve **iki defa** o kadar da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,4 Can sıkın ve bize hiç uymayan **bir kıştan** sonra **ısıtıcı güneş** ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler hepimize tuhaf **bir oynaklık** vermişti.

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa **bir gömlekt**en başka **bir şeyleri** olmayan **küçük çocuklar** hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,10 Delikanlılar keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, **genç kızlar _ parlak sesleri**yle su gibi türküler söylüyorlardı.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek **bir köy, _ bir çiftlik**, yanında kalabileceğimiz **bir yer** araştırıyordum.

D-15,14 İkinciye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen **açık renkli** çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,15 Burası küçük **bir değirmendi**.

D-15,16 Suyu bol **bir çay** küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş **bir mecraya** giriyor, oradan da **dört tane _ tahta oluğa** taksim oluyordu.

D-15,19 **İhtiyar çınarlar** çukura gömülen **eski değirmenin _ siyah kiremitli** çatısını örtüyorlar ve **ön tarafındaki geniş meydanı** gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran **bir gürültü**yle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan **köpüklü sular _ iki sıra _ taze kavağın** ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,25 **Yüklü eşeklerle** sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu.

D-15,27 Ve bir kurşun atımı ötede **beyaz minaresiyle _ bir köy** görünüyordu.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, kanatlarının biri açık duran **kocaman kapıya** yanaştı, çalmaya başladı.

D-15,32 Değirmenci de bunların arasındaydı, **beyaz sakalını** karıştırarak **lakayt gözlerle** bakıyordu.

D-15,34 Bilir misin adaşım, **bu köylüler** tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-16,1 Aralarında **bir kiloya** yakın buğday toplayarak Atmaca'ya verdiler.

D-16,2 Ve değirmenci buna **iki çömlek** de yoğurt ilave etti.

D-16,3 Biz bu **güzel kabulden** cesaret alarak, **biraz ötedeki** zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,5 Kadınlar **taze söğütlerden** yaptıkları sepetleri **yakın köylerde** satmakta güçlük çekmiyorlardı.

D-16,6 Çalgıcılarımız **yarım gün** uzaktaki köylerden bile düğüne çağırılıyorlardı.

D-16,9 Sen **bu Atmaca** gibisine daha rastlamamışsındır.

D-16,10 **Bir kere _ heybetli delikanlıydı:**

D-16,10 **Yağız derisi**, yüzüne delice dökülen **simsiyah saçları** ve **koyu gözleri...**

D-16,12 Uzun, sivri, ucu **biraz aşağı** kıvrık burnu...

D-16,14 Baş, **geniş omuzlarının** üstünde **bir arapatındaki** gibi dik dururdu ve **bir arapatı** ondan daha çevik değildi...

D-16,16 **Bütün çergilerde** onun cesareti, onun güzelliği, onun çalgısı söylenirdi.

D-16,18 **Başka Çingene'ler** gibi çalmazdı o, adaşım:

D-16,18 **Bir kere** nota bilirdi.

D-16,22 Geceleri **tek başına _ bir ağacın** dibine çekilirdi.

D-16,25 **Hiçbir sevgilisi** yoktu.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki **al yanaklı** güzeller, ne de **ince dudaklı** Çingene kızları onun bakışlarını **bir andan** fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken **büyük gözlerde** –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– **bir nem** belirmediğini, **esmer yanaklarında** –**bir ateşe** rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç **ufak damlacığın** yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-16,32 Çok konuşmaz, konuştuğu zaman da içindekilerden bize **bir şey** sezdirmezdi.

D-16,33 Onu **bu dünyaya** bağlayan şey neydi?

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa **hiç kimseyi** sevemediği için mi, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalışıyordu?..

D-17,3 Ara sıra **uzun müddet** kaybolur, **başka çergilerde** dolaştığı, şehirlere inip **büyük beylerin** meclisine girdiği söylenirdi.

D-17,8 Hemen **her akşam** değirmenin önündeki meydanlıkta toplanıp ahenk yapıyorduk.

D-17,9 Şimdilik **bir şey** anaforamadığımız için değirmenci de memnundu.

D-17,10 Kızıyla beraber **büyük çınarın** altına **bir hasır** atıyor, bağdaş kurup oturarak bizi dinliyordu.

D-17,13 Yuvarlak **bir yüzü**, _ **kalın dudakları**, kalçalarına kadar uzanan **ince örgülü** saçları vardı.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz **bir bakışı** ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz **bir gülüşü** vardı.

D-17,18 **Bu kızcağız** sakattı adaşım, küçükken **sağ kolunu** değirmenin çarklarından birine kaptırmıştı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde şalvarının beline iştirilen boş **bir yen** sallanıyordu.

D-17,23 Düşünebilir misin, güzel **bir kızın** _ **bir kolu** olmazsa bu ne demektir?

D-17,24 Derenin **üst başında** çıpıl çıpıl yıkanan **genç kızlara** karışamıyordu.

D-17,25 Vücudunu ve ondaki ayıbı **her zaman** örtmeye mecburdu...

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına **tahta kaşıklar** olarak oynamak elinden gelirdi...

D-17,30 Belli ki onun **bütün çocukluğu** bitmez tükenmez **bir hasretle** geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde **erkek çocuklarla** su fişkırtmaca oynayan akranlarına **bir duvara** yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,1 Şimdi **bütün bunlara** alışmış görünüyordu.

D-18,1 **Başka insanların** yaptığı **birçok şeyleri** yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve **hiçbir şey** istemiyordu.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki **taş sedire** saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut **kocaman çınarın** _ **kıpırdayan yapraklarına** _ **yarı yumuk** gözlerle **bir bakışı** vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, bizim mağrur ve insafsız Atmacamız, değirmencinin bu **sakat kızına** vuruldu.

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen **yabani kuş**, kanadı kırık **bir çulluğun**, şikâarı oldu.

D-18,14 Eyvah bana ki meselenin **çok geç** farkına vardım.

D-18,15 Yoksa çoktan çergiyi toplar, **başka yere** göçerdim...

D-18,17 Atmaca **hiç kimseyle** konuşmuyor, düğünlere gitmiyor, zeytinlerin altında **tek başına** çalışıyordu.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan **bir gemiye** arpan dalgaların feryadı ve inleyişı vardı.

D-18,26 Değirmencinin köye indiğı günler kapının yanındaki **taş sedirde** kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, **iki tarafındaki _ sert kayada** gezdirdiğini görünce, **bu işin** böyle gitmeyeceğini anladım...

D-18,30 **Bir gece** onu çağırdım, derenin **alt başına** gittik, kavak fidanlarının arasına oturduk.

D-18,32 çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen bir kurbağa sesinden başka **hiçbir şey** duyulmuyordu.

D-19,7 **Bu سوالin** cevabını bulmak ister gibi gözlerini yukarıya, **yıldızlı göğe** çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,9 “Sen bizim eribaşımsın” dedi, gezdiği yerler benden çok, tecrübelerin fazla, aklın, dirayetin **bütün ingene’lerden** üstündür.

D-19,17 ...**yedi köye** hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yatalara düştü, ingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,20 ...işte şimdi bu **bir kolu** olmayan kızı seviyorum.

D-19,23 Bunu bana **evvelisi gün** ağlayarak söyledi.

D-19,25 ‘Bana kolunun yerine kalbini veriyorsun,’ dedim, ‘**bir kalp _ bir koldan** daha mı az değerlidir?’

D-19,30 Bırak beni, ne olduğumu bilerek **ihtiyar babamın** yanında kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-19,33 ... seni ömrümün sonuna kadar unutamam, ama **olmayacak şeylere** beni inandırmaya kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..

D-19,36 Atmaca burada **bir nefes** aldı ve gözlerini yere indirdi:

D-20,1 Aramızda anlaşılmaz, boğucu **bir havanın** dolaştığını hissedeceğiz.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana içinden geldiğı gibi sarılamazsa, gözleri **her zaman**: ‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,5 **Her sözüm**den, **her tavrımdan** alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam boş olan kolunun yerinde **bir sızı** duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,9 Ne yapacağımı, **bu halin** beni nereye götüreceğini sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-20,11 Mavzer kurşunu gibi çarptığını yere seren **bir aşk**...

D-20,13 Sustu, **son sözler** öyle acınacak **bir tavır**la ağzından dökülmüştü ki, fazla **bir şey** sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,15 ... ona **bu halde** ne söz söylenebilir, ne de o söyleneni duyardı.

D-20,18 Fakat yapılacak **hiçbir şey** yoktu.

D-20,19 **Bütün gece**, _ **büyük çınarın** altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş **bir sevinç**, _ **soluk yanaklarında** görülmemiş **bir pembelikle** ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf **bir cisim** ikisinin arasına giriyor, **bir çark** gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,26 Günler, kuvvetli **bir rüzgârın** sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,27 Ve biz, bunların sonunda muhakkak **bir fırtına** kopacağını seziyorduk.

D-20,28 Herkes müthiş **bir şeyden** korkuyor gibiydi.

D-20,29 **Bütün çergiyi** ağır **bir durgunluk** kaplamıştı.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları bildikleri afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları **zavallı Atmaca'nın** imdadına çağırıyorlardı.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan **şaşkın gözleri**yle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, **genç kızlar** ölü gibi sararan benizleri ve **titreten dudakları**yla arkasından bakıyorlardı.

D-21,3 Kadın, erkek, genç, ihtiyar **hiçbir şeye** karar veremeyerek bekliyorduk.

D-21,4 Sanki serseri **bir rüzgâr** kafalarımızdan **her düşünceyi** silip süpürüyor, bizi şaşkın ve meys buralarda bırakıyordu.

D-21,7 **Bir gün** Atmaca yanıma sokuldu.

D-21,8 “**Bu akşam** değirmende ahenk yapacağım, ben ihtiyarla konuştum!..” dedi.

D-21,10 Akşama kuvvetli bir yaz sağanağı gelmesi **çok mümkündü**.

D-21,13 “Değirmen geceleri de işliyor, **o gürültüde** mi?”

D-21,15 “Korkma!” dedi, Klarneti **o gürültüde** de size duyururum.

D-21,18 **Karşı tepedeki** palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, **iri damlalar** zeytin ağaçlarının **siyah yapraklarını** **garip tıpırtılarla** oynatıyordu.

D-21,21 Tavlada sallanan **iki tane** gaz lambası etrafa yarım **bir aydınlık** serpiyordu ve çarklar, taşlar, **tozlu kayışlar** dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı **yırtıcı gürültü** yağmurun **alçak tavandaki _ kesik hıçkırığına** karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu **korkunç ahengi** tamamlıyordu.

D-21,27 **Sallanan lambalar _ genç kızın** yüzünde **acayip gölgeler** oynatıyordu.

D-21,29 **Bütün gürültüleri** bastıran ince **bir ses** birdenbire yükseldi:

D-21,30 Kendisini değirmenin karanlık **bir köşesine** çeken Atmaca çalmaya başlamıştı.

D-22,1 Adaşım, ben **o gece** dinlediğim şeyleri öldükten sonra bile unutamam.

D-22,3 Dışarıda fırtına gittikçe artıyor ve rüzgâr **ıslak kamçısını _ kerpiç duvarlarda** gezdiriyordu.

D-22,4 **Yükselen sular _ tahta oluklardan** taşıyor, haykıra haykıra yerlere dökülüyordu.

D-22,6 İçeride taşlar nihayetsiz **bir coşkunun**la homurdanıyor; çılgın gibi dönen kayışlar şaklıyor; birbirine geçen **tahta çarkların** dişleri ağlar gibi gıcırdıyordu.

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran deli **bir ses** kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan **genç kıza** bakıyorlardı, **genç kızın** acınacak **bir perişanlıkla** çırpınan **büyümüş gözlerine...**

D-22,14 Ve **öyle şeyler** çalıyordu ki adaşım, onları anlatmaya bizim kullandığımız kelimelerin takati yoktur...

D-22,20 Son ve keskin **bir çığlıktan** sonra Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-22,21 İki üç adım ilerledi ve klarneti **bir köşeye** fırlattı.

D-22,22 **Üzüntülü gözlerle** ona bakıyorlardı.

D-22,23 O, yüzüne büsbütün dökülen **kara saçlarını** eliyle geriye attı.

D-22,26 **O dakikayı** ömrümde unutamam adaşım; dışarıda fırtına arttıkça artmıştı, duvarlar sarsılıyor, tepemizdeki kiremitler uçuyordu.

D-22,28 Ve değirmen, azgın **bir hayvan** gibi homurduyor ve dönüyordu.

D-22,29 Ve o, lambanın **sönük ışığında**, olduğundan daha büyük, adeta **bir gölge** gibi duruyordu.

D-22,30 Gözleri **genç kızın** üzerindeydi.

D-22,31 Tahammül edilmez **bir acı** yüzünün şeklini **tanınmayacak hallere** sokmuştu.

D-22,32 Kâh **esmer derisini** şişiren **bir kan** gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh dişlerinin arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-22,34 **O dudaklar** ki, **bir şey** söylemek ister gibi kıpırdıyorlardı ve kenarları ağlayacak gibi aşağıya çekiliyordu.

D-23,3 **Bu bakış** ancak **bir an** kadar sürdü.

D-23,5 **Bir kere** daha etrafına bakındı.

D-23,5 Sanki **bir imdat** bekliyor gibiydi:

D-23,6 Kendisini bu kahredici, bu parçalayıcı ağırlardan kurtaracak **bir imdat...**

D-23,7 Nihayet kafasına **bir şey** vurulmuş gibi inledi.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin **öbür başına**, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

D-23,13 Heyhat adaşım, **çok geçti**.

D-23,15 **Sağ kolu** yerinde değildi ve oradan oluk gibi kan fışkırıyordu.

D-23,16 **Birkaç adımdan** sonra sendeledi, ayaklarımızın dibine yıkıldı.

D-23,17 İşte adaşım, sana seven **bir Çingene**'nin hikâyesi.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan **bir vücutla** uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek **hoş şeydir...**

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur **bir dilberin** kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu **candan arkadaşlara** ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene **hoş şeydir**.

D-23,25 Fakat sevgili **bir vücutta** bulunmayan **bir şeyi** kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,1 **Kurtarılamayan Şaheser**

KŞ-24,2 **Genç şair** siyah **meşin ciltli** _ **ufak kitabı** havaya kaldırarak bağırdı:

KŞ-24,6 Gözlerinde, erimiş **bir madenin** _ **oynak parlaklığı** ve **yanık yüzünde** bir ekmek kabuğunun **kırmızımtırak donukluğu** vardı.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran **bir buğu**, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan **beyaz kâğıtlar**, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri, yüzüne sisten yaratılmış **küçük kuşlar** gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki **beyaz güllerin**, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi **keskin kokulu** sardunyalardan, yaşmaklı **bir kadına** benzeyen zambakların, **ince sapları** üzerinde alevli **bir meşaleyi** hatırlatan lalelerin ve **renkli maskeleriyle** eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve **genç şair** gülüyordu; yüzünün **hiçbir çizgisini** değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen **bir gülüş** _ **esmer yanaklarına** yayılıyordu.

KŞ-24,23 Siyah **meşin ciltli** kitabın sahifelerine bakarak haykırırdı:

KŞ-24,24 Artık **hiç kimse** benden yüksek değildir; Homeros veya başkası!

KŞ-25,3 Ve yalnız kendisi için yazdığım **bu kitabı** ona verdiğim zaman o da benim için sakladığı kalbini verecek...

KŞ-25,6 **Islak çimenleri** çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, **iki tarafı** _ **mermer direkli** _ **bir kapıdan** evine girdi.

KŞ-25,10 Tam **sekiz sene** evveldi ve **o zaman** _ **genç şairin** şakaklarında şimdiki gibi **beyaz teller**, gözlerinin kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,12 Yüzünün derisi beyaz **bir güle**, dudakları kırmızı **bir güle** benzerdi.

KŞ-25,14 **Bu esnada** gözlerinin önüne mısraları gibi tatlı ve ince endamıyla **genç şair** gelirdi.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir **genç kız** vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,19 Ve **genç şair**, yazıları karşısında kendinden geçmeyen bu **fevkalade kızı** seviyordu...

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, mısralarım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın **kıymetli hahları** gibi **hünerli renklerle** süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-25,26 Dalgalara ait şiirlerimde **dağınık saçlarının** tellerine rast gelmiyor musun?

KŞ-25,28 “Belki böyle olabilir...” diye **genç kız** cevap verirdi, ...

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, **genç şair**, fakat benim seni sevmem için daha **başka şeyler** yazabilmen lazımdır.

KŞ-26,5 Ve **genç şair** anlıyordu ki, bu büsbütün başka **bir mahluktur**.

KŞ-26,7 Çünkü **bu kızın** gözleri baktığı şeyleri görüyordu ve sinirlerinde hissetmek, kafasında düşünmek kabiliyeti vardı...

KŞ-26,9 Ve **genç şair** cevap verirdi:

KŞ-26,11 Ben de onu üfleyip çoğaltmak, orada **bir yangın** yapmak ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-26,15 Sana söylediklerini aratmayacak eserleri getireceğim, sevgilim ve **o zaman** kalbini bana vereceksin...

KŞ-26,17 “Ve **o zaman** kalbimi sen alacaksın!..”

KŞ-26,18 Ve **genç şair** _ **bir ay** şehrin etrafındaki ormanları dolaştı, ...

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların **pembe dudaklı** _ **çapkın gelinciklerden**, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı **gürültüsüz öpücüklere**, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan **ürkek karacalar** mâni oluyorlardı.

KŞ-26,23 Ve **bir ay** _ **geniş nehirlerin** üzerinde kayıkla dolaştı ki, ...

KŞ-26,24 ... orada, **boyalı teknelerinde** ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli** su perilerinin **toy balıkçıları** bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair **acıklı türküler** söylüyorlar; ...

KŞ-26,26 ... ve geceleri **küçük balıklar**, ayın nehre avuç avuç serptiği **gümüş kırıntıları** toplamak için, suyun üstünde sıçırıyorlardı.

KŞ-26,29 Ve **bir ay**, geceleri şehrin içinde gezerek, birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, sokaklarda **bir tek** gölge halinde dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve **alçak duvarlı** bahçelerde ay ışığının giremediği **karanlık köşeleri** gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya **kıskanç âşıkların** yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-26,35 Ve **üç ay** sonra, gümüş **bir kalemle** _ **gümüş ciltli** _ **bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,1 Fakat **bu defter**, _ **zehirli dikenlerle** yazılmış gibi **acı satırları** taşıyan **bir cevapla** geri geldi.

KŞ-27,2 **Genç kız**: “Heyhat, **zavallı şairim**” diyordu, ...

KŞ-27,4 ... şiirlerin ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin **mağrur yeğenine** önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,7 ... ihtimal minimini **ipek mendillerini** de –tabii dalgınlıkla– ayaklarının dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,8 Fakat **bütün bunlar** beni sana yaklaştırmaya kâfi değil...

KŞ-27,11 Lakin ben de seninle beraber olsaydım onları **aynı şekilde** görecektim değil miydin?

KŞ-27,12 **Hangi şey** bana bilmediklerimden bahsetti?

KŞ-27,15 Vergilius, **ilahi Vergilius** kadar temiz ve hayır isteyen olmak elinden geliyor mu?

KŞ-27,17 **Genç şair _ tükenmez hıçkırıklarla** minderlerin üstüne atıldı.

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların tahayyül edemeyecekleri **bir acı** onu boğuyor; ...

KŞ-27,20 ... sanki **gür alevli _ bir meşale** göğsünün içerisinde dolaşarak kaburgalarını yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-27,22 Kendisini tutmak isteyerek, **beyaz dişlerini** mor **kadife yastıklara** geçirdi...

KŞ-27,23 Göğsünü saran **bir sesle** kesik kesik: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-27,25 Ve **genç şair _ altı ay** memleketin bütün büyük filozoflarını, şairlerini dolaştı.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun **siyah sakallı**, tepeleri çıplak filozoflar, **eskimiş cübbelerinin geniş kollarını** sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüşt’ten bahsettiler.

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, başka **bir âleme** bakmaktan doğan, hürmete layık **bir mahmurlukla** –ki **genç şair** bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmeliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– **ebedi hakikate** varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği **mükellef ziyafete** geç kalmamak için bu **asil konuşmayı** kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğerk **bir şehirde**, gür **beyaz kaşlı**, _ **damarlı elli** meşhur biyoloji âlimleri **genç şaire** karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi **muazzam ciltlik** kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız **bir evde**, şatafatsız **bir masanın** başında toplanan beyaz ve nazik elli, **ince yüzlü**, parlak ve uzun saçlı, **sihirli sözlü** şairler, –muhayyilenin genişlemesine **pek ziyade** yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı **bir loşluk** veren **sönük kandilin** ışığında, derin ve **binbir renkli** şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve **keskin kokulu** portakal bahçelerinde, **erguvan renkli** güller arasında, ay ışığının renklerini aksettiren **firuze yüzükler**, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük **bir kuşa** benzeyen başlarını şairin **ipek harmanisinin** arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, **zebercet saplı** asalarıyla, **gümüş bilezikli** _ **zenci köleler** arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen **uzun bıyıklı**, heybetli sultanları onun **taze muhayyilesinde** yaşattılar.

KŞ-28,25 Ve **genç şair** _ **altı ay** memleketin velut ve bakir sanatkârları arasında seyahat etti.

KŞ-28,26 Köyün birinde, **geniş yapraklı** çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış **buruşuk yüzlü** ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna **öyle kahramanları** terennüm ettiler ki, zürafalar gibi koşan **beyaz atları**yla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından **ince vücutlu**, _ **pembe topuklu** kızları beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-28,33 Ve **öyle babayiğitlerden** bahsettiler ki, ormanlarda **bir kaplan** gibi hüküm sürüyorlar...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren **yirmi tane** düşmana, **hiçbir silahın** işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka **bir köyde**, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde **küçük boylu**, _ **seyrek bıyıklı** _ **bir âşık**, elindeki **minimini kemeç**yle _ **binbir türlü** korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve **genç şairin** gözünün önünde, **tek yelkenli** _ **bir taka** ile **muazzam kalyonlara** hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan **iri palalı**, _ **çıplak kollu** kabadayılar veya **alçak küpeşteli** alamanalar, **aykırısıren cırnıklar**la _ **açık denizlere** uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, bu **basit çalgıların** belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin **bir şeyler** bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,14 Ve **genç şair** _ **altı ay** memleketin **bütün şehirlerini** dolaştı ve orada ağlayanları ve gülenleri gördü.

KŞ-29,16 Büyük **bir konağın** _ **geniş salonunda** raks ve kahkahadan yorulup terleyenler **serin şerbetlere**, _ **buzlu yemışlere** koşarlarken, **kristal pencerelerden** dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı **aç çocuğu** yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve karnında taşıdığı **günahsız çocuğu** öldürmek için hekimlerin cebine **beyaz alevli** _ **inci salkımları** koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını **bir köpeğin** sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam **bir buçuk** sene sonra, altın **bir kalemle** _ **altın ciltli** _ **bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-30,1 Fakat **bu defter**, bir Arap hançeriyle yazılmış gibi **keskin satırları** taşıyan **bir cevapla** geri geldi.

KŞ-30,3 “Hayret, ey **genç şair!**” diyordu, Öyle **güzel şeyler** yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana bitip tükenmez şereflerin **erguvan renkli** maşlahını giydirmek için saraylarının **geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler** hazırlayacaklardır.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı **bir belagatle** ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,15 ... Çin'in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, Priyamus'un **kahraman milleti** veya Rüstem'in **korkusuz arkadaşları** gibi **azgın dövüşlere**, _ **şanlı yiğitliklere** sürükleyebilir.

KŞ-30,19 Fakat **bu yolda** Homeros'un senden daha coşkun, Firdevsi'nin daha usta olduğunu inkâr edebilir misin?

KŞ-30,21 Gezdiğin **yabancı yerlerin** _ **büyüleyici kokusunu** ruhlarımıza benzersiz **bir ustalıkla** üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,25 Ve **genç şair** _ **ipek minderlere** ateş gibi gözyaşları dökerek düştü.

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve şimdiki ıstırabı o kadar büyüktü ki artık **hiçbir şey** onu yatıştırılmaz sanılırdı.

KŞ-30,28 Evvela **iki yumruğunu** dişleriyle ısırarak ve ayaklarının ucuyla **kadife sediri** parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-30,30 Gözlerinde yaş yerine alelacayıp **bir parıltı** vardı.

KŞ-30,31 Yavaş yavaş loş **bir karanlığa** dalan odaya alnından, gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen alnından, beyazımtırak **bir ışıık** yayılıyordu.

KŞ-30,33 Odanın aynı **koyu lacivert** tülle örtülmeye başlayan **renkli eşyası** ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-30,37 Geriye atılmış başından lülelerle saçlar **çıplak omuzlarına** dökülüyor, ...

KŞ-31,1 ...**bir şeyi** kucaklamak ister gibi yumuşak **bir hareketle** ileri ve **biraz yukarı** uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 Gökyüzünün en uzak yerindeki **birer yıldız** gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık **bir saha** uzanıyordu: ...

KŞ-31,5 Siyah, gözleri kamaştıracak kadar siyah **bir boşluk**...

KŞ-31,6 Ve bunun ortasında ince **bir yol** vardı, ...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta **bir bıçakla** çizilmiş gibi keskin ve beyaz **bir yol**, _ **bir çizgi**...

KŞ-31,10 Ve anladı ki, ihtişam ve büyüklüğe, **gizli hakikatlere** ve _ **ölmez güzelliğe** giden yol bu...

KŞ-31,14 Ve **genç şair** tam **iki sene** _ **hiçbir insanın** giremediği hudutsuz kum çöllerinde dolaştı.

KŞ-31,16 Ayrı, **her şeyden**, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, **bir dua** kadar çok tekrar edilmiş **yeni fikirlerden** eser bulunmayan **bu çölde** hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne **canlı kumları** güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz **bir ağaç**, ne durmadan sızan **bir yara** gibi etrafını kirleten **bir su**, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri **bir çiçek** görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne **bir nebattaki** karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne **bir hayvandaki** içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne **bir dimağdaki** kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu **bir vuzuh** vardı ve bunu şairin vücudundan başka **hiçbir şey** bozamıyordu.

KŞ-32,3 **Bu vuzuh**, korkunç **bir karışıklığın** görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz **bir mahlukun** _ **mütecessis kafalarımızda** sıraladığı **mızımız sorguları** tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,8 İşte böylece bu **mutlak güzelliğin** içinde yıkandı, yıkandı...

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak başını bu **minimini zerrelere** gömüyor ...

KŞ-32,12 Anlıyordu ki **yazılacak şeyler**, güzel ve hakiki şeyler yalnız orada var...

KŞ-32,14 Fakat o burada **maddi elemelerin** en acılarını tattı.

KŞ-32,16 **Birer kıvılcım** olan kumlar, derisini yırtarlar, güneşten su halinde akan alevler sırtını yalar ve ensesini delerek beynine kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da **bir insandı** ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken **bir zemin** hissedirdi.

KŞ-32,21 Ve bazan dizleri dermansızlıktan kırılarak bu **dikenli yatağa** uzanır ...

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin **feci mücadele**esine şahit olurdu.

KŞ-32,28 **Hiçbir zaman** susmayı bilmeyen kalbi hemen **her gün** sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri yavaş fakat keskin **bir sesle** fısıldar ...

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde birbirine muvazi **birçok bıçakların** hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-32,32 Fakat **iki sene** sonra, sertleşen ve kararan **bir deri**, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,1 Ve **genç şair _ iki sene _ engin denizleri** ve şimalin **buz sahralarını** dolaştı.

KŞ-33,3 İşte bu da muazzam ve nefis **bir şeydi**...

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, **ta uzaklara** bakar ve kesik kesik nefes alan sulardan başka **hiçbir şey** görmezdi.

KŞ-33,7 Çöl ve deniz hemen hemen **aynı şeylerdi**: ...

KŞ-33,8 **Her ikisinde de aynı büyüklük**, aynı **ağırbaşlı sessizlik** veya aynı heybetli ve derin bağırımlar...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen **bir mahlukun** yavruları gibi birbirleriyle oynayan **hoyrat dalgalar** görebilirdi...

KŞ-33,12 Sonra bitmez tükenmez **bir genişlikle** karanlık ve sıkı **bir derinlik**...

KŞ-33,14 Ve **bütün bunlar** onu manasız **bir tecessüse** değil, düşünmeye sevk ederlerdi.

KŞ-33,16 Beyaz, temiz, günlerce uzanan **bu yerlerde**, gösterişsiz bir kibarlık ve incelik vardı.

KŞ-33,19 **Her şeyi** hayattan uzaklaştıran, **hiçbir zaman** yenilmeyen dehşetli **bir kudretleri** olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,21 Ne gururdan doğan **bir süs**, ne kendini beğenmeyi gösteren **bir ses**...

KŞ-33,27 Ve işte **genç şair _ fırtınalı denizlerden**, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, **necip kalplere** mahsus olan **bir kibarlığı** ve _ **esash kıymetlerin _ bir tek** elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,27 Ve **genç şair _ iki sene** dünyayı rastgele dolaştı.

KŞ-33,28 **Bu sefer** gördüğü şeyler onu hayretten hayrete düşürüyordu.

KŞ-33,29 Halbuki değişen **hiçbir şey** değil, sadece kendi görüşüydü.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve **asıl iyiliğe** yalnız ahlak münakaşalarında veya **akıllı nasihat**larda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için **temiz alınlara** basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer **birçok şeyleri** gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, bunların çocukları, küstahlık ve riya adlı **iki zavallıyı** tanımış oldu.

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz **bir merhamet**, yeis veya hiddeti manasız bulan **bir rikkat** hissetti...

KŞ-34,5 İşte **genç şair** şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı **bu seyahatten** dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen **bir kuvvet** kımıldıyordu.

KŞ-34,10 **Üç ay** uğraşarak **derin manalı**, _ **renkli kelimelerden** _ **bir elbise** giydirdiği şaheserinin **her sahifesi** onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen **muzdarip derisinin bir parçasıydı**.

KŞ-34,13 ... ve **bir sevinci** bağırmak, **bir elemi** ağlamak veya bulutlardan yüksek **bir fikre** ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar **coşkun sinirlerinden** örülmüştü.

KŞ-34,16 Ve o **bu satırlardaki** kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının **belirsiz ışığı** gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki **derin çizgilerden** işledi.

KŞ-34,22 Ve siyah **bir kalemle**, siyah **meşin ciltli** _ **bir deftere** yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-34,24 **Bu sefer** _ **genç kız**, gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi olduğu halde bizzat geldi.

KŞ-34,27 **Genç şair**, _ **genç şair**, ey benim sevgilim!

KŞ-34,28 Artık hiç... **hiç kimse** seni aşamayacak; sen peygamberleri gıptaya düşürecek şeyleri yarattın, sen insanları yaşamaya veya öldürmeye sürükleyebilecek şeyleri yazdın.

KŞ-34,33 Ey **genç şair**, ey benim sevgilim!

KŞ-35,1 Artık **hiçbir kadın**ın benimle bir olmadığını hissediyorum.

KŞ-35,2 Artık Leylâ benim yanımda minimini ve Jülyet **pek zavallıdır**, ...

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez **bir gururun** emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,11 **O gururum** ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte **bir haz** buluyor.

KŞ-35,13 Mademki **uzun senelerin** hasreti içimizde yaramaz **bir çocuk** gibi tepinmektedir, ...

KŞ-35,17 Fakat **genç şair** onu kollarının arasında sıkmadı...

KŞ-35,18 Çünkü **hiçbir şey** işitmemişti.

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken **sihirli satırlar** onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-35,21 ... ve o, derin **bir hayret** içinde kendinden geçerek, bunları okumaya başlamıştı.

KŞ-35,26 Ve ancak **genç kız** onu omuzlarından yakalayınca kendine geldi.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, Beni affet, biliyorum ki tamiri kabil olmayan **bir şey** yaptım.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri hasretin **ne hallere** koyduğundan bahseden satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,1 **Genç kız** biraz düşündü.

KŞ-36,1 Yüzü beyaz, **bir kuğunun** tüyleri kadar beyaz olmuştu.

KŞ-36,3 “Hiç, **hiçbir şey** duymadın mı?”

KŞ-36,4 “**Hiçbir şey** sevgilim, fakat tekrar et!”

KŞ-36,5 **O zaman** boğuk ve yeisini örtmek isteyen **bir sesle** tekrar başladı:

KŞ-36,7 Kitabını okudum **genç şair**, yalnız harikuladeliyle, yalnız insanı saran güzelliklerle doluydu.

KŞ-36,11 Burada dudaklarını yakıcı **bir gülüşle** ısırdı; gözleri, donuk ve karanlık, şaire dikildiler, dimdik baktılar.

KŞ-36,12 O **bir kadın**, baştan aşağı **bir kadındı**...

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, onların arasından, keskin, ağır **bir sesle**:

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız **bu kitap** dehanı ve kudretini bana gösterdikten sonra aramızda lüzumsuz olmaya başlıyor...

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak **bir hücre**de bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

KŞ-36,22 **Şu halde** büsbütün senin olmam için **bu engel**in ortadan kalkması lazım.

KŞ-36,23 Ve sen benim için yazdığın **bu kitabı** yine benim için yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-36,26 Ve **genç şairin** elinden çekip aldığı şaheseri, orada, **mercan alevlerle** yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve **bir feryat**, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların** fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana **bir yıldırım** düştüğü zaman **vahşi hayvanların** kopardıkları çığlıklara, ateş saçan **bir yanardağın _ geniş çatlaklarından** fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen **bir feryat _ genç şairin** göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, **minimini alevlerin** kitabın **meşin cildini** ağlayışlı **bir çıtırtıyla** bükükleri ocağa doğru attı.

KŞ-37,1 Fakat **genç kız** daha evvel koşarak ocağın önünü vücuduyla kapatmıştı.

KŞ-37,2 Vahşi **bir gülüşle**: “Çekil!” dedi.

KŞ-37,3 Erkek, ki **o zamana** kadar gözlerinde sonsuz bir tatlılık ve ilahilikten başka **bir şey** bulunmazdı ...

KŞ-37,4 ... ve hareketleri devamlı **bir çekingenliğin** ağırlığını taşırdı, ...

KŞ-37,6 ... ve her **iki ağızdan** birden fırladı: “Çekil!..” ve hiçbirisi çekilmedi...

KŞ-37,8 **O zaman** aralarında **öyle korkunç _ bir mücadele** başladı ki, **köpüren ağızlardan** feci soluklar ve hırıltılar çıkıyor, ...

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, **genç kızı** –gittikçe artan dermansızlığına ve erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına rağmen vücudunu ocağın önünden ayırmayan **genç kızı**– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,14 ... kendininkilere korkunç **bir sebatla** bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik **bir sarılık** alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,18 ... gittikçe hafifleyen alevlerin arasından **meşin kitabı** aldı.

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak **bir avuç _ mavimtırak kül** döküldü...

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının** elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık **bir derenin** kenarında, dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,2 İlkbaharın başlangıçlarında **bu söğüdün** dallarına bir **dişi kırlangıç** gelip kondu; ...

K-38,4 ...derenin **bir başından bir başına** yıldırım gibi uçan, **beyaz göğüslerini** suya dokundurarak **şeffaf kanatlı _ küçük böcekleri** yakalayan **diğer kırlangıçlara** bakmaya başladı.

K-38,7 **Derin düşüncelere** daldığı belliydi.

K-38,8 Bir **erkek kırlangıç** geldi, dışının karşısındaki dala kondu.

K-38,11 Uzun uzadıya takdim filan edilmeden konuşmaya başladılar ve **pek az** sonra da ahbap oldular.

K-38,14 (**İki kişi** birbirlerini yeni tanıdıkları zaman havadan sudan bahsetmek âdettir.)

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek bir iki dal ileri geldi, dişi daha az çekingen **bir hal** aldı.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, **iki kırlangıcın** ilkbaharda, herkes **dört tarafa** koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri **gündelik işlerden** değildir.

K-38,21 Bizim kırlangıçların ikisi de **antika mahluklardı**, yani **öteki kırlangıçlara** benzemiyorlardı.

K-38,23 Evvela **dişi kırlangıç** lafı **derin** tarafından açtı:

K-38,25 Başka **bir kırlangıç** olsaydı hemen: “Ya siz neden burada oturuyorsunuz?” diye ikinci **bir sorguya** kalkıştırdı.

K-39,5 **Bir müddet** daha sustular.

K-39,10 Ben bunlara **çok kere** sordum:

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine** cevap olmayan **bu lafı** beklememekle beraber, **bu tekliften** hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,17 **Bütün kuşları** sıraya dizseler biz herhalde sonuncu gelmeyiz.

K-39,21 Halbuki **bütün kuşların** en zavallısı bizmişiz gibi hiç durmadan didiniyoruz.

K-39,23 Şu **budala serçe** bile **üç günlük** ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,26 Yarın öldüğümüz zaman birisi bize sorsa: ‘Dünyada neler gördünüz?’ dese herhalde **verecek cevap** bulamayız.

K-39,32 Zaten seni burada **tek başına** görünce benim gibi düşündüğünü anlamıştım.

K-39,34 **Şu dünyayı** adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-40,2 ... ben de senin gibi, **dört tarafa** koşan kırlangıçlardan başka **bir şey** görmüyorum.

K-40,6 Siz de, şey, sen de gelmesen **böyle yapayalnız _ bu yazı** geçirecektim.

K-40,9 Ve **her gün** buluşmaya başladılar.

K-40,14 **Çok kere** dişi daha evvel gelir, gözlerini suya dikerek erkeği beklerdi.

K-40,15 **Bir gün** çiçeklerden, **bir gün** yıldızlardan, **bir gün** öteki kırlangıçlardan bahsederlerdi.

K-40,17 Yalnız **her ikisinin** de içinde gizliden gizliye büyüyen **bir korku** vardı: ...

K-40,18 ... **Bir gün** gelip ayrılmak korkusu.

K-40,19 Hiçbirisi **bu korkusunu** ötekine söylemeye cesaret edemiyordu.

K-40,22 İçlerinde bu ayrılık korkusu büyüdükçe bunu münasip **bir şekilde** diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

K-40,25 “Hiç ayrılmayalım, olmaz mı?” demek vardı, fakat bu pek **geniş manalı** ve müphemdi.

K-40,25 “**Bir yuva** kuralım!” deseler, bu da **pek bayağı** kaçacaktı.

K-40,28 Hem **o zaman _ başka kırlangıçlara** benzeyeceklerini sanıyorlardı.

K-40,29 Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve **diğer kuşların** yaşayışlarından bahsederlerken, gözleri birbirine hasretle bakar ...

K-40,33 Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları bir **ikinci defa** karşı karşıya getirmediğini biliyorlardı.

K-40,35 Fakat konuştukları dil, **diğer kırlangıçların** diliydi...

K-40,36 ... ve **bu dilde**, söylemek istedikleri şeyleri söylemekten utanıyorlardı.

K-40,37 **Bu dil**, onların içindeki şeylere uygun değildi.

K-41,1 Yavaş yavaş gözlerine ve bakışlarına **bir gamlılık** çöktü.

K-41,3 Fakat **böyle zamanlarda** hemen birinden biri, **bir kahkaha** atar ve işi alaya bozardı:

K-41,9 Tam **bu sırada**, üzerinde oturdukları söğütten sarı **bir yaprak** koptu, **iki tarafa** sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

K-41,12 Erkek **bu bakışı** göremedi.

K-41,13 Fakat **her ikisi** de **sarı yaprağı** gördüler.

K-41,15 “Senden hiç ayrılmak istemiyorum...” demek üzereydi ki, buvvv diye soğuk **bir rüzgâr** esti...

K-41,18 Fakat **her ikisi** _ **soğuk rüzgârın** sesini duydular.

K-41,22 Tepelerinden **birçok kırlangıçlar** geçti: **Sıcak yerlere** dönüyorlardı.

K-41,25 Fakat ikisi de **küçük derenin** kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

K-41,27 Ve ikisi de, böyle **bir yaz** geçirmemiş olan **diğer kırlangıçlara** tepeden baktılar...

V-42,1 Güneş, yüzüne **yeşil yelpaze** tutan mahçup **bir kadın** gibi **iri yapraklı** ağaçların arkasına saklanırken, **muhtelif milletlere** mensup bir seyyah kafilesi –**sarı otlardan** yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, **yirmi seneden** beri Afrika’nın bu **sapa köşesine** uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için **bütün boncuklarını**, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli **büyük yayını** alarak maiyetiyle beraber köyün ortasındaki meydanda bekledi.

V-42,10 Birtakım **şatafatlı merasimden** sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, köyü dolaşmaya çıkmış olan **melez tercüman** koşarak geldi, ...

V-42,12 ... **elli adım** kadar ötede **bir Avrupalı** tarafından yapılmış olması **pek muhtemel** olan tahta **bir kulübe** gördüğünü söyledi.

V-42,17 Bu, **intizamsız kerestelerden** yapılmış **bir yerd**i ve önünde **vahşi orman** çiçeklerinden vücuda getirilmiş bahçemsi **bir meydanlık** vardı.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın **iki seneden** beri aralarında yaşayan **bir beyaza** ait olduğunu söyledi.

V-43,1 “Belli olmaz” dedi reis, “o, buradan çalgısını alır çıkar ve **ne zaman** isterse **o zaman** gelir!”

V-43,4 “Büyük... adeta bir timsah yavrusuna benzeyen **bir çalğı**...”

V-43,6 “Belki **bir harp**?..”

V-43,8 “**Bir değneğ**e gerilen at kıllarıyla çalınıyor!” dedi.

V-43,9 “yleyse **bir kontrbas**...”

V-43,10 “Yahut **bir viyolonsel**...”

V-43,11 “Evet, evet... Herhalde **bir viyolonsel**.”

V-43,13 “O, **bu çalğı**yı nerede alıyor?”

V-43,17 “Olmaz, o çalgısını çalarken **hiç kimseyi** istemez...”

V-43,23 **Alman seyyah** biraz dinledikten sonra:

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve **on adım** kadar ileride, **geniş gövdeli** baobap ağclarının altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-43,30 Gölge hiç kımıldamadan, büyük **bir maharetle** _ **aynı parçayı** alıyordu.

V-43,31 Sesler, birbirine giren yaprakları titreterek dağılırken **İngiliz seyyah**:

V-43,33 “**Bu adamın** ne olması mümkündür?” diye söylendi.

V-43,34 **Fransız seyyah**: _ “**Bir sanatkâr**...” dedi, ümidi kırılmış **bir sanatkâr**.

V-43,35 **Hakiki sanatın** takdir edilmediğini görerek insanlardan kaçan **bir talihsiz**.

V-44,4 ... “bu **geniş arazide** rahat ve dertsiz yaşamayı, bu **basit refahı**, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden **bir akıllı**.”

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre **bir plan** yapan onu sabırla tatbik eden **bir aıkgzdr** bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak **bir meydanlığı** aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,14 Alnına doğru dökülen **dağınık saçları** _ **soluk yanaklarını** gölgeliyordu.

V-44,23 Fakat **ertesi sabah** geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında hemen hemen **hiçbir şey** söylemedi.

V-44,26 “Ve ben **başka yere** gitmek istemem” dedi.

V-44,27 Seyyahlar yollarına devam etmek için bu **garip münzeviyi** terk ettiler.

V-44,28 **Her biri** jurnalına başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi **o adamın** _ **asıl hikâyesine** temas etmedi.

V-44,30 İşte **o adamın** hikâyesi:

V-44,31 Akdeniz'in yalı şehirlerinden birinde öyle **bir genç** vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu **çok kere** rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan **kumral bıyıkları** _ **genç kızların** _ **minimini kalplerini** gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat **bu gencin**, _ **dalgah saçlarından**, **lacivert gözlerinden** ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli **bir şeyi** vardı:

V-45,6 **Güzel nişanlısı**.

V-45,7 **Bir zamanlar** bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu **genç kızın**, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerd.

V-45,10 Çünkü **o delikanlılar** biliyorlardı ki, doğunun **donuk pembeliğini** taşıyan dudaklar başkasına nasip olmuştur.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin okuyamadığı **kahverengi gözler** yalnız **bir kişinin** önünde kıvılcımlanacaktır.

V-45,14 **Bu kız** _ **aynı zamanda** şehrin en iyi viyolonsel çalanıydı.

V-45,15 Oturduğu iskemlede **bir ayağını** geri uzatıp **dolgun göğsünü** çalgısına dayadığı zaman, **öyle sesler** çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikîşinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,19 **Genç kız**, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonseliyle konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,22 Lakin **gafil genç** bunu bilmiyor, onun, çalgısını kendisi kadar çok sevmesini kıskanıyordu.

V-45,24 Ve **bir gün**:

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey **narin vücudunun**, **ipek saçlarının**, donuk **pembe dudaklarının** değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-45,31 **Genç kız**:

V-45,35 Gözlerinde, sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan **bir ceylanın _ garip mahzunluğu** vardı.

V-45,36 Sanat, **ilahi sanat** aşka yenilmişti.

V-46,2 “Lakin sevgilim!” dedi **genç kız** ve bunu söylerken elleri delikanlının avuçlarındaydı.

V-46,3 Elbet **bir gün** ihtiyarlayacağız ve ölüm bizi alacak.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki **tek isteğim**, gözlerim hayata kapanırken başucumda **bir viyolonsel** dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi **bir ceza** bana mukadderse, **kahverengi gözlerinin** üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,14 Heyhat, saadet dedikleri el, insanları okşamakta **pek hasistir**.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan **bu gençler de o elin _ mukadder tokadını** yemekte geç kalmadılar.

V-46,19 Onu **her tarafa** gösterebilmek için, **bir gün**, şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek seyahate çıktılar.

V-46,25 **Bazı yerlerde** erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, **bazı yerlerde _ her ikisinin** kalpleri kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, sulara sürünerek uçan **beyaz kuşlar** gibiydi.

V-46,28 Lakin **bir gün**, ufuklar karardı.

V-46,28 **Bir fırtına** başladı.

V-46,29 Öyle **bir fırtına** ki, tasvirini ancak herkesin kendi muhayyilesi yapabilir.

V-47,1 Ancak **ertesi gün** –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla** tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-47,4 Ve **uzak kayalarda** parçalanan enkazdan başka canlı **bir şey** göremediler.

V-47,6 Zencilerin sahilden **epey içeride** olan köylerinde **birkaç ay** oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-47,8 ... ve on sekiz seneden beri hiçbir **beyaz adam** uğramamıştır.

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, **o denizde** şimdiye kadar uzaktan geçen **bir gemi** bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka **yapılacak şey** yoktur.

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, yaşayışımızın herhangi **bir yerde** olması bizim saadetimizi bozmamalı!

V-47,20 Nasıl **bazı ağaçlar** yerleri değiştirildiği zaman –usta **bir bahçıvan** elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, **genç kadın** da burada yaşayamayacaktı.

V-47,22 Erkek **bütün kudretiyle** çalıştığı, vasıtasızlık içinde **bütün çarelere** başvurduğu halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-47,25 Onu, **sert kokular** dağıtan ağaçlar arasında, **berrak sulu** nehirlerin kenarında gezdiriyor; ...

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, **mavimtırak damarlarıyla** bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-47,30 Fakat hepsi neticesizdi ve kadının **bir sene** daha ömrü olmadığı muhakkaktı.

V-47,31 **O zaman**, bu **kısa müddette** kadına saadet verebilmek için çareler düşündü, aklına viyolonsel geldi.

V-48,1 Ve **bir gün**, maun ağacından haftalarca uğraşarak yaptığı viyolonselle geldi.

V-48,2 “Sevgilim” dedi, hayatımız **çok yalnız** geçiyor.

V-48,3 Bak, sana **bir arkadaş** daha getirdim.

V-48,3 Seni **bir zamanlar** bunu çalmaktan menettiğim için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,7 **Genç kadının** _ **soluk yüzünde**, **batan güneşte** görülen **bir kırmızılık** belirdi.

V-48,9 **Titreyen dudaklarıyla**: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, başucumda viyolonsel çalarak vaadini yerine getireceksin...”

V-48,11 Öğrenmeye başladıktan **pek az** sonra, **ufak parçaları** çalabiliyordu.

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak **yabani ormanda** saatlerce çalışıyordu.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri **latif üstadına** tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,18 Ve **o zaman** bu **şekilsiz alet**, bu at kıllarından yapılan yay, başka **bir dünyanın** seslerini **genç erkeğin** kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,19 **Bir gün** kadın: “Bak, bu ‘Sonbahar Şarkısı’dır” dedi.

V-48,21 Ve nağmeleri insanın içine **görünmez mayiler** halinde akan **bir besteyi** bitirdikten sonra:

V-48,26 “Hayır, bunu **son günümün** yaklaştığını hissettiğim zaman vereceğim...”

V-48,28 Ve başka **bir notayı** uzattı.

V-48,29 Bazan üzüntülerin uzattığı, bazan yalancı **bir sevincin** kısalttığı günler **çok çabuk** geçti.

V-48,31 Gözlerinin **esmerleşen kenarlarında**, **beyaz dudaklarında** ölümün tayf halinde dolaştığını **genç erkek** görüyordu.

V-49,3 **Birkaç defa**, üzerlerinde **nota yazılı** olan derileri karıştırırken, eline geçen **bu şarkıyı _ bir türlü** öğretmiyordu.

V-49,6 **Genç adam** onun son istediğini yerine getirememekten korkuyordu:

V-49,8 **O zaman _ bu şarkıyı** çalamayacaktı.

V-49,9 Ve göğsünün **üst tarafında** pürüzlü **bir cismin** ağır ağır gezindiğini hissediyordu.

V-49,13 **Bir tek** isteği, onun **son günlerinin** müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-49,15 Nihayet **bir gün**, gene başka **bir besteyi** uzatırken, kadının başı kucağına sessizce düşüverdi:

V-49,17 Bir **toprak çanak**tan yüzüne sular serpti.

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz **kuru otlardan** ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-49,21 Erkek **yabani ormana** koştu, deriyi bir baobap ağacının gövdesine ilıştırerek çalışmaya başladı.

V-49,24 İçinde sönmez **bir acı** vardı.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen **genç kadının** yüzünde **bir gülümseme** dolaştı, elini uzattı.

V-49,29 Elini uzattı ve erkek **o eli** yakalayıp sakallarından süzülen yaşlara sürerek öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

V-49,33 **O zaman** deli gibi viyolonsele sarılarak çalmaya başladı.

V-49,37 Sevgilisinin **son isteğini** yerine getirememekten doğan **bir yeisle** yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,2 Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna **bu sesi** yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,7 **O zamana** kadar **bu kulübede** çalınan viyolonsel, vahşileri alakadar etmezdi.

V-50,8 Fakat şimdi **bu şarkı**, _ **genç adamın** kalbinden ıstırap ve hıçkırık halinde viyolonselin tellerine dökülen **bu beste**, onları da şaşırttı, ...

V-50,10 ... **donuk hassasiyetlerine** kadar işledi ve hepsi koşarak kulübenin etrafına toplandılar.

V-50,14 Annelerinin yapraktan eteklerine sarılan **küçük çocuklar** bile susmuşlardı.

V-50,15 Ve kulübenin önü **ağlayan zencilerle** –evet bu **bir mucizeydi** ve hepsi birden ağlıyorlardı– bir arı kovanının ağzına benziyordu.

V-50,17 **Genç adam**, çalgısıyla beraber toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

V-50,19 **İki gün** sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman** viyolonsel çaldığı **bir ağacın** altına götürdüler.

V-50,21 Burada taze **bir mezar** vardı.

V-50,22 İşte bu **genç adam**, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, **bu mezarın** başında, senelerden beri viyolonselinini çalar.

BSKH-51,2 **Hasta sinirlerim** için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, serin **bir nefes** almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,6 **Biçilmiş tarlaların** ortasında ıslak **bir halat** gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, **karşı tepelerin** birinde yüksek bir **taş bina** gözüme ilişti.

BSKH-51,9 **Perdesiz pencerelerine** vuran güneş, ona **kırmızı gözlü** _ **bir canavar** şekli veriyordu.

BSKH-51,10 Ve **yıkık duvarlı** _ **bir bahçenin** ortasında, harap **bir kaleyi** veya boş bırakılmış **bir konağı** andıran hazin **bir ihtişamı** vardı.

BSKH-51,13 Vaktin daha erken olduğunu düşünerek **bu binayı** yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-51,15 **Kurumuş tarlaların** üzerinde yürüdükten, hafif **bir sırtı** tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran paslı bir **demir kapıyı** geçtim, ...

BSKH-51,17 ...aralarından otlar fışkıran **çakıl döşeli** _ **bir yoldan** yürümeye başladım...

BSKH-51,18 **İki tarafımda** _ **vahşileşmiş ağaçlar** ve artık tümsek halini almış eski çiçek tarhları vardı...

BSKH-51,20 Kuru **bir havuzun** kenarında devrilmiş **mermer saksılar** duruyordu.

BSKH-51,21 Ve onların arasında ya kalmış olan beyaz **bir kasımpatı**, buraları örten **siyah perdenin** üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış **bir delik** gibiydi.

BSKH-51,24 Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz **bir ürkeklik** veren binanın **hiçbir mimariye** uymayan acayip **bir tarzı** vardı:

BSKH-51,26 Çapı on iki metreyi geçmeyen **bir silindir** şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi **bir parça** daha uzanarak üzeri camekânlı **bir kubbeyle** bitiyordu.

BSKH-52,2 **Alt tarafını** kalın **bir taş** _ **çember kuşak** gibi sarmaktaydı...

BSKH-52,3 ... ve **bütün bina** _ **bu haliyle** eski bir yağ kandilini andırıyordu.

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı **bir çıkıntı** da **bu kandilin** kulpuydu.

BSKH-52,7 Binanın niçin **bu şekilde** yapıldığını ve sonra hangi cehennem nefesinin buralarda estiğini kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,9 Keskin **bir bıçakla** açılmış hissini veren ince **uzun pencereler** korkutucu **bir karanlıktan** başka **hiçbir şeyi** açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,11 **Taş çemberin** üzerinde oyulmuş birkaç **ayak merdiveni** çıkarak **pash çivili**, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,14 **Yarı yerine** kadar batan güneşin **sararmış çayırırlara**, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son **kırmızı ışıkları** uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,17 Etrafımda **hiçbir hareket** yoktu.

BSKH-52,18 Kertenkeleler bile, **yosunlu taşların** üzerinde, akşamın alacakaranlığına bakarak, yavaşça ilerliyorlardı.

BSKH-52,19 Yalnız **ıslak tahtaların** güneşte çıkardıkları sese benzeyen **bazı çıtırtılar** vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, derin **bir kuyuya _ muntazam aralıklarla** taşlar atılıyormuş gibi **boğuk sesler** işittim.

BSKH-52,23 Evvela istikametini kestiremediğim **bu gürültünün**, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,24 Sesler, aynı **muntazam aralıklarla** durmadan yaklaşıyordu.

BSKH-52,25 En sonra büsbütün açılarak **taş merdivenlerden** ağır ağır inen adımlar haline girdiler...

BSKH-52,28 Doğrulmuş, korku, merak ve hayretten ibaret **bir halita** halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak **bir gıcırta** bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi **bir nefesin** enseme yalayıp dağıldığını hissettim.

BSKH-52,33 ... ve **o zaman**, akşamın çabucak artan karanlığı arasında, bu **taş kulenin esrarlı adamıyla** karşılaştım:

BSKH-52,34 Bu, büyük **bir baştan** –iskelet halinde **bir vücudun** üstüne konmuş– büyük ve kırmızı **bir kafadan** ibaretti.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı **bir deri** görünüyordu.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, çürümüş **bir meyvenin _ donuk rengi**, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,4 **Kırmızı çilli** kapaklar arasında, bir granit yosununa benzeyen soluk **yeşil gözleri** vardı.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan **bu gözler** hiç, ama **hiçbir şey** ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,8 Sirtında siyah, harap olmuş **bir elbise**, ayağında eskimiş **rugan potinler** vardı.

BSKH-53,9 İnsan onu, bir cenaze dönüşünden sonra hiç soyunmayarak senelerce **aynı halde** kalmış sanabilirdi.

BSKH-53,11 Ve şimdi **kuru vücuduna** bol gelen bu **siyah elbiseler** ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-53,14 Bu da aynı **kırmızı çilli**, _ **çürük beyaz** deriyle kaplıydı...

BSKH-53,15 ...ve **bir insanın**kinden ziyade ince **bir eldiven** giydirilmiş **bir iskeletin** eline benziyordu.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah **bir ceketin** kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,23 Fakat **bu el**, bu **kemik el** oraya bir yengeç kısıkaçı gibi yapışmıştı.

BSKH-53,24 ... göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen hafif **bir sesle** bana sordu:

BSKH-53,32 Ayaklarımızın altından kayan **bir zemini** geçtik, ...

BSKH-53,33 ... minarelerin **esrarlı merdivenlerini** andıran dar ve taş **bir merdivene** tırmanmaya başladık.

BSKH-53,35 Karanlık, bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen **bir karanlık** vardı.

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın **boğuk sesine** karışıyordu.

BSKH-54,3 Ve ben, **bütün korkuma** rağmen, nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim **bu merdiveni** kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,5 Sanki onun parmaklarından benim omuzuma geçen **bir irade**, beni yediyor, ...

BSKH-54,6 ... ayaklarımı **daracık basamaklar** üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk hareket ettiriyordu.

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, beni sürükleyen adamın, evvela **karışık saçlı** başı belli oluyor, ...

BSKH-54,9 ... sonra hafif **bir aydınlık** yavaş yavaş **bütün vücuduna** yayılıyordu.

BSKH-54,10 Eyvah... Gece **bu merdivenlerden** çok aydınlıktı...

BSKH-54,12 **Her katta**, yarısına kadar açılmış oda kapıları vardı.

BSKH-54,13 **Bomboş odalara** açılan kapılar...

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında silüet halinde ağaçlar, **karışık şekilli** dağlar, hayat ve ışık dünyası vardı...

BSKH-54,16 Ben bu **yarım aydınlığın** verdiği cesaretle ona soruyordum:

BSKH-54,26 **Bu sefer** de merdivende evvela başı kayboluyor, ...

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru **bir dal** gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan **iki ayak** kalıyordu.

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, toprak altından gelen **bir bağırış** halinde yaptıkları **korkunç uğultu**...

BSKH-54,32 Sonra ikinci ve üçüncü **bir kat** geliyor, ...

BSKH-54,33 ... kapıları **yarı açık _ boş odalar**, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki **birkaç yaprağı** fark edilen **siyah ağaçları** tekrar görüyordum.

BSKH-54,35 **Her katta**, daha kuvvetsiz olarak, dudaklarım kımıldardı:

BSKH-55,1 **O halde** yürüyünüz!

BSKH-55,2 Ve **korkunç çıkış** tekrar başlıyordu.

BSKH-55,4 Nihayet, nerede olduğumu, ne kadar zamandır **bu yükselişin** sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum **bir zamanda** birdenbire durduk.

BSKH-55,6 Önümdeki adam eliyle **bir kapağı** kaldırdı.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman, derin **bir rüyadan** uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,10 Burası yuvarlak **bir odaydı**.

BSKH-55,12 Oda, ötekilerin büsbütün aksine olarak, **çok güzel** döşenmişti.

BSKH-55,13 Karanlık duvar kenarlarında **muhteşem koltukların** gölgeleri belli oluyordu.

BSKH-55,14 Tam **camekânli kubbenin** altında, yani odanın ortasında, yuvarlak **bir masa** üzerinde hareket etmeyen **bir alevle** hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,16 Aynen içinde bulunduğumuz binanın şeklinde **bir kandil...**

BSKH-55,18 Uzaktaki köşede, içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran **bir yatak** vardı, ...

BSKH-55,20 Dayanılmaz **bir merakın** dürtmesiyle yaklaştım ve orada yatana gördüm.

BSKH-55,21 Ve boğazına şişler sokulan **bir hayvan** gibi acı **bir çığlık** kopardım:

BSKH-55,22 Orada **bir iskelet** yatıyordu.

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve **sarı saçları** çürük **bir yastığı** küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-55,26 **Bu anda**, kırılan **bir camın** şangırtısını andıran **bir kahkaha** kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,27 ... **siyah elbiseli** adam: "Pek mi korktun?" diyordu.

BSKH-55,29 Senden, yani hayattan **büsbütün ayrı _ bir şey** diye mi?

BSKH-55,31 **Bu dişler** yok mu, bu **muntazam dişler**, onların arasından, şimdi bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen **ne tatlı** sözler çıkardı bilsen...

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin **bu dişleri** görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun **bu saçların** güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,1 Hem **bu kadın** benimdi.

BSKH-56,1 **Şu ellerim**, şu sana laf söyleyen ağzım nasıl benimse, o da öyle benimdi.

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, kollarımın arasından sıyrılıvermesi **ne kolay** oldu...

BSKH-56,3 Onunla aramızda **hiçbir mesafe** yoktur.

BSKH-56,4 Bizim onun haline geçivermemiz için **bir sebep** bile lazım değil; ...

BSKH-56,5 ... ve **bu iskelet** bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak **bir insan** kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-56,8 Şimdi sesi pirinç **bir havan** gibi ötüyordu.

BSKH-56,9 Sanki **bu adamın** boğazında **bir perde** vardı ve bazan içinden gelen **şiddetli sesler** bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,13 **Verecek cevap** bulamamaktan doğan **bir ürkeklikle** sordum:

BSKH-56,14 “Sizi bu kadar sarsan, fakat hakikate yaklaştıran **bu ölümün** sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,16 **Hiçbir şeyi** yoktu.

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, bu **taş bina** kadar sağlam –eliyle **camekân kubbeyi** işaret etti– ve **şu yıldızlar** kadar nurlu ve zarıftı.

BSKH-56,19 Saadeti aramızda **bir alev** gibi hissediyor, **bu alevden** ısınıyor ve aydınlanıyorduk...

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, **o kuvvet** ki, **hiçbir şeyi** eksik olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,26 **O zaman _ bu kadını _ hangi ölünün** götürdüğünü anlayacaksın.

BSKH-56,28 **Orta yerdeki** masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran **siyah kadife** kaplı ince **bir kitabı** aldı.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının **yüzlerce sene** evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-56,32 Geniş **bir kanapeyi** masanın kenarına sürükledi.

BSKH-56,33 Ve ben, **kurumuş yapraklar** rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran **kırmızı ışıkla**, akşamı seyreden **bir sfenks** gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,1 **Yüzlerce eser** yazdım.

BSKH-57,1 **Her eserime** kalbimin veya dimağımın **bir parçasını** koyuyordum.

BSKH-57,2 Ve bunlar, hakikate **çok yakın** şeylerdi.

BSKH-57,3 Fakat **hiçbir yazımda** bizzat hakikatin bulunmadığını biliyordum.

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler benden evvel **yüzlerce defa** tekrar edilen lafların **değiştirilmiş** şekliydi.

BSKH-57,10 Fakat toprağın alaycı **bir susuşu**, ufkun lakayt **bir kaçı**şı vardı.

BSKH-57,13 Sakladığımız hakikatleri nasıl **bir cesaretle** anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,15 Yine **bir gün** odamda, masamın başında çenemi defterlerime dayamıştım, ...

BSKH-57,16 ... **beyaz kâğıdın** üzerine yayılan sakallarımın kıvrıkcıklarına bakıyordum.

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu **beyaz tellerin** _ **her biri** ince **bir kalem** olup **bu yaprakları** bütün bilmediğim şeylerle doldursunlar ...

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri **aynı intizamla** yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde **bir delik**, boğazında **bir sakatlık** yoktu.

BSKH-57,27 Benim farkına varamadığım **bir rüzgâra** hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,30 Alev, senelerden beri devam eden **kırmızımtırak alev** artık yoktu.

BSKH-57,32 **Hangi sebebin** bu **ihtiyar şamdanı** kararttığını düşünürken, **kaybolan aleve** benzeyen **bir ışığın** kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ kırmızı ve değişmez **bir aleve**le parlıyordu.

BSKH-58,1 Fakat ara sıra bunlardan biri, **hiçbir rüzgâr**, _ **hiçbir üfleyen** olmadığı halde, yavaşça kararıveriyordu.

BSKH-58,3 Ve bu **sönük kandillerin** bir daha aydınlanması da mümkün değildi.

BSKH-58,5 Silkindim, bunu kendime **bir ihtar** telakki ettim.

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve **her şeyleri** tamam olan kandillerin **sebepsiz yere** niçin söndüklerini ve **kaybolan alevlerin** nereye çekilip gittiklerini bulmalıyım.

BSKH-58,10 Bunun için, aynen kandilimin şeklinde **bir bina** yaptırarak oraya yerleştirdim.

BSKH-58,11 Etrafımda dolaştığını hissettiğim **büyük hakikate** burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım **bu odada**, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarıya bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın **intizamsız aralıklar**la yazılan **diğer kısımları**, _ **bir kazana** hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran **bir kafanın**, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan **bir hayaleti** takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki **çürük sazların** rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan **kalin yapraklar** parmaklarının altından bahtiyar **bir günün** saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve **sebepsiz yere** sönen yağ kandillerinin **hazin hikâyelerini**, bir **İbrani peygamber** gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,25 Beraber yanmak için yapılmış **iki tane** kandil vardı.

BSKH-58,28 Aralarında **ipek kumaşlar** gibi kıvrılan ve parlayan ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın **ayrı yerlerden** geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-58,31 Fakat **bir gün**, yağı çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan **bu kandillerin** biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,33 Titrek **bir ışıkla** yas tutmak isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-58,35 Ve ben, dört beş tanesi **bir arada** _ **birçok kandiller** daha gördüm.

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış **bir kılıç** gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki **yosunlu küplere** benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,1 Ve **büyük kandillerin** yanında cıvıv gibi duran küçükler, **oynak alevler**le kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran **bir şetaretle**, beraberce yanarlarken aynı **hissedilmeyen rüzgâr**, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,6 Yağları daha bitmemişti yarabbi, daha **uzun müddet** yanabilirlerdi.

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, **bu alevleri** alıp götürən hangi **sarsılmaz kudret**, hangi **dayanılmaz sebep**, hangi yaradılış mantığıdır?..

BSKH-59,10 Ve ben, altından yapılmış yeni ve **çok güzel _ bir kandil** gördüm.

BSKH-59,11 Usta **bir kuyumcu** elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen göz alıcı **ziynetlerden** belliydi.

BSKH-59,13 O kadar tatlı **bir ışığı** vardı ki, kandilin **parlak madenine** su halinde akan **bu ışık**, _ **çıplak omuzlara** dökülen **kumral saçları** andırıyordu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan **bir rüya** gibi, kendisine iştiaqla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri **sebepsiz yere** ve birdenbire söndürülen kuvvetin, **bu alevi** saklayacak kadar **güzel yerleri** var mıydı acaba?..

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek bir iman ve tevekkül ifade etmeye başlayan satırları kandilin **kızıl ışığına** tutarak okuyordum:

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için **dış dünya** ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-59,29 Vücudumdaki **her yıkılış**, kafamda yeni **bir parlaklığa** yol açıyor.

BSKH-59,34 **Diğer sahifeler** gittikçe karışan **bir yazıyla** şöyle devam ediyordu:

BSKH-60,1 **Parlak alevlerin** üzerine uzanarak onları alıp götürən **siyah eli** artık fark etmeye başladım.

BSKH-60,3 Yazdığım yazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, **bu alevleri _ çok uzaklara** kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,5 **Hiçbir şeyleri** eksik olmadığı halde, birdenbire sönmeyen kandilleri **hangi kuvvetin** kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,8 Ey **her tarafımdan** yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

BSKH-60,10 **Son sahifeye** gelmiştim.

BSKH-60,10 Burada yazı artık okunmaz **bir şekil** alıyordu.

BSKH-60,11 Deliliğe yakın **bir merakla** gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BSKH-60,15 Artık hakikatin **pek yakınındayım**.

BSKH-60,16 Konacağı dalın etrafında uçan **bir kuş** gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,18 Önümde sıralanmış **birçok kandiller** var...

BSKH-60,19 **Parlak ışıkları** birdenbire yok olan **zavallı kandiller**...

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan siyah ve büyük **bir hayalet** görüyorum.

BSKH-60,21 Ve alevler titreşerek hep **bu istikamete** uçuyorlar.

BSKH-60,22 Fakat nereye gidiyorlar, Yarabbi: Ve **o hayaletin** aslı nedir?

BSKH-60,23 Bazan açılır gibi olduğu halde gözlerimin üzerine tekrar düşen **bu perde _ ne zaman** büsbütün kalkacak?

BSKH-60,26 Gittikçe kuvveti artan **bir ışık**, bana yaklaşıyor, yaklaşıyor...

BSKH-60,32 Söyleyiniz, kandilleri birdenbire söndüren **hangi kuvvettir?**..

BSKH-60,33 Söyleyiniz, **bu adam** niçin yazmamış, niçin devam etmemiş?..

BSKH-60,34 **Siyah elbiseli** adam yavaşça ayağa kalktı, hafıften gelen sesiyle:

BSKH-60,36 “**Bir gün**” dedi, onu elinde kalemiyle **bu masada** ve **bu kitabın** başında ölü bulmuşlar...

BSKH-60,38 Birdenbire tepemizdeki camları sarsan **bir kahkaha** attı:

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve **sebepsiz yere** söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, **bu adamın** emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada** bulduğu, fakat ifade edemediği **büyük sırrın** kaybolup gitmesini istemeyerek, **bu hakikati** onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,8 Orada, yarım kalmış **bir şikâyet**e devam etmek istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların** rüzgârda çıkardıkları iniltiyeye benzeyen **bir sesle**:

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “**o zamandan beri, bu adamın** neslinden gelen herkes, **hiçbir sebep** olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sönüverdiler...”

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım **iki damla** yaş, gözlerinin **derin çukurlarından** aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,1 **Bir Delikanlının** Hikâyesi

BDH-65,2 **Öyle zamanlarım** olur ki, beni sessizce bekleyen odama giderken, bu **her akşamki** yürüyüş beni sıkıyor, boğuyor ...

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, **ta toprağa** kadar **bir delik** açmak isterim.

BDH-65,6 Evin kapısını **her akşamki** gibi anahtarla açmak, sonra kapamak, **karanlık koridorda** yavaşça ilerlemek, ...

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin **kaçıncı ayaktan** sonra geldiğini **gayet iyi** bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-65,10 **Bütün bunlar** beni deli eder.

BDH-65,11 **Bir kere** de **başka şeyler** yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,13 Bu **yegâne tesellidir**.

BDH-65,14 **Her eşyasını** ayrı ayrı ve **gayet iyi** tanıdığım **bu odada** yalnız onlar **her zaman** için yeni **bir koku** taşırlar.

BDH-65,15 **Her zaman** söyleyecek **birçok lafları** vardır.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık mermer tütün tablasını belki **yüz defa** üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce **kırık yerdeki _ ince damarları** ve pürüzleri seyretmişimdir.

BDH-65,20 Halbuki en çok okuduğum **bir kitabın** en çok okuduğum **bir satırı** bile bana bazan **başka şeyler** söyleyebilir.

BDH-65,23 Kitaplar yeni tanıdıklarına karşı **çok ketum** olurlar.

BDH-65,24 **Bir kere** de onlarla laubali oldunuz mu size malik oldukları **her şeyi** verirler ...

BDH-65,25 ... ve onlar bizim isteyebileceğimiz **her şeye** fazlasıyla maliktirler.

BDH-65,26 Kitapları **bir kadın** gibi sevenler, yalnız bekâr odalarının azabını daha az duyarlar.

BDH-66,2 Elllerinde **bir kitapla** beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,6 Kadını **hiçbir zaman** inkâr etmedim.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama o kadar karışık **bir halde** yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,8 Ve ben, bilmiyorum neden, **hiçbir kadından** aşk iltifatı görmüş değilimdir.

BDH-66,10 Ben onlarda herhalde ya **pek çocuk**, ya **pek ukala** _ **bir tesir** yapıyorum.

BDH-66,12 **Gayet iyi** bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak **yirmi dakika** dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel **bir kadını** bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,17 **Bütün bunlara** rağmen kadın gene benim en zayıf tarafımdır.

BDH-66,18 Fena **bir zamanımda** bana **her haltı** ettirebilir.

BDH-66,19 Kadın benim etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin müthiş **bir ihtiyacıdır**.

BDH-66,20 Buna mağlup olmak **bir hayvanlık**, bunu inkâr etmek daha büyük **bir hayvanlıktır**.

BDH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman donuk, ihtirassız, adeta **cinsi hislerimden** uzaklaşmış **bir adam** oluyorum.

BDH-66,24 Bilmem bunun sebebi **bir utanma** veya **bir korku** mu?

BDH-66,25 Fakat dimağımın, içimde kabarmak isteyen **bu ihtiyacı** bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,28 **O zaman** dimağım da beni yalnız bırakıyor:

BDH-66,30 **Öyle zamanlarım** olur ki, –bunun için de mesela **bir kitabın** _ **çok masum** _ **bir cümlesi** veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-66,32 ... **o zaman** benim için yalnız kadın vardır.

BDH-66,34 Ve **o zaman** benim için yalnız **bir tek** kadın vardır.

BDH-66,35 Yani, **bütün kadınlar** benim için birdir.

BDH-66,35 **O zaman** genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde **bir kadına** malik olmak, benim için su içmek gibi **bir şeydir**.

BDH-67,2 Hatta **bu ihtiyacın** derece ve şiddetini anlamak için muhayyilemde kabaran kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,4 Nihayet öyle **bir an** olur ki, **bu hayal** pis ve korkunç **bir acuzeye** kadar iner.

BDH-67,6 **Böyle zamanlarımda** kadınları yalnız **bir tek** hissimle severim, hatta anamı bile...

BDH-67,7 **Her gelişinde** boğmaya mecbur olduğum **bu hislere** gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,9 **Bir gün** haftalık **bir mecmuadaki** bir çorap reklamı şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, kadın isteyen acayip **bir kanın** dörtmala dolaştığını hissettim.

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak odanın **bir başından bir başına** hızlı hızlı yürümeye başladım.

BDH-67,16 Hepsinin yüzüne sanki **bir tanıdığı** arıyormuş gibi ısrarla bakıyordum.

BDH-67,17 Gözlerimi vücutlarında gezdiriyor, kalçalarda **uzun müddet** kalıyor, ...

BDH-67,20 Ve **her şeyden** evvel, kendilerini soyuyordum: Çırçıplak...

BDH-67,21 Sonra bu **çıplak vücutları** yakalıyor, eziyor, kıvırıyor, boyunlarını, enselerini ve kollarını öpüyordum.

BDH-67,22 **Hiçbir zaman** kendimi kaybetmiş değildim.

BDH-67,28 Ve ben onların başka başka kadınlar olduğunu yalnız **değişen kokularından** fark ediyordum...

BDH-67,30 Simsiyah **bir şekle** çarptım ve durdum.

BDH-67,30 Başı ancak göğsümün hizasına gelebilen **bir kadındı**.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve başlamış olduğu fena **bir kelimeyi** yarım bıraktırdı.

BDH-67,35 Siyah **bir tülle** sımsıkı sardığı başının **iki kenarından** _ **açık sarı** saçlar fırlıyordu.

BDH-67,36 Yakası ve kolları **siyah kadifeli** düz **bir mantosu** vardı.

BDH-68,2 Bulunduğumuz yer **bir köşebaşı**ydı ve sağımızda loş ve kimsesiz **bir sokak** uzanıyordu.

BDH-68,3 Kolundan tuttum, **o tarafa** doğru çektim.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, cesaret vermek isteyen **bir gülüşle** yüzüme bakıyordu.

BDH-68,8 **O zaman** biraz yaklaşıp sordu: “Evin uzakta mı?”

BDH-68,11 Yürüyüşü muntazamdı, fakat küçük ve **biraz şaşkın** adımlar atıyordu.

BDH-68,14 Bu küçük, temiz ve ümidimin üstünde güzel **bir eldi**.

BDH-68,14 Parmaklarını **biraz içeri** doğru kıvrırmıştı.

BDH-68,15 Büzülmüş minimini **bir kuşa** benziyordu.

BDH-68,18 Eski ve siyah çorabın altından bile pembe ve tatlı **bir deri** görünüyordu gibiydi.

BDH-68,20 Sakin olmak için **bir elimle** merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken içimde sevince benzeyen **bir şey**, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,25 Ve bu **küçük an**, bana bütün geldiğimiz yoldan uzun görünüyordu.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince hiç beklemediğim, **çok tuhaf _ birtakım vakalar** cereyan etti.

BDH-68,27 Hatta **o akşamdan** sonra **uzun müddet** kendimi toplayamadım, acayip **bir hava** içinde yaşadım, ...

BDH-68,29 ... **bütün bunlar** sırasıyla aşağıdaki şekilde oldu:

BDH-68,30 Odadan içeri girip kapıyı kapayınca, **hiçbir şey** söylemeden, hatta yüz yüze bile bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-68,33 Kız **bir kere**, “Ah!...” dedi ve galiba **başka şeyler** de söyledi.

BDH-68,35 Dudaklarımın altında sıcak ve ince **bir deri** duyuyordum.

BDH-68,37 O, dudaklarını içeriye doğru sıkırmıştı; çırpınıyor, tokatlıyor, **kapalı ağızından _ kesik iniltiler** çıkarıyordu.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman ılık **bir yaşlık** hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen **küçük ellerinin** içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,7 **Bir müddet** öyle durdum.

BDH-69,8 İhtimal **birkaç dakika** geçti, ...

BDH-69,8 ... birdenbire büyük **bir hiddet**in kafama doğru çıktığını fark ettim.

BDH-69,9 **Orta** yerdeki masanın üstüne sıçrayarak oturdum.

BDH-69,10 Ellerimle **iki yanımı** yakaladım.

BDH-69,12 Bu da ne? **Yeni moda** mı bunlar?

BDH-69,14 **Başka şey** mi bekliyordun?

BDH-69,15 Yanına oturmalı, evvela elini yakalamalı, bakışıp gülüşmeli, **yarım saat** cilveleşmeliydi, değil mi?

BDH-69,17 ... **şu kitapları** görüyor musun, **okuyacak adam** bekliyorlar.

BDH-69,18 Ben **her zaman** en kısa yoldan giderim... İşte bu kadar...

BDH-69,20 Biraz durdum, aklıma **bir şey** gelmişti.

BDH-69,23 Söyle, ne yapmak istiyorsun **bir komedi**yle?

BDH-69,24 Bari **bu usulü** çok tatbik ettin mi

BDH-69,25 **Bu dünyada** merhamet ehli çoktur, seni herhalde istediğinden ziyade, memnun ederler.

BDH-69,26 Fakat bu **iyi usul**...

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların namuslu rolüne çıkması, bu **gayet iyi** usul...

BDH-69,28 **Altı yüz** sahifelik roman...

BDH-69,30 Yoksa **başka türlü** mü?

BDH-69,39 **Ne müthiş** şey be!

BDH-69,32 Belki de sen adamına göre **başka şeyler** anlatıyorsun.

BDH-69,34 O kadar güç **bir şey** de olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-69,35 **Bir kişiye** üç dört hikâyeyi birleştirip anlatsan sermayen gene tükenmez...

BDH-69,36 Bizim memleketin **büyük muharrirleri** _ **her gün** yenisini yazıyorlar.

BDH-70,1 Fakat **ne yaman** usul be...

BDH-70,3 **Biraz gözyaşı**, _ **biraz çarpıntı**, dinleyeni de söyleyen gibi ağlatan feci **bir hikâye**:

BDH-70,5 Sonra da burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın **bir para**...

BDH-70,7 Ve sonra **kalpsiz herifin** biri çıkıp da muhakkak ısrar ederse kaybedilen **bir şey** yok ya...

BDH-70,12 Fakat **iki gözümün** bebeği, **bu sefer _ yanlış kapı** çaldın.

BDH-70,13 Sen **bu usulü** daha ziyade kırkını geçmiş memurlarla, lise talebesine tatbik edecektin.

BDH-70,15 **Şu kitapları** görüyor musun?

BDH-70,16 Ve senden **yüz kat** akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BDH-70,20 Yaşlar gözlerinin kenarındaki siyahlığı, hatta **bütün yüzünü** yıkamışlardı.

BDH-70,24 Şikâyet dolu **bir sesle**, dudakları titreyerek sordu:

BDH-70,25 Niçin bana **böyle şeyler** söylüyorsunuz?..

BDH-70,29 Odanın **bir başından bir başına** iki üç kere gidip geldim.

BDH-70,30 **Karanlık caddeye** uzun uzun baktım.

BDH-70,33 **Birkaç kere** daha gidip geldim.

BDH-70,33 Ara sıra durup ellerimle havada işaretler yapıyor ve onun **sarsılan başına** bakıyordum.

BDH-70,34 (**Siyah tül** düşmüştü, **biraz uzunca** olan **sarı saçları** omuzlarına dökülüyordu.)

BDH-71,1 İçimde utanmaya benzer ağır **bir şey** vardı ve bu sonra nedamete benzer **bir şey** oldu.

BDH-71,2 **Bu çocuğu** fena yaralamıştım.

BDH-71,3 Gözlerime **bir yaşın** çıkmak istediğini hissettim ve **alt dudağımı** ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,7 **Dinleyecek halde** miydim?

BDH-71,8 Yanına gittim, **bir elimle** çenesini tutarak başını yukarıya kaldırdım.

BDH-71,12 **Her şeyi** tamir etmek istiyor, fakat rabıtasız **birçok laflar** söylemekten başka **bir şey** yapamıyordum.

BDH-71,16 Sen **envai türlü** adamların keyiflerine uymuş, **türlü sarhoşların _ türlü kepezeliklerini** görmüşsündür.

BDH-71,17 **Bu hayatta** hepsi olur; ...

BDH-71,19 **Her şeyi** unutarak minimini **bir kızcağız** gibi ağlamaya başladın.

BDH-71,20 Ben **ne hayvandım** yarabbi...

BDH-71,23 Aman yarabbi, **ne güzel** gözlerin var senin...

BDH-71,25 Ben hiç **böyle göz** görmemiştim:

BDH-71,26 Gündüzün **açık mavi**, geceleri siyah...

BDH-71,27 Sen bir **yabani ördek** kadar ürkeksin...

BDH-71,28 Nasıl oldu da sen **bu yollara** düştün be kızım?

BDH-71,30 Parmaklarımı saçlarında gezdiriyordum, sonra **minimini ellerini** avucuma aldım:

BDH-71,32 Bak **şu ellere**... Küçük **bir sultanın** elleri gibi...

BDH-71,33 Sen daha **pek yeni** yuvarlandın galiba kızım?..

BDH-71,34 O sokaktaki halin de ufak **bir sarsıntıyla** hemen kayboluverdi...

BDH-71,35 Sen kendine dönmek için **bir işarete** bakıyormuşsun.

BDH-71,36 Daha bu kadar acemisisin **bu işlerin**.

BDH-72,8 **Hiçbir şey** söyleme, söyleyeceklerini baştan aşağı biliyorum.

BDH-72,9 Seninki de **bütün diğerleri** gibi değil mi?

BDH-72,10 Bütün **diğer hikâyeler** gibi...

BDH-72,11 Kendisine benzeyen **binlerce hikâyeden** hiç farkı olmadığı için büyük...

BDH-72,12 Zaten **bu hikâyeler**, bu birbirine çok benzeyen hikâyeler en asil olanlarıdır.

BDH-72,14 **İki eli** minimini **bir yumak** gibi avucumun içinde duruyordu.

BDH-72,15 Ve ben, öne doğru eğilmiş, yüzüm onun **sarı saçlarına** karışmış, kulağına **yavaş sesle _ birçok şeyler** söylüyordum:

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim **karmakarışık sözler**.

BDH-72,21 Ve ikimiz de esrarlı **bir musikiye** uyuyormuşuz gibi ağır ağır sallanıyorduk...

BDH-72,23 "**Bu oda** karanlık" diyordum, **bu oda** yalnız bugün değil, **her zaman _ böyle karanlık**...

BDH-72,26 Ve **ihtiyar kanepelerle** konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni **bir şey** bulamıyorlar...

BDH-72,28 Sen **bu odaya** hiç görülmemiş **bir şey** gibi geldin...

BDH-72,28 Bu **sarı duvarlar**, bu **yıllanmış eşya** seni bir daha unutamazlar.

BDH-72,29 Bana **her gün** senden bahsedeceklerdir.

BDH-72,31 ... buraya her girişimde **sorucu gözlerle** bakarak: ‘Nerede o?..’ diyeceklerdir.

BDH-72,35 **O zaman** hiç düşünmeden gel; beni kitaplarımın **temiz arkadaşlığından** ayıracağından korkma...

BDH-72,37 Ve **bu eve** girerken içinden **hiçbir tereddüt** geçmesin:

BDH-73,1 ... **bu odanın** eşiğine bilmem şimdiye kadar senden daha temiz biri ayak bastı mı?

BDH-73,12 **Çok hafif _ bir sesle** cevap verdi:

BDH-73,15 **Kadife yakalı _ siyah mantosunu** giydirdim.

BDH-73,21 Orada **bir an** durdu.

BDH-73,22 Kollarını boynuma attı; yüzümü tekrar tekrar ve **kısa aralıklarla** delice öpmeye başladı.

BDH-73,26 **Bir saniye** sonra merdivenlerde kayboldu.

BDH-73,27 **Tahta merdivenleri** koşarak inen ayak sesleri çabucak uzaklaştılar, işitilmez oldular.

BDH-73,29 Ben daha uzun müddet, belki **yarım saat**, belki daha fazla, **aynı vaziyette** kaldım...

BDH-73,30 Kanepeye gidip oturarak masanın üstünden **bir kitap** aldım.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç **bir ateşçi**, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,6 ... gemiyi yalayıp duran **sıcak rüzgâr**dan kaçmak istiyordu.

BGH-74,7 Fakat fırtınanın önündeki gemi cezbeli **bir derviş** gibi kendini **dört tarafa** çarpıyor...

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan **genç ateşçi** düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,10 Biraz sonra **ufak kapıya** yetişti.

BGH-74,11 Daracık **demir merdivenleri** koşarak indi.

BGH-74,12 Bu **genç ateşçi** daha on dokuz yaşındaydı.

BGH-74,12 Tercümei hali **gayet kısadır**:

BGH-74,15 Onun için mektebi **dördüncü sınıfta** bıraktı.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen **bu günler**, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde **fazlaca tesiri** olduğu da söylenebilir.

BGH-74,20 Yalnız **bu ölüm**den sonra sert bir “ekmek kazanmak” devresi başladı.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, anasıyla küçük **kız kardeşine** bile yetmiyordu.

BGH-74,24 Bunda katiyen **bir tercih** falan yoktu.

BGH-74,24 **Aynı ihtimalle** şoför ve bakkal çırağı da olabilirdi.

BGH-74,25 Fakat şimdi **bir senelik** deniz hayatı onu **başka şey** olmak istemekten vazgeçirmişti.

BGH-75,1 **Eski serseriliği** de kalmamıştı.

BGH-75,2 **Uzun seyahatlerin** ve karanlık **bir istikbalin** verdiği tabii **bir filozofluk**, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,7 İnsanlara **pek güç** meram anlatıyordu; ...

BGH-75,8 ... **yarım saat** uğraşarak **bir kelime** çıkarabiliyor, etrafındakileri güldürmesine bile sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,10 Deniz ona **oldukça mükemmel _ bir arkadaşı**.

BGH-75,11 Başaltındaki **kirli yatağında**, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,12 Zaten sıkmadan uzun uzun anlatmasını bilen **yegâne geveze**, denizdir.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, **bu sest**en bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,17 Diğer **bütün tayfalar** gibi kaçakçılık yapar, ...

BGH-75,18 ... Rusya’ya ruble, Mısır’a esrar götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, **üst tarafını** İskenderiye’de Habeş, İstanbul’da Rum, Sivastopol’da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların ona hususi **bir teveccühleri** vardı.

BGH-75,22 **İri vücudu**, _ **kuvvetli kolları**, siyah, güzel yüzü arkadaşlarını da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen **bu adamların** arasında, **dört senelik** tahsil ve yatağının başucundaki **birkaç kitap**, ona başka **bir mevki** veriyordu.

BGH-75,26 **Bu gemiye** gireli daha **bir ay** olmamıştı.

BGH-75,26 **Hangi şeytan** onu bu Allah belasını veresice tekneye sokmuştu yarabbi?

BGH-75,27 Gemi değil, **bir cehennemdi** bu...

BGH-75,28 **Altmış sene** evvel İtalya'da yapılmış, kocaman, **dört direkli**, yelkenli ve **tek kazanlı _ bir vapurdu**.

BGH-75,30 **Bir Ermeni**'den daha çok tebaa değiştirmiş, Yunan veliahdına yatlık, Danimarka hükümetine mektep gemiliği, bir Rus tüccarına posta vapurluğu yapmıştı.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu **bir Yahudi**, _ **bu hurdayı** Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-75,34 Yelkenler artık kullanılmaz **bir haldeydi**, direklerden bile korkulurdu.

BGH-75,35 Ve **tek kazan**, bu timsah ölüsüne benzeyen yığıntıyı yürütebilmek için, **patlayacak derecelere** geliyordu.

BGH-76,2 **Bu isim** kendisine şöyle verilmiş:

BGH-76,3 **Bu adam** vaktiyle gene böyle hem buharlı, hem yelkenli **bir gemide** süvaryken, kamarasında fitilli bir barut fiçisi dururmuş.

BGH-76,5 Tayfanın **yarı aylıklarını** iç ettiği, yahut başka **bir münasebetsizlik** yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,7 **O zaman** kaptan, dudağından hiç düşmeyen sigara ile fiçiyi yaklaşıp:

BGH-76,9 ... sonra açığöz **bir miço**, geceleyin herifi gözetleyerek, fiçinin **arka tarafındaki** musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,12 Kendisine **o zamandan** beri Fıçı Kaptan diyorlarmış...

BGH-76,13 Mal sahiplerine yaranacağım diye, **bütün tayfanın** canını çıkarıyordu.

BGH-76,15 Zaten verdiği yemek de **sade suya** bakladan ibaretti.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki **genç ateşçimizin** **sıcak rüzgârdan** boğulmamak için eğilerek koştuğu ve **bu sırada** düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu **sade suya** bakla **bütün tayfanın** canına tak demişti ...

BGH-76,21 ... ve herkes **ilk iskelede** vapuru bırakıp kaçmayı düşünüyordu.

BGH-76,23 **Genç ateşçi**, söylediğimiz gibi, **demir merdivenleri** koşarak indi.

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi **bir adamdı**, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,29 **İri adam** müthiş **bir küfür** savurdu.

BGH-76,29 Vapura girdi gireli **bir kere** bile karnı doymamıştı.

BGH-76,32 **Genç ateşçi** süngüyü alarak ocağı karıştırmaya başladı.

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz insanın yüzüne rüzgâra benzeyen **bir ateş** çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

BGH-76,35 İnsan bunu adeta eritilmiş **bir maden** zannedecekti.

BGH-76,36 Ve **bir tencere**deki _ **kaynar su** gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen **beyaz dumanlar** saçıyordu.

BGH-77,1 **Genç ateşçi** _ **beş dakikada** bir sırsıklam olan **beyaz gömleğini** çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,3 **Islak saçları** kıvrılmış ve kordon kordon **terli alnına** düşmüştü.

BGH-77,4 Kabarık ve kırmızı pazılarından birbiri arkasına **beyaz damlalar** yuvarlanıyordu.

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu **ıslak vücut** insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-77,8 **Genç ateşçi**, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an** için kapadığı **siyah kapağa** gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,10 Bu öyle **bir işti** ki, en sağlam adamı **birkaç senede** tamamlardı.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, **yarı sakat** ve çürük **bir vücudu** _ **birkaç gün** daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,15 **Alt dudağının** _ **sol tarafını** dişlerinin arasına alarak başıyla kısa **bir hareket** yaptı.

BGH-77,16 **Bir şey** düşünmek istemediği zaman böyle yapardı.

BGH-77,17 Ve **bu sefer** bunları düşünmek istemiyordu.

BGH-77,19 Gerçi, bu ona **bir yaranın** üstünde parmakla oynuyormuş gibi **bir ıstırap** veriyordu, ...

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan **bir tek** imkân buydu; kendisinden **her şeyi** almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,23 Peki, kendisinden **her şeyi** niçin almışlardı?

BGH-77,23 **Birçok yerlerde** _ **birçok adamların** konuşmalarına kulak vermiş, onlardan daha az akıllı olmadığına kanaat getirmişti.

BGH-77,25 Kuvveti de yerindeydi; **şu halde** sırf **bir tesadüf** onu böyle, ötekileri öyle yapmıştı ha?

BGH-77,27 **O zaman** birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri **bir hareketten**, _ **bir kabarıştan** meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,29 Çünkü **öyle anlar** olur ki, insan, **çok cüretli** denebilecek şeylere bile kalkar, hiç akranı olmayanlara bile hücum eder; ...

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin yalnız **bir fikir**, görünmez **bir kuvvet**, _ **bir “tesadüf”** olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve **hiçbir zaman** şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve mal sahibi **seksen kat** üst üste giyebilirdi.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda **yirmişer lira** fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– **o zaman** bunların da **birer kat**, _ **ikişer kat** elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BGH-78,6 Birdenbire karnında **bir gurultu** başladı.

BGH-78,8 **Ne berbat** yağdı bu be!..

BGH-78,9 **Genç ateşçinin** başı dönmeye başladı.

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken kaptanın **açık kapısından** dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BGH-78,12 Ve dimağı **bir anda** _ **şu konuşmayı** yaptı:

BGH-78,14 “O neden et yiyor, **o sarhoş?**”

BGH-78,16 “Fakat o, **bir öküzden** daha budaladır!”

BGH-78,21 **Genç ateşçi** birdenbire küreği ve süngüyü fırlattı, **demir merdivenlerden** yukarı tırmanmaya başladı.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce **bir kaza** falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,27 **Kuru baklayla** ateş yakamayız biz!..

BGH-78,28 **O zamana** kadar böyle **bir şey** yapmayı hiçbirisi aklına bile getirmemişti.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman** ve **her vapurda** yaptıkları **bir şeymiş** gibi **bu sözler** onlara **gayet tabii** geldi.

BGH-78,35 Gemi müthiş sallanıyordu; o **yakıcı rüzgâr** tayfanın derilerini pul pul ediyordu.

BGH-79,3 Kaptan ahçıya kilerdeki **yarım koyunun** derhal bunlara verilmesini söyledi.

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği **eski günleri** düşünerek içini çekti.

BGH-79,8 **Yarım koyun _ bir işe** yaramadı:

BGH-79,10 Ve kaptan, **genç ateşçiyi** hemen Port-Sait'te, diğerlerini İstanbul'da vapurdan attı.

BGH-79,12 Fakat bunlar: "**Kuru baklayla** ateş yakamayız!" demesini ve kaptanın **yarım koyununu** almasını öğrenmiştiler...

BOH-80,2 "Orman bizim **her şeyimizdir** delikanlı, anamız, babamız, evimiz..." diye, yanımda oturan ihtiyar anlatmaya başladı.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki **büyük ormanda**, ağaçların üstüne atılmış kırmızı **bir çuha** gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,7 Ve **o anda _ her şey** değişiverdi.

BOH-80,8 Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve beyaz, ince **bir sisle** örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, **kuru yapraklar**, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta **kahverengi mantarlarla _ koyu yeşil** yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,15 Gürültülü **bir kımıldama**, bir ses kargaşalığı ormanın kenarlarından dışarı dökülüyordu.

BOH-80,16 Arkamızda büyük **bir şehir** gerinerek uyanıyor zannediyordum.

BOH-80,17 Birden **bir işaret** almışlar gibi **bu ahenge** hayvanlar da karışverdiler.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki **mutlak sessizliği** bile yırtan acı ve keskin **bir feryat**, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve **uzun hırıltılar, _ bu karanlıkla** beraber canlanan şehre korkunç **bir mahiyet** veriyordu.

BOH-80,24 **Biraz ileride _ ön ayağıyla** hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,2 **Buruşuk dudaklarının _ bir kenarından** aşağı doğru sallanan bu **küçük ateş**, sakallarına tuhaf **bir kırmızılık** veriyordu.

BOH-81,6 “**Her şeyimiz**, delikanlı, varımız yoğumuz ormandır bizim...” diye devam etti.

BOH-81,7 Ormanı evimizden iyi tanırız, **her ağaç** bizim kahrımızı anamızdan çok çekmiştir.

BOH-81,8 Köyümüz **bir ormanın** ortasındaydı, etrafını ağaçlar **bir duvar** gibi sarmıştı.

BOH-81,11 Çocukken değneklerden yaptığımız kağınlara **kuru yaprak** doldurur, arabacılık oynardık.

BOH-81,16 **Kırık dallar, _ devrilmiş kütükler** bize yol gösterirdi.

BOH-81,22 Kendisine **bir şey** olmuş gibiydi.

BOH-81,23 **Buruşuk yüzünde _ birçok çizgiler** daha belirmişti.

BOH-81,24 **Bir şey** söylemek istiyor, fakat tikanır gibi oluyordu.

BOH-81,25 Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun **her sarsıntısından** dökülen **bir acı** beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan **bir şey** varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve **bir haykırışa** benzeyen **bir sesle**:

BOH-81,31 “Delikanlı, bizim elimizden ormanımızı aldılar, bizi ormansız bıraktılar...Bizi **bir tek** ağaçsız bıraktılar!..” diye bağırdı.

BOH-81,33 Kasketini geri iterek seyrek **beyaz saçlarını** yakaladı.

BOH-81,34 Böylece **bir müddet** kaldı.

BOH-82,2 Sakalından külleri silkti ve yüzüne bakmadan, **oldukça sakın _ bir sesle**, şöyle anlattı:

BOH-82,6 Zaten yeryüzünde başka **bir şeyin** de olabileceğini bilmiyorduk ki memnun olmayalım.

BOH-82,7 **Bütün vazifemiz**, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,9 Dışarıdan gelecek **bir elin** bunların hepsini altüst edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,11 **Bir gün** hükümetin **bir şirkete** ormanın **öbür başında** işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın **öbür ucunda** birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl **bir tehlikenin** yanaştığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,16 ... **bu tehlikeyi** gücümüzün yettiği kadar kendimizden uzak tutmaya çabaladık.

BOH-82,18 Fakat ormana düşen **bu yara**, yavaş yavaş yayıldı, kökleşti.

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz **ihtiyar gövdeler** birbiri arkasına devriliyor, **çıplak meydanlar** gün günden artıyordu.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel **birer meydan** vardı.

BOH-82,24 Üzerlerinde yalnız **ezilmiş otlar**, _ **ufak yongalar** görülen **bir meydan**...

BOH-82,25 Sonra **bu yara**, işleyerek, büyüyerek bizim köyün baltalıklarına kadar dayandı.

BOH-82,26 Biz buraya yabancı **bir baltanın** girmemesi için hep birden karşı koyduk.

BOH-82,30 Hatta işsizlikten **bazı gençler** şirkete baltacı girecek oldular, hepimiz olmaz dedik.

BOH-82,34 Delikanlı, biz **köylü adamlarız**.

BOH-82,33 Aklımız **çok ilerisine** ermez.

BOH-82,34 Şirket bize, **bu ormanları** _ **son sistem** işleteceğim, dedi.

BOH-82,36 Fakat **bu işteki** geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırduğım zaman arkasına sığınıp **dört kişiyle** dövüştüğüm **bir ağaç** vardı.

BOH-83,7 Gövdesinde **o zamandan** kalma kurşun yaraları dururdu.

BOH-83,8 **Bir bacağımı**, _ **bir kolumu** kesiyorlarmış gibi oluyordum.

BOH-83,10 Gözümün yaşını silip ayaklarımı **kuru otlarda** sürüyerek uzaklaştım.

BOH-83,12 **Her şey, _ her şey** bitmişti artık...

BOH-83,13 Köy bile artık **eski köy** değildi.

BOH-83,16 Şimdi kasaba yolunun kenarında, **bir kulübede, _ yabancı biri** şirketin amelesine yiyecek ve içecek satıyordu.

BOH-83,19 Fakat beş altı yüz ağaçlık **bir parça, _ bir koru** vardı ki, **bütün köy,** ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-83,23 Bu, köye **eski günlerinin _ bir yadigârı**ydı.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, onların ağaçlarına **son günlerde** kurt düştüğünü, **büyük ziyanlar** verdiğini duymuştuk.

BOH-83,30 **Bir sabah,** bizim koruya baltacıların girdiği haberi köyü dolaştı.

BOH-83,32 Fakat **bu şaşkınlık _ çok az** sürdü.

BOH-83,33 Herkesi **bir ağırlık, _ ümitsiz kararlar** verdikleri zaman insanlara gelen **bir ağırlık** kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde **son kurşunu** atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen **bir nefer** gibi sakindik.

BOH-83,36 Tıpkı **o nefer** gibi, dudaklarımızın kenarında acı **bir istihza** vardı.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki **bir pilicin,** yahut kesilmek üzere olan **bir koyunun _ son çırpını**şlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,3 Onlar da bunun faydası olmadığını belki **çok iyi** bilirler ama...

BOH-84,5 Sert **bir rüzgâr** çıkmıştı.

BOH-84,5 Ormanın **bütün dalları, _ bütün yaprakları** ötüyor, haykırıyordu.

BOH-84,6 **Bu sesler** fırtınalı **bir denizin** gürültüsüne benziyordu; ağaçlar **büyük dalgalar** gibi iniyor ve çıkıyorlardı.

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren bu **muazzam uğultu,** ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvırıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki **bir flütün _ diğer aletlerin** sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,14 Ta **ne zamanlardan** beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,16 **Bu acı,** gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları hep birden bir kurt sürüsü haline koymaya kâfi geldi.

BOH-84,19 **Bir tek** ağaca el sürerlerse analarını belleyeceğimizi söyledik; durdular.

BOH-84,20 Azlıktılar ve böyle **bir şey** beklemiyordular.

BOH-84,22 İçimizden birini kasabaya, hükümetin **bu işlere** karışan memuruna yollayıp bekledik.

BOH-84,23 **Bu bekleyiş** akşama kadar sürdü.

BOH-84,25 Hükümetin memuru **geç vakit**, yanında şirketin **bir memuruyla** beraber geldi.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru yanındaki **iki candarmaya** bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-84,33 **O zaman** köylü; kadın, erkek, **bütün köylü**, _ **hiçbir işaret** almadan, hiç kavilleşmeden, sanki **bir elden** idare ediliyormuş gibi, **o anda** yerlerinden fırladılar.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlar**da hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka **bir şey** duymak mümkün değildi.

BOH-85,6 Fakat hükümetin **göbekli memuru** ancak köye kadar koşabildi, orada köy odasına saklanarak kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,9 Biz de, artık **her şeyin** bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak **bir şeyimiz** yoktu.

BOH-85,12 **Her şey** beklediğimiz gibi oldu:

BOH-85,13 **Ertesi gün** imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarılarından başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,17 **Bir şey** yapamamaktan, **bir şey** yapamayacağını bilmekten doğan **bir şaşkınlıkla** taşlamışlar.

BOH-85,21 Ormandan **hafif sesler** geliyordu.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, uzun ve atlas **bir etek** dolaşıyormuş gibi fişiltılar vardı.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan **bir odada** bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

BOH-85,26 Orman dev büyüklüğünde **bir çocuk** gibi mışıl mışıl uyuyordu ve **bu sesler** onun nefesleriydi.

BOH-85,28 İhtiyar yeni **bir sigara** yakarak kalktı.

BOH-85,28 Bilmediğim **bir tarafa** doğru ağır ağır yürüdü.

BOH-85,29 Ben de atıma binerek bu **uyuyan ormanın** _ **zifiri karanlığına** doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,5 Kadının **esmer teninde** elbiselerinin hafifçe gölgelediği **bir yol**, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,8 Dudu'nun kocası **üç sene** evvel düğün yerinde birisini vurmuş, **on sene** yemişti.

K-86,9 Gerçi ölene kurşun atanlar **sekiz kişi**ydi ve **rastlayan kurşunun** kimin silahından çıktığı belli değildi, ...

K-86,13 Vilayet **ağır cezası** da **bu ikisine** _ **onar seneyi** dayamıştı.

86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirtceğini, koğuşun **baş taraflarında**, biti az, temizce **bir yere** geçeceğini söylüyordu.

K-86,22 **Bu esnada** öğretmen Dudu'nun göğsündeki **gölgeli yolu** biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-87,4 Topu topu **bir kazı** vardı; onun da yumurtalarını bakkal İlyas Efendi'ye bağlamıştı.

K-87,5 Kaz **her gün** yumurtlarsa, geçenlerde Hüsnü'ye içlik yapmak için aldığı bezin parasını **bir ayda** ödeyecekti.

K-87,9 Hem sonra **bir kaz**... Halbuki Seyit **iki tane** istiyordu...

K-87,12 Dudu Seyit'e götürmek için **bir kaz** isteyince **yeni dul** bağırdı:

K-87,17 Dudu kapıdan döndü ve korkusundan **başka akrabalarına** gidemedi...

K-87,18 Evde **dört yaşındaki** oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-87,19 **Bu gece** korkuyordu.

K-87,23 Halbuki Seyit **iki tane** kaz istiyordu.

K-87,27 **Komşu bahçedeki** çitin arkasından **başka kazlar** cevap verdiler.

K-87,28 Sonra çitin **bozuk yerine** doğru yürüdü.

K-87,29 **Öteki bahçeye** geçti.

K-87,29 Birbirlerini itip kakalayıp köşeye sinmeye çalışan kazlardan **bir tanesini** yakaladı.

K-87,32 Kazları ayaklarından tutarak **bir eline** aldı.

K-87,33 **Öteki** eline de **bir torba** bulgur yüklendi.

K-87,34 Hüsnü'nün eline de ufak **bir çömlekle** pekmez verdi.

K-87,37 Şehirle köyün arası yayan **dokuz saatti**.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı **üç aydan** beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, **birkaç gün** yatıyor, daha ağır **bir hasta** gelince taburcu ediliyordu.

K-88,7 **Böyle hastaların** cezalarının tecili ve tahliyeleri icap ederdi.

K-88,10 Çünkü **çok fakirdi**.

K-88,15 Hem de **yarı aç**.

K-88,16 Hasta olduğu için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve **bir tayınla** kalıyordu.

K-88,18 Bu **bir tayını** da **üç günde** yiyor, **kalan ikisini** satarak katık yapmak istiyordu.

K-88,20 Ve **bütün gün**, hiç kalkmadan yatardı.

K-88,21 **Biraz ilerideki** pencereden **bir avuç** kadar gökyüzü görünürdü: Masmavi...

K-88,24 Köye mektup yazdırdıktan sonra **uzun müddet** yollayamadı.

K-88,27 Daha fazla bekleyemeyeceğini anlayınca, **iki bükülü** mektubu kuşağının arasından aldı.

K-88,28 Görüşme gününde nizamiye kapısına giden **bir mahpusa**: “Şunu bizim gelip giden köylülerden birine ver!” dedi.

K-88,32 Mektubu götürecek olan köylünün **bir sürü** mahkemeleri vardı, **on gün** kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

K-89,1 Gözleri, avuç içi kadar **mavi göğe** dikilmiş, yattı.

K-89,2 Yalnız akşamüzerleri, yattığı yerde biraz **kuru tayınla** _ **biraz pekmez** yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

K-89,6 Evlendikten **bir ay** sonra askere gitmiş, tezkere aldıktan **yirmi gün** sonra hapsedilmişti.

K-89,13 Fakat tam **bu sırada** _ **birkaç hapis** _ **bir sedye** çıkardıkları için **o tarafa** gitti.

K-89,17 Başgardiyan da elindeki **bir kâğıdı** gardiyanlara ve **bazı mahkûmlara** imzalatıyordu.

K-89,18 Bu, ölünün **bir yorganı**, bir **bakır kabı** ve **bir çift _ eski kundurası** kaldığına dair müzekkereydi.

K-89,20 Sedyeye kapıdan çıkarken gardiyan **biraz ötede** duran Dudu'ya sordu:

K-89,23 “**Opruklu Seyit**’i.”

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve **bir gardiyanla _ hafif cezalı _ iki mahkûm** tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-90,1 Dudu şehirde **bir hafta** kalabilir mi hiç?

K-90,11 Kaz çaldığı için kasabada muhakeme edildi ve **üç aya** mahkûm oldu.

BF-91,1 **Bir Firar**

BF-91,2 **İki candarma** İdris’i aralarına almış götürüyorlardı.

BF-91,7 Halbuki böyle **bir şeyden** haberi bile yoktu...

BF-91,8 **Ne çare?**.. Dayak bu... **Her şeyi** söyletir.

BF-91,9 En aşağı **yedi sene** yiyecekti.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, ara sıra ayağı **bir taşa** takılıp sendeledikçe candarmaların birisi koluna yapışuyordu.

BF-91,13 Bunlar da aslında **fena adamlar** değildi...

BF-91,18 İdris de zaten **kaç senedir** buralarda serseri serseri dolaşüyor, **binbir türlü** dalaverelere girip çıkıyordu.

BF-91,20 **Birkaç kere** de sigara kâğıdı ve çakmaktaşı satarken yakalanmıştı.

BF-91,22 **Asıl mühimi**, köylü kendisinden şikâyetçiydi.

BF-91,23 **İlk zamanlarda _ rahmetli babasının** –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun **bu hallerini** görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris’i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, İdris’i vakadan **bir gün** evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

BF-92,4 **Üst tarafını** candarmalar söylediler...

BF-92,9 **Bu dakikada** aklında, ne yediği dayak ne de yiyeceği **yedi sene** vardı.

BF-92,10 Onun zihnini büsbütün başka **bir şey**, başka **bir düşünce** dolduruyordu.

BF-92,12 **Bu düşünce** ona dayaktan ve hapisten daha acı geliyordu.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası **bir çare** arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,18 Bunun için paraları ve **gümüş saatleri** nereye koyduğunu söylemek icap ediyordu.

BF-92,20 Ne parası? Ne **gümüş saati**... Hatta ne soygunu?..

BF-92,24 Fakat paralarla **gümüş saatleri** meydana çıkarmak zor...

BF-92,25 Hem **çok zor**...

BF-92,29 **Bir sigara** verdiler.

BF-92,20 **O zaman** İdris ilk aklına gelen ismi söyledi:

BF-92,32 İdris'in de **o zaman** düşündüğü yalnız buydu.

BF-92,33 Fakat İmamköyü'ne doğru yola çıkınca büsbütün **başka şeyler** düşünmeye başladı.

BF-92,35 Süleyman Ağa, kendi köyünde olsun, İmamköyü'nde olsun, ona hâlâ yardım eden **bir tek** kişiydi.

BF-92,36 Kahvesinde **yatacak yer** verir, ona nasihat falan ederdi.

BF-93,1 Nereden aklına evvela **bu zavallının** ismi gelmişti?..

BF-93,2 Şimdi candarmalar, **hiçbir şeyden** haberi olmayan ihtiyarı yatıracaklar ve döveceklerdi.

BF-93,4 Süleyman Ağa: "Bilmiyorum!" diyecek, **binbir türlü** yemin edecek, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,5 **Titrek** sesiyle yalvaracak, anlatmak isteyecek, kıvrım kıvrım kıvrınacak, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,7 **Ak sakallı** ihtiyarın, sakallarından yaşlar akarak ağladığını görür gibi oldu.

BF-93,8 İhtiyarın **iki kat** olmuş beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, ferî kaçıp dışarı fırlayan **iki gözün** kendisine dikildiğini, "beğendin mi ettiğini, İdris!" demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,12 Beline tekrar **bir dipçik** yemiş gibi inledi.

BF-93,14 Sonra **bir sigara** daha çıkarıp verdi...

BF-93,15 İdris sigarayı göbeğinin üzerinde sallanan **kelepçeli elleriyle** yakalayarak ağzına götürdü.

BF-93,20 Evvela bir iki **uyuz ağaç**, sonra birkaç **kerpiç ev**... Beş on **çıplak çocuk**... **Yüz adım** daha... Sonra köye geleceklerdi... Ve Süleyman Ağa...

BF-93,24 Şosenin **sağ tarafı** fundalıktı.

BF-93,26 Bir sıçradı, hendeğin **öbür tarafına** atladı, düştü, tekrar kalkarak fundalıkta koşmaya başladı.

BF-93,27 Candarmalar “şırrak” diye mekanizmaları açıp kapadılar, ondan sonra iki **tok ses...**

BF-93,29 Havada kısa ve keskin **bir vınlama** oldu, İdris olduğu yere yıkıldı.

BF-93,30 Ağzından ince **bir çizgi** halinde kan geliyordu.

BF-93,31 Gözlerini açtı: “Süleyman Ağa’nın **bir şeyden** haberi yok...” dedi.

3.3.2. İsim Unsuru ve Sıfat Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

3.3.2.1. Sıfat Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

3.3.2.1.1. Sıfat Unsuru İyelik Grubu (Sıfat-Fiile Gelen) Olan Sıfat Tamlamaları

D-14,10 Vicdan azabı dedikleri şey, ancak bir hafta sürer.

D-14,11 Ondan sonra en aşağılık katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-14,29 Kalbin olduğu yerde duruyor ve sen onu filana veya falana veriyorsun...

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-16,5 Kadınlar taze söğütlerden yaptıkları sepetleri yakın köylerde satmakta güçlük çekmiyorlardı.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-16,32 Çok konuşmaz, konuştuğu zaman da içindekilerden bize bir şey sezdirmezdi.

D-18,14 Ben anladığım zaman alev saçağı sarmıştı...

D-19,9 “Sen bizim çeribaşımızsın” dedi, gezdiği yerler benden çok, tecrübelerin fazla, aklın, dirayetin bütün Çingene’lerden üstündür.

D-20,19 İki gün sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman viyolonsel caldığı bir ağacın** altına götürdüler.

D-20,23 Fakat **birbirinin kucağına atılacakları zaman** şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları **bildikleri** **afsunları** okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-21,23 **Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü** yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-22,1 Adaşım, ben **o gece dinlediğim** şeyleri öldükten sonra bile unutamam.

D-22,14 Ve öyle şeyler çalıyordu ki adaşım, onları anlatmaya **bizim kullandığımız kelimelerin** takati yoktur...

D-23,11 Bir nefes alımı kadar hepimiz **olduğumuz** yerde kaldık, sonra delice bağırarak arkasından koştuk...

D-23,21 **Seni gördüğü zaman** zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi için yazdığım bu kitabı** _ **ona verdiğim zaman** o da _ **benim için sakladığı** kalbini verecek..."

KŞ-25,30 Bana **tanımadığım** şeylerden, saklı güzellikler ve hakikatlerden bahsedebilir misin?

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri **baktığı** şeyleri görüyordu ve sinirlerinde hissetmek, kafasında düşünmek kabiliyeti vardı...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın **nehre avuç avuç serptiği** **gümüş kırıntılarını** toplamak için, suyun üstünde sıçırıyorlardı.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, **gümüş bir kalemle gümüş ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri** sevgilisine yolladı.

KŞ-27,5 **Sokaktan geçtiğin zaman** kadınlar pencerelerden eskisinden daha çok sarkacaklar, ...

KŞ-27,19 **Hayatlarında hiç sevmemiş olanların tahayyül edemeyecekleri bir acı** onu boğuyor;

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –**kendilerinin buldukları**– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefî hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı aç çocuğu** yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve **karnında taşıdığı günahsız çocuğu** öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam bir buçuk sene sonra, **altın bir kalemle altın ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri** sevgilisine yolladı.

KŞ-30,21 **Gezdiğin yabancı yerlerin** büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.”

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği** birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün sevgilisini, evini, bütün **bıraktığı yerleri** yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman,** büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,28 Bu sefer **gördüğü şeyler** onu hayretten hayrete düşürüyordu.

KŞ-33,30 **Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin** birer merasim ve gösteriştten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,10 **Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin** her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, **siyah meşin ciltli bir deftere yazdığı şiirleri** sevgilisine yolladı...

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, **onu yazdığı müddetçe** insanların arasına karışmadı.

KŞ-35,8 **Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı** halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-36,23 Ve sen **benim için yazdığın bu kitabı** yine benim için yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-36,26 Ve **genç şairin elinden çekip aldığı şaheseri**, orada, mercan alevlerle yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların **fırtınada devrildikleri zaman** yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çıgıllara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseri**yle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-39,3 Ve dişi **onun söylediği şeyleri** anlıyormuş gibi başını salladı ...

K-39,23 Şu budala serçe bile üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, **arasından ucuğumuz ağaçları** bile fark etmiyoruz.

K-39,26 **Yarın öldüğümüz zaman** birisi bize sorsa: ‘Dünyada neler gördünüz?’ dese herhalde verecek cevap bulamayız.

K-40,11 Eğer kırlangıçlarda kitap yazmak âdet olsaydı, **bunların yazacakları kitaplar** muhakkak ki üniversitelerde okutulurdu.

K-40,35 Fakat **konuştukları dil**, diğer kırlangıçların diliydi...

K-40,36 ... ve bu dilde, **söylemek istedikleri şeyleri** söylemekten utanıyorlardı.

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dişi **söylemek istediği şeyleri** gözleriyle anlatmak istedi.

K-41,9 Tam bu sırada, **üzerinde oturdukları söğütten** sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve **orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı** unutmadılar.

V-43,22 Yaklaştıkları zaman, kulaklarına tok bir viyolonsel sesi geldi.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak vıgınına davadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,21 Sustular. “Gidelim!” dediler. “Köye döndüğü zaman anlarız...”

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına davadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,19 Genç kız, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonseliyle konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-45,35 Gözlerinde, sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu vardı.

V-46,14 Heyhat, saadet dedikleri el, insanları okşamakta pek hasistir.

V-46,18 Bahtiyarlıklarını bulundukları yerde hapsetmek istemediler.

V-46,21 Gezdikleri yerde _ her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını sanıyorlardı.

V-48,1 Ve bir gün, maun ağacından haftalarca uğraşarak yaptığı viyolonselle geldi.

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,14 **Öğrendiği parçayı** akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,26 “Hayır, bunu **son günümün yaklaştığını hissettiğim zaman** vereceğim...”

V-50,2 Onun **kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna** bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,22 İşte bu genç adam, **sağlığında dinletemediği parçayı** karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,2 **Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde**, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-52,23 Evvela **istikametini kestiremediğim bu gürültünün**, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,27 ... ve **davanmakta olduğum kapının** arkasında durdular.

BSKH-52,30 ...fakat **–ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde–** kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-53,13 –Ah, bu, **dünyada gördüğüm şeylerin** belki en korkuncudur–.

BSKH-53,20 **Omuzuma bir gece kuşu gibi konduğu zaman** korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim bu merdiveni** kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda** birdenbire durduk.

BSKH-55,7 **Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman**, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,16 Aynen **içinde bulunduğumuz binanın** şeklinde bir kandil...

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, bu muntazam dişler, onların arasından, şimdi **bizim konuştuğumuz şeylere** benzemeyen ne tatlı sözler çıkardı bilsen...

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, **bakmaya tiksindiğin bu dişleri** görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların** güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-57,5 **Konuştuğum şeyler** benden evvel yüzlerce defa tekrar edilen lafların değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,6 Halbuki ben, kulaklara **bilmedikleri şeyleri** söylemek, göz hudutlarının arkasına geçmek istiyordum.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, **açık bıraktığımız şeyleri** görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-57,13 **Sakladığımız hakikatleri** nasıl bir cesaretle anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri ince bir kalem olup bu yaprakları bütün **bilmediğim şeylerle** doldursunlar ...

BSKH-57,27 **Benim farkına varamadığım bir rüzgâra** hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,29 **Yaklaştırdığım ateşler** yalnız fitili kızartıyor ve oradan hoş olmayan kokular çıkarıyordu.

BSKH-58,6 Artık **bulmak istediğim hakikati** burada arayacaktım:

BSKH-58,11 **Etrafımda dolıştığım hissettiğim büyük hakikate** burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada**, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,26 Alevlerini, birleşmek istiyor gibi, birbirlerine eğerlerdi ve **birisinin yetişemediği yeri** öteki aydınlatırdı...

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, **etrafa dağıttıkları aydınlığın** ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, o kadar hayat doluydu ki, **yanacağı müddeti** sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,24 **Artık sonlarına yaklaştığım kitabı** avuçlarımın arasında sıkıyor, ...

BSKH-59,30 Ellerimin titremesi arttı, fakat ben **baktığım şeyleri** daha sebatlı ve ihtizamlı görmeye başladım.

BSKH-59,32 Ah, ey **peşinde koştuğum hakikat**, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,3 **Yazdığım yazıları** seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,16 **Konacağı** dalın etrafında uçan bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,23 **Bazan açılır gibi olduğı** halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,29 **Okuduğum** müddetçe hiç ses çıkarmadan yanımda oturan adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaştığım** iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,14 **Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım** bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum** bir kitabın _ **en çok okuduğum** bir satırı bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,24 Bir kere de onlarla laubali oldunuz mu size **malik oldukları** her şeyi verirler ...

BDH-65,25 ... ve onlar **bizim istevebileceğimiz** her şeye fazlasıyla maliktirler.

BDH-66,15 Ve bende, **onların asıl bayıldıkları** gurur ve teenniden, ağırlıktan eser yoktur.

BDH-66,21 **Onlarla beraber olduğum** zaman donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam oluyorum.

BDH-66,27 Ama **yalnız ve kadından uzak kaldığım** zamanlar...

BDH-67,7 **Her gelişinde boğmaya mecbur olduğum** bu hislere gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,18 ... **bacaklara indiğim** zaman tıkandığımı, boğulur gibi olduğumu, avaz avaz bağırmak istediğimi hissediyordum.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve **başlamış olduğu** fena bir kelimeyi yarım bıraktırdı.

BDH-67,33 **Yüzüne baktığım** zaman, gözlerinin etrafının şiddetle karartılmış olduğunu gördüm.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle sımsıkı sardığı** başının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-68,2 **Bulunduğumuz** yer bir köşebaşıydı ve sağımızda loş ve kimsesiz bir sokak uzanıyordu.

BDH-68,25 Ve bu küçük an, bana bütün **geldiğimiz yoldan** uzun görünüyordu.

BDH-69,2 **Ateş gibi yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman** ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-70,5 Sonra da **burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın bir para...**

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, **sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler** yoktu.

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve **neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.**

BDH-72,26 Ve **ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman**, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,32 Tahmin etmiyorum ki **senin bulunduğun yerler** buradan daha aydınlık olsun.

BDH-72,33 **Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, ellerini böyle yumruk yaparak avucuma vermek istediğin anlar** olacaktır.

BDH-73,27 **Bulduğum yerden** kımıldayamıyordum.

BGH-75,18 ... **Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı paraların** birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-76,15 Zaten **verdiği yemek** de sade suya bakladan ibaretti.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an için kapadığı siyah kapağa** gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,16 **Bir şey düşünmek istemediği zaman** böyle yapardı.

BGH-77,31 ... fakat **hücum edeceği şeyin** yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-78,6 **Biraz evvel yediği yemek** boğazına kadar çıktı ve orayı ateş gibi yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman ve her vapurda yaptıkları** bir şeymiş gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BGH-79,8 **Acele ile yaptıkları** pirzolayı sıcaktan yiyemediler ve denize attılar.

BOH-81,4 **Sıkarak ufalttığı** gözlerini ayaklarının ucuna, yahut yüzüne dikerek kırıştırıyordu.

BOH-81,11 Cocukken değneklerden vaptığımız kağınlara kuru yaprak doldurur, arabacılık oynardık.

BOH-81,15 Hiç bilmediğimiz yerlerde bile sıkıntı çekmeden yolumuzu bulurduk.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-85,16 Sonra duydum ki, delikanlılarla kadınlar onun bulunduğu odayı sabaha kadar durmadan taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrısı kazadaki müstantiğe para yedirip men'i muhakeme kararı almışlardı.

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, geçenlerde Hüsnü'ye içlik yapmak için aldığı bezin parasını bir ayda ödeyecekti.

K-89,2 Yalnız akşamüzerleri, yattığı yerde biraz kuru tayıyla biraz pekmez yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

BF-92,9 Bu dakikada aklında, ne yediği dayak ne de yiyeceği yedi sene vardı.

BF-92,16 Düşündüğü şey şuydu:

BF-93,29 Havada kısa ve keskin bir vınlama oldu, İdris olduğu yere yıkıldı.

BF-93,35 Olduğu yerde dimdik kaldı.

3.3.2.1.2. Sıfat Unsuru İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi-...

D-18,1 Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,26 Değirmencinin köve indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,15 Ben ki, arkamdan uşaklarını koşturan konak sahibi hanımlara başımı çevirmedim; ...

D-20,26 Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kavislerin kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyanların, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,1 İşte, benden evvel gelenlerin ve benden sonra gelecek olanların yetişemeyecekleri yüksekliğe çıktım.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin

buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta **belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete** geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir **silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla** saldırarak onları sansarın önündeki civecivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, **Çin ipeği örtülü yataklarda**, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-31,14 Ve genç şair tam iki sene **hiçbir insanın giremediği** hudutsuz kum çöllerinde dolaştı.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de **üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek** görülüyordu.

KŞ-31,32 Burada **insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu** bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-33,19 **Her şevi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudretleri olduğu** halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-34,5 İşte **genç şair[in] şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı** bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü **şimdiye kadar yazanların ancak var olduğunu bildirdikleri** şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, **gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi olduğu** halde bizzat geldi.

KŞ-35,19 **Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı** şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları** gürültüye, **ormana bir yıldırım düştüğü zaman** – **vahşi hayvanların kopardıkları** çıgıllara, ateş saçan bir yanardağın

geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, minimini alevlerin kitabın meşin cildini ağlayışlı bir çıtırtıyla bükükleri ocağa doğru attı.

K-38,14 (İki kişi[nin] birbirlerini yeni tanıdıkları zaman havadan sudan bahsetmek âdettir.)

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

V-44,12 Siyah, kıvrık sakallarının çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-46,30 Geminin kaburgaları çatırdamaya başladığı zaman, birbirlerine sarıldılar.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-48,29 Bazan üzüntülerin uzattığı, bazan yalancı bir sevincin kısalttığı günler çok çabuk geçti.

V-49,13 Bir tek isteği, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çıtırtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-54,16 Ben bu yarım aydınlığın verdiği cesaretle ona soruyordum:

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, toprak altından gelen bir bağıris halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-58,1 Fakat ara sıra bunlardan biri, hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen olmadığı halde, yavaşça kararveriyordu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştihakla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sözüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışındaki tabii ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-70,16 Ve senden yüz kat akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, – haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeste ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-83,4 Artık çocukluğumuzun, delikanlılığımızın geçtiği yerlerde yüreğimiz sızlamadan dolaşamıyorduk.

BOH-83,21 Çocuklar, babalarının anlattığı eski, büyük ve esrarlı ormanı burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağırdığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,5 **Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol**, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-89,10 **Sokulduğu zaman** candarma itti ve “geri git!” diye bağırdı.

3.3.2.1.3. Sıfat Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,4 Sonra **bir sürü çarklar**, kocaman taşlar, miller, sıçraya sıçraya dönen tozlu kayışlar...

D-14,27 Atma be adaşım, **kaç tane kalbin** var senin?..

D-15,14 İkindiye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen **açık renkli çınar ve kavaklar** gözüme ilişti.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da **dört tane tahta oluğa** taksim oluyordu.

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin **siyah kiremitli çatısını** örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydana gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hıştısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular **iki sıra taze kavağın** ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,27 Ve **bir kurşun atımı** ötede beyaz minaresiyle bir köy görünüyordu.

D-16,6 Çalgıcılarımız **yarım gün uzaktaki** köylerden bile düğüne çağırıyorlardı.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki **al vanaklı güzeller**, ne de **ince dudaklı Çingene kızları** onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabiliyorlardı...

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, kalçalarına kadar uzanan **ince örgülü saçları** vardı.

D-21,21 Tavlada sallanan **iki tane gaz lambası** etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

KŞ-24,2 Genç şair **siyah meşin ciltli ufak kitabı** havaya kaldırarak bağırdı:

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, **bıçak gibi keskin kokulu** sardunyaların, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, **bıçak gibi keskin kokulu sardunyaların**, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ...

KŞ-24,23 **Siyah meşin ciltli kitabın** sahifelerine bakarak haykırdı:

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne **mısraları gibi tatlı ve ince** endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların **pembe dudaklı çapkın gelinciklerden**, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücöklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin** toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve **alçak duvarlı bahçelerde** ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, gümüş bir kalemle **gümüş ciltli bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,20 ... sanki **gür alevli bir meşale** göğsünün içerisinde dolaşarak kaburgalarını yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-28,4 Ve diğeri bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden **yirmi muazzam ciltlik kitaplarını** hediye ettiler.

KŞ-28,16 Ve **keskin kokulu portakal bahçelerinde**, _ **erguvan renkli güller** arasında, ay ışığının renklerini aksettiren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, **zebercet saplı asalarıyla**, **gümüş bilezikli zenci köleler** arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, **geniş yapraklı çınarların** altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış **buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini** dinledi.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren **yirmi tane düşmana**, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemençeyle **binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını** haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka** ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya **alçak küpeşteli alamanalar**, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak **mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini** soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine **beyaz alevli inci salkımları** koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, **Cin ipeği örtülü yataklarda**, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam **bir buçuk sene** sonra, altın bir kalemle **altın ciltli bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana bitip tükenmez şereflerin **erguvan renkli maşlahını** giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,33 Odanın aynı **koyu lacivert tülle** örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,5 Siyah, **gözleri kamaştıracak kadar siyah bir boşluk...**

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin **bir tek elbisesi** olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,36 Fakat o, böylece **ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla**, bunların çocukları, **küstahlık ve rıya adlı iki zavallıyı** tanımış oldu.

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, **siyah meşin ciltli bir deftere** yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-37,8 O zaman aralarında **öyle korkunc bir mücadele** başladı ki, köpüren ağızlardan feci soluklar ve hırıltılar çıkıyor, ...

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak **bir avuç mavimtırak kül** döküldü...

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak **şeffaf kanatlı küçük böcekleri** yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-39,23 Şu budala serçe bile **üç günlük ömrünü** keyifle geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahcup bir kadın gibi **iri yapraklı ağaçların** arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, **geniş gövdeli baobap ağaçlarının** altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-47,25 Onu, sert kokular dağıtan ağaçlar arasında, **berrak sulu nehirlerin** kenarında gezdiriyor; ...

V-49,1 Belki, evet, belki **iki üç günlük ömrü** vardı.

V-49,13 **Bir tek isteği**, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

BSKH-51,10 Ve **yıkık duvarlı bir bahçenin** ortasında, harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,17 ...aralarından otlar fişkıran **çakıl döseli bir yoldan** yürümeye başladım...

BSKH-53,4 **Kırmızı çilli kapaklar** arasında, bir granit yosununa benzeyen soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, beni sürükleyen adamın, evvela **karışık saçlı başı** belli oluyor, ...

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında siluet halinde ağaçlar, **karışık şekilli dağlar**, hayat ve ışık dünyası vardı...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, **bıçak varası gibi ince uzun pencereleri** ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,27 ... **siyah elbiseli** adam: “Pek mi korktun?” diyordu.

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, bu muntazam dişler, onların arasından, şimdi bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen **ne tatlı sözler** çıkardı bilsen...

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında **ne hayat dolu parlayışları** vardı.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran **siyah kadife kaplı ince bir kitabı** aldı.

BSKH-58,25 Beraber yanmak için yapılmış **iki tane kandil** vardı.

BSKH-58,29 **O kadar benzer** ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-59,13 **O kadar tatlı bir ışığı** vardı ki, kandilin parlak madenine su halinde akan bu ışık, çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-60,34 **Siyah elbiseli** adam yavaşça ayağa kalktı, hafiften gelen sesiyle:

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım **iki damla yaş**, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama **o kadar karışık bir halde** yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın **çok masum bir cümlesi** veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-66,34 Ve o zaman benim için yalnız **bir tek kadın** vardır.

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları yalnız **bir tek** hissimle severim, hatta anamı bile...

BDH-67,35 Siyah bir tülle sımsıkı sardığı başının iki kenarından **açık sarı saçlar** fırlıyordu.

BDH-68,11 Yürüyüşü muntazamdı, fakat küçük ve **biraz şaşkın adımlar** atıyordu.

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların namuslu rolüne çıkması, bu **gayet iyi usul**...

BDH-69,28 **Altı yüz sahifelik** roman...

BDH-69,28 **Altı yüz sahifelik** roman...

BDH-69,39 **Ne müthiş** şey be!

BDH-69,34 **O kadar güç bir şey** de olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-70,1 Fakat **ne yaman usul** be...

BDH-70,16 Ve senden **yüz kat akıllı ve usta** adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BDH-71,16 Sen **envai türlü** adamların keyiflerine uymuş, türlü sarhoşların türlü kepazeliklerini görmüşsündür.

BDH-71,23 Aman yarabbi, **ne güzel** gözlerin var senin...

BDH-73,12 **Cok hafif bir** sesle cevap verdi:

BDH-73,15 **Kadife yakalı** siyah mantosunu giydirdim.

BGH-74,25 Fakat şimdi **bir senelik** deniz hayatı onu başka şey olmak istemekten vazgeçirmişti.

BGH-75,10 Deniz ona **oldukça mükemmel** bir arkadaşı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, **dört senelik tahsil** ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan **bir tek imkân** buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve mal sahibi **seksen kat üst üste** giyebilirdi.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda **yirmişer lira fazla** verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BGH-78,8 **Ne berbat** yağdı bu be!..

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla **koyu yeşil yosunlar** bile canlanmıştı.

BOH-81,31 “Delikanlı, bizim elimizden ormanımızı aldılar, bizi ormansız bıraktılar...Bizi **bir tek ağaçsız** bıraktılar!.. “diye bağırdı.

BOH-82,2 Sakalından külleri silkti ve yüzüne bakmadan, **oldukça sakın bir** sesle, şöyle anlattı:

BOH-83,19 Fakat **beş altı yüz ağaçlık** bir parça, bir kuru vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-83,19 Fakat **beş altı yüz ağaçlık bir parça, bir kuru** vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-84,19 **Bir tek ağaca** el sürerlerse analarını belleyeceğimizi söyledik; durdular.

K-87,23 Halbuki Seyit **iki tane kaz** istiyordu.

K-87,33 Öteki eline de **bir torba bulgur** yüklendi.

K-88,27 Daha fazla bekleyemeyeceğini anlayınca, **iki bükülü mektubu** kuşağının arasından aldı.

K-88,32 Mektubu götürecek olan köylünün **bir sürü mahkemeleri** vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

K-89,18 Bu, ölünün bir yorganı, bir bakır kabı ve **bir çift eski kundurası** kaldığına dair müzekkereydi.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla **hafif cezalı iki mahkûm** tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

BF-91,18 İdris de zaten kaç senedir buralarda serseri serseri dolaşiyor, **binbir türlü dalaverelere** girip çıkıyordu.

K-92,35 Süleyman Ağa, kendi köyünde olsun, İmamköyü'nde olsun, ona hâlâ yardım eden **bir tek** kişiydi.

K-93,7 **Ak sakallı ihtiyarın**, sakallarından yaşlar akarak ağladığını görür gibi oldu.

3.3.2.1.4. Sıfat Unsuru Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,8 Taşların yanında, duman halinde, **sıcak ve ince zerreler** uçuşur.

D-13,13 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların **kâh yükselen, kâh alçalan** ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-14,5 Ona sararmış yüzünü göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona **uzun ve acındırıcı mektuplar** yazdın değil mi?..

D-14,19 Bir bıçak olarak **kolundaki ve bacağındaki adalelere** saplamak ve böylece bir nehre atılarak yüzmek elinden geliyor mu?

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingene'ler.**

D-15,4 **Can sikan ve bize hiç uymayan** bir kıştan sonra ısıtıcı güneş ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-15,6 Sırtlarında **beyaz ve kısa bir gömlekten** başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra **dar ve taş bir mecra**ya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-16,12 **Uzun, sivri, ucu biraz aşağı kıvrık burnu...**

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, bizim **mağrur ve insafsız Atmacamız**, değirmencinin bu sakat kızına vuruldu.

D-20,1 Aramızda **anlaşılmaz, boğucu bir havanın** dolaştığını hissedeceğiz.

D-20,31 **İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları** bildikleri afsunları okuyorlar, bütün **iyi ve fena ruhları** zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın **siyah ve parlak gözleri** hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın acınacak bir perişanlıkla çırpınan büyümüş gözlerine...

D-22,16 Bazan **okşayan, ısıtan bir sabah güneşiydi...**

D-22,17 Fakat derhal **yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası** oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,20 **Son ve keskin bir çığlıktan** sonra Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-23,6 Kendisini bu **kahredici**, bu **parçalayıcı** ağrılardan kurtaracak bir imdat...

D-23,23 Atmaca **yerinden fırlayan ve "iş işten geçti" demek isteyen** gözlerle bize doğru geliyordu.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla** uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-26,6 **Kadınları hayran eden, çeken** şeylerin buna tesiri yok.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, **sarışın ve hayalci papatyalardan** aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin** kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,10 Gerçi **gördüğün ve yazdığın** şeyler fevkaladedir.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, **uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar**, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten bahsettiler.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; **ezeli ve felsefi hayatın** lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, **gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri** genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan **beyaz ve nazik elli**, ince yüzlü, **parlak ve uzun saçlı**, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan **beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler**, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, **derin ve binbir renkli şiirlerini** okudular.

KŞ-28,18 ... **opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları** onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler

arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen **uzun bıyıklı, heybetli sultanları** onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,25 Ve genç şair altı ay memleketin **velut ve bakir sanatkârları** arasında seyahat etti.

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından **ince vücutlu, pembe topuklu kızları** beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde **küçük boylu, seyrekle bıyıklı bir âşık**, elindeki minimini kemeçeyle binbir türlü **korkunc ve hayret verici deniz maceralarını** haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan **iri palalı, çıplak kollu kabadayılar** veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak **mücevher ve esir yüklü** tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar** veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar **kuvvetli ve güzel laflarla** dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve **uzak, görünmez yerleri** dolaştıktan sonra yine oraya dönen **ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...**

KŞ-31,7 ... **kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...**

KŞ-31,18 **Sakız gibi çiğnenmiş** güzelliklerden, **bir dua kadar çok tekrar edilmiş** yeni fikirlerden eser bulunmayan **bu çölde** hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki **karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler**, ne bir hayvandaki **içinden çıkılmaz ve dehşetli** yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-32,12 Anlıyordu ki yazılacak şeyler, **güzel ve hakiki** şeyler yalnız orada var...

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında **kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin** hissedirdi.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri **yavaş fakat keskin bir sesle** fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, **sertleşen ve kararan bir deri**, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,3 İşte bu da **muazzam ve nefis bir şeydi**...

KŞ-33,8 Her ikisinde de aynı büyüklük, aynı ağırbaşlı sessizlik veya aynı **heybetli ve derin bağırımlar**...

KŞ-33,9 Ve denizde de, **küçük, minimini, sinirlendirici teferruat** yoktu.

KŞ-33,12 Sonra bitmez tükenmez bir genişlikle **karanlık ve sıkı bir derinlik**...

KŞ-33,16 **Bevaz, temiz, günlerce uzanan** bu yerlerde, gösterişsiz bir kibarlık ve incelik vardı.

KŞ-33,19 **Her şeyi havattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudretleri** olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece **ahmaklık ve aciz** isimli mahluklarla, bunların çocukları, **küstahlık ve riya adlı** iki zavallıyı tanımış oldu.

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini **bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan** dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun **çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin** bir parçasıydı ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak**

ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,20 Lazım gelen **yüksek ve temiz asilliği** eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, onların arasından, **keskin, ağır bir sesle**:

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan **boğuk ve yırtıcı ışıklara** benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,14 ... kendininkilere korkunç bir sebatla bakan **büyük ve kanlı gözler** hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının arasında vavaş vavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu** yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,20 **Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi** açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

K-38,4 ...**derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara** bakmaya başladı.

K-39,7 Ve **aşağıda birbirini çaprazlayarak uçan ve dokuma tezgâhının mekiklerine benzeyen kırlangıçları** gösterdi.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, **“vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan, onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”**

V-44,12 **Siyah, kıvrıkcık sakallarının** çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin **ihtiyar ve üstat musikişinasları** bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-47,22 Erkek **bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde**, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-52,11 Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni çıkarak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,12 Senelerden beri insan eli dokunmamış gibi duran, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –iskelet halinde bir vücudun üstüne konmuş– büyük ve kırmızı bir kafadan ibaretti.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,8 Sirtında siyah, harap olmuş bir elbise, ayağında eskimiş rugan potinler vardı.

BSKH-53,14 Bu da aynı kırmızı çilli, çürük beyaz deriyle kaplıydı...

BSKH-53,33 ... minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran dar ve taş bir merdivene tırmanmaya başladık.

BSKH-53,35 Karanlık, bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,32 Sonra ikinci ve üçüncü bir kat geliyor, ...

BSKH-55,10 Kulenin en tepesinde olduğunu tavandaki camekânlı, küçük kubbeden anlıyordum.

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-56,14 “**Sizi bu kadar sarsan, fakat hakikate yaklaştıran** bu ölümün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki **sarı ve kalın** sahifelerde _ **eski, fakat keskin** bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ **kırmızı ve değişmez** bir alevle parlıyordu.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, **görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan** bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların **rutubetli ve ekşi** kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,28 Aralarında **ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan** ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-59,10 Ve ben, altından yapılmış **yeni ve çok güzel** bir kandil gördüm.

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan **siyah ve büyük** bir hayalet görüyorum.

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o **adaletli ve şefkatli** kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-66,10 Ben onlarda herhalde **ya pek çocuk, ya pek ukala** bir tesir yapıyorum.

BSKH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman **donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış** bir adam oluyorum.

BSKH-66,35 O zaman **genç, ihtiyar, güzel, çirkin,** herhalde bir kadına malik olmak, benim için su içmek gibi bir şeydir.

BSKH-67,4 Nihayet öyle bir an olur ki, bu hayal **pis ve korkunç** bir acuzeye kadar iner.

BSKH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımındaki tabiilik ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BSKH-68,2 Bulunduğumuz yer bir köşebaşıydı ve sağımızda loş ve kimsesiz bir sokak uzanıyordu.

BSKH-68,14 Bu küçük, temiz ve ümidimin üstünde güzel bir eldi.

BSKH-68,18 Eski ve siyah çorabın altından bile pembe ve tatlı bir deri görünüyor gibiydi.

BSKH-68,26 Fakat içeriye girince hiç beklemediğim, çok tuhaf birtakım vakalar cereyan etti.

BSKH-68,35 Dudaklarımın altında sıcak ve ince bir deri duyuyordum.

BSKH-70,23 Bu, on beş yaşında, hatta daha küçük bir kız çehresiydi.

BSKH-70,36 Ya... hımm... ya... diye karmakarışık ve manasız heceler mırıldanıyor, meseleyi kavramaya çalışıyordum.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, veknesak bulan, bu sesten bikan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,22 İri vücudu, kuvvetli kolları, siyah, güzel yüzü arkadaşlarını da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,28 Altmış sene evvel İtalya’da yapılmış, kocaman, dört direkli, velkenli ve tek kazanlı bir vapurdu.

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle hem buharlı, hem velkenli bir gemide süvariye, kamarasında fitilli bir barut fıçısı dururmuş.

BGH-76,5 Tayfanın varı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-77,4 Kabarık ve kırmızı pazılarından birbiri arkasına beyaz damlalar yuvarlanıyordu.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BGH-78,23 **Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar**, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BOH-80,8 **Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova** artık ölüydü ve **beyaz, ince** bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan **acı ve keskin bir feryat**, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,23 **Küçük, dermansız gözleri yaş doluydu.**

BOH-82,19 **En eski, en büyük ağaçlar, _ önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler** birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 **Çocukluğumuzda gücbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde** şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-83,14 **Etrafını ağaçtan duvarların çevirdiği, dünyadan uzak köy** değildi bu...

BOH-83,21 Çocuklar, babalarının anlattığı **eski, büyük ve esrarlı ormanı** burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-84,9 **Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren bu muazzam uğultu**, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvrıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-85,3 Kapalı ağızlarda hapsedilen **kısık ve iniltiye benzeyen seslerden** başka bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, **uzun ve atlas bir etek** dolaşıyormuş gibi fişiltılar vardı.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı **hafif, ince uğultuya** benzeyen **karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla** kımıldıyorlardı.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, **biti az, temizce bir yere** geçeceğini söylüyordu.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen **açıkgöz ve pışkin mahpusların** da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

BF-93,9 Bevaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,29 Havada kısa ve keskin bir vınlama oldu, İdris olduğu yere yıkıldı.

3.3.2.1.5. Sıfat Unsuru Edat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,14 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağılamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-14,22 Bir minareye çıkarak bütün dünyaya isittirecek kadar kuvvetle bağırabilir misin?

D-14,35 Bizler: Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingene’ler.

D-15,6 Sırtlarında bevaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,10 Delikanlılar keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle su gibi türküler söylüyorlardı.

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimseyi sevemediği için mi, bu kadar yanık, _ bu kadar derinden çalışıyordu?..

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne mısraları gibi tatlı ve ince endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, mısralarım ki **Hind’in ipeklileri kadar ince** dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,12 Lakin, ey sevgilim, görüyorum ki bu, **kıvılcımlarını senin kalbine sıçratamayacak kadar fersiz**miş.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler** söylüyorlar; ...

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.**

KŞ-27,13 Belki şiirlerin **bizzat hayat kadar** tesirli ve tatlı yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-27,15 Vergilius, **ilahi Vergilius kadar** temiz ve hayır isteyen olmak elinden geliyor mu?

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; **fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden** ve – kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği **dev gibi** vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları** taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla** dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,14 Kabadayılık ve savaş destanların **o kadar** tesirlidir ki, ...

KŞ-30,25 Ve genç şair ipek minderlere **ates gibi gözyaşları** dökerek düştü.

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve şimdiki ıstırabı **o kadar** büyüktü ki artık hiçbir şey onu yatıştıramaz sanılırdı.

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak ister gibi** yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,5 Siyah, **gözleri kamaştırarak kadar** siyah bir boşluk...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, **adeta bir bıçakla çizilmiş gibi** keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu **şairin vücudundan başka** hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik nefes alan sulardan başka** hiçbir şey görmezdi.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi** ince, – **felaketin gözleri kadar** keskin, – **yalanının dudakları kadar** yumuşak ve **bir çocuk rüyası kadar** tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da **ebedilik kadar** tatlı ve güzel olduğunu anlat...

KŞ-35,23 Yarattıkları **o kadar** güzeldi ve şairi **o kadar** kuvvetle çekiyorlardı ki, sevgilisinin: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırdığını bile duymadı.

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar gözlerinde **sonsuz bir tatlılık ve ilahilikten başka** bir şey bulunmazdı ...

K-40,2 ... ben de senin gibi, **dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka** bir şey görmüyorum.

V-42,12 ... **elli adım kadar** ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve **on adım kadar** ileride, geniş gövdeli baobap ağaçlarının altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için **kendisine göre** bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açıkgozdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri gibi** yumuşak olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, **daima düşünüyormuş gibi gergin** duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerdı.

V-45,22 Lakin gafıl genç bunu bilmiyor, onun, çalgısını **kendisi kadar** çok sevmesini kısıkanıyordu.

V-45,30 Aşk **ne kadar** hodbındır!

V-46,1 Ve aşk **ne kadar** kudretlidir!

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “**senden sonra yaşamak gibi bir ceza** bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,13 Ve aşk **ne kadar** ateşlidir!

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde **her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf** oluyordu.

V-47,4 Ve **uzak kayalarda parçalanan enkazdan başka canlı bir şey** göremediler.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.**

V-49,5 Ölümün **bu kadar** yakınında dolaştığından ihtimal ki haberi yoktu.

V-50,5 “İşitmiyor musun, bak, **ne kadar** aşkla çalışıyorum, **ne kadar** güzel çalışıyorum, işitmiyor musun?” demek istiyordu.

BSKH-52,9 Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren ince uzun pencereler **korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi açığa** vurmuyorlardı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, **derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler** işittim.

BSKH-53,16 **O kadar** zayıf, _ **o kadar** hayattan uzaktı.

BSKH-54,19 Eğiliyor, **buz gibi nefesi** yüzümde dolaşarak yavaşça tekrar ediyordu:

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, **bıçak yarası gibi ince uzun** pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,4 Nihayet, nerede olduğumu, **ne kadar** zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, _ bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-59,13 O kadar tatlı bir ışığı vardı ki, kandilin parlak madenine su halinde akan bu ışık, çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, _ o kadar hayat doluydu ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,19 O, bana artık kendi sesim kadar bildiktir.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama o kadar karışık bir halde yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,35 O zaman genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde bir kadına malik olmak, benim için su içmek gibi bir şeydir.

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların namuslu rolüne çıkması, bu gayet iyi usul...

BDH-69,34 O kadar güç bir şey de olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-70,36 Ya... hımm... ya... diye karmakarışık ve manasız heceler mırıldanıyor, meseleyi kavramaya çalışıyordum.

BDH-71,10 “Ne kadar çok ağlamışsın sen” dedim, “ne kadar çok.”

BDH-71,12 Her şeyi tamir etmek istiyor, fakat rabitasız birçok laflar söylemekten başka bir şey yapamıyordum.

BDH-71,27 Sen bir yabani ördek kadar ürkeksin...

BDH-71,36 Daha bu kadar acemisisin bu işlerin.

BDH-72,2 Daha o kadar çocuksun.

BDH-72,3 Bu kadar ince, _ bu kadar temiz...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,34 Ocağın içi hayret edilecek kadar beyazdı.

BGH-77,19 Gerçi, bu ona bir yaranın üstünde parmakla oynuyormuş gibi bir ıstırap veriyordu, ...

BGH-78,4 Tesadüfün bu kadar kolay değişebileceği hiç de aklına gelmemişti.

BGH-78,36 Maamafih, iş korktukları kadar uzun ve güç olmadı.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-85,1 Ormanın akşamla koyulaşan alacakaranlığında gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, uzun ve atlas bir etek dolaşıyormuş gibi fısıltılar vardı.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittten şikâyet ediyor, ...

K-87,18 Evde dört yaşındaki oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açıkgöz ve pişkin mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,21 Biraz ilerideki pencereden bir avuç kadar gökyüzü görünürdü: Masmavi...

K-89,1 Gözleri, avuç içi kadar mavi göğe dikilmiş, yattı.

K-89,18 Bu, ölünün bir yorganı, bir bakır kabı ve bir çift eski kundurası kaldığına dair müzekkereydi.

3.3.2.1.6. Sıfat Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-19,32 Bana sakatlığımı unutturarak deli deli rüyalar gördürdün, ...

D-22,21 İki üç adım ilerledi ve klarneti bir köşeye fırlattı.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını **avuç avuç** karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana **bitip tükenmez şeref**lerin erguvan renkli maşlahını giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-33,12 Sonra **bitmez tükenmez bir genişlik**le karanlık ve sıkı bir derinlik...

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek **bir iki dal** ileri geldi, dişi daha az çekingen bir hal aldı.

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında **hemen hemen hiçbir şey** söylemedi.

V-44,28 Her biri jurnalına **başka başka şeyler** yazdı, fakat hiçbirisi o adamın asıl hikâyesine temas etmedi.

V-49,1 Belki, evet, belki **iki üç günlük** ömrü vardı.

BSKH-51,9 Perdesiz pencerelerine vuran güneş, ona **kırmızı gözlü bir canavar** şekli veriyordu.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş tanesi** bir arada birçok kandiller daha gördüm.

BDH-67,28 Ve ben onların **başka başka kadınlar** olduğunu yalnız değişen kokularından fark ediyordum...

BDH-69,35 Bir kişiye **üç dört hikâye**yi birleştirip anlatsan sermayen gene tükenmez...

BDH-70,29 Odanın bir başından bir başına **iki üç kere** gidip geldim.

BGH-77,10 **Üç dört sene** sonra ne yapacaktı?

BGH-78,31 **İriyarı İri yarıl ateşçi** hâlâ homurdanıyordu.

BOH-83,19 Fakat **beş altı yüz** ağaçlık bir parça, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

K-86,5 Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni **bir iki kere** yutkundurdu.

K-86,17 Dudu gelirken **bir iki kaz** getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirtceğini, koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-87,4 **Topu topu bir kazı** vardı; onun da yumurtalarını bakkal İlyas Efendi'ye bağlamıştı.

K-88,1 Seyit **aşağı yukarı üç** aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

BF-93,17 **Beş on** adım daha gittiler...

BF-93,20 Evvela **bir iki uyuz ağaç**, sonra birkaç kerpiç ev... **Beş on** çıplak **çocuk**...Yüz adım daha... Sonra köye geleceklerdi... Ve Süleyman Ağa...

3.3.2.1.7. Sıfat Unsuru Derecelendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-14,9 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim **en büyük maharetimiz** nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-14,11 Ondan sonra **en aşağılık** katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-19,25 'Bana kolunun yerine kalbini veriyorsun,' dedim, 'bir kalp bir koldan **daha mı az değerlidir?**'

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat benim seni sevmem için **daha başka şeyler** yazabilmen lazımdır.

KŞ-31,3 Gökyüzünün **en uzak** yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta **en ufak bir hücre**nde bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek bir iki dal ileri geldi, dişi **daha az çekingen** bir hal aldı.

K-39,20 Kanadımızı bir vursak **en hızlı güvercinden** daha çok yol alırız.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan **daha kıymetli bir şeyi** vardı:

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için **en münasip yerd**i.

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda **en yüksek sanatkâra**, _ **en güzel besteyi** çaldıracağım.”

V-47,6 Zencilerin sahilten epey içerde olan köylerinde birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın **en kimsesiz yerlerinden**dir...

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine **en büyük iç genişliğini** verirdi.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağ çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandillerin biri, **en beklenmedik zamanda**, yavaşça kararıverdi.

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, **en parlak zamanlarında**, böylece sönüverdiler...”

BDH-65,22 Yalnız onların böyle **en mahrem taraflarını** bile görebilmek için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, **en münevver ve zeki kadın** bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, **en güzel bir kadını** bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,17 Bütün bunlara rağmen kadın gene benim **en zavıf tarafımdır**.

BDH-66,20 Buna mağlup olmak bir hayvanlık, bunu inkâr etmek **daha büyük bir hayvanlıktır**.

BDH-66,23 Ve kadın muvaffakiyetsizliklerimin **en büyük sebebi** de, zannediyorum ki, budur.

BDH-69,18 Ben her zaman **en kısa yoldan** giderim... İşte bu kadar...

BGH-73,29 Ben **daha uzun müddet**, belki yarım saat, belki daha fazla, aynı vaziyette kaldım...

BGH-77,10 Bu öyle bir işti ki, **en sağlam adamı** birkaç senede tamamlardı.

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza yardım etmeye özenir, kaybolan deve torumlarını aramak için **en sık yerlere** daldı.

BOH-81,17 Büyüdükçe ormanın, bizim için **daha başka şeyler** olduğunu da anladık:

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, **daha ağır bir hasta** gelince taburcu ediliyordu.

K-88,14 Koğuşun **en fena** tarafında, aptesliğin yanında yatıyordu.

BF-91,9 **En aşağı yedi sene** yiyecekti.

3.3.2.1.8. Sıfat Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa **o kadar da eşek**– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-16,2 Ve değirmenci buna **iki çömlek de yoğurt** ilave etti.

BDH-71,28 Ve **o kadar da güzel**...

K-86,22 Bu esnada öğretmen Dudu'nun göğsündeki gölgeli yolu **biraz daha aşağılara** kadar takip etmek imkânını buldu.

3.3.2.1.9. Sıfat Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,4 Sonra bir sürü çarklar, kocaman taşlar, miller, **sıcraya sıcraya dönen tozlu kayışlar**...

D-13,7 Karşıda **beyaz torbalara doldurulmuş unlar**...

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, **her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan** seslere?..

D-13,13 **Yukarıdaki tahta oluktan inen** sular, _ **kavak ağaçlarında esen** kış **rüzgârı** gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağılamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-13,16 Ve **mütemadiyen dönen tahtadan çarklar** gıcırdar, gıcırdar...

D-15,4 Can sıkın ve bize hiç uymayan bir kıştan sonra ısıtıcı güneş ve **yeni belirmeye başlayan yeşillikler** hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-15,6 **Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar** hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,14 İkinciye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydana gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hisirtisini bastıran bir gürültüyle – değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, kanatlarının biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-15,31 İçeride sesi duyan köylüler, oraya birikerek dinliyorlardı.

D-16,10 Yağız derisi, yüzüne delice dökülen simsiyah saçları ve koyu gözleri...

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirlediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-16,33 Onu bu dünyaya bağlayan şey neydi?

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, kalçalarına kadar uzanan ince örgülü saçları vardı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde şalvarının beline iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-17,24 Derenin üst başında cıvıl cıvıl yıkanan genç kızlara karışmıyordu.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar olarak oynamak elinden gelirdi...

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fışkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, kanadı kırık bir çulluğun, şikâri oldu.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,32 Çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen bir kurbağa sesinden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-19,15 Ben ki, arkamdan uşaklarını kosturan konak sahibi hanımlara başımı çevirmedim;

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,20 ...işte şimdi bu bir kolu olmayan kızı seviyorum.

D-20,5 Her sözümünden, her tavrımdan alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam boş olan kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,11 Mavzer kursunu gibi çarptığını yere seren bir aşk...

D-20,12 Senin Atmacan artık kanatlarını kımıldatacak halde değil!..

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca’yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, _ nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,21 Tavlada sallanan iki tane gaz lambası etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-21,29 Bütün gürültüleri bastıran ince bir ses birdenbire yükseldi:

D-21,30 Kendisini değirmenin karanlık bir kösesine çeken Atmaca çalmaya başlamıştı.

D-22,6 İçeride taşlar nihayetsiz bir coşkunlukla homurdanıyor; çalgın gibi dönen kayışlar şaklıyor; birbirine geçen tahta çarkların dişleri ağlar gibi gıcırdıyordu.

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın acınacak bir perişanlıkla cırpınan büyümüş gözlerine...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,23 O, yüzüne büsbütün dökülen kara saçlarını eliyle geriye attı.

D-22,24 Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,31 Tahammül edilmez bir acı yüzünün şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh dişlerinin arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-23,6 Kendisini bu kahredici, bu parçalayıcı ağrılardan kurtaracak bir imdat...

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

D-23,25 Fakat sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; yücutunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçusan beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve

...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, _ ince sapları üzerinde alevli bir meşalevi hatırlatan lalelerin ve _ renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,19 Ve genç şair, yazıları karşısında kendinden geçmeyen bu fevkalade kıızı seviyordu...

KŞ-25,24 Geceyi terennüm eden şarkılarım sana kendi gözlerini; gün doğuşunu anlatan şarkılarım sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-25,31 Ve bunları herkesten daha güzel olarak yazacak kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-26,14 Fakat bunu yanardağ yapacak kudret bile bende var.

KŞ-26,15 Sana söylediklerini aratmayacak eserleri getireceğim, sevgilim ve o zaman kalbini bana vereceksin...

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklerle, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, _ daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri şehrin içinde gezerek, birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, _ sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, zehirli dikenlerle yazılmış gibi acı satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-27,23 Göğsünü saran bir sesle kesik kesik: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, **başka bir âleme bakmaktan doğan**, hürmete layık bir **mahmurlukla** –ki genç şair bunu evvela açıklıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; **fani olan** eşyanın _ **ebedi olan** hayata ve _ **fani olan** hayatın _ **ebedi olan** eşyaya karşı vaziyetlerinden ve – kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire **karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden** yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve **çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan** beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, _ **–muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden–** bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve **ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren** bu kâmil ölmezlerden bazıları, _ **eve hülyalı bir loşluk veren** sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, **ay ışığının renklerini aksettiren** firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve **küçük bir kuşa benzeyen** başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve **Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini** gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, **rutubet kokan** hasırlara oturarak, **tepelerindeki saçları kazınmış** buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi koşan beyaz atları**yla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,31 ... ve **korkudan ovalara kaçan** ahali arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırısıren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,5 ...alçak küpeşteli alamanalar, aykırısıren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, – soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı aç çocuğu vaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrılarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan** felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları** bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,15 ... Çin'in **hiç durmadan uyuyan** afyonkeşleriyle, Hind'in **yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini**, Priyamus'un kahraman milleti veya Rüstem'in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüslere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-30,31 **Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan** odaya alnından, gerilen ve **birdenbire daha genişlemiş görünen** alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-30,33 Odanın **aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan** renkli eşyası ortasında **fildişinden bir Buda heykeline benzeyen** vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-30,37 **Geriye atılmış** başından lülelerle saçlar çıplak omuzlarına dökülüyor, ...

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle **ileri ve biraz yukarı uzanan** kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan** gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-31,10 Ve anladı ki, **ihtişam ve büyüklüğe, gizli hakikatlere ve ölmez güzelliğe giden** yol bu...

KŞ-31,12 Oraya koşmak ister gibi atılırken, üzerlerindeki gözyaşı **hâlâ kurumayan yastıklara** düştü.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş **güzelliklerden**, bir dua kadar çok tekrar edilmiş **yeni fikirlerden eser bulunmayan** bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne **canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç**, ne **durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten** bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne **durmadan sızan** bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki **kökü bilinmez hisler ve düşünceler...**

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın **görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...**

KŞ-32,9 Geceleri **ayın ışığı altında insana kıvıldıyormuş gibi gelen kumlara** yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,16 **Birer kıvılcım olan kumlar,** derisini yırtarlar, **güneşten su halinde akan alevler** sırtını yalar ve ensesini delerek beynine kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,28 **Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi** hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle** burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,4 **Kendisini gezdiren geminin** güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik nefes alan sulardan** başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten rengine giren su damlaları** ve **devlere benzeyen bir mahlukun** yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten rengine giren su damlaları** ve **devlere benzeyen bir mahlukun yavruları** gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,21 Ne **gururdan doğan bir süs,** ne **kendini beğenmeyi gösteren bir ses...**

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, **dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği,** _ **necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı** ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve **esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu** içinde taşıyordu...

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz bir merhamet, **yeis veya hiddeti manasız bulan bir rikkat** hissetti...

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, **içinde Allahla boy ölçüsen bir kuvvet kımıldıyordu.**

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağırmak, bir elemi ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak için **durmadan kımıldayan** satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri **–vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri–** gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,20 **Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği** eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,28 Artık hiç... hiç kimse seni aşamayacak; sen **peygamberleri gıptaya düşürecek** şeyleri yarattın, sen **insanları yaşamaya veya öldürmeye sürükleyebilecek** şeyleri yazdın.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan** kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki **tamiri kabil olmayan bir şey** yaptım.

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi senin için yazdıklarımın **yine sana benzeyen güzellikleri**ydı.

KŞ-35,34 **Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri _ hasretin ne hallere koyduğundan bahseden** satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,5 O zaman boğuk ve **yeisini örtmek isteyen bir sesle** tekrar başladı:

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, yalnız harikuladeliklerle, **yalnız insanı saran güzelliklerle** doluydu.

KŞ-36,26 Ve genç şairin elinden çekip aldığı şaheseri, orada, **mercan alevlerle yanan ocağa** fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ates saçan bir yanardağın** geniş

çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ates saçan bir vanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...**

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ates saçan bir vanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...**

KŞ-37,5 ... **birdenbire buğulanan** bakışlar, _ **pence haline giren** kollarla oraya hücum etti...

KŞ-37,10 ... **duvarlara şiddetle çarpan** kafalar orada kanlı saç demetleri bırakıyordu.

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –**gittikçe artan dermansızlığına** ve **erkeğin yüzünü parçalarken dökülen** tırnaklarına rağmen **yücudunu ocağın önünden ayırmayan** genç kızı– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,14 ... **kendininkilere korkunç bir sebatla bakan** büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, **kanla bulaşık olmayan yerleri** ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,18 ... **gittikçe hafifleyen** alevlerin arasından meşin kitabı aldı.

KŞ-37,21 Ve **bunu gören** şair oraya, **boyu boyunca yatan** ölünün üstüne –bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, **dalları suya sarkan** ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-39,4 ... ve gözlerini **aşağıda sıpırtıyla akan** suya dikti.

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine cevap olmayan** bu lafı beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,19 Aklımız, şu sabahtan akşama kadar avaz avaz bağırان bülbülden herhalde üstündür.

K-40,2 ... ben de senin gibi, dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka bir şey görmüyorum.

K-40,17 Yalnız her ikisinin de içinde gizliden gizliye büyüyen bir korku vardı: ...

K-40,21 (Çünkü içten duyulan şeyler hep yanlış anlaşılır.)

K-41,27 Ve ikisi de, böyle bir yaz geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika'nın bu sapa kösesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, kövü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,17 Bu, intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdi ve _ önünde vahşi orman çiçeklerinden vücuda getirilmiş bahçemsi bir meydanlık vardı.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın iki seneden beri aralarında yaşayan bir beyaza ait olduğunu söyledi.

V-43,4 “Büyük... adeta bir timsah yavrusuna benzeyen bir çalgı...”

V-43,8 “Bir değneğe gerilen at kollarıyla çalınıyor!” dedi.

V-43,31 Sesler, birbirine giren yaprakları titreterek dağılırken İngiliz seyyah:

V-43,34 Fransız seyyah: “Bir sanatkâr...” dedi, “Ümidi kırılmış bir sanatkâr.

V-43,35 Hakiki sanatın takdir edilmediğini görerek insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,4 ... “bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı.”

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınına dayadığı viyolonsel gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınına dayadığı viyolonsel gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,12 Siyah, kıvrıcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,14 Alına doğru dökülen dağınık saçları soluk yanaklarını gölgeliyordu.

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında hemen hemen hiçbir şey söylemedi.

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, _ daima düşünüyormuş gibi gergin duran alını artık bir kardeş busesi için en münasip yeri.

V-45,10 Çünkü o delikanlılar biliyorlardı ki, doğunun donuk pembeliğini taşıyan dudaklar başkasına nasip olmuştur.

V-45,35 Gözlerinde, sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu vardı.

V-46,12 Söylediklerini tekit etmek isteyen dudaklar birleşti.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, **sehrin rıhtımında duran gemilerden** birine binerek seyahate çıktılar.

V-46,25 **Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular**, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, **sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar** gibiydi.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla tedaviye çalışan zencilerin** arasında– gözlerini açtılar.

V-47,4 Ve **uzak kayalarda parçalanmış enkazdan** başka canlı bir şey göremediler.

V-47,6 Zencilerin **sahilden epey içeride olan köylerinde** birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika'nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-47,10 **Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler** tekrar söylediler ki, **o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi** bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran tesadüfe** minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-47,25 Onu, **sert kokular dağıtan ağaçlar** arasında, berrak sulu nehirlerin kenarında gezdiriyor; ...

V-47,26 ... geceleri, **yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı** altında onun, **mavimsi damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına**, **yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.**

V-48,7 Genç kadının soluk yüzünde, **batan güneşte görülen bir kırmızılık** belirdi.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken **onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası** kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu **at kollarından yapılan yay**, başka bir dünyanın seslerini genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,21 Ve **nağmeleri insanın içine görünmez mayiler halinde akan bir besteyi** bitirdikten sonra:

V-49,3 Birkaç defa, **üzerlerinde nota yazılı olan derileri** karıştırırken, **eline geçen bu şarkıyı** bir türlü öğretmiyordu.

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-49,23 Elinde viyolonsel ve nota ile kulübeye koşan erkek, ağlıyordu.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-49,29 Elini uzattı ve erkek o eli yakalayıp sakallarından süzülen yaşlara sürerek öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

V-49,37 Sevgilisinin son isteğini yerine getirememekten doğan bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,4 Gözleri, yatakta gülümseyerek yatan ölüye dikilmişti.

V-50,7 O zamana kadar bu kulübede çalışan viyolonsel, vahşileri alakadar etmezdi.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, genç adamın kalbinden ısırap ve hıçkırık halinde viyolonselın tellerine dökülen bu beste, onları da şaşırttı, ...

V-50,12 Şimdi kapıda birbirinin üstüne çıkarak çalgıyı dinleyen zenciler, siyah bir üzüm salkımını andırıyordu.

V-50,14 Annelerinin vapraktan eteklerine sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

BSKH-51,1 Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, serin bir nefes almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-51,9 Perdesiz pencerelerine vuran güneş, ona kırmızı gözlü bir canavar şekli veriyordu.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,17 ...aralarından otlar fıskıran çakıl döşeli bir yoldan yürümeye başladım...

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve artık tümsek halini almış eski çiçek tarhları vardı...

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, _buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-51,24 Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın _ hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı vardı:

BSKH-51,26 Çapı on iki metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,9 Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren ince uzun pencereler korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,11 Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni çıkarak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çıtırtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler işittim.

BSKH-52,25 En sonra büsbütün açılarak taş merdivenlerden ağır ağır inen adımlar haline girdiler...

BSKH-52,33 ... ve o zaman, akşamın çabucak artan karanlığı arasında, bu taş kulenin esrarlı adamıyla karşılaştım:

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, bir granit vosununa benzeyen soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,11 Ve şimdi kuru vücuduna bol gelen bu siyah elbiseler ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-53,15 ...ve bir insanınkinden ziyade ince bir eldiven giydirilmiş bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,24 ... göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen hafif bir sesle bana sordu:

BSKH-53,26 “Siz birdenbire sönen kandilin hikâyesini biliyor musunuz?”

BSKH-53,32 Ayaklarımızın altından kayan bir zemini geçtik, ...

BSKH-53,33 ... minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran dar ve taş bir merdivene tırmanmaya başladık.

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,5 Sanki onun parmaklarından benim omuzuma geçen bir irade, beni yediyor, ...

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, beni sürükleyen adamın, evvela karışık saçlı başı belli oluyor, ...

BSKH-54,12 Her katta, yarısına kadar açılmış oda kapıları vardı.

BSKH-54,13 Bomboş odalara açılan kapılar...

BSKH-54,21 “Siz, birdenbire sönen kandilin hikâyesini okudunuz mu?”

BSKH-54,29 Sonra gene o mayi halindeki karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, toprak altından gelen bir bağırış halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,1 Siz, **birdenbire sönen kandilin** ne olduğunu biliyor musunuz?

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle** hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili** vardı:

BSKH-55,16 Uzaktaki köşede, **içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran bir yatak** vardı, ...

BSKH-55,21 Ve **boğazına şişler sokulan bir hayvan** gibi acı bir çığlık kopardım:

BSKH-55,26 Bu anda, **kırılan bir camın şangırtısını andıran bir kahkaha** kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, bu muntazam dişler, onların arasından, şimdi **bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen ne tatlı sözler** çıkardı bilsen...

BSKH-56,1 Şu ellerim, şu **sana laf söyleyen ağız**ım nasıl benimse, o da öyle benimdi.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan **içinden gelen şiddetli sesler** bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,13 **Verecek cevap bulamamaktan doğan bir ürkeklikle** sordum:

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, **hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin** alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,25 “Gel” dedi, “seninle **birdenbire sönen kandilin** hikâyesini okuyalım.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek **orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı** aldı.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla**, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks** gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve

yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı sevreden bir sfenks gibi duran

adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler **benden evvel yüzlerce defa tekrar edilen lafların** değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,16 ... **bevaz kâğıdın üzerine yavılan sakallarımın** kıvırcıklarına bakıyordum.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, **önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin** sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,29 Yaklaştırdığım ateşler yalnız fitili kızartıyor ve oradan **hoş olmayan kokular** çıkarıyordu.

BSKH-57,30 Alev, **senelerden beri devam eden** kırmızımtırak alev artık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, **kaybolan aleve benzeyen bir ışığın** kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, **ona benzeyen sayısı** bellisiz **kandiller** sıralandığını gördüm.

BSKH-58,7 **Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan** kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada **birdenbire sönen** kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın **intizamsız aralıklarla yazılan** diğer kısımları, _ **bir kazana hapsedilen buhar** gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, **bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın**, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 **Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar** parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz vere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,25 Berberer yanmak için yapılmış iki tane kandil vardı.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağı çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,33 Titrek bir ışıkla vas tutmak isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,1 Ve büyük kandillerin yanında civciv gibi duran küçükler, oynak alevlerle kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,10 Ve ben, altından yapılmış yeni ve çok güzel bir kandil gördüm.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,13 O kadar tatlı bir ışığı vardı ki, kandilin parlak madenine su halinde akan bu ışık, _ çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştıyakla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek bir iman ve tevekkül ifade etmeye başlayan satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BSKH-59,34 Diğeri sahifeler gittikçe karışan bir yazıyla şöyle devam ediyordu:

BSKH-60,1 Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları alıp götürən siyah eli artık fark etmeye başladım.

BSKH-60,3 Yazdığım vazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sönmeyen kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

BSKH-60,16 Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,18 Önümde sıralanmış birçok kandiller var...

BSKH-60,19 Parlak ışıkları birdenbire yok olan zavallı kandiller...

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan siyah ve büyük bir hayalet görüyorum.

BSKH-60,23 Bazan açılır gibi olduğu halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,26 Gittikçe kuvveti artan bir ışık, bana yaklaşıyor, yaklaşıyor...

BSKH-60,28 İşte o kandilleri birdenbire söndüren kuvvet...

BSKH-60,29 Okuduğum müddetçe hiç ses çıkarmadan yanımda oturan adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-60,34 Siyah elbiseli adam yavaşça ayağa kalktı, hafiften gelen sesiyle:

BSKH-60,38 Birdenbire tepemizdeki camları sarsan bir kahkaha attı:

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,8 Orada, yarım kalmış bir şikâyetle devam etmek istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,9 Sonra, kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları iniltiye benzeyen bir sesle:

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sönmeydiler...”

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, **beni sessizce bekleyen odama** giderken, bu her akşamki yürüyüş beni sıkar, boğar ...

BDH-65,4 ... ve ben **caddeyi örten kalın kar tabakasının** üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-66,2 Elllerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının **daima tekrar edilen saadetini** hissederler.

BDH-66,4 **Kitaplarla zifafa girmesini bilen adam**, beşerliğinden kurtulmaya başlamıştır.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, **içimde kabarmak isteyen bu ihtiyacı** bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya **sokaktan gelen bir kadın sesi** kâfidir– ...

BDH-66,33 İliklerimin içinden bile **“Kadın!” diye bağırان sesler** işitirim.

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için **muhayyilemde kabaran kadın hayallerini** gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, **kadın isteyen acayip bir kanın** dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,30 **Başı ancak göğsümün hizasına gelebilen bir kadındı.**

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek isteyen bir gülüşle** yüzüme bakıyordu.

BDH-68,13 Gözüm **yanında sallanan eline** ilişti.

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken içimde **sevince benzeyen bir şey**, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-69,2 **Ateş gibi vanan yanaklarına** ağızımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, **titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin** içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,28 **Sukut etmiş masume...**

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, **dinlevni de söyleyen gibi ağlatan feci bir hikâye:**

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade **kırkını geçmiş memurlarla**, lise talebesine tatbik edecektin.

BDH-70,15 Yarısından çoğu hep seninkine benzeyen masallarla dolu.

BDH-70,34 (Siyah tül düşmüştü, biraz uzunca olan sarı saçları omuzlarına dökülüyordu.)

BDH-71,18 ... buna rağmen, bu hiç beklenilmedik vaziyet senin hâlâ çocuk olan kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-72,11 Kendisine benzeyen binlerce hikâyeden hiç farkı olmadığı için büyük...

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu birbirine çok benzeyen hikâyeler en asil olanlarıdır.

BDH-72,24 Burada kitaplarımla ben yaşarız ve bize aydınlık getirecek kimsemiz yok...

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,28 Sen bu odaya hiç görülmemiş bir şey gibi geldin...

BDH-73,5 Ağlamaktan kızaran gözleri gülümsüyordu.

BDH-73,27 Tahta merdivenleri koşarak inen ayak sesleri çabucak uzaklaştılar, işitilmez oldular.

BGH-74,2 Sap Denizi'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine kazanların önü güverteden daha serin gelir.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,6 ... gemiyi valayıp duran sıcak rüzgârdan kaçmak istiyordu.

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, anasıyla küçük kız kardeşine bile yetmiyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,12 Zaten sıkmadan uzun uzun anlatmasını bilen yegâne geveze, denizdir.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,26 Hangi şeytan onu bu Allah belasını veresice tekneye sokmuştu yarabbi?

BGH-75,35 Ve tek kazan, bu timsah ölüsüne benzeyen yığıntıyı yürütebilmek için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,7 O zaman kaptan, dudağından hiç düşmeyen sigara ile fiçıya yaklaşıp:

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz insanın yüzüne rüzgâra benzeyen bir ateş çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

BGH-76,36 Ve bir tenceredeki kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir sırsıklam olan beyaz gömleğini çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, çok cüretli denebilecek şeylere bile kalkar, hiç akranı olmayanlara bile hücum eder; ...

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, yardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-79,4 Tabanca elinde, kaptanı müdafaaya hazırlanan lostromo, onu söylenerek cebine koydu; ...

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-80,2 “Orman bizim her şeyimizdir delikanlı, anamız, babamız, evimiz...” diye, yanımda oturan ihtiyar anlatmaya başladı.

BOH-80,4 Güneş, aşağılarda uzanan ovadan tamamen çekilmişti.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kırırdıyordu.

BOH-80,10 Sabahtan beri ancak mırıltıları duyulabilen ağaçlar konuşuyorlar, bağıyorlar, sallanıyor ve ellerini birbirine uzatıyorlardı.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,18 Kuş haykırıışları, ulumalar, acele koşan ayakların altında kırılan dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,18 Kuş haykırıışları, ulumalar, acele koşan ayakların altında kırılan dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırcın hırcın eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,25 Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun her sarsıntısından dökülen bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırıışa benzeyen bir sesle:

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,1 Dudaklarını yakmaya başlayan cigarayı attı.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,9 Dışarıdan gelecek bir elin bunların hepsini altüst edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, _ gittikçe büyüten meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yansıttığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,18 Fakat ormana düşen bu yara, yavaş yavaş yayıldı, kökleşti.

BOH-82,24 Üzerlerinde yalnız ezilmiş otlar, ufak yongalar görülen bir meydan...

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,22 İçimizden birini kasabaya, hükümetin bu işlere karışan memuruna yollayıp bekledik.

BOH-85,1 Ormanın akşamla kovulaşan alacakaranlığında gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,3 Kapalı ağızlarda hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarılardan başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,17 Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,3 Köyde bekârlıktan canı çıkan öğretmen, _ Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsni'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,14 O Seyit olacak gidinin yüzünden kocamı elimden aldılar.

K-87,29 Birbirlerini itip kakalayarak köşeye sinmeye çalışan kazlardan bir tanesini yakaladı.

K-88,5 Tedavisi kabul olmayacak kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açığöz ve pişkin mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,28 Görüşme gününde nizamiye kapısına giden bir mahpusa: “Şunu bizim gelip giden köylülerden birine ver!” dedi.

K-88,32 Mektubu götürecektir olan köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, kazları ve torbayı görünce onu çağırmak için elini kaldırdı.

K-89,20 Sedyeye kapıdan çıkarken gardiyan biraz ötede duran Dudu’ya sordu:

K-89,31 Torbayı, kazları, pekmez çömleğini aldı, duvarın kenarına koydu; hâlâ daha kapının dibinde oturan Dudu’ya:

BF-91,3 İdris ayaklarına basamayacak haldeydi.

BF-92,13 Fazla işlemeve alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,20 O zaman İdris ilk aklına gelen ismi söyledi:

BF-92,35 Süleyman Ağa, kendi köyünde olsun, İmamköyü’nde olsun, ona hâlâ yardım eden bir tek kişiydi.

BF-93,2 Şimdi candarmalar, hiçbir şeyden haberi olmayan ihtiyarı yatıracaklar ve döveceklerdi.

BF-93,8 İhtiyarın iki kat olmuş beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,15 İdris sigarayı göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle yakalayarak ağzına götürdü.

3.3.2.1.10. Sıfat Unsuru Yaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,2 Yamulmuş duvarlar, **tavana yakın ufacık pencereler** ve kalın kalasların üstünde simsiyah bir çatı...

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, **–otuza yakın kadın, erkek ve çocuk**, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-16,1 Aralarında **bir kiloaya yakın buğday** toplayarak Atmaca’ya verdiler.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine **gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu** veriyordu.

KŞ-25,26 **Dalgalara ait şiirlerimde** dağınık saçlarının tellerine rast gelmiyor musun?

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, başka bir âleme bakmaktan doğan, **hürmete layık bir mahmurlukla** –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği **birbirine zıt emirlerin** feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde **birbirine muvazi birçok bıçakların** hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösteriştten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha **buna benzer birçok şeyleri** gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, **muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi** – sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

BSKH-57,2 Ve bunlar, **hakikate çok yakın şeylerdi.**

BSKH-60,11 **Deliliğe yakın bir merakla** gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BDH-71,1 İçimde **utanmaya benzer ağır bir şey** vardı ve bu sonra **nedamete benzer bir şey** oldu.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

3.3.2.1.11. Sıfat Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

KŞ-24,26 Ancak herkesten yüksek şeyler yaratırsam beni seveceğini söylemişti.

KŞ-27,14 ... fakat söyle, Horatius senden kat kat tesirli ve tatlı değil miydi?

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağırarak, bir elemi ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-36,12 O bir kadın, baştan aşağı bir kadındı...

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

BSKH-52,28 Doğrulmuş, korku, merak ve hayretten ibaret bir halita halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-55,29 Senden, yani hayattan büsbütün ayrı bir şey diye mi?

BSKH-61,16 Kemikten ibaret kolunu onları silmek için kaldırıken oda birdenbire karardı.

BDH-70,16 Ve senden yüz kat akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BDH-73,1 ... bu odanın eşğine bilmem şimdiye kadar senden daha temiz biri ayak bastı mı?

BGH--75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, onlardan daha az akıllı olmadığına kanaat getirmişti.

BOH-83,7 Gövdesinde o zamandan kalma kurşun yaraları dururdu.

3.3.2.1.12. Sıfat Unsuru Bulunma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

3.3.2.1.13. Sıfat Unsuru İsnat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-15,16 **Suyu bol bir çay** küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-16,12 Uzun, sivri, **ucu biraz aşağı kıvrık burnu**...

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, **kanadı kırık bir çulluğun**, şikâri oldu.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, **iki tarafı mermer direkli bir kapıdan** evine girdi.

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi bir parça daha uzanarak **üzeri camekânlı bir kubbeye** bitiyordu.

BSKH-54,33 ... **kapıları varı açık boş odalar**, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen **sayısı bellisiz kandiller** sıralandığını gördüm.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş tanesi bir arada birçok kandiller** daha gördüm.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki **ucu kırık mermer tütün tablasını** belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-67,36 **Yakası ve kolları siyah kadifeli düz bir mantosu** vardı.

3.3.2.1.14. Sıfat Unsuru Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak **istek dolu gözlerle** bakmıştı.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların **yeis dolu şikâyetlerini** dinledi.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, **bunların çocukları, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı** tanımış oldu.

BSKH-55,14 **Tam** camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen **göz alıcı ziynet**lerden belliydi.

BDH-69,17 Yook yavrum, ben **iş güc sahibi** adamım, ...

BDH-70,24 **Şikâvet dolu** bir sesle, dudakları titreyerek sordu:

BGH-74,22 İhtimal, **deniz kenarı** bir şehirde olmaları, gemilere girmesine sebep oldu.

BGH-75,32 Ve **şimdiki sahibi** İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

3.3.2.1.15. Sıfat Unsuru Sayı Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

V-47,8 ... ve **on sekiz** seneden beri hiçbir beyaz adam uğramamıştır.

BSKH-51,26 Çapı **on iki** metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pışkin gülüşüne rağmen, **on altı** yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-70,23 Bu, **on beş** yaşında, hatta daha küçük bir kız çehresiydi.

BGH-74,12 Bu genç ateşçi daha **on dokuz** yaşındaydı.

BGH-74,15 **On dört** yaşından **on sekiz** yaşına kadar yalnız boş gezdi.

BGH-76,17 İşte bizim **on dokuz** yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

K-87,11 Kocasını daha **on beş** gün kadar evvel maktulün akrabaları avda vurmuşlardı.

3.3.2.1.16. Sıfat Unsuru Aitlik Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,10 Halbuki **döşemedeki** küçük kapağı kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-13,13 **Yukarıdaki tahta oluktan** inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağıyorlar ve **sose yolunun kenarındaki hendeklerde** yuvarlanıyorlardı.

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve **ön tarafındaki geniş meydanı** gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip **ilerideki sazlıkta** kayboluyordu.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, **biraz ötedeki zeytin ağaçlarının** arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,6 Çalgıcılarımız **yarım gün uzaktaki köylerden** bile düğüne çağırıyorlardı.

D-16,25 Ne **geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller**, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde **—oradaki kıvılcımları** söndürmek ister gibi— bir nem belirlediğini, esmer yanaklarında —bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan— birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-17,5 **Kasabadaki efendiler** ona akran muamelesi ederlerdi, fakat o davranlardan bizimle beraber koyun uğrular, düğünlerde bizimle beraber çalgı çalardı.

D-17,8 Hemen her akşam **değirmenin önündeki meydanlıkta** toplanıp ahenk yapıyorduk.

D-17,15 **Etrafındaki şeylere**, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,25 Vücudunu ve **ondaki ayıbı** her zaman örtmeye mecburdu...

D-18,4 **Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire** saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler **kapının yanındaki** taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, **iki tarafındaki** sert **kayada** gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-21,18 **Karşı tepedeki** palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını garip tıptırlarla oynatıyordu.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun **alçak tavandaki** kesik **hıçkırığına** karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-21,26 Değirmenci ve kızı **duvarın dibindeki** sedire oturmuşlardı.

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, **icindeki** ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,26 O dakikayı ömrümde unutamam adaşım; dışarıda fırtına arttıkça artmıştı, duvarlar sarsılıyor, **tepemizdeki** kiremitler uçuyordu.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar **elindeki** şaheserin müsveddeleri, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-24,13 ... sonra **bahçedeki** beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-26,10 **İcimdeki** ateş, herkesin ısınmak için bana sokulmasına kâfiydi.

KŞ-26,18 Ve genç şair bir ay **şehrin etrafındaki** ormanları dolaştı, ...

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların **öğleden sonraki** yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki** küçük para **kümesini** bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki** saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve şimdiki ıstırabı o kadar büyüktü ki artık hiçbir şey onu yatıştıramaz sanılırdı.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mavis gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-31,12 Oraya koşmak ister gibi atılırken, üzerlerindeki gözyaşı hâlâ kurumayan yastıklara düştü.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmasız değişmeler, _ ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, _ ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, kafasının içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

K-38,8 Bir erkek kırlangıç geldi, dışının karşısındaki dala kondu.

K-40,15 Bir gün çiçeklerden, bir gün yıldızlardan, bir gün **öteki** kırlangıçlardan bahsederlerdi.

K-40,37 Bu dil, **onların içindeki** şeylere uygun değildi.

K-41,25 Fakat ikisi de **küçük derenin kenarındaki** söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak maiyetiyle beraber **köyün ortasındaki** meydanda bekledi.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, **geniş gövdeli baobap ağaçlarının altındaki** karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-44,10 Ay ışığı **ormanın içindeki** ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonsel gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-45,12 Ve **menevişlerindeki** manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-46,27 Ve **dalgaların kıvrımlarındaki** köpükler, sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar gibiydi.

BSKH-52,5 Tam **kapının üstündeki** odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-53,37 **Etrafımızdaki** duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,29 Sonra gene **o mayi halindeki** karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık **tepelerindeki** birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,6 **Önümdeki** adam eliyle bir kapağı kaldırdı.

BSKH-55,10 Kulenin en tepesinde olduğunu **tavandaki** camekânlı, **küçük kubbeden** anlıyordum.

BSKH-55,18 **Uzaktaki** köşede, içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran bir yatak vardı, ...

BSKH-56,28 **Orta yerdeki** masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının _ yüzlerce sene evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen sayısı bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,29 Vücudumdaki her yıkılış, kafamda yeni bir parlaklığa yol açıyor.

BSKH-60,38 Birdenbire tepemizdeki camları sarsan bir kahkaha attı:

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,18 Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, beni sessizce bekleyen odama giderken, bu her akşamki yürüyüş beni sıkar, boğar ...

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık mermer bütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce kırık yerdeki ince damarları ve pürüzleri seyretmişimdir.

BDH-66,2 Elllerinde bir kitapla beraber yattıkları, **başıuclarındaki** lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-67,9 Bir gün **haftalık bir mecmuadaki** bir çorap reklamı şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımındaki tabiilik ve sükûnetin **icimdeki** vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,37 **Dudaklarının kenarlarındaki** buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,32 ... yarı kucağımda ve yarı sürükleyerek **duvar kenarındaki** kanapeye götürdüm.

BDH-69,9 **Orta yerdeki** masanın üstüne sıçrayarak oturdum.

BDH-70,20 Yaşlar **gözlerinin kenarındaki** siyahlığı, hatta bütün yüzünü yıkamışlardı.

BDH-71,34 O **sokaktaki** halin de ufak bir sarsıntıyla hemen kayboluverdi...

BDH-72,20 Ben de **avucumun içindeki** yumruklarını sıkıyor, elimi saçlarında usulca gezdiriyordum.

BDH-73,14 Gözleri mahzunlaşmış, **dudaklarındaki** gülümseme silinivermişti.

BGH-74,4 İşte bunun için **başaltındaki** kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,7 Fakat **fırtınanın önündeki** gemi cezbeli bir derviş gibi kendini dört tarafa çarpıyor...

BGH-74,14 Zaten **cocuğun dilindeki** kekemelik, okumasına engeldi.

BGH-75,11 **Başaltındaki** kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve **yatağının başucundaki** birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-75,32 Ve **şimdiki** sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, **fıcının arka tarafındaki** musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,17 İşte bizim **on dokuz yaşındaki** genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve **ambar kapağındaki** kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,36 Ve **bir tenceredeki** kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BGH-79,3 Kaptan ahçıya **kilerdeki** yarım koyunun derhal bunlara verilmesini söyledi.

BOH-80,5 Yalnız **arkamızdaki** büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, **yerdeki** otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak **oradaki** mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,1 **Yanımdaki** ihtiyar, dirseklerini dizlerine dayamış oturuyor ve sigara içiyordu.

BOH-81,35 Ben **onun içerisindeki** vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,36 Fakat **bu işteki** geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

BOH-84,1 **Sansarın ağzındaki** bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,11 Onun sözlerini, **orkestra içindeki** bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,26 Bizim yanımızdan geçip gittiler, **amelenin başındaki** adamlarla konuştular.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru **yanındaki** iki candarmaya bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-85,19 **İçlerindeki** hırsı böylece söndürmeye çabalamışlar... Zavallılar.

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrısı **kazadaki** müstantiğe para yedirip men'i muhakeme kararı almışlardı.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, **koğustaki** yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

K-86,22 Bu esnada öğretmen **Dudu'nun göğsündeki** gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-87,1 Dudu **okulun kenarındaki** gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,18 Evde **dört yaşındaki** oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-87,27 **Komşu bahçedeki** çitin arkasından başka kazlar cevap verdiler.

K-88,21 **Biraz ilerideki** pencereden bir avuç kadar gökyüzü görünürdü: Masmavi...

K-89,17 Başgardiyan da **elindeki** bir kâğıdı gardiyanlara ve bazı mahkûmlara imzalatıyordu.

3.3.2.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

3.3.2.2.1. İsim Unsuru İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,1 Hiç sen **bir su değirmeninin** içini dolaştın mı adaşım?..

D-13,5 Ve bir köşede **birbiri üstüne yığılmış buğday, mısır, çavdar, her çeşitten ekin çuvalları.**

D-13,10 Halbuki döşemedeki küçük kapağı kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde **soğuk su damlaları** insanın yüzüne yayılır...

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman **bir dalga halinde** dolan seslere?..

D-13,13 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, **kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı** gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağırlıklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-15,14 İkinciye doğru **siyah zeytin ağaçlarının** arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,16 Suyu bol bir çay **küçük söğüt ağaçlarının** arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,27 Ve **bir kurşun atımı** ötede beyaz minaresiyle bir köy görünüyordu.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, **biraz ötedeki zeytin ağaçlarının** arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,25 Ne **geçtiğimiz Türkmen köylerindeki** al yanaklı güzeller, ne de **ince dudaklı Cingene kızları** onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-17,12 Değirmencinin kızı tam **bir köv güzeliydi**.

D-18,22 Onun çalışında, **bir ateş yığını** etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,32 Çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen **bir kurbağa sesinden** başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve **dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını** gördüm.

D-20,26 Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği **beyaz bulut kümecikleri** gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,31 **İhtiyar ve tecrübeli Cingene karıları** bildikleri afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-21,10 Akşama kuvvetli **bir yaz sağanağı** gelmesi çok mümkündü.

D-21,18 **Karşı tepedeki palamut ormanına** birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını garip tıptırtılarla oynatıyordu.

D-21,21 Tavlada sallanan **iki tane gaz lambası** etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırıgına karışıyor, **birbirini kovalayan gök gürültüleri** bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-22,16 Bazan okşayan, ısıtan **bir sabah güneşiydi**...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan **bir çöl fırtınası** oluyor, yahut bağrımıza işleyen **bir bıçak haline** geliyordu.

D-23,11 **Bir nefes alımı** kadar hepimiz olduğumuz yerde kaldık, sonra delice bağırarak arkasından koştuk...

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla **uzak su kenarlarında** oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-24,6 Gözlerinde, erimiş bir madenin oynak parlaklığı ve yanık yüzünde **bir ekmek kabuğunun** kırmızımtırak donukluğu vardı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle **eski Yunan aktörlerini** andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat **bir nehir coşkunluğuyla** dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin** toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek **sonsuz veda monologlarını** veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin** kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –**ta belediye reisinin** verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli **meşhur biyoloji âlimleri** genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– **bir kâğıt oyunu**yla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki **küçük para kümesini** bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve **keskin kokulu portakal bahçelerinde**, erguvan renkli güller arasında, ay ışığının renklerini aksettiren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük **bir gece senliğine** Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek **ilahi cenk kasidelerini** gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü **ihtiyar saz şairlerini** dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, zürafalar gibi koşan beyaz atlarıyla **bir akbaba sürüsü** halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli **bir kavıkcı kahvesinde** küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçle binbir türlü **korkunç ve hayret verici deniz maceralarını** haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak **mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini** soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan **bir dükkân kepengi** altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrınarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeri**yle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, **yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı** senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden **bir Buda heykeline** benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları **bir mavis gecesindeki** hilali andırıyordu.

KŞ-31,14 Ve genç şair tam iki sene hiçbir insanın giremediği **hudutsuz kum cöllerinde** dolaştı.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki **içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri**, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-32,7 Ve o, zihni **hiçbir sorgu çengeline** takılmadan düşünebiliyordu.

KŞ-32,15 Çünkü gündüzün çöl **bir maden eritme ocağına** dönerdi.

KŞ-32,18 Ara sıra **bir hurma ağacı** aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten renge giren su damlaları** ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak bu **şekilsiz kar tepeleri** keşfedebilmişlerdi.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, **soğuk buz sahralarından** ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının** belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve **bir çocuk rüyası** kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü **bir ısrırgan demeti** gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-37,10 ... duvarlara şiddetle çarpan kafalar orada **kanlı sac demetleri** bırakıyordu.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken **bir söğüt dalında** oturup yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-40,22 İçlerinde **bu ayrılık korkusu** büyüdükçe bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– **bir zenci köyüne** girdiler.

V-43,4 “Büyük... adeta **bir timsah yavrusuna** benzeyen bir çalgı...”

V-43,8 “**Bir değneğe gerilen at kolları**yla çalınıyor!” dedi.

V-43,22 Yaklaştıkları zaman, kulaklarına tok **bir viyolonsel sesi** geldi.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, **geniş gövdeli baobap ağaçlarının** altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen **bir toprak yığının** dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,17 “Ve o **toprak yığını** nedir?”

V-44,25 **Bir yapur kazasından** sonra buraya düştüm, karım da burada öldü...

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve **bir şark kamçısı** gibi kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının** hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık **bir kardeş busesi** için en münasip yerd.

V-46,23 Deniz onlara **bir aşk masalı**, ormanlar **bir vefakârlık hikâvesi** anlatıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya mahsus olan **parlak ay ışığı** altında onun, mavimtırak damarlarıyla **bir istiridye kabuğuna** benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak **bir takdir sayhası** kendisine **en büyük iç genişliğini** verirdi.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, **bu at kollarından** yapılan yay, başka bir dünyanın seslerini genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-49,21 Erkek yabani ormana koştu, deriyi **bir baobap ağacının** gövdesine ilâştirerek çalışmaya başladı.

V-50,12 Şimdi kapıda birbirinin üstüne çıkarak çalgıyı dinleyen zenciler, siyah **bir üzüm salkımını** andırıyordu.

V-50,15 Ve kulübenin önü ağlayan zencilerle –evet bu bir mucizeydi ve hepsi birden ağlıyorlardı– **bir arı kovanının** ağzına benziyordu.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun **bir akşam gezintisinden** dönüyordum.

BSKH-51,4 Sıcak **bir sonbahar gününün** sonuydu.

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve artık tümsek halini almış **eski çiçek tarhları** vardı...

BSKH-52,3 ... ve bütün bina bu haliyle eski **bir yağ kandilini** andırıyordu.

BSKH-52,7 Binanın niçin bu şekilde yapıldığını ve sonra **hangi cehennem nefesinin** buralarda estiğini kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, **küçük bulut kümelerine**, _ **bir yılan dili** gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,36 **Bir cehennem nebatının** liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, çürümüş bir meyvenin donuk rengi, **bir toz tabakası** halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, **bir granit yosununa** benzeyen soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda **birer mahzen kapağını** hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,9 İnsan onu, **bir cenaze dönüşünden** sonra hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış sanabilirdi.

BSKH-53,11 Ve şimdi kuru vücuduna bol gelen bu siyah elbiseler ona **bir korkuluk kılığı** veriyorlardı.

BSKH-53,20 Omuzuma **bir gece kusu** gibi konduğu zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-53,23 Fakat bu el, bu kemik el oraya **bir yengeç kısıkağı** gibi yapışmıştı.

BSKH-53,34 Korkuyu şimdiye kadar içimde **böyle madde halinde** hissetmemiştim.

BSKH-53,35 Karanlık, **bir gecekuşu kanadı** gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-54,12 Her katta, **yarısına kadar açılmış oda kapıları** vardı.

BSKH-54,24 Parmaklar etlerime büsbütün geçiyordu; **bir külçe halinde** tekrar sürükleniyordum.

BSKH-54,29 Sonra gene o mavi halindedeki karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-55,13 **Karanlık duvar kenarlarında** muhteşem koltukların gölgeleri belli oluyordu.

BSKH-55,14 **Tam camekânlı kubbenin altında**, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan **bir yağ kandili** vardı:

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış **bir kadın iskeleti**...

BSKH-56,10 ... sonra şiddet azalınca perde tekrar düşerek sesler, **bir duvar arkasından** söyleniyormuş gibi, kısılıyordu.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, **hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin** alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin **bir el yazısını**, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-58,23 Ve **sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin** hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,28 **Aralarında ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan ılık huzmeleri** gidip gelirdi...

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, **hiçbir benzerlik sırasına** bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, bu alevleri alıp götüren hangi sarsılmaz kudret, hangi dayanılmaz sebep, **hangi yaradılış mantığıdır?**..

BSKH-60,25 Lakin artık **bir hakikat dünyasını** görmek üzere olduğum muhakkak.

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten **kalın kar tabakasının** üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık **mermer tütün tablasını** belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,26 Kitapları bir kadın gibi sevenler, **yalnız bekâr odalarının** azabını daha az duyarlar.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yattıkları zaman, bahtiyar **bir evlilik hayatının** daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama o kadar karışık bir halde yollayan, ekseriye **bir kadın muvaffakiyetsizliği**dir.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela **bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini** ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile **bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine** feda edebilirim.

BDH-66,29 Yahut bana hükmünü geçiremiyor ve ben feci **bir hırs ve imkânsızlık içinde** çırpınıyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen **bir kadın sesi** kâfidir– ...

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için **muhayyilemde kaban kadın havallerini** gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,9 Bir gün haftalık bir mecmuadaki **bir çorap reklamı** şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,14 Caddeye çıkınca **bu kadın kalabalığı** içinde şaşırdım.

BDH-70,23 Bu, on beş yaşında, hatta daha küçük **bir kız çehresi**ydi.

BDH-70,26 Bu çocuk sesi, bu **kalınlaşmamış**, bu yalvaran **çocuk sesi**...

BDH-70,26 Bu çocuk sesi, bu kalınlaşmamış, bu **yalvaran çocuk sesi**...

BDH-73,18 İçimde müthiş **bir ağlamak ihtiyacı** vardı, kendimi tuttum.

BDH-73,27 **Tahta merdivenleri koşarak inen ayak sesleri** çabucak uzaklaştılar, işitilmez oldular.

BGH-74,1 **Bir Gemici Hikâyesi**

BGH-74,20 Yalnız bu ölümden sonra sert **bir “ekmek kazanmak” devresi** başladı.

BGH-74,25 Fakat şimdi **bir senelik deniz hayatı** onu başka şey olmak istemekten vazgeçirmişti.

BGH-75,30 Bir Ermeni’den daha çok tebaa değiştirmiş, Yunan veliahdına yatlık, Danimarka hükümetine mektep gemiliği, **bir Rus tüccarına** posta vapurluğu yapmıştı.

BGH-75,35 Ve tek kazan, **bu timsah ölüsüne** benzeyen yığıntıyı yürütebilmek için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle hem buharlı, hem yelkenli bir gemide süvariye, kamarasında fitilli **bir barut fıçısı** dururmuş.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve **ambar kapağındaki kahve çuvallarına** sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen **bir çocuk kafasından** büyüktü.

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken **kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu** burnuna geldi.

BOH-80,1 **Bir Orman Hikâyesi**

BOH-80,15 Gürültülü bir kımıldama, **bir ses kargaşalığı** ormanın kenarlarından dışarı dökülüyordu.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından **bir boğuşma gürültüsü** ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza yardım etmeye özenir, **kaybolan deve torumlarını** aramak için en sık yerlere daldık.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten **bir duvar saatinin** rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-83,7 Gövdesinde **o zamandan kalma kursun varaları** dururdu.

BOH-84,16 Bu acı, gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları hep birden **bir kurt sürüsü** haline koymaya kâfi geldi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarlardan başka, kadın, erkek **bütün köy halkını** iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

3.3.2.2.2.İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları

D-13,2 Yamulmuş duvarlar, **tavana yakın ufacık pencereler** ve kalın kalasların üstünde **simsiyah bir çatı**...

D-13,4 Sonra bir sürü çarklar, kocaman taşlar, miller, **sıçraya sıçraya dönen tozlu kavışlar**...

D-13,9 Halbuki **döşemedeki küçük kapağı** kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-13,12 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte **kocaman bir dalga halinde** dolan seslere?..

D-13,13 **Yukarıdaki tahta oluk**tan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların **kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri** kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-13,18 Ben çok eskiden **böyle bir değirmen** görmüştüm adaşım, ama bir daha görmek istemem.

D-14,7 Fakat herhalde **ikinci bir aşka** atlamak, senin için o kadar güç olmamıştır.

D-14,28 Hem biliyor musun, bu **aptalca bir laftır**:

D-15,4 **Can sıkan ve bize hiç uymayan bir kıştan** sonra ısıtıcı güneş ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler hepimize **tuhaf bir oynaklık** vermişti.

D-15,6 Sırtlarında **beyaz ve kısa bir gömlek**ten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,6 Sırtlarında **beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar** hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, **yanında kalabileceğimiz bir yer** araştırıyordum.

D-15,14 İkindiye doğru **siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar** gözüme ilişti.

D-15,15 Burası **küçük bir değirmen**di.

D-15,16 **Suyu bol bir çay** küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra **dar ve taş bir mecra**ya giriyor, oradan da **dört tane tahta oluğa** taksim oluyordu.

D-15,19 İhtiyar çınarlar **çukura gömülen eski değirmen**in siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydanı gölgeliyorlardı.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, kanatlarının biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, biraz ötedeki zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,10 Yağız derisi, yüzüne delice dökülen simsiyah saçları ve koyu gözleri...

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirmediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirmediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-17,8 Hemen her akşam değirmenin önündeki meydanlıkta toplanıp ahenk yapıyorduk.

D-17,12 Değirmencinin kızı tam bir köy güzeliydi.

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, kalçalarına kadar uzanan ince örgülü saçları vardı.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde şalvarının beline iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-17,20 Şimdi onun yerinde şalvarının beline iliştirilen boş bir yen sallanıyordu.

D-17,23 Düşünebilir misin, güzel bir kızın bir kolu olmazsa bu ne demektir?

D-17,24 Derenin üst başında çıpıl çıpıl yıkanan genç kızlara karışamıyordu.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen,

değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,1 **Başka insanların yaptığı birçok sevleri** yapmak hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,4 **Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire** saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, bizim mağrur ve insafsız Atmacamız, değirmencinin **bu sakat kızına** vuruldu.

D-18,12 **Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, _ kanadı kırık bir çulluğun**, şikâri oldu.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların yahut **batmakta olan bir gemiye** çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler **kapının yanındaki taş sedirde** kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, **iki tarafındaki sert kayada** gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-18,32 Çakıllarda acele acele seken sulardan ve **uzaklardan gelen bir kurbağa sesi**nden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-19,15 Ben ki, **arkamdan uşaklarını koşturan konak sahibi hanımlara** başımı çevirmedim;

D-19,20 ...işte şimdi **bu bir kolu olmayan kızı** seviyorum.

D-20,1 Aramızda **anlaşılmaz, boğucu bir havanın** dolaştığını hissedeceğiz.

D-20,11 **Mavzer kurşunu gibi çarptığını yere seren bir aşk...**

D-20,13 Sustu, son sözler **öyle acınacak bir tavır**la ağzından dökülmüştü ki, **fazla bir şey** sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,13 Sustu, son sözler **öyle acınacak bir tavır**la ağzından dökülmüştü ki, fazla bir şey sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,18 Fakat **yapılacak hiçbir şey** yoktu.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında **geniş bir sevinç**, soluk yanaklarında **görülmemiş bir pembelik**le ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman **şekli belli olmayan tuhaf bir cisim** ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman **şekli belli olmayan tuhaf bir cisim** ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,26 Günler, **kuvvetli bir rüzgâr**ın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,26 Günler, **kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri** gibi birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-20,28 Herkes **müthiş bir şey**den korkuyor gibiydi.

D-20,29 Bütün çergiyi **ağır bir durgunluk** kaplamıştı.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları bildikleri afsunları okuyorlar, **bütün iyi ve fena ruhları** zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, **nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleri**yle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,4 Sanki **serseri bir rüzgâr** kafalarımızdan her düşüncüyü silip süpürüyor, bizi şaşkın ve meys buralarda bırakıyordu.

D-21,10 Akşama **kuvvetli bir yaz sağanağı** gelmesi çok mümkündü.

D-21,21 **Tavлада sallanan iki tane gaz lambası** etrafa **yarım bir aydınlık** serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 **Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü** yağmurun **alçak tavandaki kesik hıçkırığı**na karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri **bu korkunç ahengi** tamamlıyordu.

D-21,29 **Bütün gürültüleri bastıran ince bir ses** birdenbire yükseldi:

D-21,29 Bütün gürültüleri bastıran **ince bir ses** birdenbire yükseldi:

D-21,30 Kendisini değirmenin **karanlık bir köşesine** çeken Atmaca çalmaya başlamıştı.

D-22,6 İçeride taşlar **nihayetsiz bir coşkunluk**la homurdanıyor; çılgın gibi dönen kayışlar şaklıyor; **birbirine geçen tahta çarkların** dişleri ağlar gibi gıcırdıyordu.

D-22,8 Ve **bunların hepsini bastıran deli bir ses** kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran **deli bir ses** kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın **acınacak bir perişanlık**la çırpınan büyümüş gözlerine...

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın **acınacak bir perişanlıkla çırpınan büyümüş gözlerine**...

D-22,17 Fakat derhal **yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir cöl fırtınası** oluyor, yahut **bağrımıza işleyen bir bıçak haline** geliyordu.

D-22,20 **Son ve keskin bir cıglık**tan sonra Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-22,23 O, **yüzüne büsbütün dökülen kara saçlarını** eliyle geriye attı.

D-22,28 Ve değirmen, **azgın bir hayvan** gibi homurduyor ve dönüyordu.

D-22,31 **Tahammül edilmez bir acı** yüzünün şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-22,32 Kâh **esmer derisini şişiren bir kan** gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh dişlerinin arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-23,6 **Kendisini bu kahredici, bu parçalayıcı ağrılardan kurtaracak bir imdat**...

D-23,6 Kendisini **bu kahredici, bu parçalayıcı ağrılar**dan kurtaracak bir imdat...

D-23,17 İşte adaşım, sana **seven bir Çingene**'nin hikâyesi.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücut**la uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,21 **Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilber**in kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren **mağrur bir dilber**in kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta** bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi** kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,2 Genç şair **siyah meşin ciltli ufak kitabı** havaya kaldırarak bağırdı:

KŞ-24,2 Genç şair **siyah meşin ciltli** ufak kitabı havaya kaldırarak bağırdı:

KŞ-24,6 Gözlerinde, **erimiş bir maden**in oynak parlaklığı ve yanık yüzünde bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu vardı.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; **vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu**, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,11 **Çimenler üzerinde uçuşan bevaz kâğıtlar**, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, yüzüne **sisten yaratılmış küçük kuşlar** gibi dokunup geçiyorlar ve

...

KŞ-24,13 ... sonra **bahçedeki bevaz güller**in, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalara, **yaşmaklı bir kadına** benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde **alevli bir meşale**yi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat **bir nehir coşkunluğuyla dökülen bir gülüş** esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-24,23 **Siyah meşin ciltli** kitabın sahifelerine bakarak haykırdı:

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi için yazdığım bu kitabı** ona verdiğim zaman o da benim için sakladığı kalbini verecek...

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, **iki tarafı mermer direkli bir kapı**dan evine girdi.

KŞ-25,10 **Tam sekiz sene** evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında şimdiki gibi beyaz teller, gözlerinin kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,12 Yüzünün derisi **beyaz bir güle**, dudakları **kırmızı bir güle** benzerdi.

KŞ-25,16 Fakat **güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız** vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükmek acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan **bir genç kız** vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükmek acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,19 Ve genç şair, **yazıları karşısında kendinden geçmeyen bu fevkalade kıızı** seviyordu...

KŞ-25,19 Ve genç şair, yazıları karşısında kendinden geçmeyen **bu fevkalade kıızı** seviyordu...

KŞ-26,5 Ve genç şair anlıyordu ki, bu büsbütün **başka bir mahluk**tu.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların **pembe dudaklı çapkın gelincikler**den, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,19 ... ki **orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere,** yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, **daima koşan ürkek karacalar** mâni oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler** söylüyorlar; ...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın **nehre avuç avuç serptiği gümüş kırıntılar**ını toplamak için, suyun üstünde sıcıyorlardı.

KŞ-26,31 **Korulardaki sık ağaçlar**ın altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve **alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri** gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, **gümüş bir kalemle _ gümüş ciltli bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle yazılmış gibi acı satırları taşıyan bir cevap**la geri geldi.

KŞ-27,7 ... ihtimal **minimini ipek mendillerini** de –tabii dalgınlıkla– ayaklarının dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,19 **Hayatlarında hiç sevmemiş olanların tahayyül edemeyecekleri bir acı** onu boğuyor; ...

KŞ-27,20 ... sanki **gür alevli bir meşale** göğsünün içerisinde dolaşarak kaburgalarını yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-27,22 Kendisini tutmak isteyerek, beyaz dişlerini **mor kadife yastıklara** geçirdi...

KŞ-27,23 **Göğsünü saran bir sesle** kesik kesik: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-27, 25 Ve genç şair altı ay memleketin **bütün büyük filozoflarını, şairlerini** dolaştı.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, **uzun siyah sakallı**, tepeleri çıplak filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüşt’ten bahsettiler.

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, **başka bir âleme** bakmaktan doğan, **hürmete layık bir mahmurlukla** –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, **başka bir âleme** bakmaktan doğan, **hürmete layık bir mahmurlukla** –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmeliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –**kendilerinin buldukları– ebedi hakikate** varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –**ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete** geç kalmamak için **bu asil konuşmayı** kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve **diğer bir şehirde**, _ **gür beyaz kaşlı**, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden **yirmi muazzam ciltlik** kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, **gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri** genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden **yirmi muazzam ciltlik kitap**larını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve **çalımsız bir evde, – şatafatsız bir masanın** başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –**muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunu**yla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,8 Ve **çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler**, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki küçük para kümesini** bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve **hülyalı bir loşluk** veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, **eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandil**in ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, **ay ışığının renklerini aksettiren firuze yüzükler**, ...

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve **küçük bir kuşa** benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya **büyük bir gece şenliğine** Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, **gümüş bilezikli zenci köleler** arasında gelen ve **Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini** gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya **büyük bir gece şenliğine** Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, **gümüş bilezikli zenci köleler** arasında gelen ve **Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini** gülümseyerek **dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanlar**ı onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış **buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini** dinledi.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini** dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi koşan beyaz atları**yla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren **yirmi tane düşmana**, _ hiçbir silahın işlemediği **dev gibi vücut**larıyla saldırarak onları sansarın önündeki civecivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka **bir köyde**, deniz kenarındaki **isli bir kayıkçı kahvesinde** _ **küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık**, elindeki minimini kemençeyle **binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını** haykırıyordu.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, **deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde** küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, **elindeki minimini kemençeyle** binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka** ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar ...

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar** veya **alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklar**la açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini **soyan gözü yılmaz korsanlar** geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların** belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde **derin bir şeyler** bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,16 **Büyük bir konağın** geniş salonunda raks ve kahrkahanadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyaçları gördü.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı aç çocuğu** yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve **karnında taşıdığı günahsız çocuğu** öldürmek için hekimlerin cebine **beyaz alevli inci salkımları** koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi** altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrılarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,31 Ve **tam bir buçuk sene** sonra, **altın bir kalemle** _ **altın ciltli bir deftere** geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları** taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevap**la geri geldi.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle **güzel şeyler** yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflar**la dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları **kandırıcı bir belagat**le ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,21 **Gezdiğin yabancı yerlerin** büyüleyici kokusunu ruhlarımıza **benzersiz bir ustalık**la üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,30 Gözlerinde yaş yerine **alelacayip bir parıltı** vardı.

KŞ-30,31 Yavaş yavaş **loş bir karanlığa** dalan odaya alnından, gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen alnından, **beyazımtırak bir ışıık** yayılıyordu.

KŞ-30,33 Odanın **aynı koyu lacivert tülle** örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-30,33 Odanın **aynı koyu lacivert tülle** örtülmeye başlayan **renkli eşyası** ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareket**le ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi **yumuşak bir hareket**le ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız** gibi kırpışan gözlerinin önünde **kapkaranlık bir saha** uzanıyordu: ...

KŞ-31,5 Siyah, **gözleri kamaştıracak kadar siyah bir boşluk**...

KŞ-31,6 Ve bunun ortasında **ince bir yol** vardı, ...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,14 Ve genç şair tam iki sene _ hiçbir insanın giremediği hudutsuz kum çöllerinde dolaştı.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz bir mahlukün mütecessis kafalarımızda sıraladığı mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz bir mahlukün mütecessis kafalarımızda sıraladığı mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,8 İşte böylece bu mutlak güzelliğin içinde yıkandı, yıkandı...

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,21 Ve bazan dizleri dermansızlıktan kırılarak **bu dikenli yatağa** uzanır ...

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin** feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi **hemen her gün** sevgilisini, evini, **bütün bıraktığı verleri** _ yavaş fakat keskin **bir sesle** fısıldar ...

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde **birbirine muvazi birçok bıçakların** hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-33,3 İşte bu da **muazzam ve nefis bir şeydi**...

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik nefes alan sulardan başka hiçbir şey** görmezdi.

KŞ-33,8 Her ikisinde de aynı büyüklük, aynı **ağırbaşlı sessizlik** veya aynı **heybetli ve derin bağırımlar**...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve **devlere benzeyen bir mahlukun** yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve **devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar** görebilirdi...

KŞ-33,12 Sonra **bitmez tükenmez bir genişlikle** _ karanlık ve sıkı **bir derinlik**...

KŞ-33,14 Ve bütün bunlar onu **manasız bir tecessüse** değil, düşünmeye sevk ederlerdi.

KŞ-33,16 **Beyaz, temiz, günlerce uzanan bu yerlerde,** _ gösterişsiz **bir kibarlık ve incelik** vardı.

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak **bu şekilsiz kar tepeleri** keşfedebilmişlerdi.

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudret**leri olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudret**leri olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,21 Ne **gururdan doğan bir süs,** ne **kendini beğenmeyi gösteren bir ses**...

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, **dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği,** necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 ...namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha **buna benzer birçok şeyleri** gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, **bunların çocukları, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı** tanımış oldu.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, bunların çocukları, **küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı** tanımış oldu.

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız **ufuksuz bir merhamet, _ yeis veya hiddeti manasız bulan bir rikkat** hissetti...

KŞ-34,5 İşte **genç şair şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahat**ten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen **bir kuvvet** kımıldıyordu.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun **çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin** bir parçasıydı ...

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağırarak, bir elemi ağlamak veya **bulutlardan yüksek bir fikre** ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– **gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden** işledi.

KŞ-34,20 **Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği** eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,22 Ve **siyah bir kalemle, _ siyah meşin ciltli bir deftere** yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, **siyah meşin ciltli** bir deftere yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun** emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,13 “Mademki uzun senelerin hasreti içimizde **yaramaz bir çocuk** gibi tepinmektedir, ...

KŞ-35,21 ... ve o, **derin bir hayret** içinde kendinden geçerek, bunları okumaya başlamıştı.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının içindeki herhangi bir ateş**ten kaçarak dışarı fırlamak istiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, kafasının içindeki **herhangi bir ateş**ten kaçarak dışarı fırlamak istiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki **tamiri kabil olmayan bir sev** yaptım.

KŞ-36,5 O zaman boğuk ve **yeisini örtmek isteyen bir ses**le tekrar başladı:

KŞ-36,11 Burada dudaklarını **yakıcı bir gülüş**le ısırdı; gözleri, donuk ve karanlık, şaire dikildiler, dimdik baktılar.

KŞ-36,12 O bir kadın, **baştan aşağı bir kadını**...

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, onların arasından, **keskin, ağır bir ses**le:

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta **en ufak bir hücre**nde bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

KŞ-36,23 Ve sen **benim için yazdığın bu kitabı** yine benim için yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ateş saçan bir yanardağın** geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara** benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat** genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, minimini alevlerin kitabın meşin cildini **ağlayışlı bir cıdırıtı**yla bükükleri ocağa doğru attı.

KŞ-37,2 **Vahşi bir gülüşle**: “Çekil!” dedi.

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar gözlerinde **sonsuz bir tatlılık ve ilahilik**ten başka bir şey bulunmazdı ...

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar gözlerinde **sonsuz bir tatlılık ve ilahilik**ten başka **bir şey** bulunmazdı ...

KŞ-37,4 ... ve hareketleri **devamlı bir çekingenliğin** ağırlığını taşırdı, ...

KŞ-37,6 ... ve **her iki ağızdan** birden fırladı: “Çekil!..” ve hiçbirisi çekilmedi...

KŞ-37,8 O zaman aralarında **öyle korkunç bir mücadele** başladı ki, köpüren ağızlardan feci soluklar ve hırıltılar çıkıyor, ...

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –gittikçe artan dermansızlığına ve erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına rağmen **vücudunu ocağın önünden ayırmayan genç kızı**– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,14 ... kendininkilere **korkunç bir sebatla** bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,14 ... **kendininkilere korkunç bir sebatla bakan büyük ve kanlı gözler** hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri **ezik bir sarılık** alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,20 **Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi** açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak **bir avuç mavimtırak kül** döküldü...

K-38,1 Şehrin kıyısında, **ufacık bir derenin** kenarında, dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, **dalları suya sarkan ihtiyar bir söğüt ağacı** vardır.

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, dalları suya sarkan **ihtiyar bir söğüt ağacı** vardır.

K-38,2 İlkbaharın başlangıçlarında bu söğüdün dallarına **bir dişi kırlangıç** gelip kondu; ...

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak **şeffaf kanatlı küçük böcekleri** yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak **şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara** bakmaya başladı.

K-38,8 **Bir erkek kırlangıç** geldi, dışının karşısındaki dala kondu.

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek bir iki dal ileri geldi, dişi **daha az çekingen bir hal** aldı.

K-38,25 Başka bir kırlangıç olsaydı hemen: “Ya siz neden burada oturuyorsunuz?” diye **ikinci bir sorgu**ya kalkıştırdı.

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine cevap olmayan bu lafı** beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,19 Aklımız, **şu sabahtan akşama kadar avaz avaz bağırان bülbül**den herhalde üstündür.

K-39,23 **Şu budala serçe** bile üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-40,2 ... ben de senin gibi, **dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka bir şey** görmüyorum.

K-40,17 Yalnız **her ikisinin de içinde gizliden gizliye büyüyen bir korku** vardı: ...

K-40,22 İçlerinde bu ayrılık korkusu büyüdükçe bunu **münasip bir şekilde** diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

K-40,33 Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları **bir ikinci defa** karşı karşıya getirmediğini biliyorlardı.

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten **sarı bir yaprak** koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

K-41,15 “Senden hiç ayrılmak istemiyorum...” demek üzereydi ki, buvvv diye **soğuk bir rüzgâr** esti...

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve **orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı** unutmadılar.

K-41,27 Ve ikisi de, **böyle bir yaz** geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

K-41,27 Ve ikisi de, **böyle bir yaz geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara** tepeden baktılar...

V-42,1 Güneş, **yüzüne yeşil yelpaze tutan mağcup bir kadın** gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, **muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafiləsi** – sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan **mağcup bir kadın** gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafiləsi –**sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne** girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika'nın **bu sapa köşesine** uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,8 ... eline, üzerine **işlemeli büyük yayını** alarak maiyetiyle beraber köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-42,10 **Birtakım satafatlı merasim**den sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, **köyü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman** koşarak geldi, ...

V-42,12 ... **elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe** gördüğünü söyledi.

V-42,12 ... elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan **tahta bir kulübe** gördüğünü söyledi.

V-42,17 Bu, **intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdi** ve **önünde vahşi orman çiçeklerinden vücuda getirilmiş bahçemsi bir meydanlık** vardı.

V-42,17 Bu, intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdi ve önünde vahşi orman çiçeklerinden vücuda getirilmiş **bahçemsi bir meydanlık** vardı.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın **iki seneden beri aralarında yaşayan bir beyaza** ait olduğunu söyledi.

V-43,4 “**Büyük...** adeta bir timsah yavrusuna benzeyen **bir çalgı**...”

V-43,4 “**Büyük...** adeta bir timsah yavrusuna benzeyen **bir çalgı**...”

V-43,22 Yaklaştıkları zaman, kulaklarına **tok bir viyolonsel sesi** geldi.

V-43,30 Gölge hiç kımıldamadan, **büyük bir maharetle** aynı parçayı çalıyordu.

V-43,34 Fransız seyyah: “Bir sanatkâr...” dedi, “**Ümidi kırılmış bir sanatkâr**.”

V-43,35 **Hakiki sanatın takdir edilmediğini görerek insanlardan kaçan bir talihsiz**.

V-44,4 ... “**bu geniş arazi**de rahat ve dertsiz yaşamayı, **bu basit refahı**, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı.”

V-44,4 ... “**bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı**.”

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “**vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan** yapan onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “**vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açığöz**dür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,10 Ay ışığı **ormanın içindeki ufak bir meydanlığı** aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki **ufak bir meydanlığı** aydınlatınca, **etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının** dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,14 **Alına doğru dökülen dağınık saçları** soluk yanaklarını gölgeliyordu.

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında **hemen hemen hiçbir şey** söylemedi.

V-44,27 Seyyahlar yollarına devam etmek için **bu garip münzeviyi** terk ettiler.

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde **öyle bir genç** vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları** genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan **daha kıymetli bir şeyi** vardı:

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın**, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerdı.

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran **bu genç kızın**, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerdı.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı **kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler** yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, **donuk pembe dudakların**ın değil, ...

V-45,35 Gözlerinde, **sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylan**ın garip mahzunluğu vardı.

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “**senden sonra yaşamak gibi bir ceza** bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,15 **Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler** de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, **sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar** gibiydi.

V-46,29 **Öyle bir fırtına** ki, tasvirini ancak herkesin kendi muhayyilesi yapabilir.

V-47,4 Ve **uzak kayalarda parçalanan enkazdan başka canlı bir şey** göremediler.

V-47,4 Ve uzak kayalarda parçalanan enkazdan başka **canlı bir şey** göremediler.

V-47,8 ... ve on sekiz seneden beri **hiçbir beyaz adam** uğramamıştır.

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, **o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi** bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey** yoktur.

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, yaşayışımızın **herhangi bir yer**de olması bizim saadetimizi bozmamalı!

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –**usta bir bahçıvan** elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-47,26 ... geceleri, **yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı** altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-47,31 O zaman, **bu kısa müddette** kadına saadet verebilmek için çareler düşündü, aklına viyolonsel geldi.

V-48,7 Genç kadının soluk yüzünde, **batan güneşte görülen bir kırmızılık** belirdi.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken **onun ağzından çıkacak bir takdir sayvası** kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,18 Ve o zaman **bu sekilsiz alet**, bu at kıllarından yapılan yay, **başka bir dünyanın** seslerini genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,21 Ve **nağmeleri insanın içine görünmez mayiler halinde akan bir besteyi** bitirdikten sonra:

V-48,28 Ve **başka bir notayı** uzattı.

V-48,29 Bazan üzüntülerin uzattığı, bazan **yalancı bir sevincin** kısalttığı günler çok çabuk geçti.

V-49,3 Birkaç defa, üzerlerinde nota yazılı olan derileri karıştırırken, **eline geçen bu şarkıyı** bir türlü öğretmiyordu.

V-49,9 Ve göğsünün üst tarafında **pürüzlü bir cism**in ağır ağır gezindiğini hissediyordu.

V-49,15 Nihayet bir gün, gene **başka bir besteyi** uzatırken, kadının başı kucağına sessizce düşüverdi:

V-49,17 **Bir toprak çanak**tan yüzüne sular serpti.

V-49,24 İçinde **sönmez bir acı** vardı.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, **yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadın**ın yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-49,37 **Sevgilisinin son isteğini yerine getirememekten doğan bir veisle** yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, **genç adamın kalbinden ıstırap ve hıçkırık halinde viyolonsel**in tellerine dökülen **bu beste**, onları da şaşırttı, ...

V-50,12 Şimdi kapıda birbirinin üstüne çıkarak çalgıyı dinleyen zenciler, **siyah bir üzüm salkımını** andırıyordu.

V-50,14 Annelerinin yapraktan eteklerine sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

V-50,19 İki gün sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman viyolonsel çaldığı bir ağacın** altına götürdüler.

V-50,21 Burada **taze bir mezar** vardı.

V-50,22 İşte **bu genç adam**, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri **bu kimsesiz ve gürültüsüz yerler**de, _ **uzun bir akşam gezintisinden** dönüyordum.

BSKH-51,4 Sıcak bir sonbahar gününün sonuydu.

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, **serin bir nefes** almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde **yüksek bir taş bina** gözüme ilişti.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek **bir taş bina** gözüme ilişti.

BSKH-51,9 Perdesiz pencerelerine vuran güneş, ona **kırmızı gözlü bir canavar** şekli veriyordu.

BSKH-51,10 Ve **yıkık duvarlı bir bahçenin** ortasında, harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran **hazin bir ihtişamı** vardı.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, **harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran hazin bir ihtişamı** vardı.

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, **hafif bir sırtı** tırmandıktan sonra, **yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı** geçtim, ...

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran **paslı bir demir kapıyı** geçtim, ...

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran paslı **bir demir kapıyı** geçtim, ...

BSKH-51,17 ...aralarından otlar fışkıran çakıl döşeli bir yoldan yürümeye başladım...

BSKH-51,17 ...aralarından otlar fişkırان **çakıl döşeli bir yoldan** yürümeye başladım...

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve **artık tümsek halini almış eski çiçek tarhları** vardı...

BSKH-51,20 **Kuru bir havuz**un kenarında **devrilmiş mermer saksılar** duruyordu.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan **beyaz bir kasımpatı**, _ buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış **bir delik** gibiydi.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan **beyaz bir kasımpatı**, _ buraları örten **siyah perdenin** üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-51,24 Yanına yaklaştıkça insana **sebepsiz bir ürkeklik** veren binanın hiçbir mimariye uymayan **acayip bir tarzı** vardı:

BSKH-51,24 Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın **hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı** vardı:

BSKH-51,26 **Çapı on iki metreyi geçmeyen bir silindir** şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi bir parça daha uzanarak **üzeri camekânlı bir kubbeyle** bitiyordu.

BSKH-52,2 Alt tarafını **kalın bir taş** çember kuşak gibi sarmaktaydı...

BSKH-52,3 ... ve bütün bina bu haliyle **eski bir yağ kandilini** andırıyordu.

BSKH-52,5 **Tam kapının üstündeki odanın** dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,5 **Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı** da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,9 **Keskin bir bıçakla** açılmış hissini veren **ince uzun pencereler** _ **korkutucu bir karanlıktan** başka hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,9 **Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren ince uzun pencereler** _ **korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi** açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,11 **Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni** çıkararak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,11 Taş çemberin üzerinde oyulmuş **birkaç ayak merdiveni** çıkarak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı **son kırmızı ışıkları** uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrarak uzattığı **son kırmızı ışıkları** uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen **bazı çıtırtılar** vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, **derin bir kuyuya** muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler işittim.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, **derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler** işittim.

BSKH-52,23 Evvela **istikametini kestiremediğim bu gürültünün**, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,24 Sesler, **aynı muntazam aralıklarla** durmadan yaklaşıyordu.

BSKH-52,28 Doğrulmuş, **korku, merak ve hayretten ibaret bir halita** halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-52,30 ...fakat –**ufak bir gıcırta** bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve **soğuk, buz gibi bir nefesin** enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-52,33 ... ve o zaman, akşamın çabucak artan karanlığı arasında, **bu taş kulenin** esrarlı adamıyla karşılaştım:

BSKH-52,34 Bu, **büyük bir baştan** –iskelet halinde bir vücudun üstüne konmuş– **büyük ve kırmızı bir kafadan** ibaretti.

BSKH-52,36 **Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının** arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı **bir deri** görünüyordu.

BSKH-53,2 Ve bunların hepsini, **çürümüş bir meyvenin** donuk rengi, bir toz tabakası halinde, örtmekteydi.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, **bir granit yosununa benzeyen soluk yeşil gözleri** vardı.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, bir granit yosununa benzeyen **soluk yeşil gözleri** vardı.

BSKH-53,6 **Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler** hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,8 Sırtında **siyah, harap olmuş bir elbise**, ayağında eskimiş **rugan potinler** vardı.

BSKH-53,11 Ve şimdi **kuru vücuduna bol gelen bu siyah elbiseler** ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-53,11 Ve şimdi kuru vücuduna bol gelen **bu siyah elbiseler** ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-53,14 Bu da **aynı kırmızı çilli**, çürük beyaz deriyle kaplıydı...

BSKH-53,15 ...ve bir insanınkinden ziyade **ince bir eldiven** giydirilmiş bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-53,15 ...ve bir insanınkinden ziyade **ince bir eldiven giydirilmiş bir iskeletin** eline benziyordu.

BSKH-53,17 Ve **gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin** kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen **siyah bir ceketin** kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,23 Fakat bu el, **bu kemik el** oraya bir yengeç kısıkaçı gibi yapışmıştı.

BSKH-53,24 ... **göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen hafif bir sesle** bana sordu:

BSKH-53,24 ... göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen **hafif bir sesle** bana sordu:

BSKH-53,32 **Ayaklarımızın altından kayan bir zemini** geçtik, ...

BSKH-53,33 ... **minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran dar ve taş bir merdivene** tırmanmaya başladık.

BSKH-53,33 ... minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran **dar ve taş bir merdivene** tırmanmaya başladık.

BSKH-53,35 Karanlık, **bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık** vardı.

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim bu merdiveni** kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,5 Sanki **onun parmaklarından benim omuzuma geçen bir irade**, beni yediyor, ...

BSKH-54,9 ... sonra **hafif bir aydınlık** yavaş yavaş bütün vücuduna yayılıyordu.

BSKH-54,16 Ben **bu yarım aydınlığın** verdiği cesaretle ona soruyordum:

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde **kuru bir dal** gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,27 ... önümde, **siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak** kalıyordu.

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, **toprak altından gelen bir bağırs** halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, **toprak altından gelen bir bağırs halinde yaptıkları korkunç uğultu**...

BSKH-54,32 Sonra **ikinci ve üçüncü bir kat** geliyor, ...

BSKH-54,33 ... **kapıları yarı açık boş odalar**, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık **tepelerindeki birkaç yaprağı** fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık **tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları** tekrar görüyordum.

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda** birdenbire durduk.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman, **derin bir rüyadan** uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,10 Burası **yuvarlak bir odaydı**.

BSKH-55,10 Kulenin en tepesinde olduğunu **tavandaki camekânlı, küçük kubbeden** anlıyordum.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili** vardı:

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa** üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alev**le hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,18 Uzaktaki köşede, **içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran bir yatak** vardı, ...

BSKH-55,20 **Dayanılmaz bir merak**ın dürtmesiyle yaklaştım ve orada yatanı gördüm.

BSKH-55,21 Ve **boğazına şişler sokulan bir hayvan** gibi _ **acı bir çığlık** kopardım:

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları **çürük bir yastığı** küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-55,23 **Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış bir kadın iskeleti**...

BSKH-55,26 Bu anda, **kırılan bir cam**ın şangırtısını andıran bir kahkaha kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,26 Bu anda, **kırılan bir camın şangırtısını andıran bir kahkaha** kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,29 **Senden, yani hayattan büsbütün ayrı bir şey** diye mi?

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, **bu muntazam dişler**, onların arasından, şimdi **bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen ne tatlı sözler** çıkardı bilsen...

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, **bakmaya tiksindiğin bu dişleri** görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların** güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,1 Şu ellerim, **şu sana laf söyleyen ağız**ım nasıl benimse, o da öyle benimdi.

BSKH-56,8 Şimdi sesi **pirinç bir havan** gibi ötüyordu.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan **içinden gelen siddetli sesler** bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,14 “Sizi **bu kadar sarsan, fakat hakikate yaklaştıran bu ölüm**ün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, **bu taş bina** kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek **orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı** aldı.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran **siyah kadife kaplı ince bir kitabı** aldı.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı **ince bir kitabı** aldı.

BSKH-56,32 **Geniş bir kanapeyi** masanın kenarına sürükledi.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki **sarı ve kalın sahifelerde _ eski, fakat keskin bir el yazısını**, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla**, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks** gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,10 Fakat toprağın **alaycı bir susuşu**, ufkun **lakayt bir kaçı**şı vardı.

BSKH-57,13 Sakladığımız hakikatleri **nasıl bir cesaretle** anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,17 İstiyordum ki, **bu beyaz teller**in her biri **ince bir kalem** olup bu yaprakları **bütün bilmediğim şeyler**le doldursunlar ...

BSKH-57,27 **Benim farkına varamadığım bir rüzgâr**a hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,30 Alev, **senelerden beri devam eden kırmızımtırak alev** artık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin **bu ihtiyar şamdanı** kararttığını düşünürken, **kaybolan aleve benzeyen bir ışığın** kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, **ona benzeyen sayısı bellisiz kandiller** sıralandığını gördüm.

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ **kırmızı ve değişmez bir alev**le parlıyordu.

BSKH-58,3 Ve **bu sönük kandiller**in bir daha aydınlanması da mümkün değildi.

BSKH-58,11 Etrafımda dolaştığını hissettiğim **büyük hakikate** burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım **bu odada**, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan **diğer kısımları**, _ bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran **bir kafanın**, _ görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan **bir hayaleti** takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki **çürük sazların** rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından **bahtiyar bir günün** saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki **çürük sazların** rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan **kalın yapraklar** parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, **bir İbrani peygamber** gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,25 Beraber yanmak için yapılmış **iki tane kandil** vardı.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, **yağı çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandiller**in biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,33 Titrek **bir ısılla** yas tutmak isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş tanesi bir arada birçok kandiller** daha gördüm.

BSKH-58,36 İçlerinde **savaştan çıkmış bir kılıç** gibi parlayan yenileri olduğu gibi, **mahzenlerdeki yosunlu küplere** benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta **ses çıkaran bir şetaretle**, beraberce yanarlarken **aynı hissedilmeyen rüzgâr**, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, bu alevleri alıp götüren **hangi sarsılmaz kudret**, _ **hangi dayanılmaz sebep**, hangi yaradılış mantığıdır?..

BSKH-59,10 Ve ben, **altından yapılmış yeni ve çok güzel bir kandil** gördüm.

BSKH-59,10 Ve ben, altından yapılmış **yeni ve çok güzel bir kandil** gördüm.

BSKH-59,11 Usta **bir kuyumcu** elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen **göz alıcı ziynetler**den belliydi.

BSKH-59,13 O kadar tatlı **bir ışığı** vardı ki, kandilin parlak madenine su halinde **akan bu ışık**, _ çıplak omuzlara dökülen **kumral saçları** andırıyordu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan **bir rüya** gibi, kendisine iştiyakla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, **bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri** var mıydı acaba?..

BSKH-59,29 **Vücudumdaki her yıkılış**, kafamda **yeni bir parlaklığa** yol açıyor.

BSKH-59,34 Diğer sayfeler **gittikçe karışan bir yazı**yla şöyle devam ediyordu:

BSKH-60,1 Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları alıp götüren **siyah eli** artık fark etmeye başladım.

BSKH-60,10 Burada yazı artık **okunmaz bir şekil** alıyordu.

BSKH-60,11 **Deliliğe yakın bir merakla** gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BSKH-60,16 **Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş** gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,18 **Önümde sıralanmış birçok kandiller** var...

BSKH-60,19 Parlak ışıkları birdenbire yok olan **zavallı kandiller**...

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan **siyah ve büyük bir hayalet** görüyorum.

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan **siyah ve büyük bir hayalet** görüyorum.

BSKH-60,23 **Bazan açılır gibi olduğu halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde** ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,26 **Gittikçe kuvveti artan bir ışık**, bana yaklaşıyor, yaklaşıyor...

BSKH-60,28 İşte o **kandilleri birdenbire söndüren kuvvet**...

BSKH-60,38 Birdenbire **tepemizdeki camları sarsan bir kahkaha** attı:

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o **adaletli ve şefkatli kuvvet**, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın** kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,8 Orada, **yarım kalmış bir şikâyet**e devam etmek istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları iniltiye benzeyen bir sesle:**

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş**, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, beni sessizce bekleyen odama giderken, **bu her akşamki yürüyüş** beni sıkar, boğar ...

BDH-65,4 ... ve ben **caddeyi örten kalın kar tabakasının** üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, **ta toprağa kadar bir delik** açmak isterim.

BDH-65,14 **Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım bu odada** yalnız onlar her zaman için **yeni bir koku** taşırlar.

BDH-65,15 Her zaman **söyleyecek birçok lafları** vardır.

BDH-65,16 Mesela, **masanın kenarındaki ucu kırık mermer tütün tablasını** belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki **ucu kırık mermer tütün tablasını** belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum bir kitabın _ en çok okuduğum bir satırı** bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,22 Yalnız onların **böyle en mahrem taraflarını** bile görebilmek için **uzun bir beraberlik** lazımdır.

BDH-65,24 Bir kere de onlarla laubali oldunuz mu size **malik oldukları her şeyi** verirler ...

BDH-65,25 ... ve onlar **bizim isteyebileceğimiz her şeye** fazlasıyla maliktirler.

BDH-66,2 Elllerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, **bahtiyar bir evlilik hayatının** daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama **o kadar karışık bir halde** yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,10 Ben onlarda herhalde **ya pek çocuk, ya pek ukala bir tesir** yapıyorum.

BDH-66,14 Halbuki ben, **en güzel bir kadın**ı bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,18 **Fena bir zaman**ımda bana her haltı ettirebilir.

BDH-66,19 Kadın benim etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin **müthiş bir ihtiyaç**ıdır.

BDH-66,20 Buna mağlup olmak bir hayvanlık, bunu inkâr etmek **daha büyük bir hayvanlık**tır.

BDH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman **donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam** oluyorum.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, **içimde kabarmak isteyen bu ihtiyaç**ı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,29 Yahut bana hükmünü geçiremiyor ve ben **feci bir hırs ve imkânsızlık** içinde çırpınıyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın **çok masum bir cümlesi** veya **sokaktan gelen bir kadın sesi** kâfidir– ...

BDH-66,35 O zaman **genç, ihtiyar, güzel, çirkin**, herhalde **bir kadına** malik olmak, benim için **su içmek gibi bir şey**dir.

BDH-67,4 Nihayet **öyle bir an** olur ki, bu hayal **pis ve korkunç bir acuzeye** kadar iner.

BDH-67,7 Her gelişinde boğmaya mecbur olduğum **bu hislere** gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,9 Bir gün **haftalık bir mecmuadaki bir çorap reklamı** şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,9 Bir gün **haftalık bir mecmuadaki** bir çorap reklamı şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, **kadın isteyen acayip bir kanın** dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, kadın isteyen **acayip bir kanın** dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,21 Sonra **bu çıplak vücutları** yakalıyor, eziyor, kıvırıyor, boyunlarını, enselerini ve kollarını öpüyordum.

BDH-67,30 **Simsiyah bir şekle** çarptım ve durdum.

BDH-67,30 **Başı ancak göğsümün hizasına gelebilen bir kadını**dı.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve **başlamış olduğu fena bir kelime**yi yarım bıraktırdı.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve başlamış olduğu **fena bir kelime**yi yarım bıraktırdı.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle** sımsıkı sardığı başının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-67,36 **Yakası ve kolları siyah kadifeli düz bir mantos**u vardı.

BDH-67,36 Yakası ve kolları siyah kadifeli **düz bir mantos**u vardı.

BDH-68,2 Bulunduğumuz yer bir köşebaşıydı ve sağımızda **loş ve kimsesiz bir sokak** uzanıyordu.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek isteyen bir gülüş**le yüzüme bakıyordu.

BDH-68,14 Bu **küçük, temiz ve ümidimin üstünde güzel bir eldi**.

BDH-68,15 **Büzülmüş minimini bir kuşa** benziyordu.

BDH-68,15 Büzülmüş **minimini bir kuşa** benziyordu.

BDH-68,18 Eski ve siyah çorabın altından bile **pembe ve tatlı bir deri** görünüyör gibiydi.

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken içimde **sevince benzeyen bir şey**, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,25 Ve **bu küçük an**, bana **bütün geldiğimiz yoldan** uzun görünüyordu.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince **hiç beklemediğim, çok tuhaf birtakım vakalar** cereyan etti.

BDH-68,27 Hatta o akşamdan sonra uzun müddet kendimi toplayamadım, **acayip bir hava** içinde yaşadım, ...

BDH-68,35 Dudaklarımın altında **sıcak ve ince bir deri** duyuyordum.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman **ılık bir yaşlık** hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, **titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin** içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,8 ... birdenbire **büyük bir hiddet**in kafama doğru çıktığını fark ettim.

69,34 **O kadar güç bir şey** de olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, **dinleyeni de söyleyen gibi ağlatan feci bir hikâye**:

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, dinleyeni de söyleyen gibi ağlatan **feci bir hikâye**:

BDH-70,5 Sonra da **burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın bir para**...

BDH-70,7 Ve sonra kalpsiz herifin biri çıkıp da muhakkak ısrar ederse **kaybedilen bir şey** yok ya...

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, **sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler** yoktu.

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, **sokakta iken gördüğüm, pişkin çizgiler** yoktu.

BDH-70,23 Bu, **on beş yaşında, hatta daha küçük bir kız çehresi**ydi.

BDH-70,24 **Şikâyet dolu bir ses**le, dudakları titreyerek sordu:

BDH-70,34 (Siyah tül düşmüştü, **biraz uzunca olan sarı saçları** omuzlarına dökülüyordu.)

BDH-70,36 Ya... hımm... ya... diye **karmakarışık ve manasız heceler** mırıldanıyor, meseleyi kavramaya çalışıyordum.

BDH-71,1 İçimde **utanmaya benzer ağır bir şey** vardı ve bu sonra nedamete **benzer bir şey** oldu.

BDH-71,1 İçimde utanmaya benzer **ağır bir şey** vardı ve bu sonra nedamete benzer bir şey oldu.

BDH-71,12 Her şeyi tamir etmek istiyor, fakat **rabıtasız birçok laflar söylemekten başka bir şey** yapamıyordum.

BDH-71,12 Her şeyi tamir etmek istiyor, fakat **rabıtasız birçok laflar** söylemekten başka bir şey yapamıyordum.

BDH-71,18 ... buna rağmen, **bu hiç beklenilmedik vaziyet** senin hâlâ çocuk olan kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-71,19 Her şeyi unutarak **minimini bir kızcağız** gibi ağlamaya başladın.

BDH-71,27 Sen **bir yabani ördek** kadar ürkeksin...

BDH-71,32 Bak şu ellere... **Küçük bir sultan**ın elleri gibi...

BDH-71,34 **O sokaktaki halin** de **ufak bir sarsıntı**yla hemen kayboluverdi...

BDH-72,10 **Bütün diğer hikâyeler** gibi...

BDH-72,11 Kendisine benzeyen binlerce hikâveden hiç farkı olmadığı için büyük...

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu birbirine çok benzeyen hikâveler en asil olanlarıdır.

BDH-72,14 İki eli minimini bir yumak gibi avucumun içinde duruyordu.

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,21 Ve ikimiz de esrarlı bir musikiye uyuyormuşuz gibi ağır ağır sallanıyorduk...

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,28 Sen bu odaya hiç görülmemiş bir şey gibi geldin...

BDH-72,28 Bu sarı duvarlar, _ bu yılanmış eşya seni bir daha unutamazlar.

BDH-73,12 Çok hafif bir sesle cevap verdi:

BDH-73,15 Kadife yakalı siyah mantosunu giydirdim.

BDH-73,18 İçimde müthiş bir ağlamak ihtiyacı vardı, kendimi tuttum.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,6 ... gemiye yalayıp duran sıcak rüzgârdan kaçmak istiyordu.

BGH-74,7 Fakat fırtınanın önündeki gemi cezbeli bir derviş gibi kendini dört tarafa çarpıyor...

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,11 Daracık demir merdivenleri koşarak indi.

BGH-74,12 Bu genç ateşçi daha on dokuz yaşındaydı.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,20 Yalnız bu ölümden sonra sert bir “ekmek kazanmak” devresi başladı.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, anasıyla **küçük kız kardeşine** bile yetmiyordu.

BGH-74,22 İhtimal, **deniz kenarı bir şehirde** olmaları, gemilere girmesine sebep oldu.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve **karanlık bir istikbalin** verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve **karanlık bir istikbalin** verdiği **tabii bir filozofluk**, haddinden fazla çalışmanın verdiği **lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık**, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve **karanlık bir istikbalin** verdiği **tabii bir filozofluk**, _ **haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık**, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,10 Deniz ona **oldukça mükemmel bir arkadaşı**.

BGH-75,11 **Başaltındaki kirli yatağında**, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,12 Zaten **sıkmadan uzun uzun anlatmasını bilen yegâne geveze**, denizdir.

BGH-75,17 **Diğer bütün tayfalar** gibi kaçakçılık yapar, ...

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların **ona hususi bir teveccühleri** vardı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve **yatağının başucundaki birkaç kitap**, ona **başka bir mevki** veriyordu.

BGH-75,26 Hangi şeytan onu **bu Allah belasını veresice tekneye** sokmuştu yarabbi?

BGH-75,28 **Altmış sene evvel İtalya'da** yapılmış, kocaman, dört direkli, yelkenli ve **tek kazanlı bir vapurdu**.

BGH-75,32 Ve **şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi**, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-75,32 Ve **şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi**, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-75,34 Yelkenler artık **kullanılmaz bir haldeydi**, direklerden bile korkulurdu.

BGH-75,35 Ve tek kazan, **bu timsah ölüsüne benzeyen vıgıntıyı** yürütebilmek için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle **hem buharlı, hem velkenli bir gemide** süvaryken, kamarasında **fitilli bir barut fıçısı** dururmuş.

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle **hem buharlı, hem yelkenli bir gemide** süvaryken, kamarasında fitilli bir barut fıçısı dururmuş.

BGH-76,5 Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut **başka bir münasebetsizlik** yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,9 ... sonra **açıkgöz bir miço**, geceleyin herifi gözetleyerek, fıçının arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,17 İşte bizim **on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin** sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı **dev gibi bir adamdı**, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,29 İri adam **müthiş bir küfür** savurdu.

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz insanın yüzüne **rüzgâra benzeyen bir ates** çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

BGH-76,35 İnsan bunu adeta **eritilmiş bir maden** zannedecekti.

BGH-76,36 Ve **bir tenceredeki kaynar su** gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi **buhara benzeyen beyaz dumanlar** saçıyordu.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir **sırsıklam olan beyaz gömleğini** çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,5 **Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut** insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı **bu ıslak vücut** insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an için kapadığı siyah kapağa** gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,10 Bu **öyle bir işti** ki, en sağlam adamı birkaç senede tamamlardı.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, **yarı sakat ve çürük bir vücutu** birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,15 Alt dudağının sol tarafını dişlerinin arasına alarak başıyla **kısa bir hareket** yaptı.

BGH-77,19 Gerçi, bu ona **bir yaranın üstünde parmakla oynuyormuş gibi bir ıştırıp** veriyordu, ...

BGH-77,20 ... fakat mademki **elinde olan bir tek imkân** buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin yalnız bir fikir, **görünmez bir kuvvet**, bir “tesadüf” olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-78,28 O zamana kadar **böyle bir şey** yapmayı hiçbirisi aklına bile getirmemişti.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman ve her vapurda yaptıkları bir şeymiş** gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BGH-78,35 Gemi müthiş sallanıyordu; **o yakıcı rüzgâr** tayfanın derilerini pul pul ediyordu.

BGH-79,3 Kaptan ahçıya **kilerdeki yarım koyun**un derhal bunlara verilmesini söyledi.

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri** düşünerek içini çekti.

BOH-80,5 Yalnız **arkamızdaki büyük orman**da, _ ağaçların üstüne atılmış **kırmızı bir çuha** gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük orman, ağaçların üstüne atılmış **kırmızı bir çuha** gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,8 Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve **beyaz, ince bir sis**le örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,15 **Gürültülü bir kımıldama**, bir ses kargaşalığı ormanın kenarlarından dışarı dökülüyordu.

BOH-80,16 Arkamızda **büyük bir şehir** gerinerek uyanıyor zannediyordum.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak **oradaki mutlak sessizliği** bile yırtan **acı ve keskin bir feryat**, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak **oradaki mutlak sessizliği** bile yırtan **acı ve keskin bir feryat**, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre **korkunç bir mahiyet** veriyordu.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan **bu küçük ateş**, sakallarına **tuhaf bir kırmızılık** veriyordu.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan **bu küçük ateş**, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,25 **Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun her sarsıntısından dökülen bir acı** beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-81,27 Nihayet, **boğazını tıkayan bir şey** varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve **bir haykırışa benzeyen bir sesle**:

BOH-81,33 Kasketini geri iterek **seyrek beyaz saçlarını** yakaladı.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve **kurulması biten bir duvar saatinin** rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,2 Sakalından külleri silkti ve yüzüme bakmadan, **oldukça sakin bir sesle**, şöyle anlattı:

BOH-82,6 Zaten yeryüzünde **başka bir şeyin** de olabileceğini bilmiyorduk ki memnun olmayalım.

BOH-82,9 **Dışarıdan gelecek bir elin** bunların hepsini altüst edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce **nasıl bir tehlikenin** yanaştığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,18 Fakat **ormana düşen bu yara**, yavaş yavaş yayıldı, kökleşti.

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, **önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler** birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi **kel birer meydan** vardı.

BOH-82,24 Üzerlerinde yalnız ezilmiş otlar, ufak yongalar görülen **bir meydan**...

BOH-82,26 Biz buraya yabancı **bir baltanın** girmemesi için hep birden karşı koyduk.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle **dövüştüğüm bir ağaç** vardı.

BOH-83,19 Fakat **beş altı yüz ağaçlık bir parça**, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-83,19 Fakat **beş altı yüz ağaçlık** bir parça, **bir koru** vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-83,21 Çocuklar, babalarının anlattığı **eski, büyük ve esrarlı ormanı** burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, **ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık** kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, **bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer** gibi sakindik.

BOH-83,36 Tıpkı o nefer gibi, dudaklarımızın kenarında **acı bir istihza** vardı.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki **bir pilicin**, yahut **kesilmek üzere olan bir koyun**un son çırpınışlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,5 Sert **bir rüzgâr** çıkmıştı.

BOH-84,6 Bu sesler **fırtınalı bir denizin** gürültüsüne benziyordu; ağaçlar büyük dalgalar gibi iniyor ve çıkıyorlardı.

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren **bu muazzam uğultu**, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvrıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren **bu muazzam uğultu**, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvrıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,11 Onun sözlerini, **orkestra içindeki bir flüt**ün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,14 **Ta ne zamanlardan** beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,20 Azlıktılar ve **böyle bir şey** beklemiyordular.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru **yanındaki iki candarmaya** bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlarda hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka bir şey** duymak mümkün değildi.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlarda hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen sesler**den başka bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık **yapacak bir şey**imiz yoktu.

BOH-85,17 **Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten doğan bir şaşkınlık**la taşlamışlar.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, **uzun ve atlas bir etek** dolaşıyormuş gibi fişiltılar vardı.

BOH-85,23 Yapraklar, **içerisinde piyano bulunan bir odada** bağrıldığı zaman **piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya** benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman **piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılar**la kımıldıyorlardı.

BOH-85,28 İhtiyar **yeni bir sigara** yakarak kalktı.

BOH-85,28 **Bilmediğim bir tarafa** doğru ağır ağır yürüdü.

BOH-85,29 Ben de atıma binerek **bu uyuyan orman**ın zifiri karanlığına doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,5 **Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol**, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin **pek o kadar iyi** olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, **biti az, temizce bir yere** geçeceğini söylüyordu.

K-86,22 Bu esnada öğretmen **Dudu’nun göğsündeki gölgeli yolu** biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-87,14 O **Seyit olacak gidinin** yüzünden kocamı elimden aldılar.

K-88,1 Seyit **aşağı yukarı üç aydan** beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, **daha ağır bir hasta** gelince taburcu ediliyordu.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen **açıkgöz ve piskin mahpusların** da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,18 Bu **bir tavını** da üç günde yiyor, kalan ikisini satarak katık yapmak istiyordu.

K-88,28 Görüşme gününde **nizamiye kapısına giden bir mahpusa**: “Şunu bizim gelip giden köylülerden birine ver!” dedi.

K-89,1 Gözleri, **avuç içi kadar mavi göğe** dikilmiş, yattı.

K-89,2 Yalnız akşamüzerleri, yattığı yerde **biraz kuru tavını**la biraz pekmez yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

K-89,13 Fakat **tam bu sırada** birkaç hapis bir sedye çıkardıkları için o tarafa gitti.

K-89,17 Başgardiyan da **elindeki bir kâğıdı** gardiyanlara ve bazı mahkûmlara imzalatıyordu.

K-89,18 Bu, ölünün bir yorganı, **bir bakır kabı** ve **bir çift eski kundurası** kaldığına dair müzekkereydi.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla **hafif cezalı iki mahkûm** tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

BF-91,7 Halbuki **böyle bir şeyden** haberi bile yoktu...

BF-91,9 **En aşağı yedi sene** yiyecekti.

BF-92,9 Bu dakikada aklında, ne yediği dayak ne de **yiyeceği yedi sene** vardı.

BF-92,10 Onun zihnini **büsbütün başka bir şey, _ başka bir düşünce** dolduruyordu.

BF-92,10 Onun zihnini büsbütün **başka bir şey**, başka bir düşünce dolduruyordu.

BF-92,33 Fakat İmamköyü’ne doğru yola çıkınca **büsbütün başka şeyler** düşünmeye başladı.

BF-92,35 Süleyman Ağa, kendi köyünde olsun, İmamköyü’nde olsun, ona hâlâ yardım eden **bir tek kişi**ydi.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, **feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün** kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,15 İdris sigarayı **göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleri**yle yakalayarak ağzına götürdü.

BF-93,20 Evvela **bir iki uvuz ağaç**, sonra **birkaç kerpiç ev**... **Beş on cıplak çocuk**...Yüz adım daha... Sonra köye geleceklerdi... Ve Süleyman Ağa...

BF-93,27 Candarmalar “şırak” diye mekanizmaları açıp kapadılar, ondan sonra **iki tok ses**...

BF-93,29 Havada **kısa ve keskin bir vınlama** oldu, İdris olduğu yere yıkıldı.

BF-93,30 Ağzından **ince bir çizgi** halinde kan geliyordu.

3.3.2.2.3. İsim Unsuru Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –**otuza yakın kadın, erkek ve çocuk**, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,14 İkindiye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen **açık renkli cınar ve kavaklar** gözüme ilişti.

KŞ-25,13 Ve memleketin kadınları onun şiirlerini **sonsuz bir baygınlık ve şehvetle** okurlardı.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne **mısraları gibi tatlı ve ince** endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,30 Bana tanımadığım şeylerden, **saklı güzellikler ve hakikatler**den bahsedebilir misin?

KŞ-27,13 Belki şiirlerin **bizzat hayat kadar tesirli ve tatlı** yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-27,14 ... fakat söyle, Horatius **senden kat kat tesirli ve tatlı** değil miydi?

KŞ-27,15 Vergilius, **ilahi Vergilius kadar temiz ve hayır isteyen** olmak elinden geliyor mu?

KŞ-27, 25 Ve genç şair altı ay memleketin bütün **büyük filozoflarını, şairlerini** dolaştı.

KŞ-28,4 Ve diğler bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında **yeni nazariye ve tahminleri** ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen **ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi**...

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki **kökü bilinmez hisler ve düşünceler**...

KŞ-33,16 Beyaz, temiz, günlerce uzanan bu yerlerde, gösterişsiz **bir kibarlık ve incelik** vardı.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan **bir genişlik ve derinliği**, _ **necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu** içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin **birer merasim ve gösteriş**ten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, ...

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da **ebedilik kadar tatlı ve güzel** olduğunu anlat...

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar gözlerinde sonsuz **bir tatlılık ve ilahilik**ten başka bir şey bulunmazdı ...

KŞ-37,8 O zaman aralarında öyle korkunç bir mücadele başladı ki, köpüren ağızlardan **feci soluklar ve hırıltılar** çıkıyor, ...

K-40,25 “Hiç ayrılmayalım, olmaz mı?” demek vardı, fakat bu **pek geniş manalı ve müphem**di.

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri **güzel ilkbaharı ve yazı** unutmadılar.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, **bütün ihtiras ve iptilalar**ının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde **her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf** oluyordu.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen **kıpkızıl saç ve sakallarının** arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, **bıçak yarası gibi ince, uzun** pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için **ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz** olmalıdır.

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve **şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.**

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, ‘açık bıraktığımız şeyleri görmek için bile **çok küçük ve zavıftırlar.**

BSKH-57,23 **Hiçbir rüzgâr veya hareket** olmadığına göre, yağının bitmiş olması lazımdı.

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek **bir iman ve tevekkül** ifade etmeye başlayan satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce **kırık yerdeki ince damarları ve pürüzleri** seyretmişimdir.

BDH-66,15 Ve bende, **onların asıl bayıldıkları gurur ve teenniden**, ağırlıktan eser yoktur.

BDH-67,23 Hatta **yürüyüşümdeki, bakışimdaki tabiilik ve sükûnetin** içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-66,29 Yahut bana hükmünü geçiremiyor ve ben feci **bir hırs ve imkânsızlık** içinde çırpınıyorum.

BDH-70,16 Ve **senden yüz kat akıllı ve usta** adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt **bir dürüstlük ve ahlaklılık**, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da **birer kat, ikişer kat elbiseleri, camaşırları** olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BOH-82,28 Fakat şirket **öyle dalavereler, dolaplar** çevirdi ki, nihayet odunumuzu satamaz olduk.

3.3.2.2.4. İsim Unsuru Unvan Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

K-87,4 Topu topu bir kazı vardı; onun da yumurtalarını **bakkal İlyas Efendi**'ye bağlamıştı.

BF-92,31 “Paralar İmamköyü’nde **kahveci Süleyman Ağa**’da!” dedi.

BF-92,34 “Yandı **garip Süleyman Ağa**!” dedi.

3.3.2.2.5. İsim Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve mal sahibi **seksen kat üst üste** giyebilirdi.

3.3.2.2.6. İsim Unsuru Yaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

BSKH-56,17 **Senin kadar hayata bağlı**, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BGH-76,17 ...ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, **bu sade suya bakla** bütün tayfanın canına tak demişti ...

3.3.2.2.7. İsim Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları**, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden **bu ateşten cildi** açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

BSKH-53,16 O kadar zayıf, **o kadar hayattan uzak**ti.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, **ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık sovundan nebatlar**, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

3.3.2.2.8. İsim Unsuru İsim-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

KŞ-32,11 ... ve onlar, **her nefes alış**ında ağzına, burnuna dolmak isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden **bu “tesadüfe inanma”**dır.

3.3.2.2.9. İsim Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren **bu kâmil ölmez**lerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

BSKH-57,4 **Her güzel yazan** gibiydim:

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta **bütün kendisine benzeyen**leri bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

3.3.2.2.10. İsim Unsuru Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında **ne hayat dolu** parlayışları vardı.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, **o kadar hayat dolu**ydü ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

3.3.2.2.11. İsim Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingene’ler.**

3.3.3. Farsça Sıfat Tamlaması

K-86,15 Evvela selam edip karısının **hatırı şerifini** sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor,

...

3.4. Tekrar Grubu

Muharrem Ergin, ‘tekrarlar’ başlığı altında ele alarak tekrar grubunu “Aynı cinsten iki kelimenin arka arkaya getirilmesi ile meydana gelen kelime gruplarıdır” şeklinde tanımlar ve “Türkçede aynen tekrarlar, eş mânâlı tekrarlar, zıt mânâlı tekrarlar, ilaveli tekrarlar olmak üzere dört çeşit tekrar grubu vardır.” diyerek dört gruba ayırır (Ergin,2004: 377).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören’e göre tekrar grubu, “Aynı cinsten iki kelimenin arka arkaya gelmesiyle oluşan kelime grubudur. İki kelimenin de grup içindeki işlevleri, vurguları eşittir. İkilemelerin başlıca işlevleri devamlılık, kuvvetlendirme, çokluk, ortalama, beraberlik... ifadesi vermektir. İkilemelerde hemen her çeşit kelime tekrarlanabilir. Özellikle isimler, sıfatlar, zarflar, zarf – fiiller tekrarlanmaya elverişli kelime çeşitleridir: adım adım, ince ince, gürül gürül, koş koş, çok çok gibi. Zamirler ünlem tekrarlanabilir: seni seni, vah vah gibi. Bazen fiil tekrarları da kullanılır: yapsa yapsa, okudu okudu, olsa olsa, yesin yesin, istese istese, bilsen bilsen gibi. Yapılarına göre ikilemeler: 1. Aynen İkilemeler, 2. Eş Anlamlı İkilemeler, 3. Zıt Anlamlı İkilemeler, 4. Pekiştirmeli İkilemeler: 4.1. İlâve Yoluyla Yapılan Pekiştirmeli İkilemeler, 4.2. Bazı Bağlaçlarla Yapılan Pekiştirmeli İkilemeler” (Özkan, Esin, Tören,2001: 564-565).

“Grup içindeki kelimeler eş görevlidir. Genellikle kelimeler arasında belirli bir ses düzeni bulunur. Bundan dolayı, tekrar gruplarının birçoğunda unsurların yeri değiştirilemez. Meselâ “eğri büğrü” tekrar grubu, “büğrü eğri” şeklinde ifade edilemez. Bu grupta her unsur kendi vurgusunu taşır. Kelimeler arasına virgül konmaz “(Karahana,2008:61-62).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten, tekrar gruplarını “tam tekrarlar ve kısaltmalı tekrarlar” olarak ikiye ayırmaktadırlar (Açıkgöz ve Yelten,2005 :30-37). “Ünlü ile başlayan kelimelerin başına, ünsüzle başlayan sözcüklerinse ilk ünsüzü yerine ‘m-‘ sesi getirilerek kurulan ikilemeler, yakın anlamli sözcüklerden ikileme bölümünde yer alır : elma melma, boncuk moncuk, şaka maka, vb.” (Şimşek,1987: 382).

Osman Nedim Tuna, ayrıca Türkçede yalnız ikilemeler değil üçlemeler, hatta dörtlemeler de bulunmaktadır diyerek at avrat pusat, han hamam apartıman, ana avrat

kız kısrak, din iman insaf merhamet... gibi örnekler vermiş, iki unsurdan fazla kelimeyle yapılabilen tekrar grubunun bulunduğunu dile getirmiştir (Tuna,1986 :187-188).

Bir nesneyi veya hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubu olan tekrar grubunun sınıflandırılmasında farklı görüşler bulunmaktadır. Biz bu çalışmada tekrar gruplarını; Aynı Kelimelerin Tekrarıyla Oluşan Tekrar Grupları, Yakın Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları, Zıt Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları olarak ve ek-edat ilavesi ile yapılan tekrar gruplarını da “İlaveli Tekrar Grupları” başlığı altında ele aldık.

Tablo 3.4. Tekrar Grubu

Tekrar Grubu	
asıl unsur kelime	asıl unsur kelime
mini	mini
sıra	mıra

Değirmen eserindeki tekrar grupları şunlardır:

3.4.1. Aynı Kelimelerin Tekrarıyla Oluşan Tekrar Grupları

D-13,4 Sonra bir sürü çarklar, kocaman taşlar, miller, **sıçraya sıçraya** dönen tozlu kayışlar...

D-13,12 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden **ayrı ayrı** makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-15,25 Yüklü eşeklerle **sık sık** gelip giden köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu.

D-17,24 Derenin üst başında **çıpıl çıpıl** yıkanan genç kızlara karışamıyordu.

D-18,32 Çakıllarda **acele acele** seken sulardan ve uzaklardan gelen bir kurbağa sesinden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-19,7 Bu sualin cevabını bulmak ister gibi gözlerini yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; **uzun uzun** baktı, birdenbire:

D-19,24 **Acı acı** güldü, ‘Ağam,’ dedi, ‘ben senden noksanım, bana sadaka mı veriyorsun?..’

D-19,32 Bana sakatlığımı unutturarak **deli deli** rüyalar gördürdün, ...

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi **fırıl fırıl** dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-21,14 **Tuhaf tuhaf** güldü:

D-22,4 Yükselen sular tahta oluklardan taşıyor, **haykıra haykıra** yerlere dökülüyordu.

D-22,24 Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, **uzun uzun** baktı...

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız **sinsi sinsi** yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın nehre **avuç avuç** serptiği gümüş kırıntılarını toplamak için, suyun üstünde sıçırıyorlardı.

KŞ-27,14 ... fakat söyle, Horatius senden **kat kat** tesirli ve tatlı değil miydi?

KŞ-27,23 Göğsünü saran bir sesle **kesik kesik**: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını **avuç avuç** karla ovmaya çalışan ihtiyaçları gördü.

KŞ-30,31 **Yavaş yavaş** loş bir karanlığa dalan odaya alnından, gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik** nefes alan sulardan başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,7 Çöl ve deniz **hemen hemen** aynı şeylerdi: ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –**vakit vakit** bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-36,2 Başını **ağır ağır** kaldırarak sordu:

KŞ-36,17 Ve görüyorum ki o seni **hemen hemen** benim kadar alakadar edecek...

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında **yavaş yavaş** gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

K-38,6 Başını **hafif hafif** sallıyordu.

K-39,2 Fakat bizimki **derin derin** içini çekti ve sustu.

K-39,19 Aklımız, şu sabahtan akşama kadar **avaz avaz** bağırان bülbülden herhalde üstündür.

K-41,1 **Yavaş yavaş** gözlerine ve bakışlarına bir gamlılık çöktü.

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara kendi hayatı hakkında **hemen hemen** hiçbir şey söylemedi.

V-44,28 Her biri jurnalına **başka başka** şeyler yazdı, fakat hiçbirisi o adamın asıl hikâyesine temas etmedi.

V-49,9 Ve göğsünün üst tarafında pürüzlü bir cismin **ağır ağır** gezindiğini hissediyordu.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayrlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları **uzun uzun** seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çıtırtılar **vakit vakit** duyulmaktaydı.

BSKH-52,25 En sonra büsbütün açılarak taş merdivenlerden **ağır ağır** inen adımlar haline girdiler...

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim bu merdiveni **kıvrıla kıvrıla** çıkıyordum.

BSKH-54,6 ... ayaklarımı daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, **çabuk çabuk** hareket ettiriyordu.

BSKH-54,9 ... sonra hafif bir aydınlık **yavaş yavaş** bütün vücuduna yayılıyordu.

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları **çabuk çabuk** atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle **hafif hafif** yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,23 Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı **küme küme** yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini **birer birer** söndürüverdi.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan **yavaş yavaş** çekilen hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

BDH-65,14 Her eşyasını **ayrı ayrı** ve gayet iyi tanıdığım bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak odanın bir başından bir başına **hızlı hızlı** yürümeye başladım.

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman tıkanığımı, boğulur gibi olduğumu, **avaz avaz** bağırarak istediğimi hissediyordum.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımındaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, **kıs kıs** gülüyordum.

BDH-67,28 Ve ben onların **başka başka** kadınlar olduğunu yalnız değişen kokularından fark ediyordum...

BDH-69,28 **Allah Allah...**

BDH-70,30 Karanlık caddeye **uzun uzun** baktım.

BDH-72,5 İstersen **ağlaya ağlaya** anlat...

BDH-72,21 Ve ikimiz de esrarlı bir musikiye uyuyormuşuz gibi **ağır ağır** sallanıyorduk...

BDH-72,25 Ben burada yalnızlığı **bardak bardak** içiyorum.

BDH-73,20 Ellerini çekti ve ayaklarını sürüyerek **ağır ağır** kapıya kadar gitti.

BDH-73,22 Kollarını boynuma attı; yüzümü **tekrar tekrar** ve kısa aralıklarla delice öpmeye başladı.

BGH-75,12 Zaten sıkmadan **uzun uzun** anlatmasını bilen yegâne geveze, denizdir.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, fiçinin arka tarafındaki musluktan **bardak bardak** şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları **hemen hemen** bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-77,3 Islak saçları kıvrılmış ve **kordon kordon** terli alnına düşmüştü.

BGH-78,35 Gemi müthiş sallanıyordu; o yakıcı rüzgâr tayfanın derilerini **pul pul** ediyordu.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla **hafif hafif** kıpırdıyordu.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla **hırçın hırçın** eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl **yavaş yavaş** sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,18 Fakat ormana düşen bu yara, **yavaş yavaş** yayıldı, kökleşti.

BOH-82,32 Fakat nihayet ormanımızı **parça parça** elimizden almalarına razı geldik.

BOH-84,9 **Zaman zaman** yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvırıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-85,4 Çok sürmeden şirketin işçileri **teker teker** kayboluverdiler.

BOH-85,26 Orman dev büyüklüğünde bir çocuk gibi **mışıl mışıl** uyuyordu ve bu sesler onun nefesleriydi.

BOH-85,28 Bilmediğim bir tarafa doğru **ağır ağır** yürüdü.

K-86,1 Dudu, elinde mektupla **hızlı hızlı** öğretmenin evine gitti:

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak **düşünceli düşünceli** evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,4 **Topu topu** bir kazı vardı; onun da yumurtalarını bakkal İlyas Efendi'ye bağlamıştı.

K-89,4 Dudu gelirse nasıl kalkıp kapıya gideceğini düşünüyor, “**sürüne sürüne** bile olsa gene giderim!” diyordu.

K-90,3 Çocuk **dönüp dönüp** arkaya bakıyor:

BF-91,4 Candarmalar çok dövmüşlerdi, fakat **seke seke** yürümeye çalışıyordu.

BF-91,10 **Seke seke** yürüyor, ara sıra ayağı bir taşla takılıp sendeledikçe candarmaların birisi koluna yapışıyordu.

BF-91,14 Takibe çıkarken, “faili bulmadan gelerseniz gözüme görünmeyin!” diye yüzbaşı **sıkı sıkı** emirler vermişti.

BF-91,18 İdris de zaten kaç senedir buralarda **serseri serseri** dolaşıyor, binbir türlü dalaverelere girip çıkıyordu.

BF-93,5 Titrek sesiyle yalvaracak, anlatmak isteyecek, **kıvrım kıvrım** kıvrınacak, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,16 **Sıkı sıkı** bir iki nefes çekti.

3.4.2. Yakın Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları

D-17,3 **Ara sıra** uzun müddet kaybolur, başka çergilerde dolaştığı, şehirlere inip büyük beylerin meclisine girdiği söylenirdi.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu **bitmez tükenmez** bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-22,21 **İki üç** adım ilerledi ve klarneti bir köşeye fırlattı.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana **bitip tükenmez** şereflerin erguvan renkli maşlahını giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en **ele avuca** sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-32,18 **Ara sıra** bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ...

KŞ-33,12 Sonra **bitmez tükenmez** bir genişlikle karanlık ve sıkı bir derinlik...

K-38,13 Evvela **havadan, sudan** bahsedildi.

K-38,14 (İki kişi birbirlerini yeni tanıdıkları zaman **havadan sudan** bahsetmek âdettir.)

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek **bir iki** dal ileri geldi, dişi daha az çekingen bir hal aldı.

K-39,18 **Kılığımız, kıyafetimiz** düzgündür.

V-47,10 **Ara sıra** sahilde balık tutmaya giden kafileler tekrar söylediler ki, o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi bile gözlerine işişmemiştir.

V-48,17 Kadın da **ara sıra** alıyordu.

V-49,1 Belki, evet, belki **iki üç** günlük ömrü vardı.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi **ara sıra** uzaktaki iskelete çevirerek ...

BSKH-58,1 Fakat **ara sıra** bunlardan biri, hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen olmadığı halde, yavaşça kararıveriyordu.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş** tanesi bir arada birçok kandiller daha gördüm.

BDH-69,17 Yook yavrum, ben **iş güç** sahibi adamım, ...

BDH-69,35 Bir kişiye **üç dört** hikâyeyi birleştirip anlatsan sermayen gene tükenmez...

BDH-70,5 Sonra da burun kanamadan, **üç dört** kişiden alamayacağın bir para...

BDH-70,29 Odanın bir başından bir başına **iki üç** kere gidip geldim.

BDH-70,33 **Ara sıra** durup ellerimle havada işaretler yapıyor ve onun sarsılan başına bakıyordum.

BDH-72,18 O, **ara sıra** başını büsbütün göğsüme bastırıyor, bana doğru sokuluyordu.

BDH-73,7 Yanıma oturdu; **üstünü başını** düzeltmeye başladı, **ara sıra** yüzüme bakıp tekrar gülümsüyordu.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi **okumak yazmak** bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-77,8 Genç ateşçi, **ara sıra** süngüsüne dayanıyor, bir an için kapadığı siyah kapağa gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,10 **Üç dört** sene sonra ne yapacaktı?

BGH-78,31 **İriyarı [iri yarı]** ateşçi hâlâ homurdanıyordu.

BOH-80,20 **Ara sıra** ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-83,19 Fakat **beş altı** yüz ağaçlık bir parça, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya karar verdi.

BOH-86,5 Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni **bir iki** kere yutkundurdu.

BOH-86,17 Dudu gelirken **bir iki** kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

BOH-87,7 Şimdi kazı şehre iletirse İlyas Efendi evinde **yorgan döşek** koymaz, alır götürürdü.

BOH-87,21 Seyit'in ağasını bile, kardeşine **ara sıra** yardım ettiği için vurmuşlardı.

BOH-87,35 **Ara sıra** ayağı taşa çarpınca pekmezler arkasına dökülüyordu.

BOH-88,1 Seyit **aşağı yukarı** üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, **ara sıra** ayağı bir taşa takılıp sendeledikçe candarmaların birisi koluna yapışıyordu.

BF-93,16 Sıkı sıkı **bir iki** nefes çekti.

BF-93,17 **Beş on** adım daha gittiler...

BF-93,20 Evvela **bir iki** uyuz ağaç, sonra birkaç kerpiç ev... **Beş on** çıplak çocuk...Yüz adım daha... Sonra köye geleceklerdi... Ve Süleyman Ağa...

3.4.3. Zıt Anlamli Kelimelerle Oluşan Tekrar Grupları

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık **gelip giden** köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu.

K-39,9 **Sabah akşam** demeden, **yaz kış** demeden çalışıyorlar.

BGH-77,33 Halbuki, mademki **eninde sonunda** hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BOH-81,6 “Her şeyimiz, delikanlı, **varımız yoğumuz** ormandır bizim...” diye devam etti.

3.4.4. İlaveli Tekrar Grupları

D-14,8 İnsan evvela **kendi kendisinden** utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-16,20 Sanırdın ki, klarneti çalarken, havayı ciğerlerinden değil, **doğrudan doğruya** yüreğinden veriyor.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle **alt alta**, **_ üst üste** gürüşen,

değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-23,8 **Gerisingeriye [gerisin geriye]** dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti **yüz yüze** tanıyordu.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten renge** giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynaşan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,28 Bu sefer gördüğü şeyler onu **hayretten hayrete** düşürüyordu.

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, **boyly boyunca** yatan ölünün üstüne –bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,11 **Uzun uzadıya** takdim filan edilmeden konuşmaya başladılar ve pek az sonra da ahabap oldular.

K-40,17 Yalnız her ikisinin de içinde **gizliden gizliye** büyüyen bir korku vardı: ...

K-40,33 Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları bir ikinci defa **karşı karşıya** getirmedeğini biliyorlardı.

K-41,7 Sabahleyin **karşı karşıya** gelince dişi söylemek istediği şeyleri gözleriyle anlatmak istedi.

V-47,19 **Günden güne** eriyor, sararıyordu.

BSKH-56,33 Üzerine **yan yana** oturduk.

BDH-68,10 Kendisini serbest bıraktım ve **yan yana** yürümeye başladık.

BDH-68,16 Hemen yakalayacaktım, fakat **kendi kendime**: “Hepsini odaya saklayalım!” dedim.

BDH-68,30 Odadan içeri girip kapıyı kapayınca, hiçbir şey söylemeden, hatta **yüz yüze** bile bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BGH-77,18 Sonra düşünmek istemediği için birdenbire **kendi kendine** kızdı.

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve mal sahibi seksen kat **üst üste** giyebilirdi.

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar **gün günden** artıyordu.

3.5. Birleşik İsim Grubu

Muharrem Ergin'e göre, "Birleşik isim, bir nesnenin ismi olmak üzere yan yana gelen birden fazla ismin meydana getirdiği kelime gurubudur. Bir nesnenin çok defa tek tek de adı olan isimler aynı nesneyi karşılamak, aynı nesneye beraber ad olmak için doğrudan doğruya, eksiz olarak yan yana gelir ve birleşik isim yaparlar. Birleşik isimler Türkçede hep has isimlerdir. Birleşik isim bahsinde birleşik kelime ile birleşik ismi birbirine karıştırmamak lâzımdır. Birleşik kelime, herhangi bir kelime gurubunun kelimelerinin tek bir kelime halinde birleşmesiyle ortaya çıkan unsurdur" (Ergin,2004: 385).

Leyla Karahan, "Tamlananı özel isim olan sıfat tamlamaları, zamanla bir şahsa ad olmak üzere "birleşik isim grubu" na dönüşebilir. Sıfat tamlamasında başta bulunan vurgu, birleşik isim grubunda ikinci unsur üzerine kayar." diyerek şu örnekleri verir:

Ulubatlı Hasan, Deli Dumrul, İkinci Selim, Deli İbrahim, Çiroz Ali... (Karahan,2008: 69).

Günay Karaağaç, "özel ad öbeği" ana başlığı altında "birleşik adlar" ve "unvan öbeği" olarak ikiye ayırarak inceler ve birleşik isim grubunu şöyle açıklar: "Bir kimseye özel ad olmak üzere iki veya daha fazla ismin bir araya gelerek oluşturduğu söz öbeğine birleşik ad öbeği denir. Tamamen eksiz bir şekilde birleşen ve iki veya daha fazla isimden oluşan bütün şahıs isimleri birleşik söz öbeği oluşturur. Öbeğin vurgusu son öge üzerindedir.

Unvan öbeği şeklinde olan söz öbekleri de kalıplaşarak birleşik ad öbeğini oluşturur. Unvan öbeğine benzeyen ve genellikle karıştırılan bu tür öbekte, akrabalık veya yakınlık ismi, özel adın başına getirilir. Unvan öbeğinde ise akrabalık veya yakınlık adı, özel adın sonuna getirilir:

Birleşik isim öbeği: Gazi Mustafa Kemal, Reşat Nuri

Unvan öbeği: Hüseyin Avni Bey, Suna Hanım" (Karaağaç,2011: 203-204).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten ise birleşik isim grubunu, "Onomastik Adlandırma" başlığı altında alarak kelime grubu dışında bırakmışlardır. "Birleşik isim terimi ile karşılanan bu tür kullanımlar daha önceki kelime grupları gibi ve onlarla aynı kategoride olan özellikler göstermez. Gramatikal kategorilerdeki yapı ile

buradaki yapı ve fonksiyon farklıdır. Ayrı bir kelime grubu olarak gösterilmesi de gramatikal değildir.” şeklinde açıklamışlardır (Açıkgöz ve Yelten,2005: 83).

Tablo 3.5. Birleşik İsim Grubu

Birleşik İsim Grubu	
özel isim	özel isim
Ahmet Hamdi	Tanpınar
Gazi Mustafa	Kemal

Değirmen eserindeki birleşik isim grupları şunlardır:

3.5.1. Unvan İşlevinde Olan Birleşik İsim Grupları

BGH-76,1 İsmi **Fıçı Kaptan**’dı.

BGH-76,12 Kendisine o zamandan beri **Fıçı Kaptan** diyorlarmış...

3.6. Edat Grubu

Edat grubu, genel tanımıyla isim soylu bir kelime veya kelime grubu ile bir çekim edatından oluşan kelime grubudur.

Muharrem Ergin, edatları ünlem edatları, bağlama edatları ve son çekim edatları olarak üçe ayırır ve son çekim edatlarının oluşturduğu kelime gruplarına edat grubu ismini verir (Ergin, 2004: 348-373).

“Edat gurubu bir isim unsuru ile bir son çekim edatının meydana getirdiği kelime gurubudur. İsim unsuru önce, son çekim edatı sonra getirilir. Edat unsuru daima tek kelime hâlinedir. İsim unsuru ise tek bir kelime olabileceği gibi isim yerine kullanılan bir kelime gurubu da olabilir. Şu misaller edat guruplarıdır: benim için, senin gibi, taş için, onun güzel hatırı için, eve doğru, yeşil gözleri ile, bıçakla (bıçak ile), Ankara’dan bildirildiğine göre, sessiz akan bir su gibi, çok eski zamandan beri, tepeden tırnağa kadar silâhlı bir düşmana karşı, on beş gün kalmak üzere, bundan dolayı, dün geceye dâir, koşup oynamaktan başka.

Edat gurubu zarf ve sıfat olarak kullanılır. Gurubun vurgusu birinci unsur üzerinde bulunur. İsim unsurunun vurgusu gurubun vurgusu olur” (Ergin, 2004: 392).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören’e göre, “Çekim edatları, işletme eki vazifesi gören edatlardır. İsimlerden sonra gelerek onların çeşitli zarflarını yaparlar. Çekim edatları kendilerinden önce gelen isimleri, ya kendilerinden sonra gelen fiil şeklinin zarfı veya kendilerinden sonra gelen bir ismin sıfatı olarak kullanış sahasına sokarlar. Bazı çekim edatları isimlerin yalın halleriyle, bazıları da ismin çeşitli halleriyle kullanılırlar. Edat grubunun vurgusu isim unsuru üzerindedir. Zaten çekim edatları vurgusuzdur” (Özkan, Esin, Tören,2001: 570).

Tahsin Banguoğlu, edat grubunu “takı öbeği” terimi ile ifade etmiş ve “Takıların geldiği isimle birlikte teşkil ettikleri belirtme öbeğine takı öbeği deriz.” diyerek tanımlamıştır (Banguoğlu, 1986 :386).

Leyla Karahan, edat grubunun özelliklerini şu şekilde maddelendirmiştir:

- a. Bu grupta isim unsuru başta, çekim edatı sonda bulunur.
- b. Bu grupta birleşme, isim unsurunun ve edatın türüne göre ekli veya eksiz olur.
- c. Edat unsuru isim çekim eki alan edat grupları, cümlede isim olarak kullanılır.
- ç. Edat grubunda, isim unsuru kelime grubu olabilir.
- d. İsim unsuru zarf-fiil veya zarf-fiil grubu olan edat grupları da vardır.
- f. Edat grubu, söz dizimi içinde, sıfat, zarf ve isim görevi yapar.
- g. Grubun vurgusu, isim unsuru üzerindedir (Karahan,2008 :63-65).

Tablo 3.6. Edat Grubu

Edat Grubu	
isim unsuru (kelime veya kelime grubu)	son çekim edatı
akşam-a	kadar
heyecan vermek	için

Değirmen eserindeki edat grupları şunlardır:

3.6.1. İsim Unsuru Tek Kelime Olan Edat Grubu

D-13,9 Halbuki döşemedeki küçük kapağı kaldırıncı **aşağıdan doğru** sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa **hep birlikte** kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-13,15 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağılamaklı sesleri kayışların **tokat gibi** şaklayışına karışır...

D-14,7 Fakat herhalde ikinci bir aşka atlamak, **senin için _ o kadar** güç olmamıştır.

D-14,11 **Ondan sonra** en aşağılık katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-14,35 Bizler: Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve **kendimizden başka** Allah tanımayan biz Çingene'ler.

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa **o kadar** da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,10 Delikanlılar keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle **su gibi** türküler söylüyorlardı.

D-15,14 **İkinciye doğru** siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-16,13 **Bunun için** biz ona Atmaca derdik...

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimseyi sevedemediği için mi, **bu kadar** yanık, **bu kadar** derinden çalışıyordu?..

D-17,5 Kasabadaki efendiler ona akran muamelesi ederlerdi, fakat o davarlardan **bizimle** beraber koyun uğrular, düğünlerde **bizimle** beraber çalgı çalardı.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, **kendisiyle** alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına **sincap gibi** tırmanan, **birbiriyle** alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fışkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde **kızla** beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni **evlat gibi** sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana içinden geldiği gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘**Ne diye** gençliğini **benim için** nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,16 Koluna girip **çadıra kadar** götürdüm.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca’yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle **ona doğru** koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar **ölü gibi** sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,8 “Bu akşam değirmende ahenk yapacağım, ben **ihtiyarla** konuştum!..” dedi.

D-21,16 Nefesim daha **o kadar** kuvvetten düşmedi.

D-21,17 Yağmur **akşama doğru** sahiden arttı.

D-22,1 Adaşım, ben o gece dinlediğim şeyleri **öldükten sonra** bile unutamam.

D-22,6 İçeride taşlar nihayetsiz bir coşkunlukla homurdanıyor; **çılgın gibi** dönen kayışlar şaklıyor; birbirine geçen tahta çarkların dişleri **ağlar gibi** gıcırdayıyordu.

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh **hiddetle** kıvranıyor, **susacak gibi** olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,34 O dudaklar ki, bir şey söylemek ister gibi kıpırdıyorlardı ve kenarları **ağlayacak gibi** aşağıya çekiliyordu.

D-23,23 Atmaca yerinden fırlayan ve “iş işten geçti” demek isteyen gözlerle **bize doğru** geliyordu.

D-23,15 Sağ kolu yerinde değildi ve oradan **oluk gibi** kan fışkırıyordu.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve **çiçekler kadar** güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, **yoruluncaya kadar** öpüşmek hoş şeydir...

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında **sabaha kadar** dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, **bıçak gibi** keskin kokulu sardunyanların, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,1 İşte, **benden evvel** gelenlerin ve **benden sonra** gelecek olanların yetişemeyecekleri yükseklığe çıktım.

KŞ-25,3 Ve yalnız kendisi için yazdığım bu kitabı ona verdiğim zaman o da **benim için** sakladığı kalbini verecek...

KŞ-25,10 Tam sekiz sene evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında **şimdiki gibi** beyaz teller, gözlerinin kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara **istihfafla** dudaklarını bükme acayıplığında bulunuyordu.

KŞ-26,10 İçimdeki ateş, herkesin **ısınmak için** bana sokulmasına kâfiydi.

KŞ-26,19 ... ki orada **yerlere kadar** uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,23 Ve bir ay geniş nehirlerin üzerinde **kayıkla** dolaştı ki, ...

KŞ-27,7 ... ihtimal minimini ipek mendillerini de –tabii **dalgınlıkla**– ayaklarının dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,11 Lakin ben de **seninle** beraber olsaydım onları aynı şekilde görecektim değil miydin?

KŞ-27,13 Belki şiirlerin bizzat hayat kadar tesirli ve tatlı yazılmıştı, saf ve **iyilikle** doluydular; ...

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların **öğleden sonraki** yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi** koşan beyaz atlarıyla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği **dev gibi** vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, **yüzyıllardan beri** sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini **senden evvel** Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,14 Kabadayılık ve savaş destanların **o kadar** tesirlidir ki, ...

KŞ-30,15 ... Çin’in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind’in **yıllardan beri** kımıldamayan fakirlerini, Priyamus’un kahraman milleti veya Rüstem’in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüslere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-30,25 Ve genç şair ipek minderlere **ateş gibi** gözyaşları dökerek düştü.

KŞ-30,26 **O kadar** çok seviyordu ve şimdiki ıstırabı **o kadar** büyüktü ki artık hiçbir şey onu yatıştıramaz sanılırdı.

KŞ-30,29 Fakat **biraz sonra** birdenbire fırladı; susmuştu.

KŞ-30,37 Geriye atılmış başından **lülelerle** saçlar çıplak omuzlarına dökülüyor, ...

KŞ-31,18 **Sakız gibi** çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-32,4 ... **buna rağmen** herhangi çelimsiz bir mahlukun mütecessis kafalarımızda sıraladığı mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde birbirine muvazi birçok bıçakların **hep beraber** hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi **birbirleriyle** oynaşan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,30 Evvelce **fazilet diye** baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya...

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde **Allahla** boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü **şimdiye kadar** yazarların ancak var olduğunu bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,32 Ve sen bunları yalnız **benim için** yaptın.

KŞ-35,1 Artık hiçbir kadının **benimle** bir olmadığını hissediyorum.

KŞ-35,3 ... ben Beatrice'ye bile **gururla** bakıyorum ve **bundan sonra** Süleyman'ın sevgilileri de **benimle** boy ölçüşemeyeceklerdir.

KŞ-35,8 **Şimdiye kadar** hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da **ebedilik kadar** tatlı ve güzel olduğunu anlat...

KŞ-35,23 Yarattıkları **o kadar** güzeldi ve şairi **o kadar** kuvvetle çekiyorlardı ki, sevgilisinin: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırıldığını bile duymadı.

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi **senin için** yazdıklarımın yine sana benzeyen güzellikleriydi.

KŞ-35,36 Tekrar et sevgilim, söylediklerini **benim için** tekrar et...

KŞ-36,8 Ve senin **herkes gibi** olmadığını haykırıyordu.

KŞ-36,17 Ve görüyorum ki o seni hemen hemen **benim kadar** alakadar edecek...

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile **benden başkasının** yer almasına tahammül edebilir miyim?

KŞ-36,23 Ve sen **benim için** yazdığın bu kitabı yine **benim için** yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-37,1 Fakat genç kız **daha evvel** koşarak ocağın önünü vücuduyla kapatmıştı.

KŞ-37,10 ... duvarlara **şiddetle** çarpan kafalar orada kanlı saç demetleri bırakıyordu.

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, **kanla** bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına **yıldırım gibi** uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-38,15 Fakat **biraz sonra** erkek bir iki dal ileri geldi, dişi daha az çekingen bir hal aldı.

K-39,4 ... ve gözlerini aşağıda **şıpırtıyla** akan suya dikti.

K-39,14 “Birbirimize **sen diye** hitap etsek nasıl olur?” dedi.

K-39,23 Şu budala serçe bile üç günlük ömrünü **keyifle** geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,25 Biraz durdu, **dişiye doğru** yandan bir göz attı:

K-39,30 “Ah” dedi, “tıpkı **benim gibi** düşünüyorsun.”

K-39,32 Zaten seni burada tek başına görünce **benim gibi** düşündüğünü anlamıştım.

K-39,34 Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan sonra **ne diye** buraya geldik sanki?

39,36 Yaşadığımızın farkına varmayacak olduktan sonra **ne diye** yaşıyoruz?

40,2 ... ben de **senin gibi**, dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka bir şey görmüyorum.

K-40,8 **Akşama doğru** lafları daha derinleştirdiler.

K-40,14 Çok kere dişi **daha evvel** gelir, gözlerini suya dikerek erkeği beklerdi.

K-40,29 Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından bahsederlerken, gözleri birbirine **hasretle** bakar ...

K-41,15 “Senden hiç ayrılmak istemiyorum...” demek üzereydi ki, **buvvv diye** soğuk bir rüzgâr esti...

V-43,21 Alacakaranlıkta köyden çıkarak **ormana doğru** yürüdüler.

V-43,29 **Dikkatle** baktılar ve dinlediler.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için **kendisine göre** bir plan yapan onu **sabırla** tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, **mahcubiyetle** başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,22 Lakin gafil genç bunu bilmiyor, onun, çalgısını **kendisi kadar** çok sevmesini kıskanıyordu.

V-45,30 Aşk **ne kadar** hodbindir!

V-46,1 Ve aşk **ne kadar** kudretlidir!

V-46,4 Eğer o, bana **senden evvel** gelirse, bil ki tek isteğim, gözlerim hayata kapanırken başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “**Evet**” diye cevap verdi, “**senden sonra** yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,11 Bunun üzerine başlar **geriye doğru** uzandı.

V-46,13 Ve aşk **ne kadar** ateşlidir!

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, o denizde **şimdiye kadar** uzaktan geçen bir gemi bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,32 Belki çalgısı olsaydı o, **bu kadar** üzülmeyecekti.

V-48,3 Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim için **ne kadar** bedbaht olduğumu bilsen...

V-49,5 Ölümün **bu kadar** yakınında dolaştığından ihtimal ki haberi yoktu.

V-49,33 O zaman **deli gibi** viyolonsele sarılarak çalmaya başladı.

V-49,35 **Dikkatle** baktı, kadının gözleri açılacak mı diye baktı.

V-49,37 Sevgilisinin son isteğini yerine getirememekten doğan bir yeisle yayına daha **şiddetle** bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,2 Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için **hırsla** çalışıyordu.

V-50,5 “İşitmiyor musun, bak, **ne kadar** aşkla çalışıyorum, **ne kadar** güzel çalışıyorum, işitmiyor musun?” demek istiyordu.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, **senelerden beri** viyolonselini çalar.

BSKH-52,1 ... ve böylece **kule gibi** bir parça daha uzanarak üzeri camekânlı bir kubbeye bitiyordu.

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın **dışarıya doğru** cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,12 **Senelerden beri** insan eli dokunmamış gibi duran, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-52,23 Evvela istikametini kestiremediğim bu gürültünün, **biraz sonra**, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, **buz gibi** bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-52,32 **Şiddetle** döndüm; ...

BSKH-53,13 Elini **bana doğru** uzattı.

BSKH-53,16 **O kadar** zayıf, **o kadar** hayattan uzaktı.

BSKH-53,20 Omuzuma bir gece kuşu gibi konduğu zaman **korkuyla** bağırdım ve silkindim:

BSKH-53,24 Ve o, **sükûnetle** eğildi, ...

BSKH-53,34 Korkuyu **şimdiye kadar** içimde böyle madde halinde hissetmemiştim.

BSKH-54,19 Eğiliyor, **buz gibi** nefesi yüzümde dolaşarak yavaşça tekrar ediyordu:

BSKH-55,4 Nihayet, nerede olduğumu, **ne kadar** zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,19 ... **bana nazaran** eğri olduğu için, kimin yattığını göremiyordum.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl **sabırsızlıkla** beklenirdi!..

BSKH-56,3 **Onunla** aramızda hiçbir mesafe yoktur.

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize **o kadar** yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-56,14 “Sizi **bu kadar** sarsan, fakat hakikate yaklaştıran bu ölümün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,17 **Senin kadar** hayata bağlı, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-56,25 “Gel” dedi, “**seninle** birdenbire sönen kandilin hikâyesini okuyalım.

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler **benden evvel** yüzlerce defa tekrar edilen lafların değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,8 Ve **bunun için** çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde **senelerden beri** aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,30 Alev, **senelerden beri** devam eden kırmızımtırak alev artık yoktu.

BSKH-58,10 **Bunun için**, aynen kandilimin şeklinde bir bina yaptırarak oraya yerleştim.

BSKH-58,29 **O kadar** benzer ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-59,1 Ve büyük kandillerin yanında **civciv gibi** duran küçükler, oynak alevlerle kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,13 **O kadar** tatlı bir ışığı vardı ki, kandilin parlak madenine su halinde akan bu ışık, çıplak omuzlara dökülen kumral saçları andırıyordu.

BSKH-59,16 Ve alevi **o kadar** beyaz, **o kadar** hayat doluydu ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,16 Ve alevi **o kadar** beyaz, **o kadar** hayat doluydu ki, yanacağı müddeti **sonsuzlukla** ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine **iştihakla** bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-60,23 Bazan **açılır gibi** olduğu halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,29 Okuduğum müddetçe hiç ses çıkarmadan yanımda oturan adama **çılgın gibi** sarıldım:

BSKH-61,7 Kolumdan tutarak **yatağa doğru** yürüdü.

BDH-65,6 Evin kapısını her akşamki gibi **anahtarla** açmak, sonra kapamak, karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, ...

BDH-65,24 Bir kere de **onlarla** laubali oldunuz mu size malik oldukları her şeyi verirler ...

BDH-65,25 ... ve onlar bizim isteyebileceğimiz her şeye **fazlasıyla** maliktirler.

BDH-66,4 **Kitaplarla** zifafa girmesini bilen adam, beşerliğinden kurtulmaya başlamıştır.

BDH-66,6 Hatta geceleri beni odama **o kadar** karışık bir halde yollayan, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,21 **Onlarla** beraber olduğum zaman donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam oluyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, **–bunun için** de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-66,32 ... o zaman **benim için** yalnız kadın vardır.

BDH-66,34 Ve o zaman **benim için** yalnız bir tek kadın vardır.

BDH-66,35 Yani, bütün kadınlar **benim için** birdir.

BDH-66,35 O zaman genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde bir kadına malik olmak, **benim için** su içmek gibi bir şeydir.

BDH-67,9 Bir gün haftalık bir mecmuadaki bir çorap reklamı **şiddetle** gözlerimi buğulandırdı...

BDH-67,16 Hepsinin yüzüne sanki bir tanıdığı arıyormuş gibi **ısrarla** bakıyordum.

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman tıkanığımı, **boğulur gibi** olduğumu, avaz avaz bağırmak istediğimi hissediyordum.

BDH-67,27 **O kadar** ki, boyları ve vücutlarının şekli bile gitgide aynı oluyordu.

BDH-67,31 Biraz **öne doğru** eğilerek özür diledim.

BDH-67,33 Yüzüne baktığım zaman, gözlerinin etrafının **şiddetle** karartılmış olduğunu gördüm.

BDH-68,5 **Şaşırmış** gibiydi.

BDH-68,20 Sakin olmak için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, **öbürüyle** de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,23 Oda kapısını **anahtarla** açmaya uğraşırken içimde sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,37 O, dudaklarını **içeriye doğru** sıkıyordu; çırpınıyor, tokatlıyor, kapalı ağzından kesik inilti çıkarıyordu.

BDH-69,2 **Ateş gibi** yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde, omuzları **şiddetle** sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,18 Ben her zaman en kısa yoldan giderim... İşte **bu kadar**...

BDH-69,27 **Sizin gibi** kadınların namuslu rolüne çıkması, bu gayet iyi usul...

BDH-69,34 **O kadar** güç bir şey de olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, dinleyeni de **söyleyen gibi** ağlatan feci bir hikâye:

BDH-70,27 Yüzüne **dikkatle** baktım:

BDH-70,31 Topuğumun üzerinde **hızla** geriye döndüm.

BDH-71,10 “**Ne kadar** çok ağlamışsın sen” dedim, “**ne kadar** çok.”

BDH-71,15 Seni **ne kadar** korkuttum kim bilir?

BDH-71,18 ... **buna rağmen**, bu hiç beklenilmedik vaziyet senin hâlâ çocuk olan kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-71,24 Fakat bebekleri odanın alacakaranlığında **o kadar** büyüyorlar ki, uzaktan **siyah gibi** görünüyorlar.

BDH-71,28 Ve **o kadar** da güzel...

BDH-71,36 Daha **bu kadar** acemisisin bu işlerin.

BDH-72,2 Daha **o kadar** çocuksun.

BDH-72,3 **Bu kadar** ince, **bu kadar** temiz...

BDH-72,10 Ve işte **bunun için** güzel, **bunun için** büyük...

BDH-72,15 Ve ben, **öne doğru** eğilmiş, yüzüm onun sarı saçlarına karışmış, kulağına yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve **neye dair** olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,18 O, ara sıra başını büsbütün göğsüme bastırıyor, **bana doğru** sokuluyordu.

BDH-72,30 Onlar da **benimle** beraber seni arayacaklar, ...

BDH-73,1 ... bu odanın eşiğine bilmem **şimdiye kadar** senden daha temiz biri ayak bastı mı?

BDH-73,4 Başını **bana doğru** çevirdi.

BDH-73,11 “Niçin **bu kadar** erken?”

BDH-73,20 Ellerini çekti ve ayaklarını sürüyerek ağır ağır **kapıya kadar** gitti.

BDH-73,22 Ve birdenbire **bana doğru** koştu.

BDH-73,24 Dudakları **ateş gibiydi** ve vücudu titriyordu.

BGH-74,4 İşte **bunun için** başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp **öne doğru** eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi **düşmemek için** bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,10 **Biraz sonra** ufak kapıya yetiştii.

BGH-74,15 **Onun için** mektebi dördüncü sınıfta bıraktı.

BGH-75,37 Yalnız **bu kadar** da değildi: İş ağır, yemekler fena, kaptan sarhoş ve edepsizdi.

BGH-76,8 “Eğer yanıma sokulursanız, **hep beraber** uçarız!” der, tabii tayfa da sokulamaz, dağılırmış, ...

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı **dev gibi** bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz insanın yüzüne rüzgâra benzeyen bir ateş çarpıyor, deri **kavrulur gibi** oluyordu.

BGH-77,11 **Ondan sonra** makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,14 Ve **daha sonra**? Allah bilir...

BGH-77,19 Gerçi, bu ona bir yaranın üstünde **parmakla** oynuyormuş gibi bir ısırap veriyordu, ...

BGH-78,4 Tesadüfün **bu kadar** kolay değişebileceği hiç de aklına gelmemişti.

BGH-78,6 **Biraz evvel** yediği yemek boğazına kadar çıktı ve orayı **ateş gibi** yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,11 **Biraz evvel** _ **buraya doğru** koşarken kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BGH-78,27 Vermezse **zorla** alacağız...

BGH-78,37 Kaptan zaten **telaşla** odasından fırlamış, **bunlara doğru** geliyordu.

BGH-79,8 **Acele ile** yaptıkları pirzolayı sıcaktan yiyemediler ve denize attılar.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi **rüzgârla** hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,7 **Biraz sonra** büsbütün kayboldu.

BOH-80,8 **Şimdiye kadar** yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,9 **Buna karşılık** orman canlanıyordu.

BOH-80,10 **Sabahtan beri** ancak mırıltıları duyulabilen ağaçlar konuşuyorlar, bağıyorlar, sallanıyor ve ellerini birbirine uzatıyorlardı.

BOH-80,20 Ara sıra **ovaya kadar** uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve başını **bana doğru** çevirerek **inler gibi** sesler çıkardı.

BOH-81,17 Büyüdükçe ormanın, **bizim için** daha başka şeyler olduğunu da anladık:

BOH-81,24 Bir şey söylemek istiyor, fakat **tıkanır gibi** oluyordu.

BOH-82,4 Babalarımız dedelerimizden, biz de babalarımızdan ne gördükse onu yapıyor, tıpkı **onlar gibi** yaşıyorduk.

BOH-83,2 **Kendisiyle** at yarıştıramayacağımızı biliyordu.

BOH-83,21 Artık **bununla** geçinmeye çalışacaktık.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut **kesilmek üzere** olan bir koyunun son çırpınışıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,9 Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvırıyor ve **kendisiyle** karıştırıyordu.

BOH-84,21 Biz de ağaçların altına, **onlara karşı** oturduk.

BOH-84,23 Bu bekleyiş **akşama kadar** sürdü.

BOH-84,24 Biz **akşama kadar** ağzımızı açıp konuşmadık.

BOH-85,1 Ormanın **akşamla** koyulaşan alacakaranlığında **gölge gibi** cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,6 Fakat hükümetin göbekli memuru ancak **köye kadar** koşabildi, orada köy odasına saklanarak kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarlardan başka, kadın, erkek bütün köy halkını **iplerle** bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,16 Sonra duydum ki, delikanlılarla kadınlar onun bulunduğu odayı **sabaha kadar** durmadan taşlamışlar.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek **o kadar** iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

K-87,23 Hem de **kendisi için** değil.

K-87,36 Gecenin serinliğinde **şehre doğru** yürümeye başladı.

K-88,9 Hapishanelerin **bu gibi** dalaverelerini bilen açık göz ve pişkin mahpusların da **onunla** meşgul oldukları yoktu.

K-88,31 Ve daha **sabırsızlıkla** beklemeye başladı.

K-89,24 Eliyle, kapıdan **biraz evvel** çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-90,5 Dudu çocuğu **hızla** bir çekti:

K-90,6 “**Ne diye** bağıırırsın?” dedi, “Göstermediler işte!”

BF-92,1 **Bunun için** candarmalar İdris’i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, İdris’i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

BF-92,21 Sopa, dipçik ve tekme **dayanılır gibi** değildi.

BF-92,26 **Bayılacak gibi** oldu.

BF-92,4 **Bu kadarı** yeterdi.

BF-92,17 İş **bu kadarla** bitmiyordu.

BF-92,18 **Bunun için** paraları ve gümüş saatleri nereye koyduğunu söylemek icap ediyordu.

BF-92,21 Sopa, dipçik ve tekme **dayanılır gibi** değildi.

BF-92,26 **Bayılacak gibi** oldu.

BF-92,33 Fakat **İmamköyü’ne doğru** yola çıkınca büsbütün başka şeyler düşünmeye başladı.

BF-93,3 **Gebertinceye kadar** döveceklerdi.

BF-93,27 Candarmalar “**sırrak**” diye mekanizmaları açıp kapadılar, **ondan sonra** iki tok ses...

3.6.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Edat Grubu

3.6.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubu Olan Edat Grubu

D-15,10 Delikanlılar keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, genç kızlar **parlak sesleriyle** su gibi türküler söylüyorlardı.

D-15,27 Ve bir kurşun atımı ötede **beyaz minaresiyle** bir köy görünüyordu.

D-16,34 Acaba **birisini sevdiği** için mi, yoksa **hiç kimsevi sevedemediği** için mi, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalışıyordu?..

D-17,9 Şimdilik **bir şey anaforlamadığımız** için değirmenci de memnundu.

D-17,10 **Kızıyla** beraber büyük çınarın altına bir hasır atıyor, bağdaş kurup oturarak bizi dinliyordu.

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, **kalçalarına kadar** uzanan ince örgülü saçları vardı.

D-18,8 Geceleri **babasıyla** beraber gelir, onun yanında diz çöküp oturarak bize bakardı...

D-19,37 “Düşünüyorum, birleşirsek bu **ikimiz için** de sahiden azap olacak.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana **içinden geldiği gibi** sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, **nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle** geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-22,23 O, yüzüne büsbütün dökülen kara saçlarını **eliyle** geriye attı.

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve **renkli maskeleriyle** eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne **mısraları gibi** tatlı ve ince endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne **mısraları gibi tatlı ve ince endamıyla** genç şair gelirdi.

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat **benim seni sevmem için** daha başka şeyler yazabilmen lazımdır.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi koşan beyaz atlarıyla** bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, **hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla** saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve **fazlasıyla** tekrar etmediler mi?

KŞ-30,28 Evvela iki yumruğunu **disleriyle** ısıarak ve ayaklarının ucuyla kadife sediri parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-31,29 Evet, **büyükliklerine rağmen** sarıh...

KŞ-32,16 Birer kıvılcım olan kumlar, derisini yırtarlar, güneşten su halinde akan alevler sırtını yalar ve ensesini delerek **beynine kadar** dökülürlerdi.

KŞ-35,11 O gururum ki, **fanilerden birine meyli olduğu için** gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri **parmaklarıyla** karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-36,22 Şu halde **büsbütün senin olmam için** bu engelin ortadan kalkması lazım.

KŞ-37,1 Fakat genç kız daha evvel koşarak ocağın önünü **vücuduyla** kapatmıştı.

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle** beraber– cansız yıkılıverdi...

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dişi söylemek istediği şeyleri **gözleriyle** anlatmak istedi.

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak **maiyetiyle** beraber köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-44,14 **Alına doğru** dökülen dağınık saçları soluk yanaklarını gölgeliyordu.

V-45,19 Genç kız, **nişanlısıyla** beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonselile konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,35 Gözlerinde, **sahibi için**, yaşadığı ormanı bırakan bir ceylanın garip mahzunluğu vardı.

V-47,22 Erkek **bütün kudretiyle** çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, **mavimtırak damarlarıyla** bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,3 **Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim için** ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,9 **Titreyen dudaklarıyla**: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, başucumda viyolonsel çalarak vaadini yerine getireceksin...”

V-50,10 ... **donuk hassasiyetlerine kadar** işledi ve hepsi koşarak kulübenin etrafına toplandılar.

V-50,17 Genç adam, çalgısıyla beraber toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-52,3 ... ve bütün bina bu haliyle eski bir yağ kandilini andırıyordu.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,35 Karanlık, bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,12 Her katta, yarısına kadar açılmış oda kapıları vardı.

BSKH-55,6 Önümdeki adam eliyle bir kapağı kaldırdı.

BSKH-55,19 ... bana nazaran eğri olduğu için, kimin yattığını göremiyordum.

BSKH-56,4 Bizim onun haline geçivermemiz için bir sebep bile lazım değil; ...

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan siyah ve büyük bir hayalet görüyorum.

BSKH-60,34 Siyah elbiseli adam yavaşça ayağa kalktı, hafiften gelen sesiyle:

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemiyle bu masada ve bu kitabın başında ölü bulmuşlar...”

BDH-65,23 Kitaplar yeni tanıdıklarına karşı çok ketum olurlar.

BDH-68,4 Mukavemet edecek oldu; gözlerimi yumdum ve başımınla gelmesini işaret ettim.

BDH-68,29 ... bütün bunlar sırasıyla aşağıdaki şekilde oldu:

BDH-69,8 ... birdenbire büyük bir hiddetin kafama doğru çıktığını fark ettim.

BDH-69,25 Bu dünyada merhamet ehli çoktur, seni herhalde **istediğinden ziyade**, memnun ederler.

BDH-69,32 Belki de sen **adamına göre** başka şeyler anlatıyorsun.

BDH-70,33 Ara sıra durup **ellerimle** havada işaretler yapıyor ve onun sarsılan başına bakıyordum.

BDH-71,8 Yanına gittim, **bir elimle** çenesini tutarak başını yukarıya kaldırdım.

BGH-75,5 **Düşündüğü için** değil, **yakti olmadığı için** fenalık yapmıyordu.

BGH-76,3 Bu adam **yaktiyle** gene böyle hem buharlı, hem yelkenli bir gemide süvariye, kamarasında fitilli bir barut fıçısı dururmuş.

BGH-76,14 Elinden gelse yemek bile vermeyerek kumanyayı **olduğu gibi** geri getirecekti.

BGH-76,23 Genç ateşçi, **söylediğimiz gibi**, demir merdivenleri koşarak indi.

BGH-77,15 Alt dudağının sol tarafını dişlerinin arasına alarak **başıyla** kısa bir hareket yaptı.

BGH-77,18 Sonra **düşünmek istemediği için** birdenbire kendi kendine kızdı.

BGH-78,6 Biraz evvel yediği yemek **boğazına kadar** çıktı ve orayı ateş gibi yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,30 Cıgaralarını atıp **ökçeleriyle** söndürerek arkasından yürüdüler.

BGH-78,36 Maamafih, iş **korktukları kadar** uzun ve güç olmadı.

BOH-80,24 Biraz ileride **ön ayağıyla** hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-85,12 Her şey **beklediğimiz gibi** oldu:

K-87,18 Evde **dört yaşındaki oğlundan başka** kimsesi yoktu.

K-87,20 Seyit'in düşmanları **kocasına yardım etmemesi için** onu mütemadiyen tehdit ediyorlardı.

K-87,21 Seyit'in ağasını bile, **kardeşine ara sıra yardım ettiği için** vurmuşlardı.

K-87,31 Köpek, **tanıdığı için** sesini çıkarmıyordu.

K-88,16 **Hasta olduğu için** çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

K-89,24 **Eliyle**, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-90,11 **Kaz çaldığı için** kasabada muhakeme edildi ve üç aya mahkûm oldu.

K-90,12 Yalnız, **cezasını kaza hapishanesinde yattığı için**, harman zamanına kadar, Seyit'in ölümünden haberi olmadı.

BF-93,5 **Titrek sesiyle** yalvaracak, anlatmak isteyecek, kıvrım kıvrım kıvranacak, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,15 İdris sigarayı **göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle** yakalayarak ağzına götürdü.

3.6.2.2. İsim Unsuru İsim Tamlaması Olan Edat Grubu

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı kadar** serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan biz Çingene'ler.

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– **Edremit tarafına doğru** göçüyorduk.

D-19,33 ... seni **ömrümün sonuna kadar** unutamam, ama olmayacak şeylere beni inandırmaya kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..

D-20,11 **Mavzer kurşunu gibi** çarptığını yere seren bir aşk...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri **kum tanesi gibi** etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan **gözlerinin kenarına kadar** fırılıyor, kâh dişlerinin arasında ezilen dudakları bile bembeyaz oluyordu.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısralarım ki **Hind'in ipeklileri kadar** ince dokunmuş ve **İran'ın kıymetli halıları gibi** hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, **tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair** acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-27,31 ...–kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; **ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle** dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta

belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, **nakris [nikris] ağırlarıyla** kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,28 Evvela iki yumruğunu dişleriyle ısırarak ve **ayaklarının ucuyla** kadife sediri parçalayarak hıçkırıyordu.

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu **şairin vücudundan başka** hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının belirsiz ışığı** gibi ince, **felaketin gözleri** kadar keskin, **yalanın dudakları** kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-36,1 Yüzü beyaz, **bir kuğunun tüyleri** kadar beyaz olmuştu.

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri** gibi yumuşak olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklamaktan geri kalmazdı.

V-46,25 Bazı yerlerde **erkeğin gözleri** gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde **her ikisinin kalpleri** kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

BSKH-52,33 ... ve o zaman, akşamın çabucak artan karanlığı arasında, **bu tas kulenin esrarlı adamıyla** karşılaştım:

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, **bıçak varası** gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,20 **Dayanılmaz bir merakın dürtmesiyle** yaklaştım ve orada yatını gördüm.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından **bahtiyar bir günün saatleri** gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,36 İçlerinde **savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan venileri olduğu** gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-71,32 Bak şu ellere... Küçük bir sultanın elleri gibi...

BDH-72,11 Kendisine benzeyen binlerce hikâveden hiç farkı olmadığı için büyük...

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,16 ... bu tehlikeyi gücümüzün vettiği kadar kendimizden uzak tutmaya çabaladık.

BOH-82,25 Sonra bu yara, işleyerek, büyüyerek bizim kövün baltalıklarına kadar dayandı.

BOH-82,26 Biz buraya yabancı bir baltanın girmemesi için hep birden karşı koyduk.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-85,29 Ben de atıma binerek bu uyuyan ormanın zifiri karanlığına doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,3 Köyde bekârlıktan canı çıkan öğretmen, Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir göz attı.

K-87,28 Sonra çitin bozuk yerine doğru yürüdü.

K-89,1 Gözleri, avuç içi kadar mavi göğe dikilmiş, yattı.

K-89,18 Bu, ölünün bir yorganı, bir bakır kabı ve bir çift eski kundurası kaldığına dair müzekkereydi.

K-90,12 Yalnız, cezasını kaza hapisanesinde yattığı için, harman zamanına kadar, Seyit'in ölümünden haberi olmadı.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan kirisi kırmış olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

3.6.2.3. İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Edat Grubu

D-13,13 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-14,11 Ondan sonra en aşağılık katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-14,22 Bir minareye çıkarak bütün dünyaya ısıttirecek kadar kuvvetle bağırabilir misin?

D-15,4 Can sıkkan ve bize hiç uymayan bir kıstan sonra ısıtıcı güneş ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,25 Yüklü eseklerle sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşıyordu.

D-15,32 Değirmenci de bunların arasındaydı, beyaz sakalını karıştırarak lakayt gözlerle bakıyordu.

D-16,9 Sen bu Atmaca gibisine daha rastlamamışsındır.

D-16,18 Başka Cingene'ler gibi çalmazdı o, adaşım:

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak elinden gelirdi...

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,17 Atmaca hiç kimseyle konuşmuyor, düğünlere gitmiyor, zeytinlerin altında tek başına çalışıyordu.

D-20,13 Sustu, son sözler **öyle acınacak bir tavırla** ağzından dökülmüştü ki, fazla bir şey sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, **bir çark gibi** fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,26 Günler, **kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği bevaz bulut kümecikleri gibi** birbiri arkasına geçip gidiyorlardı.

D-21,18 Karşı tepedeki palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını **garip tıptırlarla** oynatıyordu.

D-22,6 İçeride taşlar **nihayetsiz bir coşkunlukla** homurdanıyor; çılgın gibi dönen kayışlar şaklıyor; birbirine geçen tahta çarkların dişleri ağlar gibi gıcırıyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın **acınacak bir perişanlıkla** çırpınan büyümüş gözlerine...

D-22,20 **Son ve keskin bir çığlıktan sonra** Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-22,22 **Üzüntülü gözlerle** ona bakıyorlardı.

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle** etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,28 Ve değirmen, **azgın bir hayvan gibi** homurduyor ve dönüyordu.

D-23,3 Bu bakış ancak **bir an kadar** sürdü.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, **çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru** atıldı.

D-23,11 **Bir nefes alımı kadar** hepimiz olduğumuz yerde kaldık, sonra delice bağırarak arkasından koştuk...

D-23,23 Atmaca **yerinden fırlayan ve “iş işten geçti” demek isteyen gözlerle** bize doğru geliyordu.

D-23,16 **Birkaç adımdan sonra** sendeledi, ayaklarımızın dibine yıkıldı.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla** uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

KŞ-24,11... ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri, yüzüne **sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi** dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat **bir nehir coşkunluğuyla** dökülen bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-25,10 **Tam sekiz sene** evveldi ve o zaman genç şairin şakaklarında şimdiki gibi beyaz teller, gözlerinin kenarlarında yorgunluk çizgileri yoktu.

KŞ-25,13 Ve memleketin kadınları onun şiirlerini **sonsuz bir baygınlık ve şehvetle** okurlardı.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısralarım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi **hünerli renklerle** süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-26,35 Ve **üç ay sonra**, gümüş bir kalemle gümüş ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, **gümüş bir kalemle** gümüş ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle** yazılmış gibi acı satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle yazılmış gibi acı satırları taşıyan bir cevapla** geri geldi.

KŞ-27,15 Vergilius, **ilahi Vergilius** kadar temiz ve hayır isteyen olmak elinden geliyor mu?”

KŞ-27,17 Genç şair **tükenmez hıçkırıklarla** minderlerin üstüne atıldı.

KŞ-27,23 **Göğsünü saran bir sesle** kesik kesik: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-28,8 Ve çalısız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, **–muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunu**yla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,33 Ve öyle babayiğitlerden bahsettiler ki, ormanlarda **bir kaplan gibi** hüküm sürüyorlar...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları **sansarın önündeki civcivler gibi** dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçeyle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya ...

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,31 Ve tam bir buçuk sene sonra, _ altın bir kalemle altın ciltli bir deftere geçirdiği şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,1 ...bir şevi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne **durmadan sızan bir vara** gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri **yavaş fakat keskin bir sesle** fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat **iki sene sonra**, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle** burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik nefes alan sulardan başka** hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,12 Sonra **bitmez tükenmez bir genişlikle** karanlık ve sıkı bir derinlik...

KŞ-33,36 Fakat o, böylece **ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla**, bunların çocukları, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı tanımış oldu.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve **bir çocuk rüyası** kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,22 Ve **siyah bir kalemle**, siyah meşin ciltli bir deftere yazdığı şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü **bir ısırgan demeti** gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,13 “Mademki uzun senelerin hasreti içimizde **yaramaz bir çocuk** gibi tepinmektedir, ...

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi **o kadar kuvvetle** çekiyorlardı ki, sevgilisinin: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırıldığını bile duymadı.

KŞ-36,5 O zaman **boğuk ve veisini örtmek isteyen bir sesle** tekrar başladı:

KŞ-36,11 Burada dudaklarını **yakıcı bir gülüşle** ısırdı; gözleri, donuk ve karanlık, şaire dikildiler, dimdik baktılar.

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, onların arasından, **keskin, ağır bir sesle**:

KŞ-36,26 Ve genç şairin elinden çekip aldığı şaheseri, orada, **mercan alevlerle** yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, minimini alevlerin kitabın meşin cildini **ağlavışlı bir çıtırtıyla** bücktükleri ocağa doğru attı.

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, **minimini alevlerin kitabın meşin cildini ağlavışlı bir çıtırtıyla bücktükleri ocağa doğru** attı.

KŞ-37,2 **Vahşi bir gülüşle**: “Çekil!” dedi.

KŞ-37,3 Erkek, ki **o zamana kadar** gözlerinde **sonsuz bir tatlılık ve ilahilikten başka** bir şey bulunmazdı ...

KŞ-37,5 ... birdenbire buğulanan bakışlar, **pençe haline giren kollarla** oraya hücum etti...

KŞ-37,14 ... kendininkilere **korkunç bir sebatla** bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

K-38,11 Uzun uzadıya takdim filan edilmeden konuşmaya başladılar ve **pek az sonra** da ahbap oldular.

K-40,2 ... ben de senin gibi, **dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka** bir şey görmüyorum.

V-42,1 Güneş, **yüzüne yeşil yelpaze tutan mahcup bir kadın gibi** iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, **yirmi seneden beri** Afrika’nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,10 **Birtakım şatafatlı merasimden sonra** seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, köyü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... **elli adım kadar** ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın **iki seneden beri** aralarında yaşayan bir beyaza ait olduğunu söyledi.

V-43,8 **“Bir değneğe gerilen at kıllarıyla** çalınıyor!” dedi.

V-44,25 **“Bir vapur kazasından sonra** buraya düştüm, karım da burada öldü...

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve **on adım kadar** ileride, geniş gövdeli baobap ağaçlarının altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-43,30 Gölge hiç kımıldamadan, **büyük bir maharetle** aynı parçayı çalıyordu.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve **bir şark kamçısı gibi** kıvrılan vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık **bir kardeş busesi için** en münasip yerdı.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, **sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar** gibiydi.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla** tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-47,4 Ve **uzak kavalarda parçalanan enkazdan başka** canlı bir şey göremediler.

V-47,8 ... ve **on sekiz seneden beri** hiçbir beyaz adam uğramamıştır.

V-48,1 Ve bir gün, **maun ağacından haftalarca uğraşarak yaptığı viyolonselle** geldi.

V-48,11 Öğrenmeye başladıktan **pek az sonra**, ufak parçaları çalabiliyordu.

V-50,5 “İşitmiyor musun, bak, **ne kadar aşkla** çalıyorum, ne kadar güzel çalıyorum, işitmiyor musun?” demek istiyordu.

V-50,7 **O zamana kadar** bu kulübede çalınan viyolonsel, vahşileri alakadar etmezdi.

V-50,15 Ve kulübenin önü **ağlayan zencilerle** –evet bu bir mucizeydi ve hepsi birden ağlıyorlardı– bir arı kovanının ağzına benziyordu.

V-50,19 **İki gün sonra** ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, her zaman viyolonsel çaldığı bir ağacın altına götürdüler.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında **ıslak bir halat gibi** parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi bir parça daha uzanarak **üzeri camekânlı bir kubbeyle** bitiyordu.

BSKH-52,2 Alt tarafını kalın bir taş **çember kuşak gibi** sarmaktaydı...

BSKH-52,9 **Keskin bir bıçakla** açılmış hissini veren ince uzun pencereler **korkutucu bir karanlıktan başka** hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, **bir yılan dili gibi** kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, derin bir kuyuya **muntazam aralıklarla** taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler işittim.

BSKH-52,24 Sesler, **aynı muntazam aralıklarla** durmadan yaklaşıyordu.

BSKH-53,9 İnsan onu, **bir cenaze dönüşünden sonra** hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış sanabilirdi.

BSKH-53,14 Bu da **aynı kırmızı çilli, çürük beyaz deriyle** kaplıydı...

BSKH-53,20 Omuzuma **bir gece kuşu** gibi konuştuğu zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-53,23 Fakat bu el, bu kemik el oraya **bir yengeç kısıkağı** gibi yapışmıştı.

BSKH-53,24 ... **göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen hafif bir sesle** bana sordu:

BSKH-53,35 Karanlık, **bir gecekuşu kanadı** gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen bir karanlık vardı.

BSKH-54,16 Ben **bu yarım aydınlığın verdiği cesaretle** ona soruyordum:

BSKH-54,27 ... önümde, siyah ve geniş pantolonun içinde **kuru bir dal** gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle** hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,21 Ve **boğazına şişler sokulan bir hayvan** gibi acı bir çığlık kopardım:

BSKH-55,29 **Senden, yani hayattan büsbütün ayrı bir şey** diye mi?

BSKH-56,8 Şimdi sesi **pirinç bir havan** gibi ötüyordu.

BSKH-56,13 **Verecek cevap bulamamaktan doğan bir ürkeklikle** sordum:

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, **bu taş bina** kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve **su yıldızlar** kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-56,19 Saadeti aramızda **bir alev** gibi hissediyor, bu alevden ısınıyor ve aydınlanıyorduk...

BSKH-56,28 **Orta yerdeki masaya doğru** yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının **yüzlerce sene** evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda,

başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks** gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,4 **Her güzel yazan** gibiydim:

BSKH-57,13 Sakladığımız hakikatleri **nasıl bir cesaretle** anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri ince bir kalem olup bu yaprakları **bütün bilmediğim şeylerle** doldursunlar ...

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri **aynı intizamla** yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ **kırmızı ve değişmez bir alevle** parlıyordu.

BSKH-58,16 Kitabın **intizamsız aralıklarla** yazılan diğer kısımları, **bir kazana hapsedilen buhar** gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, **bir İbrani peygamber** gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,28 Aralarında **ipek kumaşlar** gibi kıvrılan ve parlayan ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-58,29 **O kadar benzer ışıklarla** yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-58,33 **Titrek bir ışıkla** yas tutmak isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-58,36 İçlerinde **savaştan çıkmış bir kılıç** gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,1 Ve büyük kandillerin yanında civciv gibi duran küçükler, **oynak alevlerle** kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,19 Fakat bu da, **gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya** gibi, kendisine iştiyakla bakanların önünden çekiliverdi.

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için **dış dünya ile** bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-59,34 Diğer sayfeler **gittikçe karışan bir yazıyla** şöyle devam ediyordu:

BSKH-60,3 Yazdığım yazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri **çok uzaklara kadar** kovalayabiliyor.

BSKH-60,11 **Deliliğe yakın bir merakla** gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BSKH-60,16 **Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş gibi** başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları iniltiye benzeyen bir sesle:**

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “**o zamandan beri**, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sönüverdiler...”

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, **ta toprağa kadar** bir delik açmak isterim.

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin **kaçıncı ayaktan sonra** geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-65,14 Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım bu odada yalnız onlar **her zaman için** yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,26 Kitapları **bir kadın gibi** sevenler, yalnız bekâr odalarının azabını daha az duyarlar.

BDH-66,17 **Bütün bunlara rağmen** kadın gene benim en zayıf tarafımdır.

BDH-67,4 Nihayet öyle bir an olur ki, bu hayal **pis ve korkunç bir acuzeye kadar** iner.

BDH-67,20 Ve **her şeyden evvel**, kendilerini soyuyordum: Çırçıplak...

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımdeki tabiiyet ve sükûnetin **içimdeki vukuatla** yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle** sınıksız sardığı başımın iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-68,3 Kolundan tuttum, **o tarafa doğru** çektim.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek isteyen bir gülüşle** yüzüme bakıyordu.

BDH-68,14 Parmaklarını **biraz içeri doğru** kıvrırmıştı.

BDH-68,20 Sakin olmak için **bir elimle** merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,27 Hatta **o akşamdan sonra** uzun müddet kendimi toplayamadım, acayip bir hava içinde yaşadım, ...

BDH-69,23 Söyle, ne yapmak istiyorsun **bir komediyle**?

BDH-70,15 Yarısından çoğu **hep seninkine benzeyen masallarla** dolu.

BDH-70,24 **Şikâyet dolu bir sesle**, dudakları titreyerek sordu:

BDH-71,19 Her şeyi unutarak **minimini bir kızcağız gibi** ağlamaya başladın.

BDH-71,27 Sen **bir yabani ördek kadar** ürkeksin...

BDH-71,34 O sokaktaki halin de **ufak bir sarsıntıyla** hemen kayboluverdi...

BDH-72,9 Seninki de **bütün diğerleri gibi** değil mi?

BDH-72,10 **Bütün diğer hikâveler gibi**...

BDH-72,14 İki eli **minimini bir yumak gibi** avucumun içinde duruyordu.

BDH-72,15 Ve ben, öne doğru eğilmiş, yüzüm onun sarı saçlarına karışmış, kulağına **yavaş sesle** birçok şeyler söylüyordum:

BDH-72,26 Ve **ihtiyar kanepelerle** konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,28 Sen bu odaya **hiç görülmemiş bir şey gibi** geldin...

BDH-72,31 ... buraya her girişimde **sorucu gözlerle** bakarak: ‘Nerede o?..’ diyeceklerdir.

BDH-73,12 **Cok hafif bir sesle** cevap verdi:

BDH-73,22 Kollarını boynuma attı; yüzümü tekrar tekrar ve **kısa aralıklarla** delice öpmeye başladı.

BDH-73,26 **Bir saniye sonra** merdivenlerde kayboldu.

BGH-74,7 Fakat fırtınanın önündeki gemi **cezbeli bir derviş gibi** kendini dört tarafa çarpıyor...

BGH-74,20 Yalnız **bu ölümden sonra** sert bir “ekmek kazanmak” devresi başladı.

BGH-74,24 **Aynı ihtimalle** şoför ve bakkal çırağı da olabilirdi.

BGH-75,17 **Diğer bütün tayfalar gibi** kaçakçılık yapar, ...

BGH-75,28 Altmış sene evvel İtalya’da yapılmış, kocaman, dört direkli, yelkenli ve tek kazanlı bir vapurdu.

BGH-76,7 O zaman kaptan, dudağından hiç düşmeyen sigara ile fıçıya yaklaşır:

BGH-76,12 Kendisine o zamandan beri Fıçı Kaptan diyorlarmış...

BGH-76,36 Ve bir tenceredeki kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, bir an için kapadığı siyah kapağa gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,10 Üç dört sene sonra ne yapacaktı?

BGH-78,27 Kuru baklayla ateş yakamayız biz!..

BGH-78,28 O zamana kadar böyle bir şey yapmayı hiçbirisi aklına bile getirmemişti.

BGH-79,12 Fakat bunlar: “Kuru baklayla ateş yakamayız!” demesini ve kaptanın yarım koyununu almasını öğrenmiştiler...

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-80,8 Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,8 Köyümüz bir ormanın ortasındaydı, etrafını ağaçlar bir duvar gibi sarmıştı.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-82,2 Sakalından külleri silkti ve yüzüne bakmadan, oldukça sakın bir sesle, şöyle anlattı:

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırduğım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,6 Bu sesler fırtınalı bir denizin gürültüsüne benziyordu; ağaçlar **büyük dalgalar gibi** iniyor ve çıkıyorlardı.

BOH-84,14 **Ta ne zamanlardan beri** sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,26 Bizim yanımızdan geçip gittiler, **amelenin başındaki adamlar** konuştular.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlarda hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka** bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,17 **Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten doğan bir şaşkınlıkla** taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman **piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla** kımıldıyorlardı.

BOH-85,28 **Bilmediğim bir tarafa doğru** ağır ağır yürüdü.

K-86,8 Dudu'nun kocası **üç sene evvel** düğün yerinde birisini vurmuş, on sene yemişti.

K-86,22 Bu esnada öğretmen Dudu'nun göğsündeki gölgeli yolu **biraz daha aşağılara kadar** takip etmek imkânını buldu.

K-87,11 Kocasını daha **on beş gün kadar** evvel maktulün akrabaları avda vurmuşlardı.

K-87,34 Hüsnü'nün eline de **ufak bir çömlekle** pekmez verdi.

K-88,1 Seyit **aşağı vukarı üç aydan beri** hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

K-88,16 Hasta olduğu için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve **bir tavınla** kalıyordu.

K-88,21 Biraz ilerideki pencereden **bir avuç kadar** gökyüzü görünürdü: Masmavi...

K-88,32 Mektubu götürecek olan köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, **on gün kadar** şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

3.6.2.4. İsim Unsuru İsim-Fiil Grubu Olan Edat Grubu

D-14,4 Ona sararmış yüzünü göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar yazdın değil mi?..

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın nehre avuç avuç serptiği gümüş kırıntılarını toplamak için, suyun üstünde sıçıyorlardı.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-29,20 Kucağında taşıdığı aç çocuğu vaşatmak için _ sarhoşların arkasından koşan kadınları ; ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana bitip tükenmez şereflerin erguvan renkli maslahını giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-33,30 ... namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,5 İşte genç şair saheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, **içindekileri anlatmak için** acele ediyor.

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine cevap olmayan bu lafı beklememekle** beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-40,22 İçlerinde bu ayrılık korkusu büyüdüğü **bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek için** düşünmeye başladılar.

K-41,15 **“Senden hiç ayrılmak istemiyorum...” demek** üzereydi ki, buvvv diye soğuk bir rüzgâr esti...

V-42,5 Kabile reisi, **yirmi seneden beri Afrika’nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için** bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki **cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için** buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, **“vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için** kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açıkgozdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,27 Seyyahlar **yollarına devam etmek için** bu garip münzeviyi terk ettiler.

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, **“senden sonra yaşamak gibi** bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,19 **Onu her tarafa gösterebilmek için**, bir gün, şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek seyahate çıktılar.

V-46,21 Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin **kendilerini sevindirmek için** yaratıldığını sanıyorlardı.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka** yapılacak şey yoktur.

V-47,31 O zaman, **bu kısa müddette kadına saadet verebilmek için** çareler düşündü, aklına viyolonsel geldi.

V-50,2 **Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için** hırsla çalışıyordu.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, serin bir nefes almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-54,6 ... ayaklarımı daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk hareket ettiriyordu.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, ‘açık bıraktığımız şevleri görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-58,25 Beraber yanmak için yapılmış iki tane kandil vardı.

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,25 Lakin artık bir hakikat dünyasını görmek üzere olduğum muhakkak.

BSKH-61,16 Kemikten ibaret kolunu onları silmek için kaldırırken oda birdenbire karardı.

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,22 Yalnız onların böyle en mahrem taraflarını bile görebilmek için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,35 O zaman genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde bir kadına malik olmak, benim için su içmek gibi bir şeydir.

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için muhayyilemde kaba kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-68,8 **Bundan istifade etmek için** kolumu gevşettim.

BDH-68,20 **Sakin olmak için** bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-71,12 Her şeyi tamir etmek istiyor, fakat **rabıtasız birçok laflar söylemekten başka** bir şey yapamıyordum.

BDH-71,35 Sen **kendine dönmek için** bir işarete bakıyormuşsun.

BGH-75,35 Ve tek kazan, **bu timsah ölüsüne benzeyen yığıntıyı yürütebilmek için**, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin **sıcak rüzgârdan boğulmamak için** eğilerek koştuğu ve **bu sırada düşmemek için** küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza yardım etmeye özenir, **kaybolan deve torumlarını aramak için** en sık yerlere daldık.

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavallılığımızı **kesesini doldurmak için** bahane yaptı.

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, geçenlerde **Hüsnü'ye içlik yapmak için** aldığı bezin parasını bir ayda ödeyecekti.

K-87,12 Dudu **Sevit'e götürmek için** bir kaz isteyince yeni dul bağırdı:

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, kazları ve torbayı görünce **onu çağırmak için** elini kaldırdı.

K-89,24 **Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek** üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

3.6.2.5. İsim Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Edat Grubu

D-14,8 İnsan evvela **kendi kendisinden utanır gibi** olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-14,22 Bir minareye çıkarak **bütün dünyaya işittirecek kadar** kuvvetle bağırabilir misin?

D-15,16 Suyu bol bir çay **küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra** dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –**oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi**– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –**bir ateşe rastgelmiş gibi** derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, **parçalamak ister gibi**, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,7 **Bu سوالin cevabını bulmak ister gibi** gözlerini yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvraniyor, **susacak gibi olduktan sonra** tekrar yükseliyordu.

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra** onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş gibi** görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,34 O dudaklar ki, **bir şey söylemek ister gibi** kıpırdıyorlardı ve kenarları ağlayacak gibi aşağıya çekiliyordu.

D-23,3 Sonra gözkapakları yavaşça düştüler ve o, **vere yıkılacak gibi** sallandı.

D-23,7 Nihayet **kafasına bir şey vurulmuş gibi** inledi.

KŞ-26,12 Lakin, ey sevgilim, görüyorum ki bu, **kıvılcımlarını senin kalbine sıçratamayacak kadar** fersizmiş.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle yazılmış gibi** acı satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış gibi** keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar** kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak ister gibi** yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,5 Siyah, **gözleri kamaştıracak kadar** siyah bir boşluk...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,12 Oraya koşmak ister gibi atılırken, üzerlerindeki gözyaşı hâlâ kurumayan yastıklara düştü.

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağrımlarını susturduktan sonra yine çöle, büyüklük ve tenhâlık ülkesine dönmekte acele ederdi.

KŞ-34,26 Boynuna atılarak onu öptükten sonra böyle haykırdı:

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız bu kitap dehanı ve kudretini bana gösterdikten sonra aramızda lüzumsuz olmaya başlıyor...”

K-39,34 Su dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-39,36 Yaşadığımızın farkına varmayacak olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

K-40,1 Dişi tasdik eder gibi başını salladı:

V-43,23 Alman seyyah biraz dinledikten sonra:

V-48,21 Ve nağmeleri insanın içine görünmez maviler halinde akan bir besteyi bitirdikten sonra:

V-48,30 Ve kadın artık ayakta duramayacak kadar eridi.

BSKH-51,26 Çapı on iki metrevi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,12 Senelerden beri insan eli dokunmamış gibi duran, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BDH-69,11 Biraz da böyle bekledikten sonra bağırmaya başladım:

BGH-76,34 Ocağın içi hayret edilecek kadar beyazdı.

BOH-81,22 Kendisine bir şey olmuş gibiydi.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin vanaştığını fark eder gibi olduk; ...

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

K-88,5 Tedavisi kabul olmayacak kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,24 Köve mektup yazdırdıktan sonra uzun müddet yollayamadı.

BF-91,12 Biraz yürüdükten sonra kendisine bir de sigara verdiler...

BF-92,22 Beyni kafasından fırlayacak gibi oluyordu: Ne söylesin?

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, sakallarından yaşlar akarak ağladığını görür gibi oldu.

BF-93,8 İhtiyarın iki kat olmuş beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,12 Beline tekrar bir dipçik yemiş gibi inledi.

3.6.2.6. İsim Unsuru Zarf-Fiil Grubu Olan Edat Grubu

KŞ-27,31 ... –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-37,14 ... kendininkilere korkunç bir sebatla bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıkıldı.

V-50,17 Genç adam, çalgısıyla beraber toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

3.6.2.7. İsim Unsuru Bağlama Grubu Olan Edat Grubu

D-18,32 Çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen bir kurbağa sesinden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-27,4 ... “şiiirlerin ihitiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur veğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan esyaya karşı vaziyetlerinden ve – kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-29,5 ... alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-30,15 ... Çin'in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, Priyamus'un kahraman milleti veya Rüstem'in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynaşan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağırmak, bir elemini ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –gittikçe artan dermansızlığına ve erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına rağmen vücudunu ocağın önünden ayırmayan genç kızı– boğazından yakaladı; ...

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, yarisına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, piskin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarılarından başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

K-86,11 ... fakat Sevit’le arkadaşı Durmuş’tan gayrısı kazadaki müstantiğe para yedirip men’i muhakeme kararı almışlardı.

3.6.2.8. İsim Unsuru Bulunma Grubu Olan Edat Grubu

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

V-49,23 Elinde viyolonsel ve nota ile kulübeye koşan erkek, ağlıyordu.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yattıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BOH-84,17 Elimizde baltalar, sopalarla ormana daldık.

BOH-84,25 Hükümetin memuru geç vakit, yanında şirketin bir memuruyla beraber geldi.

BOH-85,26 Orman dev büyüklüğünde bir çocuk gibi mışıl mışıl uyuyordu ve bu sesler onun nefesleriydi.

K-86,1 Dudu, elinde mektupla hızlı hızlı öğretmenin evine gitti:

3.6.2.9. İsim Unsuru Uzaklaşma Grubu Olan Edat Grubu

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri ...

K-39,19 Aklımız, şu sabahtan akşama kadar avaz avaz bağırان bülbülden herhalde üstündür.

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BGH-74,15 On dört yaşından on sekiz yaşına kadar yalnız boş gezdi.

BGH-76,1 Sabahtan akşama kadar içer ve söverdi.

BOH-81,2 Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

K-89,6 Evlendikten bir ay sonra askere gitmiş, tezkere aldıktan yirmi gün sonra hapsedilmişti.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris'i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, İdris'i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

3.6.2.10. İsim Unsuru Aitlik Grubu Olan Edat Grubu

D-16,14 Baş, geniş omuzlarının üstünde bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan daha çevik değildi...

BSKH-53,15 ...ve bir insaninkinden ziyade ince bir eldiven giydirilmiş bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ kırmızı ve değişmez bir alevle parlıyordu.

BDH-65,6 Evin kapısını her akşamki gibi anahtarla açmak, sonra kapamak, karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, ...

3.6.2.11. İsim Unsuru Edat Grubu Olan Edat Grubu

D-17,5 Kasabadaki efendiler ona akran muamelesi ederlerdi, fakat o davarlardan bizimle beraber koyun uğrular, düğünlerde bizimle beraber çalgı çalardı.

D-17,10 Kızıyla beraber büyük çınarın altına bir hasır atıyor, bağdaş kurup oturarak bizi dinliyordu.

D-18,8 Geceleri babasıyla beraber gelir, onun yanında diz çöküp oturarak bize bakardı...

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

KŞ-27,11 Lakin ben de seninle beraber olsaydım onları aynı şekilde göreceğim değil miydin?

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne —bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber— cansız yıkılıverdi...

K-39,15 Erkek, okkalı sözlerine cevap olmayan bu lafı beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak **maiyetiyle beraber** köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-45,19 Genç kız, **nişanlısıyla beraber** olmadığı zamanlar yalnız viyolonselile konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-50,17 Genç adam, **çalgısıyla beraber** toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya kadar çaldı.

BDH-65,11 **Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela** balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-66,2 **Ellerinde bir kitapla beraber** yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-72,30 Onlar da **benimle beraber** seni arayacaklar, ...

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, **bu karanlıkla beraber** canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-84,25 Hükümetin memuru geç vakit, **yanında şirketin bir memuruyla beraber** geldi.

K-87,11 Kocasını **daha on beş gün kadar evvel** maktulün akrabaları avda vurmuşlardı.

BF-92,17 İş **bu kadarla** bitmiyordu.

3.6.2.12. İsim Unsuru Kuvvetlendirme Grubu Olan Edat Grubu

D-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, olduğundan daha büyük, **adeta bir gölge gibi** duruyordu.

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi için** yazdığım bu kitabı ona verdiğim zaman o da benim için sakladığı kalbini verecek...

KŞ-27,13 Belki şiirlerin **bizzat hayat kadar** tesirli ve tatlı yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, **adeta bir bıçakla** çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, yalnız harikuladeliyle, _ yalnız insanı saran güzelliklerle doluydu.

K-39,30 “Ah” dedi, “tıpkı benim gibi düşünüyorsun.”

V-45,19 Genç kız, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonselile konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BDH-65,19 O, bana artık kendi sesim kadar bildiktir.

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları yalnız bir tek hissimle severim, hatta anamı bile...

BGH-76,36 Ve bir tenceredeki kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BOH-83,36 Tıpkı o nefer gibi, dudaklarımızın kenarında acı bir istihza vardı.

BOH-85,19 Tıpkı şeytan taşlar gibi...

3.6.2.13. İsim Unsuru İç Cümle Olan Edat Grubu

D-17,15 Etrafındaki şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-19,12 Gözlerini hiç indirmeden, sanki yıldızlara anlatıyormuş gibi, söylemeye başladı:

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim;

...

D-20,5 Her sözümünden, her tavrımdan alınır; kızısam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam boş olan kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,28 Herkes müthiş bir şeyden korkuyor gibiydi.

D-23,5 Sanki bir imdat bekliyor gibiydi:

KŞ-25,28 “Belki böyle olabilir...” diye genç kız cevap verirdi, ...

KŞ-27,20 ... sanki gür alevli bir meşale göğsünün içerisinde dolaşarak kaburgalarını vahyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, sevgilisinin: “Beni işitmedin mi şair!” diye bağırdığını bile duymadı.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, kafasının içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki tamiri kabil olmayan bir şey yaptım.

K-38,25 Başka bir kırlangıç olsaydı hemen: “Ya siz neden burada oturuyorsunuz?” diye ikinci bir sorguya kalkıştırdı.

K-39,3 Ve dişi onun söylediği şeyleri anlıyormuş gibi başını salladı ...

K-39,21 Halbuki bütün kuşların en zavallısı bizmişiz gibi hiç durmadan didiniyoruz.

K-41,2 Dostluktan filan bahsederken, sesleri titriyor gibiydi; yahut onlar böyle zannediyorlardı.

V-43,33 “Bu adamın ne olması mümkündür?” diye söylendi.

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,3 Alman: “Bana kalırsa” diye fikrini söyledi, ...

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, **daima düşünüyormuş gibi** gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için en münasip yerdı.

V-49,35 Dikkatle baktı, **kadının gözleri açılacak mı diye** baktı.

BSKH-52,21 Gittikçe koyulaşan sessizliğin içinde, **derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi** boğuk sesler işittim.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime **boşlukta asılıymış gibi** geliyordu.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman, **derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi** oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,18 Uzaktaki köşede, **içerisinde biri yatıyormuş gibi** kabarık duran bir yatak vardı, ...

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi** korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlamışları vardı.

BSKH-56,10 ... sonra şiddet azalınca perde tekrar düşerek sesler, **bir duvar arkasından söyleniyormuş gibi**, kısılıyordu.

BSKH-56,16 **“Hiç!” diye** cevap verdi.

BSKH-56,21 **Ses yine uzaktan geliyormuş gibi** yavaşladı:

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, **görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir havaleti takip ediyormuş gibi** etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,26 Alevlerini, **birleşmek istiyor gibi**, birbirlerine eğerlerdi ve birisinin yetişemediği yeri öteki aydınlatırdı...

BSKH-61,8 Orada, **yarım kalmış bir şikâyeteye devam etmek istiyormuş gibi**, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BDH-66,33 İliklerimin içinden bile **“Kadın!” diye** bağırın sesler işitirim.

BDH-67,16 Hepsinin yüzüne **sanki bir tanıdığı arıyormuş gibi** ısrarla bakıyordum.

BDH-68,6 **“Olmaz!” diye** kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, cesaret vermek isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,9 **“Hayır, şurada!..” diye** cevap verdim.

BDH-68,18 Eski ve siyah çorabın altından bile pembe ve tatlı bir deri görünüyör gibiydi.

BDH-70,36 Ya... hımm... va... diye karmakarışık ve manasız heceler mırıldanıyor, meseleyi kavramaya çalışıyordum.

BDH-72,21 Ve ikimiz de esrarlı bir musikiye uyuyormuşuz gibi ağır ağır sallanıyorduk...

BGH-76,13 Mal sahiplerine yaranacağım diye, bütün tayfanın canını çıkarıyordu.

BGH-77,19 Gerçi, bu ona bir varanın üstünde parmakla oynuyormuş gibi bir ıstırap veriyordu, ...

BGH-78,29 Fakat sanki her zaman ve her vapurda yaptıkları bir şeymiş gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BOH-80,2 “Orman bizim her şeyimizdir delikanlı, anamız, babamız, evimiz...” diye, yanımda oturan ihtiyar anlatmaya başladı.

BOH-80,17 Birden bir işaret almışlar gibi bu ahenge hayvanlar da karışuverdiler.

BOH-81,6 “Her şeyimiz, delikanlı, varımız voğumuz ormandır bizim...” diye devam etti.

BOH-81,30 “Delikanlı, bizim elimizden ormanımızı aldılar, bizi ormansız bıraktılar... Bizi bir tek ağaçsız bıraktılar!..” diye bağırdı.

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-83,8 Bir bacağımı, bir kolumu kesiyorlarmış gibi oluyordum.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, hiçbir işaret almadan, hiç kavilleşmeden, sanki bir elden idare ediliyormuş gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, uzun ve atlas bir etek dolaşıyormuş gibi fışıldılar vardı.

K-88,25 Çift sürme zamanıdır, işler yarım kalır diye tereddüt ediyordu.

K-89,7 Ve Dudu’ya hiç doymamış gibiydi.

K-89,10 Sokulduğu zaman candarma itti ve “geri git!” diye bağırdı.

K-89,15 Hapishane kâtibi: “Musallaya götürün, ben kaydına işaret veririm!” diye bağırarak odasına giriyordu.

K-89,33 “**Haftaya gel, dedik ya... Biz bunları kendisine veririz. Hadi bakalım, bekleme!..**” diye bağırdı.

K-90,4 “**Hani ya babam?.. Nerde ya babam?..**” diye vızıldanıyordu.

BF-91,14 Takibe çıkarken, “**faili bulmadan gelerseniz gözüme görünmeyin!**” diye yüzbaşı sıkı sıkı emirler vermişti.

3.7. Ünlem Grubu

Ünlem grubu da bir seslenme edatı ile bir kelime veya kelime grubundan meydana gelen kelime grubudur.

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli’ ye göre, “Bu grup, bir seslenme edatı (ünlem) ile bir isim unsurundan oluşan kelime grubudur. Ünlem (a, ey, ah, hey, hay, bre, mere, yâ, yâhu, be, ayol vb) başta, isim unsuru sonda bulunur. Kısaca ünlem, tamlayan; isim, tamlanan durumundadır. İsim unsuru tek kelimeden olabileceği gibi kelime grubundan da olabilir. Grubu oluşturan unsurlar araya herhangi bir ek almazlar” (Özkan ve Sevinçli,2008 :79).

Muharrem Ergin, ünlem grubunun özelliklerini şöyle sıralar: “Seslenme edatı önce, isim sonra gelir. Eksiz bir birleşme olur. Edat tek kelime hâlinde, isim unsuru ise bir isim veya isim yerine geçen bir kelime grubu hâlinde bulunur: a beyim, be birader, be adam, bre kız, ey arkadaş, hey Allahın kulu, yâ Ali, ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker misallerinde olduğu gibi. Grubun vurgusu, seslenme edatı üzerinde olup kuvvetlidir” (Ergin,2004 :390).

Tahsin Banguoğlu'nun “katma öbekler” başlığı altında “ünlem öbekleri” diye adlandırdığı ünlem grubu hakkındaki görüşleri şöyledir: “Asıl ünlemlerle kurulmuş veya çağrı halinde adlar ve belirtme öbeklerinden meydana gelmiş olurlar ve çok defa bir ünleneni kapsarlar. Kuralca ünlem önce gelir. Bu asıl ünlem ise çoğu zaman bir soruşturma ünlemi olur” (Banguoğlu,1986 :518).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten, bu grubu “ünlem veya hitap grubu” başlığında vererek “Türkçe’de seslenme edatları hitap bildiren kelimelerdir.” diyerek açıklamışlardır. “Ayrıca Farsça’dan dilimize geçmiş olup yine bir ünlem grubu yapan kullanış da karşımıza çıkabilir. İsimlerin sonunda -â, -yâ şekilleri de birer ünlem grubu teşkil eder.” diyerek şu örnekleri verirler:

Bâkiyâ = (Ey Bakî)

Nâbiyâ = (Ey Nâbî) gibi (Açıkgöz ve Yelten, 2008:44-45).

Tablo 3.7. Ünlem Grubu

Ünlem Grubu	
seslenme edatı	isim unsuru (kelime veya kelime grubu)
ey	oğul
hey	uslanmaz insan

Değirmen eserindeki ünlem grupları şunlardır:

3.7.1. İsim Unsuru Tek Kelime Olan Ünlem Grupları

KŞ-26,1 Güzel yazıyorsun **ey şair**, derin ve azametlisin, fakat Fuzulî daha derin, Goethe daha azametli değil miydi?

KŞ-30,10 Felsefelerini, **ey şair**, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-36,10 Senden daha fazla uzak kalmak istemem **ey şair!**..

BDH-70,4 **Ah, hayat, hayat**, lanet sana!..

3.7.2. İsim Unsuru Kelime Grubu Olan Ünlem Grupları

3.7.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubu Olan Ünlem Grupları

D-14,15 Peki ama, bu sevmek midir **be adaşım**, bir kadını öpmek, onu istemek sevmek midir?..

D-14,27 Atma **be adaşım**, kaç tane kalbin var senin?..

D-23,13 **Heyhat adaşım**, çok geçti.

KŞ-26,12 Lakin, **ey sevgilim**, görüyorum ki bu, kıvılcımlarını senin kalbine sıçratamayacak kadar fersizmiş.

KŞ-34,27 Genç şair, genç şair, **ey benim sevgilim!**

KŞ-34,33 Ey genç şair, **ey benim sevgilim!**

KŞ-35,7 Ey **sevgilim**, yalnız **benim sevgilim!**

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

BDH-69,24 Sen kârın yolunu tutmuşsun be kızım!..

BDH-70,18 A canım, ben de vakit bıraktım mı ya?

BDH-71,5 “Peki ama, a çocuğum” dedim, “niçin hemen söylemedin?” ...

BDH-71,28 Nasıl oldu da sen bu yollara düştün be kızım?

3.7.2.2. İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Ünlem Grupları

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-34,33 Ey genç şair, ey benim sevgilim!

BSKH-59,32 Ah, ey peşinde koştuğum hakikat, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

3.8. Ünvan Grubu

Ünvan grubu, genel tanımıyla bir şahıs ismiyle, bir ünvan veya akrabalık isminden meydana gelen kelime grubudur.

Muharrem Ergin’e göre, “Ünvan gurubu bir şahıs ismiyle bir ünvan veya akrabalık isminden meydana gelen kelime gurubudur. Şahıs ismi önce, ünvan veya akrabalık ismi sonra gelir. Her iki unsur da hiçbir ek almaz. Doğrudan doğruya yan yana getirilirler: Ahmet Bey, Mustafa Kemal Paşa, Nuri Çavuş...” (Ergin, 2004 :389).

Leyla Karahan, birinci unsuru ünvan veya akrabalık ismi olan ‘Sultan Orhan, Dede Korkut, Hoca Nasrettin, Doktor Murat...’ gibi kelime gruplarının ünvan grubu değil, birleşik isim olduğunu ve birleşik isimlerin vurgusunun sonda, ünvan gruplarının vurgusunun başta bulunduğunu ifade eder (Karahan,2008: 69).

Günay Karaağaç, ünvan grubunu özel ad öbeği olarak adlandırır: “Bir özel ad ile ünvan veya akrabalık adlarından birinin eksiz bir biçimde oluşturdukları söz

öbeğine unvan öbeği denir. Bütün unvan öbekleri, özel addır. Bu öbekte, özel ad önce, unvan veya akrabalık adı sonra gelir” (Karaağaç, 2013:389).

Tahsin Banguoğlu da “Yanaşma Takımları” başlığı altında “San Öbekleri” diye adlandırarak unvan gruplarını ele almış ve onu şöyle açıklamıştır: “San anlatan adların kişi adlarına yanaşmasıyla meydana gelen yanaşma takımları çok kullanılır. Bunlara san öbekleri adını veririz (Banguoğlu,1986: 513-514).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten ise Tilki Hüseyin, Sultan Süleyman, Aksak Timur, Sarı Selim, gibi yapıları onomastik adlandırma olarak kabul ederek sıfat tamlaması içine almışlardır. Ayrıca Çolak oğlu gibi sülale adlarının ve Berber Muammer, Bakkal Osman gibi meslek adlarının lakap olarak kullanıldığı kelime gruplarının da sıfat tamlaması olduğunu dile getirirler (Açıkgöz ve Yelten, 2005:44).

Tablo 3.8. Unvan Grubu

Unvan Grubu	
kişi adı	unvan veya akrabalık adı
Ahmet	Efendi
Emel	Öğretmen
Elif	teyze

Biz de çalışmamızda “kahveci, bakkal“ gibi küçük harfle başlamış meslek adlarının lakap olarak kullanıldığı yapıları sıfat tamlaması kabul etmekteyiz.

Değirmen eserindeki unvan grupları şunlardır:

K-87,4 Topu topu bir kazı vardı; onun da yumurtalarını bakkal **İlyas Efendi**’ye bağlamıştı.

K-87,7 Şimdi kazı şehre iletirse **İlyas Efendi** evinde yorgan döşek koymaz, alır götürürdü.

BF-92,31 “Paralar İmamköyü’nde kahveci **Süleyman Ağa**’da!” dedi.

BF-92,34 “Yandı garip **Süleyman Ağa**!” dedi.

BF-92,35 **Süleyman Ağa**, kendi köyünde olsun, İmamköyü’nde olsun, ona hâlâ yardım eden bir tek kişiydi.

BF-93,4 **Süleyman Ağa**: “Bilmiyorum!” diyecek, binbir türlü yemin edecek, fakat dayağı yiyecekti.

BF-93,20 Evvela bir iki uyuz ağaç, sonra birkaç kerpiç ev... Beş on çıplak çocuk...Yüz adım daha... Sonra köye geleceklerdi... Ve **Süleyman Ağa**...

BF-93,31 Gözlerini açtı: “**Süleyman Ağa**’nın bir şeyden haberi yok...” dedi.

3.9. Bağlama Grubu

Muharrem Ergin, bu kelime grubunu şu şekilde açıklar: “Bağlama gurubu sıralama bağlama edatları ile yapılan kelime gurubudur. Bugün sıralama edatları ve, ile ve bir de ara (...’den ...’e kadar) ifade eden Arapça ilâ’dır. İşte bu edatlarla birbirine bağlanan iki unsur hep beraber bir bağlama gurubu teşkil ederler. Edat iki unsurun arasına girer.” Leylâ ile Mecnun, Ali’nin babası ile Ahmet Bey, yetmiş ilâ seksen, sen ve ben gibi guruplar bağlama guruplarıdır örneklerini vererek karşılaştırma ve denkleştirme edatları ile yapılan grupların da bağlama grupları olduğunu söyler ve şu örnekleri verir: “hem sen hem ben, sen veya ben” (Ergin,2004: 379-380).

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören’e göre bağlama grubu, “Sıralama veya karşılaştırma bağlaçları ile birden fazla ismin birbirine bağlandığı kelime grubudur. Bağlama grubunda her unsur kendi vurgusunu taşır ve vurguları aynıdır” (Özkan, Esin, Tören, 2001: 565-566).

Bağlama grubunu “bağlam öbekleri” olarak ifade eden Tahsin Banguoğlu, “bağlamlar söz içinde aynı işleyişte iki veya daha çok kelimeyi bağlayarak bağlam öbekleri meydana getirirler. Bağlam öbekleri de bir türlü belirtme öbeği olmakla birlikte burada belirten ve belirtileni ayırtetmek çoğu zaman mümkün değildir. Öbeğin iki üyesi birbirlerini belirtirler veya eşit değerde öbekleşirler, denilebilir.” diyerek açıklar (Banguoğlu,1986 :510-511).

Günay Karaağaç da bu grubu şu şekilde açıklar: “Bağlama edatları ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim ögesinin veya cümleinin oluşturduğu söz öbeğidir. Sıralama söz birlikleri de denen bu öbeklerde, ögeler asıl ve yardımcı olarak ayrılmaz. Ögeler denk olarak birbirine bağlanır. Birkaç sözün sıralanmasıyla kurulan sıralama birliğinin yapısındaki sözlerden biri söylenmeyebilir ve bu,

sıralama birliğinin dağılmasına yol açmaz. Diğer söz öbeklerinde ise, ne asıl öge, ne de bağlı öge düşürülebilir. Kısaca söylemek gerekirse, birden fazla sözün bağlama edatlarıyla bir araya gelerek oluşturduğu yapılar, bağlama öbek ve cümleleridir.” diyerek bu grubu açıklar. “Çoğu zaman ilk ikisi arasına virgül konabilir ve sondaki öge “ve” ile bağlanabilir. Birimler arasında ve’lerin kullanılması üslupça hoş olmadığı için ve yerine virgül konularak, sonuncu ögeler arasına ve konulur: sebze, meyve, tuz, şeker ve bakliyat; tuz, ekmek, süt, yoğurt, sebze, meyve ve yeşillik; tuzlu balık, ballı yoğurt, kepekli ekmek, taze sebze, meyvelerden üzüm ve çoban salatası; elma ile ayva; suyu getiren ile testiye kıran; üç ila beş” (Karaağaç,2011:200-201).

Fuat Bozkurt, “Bağlama Birliği” adını verdiği bağlama grubu hakkında, “iki öge arasında birlikler kuran ve, ile, ya da, yahut, hem hem, ya ... ya sözcükleri bağlama grubu oluşturan ögelerdir. Bu sözcükler iki ögenin arasına girerler” açıklamasını yapar (Bozkurt,1995: 156).

Leyla Karahan, bağlama grubunun özelliklerini şu şekilde sıralar:

- a. Bağlama edatı (ve, veya, ile, ilâ, fakat, ama, değil vb.) isim unsurlarının arasında bulunur. İsim unsurları, grubun kuruluşuna eşit olarak katılırlar.
- b. İçinde ikiden fazla isim unsuru bulunan bir bağlama grubunda “ve” bağlama edatı, son iki isim unsurunun arasında yer alır.
- c. “ne... ne...”, “hem... hem...”, “...da ...da”, “ister... ister...”, “ta...ya...”, “...mi ...mi”, “gerek... gerek...” gibi bağlama edatlarıyla kurulan bir bağlama grubunda edatlar, isim unsurlarının başında veya sonunda bulunur.
- ç. “İle” bağlama edatının eklenmiş şekli olan -(y)lA bağlama eki de isim unsurlarını bağlayabilir.
- d. Bu grupta, isim unsurları kelime grubu olabilir.
- e. Bağlama grubu içine cümlelerin başka ögeleri girebilir.
- f. Bağlama grubu, söz dizimi içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapar.
- g. Bu grupta her unsur, kendi vurgusunu taşır” (Karahan,2008: 65-68).

Tablo 3.9. Bağlama Grubu

Bağlama Grubu			
isim unsuru (kelime veya kelime grubu)		sıralama bağlacı (ve, ile, ila)	isim unsuru (kelime veya kelime grubu)
abisi		ile	kardeşi
karşılaştırma bağlacı	isim unsuru	karşılaştırma bağlacı	isim unsuru
hem	anne	hem	baba
isim unsuru	karşılaştırma bağlacı (da/de)	isim unsuru	karşılaştırma bağlacı (da/de)
sen	de	ben	de

Değirmen eserindeki bağlama grupları şunlardır:

3.9.1. "ve", "ile" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-13,8 Taşların yanında, duman halinde, **sıcak ve ince** zerreler uçuşur.

D-14,5 Ona sararmış yüzünü göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona **uzun ve acındırıcı** mektuplar yazdın değil mi?..

D-14,19 **Bir bıçak alarak kolundaki ve bacağındaki** adalelere saplamak **ve böylece bir nehre atılarak yüzmek** elinden geliyor mu?

D-14,19 Bir bıçak alarak **kolundaki ve bacağındaki** adalelere saplamak **ve böylece bir nehre atılarak yüzmek** elinden geliyor mu?

D-14,27 **Üçüncü ve dördüncüye** de mi o?..

D-14,32 Siz sevemezsiniz adaşım, siz **şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar**; siz, **birisine itaat eden ve birisine emredenler**; siz, **birisinden korkan ve birisini tehdit edenler**...

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan** biz Çingene'ler.

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, **dört beygir ve iki defa o kadar da eşek**– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,4 **Can sıkkan ve bize hiç uymayan** bir kıştan sonra **ısıtıcı güneş ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler** hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-15,6 Sırtlarında **beyaz ve kısa** bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,10 Delikanlılar **keman ve klarnet** çalarak yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle su gibi türküler söylüyorlardı.

D-15,14 İkindiye doğru **siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar** gözüme ilişti.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra **dar ve taş** bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler **tavuk ve oğlak** çaldığımızı söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-17,15 Etrafındaki şeylere, **kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü** vardı.

D-17,25 **Vücudunu ve ondaki ayıbı** her zaman örtmeye mecburdu...

D-18,10 Sözü kısa keselim adaşım, bizim **mağrur ve insafsız** Atmacamız, değirmencinin bu sakat kızına vuruldu.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların **feryadı ve inleyişi** vardı.

D-18,32 **Çakıllarda acele acele seken sulardan ve uzaklardan gelen bir kurbağa sesinden** başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-20,19 **Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını** gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, **bir çark gibi fırıl fırıl dönerek ve gittikçe büyüyerek** onları ayırıyordu.

D-20,31 **İhtiyar ve tecrübeli** Çingene karıları bildikleri afsunları okuyorlar, bütün iyi ve fena ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-20,31 İhtiyar ve tecrübeli Çingene karıları bildikleri afsunları okuyorlar, bütün **iyi ve fena** ruhları zavallı Atmaca'nın imdadına çağırıyorlardı.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere başlarını eğiyorlar, genç kızlar **ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla** arkasından bakıyorlardı.

D-21,4 Sanki serseri bir rüzgâr kafalarımızdan her düşüncüyü silip süpürüyor, bizi **şaşkın ve meyus** buralarda bırakıyordu.

D-21,26 **Değirmenci ve kızı** duvarın dibindeki sedire oturmuşlardı.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın **siyah ve parlak** gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın acınacak bir perişanlıkla çırpınan büyümüş gözlerine...

D-22,20 **Son ve keskin** bir çığlıktan sonra Atmaca'nın ayağa kalktığını gördüm.

D-23,8 Gerisingeriye gerisin geriye dönerek değirmenin öbür başına, **çarkların ve kayışların** kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

D-23,23 Atmaca **yerinden fırlayan ve “iş işten geçti” demek isteyen** gözlerle bize doğru geliyordu.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan** bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek**, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,21 **Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında** sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,6 **Gözlerinde, erimiş bir madenin oynak parlaklığı ve yanık yüzünde bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu** vardı.

KŞ-25,1 İşte, **benden evvel gelenlerin ve benden sonra gelecek olanların** yetişemeyecekleri yüksekliğe çıktım.

KŞ-25,6 **Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek**, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,15 Bu esnada gözlerinin önüne mısraları gibi **tatlı ve ince** endamıyla genç şair gelirdi.

KŞ-25,30 Bana tanımadığım şeylerden, saklı **güzellikler ve hakikatlerden** bahsedebilir misin?

KŞ-26,1 Güzel yazıyorsun ey şair, **derin ve azametlisin**, fakat Fuzulî daha derin, Goethe daha azametli değil miydi?

KŞ-26,3 Söyle, **ihhtiras ve çılgnılıkta** Shakespeare’i, **istihza ve ıştırıapta** Dante’yi geçebilir misin?”

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, **sarışın ve hayalci** papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücöklere, **yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar** mâni oluyorlardı.

KŞ-26,31 **Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediğı karanlık köşeleri** gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihhtiyar ve zengin** çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek kadar güzeldir.

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihhtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek** kadar güzeldir.

KŞ-27,10 Gerçi **gördüğün ve yazdığın** şeyler fevkaladedir.

KŞ-27,13 Belki şiirlerin bizzat hayat kadar **tesirli ve tatlı** yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-27,14 ... fakat söyle, Horatius senden kat kat **tesirli ve tatlı** değil miydi?

KŞ-27,15 Vergilius, ilahi Vergilius kadar **temiz ve hayır isteyen** olmak elinden geliyor mu?

KŞ-27,31 ... ruhun **ölmezliğinden ve değışmelerinden**; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; **ezeli ve felsefi** hayatın **lezzet ve feragatiyle** dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değışmelerinden; **fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya** karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya **hayatının ve zevklerinin** süfliliğinden –ta belediye

reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğeri bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni **nazariye ve tahminleri** ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan **beyaz ve nazik** elli, ince yüzlü, **parlak ve uzun** saçlı, sihirli sözlü şairler, ...

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, **derin ve binbir renkli** şiirlerini okudular.

KŞ-28,18 ... **opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan** sevgilileri veya **büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebircet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen** uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,25 Ve genç şair altı ay memleketin **velut ve bakir** sanatkârları arasında seyahat etti.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçyle binbir türlü **korkunç ve hayret verici** deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 ...veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak **mücevher ve esir** yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,14 Ve genç şair altı ay memleketin bütün şehirlerini dolaştı ve orada **ağlayanları ve gülenleri** gördü.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda **raks ve kahkahadan** yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.**

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan** koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.**

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; **faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, _ hikmet ehlinin tahrik edildiğine ve nadanların alkışlandığına** şahit oldu.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar **kuvvetli ve güzel** laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel **Eflatun ve daha birçokları _ kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla** tekrar etmediler mi?

KŞ-30,14 **Kabadayılık ve savaş** destanların o kadar tesirlidir ki, ...

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken **güzellik ve ustalıkça** senden daha aşağı değildi.

KŞ-30,28 Evvela **iki yumruğunu dişleriyle ısırarak ve ayaklarının ucuyla kadife sediri parçalayarak** hıçkırıyordu.

KŞ-30,31 Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan odaya alnından, **gerilen ve birdenbire daha genişlemiş görünen** alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle **ileri ve biraz yukarı** uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,7 ... **kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen** ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde **hiçlik ve... güzellik** hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları **güneşin ve ayın** bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki **içinden çıkılmaz ve dehşetli** yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki kökü bilinmez **hisler ve düşünceler...**

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok **susadığı ve muhtaç olduğu** bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,12 Anlıyordu ki yazılacak şeyler, **güzel ve hakiki** şeyler yalnız orada var...

KŞ-32,18 Ara sıra **bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak** için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağırımlarını susturduktan sonra yine çöle, **büyüklik ve tenhalık** ülkesine dönmekte acele ederdi.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, **sertleşen ve kararan** bir deri, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, **büyüklik ve güzelliği, _ acıyı ve hasreti** yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,1 Ve genç şair iki sene **engin denizleri ve şimalin buz sahralarını** dolaştı.

KŞ-33,3 İşte bu da **muazzam ve nefis** bir şeydi...

KŞ-33,7 **Çöl ve deniz** hemen hemen aynı şeylerdi: ...

KŞ-33,8 Her ikisinde de aynı büyüklik, aynı ağırbaşlı sessizlik veya aynı **heybetli ve derin** bağırımlar...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları** gibi birbirleriyle oynaşan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,12 Sonra bitmez tükenmez bir genişlikle **karanlık ve sıkı** bir derinlik...

KŞ-33,16 Beyaz, temiz, günlerce uzanan bu yerlerde, gösterişsiz bir **kibarlık ve incelik** vardı.

KŞ-33,19 Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudretleri olduğu halde, **mütevazı ve kibardılar.**

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir **genişlik ve derinliği**, necip kalplere mahsus olan **bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu** içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin **birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini**, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin **birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini**, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-33,36 Fakat o, böylece **ahmaklık ve aciz** isimli mahluklarla, bunların çocukları, **küstahlık ve riya** adlı iki zavallıyı tanımış oldu.

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini **bilinmeyen ve bulunmayan** kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun **çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen** muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,20 Lazım gelen **yüksek ve temiz** asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, gözlerinde **gurur ve hayretin** parıltısı, hareketlerinde **hasret ve isteğin** acelesi olduğu halde bizzat geldi.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da ebedilik kadar **tatlı ve güzel** olduğunu anlat...

KŞ-36,5 O zaman **boğuk ve yeisini örtmek isteyen** bir sesle tekrar başladı:

KŞ-36,11 Burada dudaklarını yakıcı bir gülüşle ısırdı; gözleri, **donuk ve karanlık**, şaire dikildiler, dimdik baktılar.

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız bu kitap **dehanı ve kudretini** bana gösterdikten sonra aramızda lüzumsuz olmaya başlıyor...”

KŞ-36,28 ... ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan **boğuk ve yırtıcı** ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,3 Erkek, ki o zamana kadar gözlerinde sonsuz bir **tatlılık ve ilahilikten** başka bir şey bulunmazdı ...

KŞ-37,8 O zaman aralarında öyle korkunç bir mücadele başladı ki, köpüren ağızlarından feci **soluklar ve hırıltılar** çıkıyor, ...

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –**gittikçe artan dermansızlığına ve erkeğin yüzünü parçalarken dökülen tırnaklarına** rağmen vücudunu ocağın önünden ayırmayan genç kızı– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,14 ... kendininkilere korkunç bir sebatla bakan **büyük ve kanlı** gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

K-39,7 Ve **aşağıda birbirini çaprazlayarak uçan ve dokuma tezgâhının mekiklerine benzeyen** kırlangıçları gösterdi.

K-40,25 “Hiç ayrılmayalım, olmaz mı?” demek vardı, fakat bu pek **geniş manalı ve müphemdi**.

K-40,33 **Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları bir ikinci defa karşı karşıya getirmediğini** biliyorlardı.

K-41,1 Yavaş yavaş **gözlerine ve bakışlarına** bir gamlılık çöktü.

K- 41,25 Fakat ikisi de **küçük derenin kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı** unutmadılar.

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri güzel **ilkbaharı ve yazı** unutmadılar.

V-44,4 ... “bu geniş arazide **rahat ve dertsiz** yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı.”

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin **ihtiyar ve üstat** musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün **ihтираs ve iptilalarının** da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,15 Yalnız **gülümsemek ve sevişmek** için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar **berrak ve şeffaf** oluyordu.

V-49,23 Elinde **viyolonsel ve nota** ile kulübeye koşan erkek, ağlıyordu.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, genç adamın kalbinden **ıstırap ve hıçkırık** halinde viyolonselın tellerine dökülen bu beste, onları da şaşırttı, ...

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri bu **kimsesiz ve gürültüsüz** yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,18 İki tarafımda **vahşileşmiş ağaçlar ve artık tümsek halini almış eski çiçek tarhları** vardı...

BSKH-52,7 **Binanın niçin bu şekilde yapıldığını ve sonra hangi cehennem nefesinin buralarda estiğini** kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– **kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını** hissettim.

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –iskelet halinde bir vücudun üstüne konmuş– **büyük ve kırmızı** bir kafadan ibaretti.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl **saç ve sakallarının** arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,6 **Derin ve karanlık** çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl** biteceğini bilmediğim bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında siluet halinde ağaçlar, karışık şekilli dağlar, **hayat ve ışık** dünyası vardı...

BSKH-54,27 ... önümde, **siyah ve geniş** pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,27 ... önümde, **siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan** iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,32 Sonra **ikinci ve üçüncü** bir kat geliyor, ...

BSKH-55,23 **Kurumuş ve siyahlaşmış** etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış bir kadın iskeleti...

BSKH-55,23 **Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış** bir kadın iskeleti...

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağı, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar **nurlu ve zarifti**.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki **sarı ve kalın** sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, **gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak _ merak ve sonra hayretle okudum:**

BSKH-57,8 Ve bunun için **çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime** dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, açık bıraktığımız şeyleri görmek için bile çok **küçük ve zayıftırlar**.

BSKH-57,20 Fakat birdenbire **kâğıtlar ve sakallarım** görünmez oldu.

BSKH-57,36 Kimisi benimki gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ **kırmızı ve değişmez** bir alevle parlıyordu.

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin **sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini** bulmalıydım.

BSKH-58,20 Bataklık kenarlarındaki çürük sazların **rutubetli ve ekşi** kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,28 Aralarında **ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan** ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-59,10 Ve ben, altından yapılmış **yeni ve çok güzel** bir kandil gördüm.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri **sebepsiz yere ve birdenbire** söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-59,25 ... **isyandan ve kızmaktan** vazgeçerek bir **iman ve tevekkül** ifade etmeye başlayan satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BSKH-59,30 Ellerimin titremesi arttı, fakat ben baktığım şeyleri daha **sebatlı ve ihtizamlı** görmeye başladım.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, **birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini** öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, yalnız **kafama ve gözlerime** birik!

BSKH-60,20 Onların üstüne doğru uzanan **siyah ve büyük** bir hayalet görüyorum.

60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemiyle **bu masada ve bu kitabın başında** ölü bulmuşlar...

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri **birdenbire ve sebepsiz yere** söndüren kuvvet, o **adaletli ve şefkatli** kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,18 Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi, hiç **küçülmeden ve titremeden**, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,14 Her eşyasını **ayrı ayrı ve gayet iyi** tanıdığım bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce kırık yerdeki **ince damarları ve pürüzleri** seyretmişimdir.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en **münevver ve zeki** kadın bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,15 Ve bende, onların asıl bayıldıkları **gurur ve teenniden**, ağırlıktan eser yoktur.

BDH-66,27 Ama **yalnız ve kadından uzak** kaldığım zamanlar...

BDH-66,29 Yahut bana hükmünü geçiremiyor ve ben feci bir **hırs ve imkânsızlık** içinde çırpınıyorum.

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın **derece ve şiddetini** anlamak için muhayyilemde kabaran kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,4 Nihayet öyle bir an olur ki, bu hayal **pis ve korkunç** bir acuzeye kadar iner.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımındaki **tabiilik ve sükûnetin** içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,27 O kadar ki, **boyları ve vücutlarının şekli** bile gitgide aynı oluyordu.

BDH-67,32 Bu, **onun homurtusunu ve başlamış olduğu fena bir kelimeyi** yarım bıraktırdı.

BDH-67,36 **Yakası ve kolları** siyah kadifeli düz bir mantosu vardı.

BDH-68,2 Bulunduğumuz yer bir köşebaşıydı ve sağımızda **loş ve kimsesiz** bir sokak uzanıyordu.

BDH-68,11 Yürüyüşü muntazamdı, fakat **küçük ve biraz şaşkın** adımlar atıyordu.

BDH-68,18 **Eski ve siyah** çorabın altından bile **pembe ve tatlı** bir deri görünüyordu gibiydi.

BDH-68,32 ... **yarı kucağımda ve yarı sürükleyerek** duvar kenarındaki kanapeye götürdüm.

BDH-68,35 Dudaklarımın altında **sıcak ve ince** bir deri duyuyordum.

BDH-70,11 **İnsafsız ve hain**, devam ettim:

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade **kırkını geçmiş memurlarla, lise talebesine** tatbik edecektin.

BDH-70,16 Ve senden yüz kat **akıllı ve usta** adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BDH-70,36 Ya... hımm... ya... diye **karmakarışık ve manasız** heceler mırıldanıyor, meseleyi kavramaya çalışıyordum.

BDH-72,17 **Başı ve sonu** olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,17 **Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim** karmakarışık sözler.

BDH-72,24 Burada **kitaplarımla ben** yaşarız ve bize aydınlık getirecek kimsemiz yok...

BDH-73,22 Kollarını boynuma attı; yüzümü **tekrar tekrar ve kısa aralıklarla** delice öpmeye başladı.

BGH-74,16 **Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek** geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, **anasıyla küçük kız kardeşine** bile yetmiyordu.

BGH-74,24 Aynı ihtimalle **şoför ve bakkal çırağı** da olabilirdi.

BGH-75,2 **Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin** verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir **dürüstlük ve ahlaklılık**, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,20 **İçki içmediği ve geveze olmadığı** için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, **dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap**, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı **Aden ile İstanbul** arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-75,37 Yalnız bu kadar da değildi: İş ağır, yemekler fena, kaptan **sarhoş ve edepsizdi**.

BGH-76,16 **Öğle ve akşam** bakla.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin **sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı** gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için **küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına** sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-76,30 **Söylenerek ve tehditler savurarak** yukarı çıktı.

BGH-77,4 **Kabarık ve kırmızı** pazılarından birbiri arkasına beyaz damlalar yuvarlanıyordu.

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda **diz çökmek ve gözleri kapamak** isteğini uyandırıyor.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, **kendisini ve arkadaşlarını**, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-78,21 Genç ateşçi birdenbire **küreği ve süngüyü** fırlattı, demir merdivenlerden yukarı tırmanmaya başladı.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman ve her vapurda** yaptıkları bir şeymiş gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BGH-78,33 **Lostromo ile ahçının**, kaptanın adamı olduğunu düşünerek ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BGH-78,36 Maamafih, iş korktukları kadar **uzun ve güç** olmadı.

BGH-79,12 Fakat bunlar: “**Kuru baklayla ateş yakamayız!**” demesini ve kaptanın yarım koyununu almasını öğrenmiştiler...

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta **kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar** bile canlanmıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan **acı ve keskin** bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi **birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:**

BOH-83,16 Şimdi kasaba yolunun kenarında, bir kulübede, yabancı biri şirketin amelesine **yiyecek ve içecek** satıyordu.

BOH-85,3 Kapalı ağızlarda hapsedilen **kısık ve iniltiye benzeyen** seslerden başka bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, **çocuklar ve kocakarılarından** başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,16 Sonra duydum ki, **delikanlılarla kadınlar** onun bulunduğu odayı sabaha kadar durmadan taşlamışlar.

BOH-85,22 Ağaçların üzerinde, **uzun ve atlas** bir etek dolaşıyormuş gibi fişiltılar vardı.

K-86,11 ... fakat **Seyit’le arkadaşı Durmuş**’tan gayrisi kazadaki müstantiğe para yedirip men’i muhakeme kararı almışlardı.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse **başgardıyanla müdüre** vererek yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-87,37 **Şehirle köyün** arası yayan dokuz saatti.

K-88,7 Böyle hastaların cezalarının **tecili ve tahliyeleri** icap ederdi.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen **açıkgöz ve pişkin** mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,12 **Evrakı ve raporları** müddeiumumilik kaleminde duruyor, takip eden olmadığı için sıra bekliyordu.

K-89,2 Yalnız akşamüzerleri, yattığı yerde **biraz kuru tayınla biraz pekmez** yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, **kazları ve torbayı** görünce onu çağırmak için elini kaldırdı.

K-89,17 Başgardiyan da elindeki bir kâğıdı **gardiyanlara ve bazı mahkûmlara** imzalatıyordu.

K-89,24 Eliyle, **kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen** sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar **kazlara ve torbaya** ilişti.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve **bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm** tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

BF-91,5 **Bayram namazında İmamköy Camii’ni bastığını ve orada namaz kılanları soyduğunu** en nihayet itiraf etmişti.

BF-91,20 Birkaç kere de **sigara kâğıdı ve çakmaktaşı** satarken yakalanmıştı.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris’i yakalayınca, **muhtarla köy bakkalı**, İdris’i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

BF-92,12 Bu düşünce ona **dayaktan ve hapisten** daha acı geliyordu.

BF-92,18 Bunun için **paraları ve gümüş saatleri** nereye koyduğunu söylemek icap ediyordu.

BF-92,24 Fakat **paralarla gümüş saatleri** meydana çıkarmak zor...

BF-93,29 Havada **kısa ve keskin** bir vınlama oldu, İdris olduğu yere yıkıldı.

BF-93,32 Ağzından **tekrar ve çok** kan geldi.

3.9.2. Bir Bağlaçla ve Virgülle Oluşan Bağlama Grubu

D-13,2 **Yamulmuş duvarlar, tavana yakın ufacık pencereler ve kalın kalasların** üstünde simsiyah bir çatı...

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın **kadın, erkek ve çocuk**, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –**otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek**– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-16,10 Yağz derisi, yüzüne delice dökülen simsiyah saçları ve koyu gözleri...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalarm, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-25,30 Bana tanımadığım şeylerden, saklı güzellikler ve hakikatlerden bahsedebilir misin?

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve – kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, hikmet ehlinin tahrik edildiğine ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen **ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi**...

KŞ-31,10 Ve anladı ki, **ihtişam ve büyüklüğe, gizli hakikatlere ve ölmez güzelliğe** giden yol bu...

KŞ-31,16 **Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak** kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,26 Çünkü burada yalnız **güneş, ay ve kum** vardı... Bir de rüzgâr.

KŞ-28,31 Ve bunlar **büyük, güzel ve sarihtiler**.

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında **kımıldayan, kayan ve çöken** bir zemin hissedirdi.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, **dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu** içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna **dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın** yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit **bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı** sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

K-40,29 **Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından** bahsederlerken, gözleri birbirine hasretle bakar ...

V-45,3 Fakat bu gencin, **dalgah saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan** daha kıymetli bir şeyi vardı:

BSKH-52,28 Doğrulmuş, **korku, merak ve hayretten** ibaret bir halita halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-54,33 ... **kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları** tekrar görüyordum.

BSKH-58,7 **Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam** olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, **görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan** bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BDH-66,19 Kadın benim **etimin, kemiğimin, kanımın ve muhayyilemin** müthiş bir ihtiyacıdır.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, içimde kabarmak isteyen bu ihtiyacı bana **adi, pis ve gülünç** göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-67,21 Sonra bu çıplak vücutları yakalıyor, eziyor, kıvırıyor, **boyunlarını, enselerini ve kollarını** öpüyordum.

BDH-68,14 Bu **küçük, temiz ve ümidimin üstünde güzel** bir eldi.

BDH-68,18 **İnce, gergin ve ahenktardılar.**

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken içimde **sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs** vardı.

BDH-68,36 Sonra kollarını yakalayıp **yüzünü, çenesini ve dudaklarını** öpmek istedim.

BGH-75,28 **Altmış sene evvel İtalya’da yapılmış, kocaman, dört direkli, yelkenli ve tek kazanlı** bir vapurdu.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan **acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar**, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-83,21 Çocuklar, babalarının anlattığı **eski, büyük ve esrarlı** ormanı burada bulmaya çalışacaklardı.

BOH-84,16 Bu acı, **gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları** hep birden bir kurt sürüsü haline koymaya kâfi geldi.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, **kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet** ediyor, ...

K-89,18 Bu, ölünün **bir yorganı, bir bakır kabı ve bir çift eski kundurası** kaldığına dair müzekkereydi.

BF-92,21 **Sopa, dipçik ve tekme** dayanılır gibi değildi.

3.9.3. Bağlaç Değerinde Virgülle Oluşan Bağlama Grubu

D-13,4 Sonra **bir sürü çarklar, kocaman taşlar, miller, sıçraya sıçraya dönen tozlu kayışlar...**

D-13,5 Ve bir köşede birbiri üstüne yığılmış **buğday, mısır, çavdar, her çeşitten ekin** çuvalları.

D-14,13 Ha, sonra **bir üçüncü, bir döndüncüyü** sevdin ve bu böyle gidiyor.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek **bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer** araştırıyordum.

D-16,12 **Uzun, sivri, ucu biraz aşağı kıvrık burnu...**

D-16,16 Bütün çergilerde **onun cesareti, onun güzelliği, onun çalgısı** söylenirdi.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken **büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirlediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini** görmüştük.

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimseyi sevedemediği için mi, **bu kadar yanık, bu kadar derinden** çalışıyordu?..

D-17,3 Ara sıra uzun müddet kaybolur, **başka çergilerde dolaştığı, şehirlere inip büyük beylerin meclisine girdiği** söylenirdi.

D-17,13 **Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, kalçalarına kadar uzanan ince örgülü saçları** vardı.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki **zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkirtmaca oynayan** akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki **zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkirtmaca oynayan** akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki **zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkirtmaca oynayan** akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,12 **Tavuslara, sülünlere** bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, kanadı kırık bir çulluğun, şikâri oldu.

D-19,1 Atmaca önüne bakıyor, **niçin çağırdığımı, ne söyleyeceğimi** sormuyordu.

D-19,7 Bu sorunun cevabını bulmak ister gibi gözlerini **yukarıya, yıldızlı göğe** çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,9 “Sen bizim çeribaşımızsın” dedi, “gezdiğin yerler benden çok, tecrübelerin fazla, **akıl, dirayet**in bütün Çingene’lerden üstündür.

D-20,1 Aramızda **anlaşılmaz, boşu** bir havanın dolaştığını hissedeceğiz.

D-20,5 **Her sözünden, her tavrından** alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam boş olan kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,9 **Ne yapacağımı, bu halin beni nereye götüreceğini** sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca’yı ve **dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle** ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,33 O, **gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle** geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,3 **Kadın, erkek, genç, ihtiyar** hiçbir şeye karar veremeyerek bekliyorduk.

D-21,21 Tavlada sallanan iki tane gaz lambası etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve **çarklar, taşlar, tozlu kayışlar** dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-22,16 Bazan **okşayan, ısıtan** bir sabah güneşiydi...

D-22,17 Fakat **derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan** bir çöl fırtınası oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-23,6 Kendisini bu **kahredici, bu parçalayıcı** ağrılardan kurtaracak bir imdat...

D-23,21 **Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak,** –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-26,3 Söyle, **ihtilas ve çılgınlıkta Shakespeare’i, istihza ve ıstırapta Dante’yi** geçebilir misin?

KŞ-26,6 Kadınları **hayran eden, çeken** şeylerin buna tesiri yok.

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri baktığı şeyleri görüyordu ve **sinirlerinde hissetmek, kafasında düşünmek** kabiliyeti vardı...

KŞ-26,11 Ben de **onu üfleyip çoğaltmak, orada bir yangın yapmak** ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-26,19 ... ki **orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan** aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri şehrin içinde gezerek, **birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan sevdalıları** gördü.

KŞ-27, 25 Ve genç şair altı ay memleketin bütün büyük **filozoflarını, şairlerini** dolaştı.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, **uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak** filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, **gür beyaz kaşlı, damarlı elli** meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan **beyaz ve nazık elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü** şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine **Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla**, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen **uzun bıyıklı, heybetli** sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından **ince vücutlu, pembe topuklu** kızları beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde **küçük boylu, seyrek bıyıklı** bir âşık, elindeki minimini kemeğeyle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan** iri palalı,

çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan **iri palalı, çıplak kollu** kabadayılar veya **alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla** açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahlkahadan yorulup terleyenler **serin şerbetlere, buzlu yemişlere** koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,15 ... Çin'in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, Priyamus'un kahraman milleti veya Rüstem'in korkusuz arkadaşları gibi **azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere** sürükleyebilir.

KŞ-30,19 Fakat bu yolda **Homeros'un senden daha coşkun, Firdevsi'nin daha usta** olduğunu inkâr edebilir misin?

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve **uzak, görünmez** yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,7 ... **kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...**

KŞ-31,16 **Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek** istiyordu.

KŞ-31,16 **Ayrı, her şeyden, herkesten** ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş **güzelliklerden**, bir dua kadar çok tekrar edilmiş **yeni fikirlerden** eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,18 **Sakız gibi çiğnenmiş** güzelliklerden, **bir dua kadar çok tekrar edilmiş** yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki **karmakarışık, anlaşılmaz** değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-32,11 ... ve onlar, her nefes alışında **ağına, burnuna** dolmak isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-32,12 Anlıyordu ki **yazılacak şeyler, güzel ve hakiki şeyler** yalnız orada var...

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak** için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağırımlarını susturduktan sonra yine **çöle, büyüklük ve tenhalık ülkesine** dönmekte acele ederdi.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün **sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri** yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği zaman, **büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti** yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,9 Ve denizde de, **küçük, minimini, sinirlendirici** teferruat yoktu.

KŞ-33,16 **Beyaz, temiz, günlerce uzanan** bu yerlerde, gösterişsiz bir kibarlık ve incelik vardı.

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen** dehşetli bir kudretleri olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair **fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından** ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak **derin manalı, renkli** kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, **gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi** olduğu halde bizzat geldi.

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, **yalnız harikuladeliklerle, yalnız insanı saran güzelliklerle** doluydu.

KŞ-36,13 Dişlerini sıktı, onların arasından, **keskin, ağır** bir sesle:

KŞ-36,28 Ve bir feryat, **duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat** genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat** genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,5 ... **birdenbire buğulanan bakışlar, pençe haline giren kollarla** oraya hücum etti...

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan** vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,20 **Kavrulan, şeklini kaybeden** bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

K-38,4 ...**derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan** diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-39,9 **Sabah akşam demeden, yaz kış demeden** çalışıyorlar.

K-39,34 **Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan** buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-40,15 **Bir gün çiçeklerden, bir gün yıldızlardan, bir gün öteki kırlangıçlardan** bahsederlerdi.

K-41,20 ... **artık yuva kurmak zamanının geçtiğini, sonbaharın geldiğini, ayrılacaklarını** anladılar.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika'nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için **bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini** taktı, ...

V-42,8 ... **eline, üzerine** işlemeli büyük yayını alarak maiyetiyle beraber köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-44,4 ... **“bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı.”**

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, **“vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan, onu sabırla tatbik eden bir açıkgozdür bu ve belki de tehlikelidir.”**

V-44,12 **Siyah, kıvrıcık** sakallarının çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-47,22 Erkek **bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu** halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-47,25 Onu, **sert kokular dağıtan ağaçlar arasında, berrak sulu nehirlerin kenarında** gezdiriyor; ...

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu at kıllarından yapılan yay, başka bir dünyanın seslerini genç erkeğin **kulaklarına, oradan ruhuna** götürürdü.

V-48,31 **Gözlerinin esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında** ölümün tayf halinde dolaştığını genç erkek görüyordu.

BSKH-51,15 **Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan** sonra, yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,21 Ve **onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik** gibiydi.

BSKH-52,11 Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni çıkarak **paslı çivili, büyük** kapıya geldim.

BSKH-52,12 **Senelerden beri insan eli dokunmamış gibi duran, çürümeye yüz tutmuş** tahtalara yaslandım.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin **sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine**, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcirtı bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve **soğuk, buz gibi** bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını hissettim.

BSKH-53,8 Sırtında **siyah, harap olmuş** bir elbise, ayağında eskimiş rugan potinler vardı.

BSKH-53,8 **Sırtında siyah, harap olmuş bir elbise, ayağında eskimiş rugan potinler** vardı.

BSKH-53,14 Bu da **aynı kırmızı çilli, çürük beyaz** deriyle kaplıydı...

BSKH-53,35 **Karanlık, bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, kokusu beynime kadar işleyen** bir karanlık vardı.

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında **siluet halinde ağaçlar, karışık şekilli dağlar, hayat ve ışık dünyası** vardı...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi **ince, uzun** pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,10 Kulenin en tepesinde olduğunu tavandaki **camekânlı, küçük** kubbeden anlıyordum.

BSKH-55,29 **Senden, yani hayattan** büsbütün ayrı bir şey diye mi?

BSKH-57,6 Halbuki ben, **kulaklara bilmedikleri şeyleri söylemek, göz hudutlarının arkasına geçmek** istiyordum.

BSKH-58,1 Fakat ara sıra bunlardan biri, **hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen** olmadığı halde, yavaşça kararıveriyordu.

BDH-65,6 **Evin kapısını her akşamki gibi anahtarla açmak, sonra kapamak, karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...**

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela **balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek** ihtirasını duyarım.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık mermer tütün tablasını belki yüz defa **üstten, alttan, sağdan, soldan** tetkik etmiş, ...

BDH-66,2 **Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları** zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,15 Ve bende, **onların asıl bayıldıkları gurur ve teenniden, ağırlıktan** eser yoktur.

BDH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman **donuk, ihtirassız, adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış** bir adam oluyorum.

BDH-66,35 O zaman **genç, ihtiyar, güzel, çirkin**, herhalde bir kadına malik olmak, benim için su içmek gibi bir şeydir.

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman **tıkandığımı, boğulur gibi olduğumu, avaz avaz bağlamak istediğimi** hissediyordum.

BDH-67,23 Hatta **yürüyüşümdeki, bakışımındaki** tabii ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,37 **Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne** rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince **hiç beklemediğim, çok tuhaf** birtakım vakalar cereyan etti.

BDH-69,4 **Şaşkın, kararsız**, doğrulmuştum.

BDH-70,6 Artık o **sizin ustalığınıza, adamın hassaslığına** bağlı.

BDH-72,15 Ve ben, **öne doğru eğilmiş, yüzüm onun sarı saçlarına karışmış**, kulağına yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BDH-72,33 **Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, ellerini böyle yumruk yaparak avucuma vermek** istediğin anlar olacaktır.

BGH-75,2 **Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık**, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini **sıkıcı, yeknesak** bulan, bu sestten bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, **suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan** birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,18 ... **Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar** götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını **İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus** kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,22 **İri vücudu, kuvvetli kolları, siyah, güzel yüzü** arkadaşlarını da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,22 İri vücudu, kuvvetli kolları, **siyah, güzel** yüzü arkadaşlarını da kendisine bağlamıştı.

BGH-75,30 Bir Ermeni'den daha çok tebaa değiştirmiş, **Yunan veliahdına yatlık, Danimarka hükümetine mektep gemiliği, bir Rus tüccarına posta vapurluğu** yapmıştı.

BGH-77,5 Ateşin **keskin parlattığı, cilalandırdığı** bu ıslak vücut insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-77,11 Ondan sonra **makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak** icap edecekti.

BGH-77,25 Kuvveti de yerindeydi; şu halde sırf bir tesadüf **onu böyle, ötekileri öyle** yapmıştı ha?

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri **bir hareketten, bir kabarıştan** meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin yalnız **bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf”** olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-78,23 **Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen** tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-79,1 Aşağıda kimse olmadığı için, istim düşmüş, vapur yavaşlamış ve gittikçe **dönmeye, fırtınaya yanını vermeye** başlamıştı.

BOH-80,8 Şimdiye kadar **yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran** ova artık ölüydü ve **beyaz, ince** bir sisle örtölmeye başlamıştı.

BOH-80,15 **Güröltöü bir kımıldama, bir ses kargaşalığı** ormanın kenarlarından dışarı dökölüyordu.

BOH-80,18 **Kuş haykırışları, ulumalar, acele koşan ayakların altında kırılan dalların sesi** birbirini kovalıyordu.

BOH-81,16 **Kırık dallar, devrilmiş kütükler** bize yol gösterirdi.

BOH-81,23 **Küçük, dermansız** gözleri yaş doluydu.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, **bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek** zannediyorduk.

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden **ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağačları, gittikçe büyüyen meydanları** görünce nasıl bir tehlikenin yanaştığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,19 **En eski, en büyük ağaclar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz** ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 **Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, güneşin bile giremediği kuytu, sıkı** yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-82,24 Üzerlerinde yalnız **ezilmiş otlar, ufak yongalar** görülen bir meydan...

BOH-82,25 Sonra bu yara, **işleyerek, büyüyerek** bizim köyün baltalıklarına kadar dayandı.

BOH-82,28 Fakat şirket öyle **dalavereler, dolaplar** çevirdi ki, nihayet odunumuzu satamaz olduk.

BOH-83,1 O bizim **cahilliğimizi, zavallılığımızı** kesesini doldurmak için bahane yaptı.

BOH-83,4 Artık **çocukluğumuzun, delikanlılığımızın** geçtiği yerlerde yüreğimiz sızlamadan dolaşamıyorduk.

BOH-83,8 **Bir bacağımı, bir kolumu** kesiyorlarmış gibi oluyordum.

BOH-83,14 **Etrafını ağaçtan duvarların çevirdiği, dünyadan uzak** köy değildi bu...

BOH-83,19 Fakat beş altı yüz ağaçlık bir parça, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse burasını **satmamaya, kaptırmamaya** karar verdi.

BOH-83,24 Şirket de, galiba **ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı** için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, **onların ağaçlarına son günlerde kurt düştüğünü, büyük ziyanlar verdiğini** duymuştuk.

BOH-83,31 Herkes evinden çıkıyor, gene giriyor, komşuya koşuyor, sokaklarda **şaşkın, acele** gidip geliyordu.

BOH-83,34 Hepimiz, **bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini** bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,5 Ormanın **bütün dalları, bütün yaprakları** ötüyor, haykırıyordu.

BOH-84,9 **Zaman zaman yükselip alçalan, mütemadiyen makamını değiştiren** bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvrıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,17 Elimizde **baltalar, sopalar**la ormana daldık.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, **hiçbir işaret almadan, hiç kavilleşmeden**, sanki bir elden idare ediliyormuş gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

BOH-84,36 **Odunlar, balta sapları** inip kalkmaya başladı.

BOH-85,9 Biz de, artık **her şeyin bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını** pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,17 **Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten** doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı **hafif, ince** uğultuya benzeyen **karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip** mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek **yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini** söylüyordu.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, koğuşun baş taraflarında, **biti az, temizce** bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-89,31 **Torbayı, kazları, pekmez çömleğini** aldı, duvarın kenarına koydu; hâlâ daha kapının dibinde oturan Dudu'ya:

BF-92,10 Onun zihnini **büsbütün başka bir şey, başka bir düşünce** dolduruyordu.

BF-92,26 **Değnekler, tekmeler, dipçikler** kalkıp iniyordu.

BF-93,8 İhtiyarın iki kat olmuş beline **tekmelerin, dipçiklerin** indiğini görür gibi oldu.

BF-93,9 **Beyaz, gür** kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün **kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!”** demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

3.9.4. "veya", "yahut" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-14,29 Kalbin olduğu yerde duruyor ve sen onu **filana veya falana** veriyorsun...

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırmak, konuşmak, yahut yerlere atılıp ağlamak istediğimizi hissederdik...

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların, yahut batmakta olan bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,24 Artık hiç kimse benden yüksek değildir; **Homeros veya başkası!**

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek **sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini** dinledi.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona **Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten** bahsettiler.

KŞ-28,18 ... **opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları** onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar** geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-30,15 ... Çin'in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, **Priyamus'un kahraman milleti veya Rüstem'in korkusuz arkadaşları** gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-33,8 Her ikisinde de **aynı büyüklük, aynı ağırbaşlı sessizlik veya aynı heybetli ve derin bağırımlar...**

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösteriştten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız **ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde** rastlanabildiğini, ...

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz bir merhamet, **yeis veya hiddeti** manasız bulan bir rikkat hissetti...

KŞ-34,13 ... ve **bir sevinci bağırarak, bir elemi ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak** için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,28 Artık hiç... hiç kimse seni aşamayacak; sen peygamberleri gıptaya düşürecek şeyleri yarattın, sen insanları **yaşamaya veya öldürmeye** sürükleyebilecek şeyleri yazdın.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, **harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı** andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-57,1 Her eserime **kalbimin veya dimağımın** bir parçasını koyuyordum.

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü **yere veya ufka** çevirerek gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,23 Hiçbir **rüzgâr veya hareket** olmadığına göre, yağının bitmiş olması lazımdı.

BDH-66,24 Bilmem bunun sebebi **bir utanma veya bir korku** mu?

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela **bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen bir kadın sesi** kâfidir– ...

BGH-76,5 **Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı** zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BOH-81,4 Sıkarak ufalttığı gözlerini **ayaklarının ucuna, yahut yüzüme** dikerek kırıştırıyordu.

BOH-84,1 **Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun** son çırpınışıydı bunlar, delikanlı...

3.9.5. "değil" Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-16,20 Sanırdın ki, klarneti çalarken, havayı **ciğerlerinden değil, doğrudan doğruya yüreğinden** veriyor.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey **narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının** da bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

BSKH-53,24 ... **göğsünden değil, yalnız ağzının içinden** gelen hafif bir sesle bana sordu:

BDH-68,21 Niçin, mesela **ceketimin kenarını değil de, boyunbağımı** yakaladım, bilmiyorum.

BGH-75,5 **Düşündüğü için değil, vakti olmadığı için** fenalık yapmıyordu.

BGH-75,27 **Gemi değil, bir cehennemdi** bu...

BOH-80,12 **Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar** bile canlanmıştı.

3.9.6. "hatta", "bilhassa" Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-20,13 Sustu, son sözler öyle acınacak bir tavırla ağzından dökülmüştü ki, **fazla bir şey sormaya, hatta teselli etmeye** kalkışmadım; ...

KŞ-36,19 **Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrede** bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi** bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BDH-68,30 Odadan içeri girip kapıyı kapayınca, **hiçbir şey söylemeden, hatta yüz yüze bile bakışmadan**, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-70,20 Yaşlar **gözlerinin kenarındaki siyahlığı, hatta bütün yüzünü** yıkamışlardı.

BDH-70,23 Bu, **on beş yaşında, hatta daha küçük** bir kız çehresiydi.

BGH-77,11 Ondan sonra **makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa** geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, **kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri** bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BOH-80,12 **Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar** bile canlanmıştı.

BOH-81,25 **Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun her sarsıntısından** dökülen bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

3.9.7. "hem...hem" Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

BGH-76,3 Bu adam vaktiyle gene böyle **hem buharlı, hem yelkenli** bir gemide süvariye, kamarasında fitilli bir barut fiçisi dururmuş.

3.9.8. "ne...ne..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü **ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar olarak oynamak** elinden gelirdi...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-33,21 Ne gururdan doğan bir süs, ne kendini beğenmeyi gösteren bir ses...

BOH-82,27 **Ne para, ne tehdit** bizden ağaçlarımızı alamayacaktı.

BF-92,9 Bu dakikada aklında, **ne yediği dayak ne de yiyeceği yedi sene** vardı.

3.9.9. “ama”, “lakin”, “fakat” Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; **yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen fakat bir nehir coşkunluğuyla dökülen** bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-32,28 Hiçbir zaman susmayı bilmeyen kalbi hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri **yavaş fakat keskin** bir sesle fısıldar ...

KŞ-33,17 **Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı** olmanın sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri keşfedebilmişlerdi.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında **beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı** bir deri görünüyordu.

BSKH-56,14 “**Sizi bu kadar sarsan, fakat hakikate yaklaştıran** bu ölümün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde **eski, fakat keskin** bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

3.9.10. “falan”, “filan” ve “vb.” Bağlaçlarıyla Oluşan Bağlama Grubu

K-38,11 Uzun uzadıya **takdim filan** edilmeden konuşmaya başladılar ve pek az sonra da ahbap oldular.

K-41,2 **Dostluktan filan** bahsederken, sesleri titriyor gibiydi; yahut onlar böyle zann ediyorlardı.

BGH-74,24 Bunda katiyen **bir tercih falan** yoktu.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiği görünce **bir kaza falan** oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,32 Birtakımı da ellerine **silah falan** almışlardı.

K-88,16 Hasta olduğu için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, **su falan** taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

BF-92,36 Kahvesinde yatacak yer verir, ona **nasihat falan** ederdi.

3.9.11. "kâh...kâh... " Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-13,14 Yukarıdaki tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların **kâh yükselen, kâh alçalan** ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

3.9.12. "bazen...bazen... " Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

V-48,29 **Bazan** üzüntülerin uzattığı, **bazan** yalancı bir sevincin kısalttığı günler çok çabuk geçti.

BGH-74,8 ... ve makine dairesine doğru koşmaya çalışan genç ateşçi düşmemek için **bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına** sarılıyordu.

3.9.13. "...yoksa..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

D-16,34 Acaba **birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimseyi sevedemediği için mi**, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalışıyordu?..

3.9.14. "ya...ya..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

BDH-66,10 Ben onlarda herhalde **ya pek çocuk, ya pek ukala** bir tesir yapıyorum.

3.9.15. "olsun...olsun..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

BF-92,35 Süleyman Ağa, **kendi köyünde olsun, İmamköyü'nde olsun**, ona hâlâ yardım eden bir tek kişiydi.

3.9.16. "belki...belki..." Bağlacıyla Oluşan Bağlama Grubu

BDH-73,29 Ben **daha uzun müddet, belki yarım saat, belki daha fazla**, aynı vaziyette kaldım...

3.10. Birleşik Fiil Grubu

Muharrem Ergin'e göre, "Birleşik fiil bir yardımcı fiille bir ismin veya bir fiil şeklinin meydana getirdiği kelime gurubudur. İsim veya fiil unsuru önce, yardımcı

fiil sonra getirilir. Yardımcı fiilin başına getirilen unsurun isim veya fiil olmasına göre birleşik fiiller ikiye ayrılır. İsimle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller et-, -ol, -eyle-, bulun-, yap- fiilleridir. Bunlardan et-, eyle-, yap- isimlerden geçişli birleşik fiil, ol-, bulun- ise geçişsiz birleşik fiil yaparlar. Asıl ve çok kullanılan yardımcı fiiller et- ve ol- 'tır. Fiille birleşik fiil yapan yardımcı fiiller ise bil-, ver-, gel-, gör-, dur-, kal-, yaz-, koy (ko-) fiilleridir. Bunların başına fiillerin vokal, nadir olarak da -ıp, -ip gerundiumu getirtilerek birleşik fiil yapılır” (Ergin,2004: 386-387).

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, “Bir yardımcı fiil ile bir isim veya fiil unsurunun oluşturduğu kelime grubuna birleşik fiil adı verilir. İsim ve fiil unsuru önce, yardımcı fiil unsuru sonra gelir. İsimlerle oluşturulan birleşik fiillerde esas anlamı isim unsuru taşır. Yardımcı fiillerin anlama etkisi yoktur. Yardımcı fiil yalnızca isimleri fiilleştirir. Bu bakımdan isimlerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller ile, fiille birleşik fiil yapan yardımcı fiiller ayrı ayrıdır. Son hecelerinde Türkçede kullanılmayan çift ünsüz bulunup da bunlar arasında bir ünlü türeyerek hece yapısı değişmiş olan yabancı kelimeler, ünlü ile başlayan et-, eyle-, ol- yardımcı fiilleriyle birleştiklerinde, bu kelimeler aslı biçimlerine dönerler ve bu yapıdaki birleşik fiiller birleşik yazılır: mahveyle-, affeyle-, reddet- vb.” diye birleşik fiil grubunu açıklamışlardır (Özkan ve Sevinçli,2008: 55-56).

Zeynep Korkmaz, birleşik fiilleri yapı ve anlam özellikleri bakımından dört sınıfta inceler:

“1- Bir isim ile et-, ol- yardımcı fiillerinin veya esas fiil olma dışında yardımcı fiil olarak da kullanılan bul-, buyur-, eyle-, kıl-, yap- fiillerinin birleştirilmesi yoluyla kurulan birleşik fiiller,

2-İkinci gruptaki birleşik fiiller, iki fiilin birleşmesinden oluşmuştur. Burada birinci fiil şekilce bir zarf-fiil kuruluşundadır. Bu kuruluşdaki birleşik fiillerde esas fiil kendi anlamını korurken, yardımcı fiiller esas fiilin anlamına tasvir edici yeni bir anlam özelliği katmıştır. Bunlar yeterlik, tezlik, süreklilik, yaklaşma biçimindeki özelliklerdir.

3-Üçüncü gruptakiler ‘karmaşık fiil’ (Osm. mudil fiil) diye adlandırılan birleşik fiillerdir. Bunlar bir sıfat-fiil ile ‘öncelik’, ‘başlama’ ve ‘niyet’ gösterme işlevlerindeki ol- yardımcı fiilinin birleşmesinden oluşmuştur.

4- Dördüncü gruptakiler, isim veya isim soylu bir veya birden çok kelimenin, belirli gramer kalıpları içinde, bir esas fiil ile birleşerek bir anlam kaymasına uğrayıp kalıplaşması ile oluşan birleşik fiillerdir” (Korkmaz,1998: 4-5).

Leyla Karahan ise birleşik fiili; “Bir hareketi karşılamak veya bir hareketi tasvir etmek üzere yan yana gelen kelimeler topluluğu” olarak tanımlamıştır. Bu işlevlerden dolayı da birleşik fiilleri, “Bir Hareketi Karşılayan Birleşik Fiiller” ve “Bir Hareketi Tasvir Eden Birleşik Fiiller” olarak iki grupta incelemiştir:

A. Bir Hareketi Karşılayan Birleşik Fiiller

Ana Yardımcı Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller:

- a. Bu tip birleşik fiillerde “et-, ol-, yap-, eyle-, kıl-, bulun- “yardımcı fiilleri kullanılır.
- b. En işlek yardımcı fiiller, “et-“ ve “ol- “fiilleridir. “yap-“, “bulun-“ fiilleri de sıkça kullanılır.
- c. Tek başına kullanılmayan veya kullanıldıklarında aslî şekillerini koruyamayan bazı isimler, yardımcı fiile bitişik yazılır.
- ç. Bu birleşik fiillerin isim unsuru, bir sıfat-fiil olabilir. Sıfat-fiil, “ol-“ ve “bulun-“ yardımcı fiilleriyle birleşir.
- d. Bu birleşik fiillerde birden fazla isim unsuru bulunabilir.
- e. Bu birleşik fiillerin isim unsuru kelime grubu olabilir.

Diğer Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller:

- a. Bazı birleşik fiillerde, “ol-, et-, kıl-, yap-, bulun-, başla-“yardımcı fiilleri yerine asıl fiiller kullanılır. “Yol al-, para ye-, boş ver-“... örneklerinde olduğu gibi bu yapıda yer alan kelimelerden biri veya hepsi, ya sözlük anlamlarını kaybetmiş ya da deyimleşmiştir.
- b. Bu birleşik fiillerin isim unsuru, isim çekim eki alabilir.
- c. Bu birleşik fiillerin bazılarında isim unsuru bir tamlayan ile genişler.
- ç. Grubun unsurları kelime grubu olabilir.
- d. Grubun vurgusu, birinci unsur üzerindedir.

B. Bir Hareketi Tasvir Eden Birleşik Fiiller

- a. Bu birleşik fiiller, zarf-fiil eki taşıyan bir fiil ile unsuru bir tasvir fiilinden kurulur.
- b. “Bil-, ver-, dur-, gel-, git-, kal-, koy-, gör-, yaz-“yardımcı fiilleri asıl fiile yeterlik, ihtimal, tezlik, devamlılık, beklenmezlik, yaklaşma gibi anlamlar kazandırır.

c. Bazı birleşik fiillerin birinci unsuru, bir kip eki taşır. Bu kip eki zarf-fiil ekinin yerini tutar.

ç. Bu birleşik fiillerin birinci unsuru bir kelime grubu olabilir.

d. Grubun vurgusu birinci unsur üzerindedir.

e. Bu birleşik fiillerin isim unsuru kelime grubu olabilir.

*Birden arkamızda garip bir fısıltıyı andıran bir hışırtı **duyar gibi olduk**.* AH (isim unsuru: edat grubu) “(Karahan, 2008: 73-79).

3.10.1. İsim + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller

Tablo 3.10. İsim + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller

isim unsuru	yardımcı fiil (et-, ol-, eyle-, yap-,bul-, bulun-, kıl-)
sıkı fıkı	ol-
yardım	et-

İsimlerle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller, birbirinin yerini tutan ve işlevleri bakımından benzerlik gösteren et-, eyle-, yap- kıl-, ol-, bulun- yardımcı fiilleridir (Özkan ve Sevinçli,2008: 56).

“Bunlar bir ad veya sıfat ile et-, eyle-, yap-, kıl-, ol-, ve bulun- yardımcı fiillerinin birleşmesinden oluşmuştur. Birleştikleri yardımcı fiilin görevi, bir adı fiil durumuna getirmektir. Dolayısıyla, esas anlam ad üzerindedir Yardımcı fiil, yalnızca adı “etmek”, “yapmak”, “kılmak” ve “olmak” anlamları katarak fiilleştiren ve çekim eklerini alan bir işlev yüklenmiştir” (Korkmaz,2014: 693).

“bul- ve bulun- yardımcı fiilleri yine bir ad durumunda olan -mış sıfat-fiilleri ile de birleşebilir : *Akşam ben kollektifteyken eve uğramış, dedemin gözlerinde hanidir kaybettiğim hançer pırıltılarını **tutuşmuş buldum** : ...* (E.İşinsu,ÇB,92) “ (Korkmaz,2014: 700).

Değirmen eserindeki isim + yardımcı fiil kuruluşundaki birleşik fiiller şunlardır:

3.10.1.1. Yardımcı Fiili "et-"Olan Birleşik Fiiller

D-14,11 Ondan sonra en aşağılık katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler **tedarik etmiştir**.

D-14,32 Siz sevemezsiniz adaşım, siz şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar; siz, birisine **itaat eden** ve birisine **emredenler**; siz, birisinden korkan ve birisini **tehdit edenler**...

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek bizden **şikâyet ettikleri** halde bizi gene severler.

D-16,2 Ve değirmenci buna iki çömlek de yoğurt **ilave etti**.

D-16,33 Neler **hisseder**, neler düşünürdü?

D-17,5 Kasabadaki efendiler ona **akran muamelesi ederlerdi**, fakat o davarlardan bizimle beraber koyun uğrular, düğünlerde bizimle beraber çalgı çalardı.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara, yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı **ağlamaklı ederdi**.

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya **tenezzül etmeyen** yabani kuş, kanadı kırık bir çulluğun, şikâri oldu.

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırarak, konuşarak, yahut yerlere atılıp ağlamak istediğimizi **hissederdik**...

D-19,17 ...yedi köye **hükmeden** eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim;

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, düşün ki, her karşına çıktığımda senden utanacağım, başım yerde olacak, beni böyle **zelil etmek** ister misin?

D-20,1 Aramızda anlaşılmaz, boğucu bir havanın dolaştığını **hissedeceğiz**.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana **naz edemez**, bana içinden geldiği gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,13 Sustu, son sözler öyle acınacak bir tavırla ağzından dökülmüştü ki, fazla bir şey sormaya, hatta **teselli etmeye** kalkışmadım; ...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü **kör eden**, içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor, yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,31 **Tahammül** edilmez bir acı yüzünün şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-23,25 Fakat sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya **tahammül** etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,3 “Bundan daha yüksekini bulunduğunu söyleyemez, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu **iddia** edemez ya.”

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere **dikkat** etmeyerek, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,24 Geceyi **terennüm eden** şarkılarım sana kendi gözlerini; gün doğuşunu anlatan şarkılarım sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-25,30 Bana tanımadığım şeylerden, saklı güzellikler ve hakikatlerden **bahsedebilir** misin?

KŞ-26,6 Kadınları **hayran eden**, çeken şeylerin buna tesiri yok.

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri baktığı şeyleri görüyordu ve sinirlerinde **hissetmek**, kafasında düşünmek kabiliyeti vardı...

KŞ-27,12 Hangi şey bana bilmediklerimden **bahsetti**?

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların **tahayyül** edemeyecekleri bir acı onu boğuyor; ...

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles’ten, Epikür’den veya İbni Rüş’ten **bahsettiler**.

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, başka bir âleme bakmaktan doğan, hürmete layık bir mahmurlukla –ki genç şair bunu evvela açlıktan **zannetmişti**– ...

KŞ-27,31 ... ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca **bahsettiler**.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri **ihtiva eden** yirmi muazzam ciltlik kitaplarını **hediye ettiler**.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –muhayyilenin genişlemesine pek ziyade **yardım eden**– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten **bahsett**iler.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, ay ışığının renklerini **aksett**iren firuze yüzükler, ...

KŞ-28,25 Ve genç şair altı ay memleketin velut ve bakir sanatkârları arasında **seyahat etti**.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları **terennüm et**tiler ki, zürafalar gibi koşan beyaz atlarıyla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,33 Ve öyle babayiğitlerden **bahsett**iler ki, ormanlarda bir kaplan gibi hüküm sürüyorlar...

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara **hücum eden**, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan **fark ed**ilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini **hissedi**yordu.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, hikmet ehlinin **tahrik ed**ildiğine ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde **acele ede**cektir.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla **tekrar et**mediler mi?

KŞ-30,19 Fakat bu yolda Homeros’un senden daha coşkun, Firdevsi’nin daha usta olduğunu **inkâr ed**ebilir misin?

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok **tekrar ed**ilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin **zevzeklik** edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz bir mahlukun mütecessis kafalarımızda sıraladığı mızımız sorguları **tekrar** etmiyorlardı.

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin **hissederdi**.

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağrımlarını susturduktan sonra yine çöle, büyüklük ve tenhalık ülkesine dönmekte **acele ederdi**.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde birbirine muvazi birçok bıçakların hep beraber **hareket ettiklerini hissed**erdi.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı **terk etti**ği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,14 Ve bütün bunlar onu manasız bir tecessüse değil, düşünmeye **sevk ederlerdi**.

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri **keşfedebilmişlerdi**.

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz bir merhamet, yeis veya hiddeti manasız bulan bir rikkat **hissetti**...

KŞ-35,1 Artık hiçbir kadının benimle bir olmadığını **hissediyorum**.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için **acele ediyor**.

KŞ-35,29 Dudakları titreyerek **tekrar etti**:

KŞ-35,36 **Tekrar et** sevgilim, söylediklerini benim için **tekrar et**...

KŞ-36,4 “Hiçbir şey sevgilim, fakat **tekrar et!**”

KŞ-36,17 Ve görüyorum ki o seni hemen hemen benim kadar **alakadar edecek**...

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile benden başkasının yer almasına **tahammül edebilir miyim?**

KŞ-36,23 Ve sen benim için yazdığın bu kitabı yine benim için **yok** etmekte eminim ki **tereddüt** etmeyeceksin ...

KŞ-37,5 ... birdenbire buğulanan bakışlar, pençe haline giren kollarla oraya **hücum** etti...

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini **kaybeden** bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

K-38,11 Uzun uzadıya **takdim filan** edilmeden konuşmaya başladılar ve pek az sonra da ahbap oldular.

K-38,13 Evvela havadan, sudan **bahsedildi**.

K-38,14 (İki kişi birbirlerini yeni tanıdıkları zaman havadan sudan **bahsetmek** âdettir.)

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup **yarenlik** etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-39,14 “Birbirimize sen diye **hitap** etsek nasıl olur?” dedi.

K-39,23 Şu budala serçe bile üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, arasından uçtuğumuz ağaçları bile **fark** etmiyoruz.

K-40,1 Dişi **tasdik eder** gibi başını salladı:

K-40,15 Bir gün çiçeklerden, bir gün yıldızlardan, bir gün öteki kırlangıçlardan **bahsederlerdi**.

K-40,19 Hiçbirisi bu korkusunu ötekine söylemeye **cesaret** edemiyordu.

K-40,29 Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından **bahsederlerken**, gözleri birbirine hasretle bakar ...

K-41,2 Dostluktan filan bahsederken, sesleri titriyor gibiydi; yahut onlar böyle **zannediyorlardı**.

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde **istirahat** etmekteydiler ki, köyü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-43,19 “Biz uzakta dururuz, kendisinin haberi olmaz!” dediler ve **ısrar** ettiler.

V-43,25 Rus **ilave etti**:

V-43,35 Hakiki sanatın **takdir** edilmediğini görerek insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-44,4 ... “bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine **tercih** eden bir akıllı.”

V-44,6 “**Zannediyorum** ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla **tatbik eden** bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,27 Seyyahlar yollarına **devam etmek** için bu garip münzeviyi **terk ettiler**.

V-44,28 Her biri jurnalına başka başka şeyler yazdı, fakat hiçbirisi o adamın asıl hikâyesine **temas etmedi**.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, gözlerim hayata kapanırken başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana **vaat ediyor** musun?

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne **yemin ederim** ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,12 Söylediklerini **tekit etmek** isteyen dudaklar birleşti.

V-46,18 Bahtiyarlıklarını bulundukları yerde **hapsetmek** istemediler.

V-47,12 Ve artık **hissettiler** ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-48,3 Seni bir zamanlar bunu çalmaktan **menettiğim** için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,5 Sonra sıkılarak **ilave etti**: Hem bana da öğretmeni **rica edeceğim**.

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna **meşk ettiriyor**, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına **tekrar ederken** onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,26 “Hayır, bunu son günümün yaklaştığını **hissettiğim** zaman vereceğim...”

V-49,9 Ve göğsünün üst tarafında pürüzlü bir cismin ağır ağır gezindiğini **hissedi**yordu.

V-49,12 Bu, hastaya ömrünün sonuna geldiğini **belli etmek** olacaktı.

V-49,32 Ve erkek bunu **hissetti**.

V-50,2 Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını **zannettiği** ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,7 O zamana kadar bu kulübede çalınan viyolonsel, vahşileri **alakadar etmezdi**.

BSKH-51,2 Hasta sinirlerim için **tavsiye ettikleri** bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun **seyrettim**.

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcirtı bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayarak dağıldığını **hissettim**.

BSKH-53,6 Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan bu gözler hiç, ama hiçbir şey **ifade etmiyorlardı**.

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek **fark edilmeyen** siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,34 Korkuyu şimdiye kadar içimde böyle madde halinde **hissetmemiştim**.

BSKH-54,6 ... ayaklarımı daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk **hareket ettiriyordu**.

BSKH-54,19 Eğiliyor, buz gibi nefesi yüzümde dolaşarak yavaşça **tekrar ediyordu**:

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı **fark edilen** siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde **hareket etmeyen** bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için onun **tebessüm etmesi** nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 **Tahmin** edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlamışları vardı.

BSKH-56,17 Senin kadar hayata bağlı, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi **işaret etti**– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-56,19 Saadeti aramızda bir alev gibi **hissediyor**, bu alevden ısınıyor ve aydınlanıyorduk...

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı **seyreden** bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler benden evvel yüzlerce defa **tekrar edilen** lafların değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,27 Benim farkına varamadığım bir rüzgâra **hamlederek** tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,30 Alev, senelerden beri **devam eden** kırmızımtırak alev artık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını **hissettim**.

BSKH-58,5 Silkindim, bunu kendime bir ihtar **telakki ettim**.

BSKH-58,11 Etrafımda dolaştığını **hissettiğim** büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana **hapsedilen** buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti **takip ediyormuş** gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, o kadar hayat doluydu ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla **ifade etmek**, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek bir iman ve tevekkül **ifade etmeye** başlayan satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BSKH-59,34 Diğer sahifeler gittikçe karışan bir yazıyla şöyle **devam ediyordu**:

BSKH-60,1 Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları alıp götüren siyah eli artık **fark etmeye** başladım.

BSKH-60,11 Deliliğe yakın bir merakla gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve **devam ettim**:

BSKH-60,33 Söyleyiniz, bu adam niçin yazmamış, niçin **devam etmemiş?**..

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat **ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan **devam ettirdi!**

BSKH-61,8 Orada, yarım kalmış bir şikâyeteye **devam etmek** istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BDH-65,10 Bütün bunlar beni **deli eder**.

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki ucu kırık mermer tütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan **tetkik etmiş**, ...

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce kırık yerdeki ince damarları ve pürüzleri **seyretmişimdir**.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima **tekrar edilen** saadetini **hissederler**.

BDH-66,6 Kadını hiçbir zaman **inkâr etmedim**.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine **feda edebilirim**.

BDH-66,20 Buna mağlup olmak bir hayvanlık, bunu **inkâr etmek** daha büyük bir hayvanlıktır.

BDH-66,23 Ve kadın muvaffakiyetsizliklerimin en büyük sebebi de, **zannediyorum** ki, budur.

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, kadın isteyen acayip bir kanın dörtnala dolaştığını **hissettim**.

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman tıkanıdığımı, boğulur gibi olduğumu, avaz avaz bağırmak istediğimi **hissedi**yordum.

BDH-67,22 Hiçbir zaman kendimi **kaybetmiş** değildim.

BDH-67,28 Ve ben onların başka başka kadınlar olduğunu yalnız değişen kokularından **fark ediyordum**...

BDH-68,4 **Mukavemet** edecek oldu; gözlerimi yumdum ve başımla gelmesini **işaret ettim**.

BDH-68,8 Bundan **istifade etmek** için kolumu gevşettim.

BDH-68,17 Merdivenleri çıkarken bacaklarına **dikkat ettim**.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince hiç beklemediğim, çok tuhaf birtakım vakalar **cereyan etti**.

BDH-68,34 Fakat ben, **aldırış etmedim**.

BDH-69,2 Ateş gibi yanan yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık **hissettim**, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile **fark edilen** küçük ellerinin içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-69,8 ... birdenbire büyük bir hiddetin kafama doğru çıktığını **fark ettim**.

BDH-69,20 Parmağımı şaklattım ve **devam ettim**:

BDH-69,24 Bari bu usulü çok **tatbik ettin** mi?

BDH-69,25 Bu dünyada merhamet ehli çoktur, seni herhalde istediğinden ziyade, **memnun ederler**.

BDH-69,28 **Sukut** etmiş masume...

BDH-69,31 Derhal kendini **feda** ediyorsun, değil mi?

BDH-70,7 Ve sonra kalpsiz herifin biri çıkıp da muhakkak **ısrar** ederse kaybedilen bir şey yok ya...

BDH-70,11 İnsafsız ve hain, **devam** ettim:

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade kırkını geçmiş memurlarla, lise talebesine **tatbik** edecektin.

BDH-71,3 Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini **hissettim** ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,9 Hiç **mukavemet** etmeden gözlerimin içine baktı.

BDH-71,12 Her şeyi **tamir** etmek istiyor, fakat rabitasız birçok laflar söylemekten başka bir şey yapamıyordum.

BDH-71,21 Benden çok **nefret** ediyorsun, değil mi?

BDH-71,37 Benden artık **nefret** etmiyorsun, korkmuyorsun...

BDH-72,29 Bana her gün senden **bahsedecekler**dir.

BDH-72,32 **Tahmin** etmiyorum ki senin bulunduğun yerler buradan daha aydınlık olsun.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta **kavga** ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar **devam** etti.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, haddinden fazla çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını **idare** ediyordu.

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestten bıkan birine **tesadüf** edilmemiştir.

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine **teslim** eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,34 Ocağın içi **hayret** edilecek kadar beyazdı.

BGH-76,35 İnsan bunu adeta eritilmiş bir maden **zannede**cekti.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak **icap** edecekti.

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da **istifade edemezse** ayıptı.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan **meneden** bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, çok cüretli denebilecek şeylere bile kalkar, hiç akranı olmayanlara bile **hücum eder**; ...

BGH-77,31 ... fakat **hücum** edeceği şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu yerinde oturmaya **mecbur eder**...

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de **hücum** etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,33 Lostromo ile ahçının, kaptanın adamı olduğunu düşünerek ihtiyatlı **hareket ediyorlardı**.

BGH-78,35 Gemi müthiş sallanıyordu; o yakıcı rüzgâr tayfanın derilerini **pul pul** ediyordu.

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden** tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-80,16 Arkamızda büyük bir şehir gerinerek uyanıyor **zannediyordum**.

BOH-81,6 “Her şeyimiz, delikanlı, varımız yoğunuz ormandır bizim...” diye **devam etti**.

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza **yardım** etmeye özenir, kaybolan deve torumlarını aramak için en sık yerlere daldık.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı **takip ediyor** ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek **zannediyorduk**.

BOH-82,9 Dışarıdan gelecek bir elin bunların hepsini **altüst** edeceğini düşünmüyorduk bile...

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç **aldırış etmedik**...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yanaştığını **fark eder** gibi olduk; ...

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden **istifade ederek** bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

BOH-83,3 Hiç **insaf etmeden** hepimizin canına okudu.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı **elde etmeye** pek hevesli görünmüyordu.

BOH-84,8 Ormanın üzerimize devrileceğini **zannediyordum**.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün diğer aletlerin sesinden **ayırt edilmeyen** sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,13 İhtiyar **devam etti**:

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, hiçbir işaret almadan, hiç kavilleşmeden, sanki bir elden **idare ediliyormuş** gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

BOH-85,3 Kapalı ağızlarda **hapsedilen** kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka bir şey duymak mümkün değildi.

K-86,15 Evvela **selam edip** karısının hatırı şerifini **sual ettikten** sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten **şikâyet ediyor**, ...

K-86,22 Bu esnada öğretmen Dudu'nun göğsündeki gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar **takip etmek** imkânını buldu.

K-87,20 Seyit'in düşmanları kocasına **yardım etmemesi** için onu mütemadiyen **tehdit ediyorlardı**.

K-87,21 Seyit'in ağasını bile, kardeşine ara sıra **yardım ettiği** için vurmuşlardı.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince **taburcu ediliyordu**.

K-88,4 En nihayet hiç **kabul etmeyiverdiler**:

K-88,5 Tedavisi kabul olmayacak kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler **kabul etmiyorlardı**.

K-88,7 Böyle hastaların cezalarının tecili ve tahliyeleri **icap ederdi**.

K-88,12 Evrakı ve raporları müddeiumumilik kaleminde duruyor, **takip eden** olmadığı için sıra bekliyordu.

K-88,16 Hasta olduğu için çalışmıyor, kimseye **hizmet edemiyor**, su falan taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

K-88,25 Çift sürme zamanıdır, işler yarım kalır diye **tereddüt ediyordu**.

K-89,6 Evlendikten bir ay sonra askere gitmiş, tezkere aldıktan yirmi gün sonra **hapsedilmişti**.

K-90,11 Kaz çaldığı için kasabada **muhakeme edildi** ve üç aya mahkûm oldu.

BF-91,5 Bayram namazında İmamköy Camii'ni bastığını ve orada namaz kılanları soyduğunu en nihayet **itiraf etmişti**.

BF-92,18 Bunun için paraları ve gümüş saatleri nereye koyduğunu söylemek **icap ediyordu**.

BF-92,35 Süleyman Ağa, kendi köyünde olsun, İmamköyü'nde olsun, ona hâlâ **yardım eden** bir tek kişiydi.

BF-92,36 Kahvesinde yatacak yer verir, ona **nasihat falan ederdi**.

BF-93,4 Süleyman Ağa: "Bilmiyorum!" diyecek, binbir türlü **yemin edecek**, fakat dayağı yiyecekti.

3.10.1.2. Yardımcı Fiili "ol-" Olan Birleşik Fiiller

D-14,1 Bir kadını öpmek hoş şeydir, hele adam **genç olursa...**

D-14,8 Fakat herhalde ikinci bir aşka atlamak, senin için o kadar **güç olmamıştır**.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa **taksim oluyordu**.

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta **kayboluyordu**.

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin **işlek olduğu** anlaşılıyordu.

D-17,3 Ara sıra uzun müddet **kaybolur**, başka çergilerde dolaştığı, şehirlere inip büyük beylerin meclisine girdiği söylenirdi.

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, **Çingene** olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,37 Düşünüyorum, birleşirsek bu ikimiz için de sahiden **azap** olacak.

D-20,5 Her sözümünden, her tavrımdan alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam **boş** olan kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli **belli** olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı **belli** olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh dişlerinin arasında ezilen dudakları bile **bembeyaz** oluyordu.

KŞ-25,31 Ve bunları herkesten daha **güzel** olarak yazacak kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar **mâni** oluyorlardı.

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; **fani** olan eşyanın **ebedi** olan hayata ve **fani** olan hayatın **ebedi** olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve ...

KŞ-28,8 ...bir kâğıt oyunuyla **meşgul** olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, hikmet ehlinin tahrik edildiğine ve nadanların alkışlandığına **şahit** oldu.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla **dolu** olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,19 Fakat bu yolda Homeros’un senden daha **coşkun**, Firdevsi’nin daha **usta** olduğunu inkâr edebilir misin?

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve **muhtaç** olduğu bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden **mahrum olan** gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine **şahit olurdu**.

KŞ-33,17 **Sade, şatafatsız**, fakat **güzel** ve **tatlı** olmanın sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri keşfedebilmişlerdi.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere **mahsus olan** bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten **ibaret olduğunu** ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, **namuslu** olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü şimdiye kadar yazanların ancak **var olduğunu** bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-35,1 Artık hiçbir kadının benimle **bir olmadığını** hissediyorum.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye **mecebur olan** kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine **meyli olduğu** için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da ebedilik kadar **tatlı ve _ güzel olduğunu** anlat...

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki tamiri **kabil olmayan** bir şey yaptım.

KŞ-36,1 Yüzü beyaz, bir kuğunun tüyleri kadar **beyaz olmuştu**.

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız bu kitap dehanı ve kudretini bana gösterdikten sonra aramızda **lüzumsuz olmaya** başlıyor...”

K-38,11 Uzun uzadıya takdim filan edilmeden konuşmaya başladılar ve pek az sonra da **ahbap** oldular.

K-39,15 Erkek, okkalı sözlerine **cevap** olmayan bu lafı beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,28 Koşmaktan görmeye **vaktimiz** olmuyor ki...

K-40,11 Eğer kırlangıçlarda kitap yazmak **âdet** olsaydı, bunların yazacakları kitaplar muhakkak ki üniversitelerde okutulurdu.

K-40,33 Tesadüfün pek **merhametli** olmadığını ve birbirine böyle **yakın** olanları bir ikinci defa karşı karşıya getirmediğini biliyorlardı.

K-41,28 (Çünkü azlıkta kalanlar **çok** olanlara nedense tepeden bakarlar.)

V-42,12 ... elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek **muhtemel** olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın iki seneden beri aralarında yaşayan bir beyaza **ait** olduğunu söyledi.

V-43,1 “**Belli** olmaz” dedi reis, “o, buradan çalgısını alır çıkar ve ne zaman isterse o zaman gelir!”

V-43,21 Reis **razı** oldu.

V-44,12 Siyah, kıvrıcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, nerede başlayıp nerede bittiği **belli** olmayan çizgiler vardı.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi **yumuşak** olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,10 Çünkü o delikanlılar biliyorlardı ki, doğunun donuk pembeliğini taşıyan dudaklar başkasına **nasip** olmuştur.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya **mecbur** olurlardı.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana **ait** olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,25 Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen sular, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar **berrak** ve **şeffaf** oluyordu.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini **baygın** olarak kıyıya attığı zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe **minnettar** olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya **mahsus olan** parlak ay ışığı altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,3 Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim için ne kadar **bedbaht** olduğumu bilsen...

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz kuru otlardan **ibaret olan** yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

BSKH-51,13 Vaktin daha **erken** olduğunu düşünerek bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-53,8 Sırtında siyah, **harap** olmuş bir elbise, ayağında eskimiş rugan potinler vardı.

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, beni sürükleyen adamın, evvela karışık saçlı başı **belli** oluyor, ...

BSKH-54,26 Bu sefer de merdivende evvela başı **kayboluyor**, ...

BSKH-54,35 Her katta, daha **kuvvetsiz** olarak, dudaklarım kımıldadı:

BSKH-55,13 Karanlık duvar kenarlarında muhteşem koltukların gölgeleri **belli** oluyordu.

BSKH-55,19 ... bana nazaran **eğri** olduğu için, kimin yattığını göremiyordum.

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar **kör** ve **düşüncesiz** olmalıdır.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, hiçbir şeyi **eksik** olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri ince bir **kalem** olup bu yaprakları bütün bilmediğim şeylerle doldursunlar ...

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının **dolu**, fitilinin **kusursuz** olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,29 Yaklaştırdığım ateşler yalnız fitili kızartıyor ve oradan **hoş** olmayan kokular çıkarıyordu.

BSKH-58,7 Yağları **çok**, fitilleri **kusursuz** ve her şeyleri **tamam olan** kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağı **çok**, fitili yolunda, haznesi **sağlam olan** bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça karariverdi.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri **eksik olmadığı** halde, birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,19 Parlak ışıkları birdenbire **yok olan** zavallı kandiller...

BSKH-61,1 ... yağları **çok**, fitilleri **mükemmel**, hazneleri **kusursuz olan** kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,18 Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça **yok oluvermişti**.

BDH-65,23 Kitaplar yeni tanıdıklarına karşı çok **ketum olurlar**.

BDH-65,24 Bir kere de onlarla **laubali oldunuz** mu size **malik oldukları** her şeyi verirler ...

BDH-66,20 Buna **mağlup** olmak bir hayvanlık, bunu inkâr etmek daha büyük bir hayvanlıktır.

BDH-66,35 O zaman genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde bir kadına **malik** olmak, benim için su içmek gibi bir şeydir.

BDH-67,7 Her gelişinde boğmaya **mecbur olduğum** bu hislere gitgide daha çok **esir oluyorum**.

BDH-67,27 O kadar ki, boyları ve vücutlarının şekli bile gitgide **aynı oluyordu**.

BDH-68,20 **Sakin** olmak için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-71,18 ... buna rağmen, bu hiç beklenilmedik vaziyet senin hâlâ **çocuk olan** kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu birbirine çok benzeyen hikâyeler **en asil olanlarıdır**.

BDH-73,26 Bir saniye sonra merdivenlerde **kayboldu**.

BGH-74,13 **Tekaüt** olunca oğlunu okutamadı.

BGH-74,22 İhtimal, deniz kenarı bir şehirde olmaları, gemilere girmesine **sebeb** oldu.

BGH-75,5 Düşündüğü için değil, **vakti** olmadığı için fenalık yapmıyordu.

BGH-75,20 İçki içmediği ve **geveze** olmadığı için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında **şilep** olarak işletiyordu.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, onlardan daha az **akıllı** olmadığına kanaat getirmişti.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha **fena** olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BOH-80,7 Biraz sonra büsbütün **kayboldu**.

BOH-81,14 Orada **kaybol**mamız mümkün değildi.

BOH-81,17 Hem insan kendi evinde **kaybolur** mu?

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya **muvaffak** olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-82,6 Zaten yeryüzünde başka bir şeyin de olabileceğini bilmiyorduk ki **memnun** olmayalım.

K-88,5 Tedavisi **kabul** olmayacak kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açığöz ve pişkin mahpusların da onunla **meşgul** oldukları yoktu.

K-88,16 **Hasta** olduğu için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

BF-90,11 Kaz çaldığı için kasabada muhakeme edildi ve üç aya **mahkûm** oldu.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce **kaybol**masını istemeye başladılar.

3.10.1.3. Yardımcı Fiili “eyle-” Olan Birleşik Fiiller

“Değirmen” adlı eserdeki incelenen öykülerde yardımcı fiili “eyle-” olan birleşik fiil örneğine rastlanmamıştır.

3.10.1.4. Yardımcı Fiili "kıl-" Olan Birleşik Fiiller

BF-91,5 Bayram namazında İmamköy Camii’ni bastığını ve orada **namaz kılanları** soyduğunu en nihayet itiraf etmişti.

3.10.1.5. Yardımcı Fiili “bul-“ , “bulun-“ Olan Birleşik Fiiller

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükme **acayıpliğinde bulunuyordu**.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden **eser bulunmayan** bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz bir merhamet, yeis veya hiddeti **manasız bulan** bir rikkat hissetti...

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir **haz buluyor**.

K-39,26 Yarın öldüğümüz zaman birisi bize sorsa: ‘Dünyada neler gördünüz?’ dese herhalde verecek **cevap bulamayız**.

V-42,15 Golf pantolonlarının altına çoraplarını tekrar giymeye **vakit bulamayarak** hep birden oraya koştular.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına **uzanmış bularak** yabani otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

BSKH-55,16 Aynen **içinde bulunduğumuz** binanın şeklinde bir kandil...

BGH-75,14 Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile, suların sesini **sıkıcı, _yeknesak bulan**, bu sestən bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine **uygun bulmadığı için**, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

3.10.1.6. Yardımcı Fiili "yap-" Olan Birleşik Fiiller

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir **plan yapan** onu sabırla tatbik eden bir açıkgozdür bu ve belki de tehlikelidir.”

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl **hamleler yaptığı**nı gösteriyordu.

BDH-66,10 Ben onlarda herhalde ya pek çocuk, ya pek ukala bir **tesir yapıyorum**.

BDH-72,33 Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, ellerini böyle **yumruk yaparak** avucuma vermek istediğin anlar olacaktır.

BGH-75,5 Düşündüğü için değil, vakti olmadığı için **fenalık yapmıyordu**.

BGH-75,17 Diğer bütün tayfalar gibi **kaçakçılık yapar**, ...

BGH-76,5 Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir **münasebetsizlik yaptığı** zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavallılığımızı kesesini doldurmak için **bahane yaptı**.

3.10.2. Sıfat-Fiillerle Oluşan Birleşik Fiiller

3.10.2.1. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-mış / -miş" Ekli Birleşik Fiiller

D-14,30 Göğsünü yararak o eti oradan çıkarır ve sevgilinin önüne atarsan o zaman **kalbini vermiş olursun...**

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç **sevmemiş olanların** tahayyül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor; ...

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, bunların çocukları, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı **tanımış oldu**.

K-41,27 Ve ikisi de, **böyle bir yaz geçirmemiş olan** diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, **köyü dolaşmaya çıkmış olan** melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede bir Avrupalı tarafından **yapılmış** olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa **kalmış** olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin **sönmüş** olduğunu gördüm.

BSKH-57,23 Hiçbir rüzgâr veya hareket olmadığına göre, yağının **bitmiş** olması lazımdı.

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve **başlamış** olduğu fena bir kelimeyi yarım bıraktırdı.

BDH-67,33 Yüzüne baktığım zaman, gözlerinin etrafının şiddetle **karartılmış** olduğunu gördüm.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça **gün görmüş** olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

K-88,5 Tedavisi kabul olmayacak kadar **ilerlemiş** olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan **kirişi kırmış** olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

BF-92,13 Fazla işlemeye **alışmamış** olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

3.10.2.2. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-acak /-ecek" Ekli Birleşik Fiiller

KŞ-25,1 İşte, benden evvel gelenlerin ve benden sonra **gelecek** olanların yetişemeyecekleri yükseklığe çıktım.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan **fark edilemeyecek** olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

K-39,34 Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan **gidecek** olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-39,36 **Yaşadığımızın farkına varmayacak** olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

BDH-68,4 **Mukavemet edecek oldu**; gözlerimi yumdum ve başımla gelmesini işaret ettim.

BOH-82,30 Hatta işsizlikten bazı gençler şirkete **baltacı girecek oldular**, hepimiz olmaz dedik.

K-88,32 Mektubu **götürecek olan** köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

3.10.2.3. " ol-" Yardımcı Fiillerle "-ar/ -er, -maz /-mez" Ekli Birleşik Fiiller

KŞ-33,30 ... kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın **yeter olduğunu** ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

BSKH-57,20 Fakat birdenbire kâğıtlar ve sakallarım **görünmez oldu**.

BDH-73,27 Tahta merdivenleri koşarak inen ayak sesleri çabucak uzaklaştılar, **işitilmez oldular**.

BOH-82,28 Fakat şirket öyle dalavereler, dolaplar çevirdi ki, nihayet odunumuzu **satamaz olduk**.

3.10.3. Fiil + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller

Tablo 3.11. Fiil + Yardımcı Fiil Kuruluşundaki Birleşik Fiiller

fiil	zarf-fiil eki	yardımcı fiil
	-a/-e, -ı/-i, -u/-ü, -ip/-ıp/-up/-üp	bil-, ver-, yaz-, dur-, gel-, git-, kal-, koy-, gör-
gel-	-i	ver-
gez-	-ip	dur-

“Bu kalıpta kurulan birleşik fiiller, -a/-e, -ı/-i, -u/-ü/, bazen de -ip/-ip zarffiillerine bil-, ver-, gel-, gör-, kal-, dur-, yaz-, koy-, yarı yardımcı fiillerin gelmesi ve her iki fiil ögesinin kaynaşması ile meydana gelir.

Bu birleşmede yardımcı fiiller, zarf-fiilin anlattığı kılış ve oluşu tasvir eder, onun nasıl, ne şekilde olduğunu veya yapıldığını belirten fiillerdir. Bu bakımdan bunlara tasvir fiilleri adı da verilir.

Tasvir fiilleri yeterlilik, tezlik, süreklilik ve yaklaşma olmak üzere dörde ayrılır” (Özkan ve Sevinçli, 2008: 62-63).

“Bazı fiil öbeklerinin birinci unsuru, bir kip eki taşır. Bu kip eki zarf-fiil ekinin yerini tutar: ‘Su [akar/ gid]er.’, ‘O buralarda [dolaştı / dur]du.’ gibi “(Delice,2012 :27).

Çalışmamızda “yarı tasvir fiili” adlandırmasını kullandığımız fiillere Zeynep Korkmaz, “ikili birleşik fiiller” demektedir. Ona göre, ”İkili birleşik fiiller, iki ayrı fiilin belirli biçim kalıpları içinde bir araya gelip anlamca kaynaşmasından oluşmuştur, alıp ver-,atıp tut-, dolup taş-, döküp saç-, düşüp kalk-, gidip gel-, bilip bilme-, kasıp kavur-, sayıp dökme-,silip süpür-, yatıp uyu- gibi anlamca birbirine yakın veya zıt fiillerin oluşturduğu bu birleşiklerde, birinci fiil genellikle -ıp zarf-fiili yapısındadır. Birinci fiilin bir zarf-fiil yapısında oluşu, onu ikinci fiile bir bağlaç özelliği ile bağlamıştır. Anlam bakımından birleşigi oluşturan her iki fiil de bir bağlaçla birbirine bağlanmış gibi az çok kendi anlamlarını sürdürdükleri halde, anlam kaynaşması yoluyla her iki anlamı birden içeren özel birer anlam kazanmışlardır. Yani, her iki esas fiil de birbirini tasvir etmektedir” (Korkmaz,2014: 727).

Değirmen eserindeki fiil + yardımcı fiil kuruluşundaki birleşik fiiller şunlardır:

3.10.3.1. Yeterlik Fiili (İktidar Fiili)

D-14,17 Çırçıplak soyunarak şehrin sokaklarında **koşabiliyor** musun?..

D-14,22 Bir minareye çıkarak bütün dünyaya işittirecek kadar kuvvetle **bağırabilir** misin?

D-14,24 Aşk sana bunları **yaptırabilir** mi?

D-14,26 Sen sevgiline ne **verebilirsin** sanki?

D-14,32 Siz **sevemezsiniz** adaşım, siz şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar; siz, birisine itaat eden ve birisine emredenler; siz, birisinden korkan ve birisini tehdit edenler...

D-14,34 Siz **sevemezsiniz**.

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, yanında **kalabileceğimiz** bir yer araştırıyordum.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde **alı koyabilirlerdi...**

D-16,34 Acaba birisini sevdiği için mi, yoksa hiç kimseyi **sevemediği** için mi, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalışıyordu?..

D-17,23 **Düşünebilir** misin, güzel bir kızın bir kolu olmazsa bu ne demektir?

D-17,24 Derenin üst başında çıpıl çıpıl yıkanan genç kızlara **karışamıyordu**.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da **birleşemezdi**, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar olarak oynamak elinden gelirdi...

D-19,22 Onu **alamam**, onu **kaçıramam**...

D-19,33 ... seni ömrümün sonuna kadar **unutamam**, ama olmayacak şeylere beni inandırmaya kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..'

D-20,2 Eğer o bana **açılmaz**, bana **naz edemez**, bana içinden geldiği gibi **sarılamazsa**, gözleri her zaman: 'Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?' demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,15 ... ona bu halde ne **söz söylenebilir**, ne de o söyleneni duyardı.

D-21,3 Kadın, erkek, genç, ihtiyar hiçbir şeye **karar veremeyerek** bekliyorduk.

D-22,1 Adaşım, ben o gece dinlediğim şeyleri öldükten sonra bile **unutamam**.

D-22,26 O dakikayı ömrümde **unutamam** adaşım; dışarıda fırtına arttıkça artmıştı, duvarlar sarsılıyor, tepemizdeki kiremitler uçuyordu.

D-23,25 Fakat sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu **koparıp atabilmek**, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,1 **Kurtarılamayan** Şaheser

KŞ-24,3 "Bundan daha yükseğinin bulunduğunu **söyleyemez**, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu **iddia edemez** ya."

KŞ-24,25 Ve sevgilim benden daha iyi yazarları **gösteremeyecek**.

KŞ-25,1 İşte, benden evvel gelenlerin ve benden sonra gelecek olanların **yetişemeyecekleri** yüksekliğe çıktım.

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısrararım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana **getiremiyorlar**?

KŞ-25,28 “Belki böyle **olabilir**...” diye genç kız cevap verirdi, ...

KŞ-25,29 Belki böyle **olabilir**, genç şair, fakat benim seni sevmem için daha başka şeyler **yazabilmen** lazımdır.

KŞ-25,30 Bana tanımadığım şeylerden, saklı güzellikler ve hakikatlerden **bahsedebilir** misin?

KŞ-26,3 Söyle, ihtiras ve çılgınlıkta Shakespeare’i, istihza ve ıstırapta Dante’yi **geçebilir** misin?”

KŞ-26,12 Lakin, ey sevgilim, görüyorum ki bu, kıvılcımlarını senin kalbine **sıçratamayacak** kadar fersizmiş.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının **giremediği** karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların **tahayyül edemeyecekleri** bir acı onu boğuyor; ...

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan **fark edilemeyecek** olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak **uyuyamayanları** gördü.

KŞ-30,15 ... Çin’in hiç durmadan uyuyan afyonkeşleriyle, Hind’in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, Priyamus’un kahraman milleti veya Rüstem’in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere **sürükleyebilir**.

KŞ-30,19 Fakat bu yolda Homeros’un senden daha coşkun, Firdevsi’nin daha usta olduğunu **inkâr edebilir** misin?

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve şimdiki ıstırabı o kadar büyüktü ki artık hiçbir şey onu **yataştıramaz** sanılırdı.

KŞ-31,14 Ve genç şair tam iki sene hiçbir insanın **giremediği** hudutsuz kum çöllerinde dolaştı.

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi **düşünebileceği** gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin **zevzeklik edebilecekleri** bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun en çok susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey **bozamıyordu**.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de **olabilirdi**, ...

KŞ-32,7 Ve o, zihni hiçbir sorgu çengeline takılmadan **düşünebiliyordu**.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar **görebilirdi**...

KŞ-33,17 Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri **keşfedebilmişlerdi**.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösteriştten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde **rastlanabildiğini**, **namuslu olabilmek** için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden **yükselebilmek** için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün **verebilmek** için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,28 Artık hiç... hiç kimse seni **aşamayacak**; sen peygamberleri gıptaya düşürecek şeyleri yarattın, sen insanları yaşamaya veya öldürmeye **sürükleyebilecek** şeyleri yazdın.

KŞ-35,3 ... ben Beatrice'ye bile gururla bakıyorum ve bundan sonra Süleyman'ın sevgilileri de benimle **boy ölçüşemeyeceklerdir**.

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile benden başkasının yer almasına **tahammül edebilir** miyim?

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –bir kadının elinden **kurtaramadığı** şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-39,26 Yarın öldüğümüz zaman birisi bize sorsa: 'Dünyada neler gördünüz?' dese herhalde verecek **cevap bulamayız**.

K-40,19 Hiçbirisi bu korkusunu ötekine söylemeye **cesaret edemiyordu**.

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle **sürüp gidemeyeceğini** anladılar.

K-41,12 Erkek bu bakışı **göremedi**.

K-41,17 Dişi, erkeğin sözlerini **işitemedi**.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika'nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel **karşılatabilmek** için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,15 Golf pantolonlarının altına çoraplarını tekrar giymeye **vakit bulamayı** hep birden oraya koştular.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin **okuyamadığı** kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

V-46,19 Onu her tarafa **gösterebilmek** için, bir gün, şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek seyahate çıktılar.

V-47,4 Ve uzak kayalarda parçalanan enkazdan başka canlı bir şey **göremediler**.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– **yaşayamazlarsa**, genç kadın da burada **yaşayamayacaktı**.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, **bunun önüne geçemeyeceğini** anlıyordu.

V-47,31 O zaman, bu kısa müddette kadına **saadet verebilmek** için çareler düşündü, aklına viyolonsel geldi.

V-48,11 Öğrenmeye başladıktan pek az sonra, ufak parçaları **çalabiliyordu**.

V-48,30 Ve kadın artık **ayakta duramayacak** kadar eridi.

V-49,6 Genç adam onun son istediğini **yerine getirememekten** korkuyordu:

V-49,8 O zaman bu şarkıyı **çalamayacaktı**.

V-49,13 Bir tek isteği, onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu halde, bu nasıl **yapılabilirdi?**

V-49,25 Ya öldüyse, diyordu, ya **yetişemediysem!**

V-49,37 Sevgilisinin son isteğini **yerine getirememekten** doğan bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,2 Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna bu sesi **yetiştirebilmek** için hırsla çalıyordu.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında **dinletemediği** parçayı karısının ruhuna **duyurabilmek** için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-52,23 Evvela istikametini **kestiremediği** bu gürültünün, biraz sonra, evin içinden geldiğini anladım.

BSKH-52,29 Başımı arkaya **çeviremiyordum**, ...

BSKH-53,9 İnsan onu, bir cenaze dönüşünden sonra hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış **sanabilirdi**.

BSKH-55,19 ... bana nazaran eğri olduğu için, kimin yattığını **göremiyordum**.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri **görebilmek** için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 **Tahmin edebilir** misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,13 Verecek **cevap bulamamaktan** doğan bir ürkeklikle sordum:

BSKH-57,27 Benim **farkına varamadığım** bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-58,26 Alevlerini, birleşmek istiyor gibi, birbirlerine eğerlerdi ve birisinin **yetişemediği** yeri öteki aydınlatırdı...

BSKH-59,6 Yağları daha bitmemişti yarabbi, daha uzun müddet **yanabilirlerdi**.

BSKH-60,3 Yazdığım yazıları seçmekte güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar **kovalayabiliyor**.

BSKH-60,4 Belki yakında onların nereye saklandıklarını **söyleyebileceğim**.

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat **ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler **yapabilmek** için mesela balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,20 Halbuki en çok okuduğum bir kitabın en çok okuduğum bir satırı bile bana bazan başka şeyler **söyleyebilir**.

BDH-65,22 Yalnız onların böyle en mahrem taraflarını bile **görebilmek** için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, en münevver ve zeki kadın bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika **dinleyebilir**.

BDH-66,14 Halbuki ben, en güzel bir kadını bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine **feda edebilirim**.

BDH-66,18 Fena bir zamanımda bana her haltı **ettirebilir**.

BDH-66,29 Yahut bana **hükümünü geçiremiyor** ve ben feci bir hırs ve imkânsızlık içinde çırpınıyorum.

BDH-67,13 Nihayet daha fazla **duramayarak** sokağa fırladım.

BDH-67,30 Başı ancak göğsümün hizasına **gelebilen** bir kadındı.

BDH-68,27 Hatta o akşamdan sonra uzun müddet **kendimi toplayamadım**, acayip bir hava içinde yaşadım, ...

BDH-70,5 Sonra da burun kanamadan, üç dört kişiden **alamayacağın** bir para...

BDH-70,16 Ve senden yüz kat akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni **kandıramıyorlar**.

BDH-70,18 Görüyorsun ya, **söktüremedin**.

BDH-71,12 Her şeyi tamir etmek istiyor, fakat rabıtasız birçok laflar söylemekten başka bir şey **yapamıyordum**.

BDH-72,1 Zaten sen kimseye **kızamazsın** ki...

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey **bulamıyorlar**...

BDH-72,28 Bu sarı duvarlar, bu yıllanmış eşya seni bir daha **unutamazlar**.

BDH-73,27 Bulduğum yerden **kımıldayamıyordum**.

BGH-74,13 Tekaüt olunca oğlunu **okutamadı**.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da **söylenebilir**.

BGH-74,24 Aynı ihtimalle şoför ve bakkal çırağı da **olabilirdi**.

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime **çıkartabiliyor**, etrafındakileri güldürmese bile sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,35 Ve tek kazan, bu timsah ölüsüne benzeyen yığıntıyı **yürütebilmek** için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha **yaşatabilmek** için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu **alamamış**lardı, artık bundan da **istifade edemez**se ayıptı.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, çok cüretli **denebilecek** şeylere bile kalkar, hiç akranı olmayanlara bile hücum eder; ...

BGH-77,36 Onun sırtına giyeceği yoktu ve mal sahibi seksen kat üst üste **giyebilirdi**.

BGH-78,4 Tesadüfün bu kadar kolay **değişebileceği** hiç de aklına gelmemişti.

BGH-78,19 Ne yapalım, senin baban çabuk öldü, senin diline baktırılmadı ve sen **okuyamadın**...

BGH-78,27 Kuru baklayla **ateş yakamayız** biz!..

BGH-79,8 Acele ile yaptıkları pirzolayı sıcaktan **yyemediler** ve denize attılar.

BGH-79,12 Fakat bunlar: “Kuru baklayla **ateş yakamayız!**” demesini ve kaptanın yarım koyununu almasını öğrenmiştiler...

BOH-80,10 Sabahtan beri ancak mırıltıları **duyulabilen** ağaçlar konuşuyorlar, bağıyorlar, sallanıyor ve ellerini birbirine uzatıyorlardı.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından **geçebildiğimiz**, güneşin bile **giremediği** kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-82,27 Ne para, ne tehdit bizden ağaçlarımızı **alamayacaktı**.

BOH-82,28 Fakat şirket öyle dalavereler, dolaplar çevirdi ki, nihayet odunumuzu **satamaz** olduk.

BOH-82,35 Siz **beceremiyorsunuz**, dedi.

BOH-83,2 Kendisiyle **at yarıştıramayacağımızı** biliyordu.

BOH-83,4 Artık çocukluğumuzun, delikanlılığımızın geçtiği yerlerde yüreğimiz sızlamadan **dolaşamıyorduk**.

BOH-85,6 Fakat hükümetin göbekli memuru ancak köye kadar **koşabildi**, orada köy odasına saklanarak kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,11 Şimdi **bekleyebilirdik**.

BOH-85,17 Bir şey **yapamamaktan**, bir şey **yapamayacağını** bilmekten doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

K-87,15 Damlarda sürünsün de **çıkamasın** inşallah...

K-87,17 Dudu kapıdan döndü ve korkusundan başka akrabalarına **gidemedi**...

K-87,18 Gece gözünü **kapayamadı**.

K-88,16 Hasta olduğu için **çalışamıyor**, kimseye **hizmet edemiyor**, su falan **taşıyamıyor** ve bir tayınla kalıyordu.

K-88,24 Köye mektup yazdırdıktan sonra uzun müddet **yollayamadı**.

K-88,27 Daha fazla **bekleyemeyeceğini** anlayınca, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

K-89,9 Artık **bekleyemeyecekti** galiba.

K-90,1 Dudu şehirde bir hafta **kalabilir** mi hiç?

BF-91,3 İdris ayaklarına **basamayacak** haldeydi.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası bir **çare** arıyor, **bulamıyor**, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-93,19 Bunu **yapamayacaktı**...

BF-93,34 Gözlerini bir daha **kapayamadan** hafifçe gerildi.

3.10.3.2. Tezlik Fiili

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini **bitiriveren** bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber– cansız **yıkılıverdi**...

V-49,7 Ya kadın birdenbire **ölüverirse**?

V-49,15 Nihayet bir gün, gene başka bir besteyi uzatırken, kadının başı kucağına sessizce **düşüverdi**:

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, kollarımın arasından **sıyrılıvermesi** ne kolay oldu...

BSKH-56,4 Bizim onun haline **geçivermemiz** için bir sebep bile lazım değil; ...

BSKH-57,21 Odam ansızın **kararıvermişti**.

BSKH-58,1 Fakat ara sıra bunlardan biri, hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen olmadığı halde, yavaşça **kararıveriyordu**.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağ çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça **kararıverdi**.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer **söndürüverdi**.

BSKH-59,19 Fakat bu da, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştiyakla bakanların önünden **çekiliverdi**.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire **sönüveren** kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,31 “Söyleyiniz” dedim, “kitap niçin burada **bitiverdi**?”

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece **sönüverdiler**...”

BSKH-61,18 Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça **yok oluvermişti**.

BDH-71,34 O sokaktaki halin de ufak bir sarsıntıyla hemen **kayboluverdi**...

BDH-73,14 Gözleri mahzunlaşmış, dudaklarındaki gülümseme **silinivermişti**.

BOH-80,7 Ve o anda her şey **değişiverdi**.

BOH-80,17 Birden bir işaret almışlar gibi bu ahenge hayvanlar da **karışiverdiler**.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık **kaplayıverdi**.

BOH-85,4 Çok sürmeden şirketin işçileri teker teker **kayboluverdiler**.

K-88,4 En nihayet hiç **kabul etmeyiverdiler**:

BF-92,28 “**Diyivereceğim!**” dedi.

3.10.3.3. Süreklilik Fiili

KŞ-32,23 ... ve midisinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece **uzanıp kalmak** için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

BGH-74,6 ... gemiyi **yalayıp duran** sıcak rüzgârdan kaçmak istiyordu.

3.10.3.4. Yaklaşma Fiili

“Değirmen” adlı eserdeki incelenen öykülerde yaklaşma fiili örneğine rastlanmamıştır.

3.10.3.5. Yarı Tasvir Fiilleri

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık **gelip giden** köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşıyordu.

D-20,5 Her sözünden, her tavrından alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam boş olan kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle **sürüp gider**...

D-20,26 Günler, kuvvetli bir rüzgârın sürüklediği beyaz bulut kümecikleri gibi birbiri arkasına **geçip gidiyorlardı**.

D-21,4 Sanki serseri bir rüzgâr kafalarımızdan her düşüncüyü **silip süpürüyor**, bizi şaşkın ve meys buralarda bırakıyordu.

D-23,25 Fakat sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu **koparıp** atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, sana **bitip tükenmez** şereflerin erguvan renkli maşlahını giydirmek için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına **kalkıp ilerlemek**, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-36,26 Ve genç şairin elinden **çekip aldığı** şaheseri, orada, mercan alevlerle yanan ocağa fırlattı.

K-38,2 İlkbaharın başlangıçlarında bu söğüdün dallarına bir dişi kırlangıç **gelip kondu**; ...

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle **sürüp gidemeyeceğini** anladılar.

V-43,1 “Belli olmaz” dedi reis, “o, buradan çalgısını **alır çıkar** ve ne zaman isterse o zaman gelir!”

BSKH-54,29 Sonra gene o mayi halindeki karanlık, gene **kopup düşen** sıvaların haykırışı...

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin alevini **gelip alarak** onları birdenbire karartır!”

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye **çekilip gittiklerini** bulmalıydım.

BSKH-58,28 Aralarında ipek kumaşlar gibi kıvrılan ve parlayan ışık huzmeleri **gidip gelirdi...**

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, bu alevleri **alıp götür**en hangi sarsılmaz kudret, hangi dayanılmaz sebep, hangi yaradılış mantığıdır?..

BSKH-60,1 Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları **alıp götür**en siyah eli artık fark etmeye başladım.

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın **kaybolup gitmesini** istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-70,29 Odanın bir başından bir başına iki üç kere **gidip geldim**.

BDH-70,33 Birkaç kere daha **gidip geldim**.

BGH-74,16 Babasının evinde **yiyip içerek** ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BOH-83,31 Herkes evinden çıkıyor, gene giriyor, komşuya koşuyor, sokaklarda şaşkın, acele **gidip geliyordu**.

BOH-84,9 Zaman zaman **yükselip alçalan**, mütemadiyen makamını değiştiren bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvrıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,26 Bizim yanımızdan **geçip gittiler**, amelenin başındaki adamla konuştular.

BOH-84,36 Odunlar, balta sapları **inip kalkmaya** başladı.

K-86,21 Dudu mektubu öğretmen elinden **çekip aldı**.

K-87,7 Şimdi kazı şehre iletirse İlyas Efendi evinde yorgan döşek koymaz, **alır götürürdü**.

K-87,29 Birbirlerini **itip kakalayıp** köşeye sinmeye çalışan kazılardan bir tanesini yakaladı.

K-88,28 Görüşme gününde nizamiye kapısına giden bir mahpusa: “Şunu bizim **gelip giden** köylülerden birine ver!” dedi.

BF-91,18 İdris de zaten kaç senedir buralarda serseri serseri dolaşıyor, binbir türlü dalaverelere **girip çıkıyordu**.

BF-92,26 Değnekler, tekmeler, dipçikler **kalkıp iniyordu**.

BF-93,27 Candarmalar “şırak” diye mekanizmaları **açıp kapadılar**, ondan sonra iki tok ses...

3.10.4. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller (Deyim Anlamlı)

Tablo 3.12. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller (Deyim Anlamlı)

isim unsuru (kelime veya kelime grubu)	fiil
alttan	al-
iş	aç-
suya sabuna	dokunma-

Bu tür birleşik fiiller de isim ve fiil unsurundan oluşur. Ancak unsurların biri veya hepsi asıl anlamını yitirmiş; mecazî bir anlam kazanmışlar ve artık çoğu deyimleşmiştir.

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, isim + yardımcı fiil yapısında kurulan birleşik fiiller altında bu grubu değerlendirir ve bu tür birleşik fiiller ile ilgili fikirlerini şöyle belirtirler: "Bu yapıda olup anlamca kaynaşmaya uğrayan birleşik fiiller de vardır. Bu birleşik fiiller de bir isim ve bir fiil unsurundan meydana gelir. Şekil olarak bir isim unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiiller ile anlamca kaynaşmış birleşik fiiller arasında fark yoktur. Aralarındaki fark, fiil unsurunun yardımcı fiil değil tam fiil olması, unsurların birinin veya hepsinin kendi sözlük anlamları dışında kullanılmasıdır. Bunların bir kısmı zamanla deyimleşmektedir. Bunlar anlamca kaynaşmış birleşik fiiller olarak kabul edilse de yapı bakımından birleşik fiildir" (Özkan ve Sevinçli,2008: 61).

Zeynep Korkmaz, gramerlerimizde bu konu üzerine derinlemesine bir inceleme yapılmamış olduğunu belirterek bu tür birleşik fiillerin, bir isim ve bir yardımcı fiille kurulan fiillerden ayrılan yanlarını şu şekilde açıklamıştır: "Fiilden önceki ad ögesinin sabit kalmaması, yalın olarak kullanılabildiği gibi bir ad grubu hâlinde de bulunabilmesi ve işletme ekleri ile genişletilebilmesidir. Bu özelliği dolayısıyla, fiilden önce gelen ad ögesi, fiile bir özne, bir nesne, bir yer tamlayıcısı

veya zarf görevi ile bağlanabilmektedir. Ayrıca, fiilden önceki ad ögesi birden fazla da olabilmektedir. İşte böyle bir birleşme şeklinin verdiği esneklik, birleştiği benzetmeler, mecazlı kullanışlar veya somutlaştırma yolu ile anlam kaymasına elverişli duruma getirmiştir"(Korkmaz,2014:729).

Değirmen eserindeki anlamca kaynaşmış birleşik fiiller şunlardır:

D-14,19 Bir bıçak alarak kolundaki ve bacağındaki adalelere saplamak ve böylece bir nehre atılarak yüzmek **elinden geliyor** mu?

D-14,30 Göğsünü yararak o eti oradan çıkarır ve sevgilinin önüne atarsan o zaman **kalbini vermiş** olursun...

D-14,35 Bizler: Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka **Allah tanımayan** biz Çingene'ler.

D-15,12 Ben de etrafı **gözden geçirerek** bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,14 İkindiye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renkli çınar ve kavaklar **gözüme ilişti**.

D-16,3 Biz bu güzel kabulden **cesaret** alarak, biraz ötedeki zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,5 İşler **iyi gidiyordu**.

D-16,5 Kadınlar taze söğütlerden yaptıkları sepetleri yakın köylerde satmakta **güçlük çekmiyorlardı**.

D-17,10 Kızıyla beraber büyük çınarın altına bir hasır atıyor, **bağdaş kurup** oturarak bizi dinliyordu.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp **cümbüş yapan** kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak **elinden gelirdi**...

D-18,8 Geceleri babasıyla beraber gelir, onun yanında **diz çöküp** oturarak bize bakardı...

D-18,10 **Sözü kısa keselim** adaşım, bizim mağrur ve insafsız Atmacamız, değirmencinin bu sakat kızına vuruldu.

D-18,14 Eyvah bana ki meselenin çok geç **farkına** vardım.

D-19,15 Ben ki, arkamdan uşaklarını koşturan konak sahibi hanımlara **başımı çevirmedi**; ...

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi **sineme basacağım**, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene **cevap vermeden** yoluma gittim; ...

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, ‘düşün ki, her **karşına çıktığımda** senden utanacağım, başım yerde olacak, beni böyle zelil etmek ister misin?

D-19,36 Atmaca burada bir **nefes aldı** ve **gözlerini yere indirdi**:

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana **içinden geldiği** gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘Ne diye gençliğini benim için **nâra yaktın**, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,13 Sustu, son sözler öyle acınacak bir tavırla **ağızından dökülmüştü** ki, fazla bir şey sormaya, hatta teselli etmeye kalkışmadım; ...

D-20,15 ... ona bu halde ne **söz söylenebilir**, ne de o söyleneni duyardı.

D-20,17 İşler gittikçe **sarpa sarmıştı** adaşım, Atmaca’nın hali beni korkutuyordu.

D-20,19 Şimdilik işi **oluruna bırakmaya karar vererek** yattım.

D-21,3 Kadın, erkek, genç, ihtiyar hiçbir şeye **karar veremeyerek** bekliyorduk.

D-21,16 Nefesim daha o kadar **kuvvetten düşmedi**.

D-23,23 Atmaca yerinden fırlayan ve “**iş işten geçti**” demek isteyen gözlerle bize doğru geliyordu.

KŞ-24,25 Ben bunlara da **tepeden bakıyorum**.

KŞ-25,19 Ve genç şair, yazıları karşısında **kendinden geçmeyen** bu fevkalade kıızı seviyordu...

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “mısralarım ki Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini **heyecana getiremiyorlar**?

KŞ-25,26 Dalgalara ait şiirlerimde dağınık saçlarının tellerine **rast gelmiyor** musun?

KŞ-25,28 “Belki böyle olabilir...” diye genç kız **cevap verirdi**, ...

KŞ-26,9 Ve genç şair **cevap verirdi**:

KŞ-27,4 ... şiirlerin ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak ve valinin mağrur yeğenine önünde **diz çöktürecek** kadar güzeldir.

KŞ-27,15 Vergilius, ilahi Vergilius kadar temiz ve hayır isteyen olmak **elinden geliyor** mu?

KŞ-27,31 ... ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete **geç kalmamak** için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla **alaka göstermek** isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,33 Ve öyle babayiğitlerden bahsettiler ki, ormanlarda bir kaplan gibi **hüküm sürüyorlar**...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda **baskın veren** yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve **hayret verici** deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan **gözü yılmaz** korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması **lazım geldiğini** hissediyordu.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla **geri geldi**.

KŞ-30,9 Halbuki ben gene senden **uzak kalacağım**...

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, en **ele avuca sığmaz** kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten **ayrı ve _ uzak kalmak**, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş güzelliklerden, bir dua kadar çok tekrar edilmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik **hüküm sürüyordu**: ...

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki **içinden** çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki **kökü bilinmez** hisler ve düşünceler...

KŞ-32,11 ... ve onlar, her **nefes al**ışında ağzına, burnuna dolmak isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-33,4 Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve kesik kesik **nefes alan** sulardan başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,21 Ne gururdan doğan bir süs, ne **kendini beğenmeyi** gösteren bir ses...

KŞ-33,30 ... namuslu olabilmek için başkalarının namusuna **dil uzatmanın**, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla **boy ölçüşen** bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,28 Artık hiç... hiç kimse seni aşamayacak; sen peygamberleri **gıptaya düşürecek** şeyleri yarattın, sen insanları yaşamaya veya öldürmeye sürükleyebilecek şeyleri yazdın.

KŞ-35,3 ... ben Beatrice'ye bile gururla bakıyorum ve bundan sonra Süleyman'ın sevgilileri de benimle **boy ölçüşemeyeceklerdir**.

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, **elinde olmayarak**, çekmişler ...

KŞ-35,21 ... ve o, derin bir hayret içinde **kendinden geçerek**, bunları okumaya başlamıştı.

KŞ-35,26 Ve ancak genç kız onu omuzlarından yakalayınca **kendine geldi**.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye **cevap verdi**, “Beni affet, biliyorum ki tamiri kabil olmayan bir şey yaptım.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden **uzak kalan** kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,10 Senden daha fazla **uzak kalmak** istemem ey şair!..

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile benden başkasının **yer almasına** tahammül edebilir miyim?

K-38,7 Derin **düşüncelere daldığı** belliydi.

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek bir iki dal ileri geldi, dişi daha az çekingen bir **hal aldı**.

K-38,23 Evvela dişi kırlangıç **lafı** derin tarafından **açtı**:

K-39,2 Fakat bizimki derin derin **içini çekti** ve sustu.

K-39,5 Erkek birdenbire gözlerini dişiye dikerek **söze başladı**:

K-39,11 Neden böyle durmadan uğraşıyorsunuz, dedim, **cevap vermediler**.

K-39,17 Bütün kuşları **sıraya dizesler** biz herhalde sonuncu gelmeyiz.

K-39,20 Kanadımızı bir vursak en hızlı güvercinden daha çok **yol alırız**.

K-39,25 Biraz durdu, dişiye doğru yandan bir **göz attı**:

K-39,31 Erkek **cevap verdi**:

K-39,36 Yaşadığımızın **farkına varmayacak** olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

K-40,2 “Etrafımıza **göz gezdirince**” dedi, ...

K-40,25 “**Bir yuva kuralım!**” deseler, bu da pek bayağı kaçacaktı.

K-40,33 Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve birbirine böyle yakın olanları bir ikinci defa **karşı karşıya getirmediğini** biliyorlardı.

K-41,3 Fakat böyle zamanlarda hemen birinden biri, **bir kahkaha atar** ve _ **işi alaya bozardı**:

K-41,4 **İçi burkulduğu** halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-41,6 İkisi de birbirlerine açılmaya **karar verdiler**.

K-41,20 ... artık **yuva kurmak** zamanının geçtiğini, sonbaharın geldiğini, ayrılacaklarını anladılar.

K-41,21 İkisi de **içini çekti**.

K-41,27 Ve ikisi de, böyle bir yaz geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara **tepeden baktılar**...

K-41,28 (Çünkü azlıkta kalanlar çok olanlara nedense **tepeden bakarlar**.)

V-42,17 Bu, intizamsız kerestelerden yapılmış bir yerdî ve önünde vahşi orman çiçeklerinden **vücuda getirilmiş** bahçemsi bir meydanlık vardı.

V-43,34 Fransız seyyah: “Bir sanatkâr...” dedi, “**Ümidi kırılmış** bir sanatkâr.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını **eline geçirmek** için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine **rast geldikleri** zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan **geri kalmazdı**.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, **gözlerim hayata kapanırken** başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “Evet” diye **cevap verdi**, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda en yüksek sanatkâra, en güzel besteyi çaldıracağım.”

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte **geç kalmadılar**.

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek **seyahate çıktılar**.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak yabancı otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– **gözlerini açtılar**.

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi bile **gözlerine ilişmemiştir**.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, bunun **önüne geçemeyeceğini** anlıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika’ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı **tatlı gösterecek**, şarkılar söylüyordu.

V-47,31 O zaman, bu kısa müddette kadına **saadet verebilmek** için çareler düşündü, **aklına viyolonsel geldi**.

V-48,9 Titreyen dudaklarıyla: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, başucumda viyolonsel çalarak vaadini **yerine getireceksin...**”

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük **iç genişliğini verirdi**.

V-48,30 Bazan üzüntülerin uzattığı, bazan yalancı bir sevincin kısalttığı günler çok çabuk geçti. Ve kadın artık **ayakta duramayacak** kadar eridi.

V-49,3 Birkaç defa, üzerlerinde nota yazılı olan derileri karıştırırken, **eline geçen** bu şarkıyı bir türlü öğretmiyordu.

V-49,6 Genç adam onun son istediğini **yerine getirememekten** korkuyordu:

V-49,37 Sevgilisinin son isteğini **yerine getirememekten** doğan bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, serin bir **nefes almak** için kımıldanıyordu.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina **gözüne ilişti**.

BSKH-51,9 Perdesiz pencerelerine vuran güneş, ona kırmızı gözlü bir canavar **şekli veriyordu**.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, harap bir kaleyi veya **boş bırakılmış** bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve artık tümsek **halini almış** eski çiçek tarhları vardı...

BSKH-51,24 Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir **ürkeklik veren** binanın hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı vardı:

BSKH-52,9 Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren ince uzun pencereler korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi **açığa vurmuyorlardı**.

BSKH-52,12 Senelerden beri insan eli dokunmamış gibi duran, **çürümeye yüz tutmuş** tahtalara yaslandım.

BSKH-52,28 Doğrulmuş, korku, merak ve hayretten ibaret bir halita halinde **kaskatı kesilmiştim**.

BSKH-55,21 Ve boğazına şişler sokulan bir hayvan gibi acı bir **çığlık kopardım**:

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan içinden gelen şiddetli sesler bunu kaldırarak **kulakları çınlatıyor**, ...

BSKH-56,16 “Hiç!” diye **cevap verdi**.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, ‘**açık bıraktığımız** şeyleri görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar. Sakladığımız hakikatleri nasıl bir cesaretle anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,27 Benim **farkına varamadığım** bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine **ihtimal vermek** mümkün değildi...

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağı çok, fitili **yolunda**, haznesi sağlam **olan** bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça karariverdi.

BSKH-58,33 Titrek bir ışıkla **yas tutmak** isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu **elinden çıktığı**, kenarlarını süsleyen **göz alıcı** ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak **lazım geldiğini** seziyordum.

BSKH-59,32 Ah, ey **peşinde koştuğum** hakikat, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,3 Yazdığım yazıları seçmekte **güçlük çeken** gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,10 Burada yazı artık okunmaz bir **şekil alıyordu**.

BSKH-60,13 Gerçi ellerim kımıldamakta **güçlük çekiyor** ve gözlerim yazdıklarımı görmüyor, fakat ne ehemmiyeti var?

BSKH-60,29 Okuduğum müddetçe hiç **ses çıkarmadan** yanımda oturan adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-60,38 Birdenbire tepemizdeki camları sarsan bir **kahkaha attı**:

BDH-66,4 Kitaplarla **zifafa girmesini** bilen adam, beşerliğinden kurtulmaya başlamıştır.

BDH-66,27 Ama **yalnız ve** kadından **uzak kaldığım** zamanlar...

BDH-66,28 O zaman dimağım da beni **yalnız bırakıyor**:

BDH-66,29 Yahut bana **hükmünü geçiremiyor** ve ben feci bir hırs ve imkânsızlık içinde çırpınıyorum.

BDH-67,22 Hiçbir zaman **kendimi kaybetmiş** değildim.

BDH-67,31 Biraz öne doğru eğilerek **özür diledim**.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek** isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,9 “Hayır, şurada!..” diye **cevap verdim**.

BDH-68,10 Kendisini **serbest bıraktım** ve yan yana yürümeye başladık.

BDH-68,11 Yürüyüşü muntazamdı, fakat küçük ve biraz şaşkın **adımlar atıyordu**.

BDH-68,13 **Gözüm** yanında sallanan eline **ilişti**.

BDH-68,27 Hatta o akşamdan sonra uzun müddet **kendimi toplayamadım**, acayip bir hava içinde yaşadım, ...

BDH-69,20 Biraz durdum, **aklıma** bir şey **gelmişti**.

BDH-70,12 Fakat iki gözümün bebeği, bu sefer **yanlış kapı çaldın**.

BDH-70,14 Bana **vız gelir...**

BDH-70,18 A canım, ben de **vakit bıraktım** mı ya?

BDH-71,3 Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları **geri gönderdim**.

BDH-71,6 **Vakit bıraktım** mı desene...

BDH-71,32 Bunlar hiç de **kahr çekmişe** benzemiyor.

BDH-71,35 Sen **kendine dönmek** için bir işarete bakıyormuşsun.

BDH-72,24 Burada kitaplarımla ben yaşarız ve bize **aydınlık getirecek** kimsemiz yok...

BDH-72,37 Ve bu eve girerken **içinden** hiçbir tereddüt **geçmesin**:

BDH-73,1 ... bu odanın eşiğine bilmem şimdiye kadar senden daha temiz biri **ayak bastı** mı?

BDH-73,12 Çok hafif bir sesle **cevap verdi**:

BDH-73,18 İçimde müthiş bir ağlamak ihtiyacı vardı, **kendimi tuttum**.

BDH-73,24 **Kendimi toplayıp** onu tutmaya **vakit kalmadan** sıyrıldı, gözyaşlarını silmeye çalışarak kapıya koştu.

BGH-74,15 On dört yaşından on sekiz yaşına kadar yalnız **boş gezdi**.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, oldukça **gün görmüş** olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-74,20 Yalnız bu ölümden sonra sert bir “**ekmek kazanmak**” devresi başladı.

BGH-75,7 İnsanlara pek güç **meram anlatıyordu**; ...

BGH-75,22 İri vücudu, kuvvetli kolları, siyah, güzel yüzü arkadaşlarını da **kendisine bağlamıştı**.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir **mevki veriyordu**.

BGH-75,26 Hangi şeytan onu bu **Allah belasını veresice** tekneye sokmuştu yarabbi?

BGH-76,5 Tayfanın yarı aylıklarını **iç ettiği**, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, fiçinin arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş **meydana çıkmış**.

BGH-76,13 Mal sahiplerine yaranacağım diye, bütün tayfanın **canını çıkarıyordu**.

BGH-76,14 **Elinden gelse** yemek bile vermeyerek kumanyayı olduğu gibi geri getirecekti.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın **canına tak demişti** ...

BGH-76,29 İri adam müthiş bir **küfür savurdu**.

BGH-76,29 Vapura girdi gireli bir kere bile **karnı doymamıştı**.

BGH-76,30 Söylenerek ve **tehditler savurarak** yukarı çıktı.

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda **diz çökmek** ve gözleri kapamak **isteğini uyandırıyor**du.

BGH-77,14 Ve daha sonra? **Allah bilir...**

BGH-77,19 Gerçi, bu ona bir yaranın üstünde parmakla oynuyormuş gibi bir **ıstırap veriyordu**, ...

BGH-77,20 ... fakat mademki **elinde olan** bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına **kulak vermiş**, onlardan daha az akıllı olmadığına **kanaat getirmişti**.

BGH-77,27 O zaman birdenbire **farkına vardı** ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu **yerinde oturmaya** mecbur eder...

BGH-78,4 Tesadüfün bu kadar kolay değişebileceği hiç de **aklına gelmemişti**.

BGH-78,9 Hem kazan **başına vuruyor**, hem de midesi bulantı yapıyordu.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, **türkü söyleyen** tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,27 Kuru baklayla **ateş yakamayız** biz!..

BGH-78,28 O zamana kadar böyle bir şey yapmayı hiçbirisi **aklına** bile **getirmemişti**.

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek **içini çekti**.

BGH-79,8 Yarım koyun bir **işe yaramadı**:

BGH-79,12 Fakat bunlar: “Kuru baklayla **ateş yakamayız!**” demesini ve kaptanın yarım koyununu almasını öğrenmiştiler...

BOH-80,8 Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, **ses çıkaran** ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,17 Birden bir **işaret almışlar** gibi bu ahenge hayvanlar da karışuverdiler.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir **mahiyet veriyordu**.

BOH-81,1 Yanımdaki ihtiyar, dirseklerini dizlerine dayamış oturuyor ve **sigara içiyordu**.

BOH-81,7 Ormanı evimizden iyi tanırız, her ağaç bizim **kahrımızı** anamızdan çok **çekmiştir**.

BOH-81,15 Hiç bilmediğimiz yerlerde bile **sıkıntı çekmeden** yolumuzu bulurduk.

BOH-81,16 Kırık dallar, devrilmiş kütükler bize **yol gösterirdi**.

BOH-81,19 Sırtımızı o giydiriyor, **karnımızı** o **doğuruyor**, evimizin kerestesini o veriyordu.

BOH-81,20 Bunu **aklımıza getirmiyorduk** bile...

BOH-81,30 “Delikanlı, bizim **elimizden** ormanımızı **aldılar**, bizi ormansız bıraktılar... Bizi bir tek ağaçsız bıraktılar!..” diye bağırdı.

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş **sükûnete geldiğini** görüyordum.

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek **müsaadesi verdiğini** duyunca, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,16 ... bu tehlikeyi gücümüzün yettiği kadar kendimizden **uzak tutmaya** çabaladık.

BOH-82,26 Biz buraya yabancı bir baltanın girmemesi için hep birden **karşı koyduk**.

BOH-82,28 Fakat şirket öyle **dalavereler, _ dolaplar çevirdi** ki, nihayet odunumuzu satamaz olduk.

BOH-82,29 Kerestemiz **elimizde kaldı**, yok pahasına gene şirkete verdik.

BOH-82,32 Fakat nihayet ormanımızı parça parça **elimizden almalarına _ razı geldik**.

BOH-82,33 **Aklımız** çok ilerisine **ermez**.

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi **eli böğründe bırakmak** revayihak mıydı?

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavallılığımızı **kesesini doldurmak** için bahane yaptı.

BOH-83,2 Kendisiyle **at yarıştıramayacağımızı** biliyordu.

BOH-83,3 Hiç insaf etmeden hepimizin **canına okudu**.

BOH-83,5 Gençliğimde **kız kaçırdığım** zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,9 Ne **gelir elden** delikanlı?

BOH-83,12 Hiçbirimizin yüzünde gülmek **takati kalmamıştı...**

BOH-83,14 Biz ihtiyarlar, onu tanımakta **güçlük çekiyorduk**.

BOH-83,19 Fakat beş altı yüz ağaçlık bir parça, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse burasını satmamaya, kaptırmamaya **karar verdi**.

BOH-83,23 Hiçbirimiz, ama hiçbirimiz buraya **el sürdürmek** istemiyorduk.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek **hevesli görünmüyordu**.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, onların ağaçlarına son günlerde kurt düştüğünü, büyük **ziyanlar** verdiğini duymuştuk.

BOH-83,23 Şirket, bunun **altından kalkmak** isteyecekti.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz **kararlar** verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, bulunduğu siperde son **kurşunu atacağını**, sonra orada muhakkak öleceğini bilen bir nefer gibi sakındık.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri **sesimizi çıkarmayıp _ içimize attığımız** şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,16 Bu acı, gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları hep birden bir kurt sürüsü haline koymaya **kâfi geldi**.

BOH-84,19 Bir tek ağaca **el sürerlerse _ analarını belleyeceğimizi** söyledik; durdular.

BOH-84,24 Biz akşama kadar **ağzımızı açıp konuşmadık**.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, hiçbir **işaret almadan**, hiç kavilleşmeden, sanki bir elden idare ediliyormuş gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, bunu bizim **yanımıza bırakmayacaklarını** pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,13 Ertesi gün **imdat alıp** gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarlardan başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

K-86,3 Köyde bekârlıktan **canı çıkan** öğretmen, Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen göğsüne yandan bir **göz attı**.

K-86,9 Gerçi ölene **kurşun atanlar** sekiz kişiydi ve rastlayan kurşunun kimin silahından çıktığı belli değildi, ...

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrisi kazadaki müstantiğe **para yedirip** men'i muhakeme kararı almışlardı.

K-87,14 O Seyit olacak gidinin yüzünden kocamı **elimden aldılar**.

K-87,27 Komşu bahçedeki çitin arkasından başka kazlar **cevap verdiler**.

K-87,31 Köpek, tanıdığı için **sesini çıkarmıyordu**.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına **lüzum gösteriyor**, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

K-88,12 Evrakı ve raporları müddeiumumilik kaleminde duruyor, takip eden olmadığı için **sıra bekliyordu**.

K-88,25 **Çift sürme** zamanıdır, işler **yarım kalır** diye tereddüt ediyordu.

K-89,6 Evlendikten bir ay sonra **askere gitmiş**, _ **tezkere aldıktan** yirmi gün sonra hapsedilmişti.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, kazları ve torbayı görünce onu çağırmak için **elini kaldırdı**.

K-89,15 Hapishane kâtibi: “Musallaya götürün, ben kaydına **işaret veririm!**” diye bağırarak odasına giriyordu.

K-89,24 Gardiyan **yüzünü buruşturdu**.

K-89,24 Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek üzereyken, **gözleri** tekrar kazlara ve torbaya **ilişti**.

BF-91,14 Takibe çıkarken, “faili bulmadan gelerseniz **gözüme görünmeyin!**” diye yüzbaşı sıkı sıkı **emirler vermişti**.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan **kirişi kırmış** olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– **hatırını sayanlar** bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-91,26 İdris köyde kaldıkça candarmanın **ayağı kesilmeyecekti**.

BF-92,13 Fazla işlemeye alışmamış olan kafası bir **çare arıyor**, _ **bulamıyor**, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,17 İdris **dayak yerken**, köyü soyduğunu söylemişti.

BF-92,24 Fakat paralarla gümüş saatleri **meydana çıkarmak** zor...

BF-92,27 **Gözleri karardı**.

BF-92,20 O zaman İdris ilk **aklına gelen** ismi söyledi:

BF-92,33 Fakat İmamköyü’ne doğru **yola çıkınca** büsbütün başka şeyler düşünmeye başladı.

BF-93,1 Nereden **aklına** evvela bu zavallının ismi **gelmişti?**..

BF-93,4 Süleyman Ağa: “Bilmiyorum!” diyecek, binbir türlü yemin edecek, fakat **dayağı yiyecekti**.

BF-93,5 Titrek sesiyle yalvaracak, anlatmak isteyecek, kıvrım kıvrım kıvrınacak, fakat **dayağı yiyecekti**.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, **feri kaçıp** dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,12 Beline tekrar bir **dipçik yemiş** gibi inledi.

BF-93,13 Candarmaların biri ona yandan bir **göz attı...**

BF-93,16 Sıkı sıkı bir iki **nefes çekti.**

3.11. Sayı Grubu

Muharrem Ergin sayı grubunu şu şekilde ifade etmiştir: “Türkçede sayılar üç şekilde karşılanmaktadır: 1. tek kelime ile 2. sıfat tamlaması ile 3. sayı gurubu ile. Tek kelime ile karşılanan sayılar bir, iki, üç..., on, yirmi, otuz, ...yüz, bin, milyon, milyar vs.’dir. Sıfat tamlaması ile karşılanan sayılar iki yüz, üç yüz,.. dokuz yüz, bir milyon, iki milyon, üç milyon,..., bir milyar, iki milyar, üç milyar...vs.’dir. Burada dikkati çekecek şey yüz ve bin’in aksine milyon ve milyar’ın tek başına kullanılmaması, tek milyon ve milyar için de bir milyon, bir milyar denilmesidir. Bazı Türk şivelerinde tek yüz ve bin için de bir yüz, bir bin kullanılmaktadır. Sayı gurubu ile karşılanan sayılar ise işte bu tek kelimelik sayıların on’ dan sonrakilerinin ve sıfat tamlaması hâlindeki sayıları ara yerlerindeki sayılardır: on bir, yirmi iki, yetmiş beş üç yüz kırk, bir milyon dört yüz bin altı, yüz yirmi üç gibi... Misallerde de görüldüğü gibi sayı grubu büyük sayı, küçük sayı olmak üzere iki unsurdan yapılır. Büyük sayı önce, küçük sayı sonra getirilir. Doğrudan doğruya yan yana getirilirler, herhangi bir ek almazlar. Büyük sayı da küçük sayı da ya tek kelime, ya sıfat tamlaması, ya sayı grubu olur” (Ergin,2004 :390-391).

“İmlâ bakımından sayıların rakam değeri söz konusu ise rakam ile, sayı adları olarak ifadesi gerekiyorsa sayı grubu ile yazılmaları gerekir. Zaman zaman karşılaştığımız şu şekildeki kullanımlar yanlıştır: Eve doğru 1 adam koşuyordu” (Açıkgöz ve Yelten, 2005: 42).

Tablo 3.13. Sayı Grubu

Sayı Grubu	
büyük sayı	küçük sayı
tek kelime ile karşılanan sayı veya sıfat tamlaması ile karşılanan sayı	tek kelime ile karşılanan sayı veya sıfat tamlaması ile karşılanan sayı veya başka bir sayı grubu ile karşılanan sayı
üç yüz	yirmi beş
elli	beş

Değirmen eserindeki sayı grupları şunlardır:

V-47,8 ... ve **on sekiz** seneden beri hiçbir beyaz adam uğramamıştır.

BSKH-51,26 Çapı **on iki** metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, **on altı** yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-70,23 Bu, **on beş** yaşında, hatta daha küçük bir kız çehresiydi.

BGH-74,12 Bu genç ateşçi daha **on dokuz** yaşındaydı.

BGH-74,15 **On dört** yaşından **on sekiz** yaşına kadar yalnız boş gezdi.

BGH-76,17 İşte bizim **on dokuz** yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve ...

K-87,11 Kocasını daha **on beş** gün kadar evvel maktulün akrabaları avda vurmuşlardı.

3.12. Kuvvetlendirme Grubu

Hatice Tören'e göre bu kelime grubu, bir isim unsuru ile “ise, de, bile, dahi, olsun, daha ve ki” gibi bir kuvvetlendirme edatının bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Sona gelen edatlar hem isimlerden, hem çekimli fiillerden sonra Türkçenin bütün evrelerinde yaygın olarak kuvvetlendirme ifadesi olarak kullanılır. Bu kullanılış çoğu zaman bir isimden ve bazen de çekimli bir fiilden sonra, o ismi veya fiili belirtmek, pekiştirmek suretiyle karşımıza çıkar. Yani her iki ifadede de sona gelen edatlar kendilerinden önceki kelimelerle ilgi kurar ve bu kelimelerle birlikte yapı ve anlam bakımından söz diziminde bir bütün olarak kullanılır” (Tören,2002: 175-176).

H. İbrahim Delice de bu grup için “pekiştirme edatı” terimini kullanarak şu şekilde açıklar: “Bazı bağlama, ünlem ve çekim edatları, cümle öğelerini veya cümlelerin tamamını pekiştirmek için kullanılabilir. Eğer cümle öğelerini pekiştirmek için kullanılırsa cümle ögesi ile pekiştirme edatı bir kelime öbeği oluşturur. İşte, edatların bu tür kullanımlarıyla ortaya pekiştirme edatı öbeği çıkar. Pekiştirme edatı öbeği, yapı itibarıyla çekim edatı öbeğine benzer ama görev açısından ondan ayrılır” (Delice,2012: 23).

“Kuvvetlendirme grubunda isim tek kelime veya kelime grubu olabilir ve isim unsuru asıl unsurdur. Kuvvetlendirme edatı ise ismi belirtmesi, vurgulaması bakımından kelime grubunun yardımcı unsurudur. Bu, Türkçenin kelime sırasını belirleyen ana kuralına (asıl unsurun başta yardımcı unsurların sonda yer alması) aykırı gibi görünmekle birlikte edatların dilin yardımcı kelimeleri olması itibarıyla normal bir durum kabul edilebilir. Nitekim edatlar tek başlarına bir anlam taşımazlar, söz diziminde isim ve fiil çeşidi kelimeler arasında çeşitli gramer ilgileri kurarlar. Buna bağlı olarak da kuvvetlendirme grubu cümleye veya kelime grubuna isim unsuru ile katılır. İsim tek kelime veya kelime grubu olabilir” (Tören,2002: 180).

Biz bu çalışmamızda Halil İbrahim Delice’nin "pekiştirme edatı öbeği” adını verdiği bu gruba Hatice Tören’in deyimiyle “kuvvetlendirme grubu” ifadesini kullandık.

Zeynep Korkmaz, “aha, da, ha, ya, işte, vallahi, billahi gibi” ünlemlerin cümle içinde pekiştirme işlevinde kullanıldığını ifade eder. (Korkmaz,2014: 987). Çalışmamızda kuvvetlendirme işleviyle kullanılan ünlemleri de kuvvetlendirme grubu olarak değerlendirdik.

Tablo 3.14. Kuvvetlendirme Grubu

Kuvvetlendirme Grubu	
isim unsuru veya fiil (bir isim unsuru, fiil veya kelime grubu)	kuvvetlendirme edatı (da, de, ise, bile vb.)
benden	bile
birkaç gün	daha

Değirmen eserindeki kuvvetlendirme grupları şunlardır:

3.12.1. "ise" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

BSKH-58,33 Titrek bir ışıkla yas tutmak isteyen diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

3.12.2. "de, da" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, **her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da** kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-13,21 **Belki de** seni seviyordu...

D-14,27 **Üçüncü ve dördüncüye de** mi o?..

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –otuza yakın kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa **o kadar da** eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

D-15,12 **Ben de** etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,16 Suyu bol bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, **oradan da** dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,25 Burada çergilemek **hiç de** fena değildi.

D-15,32 **Değirmenci de** bunların arasındaydı, beyaz sakalını karıştırarak lakayt gözlerle bakıyordu.

D-16,2 Ve değirmenci buna **iki çömlek de** yoğurt ilave etti.

D-16,22 **Biz de** çadırların önüne çıkıp yüzükoyun yatar, çenemizi toprağa dayayarak onu dinlerdik.

D-16,32 Çok konuşmaz, **konuştğu zaman da** içindekilerden bize bir şey sezdirmezdi.

D-17,9 Şimdilik bir şey anaforlamadığımız için **değirmenci de** memnundu.

D-17,27 **Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da** birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak elinden gelirdi...

D-19,14 Onu seviyorum, **ne yapacağımı da** hiç düşünmedim.

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, **yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..**’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, **yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..**’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,22 Halbuki **o da** beni seviyor.

D-19,30 Bırak beni, ne olduğumu bilerek ihtiyar babamın yanında kalayım, **sen de** bir daha buralara uğrama.

D-19,37 Düşünüyorum, birleşirsek bu **ikimiz için de** sahiden azap olacak.

D-21,11 Bunu **ona da** söyledim.

D-21,13 “Değirmen **geceleri de** işliyor, o gürültüde mi?”

D-21,15 “Korkma!” dedi, Klarneti **o gürültüde de** size duyururum.

KŞ-24,25 Ben **bunlara da** tepeden bakıyorum.

KŞ-25,3 Ve yalnız kendisi için yazdığım bu kitabı ona verdiğim zaman **o da** benim için sakladığı kalbini verecek...

KŞ-26,11 **Ben de** onu üfleyip çoğaltmak, orada bir yangın yapmak ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-27,7 ... ihtimal **minimini ipek mendillerini de** –tabii dalgınlıkla– ayaklarının dibine düşüreceklerdir.

KŞ-27,11 Lakin **ben de** seninle beraber olsaydım onları aynı şekilde görecektim değil miydin?

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz **Byron da** seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.”

KŞ-31,26 Çünkü burada yalnız güneş, ay ve kum vardı... **Bir de** rüzgâr.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, **korkunç bir karışıklığın görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki tecellisi de** olabilirdi, ...

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet **o da** bir insandı ve ...

KŞ-33,3 İşte **bu da** muazzam ve nefis bir şeydi...

KŞ-33,8 **Her ikisinde de** aynı büyüklük, aynı ağırbaşlı sessizlik veya aynı heybetli ve derin bağırımlar...

KŞ-33,9 Ve **denizde de**, küçük, minimini, sinirlendirici teferruat yoktu.

KŞ-34,20 **Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de**, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-35,3 ... ben Beatrice’ye bile gururla bakıyorum ve bundan sonra **Süleyman’ın sevgilileri de** benimle boy ölçüşemeyeceklerdir.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana **aşkın da** ebedilik kadar tatlı ve güzel olduğunu anlat...

K-38,11 Uzun uzadıya takdim filan edilmeden konuşmaya başladılar ve **pek az sonra da** ahbap oldular.

K-38,21 **Bizim kırlangıçların ikisi de** antika mahluklardı, yani öteki kırlangıçlara benzemiyorlardı.

K-40,2 ... **ben de** senin gibi, dört tarafa koşan kırlangıçlardan başka bir şey görmüyorum.

K-40,4 **Ben de** bunlardan mıyım, diyorum, **sonra da** bunlardan değilim galiba, diyorum.

K-40,5 **Onlar da** beni pek istemiyorlar.

K-40,6 **Siz de**, şey, **sen de** gelmesen böyle yapayalnız bu yazı geçirecektim.

K-40,17 Yalnız **her ikisinin de** içinde gizliden gizliye büyüyen bir korku vardı: ...

K-40,25 “Bir yuva kuralım!” deseler, **bu da** pek bayağı kaçacaktı.

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde **ikisi de** bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-41,6 **İkisi de** birbirlerine açılmaya karar verdiler.

K-41,13 Fakat **her ikisi de** sarı yaprağı gördüler.

K-41,21 **İkisi de** içini çekti.

K-41,25 Fakat **ikisi de** küçük derenin kenarındaki söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

K-41,27 Ve **ikisi de**, böyle bir yaz geçirmemiş olan diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açığözdür bu ve **belki de** tehlikelidir.”

V-44,19 “**Karısı da** var mıydı?”

V-44,25 “Bir vapur kazasından sonra buraya düştüm, **karım da** burada öldü...

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey **narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da** bana ait olmasını istediğim sevgilim, artık viyolonsel bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,15 **Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de** o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, **genç kadın da** burada yaşayamayacaktı.

V-48,5 Sonra sıkılarak ilave etti: Hem **bana da** öğretmeni rica edeceğim.

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, **bu da** onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,17 **Kadın da** ara sıra çalışıyordu.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, genç adamın kalbinden ısırap ve hıçkırık halinde viyolonselın tellerine dökülen bu beste, **onları da** şaşırttı, ...

BSKH-52,5 **Tam kapının üstündeki odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da** bu kandilin kulpuuydu.

BSKH-53,14 **Bu da** aynı kırmızı çilli, çürük beyaz deriyle kaplıydı...

BSKH-54,26 **Bu sefer de** merdivende evvela başı kayboluyor, ...

BSKH-55,31 Bak, **eğil de** bak...

BSKH-56,1 Şu ellerim, şu sana laf söyleyen ağzım nasıl benimse, **o da** öyle benimdi.

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek **gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de** bilmek isterdim.

BSKH-58,3 Ve **bu sönük kandillerin bir daha aydınlanması da** mümkün değildi.

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, **mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de** vardı.

BSKH-59,19 Fakat **bu da**, gözkapakları açıldığı zaman kaybolan bir rüya gibi, kendisine iştıyakla bakanların önünden çekiliverdi.

BDH-65,11 **Bir kere de** başka şeyler yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, pencerenin camlarını kırarak içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,24 **Bir kere de** onlarla laubali oldunuz mu size malik oldukları her şeyi verirler ...

BDH-66,23 Ve **kadın muvaffakiyetsizliklerimin en büyük sebebi de**, zannediyorum ki, budur.

BDH-66,28 O zaman **dimağım da** beni yalnız bırakıyor:

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –**bunun için de** mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya sokaktan gelen bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-67,5 Ve ben, ben **onu da** isterim.

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından **hiç de** fazla görünmüyordu.

BDH-68,20 Sakin olmak için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, **öbürüyle de** boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,21 Niçin, mesela **ceketimin kenarını değil de**, boyunbağımı yakaladım, bilmiyorum.

BDH-68,33 Kız bir kere, “Ah!..” dedi ve galiba **başka şeyler de** söyledi.

BDH-69,5 **O da** doğrulmuş, kanapenin köşesine büzülmüş, ...

BDH-69,11 **Biraz da** böyle bekledikten sonra bağırmaya başladım:

BDH-69,12 **Bu da** ne? Yeni moda mı bunlar?

BDH-69,32 **Belki de** sen adamına göre başka şeyler anlatıyorsun.

BDH-69,33 **Bu da** senin zekânı gösterir.

BDH-69,34 **O kadar güç bir şey de** olmasa gerek, sen kitap okur musun?

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, **dinleyeni de** söyleyen gibi ağlatan feci bir hikâye:

BDH-70,5 **Sonra da** burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın bir para...

BDH-70,6 İhtimal **daha fazla verenler de** vardır.

BDH-70,7 Ve sonra **kalpsiz herifin biri çıkıp da** muhakkak ısrar ederse kaybedilen bir şey yok ya...

BDH-70,18 A canım, **ben de** vakit bıraktım mı ya?

BDH-70,37 Fakat galiba bundan biraz **korkuyordum da**...

BDH-71,22 **Belki de _ hiç kızmadın da** yalnız şaşırdın...

BDH-71,28 Ve **o kadar da** güzel...

BDH-71,28 **Nasıl oldu da** sen bu yollara düştün be kızım?

BDH-71,32 Bunlar **hiç de** kahr çekmişe benzemiyor.

BDH-71,34 **O sokaktaki halin de** ufak bir sarsıntıyla hemen kayboluverdi...

BDH-72,3 **Nasıl oluyor da** sen...

BDH-72,6 **Sen söylemeden de** ben bilmiyor muyum sanki?

BDH-72,7 Ben seni **böyle de** anlamıyor muyum?

BDH-72,9 **Seninki de** bütün diğerkleri gibi değıl mi?

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve neye dair olduğunu **kendimin de** bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,20 **Ben de** avucumun içindeki yumruklarını sıkıyor, elimi saçlarında usulca gezdiriyordum.

BDH-72,21 Ve **ikimiz de** esrarlı bir musikiye uyuyormuşuz gibi ağır ağır sallanıyorduk...

BDH-72,30 **Onlar da** benimle beraber seni arayacaklar, ...

BGH-74,18 **Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da** söylenebilir.

BGH-74,24 Aynı ihtimalle **şoför ve bakkal çırağı da** olabilirdi.

BGH-75,1 **Eski serseriliğı de** kalmamıştı.

BGH-75,7 Dili onu **biraz da** münzevi yapmıştı.

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime çıkarabiliyor, etrafındakileri güldürmese bile sıkıyor, **daha fazla da** kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,22 İri vücudu, kuvvetli kolları, siyah, güzel yüzü **arkadaşlarını da** kendisine bağlamıştı.

BGH-75,37 Yalnız **bu kadar da** değildi: İş ağır, yemekler fena, kaptan sarhoş ve edepsizdi.

BGH-76,8 “Eğer yanıma sokulursanız, hep beraber uçarız!” der, tabii **tayfa da** sokulamaz, dağılırmış, ...

BGH-76,15 Zaten **verdiği yemek de** sade suya bakladan ibaretti.

BGH-77,20 ... fakat mademki elinde olan bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık **bundan da** istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,25 **Kuvveti de** yerindeydi; şu halde sırf bir tesadüf onu böyle, ötekileri öyle yapmıştı ha?

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin **“tesadüf”e de** hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –bunu yapmak onu **hiç de** sarsmazdı– o zaman **bunların da** birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BGH-78,4 Tesadüfün bu kadar kolay değişebileceği **hiç de** aklına gelmemişti.

BGH-78,18 “**Beni de** okutsalar **ben de** okurdum...”

BGH-78,32 **Birtakımı da** ellerine silah falan almışlardı.

BOH-80,17 Birden bir işaret almışlar gibi bu ahenge **hayvanlar da** karıştıverdiler.

BOH-81,10 Biz **onun dışında da** dünya olduğunu bilmezdik bile.

BOH-81,17 Büyüdükçe **ormanın, bizim için daha başka şeyler olduğunu da** anladık:

BOH-81,27 Nihayet, **boğazını tıkayan bir şey varmış da** onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-82,4 Babalarımız dedelerimizden, **biz de** babalarımızdan ne gördükse onu yapıyor, tıpkı onlar gibi yaşıyorduk.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, **onlara da** böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-83,17 **Bunlar da** köy sokaklarında yıkılarak dolaşıyorlardı.

BOH-83,24 **Şirket de**, galiba ileri gitmekten korktuğu, **bizi darıltmayı da** menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-84,3 **Onlar da** bunun faydası olmadığını belki çok iyi bilirler ama...

BOH-84,21 **Biz de** ağaçların altına, onlara karşı oturduk.

BOH-85,5 **Geri kalanlar da** selameti kaçmakta buldular.

BOH-85,9 **Biz de**, artık her şeyin bittiğini, bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,29 **Ben de** atıma binerek bu uyuyan ormanın zifiri karanlığına doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,13 **Vilayet ağır cezası da** bu ikisine onar seneyi dayamıştı.

K-87,4 Topu topu bir kazı vardı; **onun da** yumurtalarını bakkal İlyas Efendi'ye bağlamıştı.

K-87,33 **Öteki eline de** bir torba bulgur yüklendi.

K-87,34 **Hüsnu'nün eline de** ufak bir çömlekle pekmez verdi.

K-88,9 **Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açık göz ve pişkin mahpusların da** onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,18 **Bu bir tayını da** üç günde yiyor, kalan ikisini satarak katık yapmak istiyordu.

K-89,8 **O da** nedense hâlâ gelmiyordu.

K-89,17 **Başgardiyan da** elindeki bir kâğıdı gardiyanlara ve bazı mahkûmlara imzalatıyordu.

BF-91,12 Biraz yürüdükten sonra kendisine **bir de** sigara verdiler...

BF-91,13 **Bunlar da** aslında fena adamlar değildi...

BF-91,18 **İdris de** zaten kaç senedir buralarda serseri serseri dolaşıyor, binbir türlü dalaverelere girip çıkıyordu.

BF-91,20 **Birkaç kere de** sigara kâğıdı ve çakmaktaşı satarken yakalanmıştı.

BF-92,18 **Deliller de** lazımdı.

BF-92,32 **İdris'in de** o zaman düşündüğü yalnız buydu.

BF-93,33 Tekrar gözlerini açarak: "**Benim de...**" dedi.

3.12.3. "daha" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

D-13,19 Ben çok eskiden böyle bir değirmen görmüştüm adaşım, ama **bir daha** görmek istemem.

D-19,30 Bırak beni, ne olduğumu bilerek ihtiyar babamın yanında kalayım, sen de **bir daha** buralara uğrama.

D-23,5 **Bir kere daha** etrafına bakındı.

K-39,5 **Bir müddet daha** sustular.

K-41,24 Ayrıldılar... Ve **bir daha** birbirlerini görmediler.

V-47,30 Fakat hepsi neticesizdi ve kadının **bir sene daha** ömrü olmadığı muhakkaktı.

V-48,3 Bak, sana **bir arkadaş daha** getirdim.

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi **bir parça daha** uzanarak üzeri camekânlı bir kubbeye bitiyordu.

BSKH-58,3 Ve bu sönük kandillerin **bir daha** aydınlanması da mümkün değildi.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş tanesi bir arada birçok kandiller daha** gördüm.

BDH-70,33 **Birkaç kere daha** gidip geldim.

BDH-72,28 Bu sarı duvarlar, bu yıllanmış eşya seni **bir daha** unutamazlar.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, yarı sakat ve çürük bir vücudu **birkaç gün daha** yaşatabilmek için uğraşmak icap edecekti.

BOH-81,23 Buruşuk yüzünde **birçok çizgiler daha** belirmişti.

K-86,22 Bu esnada öğretmen Dudu'nun göğsündeki gölgeli yolu **biraz daha** aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-89,31 Torbayı, kazları, pekmez çömleğini aldı, duvarın kenarına koydu; **hâlâ daha** kapının dibinde oturan Dudu'ya:

BF-93,14 Sonra **bir sigara daha** çıkarıp verdi...

BF-93,17 **Beş on adım daha** gittiler...

BF-93,20 Evvela bir iki uyuz ağaç, sonra birkaç kerpiç ev... Beş on çıplak çocuk... **Yüz adım daha**... Sonra köye geleceklerdi... Ve Süleyman Ağa...

BF-93,34 Gözlerini **bir daha** kapayamadan hafifçe gerildi.

3.12.4. "bile" ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

D-14,11 Ondan sonra **en aşağılık katil bile** yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-16,6 Çalgıcılarımız **yarım gün uzaktaki köylerden bile** düğüne çağırılıyorlardı.

D-22,1 Adaşım, ben o gece dinlediğim şeyleri **öldükten sonra bile** unutamam.

D-22,32 Kâh esmer derisini şişiren bir kan gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh **dişlerinin arasında ezilen dudakları bile** bembeyaz oluyordu.

KŞ-26,14 Fakat **bunu yanardağ yapacak kudret bile** bende var.

KŞ-35,3 ... ben **Beatrice'ye bile** gururla bakıyorum ve bundan sonra Süleyman'ın sevgilileri de benimle boy ölçüşemeyeceklerdir.

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, sevgilisinin: **"Beni işitmedin mi şair!" diye bağırıldığını bile** duymadı.

KŞ-36,19 **Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile** benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

K-39,23 **Şu budala serçe bile** üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, **arasından uçtuğumuz ağaçları bile** fark etmiyoruz.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, **memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile** başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-47,10 Ara sıra sahilde balık tutmaya giden kabileler tekrar söylediler ki, **o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi bile** gözlerine ilişmemiştir.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar yerleri değiştirildiği zaman –**usta bir bahçıvan elinde bile** olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-50,14 **Annelerinin yapraktan eteklerine sarılan küçük çocuklar bile** susmuşlardı.

BSKH-52,18 **Kertenkeleler bile**, yosunlu taşların üzerinde, akşamın alacakaranlığına bakarak, yavaşça ilerliyorlardı.

BSKH-52,30 ...fakat –**ufak bir gıcırta bile** yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin enseme yalayıp dağıldığını hissettim.

BSKH-55,4 Nihayet, nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta **kendimi bile** büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-56,4 Bizim onun haline geçivermemiz için **bir sebep bile** lazım değil; ...

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, **açık bıraktığımız şeyleri görmek için bile** çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı bile** sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum bir kitabın en çok okuduğum bir satırı bile** bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,22 Yalnız **onların böyle en mahrem taraflarını bile** görebilmek için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, **en münevver ve zeki kadın bile**, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, **en güzel bir kadını bile** bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,33 **İliklerimin içinden bile** “Kadın!” diye bağırın sesler işitirim.

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları yalnız bir tek hissimle severim, hatta **anamı bile...**

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışımındaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, **kendime bile** hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,27 O kadar ki, **boyları ve vücutlarının şekli bile** gitgide aynı oluyordu.

BDH-68,18 **Eski ve siyah çorabın altından bile** pembe ve tatlı bir deri görünüyor gibiydi.

BDH-68,30 Odadan içeri girip kapıyı kapayınca, hiçbir şey söylemeden, hatta **yüz yüze bile** bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği **uzaktan bile** fark edilen küçük ellerinin içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BGH-74,21 Babasından kalan maaş, **anasıyla küçük kız kardeşine bile** yetmiyordu.

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime çıkarabiliyor, etrafındakileri **güldürme bile** sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları **uykusunda bile** duyardı.

BGH-75,14 **Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren ihtiyarların arasında bile**, suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, bu sestən bıkan birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,34 Yelkenler artık kullanılmaz bir haldeydi, **direklerden bile** korkulurdu.

BGH-76,14 Elinden gelse **yemek bile** vermeyerek kumanyayı olduğu gibi geri getirecekti.

BGH-76,29 Vapura girdi gireli **bir kere bile** karnı doymamıştı.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, **çok cüretli denebilecek şeylere bile** kalkar, **hiç akranı olmayanlara bile** hücum eder; ...

BGH-78,28 O zamana kadar böyle bir şey yapmayı hiçbirisi **aklına bile** getirmemişti.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta **kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile** canlanmıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak **oradaki mutlak sessizliği bile** yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-81,10 Biz onun dışında da dünya olduğunu **bilmezdik bile**.

BOH-81,15 **Hiç bilmediğimiz yerlerde bile** sıkıntı çekmeden yolumuzu bulurduk.

BOH-81,20 Bunu **aklımıza getirmiyorduk bile...**

BOH-82,9 Dışarıdan gelecek bir elin bunların hepsini altüst edeceğini **düşünmüyorduk bile...**

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, **güneşin bile** giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-83,13 **Köy bile** artık eski köy değildi.

K-87,21 **Seyit'in ağasını bile**, kardeşine ara sıra yardım ettiği için vurmuşlardı.

K-89,4 Dudu gelirse nasıl kalkıp kapıya gideceğini düşünüyor, “**sürüne sürüne bile** olsa gene giderim!” diyordu.

BF-91,7 Halbuki **böyle bir şeyden haberi bile** yoktu...

BF-91,23 **İlk zamanlarda rahmetli babasının** –babası köyün imamıydı– **hatırını sayanlar bile** onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

3.12.5. “ki” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

KŞ-25,21 “Sevgilim” dedi, “**mısralarım ki** Hind’in ipeklileri kadar ince dokunmuş ve İran’ın kıymetli halıları gibi hünerli renklerle süslenmiştir, niçin senin kalbini heyecana getiremiyorlar?

KŞ-36,23 Ve sen benim için yazdığın bu kitabı yine benim için yok etmekte **eminim ki** tereddüt etmeyeceksin ...

K-40,11 Eğer kırlangıçlarda kitap yazmak âdet olsaydı, bunların yazacakları kitaplar **muhakkak ki** üniversitelerde okutulurdu.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, **bil ki** tek isteğim, gözlerim hayata kapanırken başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

BSKH-55,30 Onun bizden farkı, bizim ondan farkımız **nedir ki?**

BSKH-55,33 **Düşünüyor musun ki**, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 **Tahmin edebilir misin ki**, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, **o kuvvet ki**, hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BDH-72,1 Zaten sen kimseye **kızamazsın ki**...

3.12.6. “mi, değil mi, yok mu” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

D-14,4 Ona sararmış yüzünü göstermek için geçeceği yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar **yazdın değil mi?**..

D-14,26 Sen sevgiline ne verebilirsin sanki? **Kalbini mi?** Pekâlâ, ikincisine? **Gene mi o?**

D-21,13 “Değirmen geceleri de işliyor, **o gürültüde mi?**”

K-40,25 “Hiç ayrılmayalım, **olmaz mı?**” demek vardı, fakat bu pek geniş manalı ve müphemdi.

V-44,16 “Hep **burada mı** çalar?”

BSKH-55,27 ... siyah elbiseli adam: “**Pek mi** korktun?” diyordu.

BSKH-55,29 Niçin, niçin korkuyorsun? **Senden, yani hayattan büsbütün ayrı bir şey diye mi?**

BSKH-55,31 **Bu dişler yok mu**, bu muntazam dişler, onların arasından, şimdi bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen ne tatlı sözler çıkardı bilsen...

BDH-69,15 Yanına oturmalı, evvela elini yakalamalı, bakışıp gülüşmeli, yarım saat **cilveleşmeliydi, değil mi?**

BDH-69,31 Derhal kendini **feda ediyorsun, değil mi?**

BDH-70,28 Yoksa... yoksa sen **sahiden mi** ağladın?

3.12.7.“bari” ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

D-13,21 Sevgilin **güzel miydi bari?**

3.12.8. Ünlemler ile Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

KŞ-24,3 “Bundan daha yüksekinin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu **iddia edemez ya.**”

K-38,18 “**Olur ya!**” demeyin, iki kırlangıcın ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

BDH-69,22 **Öyle ya**, hep komedi...

BDH-69,39 **Ne müthiş şey be!**

BDH-70,1 Fakat **ne yaman usul be...**

BDH-70,7 Ve sonra kalpsiz herifin biri çıkıp da muhakkak ısrar ederse **kaybedilen bir şey yok ya...**

BDH-70,18 **Görüyorsun ya**, söktüremedin.

BDH-70,18 A canım, ben de **vakit bıraktım mı ya?**

BGH-77,25 Kuvveti de yerindeydi; şu halde sırf bir tesadüf onu böyle, ötekileri **öyle yapmıştı ha?**

BGH-78,8 Ne berbat yağdı **bu be!..**

BGH-78,26 **Hadi be**, ne duruyorsunuz, kaptana gidip et isteyeceğiz.

13.12.9. Pekiştirme Unsurunun Kelime Grubunun Başında Yer Almasıyla Oluşan Kuvvetlendirme Grubu

Türkçe, kuvvetlendirme açısından zengin bir dildir. Kaynaklarda genellikle “pekiştirme” terimiyle ifade edilen bu özellik, Türkçede ses-ek-kelime ilavesi, kelime tekrarı gibi yöntemlerle oluşmaktadır.

“Bazen şahıs zamirleri yalın durumda kendileri ile ilgili isimlerin önünde özellikle onları pekiştirmek için kullanılır:

Biz insanlar nedense hiçbir şeyden memnun olmuyoruz.

Siz anneler, katlandığınız fedakârlıklar dolayısıyla her zaman eli öpülecek insanlarsınız” (Korkmaz,2014: 392).

“Kendi” dönüşlülük zahirinin de cümledeki anlamı pekiştirmesinin yanında “kendi evim, kendi sorunları vb.” kullanımlarda kelime grubunu kuvvetlendirdiği görülmektedir. Muharrem Ergin, bu zamiri şöyle açıklamaktadır: “Bu zamirler asıl şahıs zamirlerinden daha kuvvetli bir ifadeye sahip bulunan, onların mana bakımından daha kuvvetlileri, katmerlileri olan şahıs zamirleridir. Bunlar *asıl*, *öz* mânâlarına gelen isimlerin iyelik eki almış şekillerinden ibarettir. İyelik eki alarak

teklik ve çokluk birinci, ikinci, üçüncü şahısların özlerini, asıllarını, kendilerini ifade eder, böylece zamir olarak şahısları temsil ederler” (Ergin,2004: 272).

İbrahim Delice, pekiştirme edatını

“Bak sen! Sen **ancak** bu yakışıklı delikanlının zebbi kadar boylusun...

Yoktu! dedi, arkadaşlar **illaki** beni istedi... vb. “örnek cümleleri vererek

“Bir sözcüğü, sözcük öbeğini yahut cümleyi çeşitli açılardan tamamlayan, bu biçimbirimlere değişik anlam ilgileri katan sözcük türüdür” (Delice,2012: 198-201) diye açıklarken pekiştirme edatının kelime grubunun sonunda olması gerektiği ile ilgili bir ifade kullanmamıştır ve pekiştirme edatının kelime grubunun başında bulunduğu örneklere yer vermiştir.

Çalışmamızda pekiştirme konusunu, kelime grubu açısından söz dizimine göre cümle ögesinin bünyesinde birlikte bir ifade oluşturmaya göre ele aldık. Pekiştirmenin kuvvetlendirme grubu oluşturabilmesi için tez çalışmalarında genellikle ifadenin sonunda yer alması gereğine dair örnekler verilmiştir. Halbuki bazı durumlarda genellikle edat olmak üzere zamir, zarf ve ünlem türünden sözcüklerin kelime grubunun başında yer almasıyla ifadeyi kuvvetlendirdiği görülmektedir. Biz bu çalışmamızda “edat-zamir-zarf- ünlem + isim unsuru veya kelime grubu” yapısıyla oluşan kelime gruplarını “pekiştirme unsurunun kelime grubunun başında yer almasıyla oluşan kuvvetlendirme grubu” başlığı altında ele almayı uygun gördük ve bu grubun kelime grubu konusunda yapılacak çalışmalarda değerlendirilebileceğini umuyoruz.

Değirmen eserindeki “pekiştirme unsurunun kelime grubunun başında yer almasıyla oluşan kuvvetlendirme grupları” şunlardır:

D-14,32 Siz sevemezsiniz adaşım, **siz şehirde yaşayanlar ve köyde yaşayanlar; _ siz, birisine itaat eden ve birisine emredenler; _ siz, birisinden korkan ve birisini tehdit edenler...**

D-14,35 Bizler: Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan ve kendimizden başka Allah tanımayan **biz Çingene’ler.**

D-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, olduğundan daha büyük, **adeta bir gölge** gibi duruyordu.

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi** için yazdığım bu kitabı ona verdiğim zaman o da benim için sakladığı kalbini verecek...

KŞ-25,24 Geceyi terennüm eden şarkılarım sana **kendi gözlerini**; gün doğuşunu anlatan şarkılarım sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-26,5 Ve genç şair anlıyordu ki, bu **büsbütün başka bir mahluktur**.

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücöklere, **yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni** oluyorlardı.

KŞ-27,13 Belki şiirlerin **bizzat hayat kadar** tesirli ve tatlı yazılmıştı, saf ve iyilikle doluydular; ...

KŞ-31,7 ... **kendi gözlerinden** çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen ince, **adeta bir bıçakla** çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, **yalnız kendisini** dinlemek, **yalnız kendi düşünebileceği gibi** düşünmek istiyordu.

KŞ-31,16 Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız **kendi düşünebileceği gibi** düşünmek istiyordu.

KŞ-33,10 İnsan orada **yalnız renkten renge giren su damlaları ve devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynaşan hoyrat dalgalar** görebilirdi...

KŞ-33,29 Halbuki değişen hiçbir şey değil, **sadece kendi görüşüydü**.

KŞ-33,29 Halbuki değişen hiçbir şey değil, sadece **kendi görüşüydü**.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe **yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde** rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde **yalnız ufuksuz bir merhamet, yeis veya hiddeti** manasız bulan bir rikkat hissetti...

KŞ-35,7 Ey sevgilim, **yalnız benim sevgilim!**

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, **yalnız harikuladeliklerle, _ yalnız insanı saran güzelliklerle** doluydu.

KŞ-36,22 Şu halde **büsbütün** **senin** olmam için bu engelin ortadan kalkması lazım.

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı zaman yere **ancak bir avuç mavimtırak kül** döküldü...

K-39,30 “Ah” dedi, “**tıpkı benim gibi** düşünüyorsun.”

V-43,4 “Büyük... **adeta bir timsah yavrusuna** benzeyen bir çalgı...”

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara **kendi hayatı** hakkında hemen hemen hiçbir şey söylemedi.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler **yalnız bir kişinin önünde** kıvılcımlanacaktır.

V-45,19 Genç kız, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar **yalnız viyolonsel** ile konuşurdu; ve ona, nişanlısından dinlemek istediği şeyleri söyletirdi.

V-45,28 ... **yalnız benim kalbimin tellerinde** nağmeler bulmaya çalış.

V-45,33 Nağmelerimi **yalnız senin sözlerinde** arayacağım.

V-46,15 **Yalnız gülümsemek ve sevişmek** için yaratıldıklarını sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,29 Öyle bir fırtına ki, tasvirini **ancak herkesin kendi muhayyilesi** yapabilir.

V-46,29 Öyle bir fırtına ki, tasvirini ancak herkesin **kendi muhayyilesi** yapabilir.

V-47,26 ... geceleri, **yalnız Afrika’ya mahsus olan parlak ay ışığı** altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

BSKH-52,19 **Yalnız ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen bazı çıtırtılar** vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-53,24 ... göğsünden değil, **yalnız ağzının içinden** gelen hafif bir sesle bana sordu:

BSKH-55,12 Oda, ötekilerin **büsbütün aksine** olarak, çok güzel döşenmişti.

BSKH-55,16 **Aynen içinde bulunduğumuz binanın şeklinde** bir kandil...

BSKH-55,29 Senden, yani hayattan **büsbütün ayrı** bir şey diye mi?

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için **ancak bir insan** kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-57,3 Fakat hiçbir yazımda **bizzat hakikatin** bulunmadığını biliyordum.

BSKH-57,29 Yaklaştırdığım ateşler **yalnız fitili** kızartıyor ve oradan hoş olmayan kokular çıkarıyordu.

BSKH-58,10 Bunun için, **aynen kandilimin şeklinde** bir bina yaptırarak oraya yerleştim.

BSKH-59,2 Ve bunlar, **adeta ses çıkaran bir şetaretle**, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-60,8 Ey her tarafımdan yavaş yavaş çekilen hayat, **yalnız kafama ve gözlerime** birik!

BDH-65,14 Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım bu odada **yalnız onlar** her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,19 O, bana artık **kendi sesim** kadar bildiktir.

BDH-66,21 Onlarla beraber olduğum zaman donuk, ihtirassız, **adeta cinsi hislerimden uzaklaşmış bir adam** oluyorum.

BDH-67,6 Böyle zamanlarımda kadınları **yalnız bir tek hissimle** severim, hatta anamı bile...

BGH-76,35 İnsan bunu **adeta eritilmiş bir maden** zannedecekti.

BGH-76,36 Ve bir tenceredeki kaynar su gibi fıkırdıyor, **aynen onun gibi** buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceğİ şeyin **yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf”** olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BOH-80,12 **Yalnız ağaçlar** değıl, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-81,17 Hem insan **kendi evinde** kaybolur mu?

BOH-82,24 Üzerlerinde **yalnız ezilmiş otlar, ufak yongalar** görülen bir meydan...

BOH-83,36 **Tıpkı o nefer** gibi, dudaklarımızın kenarında acı bir istihza vardı.

BOH-85,19 **Tıpkı şeytan taşlar gibi**...

K-89,2 **Yalnız akşamüzerleri**, yattığı yerde biraz kuru tayınla biraz pekmez yiyor, sonra uyumaya çalışıyordu.

BF-92,35 Süleyman Ağa, **kendi köyünde** olsun, İmamköyü’nde olsun, ona hâlâ yardım eden bir tek kişiydi.

3.13. Derecelendirme Grubu

“En” ve “daha” sözleriyle oluşturulan “en çok”, “daha iyi” gibi yapılar, dil araştırmacılarının ayırdıkları noktalardan biridir. Caner Kerimoğlu, bu konudaki görüş farklılığını şu şekilde açıklamıştır: ‘En çok’, ‘daha güzel’ gibi kelime grupları araştırmacıların çoğu tarafından inceleme konusu yapılmamıştır. Çalışmalarında bu tür söz dizilerini inceleyen dilcilerin bir kısmı bu grupların ‘sıfat tamlaması’ olduğu görüşündedir. Bir kısım dilci ise ‘zarf grubu’ şeklinde yeni bir başlık altında bu grupları inceler” (Kerimoğlu,2006 :110).

Rasim Şimşek de bu gruba, “belirteç öbeği” adını verir ve bu grubu şu şekilde açıklar: “daha güçlü (atlar), en güzel (çiçekler), pek çok (sevmek), en çok (tanıdığımız)...

Bir belirteçle, bunun, anlamını berkittiği önadın ya da başka bir belirtecin oluşturduğu niteleme öbeğine belirteç öbeği denir. Eylem ve eylemsilerle kullanılan belirteçler, öbek oluşturmazlar. Öbek oluşturan belirteçler, yalnızca, önadlarla belirteçlerin anlamını güçlendirenlerdir” (Şimşek,1987: 367).

Türkçede “en” ve “daha” kelimeleri üstünlük zarfı, derecelendirme zarfı olarak kullanılır. Bu zarflar bir sıfatın önüne gelerek sıfatın anlamını derecelendirirler. Bununla birlikte “çok, pek, gayet” gibi zarflar da önüne geldiği sıfatın anlamını derecelendirmiş gibi görünseler de sıfatların anlamlarını pekiştirirler. Bu yüzden birçok araştırmacı bu yapıları sıfat tamlaması olarak kabul etmiştir.

Biz bu çalışmada en ve daha sözleriyle kurulan ve bazı araştırmacıların sıfat tamlaması olarak kabul ettiği “en çok, daha iyi” gibi yapıları derecelendirme grubu olarak değerlendirdik.

Tablo 3.15. Derecelendirme Grubu

Derecelendirme Grubu	
“en” veya “daha”	sıfat
daha	yalnız
en	serin

Değirmen eserindeki derecelendirme grupları şunlardır:

D-14,9 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim **en büyük** maharetimiz nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-14,11 Ondan sonra **en aşağılık** katil bile yaptığı iş için kâfi mazeretler tedarik etmiştir.

D-16,8 Atmaca tabii **en baş**taydı...

D-16,14 Baş, geniş omuzlarının üstünde bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan **daha çevik** değildi...

D-19,25 ‘Bana kolunun yerine kalbini veriyorsun,’ dedim, ‘bir kalp bir koldan **daha** mı **az** değerlidir?’

D-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, olduğundan **daha büyük**, adeta bir gölge gibi duruyordu.

KŞ-24,3 “Bundan **daha yüksek**inin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-24,3 “Bundan daha yüksekinin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim benim eserimden **daha güzel**ini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-24,25 Ve sevgilim benden **daha iyi** yazanları gösteremeyecek.

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat benim seni sevmem için **daha başka** şeyler yazabilmen lazımdır.

KŞ-25,31 Ve bunları herkesten **daha güzel** olarak yazacak kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-26,1 Güzel yazıyorsun ey şair, derin ve azametlisin, fakat Fuzulî **daha derin**, Goethe **daha azametli** değil miydi?

KŞ-27,5 Sokaktan geçtiğin zaman kadınlar pencerelerden eskisinden **daha çok** sarkacaklar, ...

KŞ-28,12 Ve ona **daha fazla** alaka göstermek isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz** kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve **daha birçok**ları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,19 Fakat bu yolda Homeros’un senden **daha coşkun**, Firdavsi’nin **daha usta** olduğunu inkâr edebilir misin?

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça senden **daha aşağı** değildi.

KŞ-31,3 Gökyüzünün **en uzak** yerindeki birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun **en çok** susadığı ve muhtaç olduğu bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,14 Fakat o burada maddi elemelerin **en acılarını** tattı.

KŞ-34,30 Güneş senden **daha sıcak**, gökyüzü **daha geniş**, ilkbahar rüzgârları **daha canayakın** değildir.

KŞ-35,5 Ebediliğe senin kolların arasında süzüleceğim sevgilim ve yüksekte, **en yüksekte** uçacağız.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım, beni seslerin **en canayakını** dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,10 Senden **daha fazla** uzak kalmak istemem ey şair!..

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta **en ufak** bir hücrende bile benden başkasının yer almasına tahammül edebilir miyim?

K-38,15 Fakat biraz sonra erkek bir iki dal ileri geldi, dişi **daha az** çekingen bir hal aldı.

K-39,20 Kanadımızı bir vursak **en hızlı** güvercinden **daha çok** yol alırız.

K-39,21 Halbuki bütün kuşların **en zavallısı** bizmişiz gibi hiç durmadan didiniyoruz.

K-40,13 Gitgide birbirlerine **daha çok** alıştılar.

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının **en manalı** baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı **daha iyi** gördüler.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan **daha kıymetli** bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran bu genç kızın, daima düşünüyormuş gibi gergin duran alnı artık bir kardeş busesi için **en münasip** verdi.

V-45,14 Bu kız aynı zamanda şehrin **en iyi** viyolonsel çalanıydı.

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “senden sonra yaşamak gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, başucunda **en yüksek** sanatkâra, **en güzel** besteyi çalacağım.”

V-47,6 Zencilerin sahilten epey içeride olan köylerinde birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın **en kimsesiz** yerlerindendir...

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine **en büyük** iç genişliğini verirdi.

V-49,37 Sevgilisinin son isteğini yerine getirememekten doğan bir yeisle yayına **daha şiddetle** bastı ve parmakları **daha içten** oynadı.

BSKH-52,25 **En sonra** büsbütün açılarak taş merdivenlerden ağır ağır inen adımlar haline girdiler...

BSKH-53,13 –Ah, bu, dünyada gördüğüm şeylerin belki **en korkuncudur**–.

BSKH-54,35 Her katta, **daha kuvvetsiz** olarak, dudaklarım kımıldardı:

BSKH-55,10 Kulenin **en tepesinde** olduğunu tavandaki camekânlı, küçük kubbeden anlıyordum.

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek gördüklerimin **daha ötesindeki** şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı** bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,31 Fakat bir gün, yağ çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan bu kandillerin biri, **en beklenmedik** zamanda, yavaşça kararverdi.

BSKH-59,30 Ellerimin titremesi arttı, fakat ben baktığım şeyleri **daha sebatlı ve _ ihtizamlı** görmeye başladım.

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, hiçbir sebep olmadan, **en parlak** zamanlarında, böylece sönuverdiler...”

BDH-65,20 Halbuki **en çok** okuduğum bir kitabın **en çok** okuduğum bir satırı bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,22 Yalnız onların böyle **en mahrem** taraflarını bile görebilmek için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-65,26 Kitapları bir kadın gibi sevenler, yalnız bekâr odalarının azabını **daha az** duyarlar.

BDH-66,12 Gayet iyi bilirim ki, **en münevver ve _ zeki** kadın bile, mesela bir “Balzac romanlarının kıymeti” bahsini ancak yirmi dakika dinleyebilir.

BDH-66,14 Halbuki ben, **en güzel** bir kadını bile bir “Balzac romanlarının kıymeti” musahabesine feda edebilirim.

BDH-66,17 Bütün bunlara rağmen kadın gene benim **en zayıf** tarafımdır.

BDH-66,20 Buna mağlup olmak bir hayvanlık, bunu inkâr etmek **daha büyük** bir hayvanlıktır.

BDH-66,23 Ve kadın muvaffakiyetsizliklerimin **en büyük** sebebi de, zannediyorum ki, budur.

BDH-67,7 Her gelişinde boğmaya mecbur olduğum bu hislere gitgide **daha çok** esir oluyorum.

BDH-67,13 Nihayet **daha fazla** duramayarak sokağa fırladım.

BDH-67,25 Akşam üzeriydi ve kadınlar **daha çok** birbirlerine benzemeye başlamışlardı.

BDH-69,18 Ben her zaman **en kısa** yoldan giderim... İşte bu kadar...

BDH-70,6 İhtimal **daha fazla** verenler de vardır.

BDH-70,13 Sen bu usulü **daha ziyade** kırkını geçmiş memurlarla, lise talebesine tatbik edecektin.

BDH-70,14 Onların yürekleri **daha yufkadır**.

BDH-70,23 Bu, on beş yaşında, hatta **daha küçük** bir kız çehresiydi.

BDH-72,7 Hem belki **daha iyi** anlıyorum.

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu birbirine çok benzeyen hikâyeler **en asil** olanlarıdır.

BDH-72,32 Tahmin etmiyorum ki senin bulunduğun yerler buradan **daha aydınlık** olsun.

BDH-73,1 ... bu odanın eşiğine bilmem şimdiye kadar senden **daha temiz** biri ayak bastı mı?

BDH-73,29 Ben **daha uzun** müddet, belki yarım saat, belki **daha fazla**, aynı vaziyette kaldım...

BGH-74,2 Şap Denizi'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine kazanların önü güverteden **daha serin** gelir.

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime çıkarabiliyor, etrafındakileri güldürmese bile sıkıyor, **daha fazla** da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,30 Bir Ermeni'den **daha çok** tebaa değiştirmiş, Yunan veliahdına yatlık, Danimarka hükümetine mektep gemiliği, bir Rus tüccarına posta vapurluğu yapmıştı.

BGH-77,10 Bu öyle bir işti ki, **en sağlam** adamı birkaç senede tamamlardı.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, onlardan **daha az** akıllı olmadığına kanaat getirmişti.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından **daha fena** olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,16 “Fakat o, bir öküzden **daha budaladır!**”

BOH-81,12 **Daha sonraları** babalarımıza yardım etmeye özenir, kaybolan deve torumlarını aramak için **en sık** yerlere dalarlardık.

BOH-81,17 Büyüdükçe ormanın, bizim için **daha başka** şeyler olduğunu da anladık:

BOH-82,19 **En eski**, _ **en büyük** ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, **daha ağır** bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

K-88,4 **En nihayet** hiç kabul etmeyiverdiler:

K-88,14 Koğuşun **en fena** tarafında, aptesliğin yanında yatıyordu.

K-88,27 **Daha fazla** bekleyemeyeceğini anlayınca, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

K-88,31 Ve **daha sabırsızlıkla** beklemeye başladı.

BF-91,5 Bayram namazında İmamköy Camii'ni bastığını ve orada namaz kılanları soyduğunu **en nihayet** itiraf etmişti.

BF-91,9 **En aşağı** yedi sene yiyecekti.

BF-92,12 Bu düşünce ona dayaktan ve hapisten **daha acı** geliyordu.

3.14. Kısaltma Grubu

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören, “Kısalılmış, Kalıplaşmış İfadelere Dayalı Kelime Grupları” başlığı altında kısaltma gruplarını ele alarak şu şekilde açıklamaktadırlar: “Bunlar kelime gruplarının ve cümlelerin kısalması, yıpranması sonucunda ortaya çıkan kelime gruplarıdır. Bazı kısaltma grupları ise kurlsızdır, klişeleşme esasına dayanırlar. Sayıları çok değildir: günaydın, el ele, ileri marş, baş üstüne, baş başa gibi. Bazı kısaltma grupları ise kurallı olup, kendi müstakil adlarıyla adlandırılırlar. Bunlar, kısaltılmış bir isim-fiil veya zarf-fiil gruplarıdır ve hepsinin arkasında zikredilmemiş, düşmüş bir olan veya olarak fiili vardır” (Özkan, Esin, Tören,2001: 571).

“Söz öbekleri ve cümlelerden yıpranma ve eksiltme (ellipsis) yoluyla ortaya çıkan öbeklerdir. Kısaltma öbekleri, herhangi bir söz öbeği veya cümle yapısının kısaltması ve daha sonra da bu yapının örneksenmesi ile yaygınlaşmış, böylece de diğer öbek ve cümlelerin yanı başında birer ayrı yapı halinde gelmişlerdir” (Karaağaç,2011 :175).

“Kelime grupları ve cümlelerden yıpranma veya kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan gruplardır.

Özellikleri:

- a. Bu gruplar genellikle isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil gruplarından kısalmış ve bunların bir kısmı kalıplaşmıştır.
- b. Kısaltma grupları, iki isim unsurundan meydana gelir. Bu grupta ikinci unsur, genellikle bir nitelik ismidir. İkinci unsuru nitelik ismi olmayan kısaltma grupları da vardır.
- c. Kısaltma gruplarının unsurları da kelime grubu olabilir.
- ç. Bu gruplar, söz dizimi içinde isim, sıfat ve zarf görevi yaparlar.
- d. Vurgu ikinci unsur üzerinde bulunur” (Karahana,2008 :79-80).

“Kısaltma gruplarına hangi grupların dâhil edileceği de tartışılmaktadır. Ancak son yıllarda yaklaşma, bulunma, ayrılma, isnat, ilgi, yükleme gruplarını bu başlık altında inceleyen araştırmacıların sayısının arttığı görülmektedir. Eşitlik grubu, vasıta grubu gibi bazı yeni kelime grubu önerileri yapılmıştır. Bazı yazarlar vasıta grubuna eserlerinde yer vermektedir. Ancak eşitlik grubu henüz eserlerde yer verilen gruplardan biri olamamıştır” (Kerimoğlu,2006:110).

Biz bu çalışmamızda “Kısaltma Grupları” başlığı altında “isnat, ilgi, uzaklaşma, bulunma, yaklaşma, vasıta, yükleme” gruplarını ele aldık.

3.14.1. Kalıplaşmaya Elverişli Olan Kısaltma Grubu

3.14.1.1. Yaklaşma Grubu

Tablo 3.16. Yaklaşma Grubu

yaklaşma hâlindeki unsur	isim unsuru
kıyafetine	uygun
köy okuluna	mahsus

Yaklaşma grubu için “datif gurubu” terimini kullanan Muharrem Ergin, grupla ilgili görüşünü şu şekilde dile getirir: “Datif hâlindeki bir unsurla ondan sonra gelen yalın bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur. Datifli unsur da, sonraki unsur da ya tek bir isim veya isim yerini tutan bir kelime gurubu olur” (Ergin, 2004: 394).

Mustafa Özkan, “yönelme grubu” diye adlandırdığı bu grup için şu ifadeleri kullanmıştır: “Bu yapı, yönelme hali eki almış bir isimle, ondan sonra gelen bir isim ya da sıfattan oluşur. Vurgu son unsur üzerindedir: ayağına çabuk, cana yakın, dile kolay, başa belâ, içe dönük, başına buyruk, sözüne sadık, etine dolgun, keyfine düşkün, keyfe keder, aslına uygun, içine kapanık, basına kapalı, evine bağlı, boğazına düşkün, ailesine bağlı, sözüne güvenilir, vatanına âşık vb.” (Özkan, 2004: 195).

Günay Karaağaç, “Yaklaşma Hali Öbeği” diye adlandırdığı yaklaşma grubunu, “Yaklaşma ekli bir ismin bir başka isim ile kurduğu söz öbeğidir. Öbeğin birinci ögesi yaklaşma eki (-a / -e) taşır. Sıfat tamlamasında olduğu gibi bu öbekte de

niteleme vardır. Kuruluş olarak sıfat tamlaması gibidir, burada da, birinci öge, ikinci ögeyi niteleme görevi üstlenmiştir. Hal eki almış olan söz sıfat olarak algılanır.” şeklinde açıklamıştır (Karaağaç,2011: 179).

Değirmen eserindeki yaklaşma grupları şunlardır:

3.14.1.1.1. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelime Olan Yaklaşma Grubu

D-13,2 Yamulmuş duvarlar, **tavana yakın** ufacık pencereler ve kalın kalasların üstünde simsiyah bir çatı...

D-15,1 Bir gün –karların erimeye başladığı mevsimdeydi– bütün çergi, –**otuza yakın** kadın, erkek ve çocuk, dört beygir ve iki defa o kadar da eşek– Edremit tarafına doğru göçüyorduk.

KŞ-25,26 **Dalgalara ait** şiirlerimde dağınık saçlarının tellerine rast gelmiyor musun?

KŞ-26,6 Kadınları hayran eden, çeken şeylerin **buna tesiri** yok.

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, başka bir âleme bakmaktan doğan, **hürmete layık** bir mahmurlukla –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-32,23 ... ve midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği **birbirine zıt** emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde **birbirine muvazi** birçok bıçakların hep beraber hareket ettiklerini hissedirdi.

KŞ-33,30 ... namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha **buna benzer** birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

K-40,16 Hep düşünceleri **birbirine uygundu**.

BSKH-56,17 Senin kadar **hayata bağlı**, bu taş bina kadar sağlam –eliyle camekân kubbeyi işaret etti– ve şu yıldızlar kadar nurlu ve zarifti.

BSKH-57,2 Ve bunlar, **hakikate çok yakın** şeylerdi.

BSKH-60,11 **Deliliğe yakın** bir merakla gözlerimi büsbütün yaklaştırdım ve devam ettim:

BDH-71,1 İçimde **utanmaya benzer** ağır bir şey vardı ve bu sonra **nedamete benzer** bir şey oldu.

BGH-75,20 İçki içmediği ve geveze olmadığı için, kadınların **ona hususi** bir teveccühleri vardı.

3.14.1.1.2. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubu Olan Yaklaşma Grubu

3.14.1.1.2.1. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Yaklaşma Grubu

BSKH-58,5 Silkindim, bunu **kendime bir ihtar** telakki ettim.

BGH-74,14 Zaten çocuğun dilindeki kekemelik, **okumasına engeldi**.

3.14.1.1.2.2. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Yaklaşma Grubu

D-19,25 ‘Bana **kolunun yerine** kalbini veriyorsun,’ dedim, ‘bir kalp bir koldan daha mı az değerlidir?’

KŞ-30,30 Gözlerinde **yaş yerine** alelacayip bir parıltı vardı.

3.14.1.1.2.3. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Yaklaşma Grubu

D-16,1 Aralarında **bir kiloya yakın** buğday toplayarak Atmaca’ya verdiler.

D-17,15 **Etrafındaki şeylere**, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahcup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, **muhtelif milletlere mensup** bir seyyah kafilesi –sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

BGH-76,15 Zaten verdiği yemek de **sade suya bakladan** ibaretti.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu **sade suya bakla** bütün tayfanın canına tak demişti ...

3.14.1.1.2.4. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Yaklaşma Grubu

BDH-70,6 Artık o sizin ustalığınıza, adamın hassaslığına bağlı.

3.14.1.1.2.5. Yaklaşma Hali Eki Almış İsmi Aitlik Grubu Olan Yaklaşma Grubu

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş, yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

3.14.1.2. Uzaklaşma Grubu

Tablo 3.17. Uzaklaşma Grubu

uzaklaşma hâlindeki unsur	isim unsuru (yalın halde veya iyelikli yapıda)
gözden	uzak
bunlardan	bir-i

Uzaklaşma grubu için “ablatif gurubu” terimini kullanan Muharrem Ergin, grupla ilgili görüşünü şu şekilde dile getirir: “Ablatif bir unsurla ondan sonra gelen bir isim unsurunun meydana getirdiği bir kelime gurubudur. Her iki unsur da ya tek bir isim veya isim yerine geçen bir kelime grubu olur: kafadan kontak, doğuştan sakat, yandan çarklı ...misallerinde olduğu gibi” (Ergin, 2004: 394).

“Uzaklaşma ekli bir isim ögesinin başka bir isim ögesi ile kurduğu söz öbeğidir. Bu öbekte birinci öge uzaklaşma eki (-dan / -den / -tan / -ten) taşır. Sıfat tamlamasında olduğu gibi bu öbekte de niteleme vardır. Uzaklaşma hali öbeğinde vurgu, ikinci isim ögesi üzerindedir” (Karaağaç,2011: 181).

“Ablatif grubunda birinci sıradaki isim veya isim muamelesi gören dil birliği ablatif halindedir.İkinci sıradaki isim veya isim yerine kullanılan dil birliği ise iki kategoride bulunabilir.İkinci kısmı yalın halde olan yapılar ve ikinci kısmı iyelik eki almış yapıdakiler. Bazılar-ı, bazı-sı, başka-sı, çok/ğ-u, birkaç-ı, öbür-ü, hangi-si,

nice-si, bir-i vb. sonu sonu iyelikli bazı kelimelerden önce ablatifli unsur yer almadan da ablatif grubunun kullanıldığı görülmektedir. Bu tip kullanışlarda ablatifli unsur manasını bir önceki cümlede veya grupta bırakmış olur” (Açıkgöz ve Yelten,2005: 56).

Çalışmamızda bu yapıdaki ifadeleri, kalıplaşmış kısaltma özelliğinde kabul ederek grup olarak değerlendirmedik.

Değirmen eserindeki uzaklaşma grupları şunlardır:

3.14.1.2.1. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelime Olan Yaklaşma Grubu

D-13,16 Ve mütemadiyen dönen **tahtadan çarklar** gıcırdar, gıcırdar...

D-16,14 Baş, geniş omuzlarının üstünde bir arapatındaki gibi dik dururdu ve bir arapatı **ondan daha çevik** değildi...

D-19,9 “Sen bizim çeribaşımızsın” dedi, “gezdiğin yerler **benden çok**, tecrübelerin fazla, aklın, dirayetin bütün Çingene’lerden üstündür.

D-19,24 Acı acı güldü, ‘Ağam,’ dedi, ‘ben **senden noksanım**, bana sadaka mı veriyorsun?..’

KŞ-24,3 “**Bundan daha yüksek**inin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim benim eserimden daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-24,24 Artık hiç kimse **benden yüksek** değildir; Homeros veya başkası!

KŞ-24,25 Ve sevgilim **benden daha iyi** yazarları gösteremeyecek.

KŞ-24,26 Ancak **herkesten yüksek** şeyler yaratırsam beni seveceğini söylemişti.

KŞ-25,31 Ve bunları **herkesten daha güzel** olarak yazacak kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-27,14 ... fakat söyle, Horatius **senden kat kat** tesirli ve tatlı değil miydi?

KŞ-30,19 Fakat bu yolda Homeros’un **senden daha coşkun**, Firdevsi’nin **daha usta** olduğunu inkâr edebilir misin?

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da seyahatlerini anlatırken güzellik ve ustalıkça **senden daha aşağı** değildi.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında **fildişinden bir Buda heykeline** benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-34,13 ... ve bir sevinci bağlamak, bir elemi ağlamak veya **bulutlardan yüksek** bir fikre ulaşmak için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,30 Güneş **senden daha sıcak**, gökyüzü **daha geniş**, ilkbahar rüzgârları **daha canayakın** değildir.

KŞ-35,11 O gururum ki, **fanilerden birine** meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,19 Sevgilisinin, **sedirlerden birinin** üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-36,12 O bir kadın, **baştan aşağı** bir kadındı...

KŞ-37,20 Kavrulan, şeklini kaybeden bu **ateşten cildi** açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

K-39,19 Aklımız, şu **sabahtan akşama** kadar avaz avaz bağırان bülbülden herhalde üstündür.

K-41,3 Fakat böyle zamanlarda hemen **birinden biri**, bir kahkaha atar ve işi alaya bozardı:

V-47,6 Zencilerin **sahilden epey içeride** olan köylerinde birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika'nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-49,26 **Kulübeden içeri** girince, yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-50,14 Annelerinin **yapraktan eteklerine** sarılan küçük çocuklar bile susmuşlardı.

BSKH-53,16 O kadar zayıf, o kadar **hayattan uzaktı**.

BSKH-55,30 Onun **bizden farkı**, bizim **ondan farkımız** nedir ki?

BSKH-58,1 Fakat ara sıra **bunlardan biri**, hiçbir rüzgâr, hiçbir üfleyen olmadığı halde, yavaşça kararveriyordu.

BSKH-61,16 **Kemikten ibaret** kolunu onları silmek için kaldırırken oda birdenbire karardı.

BDH-66,27 Ama yalnız ve **kadından uzak** kaldığım zamanlar...

BDH-68,11 **Yukarıdan aşağı** bir süzdüm:

BDH-68,30 **Odadan içeri** girip kapıyı kapayınca, hiçbir şey söylemeden, hatta yüz yüze bile bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-70,16 Ve **senden yüz kat** akıllı ve usta adamlar anlattıkları halde, gene beni kandıramıyorlar.

BDH-72,8 Hiçbir şey söyleme, söyleyeceklerini **baştan aşağı** biliyorum.

BDH-72,32 Tahmin etmiyorum ki senin bulunduğun yerler **buradan daha aydınlık** olsun.

BDH-73,1 ... bu odanın eşğine bilmem şimdiye kadar **senden daha temiz** biri ayak bastı mı?

BGH-74,2 Şap Denizi'nde dolaşan gemilerin ateşçilerine kazanların önü **güverteden daha serin** gelir.

BGH-76,1 **Sabahtan akşama** kadar içer ve söverdi.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, **onlardan daha az** akıllı olmadığına kanaat getirmişti.

BGH-78,17 “Fakat o, **senden çok** okumuştur!”

BOH-83,14 Etrafını **ağaçtan duvarların** çevirdiği, **dünyadan uzak** köy değildi bu...

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru yanındaki iki candarmaya bizi göstererek: ‘Sürün bunları **ormandan dışarı!**’ dedi.

K-89,6 **Evlendikten bir ay** sonra askere gitmiş, tezkere aldıktan yirmi gün sonra hapsedilmişti.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris'i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, İdris'i **vakadan bir gün** evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

3.14.1.2.2. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubu Olan Yaklaşma Grubu

3.14.1.2.2.1. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

KŞ-24,3 “Bundan daha yüksekinin bulunduğunu söyleyemez, sevgilim **benim** **eserimden** daha güzelini okuduğunu iddia edemez ya.”

KŞ-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, **olduğundan daha büyük**, adeta bir gölge gibi duruyordu.

KŞ-27,5 Sokaktan geçtiğin zaman kadınlar pencerelerden **eskisinden daha çok** sarkacaklar, ...

BDH-67,37 Dudaklarının kenarlarındaki buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, **on altı yaşlarından** hiç de **fazla** görünmüyordu.

BDH-70,15 **Yarısından çoğu** hep seninkine benzeyen masallarla dolu.

BGH-74,15 **On dört yaşından on sekiz yaşına** kadar yalnız boş gezdi.

BGH-75,2 Uzun seyahatlerin ve karanlık bir istikbalin verdiği tabii bir filozofluk, **haddinden fazla** çalışmanın verdiği lakayt bir dürüstlük ve ahlaklılık, onun hayatını idare ediyordu.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman **şimdi olduklarından daha fena** olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BOH-81,7 Ormanı **evimizden iyi** tanırız, her ağaç bizim kahrımızı **anamızdan çok** çekmiştir.

BOH-84,22 **İçimizden birini** kasabaya, hükümetin bu işlere karışan memuruna yollayıp bekledik.

3.14.1.2.2.2. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

KŞ-31,16 Ayrı, **her şeyden, herkesten** ayrı ve uzak kalmak, yalnız kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak **derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise** giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

V-45,3 Fakat bu gencin, **dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve bir şark kamçısı gibi kıvrılan vücudundan** daha kıymetli bir şeyi vardı:

BSKH-52,28 Doğrulmuş, **korku, merak ve hayretten ibaret** bir halita halinde kaskatı kesilmiştim.

BSKH-55,29 **Senden, yani hayattan** büsbütün ayrı bir şey diye mi?

BDH-66,15 Ve bende, onların asıl bayıldıkları gurur ve teenniden, ağırlıktan eser yoktur.

BF-92,12 Bu düşünce ona dayaktan ve hapisten daha acı geliyordu.

3.14.1.2.2.3. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Uzaklaşma Grubu

D-17,18 Bu kızcağız sakattı adaşım, küçükken sağ kolunu değirmenin çarklarından birine kaptırmıştı.

KŞ-28,18 ... opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

K-38,4 ... derenin bir başından [derenin] bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

V-44,31 Akdeniz'in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-49,5 Ölümün bu kadar yakınında dolaştığından ihtimal ki haberi yoktu.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının yüzlerce sene evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-61,14 İskelet halindeki başının neresinden çıktığına şaşıtım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak odanın bir başından [odanın] bir başına hızlı hızlı yürümeye başladım.

BDH-70,29 Odanın bir başından [odanın] bir başına iki üç kere gidip geldim.

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan **sarmaşık soyundan nebatlar**, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,15 Gürültülü bir kımıldama, bir ses kargaşalığı **ormanın kenarlarından dışarı** dökülüyordu.

BOH-81,2 **Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı** doğru sallanan bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

3.14.1.2.2.4. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Uzaklaşma Grubu

D-13,5 Ve bir köşede birbiri üstüne yığılmış buğday, mısır, çavdar, **her çeşitten ekin** çuvalları.

D-16,25 Ne geçtiğimiz Türkmen köylerindeki al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını **bir andan fazla** üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-19,9 “Sen bizim çeribaşımızsın” dedi, “gezdiğin yerler benden çok, tecrübelerin fazla, aklın, dirayetin **bütün Çingene’lerden üstündür**.”

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları**, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, **kristal pencerelerden dışarı** süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

K-39,19 Aklımız, **su sabahtan akşama kadar avaz avaz bağırان bülbülden** herhalde **üstündür**.

K-39,20 Kanadımızı bir vursak **en hızlı güvercinden daha çok** yol alırız.

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, **şehrin rıhtımında duran gemilerden birine** binerek seyahate çıktılar.

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –iskelet halinde bir vücudun üstüne konmuş– **büyük ve kırmızı bir kafadan ibaretti**.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BDH-68,25 Ve bu küçük an, bana bütün geldiğimiz yoldan uzun görünüyordu.

BGH-75,30 Bir Ermeni'den daha çok tebaa değiştirmiş, Yunan veliahdına yatlık, Danimarka hükümetine mektep gemiliği, bir Rus tüccarına posta vapurluğu yapmıştı.

BGH-76,24 Vardiyayı kendisine teslim eden arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-78,16 “Fakat o, bir öküzden daha budaladır!”

BGH-78,21 Genç ateşçi birdenbire küreği ve süngüyü fırlattı, demir merdivenlerden yukarı tırmanmaya başladı.

BOH-83,7 Gövdesinde o zamandan kalma kurşun yaraları dururdu.

K-87,29 Birbirlerini itip kakalayarak köşeye sinmeye çalışan kazlardan bir tanesini yakaladı.

BF-91,7 Halbuki böyle bir şeyden haberi bile yoktu...

BF-93,31 Gözlerini açtı: “Süleyman Ağa'nın bir şeyden haberi yok...” dedi.

3.14.1.2.2.5. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Sıfat-Fiil Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

K-89,6 Evlendikten bir ay sonra askere gitmiş, tezkere aldıktan yirmi gün sonra hapsedilmişti.

3.14.1.2.2.6. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Yaklaşma Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

BGH-76,15 Zaten verdiği yemek de sade suya bakladan ibaretti.

3.14.1.2.2.7. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi İlgi Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

K-88,28 Görüşme gününde nizamiye kapısına giden bir mahpusa: “Şunu bizim gelip giden köylülerden birine ver!” dedi.

3.14.1.2.2.8. Uzaklaşma Hali Eki Almış İsmi Aitlik Grubu Olan Uzaklaşma Grubu

D-16,32 Çok konuşmaz, konuştuğu zaman da içindekilerden bize bir şey sezdirmezdi.

3.14.1.3. Bulunma Grubu

Tablo 3.18. Bulunma Grubu

bulunma hâlindeki unsur	isim unsuru
yüzde	elli
on dakikada	bir

Bulunma grubu için “lokatif gurubu” terimini kullanan Muharrem Ergin, grup ile ilgili fikrini şu şekilde ifade etmiştir: “Lokatifli bir isim unsuru ile ondan sonra gelen bir isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur. Her iki unsur da ya tek bir isim veya isim yerine geçen bir kelime gurubu olur: geçmişte bugün, dam üstünde saksıya, elde bir, yükte hafif, pahada ağır, işinde usta, üçte iki, dörtte bir, yüzde beş, binde bir...misallerinde olduğu gibi. Bu grupta da vurgu tabîi yine son unsurdadır” (Ergin,2004: 394).

Mustafa Özkan da şöyle açıklamıştır: “Bulunma hali eki almış bir isim unsuru ile ondan sonra gelen bir sıfat ya da isim unsurdan oluşur” (Özkan,2004:195).

Değirmen eserindeki bulunma grupları şunlardır:

3.14.1.3.1. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Tek Kelimedden Oluşan Bulunma Grubu

BSKH-53,17 Ve gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime **boşlukta asılıymış** gibi geliyordu.

BGH-75,18 ... Rusya’ya ruble, Mısır’a esrar götürerek kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını **İskenderiye’de Habeş, _ İstanbul’da Rum, _ Sivastopol’da Rus kadınlarına** yedirirdi.

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara **ayda yirmişer lira** fazla verse, –bunu yapmak onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BOH-82,6 Zaten **yeryüzünde başka bir şeyin** de olabileceğini bilmiyorduk ki memnun olmayalım.

BF-92,31 “Paralar **İmamköyü’nde kahveci Süleyman Ağa’da!**” dedi.

3.14.1.3.2. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Kelime Grubundan Oluşan Bulunma Grubu

3.14.1.3.2.1. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İyelik Grubu Olan Bulunma Grubu

D-15,6 **Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten** başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca’yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, **soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle** ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

KŞ-24,6 **Gözlerinde, erimiş bir madenin oynak parlaklığı** ve _ **yanık yüzünde bir ekmek kabuğunun kırmızımtırak donukluğu** vardı.

KŞ-26,7 Çünkü bu kızın gözleri baktığı şeyleri görüyordu ve **sinirlerinde hissetmek, _ kafasında düşünmek kabiliyeti** vardı...

KŞ-27,29 Ve **gözlerinde, başka bir âleme bakmaktan doğan, hürmete layık bir mahmurlukla** –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-34,24 Bu sefer genç kız, **gözlerinde gurur ve hayretin parıltısı, _ hareketlerinde hasret ve isteğin acelesi** olduğu halde bizzat geldi.

V-49,23 **Elinde viyolonsel ve nota** ile kulübeye koşan erkek, ağlıyordu.

BSKH-53,8 **Sırtında siyah, harap olmuş bir elbise, _ ayağında eskimiş rugan potinler** vardı.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; **haznesinde bir delik, _ boğazında bir sakatlık** yoktu.

BSKH-59,29 Vücudumdaki her yıkılış, **kafamda yeni bir parlaklığa** yol açıyor.

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemle bu masada ve bu kitabın başında ölü bulmuşlar...

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BOH-80,16 Arkamızda büyük bir şehir gerinerek uyanıyor zannediyordum.

BOH-81,10 Biz onun dışında da dünya olduğunu bilmezdik bile.

BOH-84,17 Elimizde baltalar, sopalarla ormana daldık.

BOH-84,25 Hükümetin memuru geç vakit, yanında şirketin bir memuruyla beraber geldi.

K-86,1 Dudu, elinde mektupla hızlı hızlı öğretmenin evine gitti:

3.14.1.3.2.2. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Sıfat Tamlaması Olan Bulunma Grubu

K-40,36 ... ve bu dilde, söylemek istedikleri şeyleri söylemekten utanıyorlardı.

V-46,21 Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını sanıyorlardı.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir sırsıklam olan beyaz gömleğini çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

3.14.1.3.2.3. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İsim Tamlaması Olan Bulunma Grubu

D-13,2 Yamulmuş duvarlar, tavana yakın ufacık pencereler ve kalın kalasların üstünde simsiyah bir çatı...

D-13,10 Halbuki döşemedeki küçük kapağı kaldırınca aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

V-44,23 Fakat ertesi sabah geri dönen adam, onlara **kendi hayatı hakkında hemen hemen hiçbir şey** söylemedi.

BSKH-52,34 Bu, büyük bir baştan –**iskelet halinde bir vücutun** üstüne konmuş– büyük ve kırmızı bir kafadan ibaretti.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat **saçların renginde çillerle** kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-54,15 Ve pencerelerin dışında **siluet halinde ağaçlar**, karışık şekilli dağlar, hayat ve ışık dünyası vardı...

BSKH-55,16 Aynen **içinde bulunduğumuz binanın şeklinde bir kandil**...

BSKH-58,10 Bunun için, aynen **kandilimin şeklinde bir bina** yaptırarak oraya yerleştirdim.

BDH-68,14 Bu küçük, temiz ve **ümidimin üstünde** güzel bir eldi.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, **oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri** olduğu da söylenebilir.

BOH-85,26 Orman **dev büyüklüğünde bir çocuk** gibi mışıl mışıl uyuyordu ve bu sesler onun nefesleriydi.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini değiştirteceğini, **koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere** geçeceğini söylüyordu.

BF-93,9 **Beyaz, gür kaşların altında**, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

3.14.1.3.2.4. Bulunma Hali Eki Almış İsmi Bağlama Grubu Olan Bulunma Grubu

KŞ-26,3 Söyle, **ihтираs ve çılgınlıkta** Shakespeare’i, **istihza ve ıstırapta** Dante’yi geçebilir misin?

3.14.1.3.2.5. Bulunma Hali Eki Almış İsmi İsim-Fiil Grubu Olan Bulunma Grubu

V-46,14 Heyhat, saadet dedikleri el, **insanları okşamakta** pek hasistir.

3.14.1.4. Yükleme Grubu

Tablo 3.19. Yükleme Grubu

yükleme hâlindeki unsur	isim unsuru
işini	ihmal
ödevi	kontrol

Muharrem Ergin, yükleme grubu için “akkuzatif gurubu” terimini kullanarak grup ile ilgili fikrini şu şekilde açıklamıştır: “Akkuzatifli bir isim unsuru ile onun arkasından gelen bir isim unsurundan kurulur. Akkuzatif gurubu, partisip gurubu veya fiil gurubunun kısaltmış, yardımcı fiili düşmüş şeklidir. Onun için akkuzatif grubu da bir kısaltma grubu sayılabilir” (Ergin,2004: 397).

Bu grup için “yapma hali öbeği” terimini kullanan Günay Karaağaç’a göre, yükleme grubunun ikinci sıradaki ögesi, genellikle başka dillerden Türkçeye geçmiş sözlerdir: Yardımcı fiil kullanılmadan kurulan yapma hali öbeği, diğer söz öbeklerinde de görüldüğü gibi, kalıplaşmış başka söz öbeklerinden ayrı bir yapıya sahiptir: çocuğu terbiye, musluğu kontrol, sürüyü satış, parayı teslim, geleceği merak, suçunu inkar...Yapma hali öbeğinde vurgu, ikinci isim öbeği üzerindedir (Karaağaç,2011: 178-179).

Değirmen eserinde tespit edilen yükleme grubu:

BGH-79,4 Tabanca elinde, **kaptanı müdafaaya** hazırlanan lostromo, onu söylenerek cebine koydu; ...

3.14.1.5. Vasıta Grubu

Tablo 3.20. Vasıta Grubu

vasıta hâlinde isim unsuru	isim unsuru
ılık suyla	duş
kötülükle	dolu

Bu grup için “vasıta hali öbeği” terimini kullanan Günay Karaağaç'a göre vasıta grubu: “Vasıta eki veya edatı almış bir isim ögesinin bir başka isim ögesi

kurduğu söz öbeğidir. Bu öbekte, birinci öge, vasıta edatı ya da vasıta eli (-la / -le) taşır. Sıfat tamlamasında olduğu gibi bu öbekte de niteleme vardır. çuvalla(ile) para, trenle(ile) yolculuk, baba parasıyla hovardalık...” (Karaağaç,2011: 181).

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli ise, "Vasıta eki almış bir isim ile bir başka ismin ya da sıfatın oluşturduğu kelime grubudur. Bu grup cümlede sıfat ve zarf olarak kullanılır. Grubun vurgusu ikinci unsurun üzerindedir" diye açıklamışlardır (Özkan ve Sevinçli,2008 :88).

Değirmen eserindeki vasıta grupları şunlardır:

D-17,15 Etrafındaki şeylere, **kendisiyle alışverişi** yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

KŞ-27,13 Belki şiirlerin bizzat hayat kadar tesirli ve tatlı yazılmıştı, **saf ve iyilikle doluydular**; ...

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu** olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, yalnız **harikuladeliklerle**, yalnız **insanı saran güzelliklerle doluydu**.

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, **kanla bulaşık** olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla tedaviye** çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

BSKH-52,36 Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat **saçların renginde çillerle kaplı** bir deri görünüyordu.

BSKH-53,14 Bu da **aynı kırmızı çilli, çürük beyaz deriyle kaplıydı**...

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için **dış dünya ile bağlarımı** azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BDH-70,15 Yarısından çoğu hep **seninkine benzeyen masallarla dolu**.

K-87,34 Hüsnü'nün eline de **ufak bir çömlekle pekmez** verdi.

3.14.1.6. İsnat Grubu

Tablo 3.21. İsnat Grubu

iyelik ekli/yalın hâldeki unsur	isim unsuru
yürek	taş
alnı	açık

Muharrem Ergin’e göre, “İsnat gurubu biri diğerine isnat edilen iki isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur. İsnat grubu umumiyetle bir partisip gurubunun kısaltmış gibidir. Onun için bunları kısaltma gurupları saymak da mümkündür. Gerçekten bütün isnat guruplarının arkasında, zikredilmemiş, düşmüş bir olan veya olarak (zarf olanlarda) kelimesi var gibidir. Onun içindir ki isnat unsuru hâl ekleri de taşıyabilir, çekimli de olabilir: gözü yukarıda, ucu demirden, geçimi yolunda misallerinde olduğu gibi” (Ergin,2004: 392-393).

Tahsin Banguoğlu, isnat grubunu “isim öbekleri” başlığı altında şu şekilde açıklamıştır: “Bir türlü sıfat takımı saydığımız birleşikler de bu tertiptedir. Bu iyelik eki almış adlara gelen sıfatlar yerine, çekim hallerinde adlar getirerek de isim öbekleri kurarız” (Banguoğlu,1986:).

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli ise, “İsnat grubu, biri diğerine isnat edilen iki isim unsurundan meydana gelir. Bunlar, ters çevrilmiş bir sıfat tamlaması görünüşündedirler. İsnat grubunda, isnat edilen unsur, kendisine isnat olunan sonra gelir. Kendisine isnat olunan unsur genellikle iyelik eki almış olur, bazen yalın halde de bulunabilir. Grubun vurgusu ikinci unsur üzerindedir: baş açık, baş aşağı, ayak yalın, gözler yaşlı, yürek taş, alnı açık, sohbeti tatlı gibi.” diyerek görüşlerini ifade ederler (Özkan ve Sevinçli,2008: 87).

Değirmen eserindeki isnat grupları şunlardır:

D-15,16 **Suyu bol** bir çay küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-16,12 Uzun, sivri, **ucu biraz aşağı kıvrık** burnu...

D-18,12 Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen yabani kuş, **kanadı kırık** bir çulluğun, şikâri oldu.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek, **iki tarafı mermer direkli** bir kapıdan evine girdi.

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, **tepeleri çıplak** filozoflar, eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak ona Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten bahsettiler.

BSKH-52,1 ... ve böylece kule gibi bir parça daha uzanarak **üzeri camekânlı** bir kubbeye bitiyordu.

BSKH-54,33 ... **kapıları yarı açık** boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen **sayısı bellisiz** kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-58,7 **Yağları çok, _ fitilleri kusursuz** ve **her şeyleri tamam** olan kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,31 Fakat bir gün, **yağı çok, _ fitili yolunda, _ haznesi sağlam** olan bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,35 Ve ben, **dört beş tanesi bir arada** birçok kandiller daha gördüm.

BSKH-61,1 ... **yağları çok, _ fitilleri mükemmel, _ hazneleri kusursuz** olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BDH-65,16 Mesela, masanın kenarındaki **ucu kırık** mermer tütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-67,36 **Yakası ve kolları siyah kadifeli** düz bir mantosu vardı.

BDH-69,6 ... **yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde**, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-70,10 Karşısına geçip **ellerim pantolonun cebinde** biraz durdum.

BOH-82,36 Fakat bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi **eli böğründe** bırakmak revayihak mıydı?

BOH-84,35 **Gözleri kapalı**, karşılarında duranların hepsine saldırdılar.

K-86,17 Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardiyanla müdüre vererek yerini değiştireceğini, koğuşun baş taraflarında, **biti az**, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

3.14.1.7. İlgi Grubu

Tablo 3.22. İlgi Grubu

ilgi hâlindeki unsur	yalın hâlde ve iyelik eki düşmüş isim unsuru
bizim	ev
senin	kazak

Muharrem Ergin, ilgi grubu için “genitif gurubu” terimini kullanarak grup ile ilgili fikrini şu şekilde açıklamıştır: “Genitif eki ile birbirine bağlanan iki isim unsurunun meydana getirdiği kelime gurubudur. Genitifli unsur önce, onun bağlandığı yalın isim sonra gelir. Gurubun mânâsı genitifin ilgi fonksiyonuna dayanır. Gurup, iyelik eki düşmüş bir iyelik grubu gibidir: bizim kız, senin ev, benim at... misallerinde olduğu gibi” (Ergin,2004: 393).

Mustafa Özkan, bu konu hakkındaki fikrini şu şekilde açıklamıştır: “İlgi eki almış bir isimle başka bir ismin oluşturduğu kelime grubudur. Kısalmaya uğramış bir isim tamlaması yapısındadır. Belirli isim tamlamasının tamlanan kısmındaki iyelik eki yıpranmaya uğrayarak düşmüştür: Bizim ev, sizin çocuk, Ayşe Teyze’nin Hasan gibi” (Özkan,2004: 197).

Günay Karaağaç, bu grubu kısaltma grubu başlığı altında almakla birlikte kısaltma gruplarına tam olarak dahil etmez: “İlişkilendirme öbeklerinin ve isim tamlamasının temel halidir. Çekimlik bir öbektir. Kısaltma öbeklerinden değildir. Bugün yalnızca zamir, özel ad ve iyelikli sözlerle yapılabilen bir ilişkilendirme öbeğidir. Bu hal, varlığın, bir kişi ile veya başka bir varlıkla ilişkisi olduğu ifade eden haldir” (Karaağaç,2011: 177).

Değirmen eserindeki ilgi grupları şunlardır:

K-38,21 **Bizim kırlangıçların** ikisi de antika mahluklardı, yani öteki kırlangıçlara benzemiyorlardı.

BDH-69,36 **Bizim memleketin** büyük muharrirleri her gün yenisini yazıyorlar.

BOH-82,25 Sonra bu yara, işleyerek, büyüyerek **bizim köyün** baltalıklarına kadar dayandı.

BOH-83,30 Bir sabah, **bizim koruya** baltacıların girdiği haberi köyü dolaştı.

K-88,28 Görüşme gününde nizamiye kapısına giden bir mahpusa: “Şunu **bizim gelip giden köylülerden** birine ver!” dedi.

3.14.2. Kalıplaşmaya Elverişli Olmayan Kısaltma Grubu

Bu kısaltma grubu da yine çoğunlukla bir sıfat-fiil, zarf-fiil grubunun kısılması, yıpranmasından ortaya çıkan ama diğerleri gibi belirli bir kurala bağlı olmayan bir kelime grubudur.

Çalışmamızda tek sözcük olmakla beraber söz dizimi açısından bir öge içerisinde yer alması gerektiğini düşündüğümüz, genellikle zarf-fiil grubunun kısılması ile ortaya çıkan ifadeleri de bu başlık altında değerlendirmeyi uygun gördük.

Değirmen eserindeki kalıplaşmaya elverişli olmayan kısaltma grupları şunlardır:

D-16,12 Uzun, sivri, ucu **biraz aşağı** kıvrık burnu...

D-16,22 Geceleri **tek başına** bir ağacın dibine çekilirdi.

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak **istek dolu** gözlerle bakmıştı.

D-18,17 Atmaca hiç kimseyle konuşmuyor, düğünlere gitmiyor, zeytinlerin altında **tek başına** çalışıyordu.

D-21,4 Sanki serseri bir rüzgâr kafalarımızdan her düşüncüyü silip süpürüyor, bizi **şaşkın ve meyus** buralarda bırakıyordu.

D-22,29 Ve o, lambanın sönük ışığında, **olduğundan daha büyük**, adeta bir gölge gibi duruyordu.

KŞ-26,31 Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların **yeis dolu** şikâyetlerini dinledi.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin **bir tek** elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-33,36 Fakat o, böylece ahmaklık ve aciz isimli mahluklarla, **bunların çocukları**, küstahlık ve riya adlı iki zavallıyı tanımış oldu.

K-39,32 Zaten seni burada **tek başına** görünce benim gibi düşündüğünü anlamıştım.

V-42,15 Golf pantolonlarının altına çoraplarını tekrar giymeye vakit bulamayarak **hep birden** oraya koştular.

BSKH-53,9 İnsan onu, **bir cenaze dönüşünden sonra hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış** sanabilirdi.

BSKH-55,14 **Tam** camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin **sebepsiz yere** niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,23 Ve **sebepsiz yere** sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, kenarlarını süsleyen **göz alıcı** ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, o kadar **hayat dolu**ydü ki, yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, onun ömrünü kısaltmak olurdu.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri **sebepsiz yere** ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-60,36 “Bir gün” dedi, “onu elinde kalemiyle bu masada ve bu kitabın başında **ölü** bulmuşlar...

BSKH-61,1 ... yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve **sebepsiz yere** söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BDH-68,32 ... **yarı kucağımda** ve yarı sürükleyerek duvar kenarındaki kanapeye götürdüm.

BDH-68,34 **Gözlerim sımsıkı kapalı**, onu rastgele öpmeye başladım.

BDH-69,17 Yook yavrum, ben **iş güç sahibi** adamım, ...

BDH-70,24 **Şikâyet dolu** bir sesle, dudakları titreyerek sordu:

BDH-72,4 Koy başını göğsüme, böylece, **ellerin avuçlarımın içinde** bana anlat.

BDH-72,15 Ve ben, **öne doğru eğilmiş, yüzüm onun sarı saçlarına karışmış**, kulağına yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BGH-74,22 İhtimal, **deniz kenarı** bir şehirde olmaları, gemilere girmesine sebep oldu.

BGH-75,32 Ve **şimdiki sahibi** İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-77,4 Kabarık ve kırmızı pazılarından **birbiri arkasına** beyaz damlalar yuvarlanıyordu.

BGH-79,4 **Tabanca elinde**, kaptanı müdafaaya hazırlanan lostromo, onu söylenerek cebine koydu; ...

BOH-81,23 Küçük, dermansız gözleri **yaş doluydu**.

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden ormanın öbür ucunda **birbiri arkasına** devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yaşandığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, önünde bilmeden ürperdiğimiz, ceddimizmiş gibi çekindiğimiz ihtiyar gövdeler **birbiri arkasına** devriliyor, çıplak meydanlar gündün artıyordu.

BOH-82,26 Biz buraya yabancı bir baltanın girmemesi için **hep birden** karşı koyduk.

BOH-82,34 Şirket bize, bu ormanları **son sistem** işleteceğim, dedi.

BOH-83,14 **Biz ihtiyarlar**, onu tanımakta güçlük çekiyorduk.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, **hep birden** uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,16 Bu acı, gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları **hep birden** bir kurt sürüsü haline koymaya kâfi geldi.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, hiçbir işaret almadan, hiç kavilleşmeden, sanki **bir elden** idare ediliyormuş gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

K-89,1 **Gözleri, avuç içi kadar mavi göğe dikilmiş**, yattı.

BF-91,2 İki candarma İdris'i **aralarına almış** götürüyorlardı.

3.15. Fiilimsi Grupları

“Kelime grupları içinde cümleye yakın ama bir cümle hükmü taşımayan kelime gruplarıdır. Grubu meydana getiren birim sonda fiil tabanlı kelimeyi fiil ismi (mastar) yapan, partisip ve gerundium ekleri getirilerek yapılan esas kısım ile bu fiil haline bağlanabilen ve her biri cümle birimleri fonksiyonunda olan yardımcı kısım veya kısımlardan kurulur” (Açıkgöz ve Yelten,2005: 63).

“Cümlelerin isimleştirildiği öbeklerdir. Genelleşmiş sözlük birimi ile nitelendirilerek veya ilişkilendirilerek özellenmiş söz öbeklerinin bir varlığın adı olmaları gibi, cümleler de yüklemelerinin bildirdiği olayların adlarıdır” (Karaağaç,2011: 167).

3.15.1. İsim-Fiil Grubu

Tablo 3.23. İsim-Fiil Grubu

kelime veya kelimeler (fiilin gerektirdiği unsurlar)	fiil+ isim-fiil ekleri (-ma/-me, -ış/-iş/-uş/-üş, -mak/-mek)
üniversiteye	giriş
eve doğru	gitmek

Mustafa Özkan, Osman Esin ve Hatice Tören’e göre isim-fiil grubu, “Bir isim fiil ile ona bağlı unsur / unsurlardan oluşan kelime grubuna denir. İsim fiil grubu genellikle hareket ismi yapan -mak / -mek ekli fiilimsilerle kurulur. Bunun yanında -ma / -me, -ış / -iş ekleri ile türetilmiş hareket isimleriyle de isim fiil grubu meydana getirilebilir. İsim fiil, grubun ana unsuru olup grupta yüklem görevi yapar ve isim fiilin anlamı özne, nesne, zarf ve tamlayıcılarla tamamlanır. Grubun vurgusu isim-fiilden önceki unsur üzerindedir” (Özkan ve Sevinçli, 2008: 65).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten, “Mastar Grubu” terimini kullandıkları isim- fiil grubunu, “Türkçede mastar grubu fiil isimleri üzerine kurulan bir kelime grubudur. Fiil isimleri daima sonda, fiile bağlanan yardımcı birimler ise fiil isminin önünde yer alır” olarak açıklarlar. (Açıkgöz ve Yelten,2005: 63).

Değirmen eserindeki isim-fiil grupları şunlardır:

3.15.1.1. "-mak/-mek" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları

D-13,19 Ben çok eskiden böyle bir değirmen görmüştüm adaşım, ama **bir daha görmek** istemem.

D-14,1 **Bir kadını öpmek** hoş şeydir, hele adam genç olursa...

D-14,4 **Ona sararmış yüzünü göstermek** için geçeceği yolda bekledin, ona uzun ve acındırıcı mektuplar yazdın değil mi?..

D-14,7 Fakat herhalde **ikinci bir aşka atlamak**, senin için o kadar güç olmamıştır.

D-14,9 İnsan evvela kendi kendisinden utanır gibi olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz nefsimizden **beraat kararı almaktır**.

D-14,15 Peki ama, bu sevmek midir be adaşım, **bir kadını öpmek**, _ onu istemek sevmek midir?..

D-14,19 **Bir bıçak alarak kolundaki ve bacağındaki adalelere saplamak ve böylece bir nehre atılarak yüzmek** elinden geliyor mu?

D-14,21 **Bir şehrin adamlarını öldürmek** cesareti sende var mı?

D-15,25 **Burada çergilemek** hiç de fena değildi.

D-16,5 Kadınlar **taze söğütlerden yaptıkları sepetleri yakın köylerde satmakta** güçlük çekmiyorlardı.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –**oradaki kıvılcımları söndürmek** ister gibi– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne **tef çalmak**, ne de **parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak** elinden gelirdi...

D-18,1 **Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak** hakkının kendisinde olmadığını biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırmak, konuşmak yahut **yerlere atılıp ağlamak** istediğimizi hissederdik...

D-19,7 **Bu سوالin cevabını bulmak** ister gibi gözlerini yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, ‘düşün ki, her karşına çıktığımda senden utanacağım, başım yerde olacak, **beni böyle zelil etmek** ister misin?

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana içinden geldiği gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: **‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’** demek isterse, ben ne yaparım?

D-22,34 O dudaklar ki, **bir şey söylemek** ister gibi kıpırdıyorlardı ve kenarları ağlayacak gibi aşağıya çekiliyordu.

D-23,23 Atmaca yerinden fırlayan ve **“iş işten geçti”** demek isteyen gözlerle bize doğru geliyordu.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek**, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, senin kollarına yaslanan ve çiçekler kadar güzel kokan bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, **yoruluncaya kadar öpüşmek** hoş şeydir...

D-23,21 Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, _ bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek**, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-25,16 Fakat güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan bir genç kız vardı ki **bunlara istihfafla dudaklarını bükme** acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-26,11 Ben de **onu üfleyip çoğaltmak**, _ orada bir yangın yapmak ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, **ayın nehre avuç avuç serptiği gümüş kırıntılarını toplamak** için, suyun üstünde sıçıyorlardı.

KŞ-27,15 Vergilius, **ilahi Vergilius kadar temiz ve hayır isteyen olmak** elinden geliyor mu?

KŞ-27,22 **Kendisini tutmak** isteyerek, beyaz dişlerini mor kadife yastıklara geçirdi...

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, **başka bir âleme bakmaktan** doğan, hürmete layık bir mahmurlukla –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –**kendilerinin**

buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefî hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –**ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak** için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve **ona daha fazla alaka göstermek** isteyerek önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak** için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve **karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek** için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, yüzyıllardan beri sahipsiz duran sanatkârlık tacı **senin başını süslemek** için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,5 Ve hükümdarlar, **sana bitip tükenmez şereflerin erguvan renkli maşlahını giydirmek** için saraylarının geniş bahçelerinde muhteşem ziyafetler hazırlayacaklardır.

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak** ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,12 **Oraya koşmak** ister gibi atılırken, üzerlerindeki gözyaşı hâlâ kurumayan yastıklara düştü.

KŞ-31,16 **Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak, _ yalnız kendisini dinlemek, _ yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek** istiyordu.

KŞ-32,11 ... ve onlar, **her nefes alışında ağzına, burnuna dolmak** isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-32,18 Ara sıra **bir hurma ağacı aramak** ve **su tulumunu doldurmak** için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,23 ... ve **midesinin dimağına kalkıp ilerlemek, _ uzuvlarına böylece uzanıp kalmak** için verdiği birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,26 Fakat o bunların bağırımlarını susturduktan sonra yine **çöle, büyüklük ve tenhalık ülkesine dönmekte** acele ederdi.

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, **namuslu olabilmek** için başkalarının namusuna dil uzatmanın, **kirlenmeden yükselebilmek** için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,5 İşte genç şair **şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak** için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,13 ... ve **bir sevinci bağırmak, _ bir elemi ağlamak** veya **bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak** için durmadan kımıldayan satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,20 **Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek** için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar **hep sana koşmak** için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, **içindekileri anlatmak** için acele ediyor.

KŞ-35,11 O gururum ki, fanilerden birine meyli olduğu için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi **sana bunları söylemekte** bir haz buluyor.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının içindeki herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak** istiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,34 Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri hasretin ne hallere koyduğundan bahseden satırlarım, beni **seslerin en canayakınını dinlemekten** alıkoydu.

KŞ-36,5 O zaman boğuk ve **yeisini örtmek** isteyen bir sesle tekrar başladı:

KŞ-36,10 **Senden daha fazla uzak kalmak** istemem ey şair!..

KŞ-36,23 Ve sen **benim için yazdığın bu kitabı yine benim için yok etmekte** eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

K-38,14 (İki kişi birbirlerini yeni tanıdıkları zaman **havadan sudan bahsetmek** âdettir.)

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine cevap olmayan bu lafı beklememekle** beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-40,11 Eğer kırlangıçlarda **kitap yazmak** âdet olsaydı, bunların yazacakları kitaplar muhakkak ki üniversitelerde okutulurdu.

K-40,18 ... **Bir gün gelip ayrılmak** korkusu.

K-40,22 İçlerinde bu ayrılık korkusu büyüdükçe **bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek** için düşünmeye başladılar.

K-40,25 “**Hiç ayrılmayalım, olmaz mı?**” demek vardı, fakat bu pek geniş manalı ve müphemdi.

K-40,31 ... ve: “**Birbirimizden nasıl ayrılacağız?**” demek isterlerdi.

K-40,36 ... ve **bu dilde, söylemek istedikleri şeyleri söylemekten** utanıyorlardı.

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dişi **söylemek istediği şeyleri gözleriyle anlatmak** istedi.

K-41,15 “**Senden hiç ayrılmak** istemiyorum...” demek üzereydi ki, buvvv diye soğuk bir rüzgâr esti...

K-41,15 “**Senden hiç ayrılmak istemiyorum...**” demek üzereydi ki, buvvv diye soğuk bir rüzgâr esti...

K-41,20 ... artık **yuva kurmak** zamanının geçtiğini, sonbaharın geldiğini, ayrılacaklarını anladılar.

V-42,5 Kabile reisi, **yirmi seneden beri Afrika’nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek** için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde **istirahat etmek**teydiler ki, köyü dolaşmaya çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki **cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak** için buraya gelen birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “**vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek** için kendisine göre bir plan yapan onu sabırla tatbik eden bir açıkgözdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,26 Ve ben **başka yere gitmek** istemem” dedi.

V-44,27 Seyyahlar **yollarına devam etmek** için bu garip münzeviyi terk ettiler.

V-45,1 Ve zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan kumral bıyıkları **genç kızların minimini kalplerini gıcıklamaktan** geri kalmazdı.

V-45,19 Genç kız, nişanlısıyla beraber olmadığı zamanlar yalnız viyolonselile konuşurdu; ve ona, **nişanlısından dinlemek** istediği şeyleri söyletirdi.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, **gözlerim hayata kapanırken başucumda bir viyolonsel dinlemektir**; bunu bana vaat ediyor musun?

V-46,7 “Evet” diye cevap verdi, “**senden sonra yaşamak** gibi bir ceza bana mukadderse, kahverengi gözlerinin üstüne yemin ederim ki, ...

V-46,12 **Söylediklerini tekit etmek** isteyen dudaklar birleşti.

V-46,14 Heyhat, saadet dedikleri el, **insanları okşamakta** pek hasistir.

V-46,15 Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan bu gençler de **o elin mukadder tokadını** yemekte geç kalmadılar.

V-46,18 **Bahtiyarlıklarını bulundukları yerde hapsetmek** istemediler.

V-46,19 **Onu her tarafa gösterebilmek** için, bir gün, şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek seyahate ıktılar.

V-46,21 Gezdikleri yerde her gördükleri şeyin **kendilerini sevindirmek** için yaratıldığını sanıyorlardı.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan** başka yapılacak şey yoktur.

V-47,31 O zaman, **bu kısa müddette kadına saadet verebilmek** için çareler düşündü, aklına viyolonsel geldi.

V-48,3 Seni bir zamanlar **bunu çalmaktan** menettiğim için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-49,6 Genç adam **onun son istediğini yerine getirememekten** korkuyordu:

V-49,11 **Notayı istemek** imkânsızdı.

V-49,12 Bu, **hastaya ömrünün sonuna geldiğini belli etmek** olacaktı.

V-49,34 “**Sonbahar şarkısı**”nı ona duyurmak istiyordu.

V-şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,2 **Onun kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek** için hırsla çalıyordu.

V-50,5 “İşitmiyor musun, bak, ne kadar aşkla çalışıyorum, ne kadar güzel çalışıyorum, işitmiyor musun?” demek istiyordu.

V-50,22 İşte bu genç adam, sağlığında dinletemediği parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,5 Gecenin yaklaştığını gören tabiat, serin bir nefes almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,13 Vaktin daha erken olduğunu düşünerek bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-51,21 Ve onların arasında nasılsa kalmış olan beyaz bir kasımpatı, buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-52,7 Binanın niçin bu şekilde yapıldığını ve sonra hangi cehennem nefesinin buralarda estiğini kestirmek imkânsızdı.

BSKH-53,30 Dediklerini yapmamak mümkün değildi, parmaklarını omuzuma batırarak çekiyor ve acıtıyor, acıtıyordu...

BSKH-54,6 ... ayaklarımı daracık basamaklar üzerinde, ona yetiştirmek için, çabuk çabuk hareket ettiriyordu.

BSKH-55,7 Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı zaman, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dışleri görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-56,5 ... ve bu iskelet bize o kadar yakındır ki, ondan korkmak için ancak bir insan kadar kör ve düşüncesiz olmalıdır.

BSKH-56,13 Verecek cevap bulamamaktan doğan bir ürkeklikle sordum:

BSKH-56,24 Ne demek istediğini anlamayarak yüzüne baktım.

BSKH-57,6 Halbuki ben, kulaklara bilmedikleri şeyleri söylemek, _ göz hudutlarının arkasına geçmek istiyordum.

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, ‘açık bıraktığımız şeyleri görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-57,13 Sakladığımız hakikatleri nasıl bir cesaretle anlatmak istiyorsun?..

BSKH-57,27 **Benim farkına varamadığım bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak** istedim...

BSKH-58,25 **Beraber yanmak** için yapılmış iki tane kandil vardı.

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, **etrafa dağıttıkları aydınlığın ayrı yerlerden geldiğine ihtimal vermek** mümkün değildi...

BSKH-58,33 **Titrek bir ışıkla yas tutmak** isteyen diğeri ise, **onun arkasında gitmekte** gecikmedi.

BSKH-59,16 Ve alevi o kadar beyaz, o kadar hayat doluydu ki, **yanacağı müddeti sonsuzlukla ifade etmek, _ onun ömrünü kısaltmak** olurdu.

BSKH-59,28 **İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak** lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-59,28 **İsteklerime varabilmek** için dış dünya ile bağlarımı azaltmak lazım geldiğini seziyordum.

BSKH-60,3 **Yazdığım yazıları seçmekte** güçlük çeken gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, **birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek** üzereyim.

BSKH-60,25 Lakin artık **bir hakikat dünyasını görmek** üzere olduğum muhakkak.

BSKH-61,8 Orada, **yarım kalmış bir şikâyeteye devam etmek** istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,16 Kemikten ibaret kolunu **onları silmek** için kaldırırken oda birdenbire karardı.

BDH-65,4 ... ve ben caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak **orayı nefesimle eritmek, _ ta toprağa kadar bir delik açmak** isterim.

BDH-65,6 Evin kapısını her akşamki gibi **anahtarla açmak**, sonra kapamak, **karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, _ merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak**, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin kaçınıcı ayaktan sonra geldiğini gayet iyi bilirdim– **nihayet odama girmek**...

BDH-65,6 Evin kapısını her akşamki gibi **anahtarla açmak**, sonra **kapamak**, ...

BDH-65,11 **Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, _ pencerenin camlarını kırarak içeri girmek** ihtirasını duyarım.

BDH-65,22 Yalnız **onların böyle en mahrem taraflarını bile görebilmek** için uzun bir beraberlik lazımdır.

BDH-66,20 **Buna mağlup olmak** bir hayvanlık, **bunu inkâr etmek** daha büyük bir hayvanlıktır.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, **içimde kabarmak** isteyen bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,35 O zaman **genç, ihtiyar, güzel, çirkin, herhalde bir kadına malik olmak**, benim için **su içmek** gibi bir şeydir.

BDH-67,2 Hatta **bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak** için muhayyilemde kabaran kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,18 ... bacaklara indiğim zaman tıkanıldığımı, boğulur gibi olduğumu, **avaz avaz bağırmak** istediğimi hissediyordum.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek** isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,8 **Bundan istifade etmek** için kolumu gevşettim.

BDH-68,20 **Sakin olmak** için bir elimle merdiven tırabzanlarına sarıldım, öbürüyle de boyunbağımı sımsıkı yakaladım.

BDH-68,36 Sonra kollarını yakalayarak **yüzünü, çenesini ve dudaklarını öpmek** istedim.

BDH-69,12 Sahiden anlamıyorum **ne demek** istiyorsun?..

BDH-69,23 Söyle, **ne yapmak** istiyorsun bir komediyle?

BDH-71,12 **Her şeyi tamir etmek** istiyor, fakat **rabitasız birçok laflar söylemekten** başka bir şey yapamıyordum.

BDH-71,35 Sen **kendine dönmek** için bir işarete bakıyormuşsun.

BDH-72,26 Ve **ihtiyar kanepelerle konuşmak** istediğim zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,33 **Buraya gelmek, _ tekrar başını göğsüme koymak, _ ellerini böyle yumruk yaparak avucuma vermek** istediğin anlar olacaktır.

BGH-74,6 ... **gemiye yalayıp duran sıcak rüzgârdan kaçmak** istiyordu.

BGH-74,20 Yalnız bu ölümden sonra sert bir “**ekmek kazanmak**” devresi başladı.

BGH-74,25 Fakat şimdi bir senelik deniz hayatı onu **başka şey olmak** istemekten vazgeçirmişti.

BGH-74,25 Fakat şimdi bir senelik deniz hayatı onu **başka şey olmak istemekten** vazgeçirmişti.

BGH-75,35 Ve tek kazan, **bu timsah ölüsüne benzeyen yığıntıyı yürütebilmek** için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,5 Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı zaman, millet ayaklanır, **herifi denize atmak** isterlermiş.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin **sıcak rüzgârdan boğulmamak** için eğilerek koştuğu ve **bu sırada düşmemek** için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-77,5 Ateşin keskin parlattığı, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda **diz çökmek** ve **gözleri kapamak** isteğini uyandırıyor.

BGH-77,11 Ondan sonra **makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek,** _ **yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek için uğraşmak** icap edecekti.

BGH-77,11 Ondan sonra makine yağcılığına, vinççiliğe, hatta hamallığa geçmek, **yarı sakat ve çürük bir vücudu birkaç gün daha yaşatabilmek** için uğraşmak icap edecekti.

BGH-77,16 **Bir şey düşünmek** istemediği zaman böyle yapardı.

BGH-77,17 Ve bu sefer **bunları düşünmek** istemiyordu.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman şimdi olduklarından daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “**tesadüf’e de hücum etmekten** çekinmeliydi?

BGH-78,1 Fakat, eğer mal sahibi bunlara ayda yirmişer lira fazla verse, –**bunu yapmak** onu hiç de sarsmazdı– o zaman bunların da birer kat, ikişer kat elbiseleri, çamaşırları olur ve “tesadüf” böyle olmazdı...

BOH-81,12 Daha sonraları babalarımıza yardım etmeye özenir, **kaybolan deve torumlarını aramak** için en sık yerlere daldık.

BOH-81,20 **Ormansız yaşamak!..**

BOH-81,24 **Bir şey söylemek** istiyor, fakat tıkanır gibi oluyordu.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, **bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek,** _ **onlara da böyle yapmalarını söylemek** zannediyorduk.

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete **ormanın öbür başında işlemek** müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal bunun **ne demek** olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,36 Fakat **bu işteki geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak** revayihak mıydı?

BOH-83,1 O bizim cahilliğimizi, zavallılığımızı **kesesini doldurmak** için bahane yaptı.

BOH-83,14 Biz ihtiyarlar, **onu tanımakta** güçlük çekiyorduk.

BOH-83,23 Hiçbirimiz, ama hiçbirimiz **buraya el sürdürmek** istemiyorduk.

BOH-83,24 Şirket de, galiba **ileri gitmekten** korktuğu, bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-83,23 Şirket, **bunun altından kalkmak** isteyecekti.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlarda hapsedilen kısık ve iniltiye benzeyen seslerden başka bir şey duymak** mümkün değildi.

BOH-85,17 **Bir şey yapamamaktan, _ bir şey yapamayacağını bilmekten** doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

K-86,22 Bu esnada öğretmen **Dudu'nun göğsündeki gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar takip etmek** imkânını buldu.

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, geçenlerde **Hüsnü'ye içlik yapmak** için aldığı bezin parasını bir ayda ödeyecekti.

K-87,12 Dudu **Seyit'e götürmek** için bir kaz isteyince yeni dul bağırdı:

K-88,18 Bu bir tayını da üç günde yiyor, **kalan ikisini satarak katık yapmak** istiyordu.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, kazları ve torbayı görünce **onu çağırmak** için elini kaldırdı.

K-89,24 **Eliyle, kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen sedyeyi göstermek** üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan kırıış kırmış olacağı için, **ne yapıp yapıp fail bulmak** lazımdı.

BF-92,18 Bunun için **paraları ve gümüş saatleri nereye koyduğunu söylemek** icap ediyordu.

BF-92,23 “İmamköyü’nü ben soydum!” demek kolay...

BF-92,24 Fakat **paralarla gümüş saatleri meydana çıkarmak** zor...

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “**beğendin mi ettiğini, İdris!**” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

3.15.1.2. "-ma/-me" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları

D-15,4 Can sıkın ve bize hiç uymayan bir kıştan sonra ısıtıcı güneş ve **yeni belirmeye** başlayan yeşillikler hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-17,25 **Vücudunu ve ondaki ayıbı her zaman örtmeye** mecburdu...

D-17,30 ... belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla **su fişkırtmaca** oynayan akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,12 **Tavuslara, sülünlere bakmaya** tenezzül etmeyen yabani kuş, kanadı kırık bir çulluğun, şikâri oldu.

D-19,12 Gözlerini hiç indirmeden, **sanki yıldızlara anlatıyormuş gibi**, söylemeye başladı:

D-19,33 ... seni ömrümün sonuna kadar unutamam, ama **olmayacak şeylere beni inandırmaya** kalkma, eğer sahiden beni seviyorsan hemen buralardan git!..

D-20,13 Sustu, son sözler öyle acınacak bir tavırla ağzından dökülmüştü ki, **fazla bir şey sormaya**, hatta **teselli etmeye** kalkışmadım; ...

D-20,19 Şimdilik **işi olurluna bırakmaya** karar vererek yattım.

D-22,14 Ve öyle şeyler çalışıyordu ki adaşım, **onları anlatmaya** bizim kullandığımız kelimelerin takati yoktur...

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya** tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-25,29 Belki böyle olabilir, genç şair, fakat benim **seni sevmem için daha başka şeyler yazabilmen** lazımdır.

KŞ-26,10 İçimdeki ateş, herkesin **ısınmak için bana sokulmasına** kâfiydi.

KŞ-27,8 Fakat bütün bunlar **beni sana yaklaştırmaya** kâfi değil...

KŞ-29,11 Ve o, **bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde** herhalde derin bir şeyler **bulunması** lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,16 ... kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, **soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya** çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,33 Odanın **aynı koyu lacivert tülle örtülmeye** başlayan renkli eşyası ortasında fildişinden bir Buda heykeline benzeyen vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-32,15 Çünkü gündüzün çöl bir **maden eritme** ocağına dönerdi.

KŞ-33,17 **Sade, şatafatsız, fakat güzel ve tatlı olmanın** sırrını ancak bu şekilsiz kar tepeleri keşfedebilmişlerdi.

KŞ-33,21 Ne gururdan doğan bir süs, ne **kendini beğenmeyi** gösteren bir ses...

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini, **namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, _ kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın** yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye** mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,21 ... ve o, derin bir hayret içinde kendinden geçerek, **bunları okumaya** başlamıştı.

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız bu kitap dehanı ve kudretini bana gösterdikten sonra **aramızda lüzumsuz olmaya** başlıyor...”

KŞ-36,19 Senin kafanda, ruhunda, hatta en ufak bir hücrende bile benden başkasının **yer almasına** tahammül edebilir miyim?

KŞ-36,22 Şu halde **büsbütün senin olmam** için bu engelin **ortadan kalkması** lazım.

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, beyaz göğüslerini suya dokundurarak **şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya** başladı.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın **ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri** gündelik işlerden değildir.

K-40,9 Ve **her gün buluşmaya** başladılar.

K-40,19 Hiçbirisi **bu korkusunu ötekine söylemeye** cesaret edemiyordu.

K-41,6 İkisi de **birbirlerine açılmaya** karar verdiler.

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, **köyü dolaşmaya** çıkmış olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede **bir Avrupalı tarafından yapılmış olması** pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,15 **Golf pantolonlarının altına çoraplarını tekrar giymeye** vakit bulamayarak hep birden oraya koştular.

V-43,33 “Bu adamın **ne olması** mümkündür?” diye söylendi.

V-44,4 ... “**bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı**, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden bir akıllı.”

V-45,15 ... memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile **başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya** mecbur olurlardı.

V-45,22 Lakin gafil genç bunu bilmiyor, onun, **çalgısını kendisi kadar çok sevmesini** kıskanıyordu.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da **bana ait olmasını** istediğim sevgilim, artık viyolonselci bırak, yalnız beni dinle, ...

V-45,28 ... **yalnız benim kalbimin tellerinde nağmeler bulmaya** çalış.

V-47,6 Zencilerin sahilden epey içeride olan köylerinde birkaç ay oturup, **onların dillerini öğrenmeye** başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-47,10 Ara sıra **sahilde balık tutmaya** giden kabileler tekrar söylediler ki, o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen bir gemi bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,15 ... ve birbirimizi seviyoruz, yaşayışımızın **herhangi bir yerde olması** bizim saadetimizi bozmamalı!

V-48,5 Sonra sıkılarak ilave etti: Hem **bana da öğretmeni** rica edeceğim.

V-49,13 Bir tek isteği, onun son günlerinin **müsterih geçmesi** olduğu halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-49,21 Erkek yabani ormana koştu, **deriyi bir baobap ağacının gövdesine ilıştırerek çalışmaya** başladı.

V-49,33 O zaman **deli gibi viyolonsel sarılarak çalmaya** başladı.

BSKH-51,17 ...**aralarından otlar fışkıran çakıl döşeli bir yoldan yürümeye** başladım...

BSKH-53,33 ... **minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran dar ve taş bir merdivene tırmanmaya** başladık.

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, bakmaya tiksindiğin bu dişleri görebilmek için onun **tebessüm etmesi** nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-56,2 Fakat biliyor musun, **kollarımın arasından sıyrılıvermesi** ne kolay oldu...

BSKH-56,4 Bizim **onun haline geçivermemiz** için bir sebep bile lazım değil; ...

BSKH-57,23 Hiçbir rüzgâr veya hareket olmadığına göre, yağının **bitmiş olması** lazımdı.

BSKH-58,3 Ve bu sönük kandillerin **bir daha aydınlanması** da mümkün değildi.

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek **bir iman ve tevekkül ifade etmeye** başlayan satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BSKH-59,30 Ellerimin titremesi arttı, fakat ben **baktığım şeyleri daha sebatlı ve ihtizamlı görmeye** başladım.

BSKH-60,1 **Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları alıp götür**en siyah eli artık **fark etmeye** başladım.

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın **kaybolup gitmesini** istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BDH-66,4 **Kitaplarla zifafa girmesini** bilen adam, **beşerliğinden kurtulmaya** başlamıştır.

BDH-67,12 Sonra ayağa kalkarak **odanın bir başından bir başına hızlı hızlı yürümeye** başladım.

BDH-67,25 Akşam üzeriydi ve kadınlar **daha çok birbirlerine benzemeye** başlamışlardı.

BDH-68,10 Kendisini serbest bıraktım ve **yan yana yürümeye** başladık.

BDH-68,23 **Oda kapısını anahtarla açmaya** uğraşırken içimde sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-68,34 Gözlerim sımsıkı kapalı, **onu rastgele öpmeye** başladım.

BDH-69,27 Sizin gibi kadınların **namuslu rolüne çıkması**, bu gayet iyi usul...

BDH-70,36 Ya... hımm... ya... diye karmakarışık ve manasız heceler mırıldanıyor, **meseleyi kavramaya** çalışıyordum.

BDH-71,19 Her şeyi unutarak **minimini bir kızcağız gibi ağlamaya** başladı.

BDH-73,7 Yanıma oturdu; **üstünü başını düzeltmeye** başladı, ara sıra yüzüme bakıp tekrar gülümsüyordu.

BDH-73,22 Kollarını boynuma attı; **yüzümü tekrar tekrar ve kısa aralıklarla delice öpmeye** başladı.

BDH-73,24 **Kendimi toplayıp onu tutmaya** vakit kalmadan sıyrıldı, **gözyaşlarını silmeye** çalışarak kapıya koştu.

BGH-74,8 ... ve **makine dairesine doğru koşmaya** çalışan genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının açık duran kapısına sarılıyordu.

BGH-74,22 İhtimal, **deniz kenarı bir şehirde olmaları, _ gemilere girmesine** sebep oldu.

BGH-75,12 Zaten **sıkmadan uzun uzun anlatmasını** bilen yegâne geveze, denizdir.

BGH-76,21 ... ve herkes **ilk iskelede vapuru bırakıp kaçmayı** düşünüyordu.

BGH-76,32 Genç ateşçi **süngüyü alarak ocağı karıştırmaya** başladı.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu **“tesadüfe inanma”**dır.

BGH-77,31 ... fakat hücum edeceği şeyin **yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf”** olması, onu **yerinde oturmaya** mecbur eder...

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman **şimdi olduklarından daha fena olmaları** mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,21 Genç ateşçi birdenbire küreği ve süngüyü fırlattı, **demir merdivenlerden yukarı tırmanmaya** başladı.

BGH-78,28 O zamana kadar **böyle bir şey yapmayı** hiçbirisi aklına bile getirmemişti.

BGH-79,1 Aşağıda kimse olmadığı için, istim düşmüş, vapur yavaşlamış ve gittikçe dönmeye, **fırtınaya yanını vermeye** başlamıştı.

BGH-79,3 Kaptan ahçıya kilerdeki yarım koyunun **derhal bunlara verilmesini** söyledi.

BGH-79,12 Fakat bunlar: **“Kuru baklayla ateş yakamayız!”** demesini ve **kaptanın yarım koyununu almasını** öğrenmiştiler...

BOH-80,2 **“Orman bizim her şeyimizdir delikanlı, anamız, babamız, evimiz...” diye**, yanımda oturan ihtiyar **anlatmaya** başladı.

BOH-80,8 Şimdiye kadar yaşayan, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve **beyaz, ince bir sisle örtülmeye** başlamıştı.

BOH-81,12 Daha sonraları **babalarımıza yardım etmeye** özenir, kaybolan deve torumlarını aramak için en sık yerlere daldık.

BOH-81,14 **Orada kaybolmamız** mümkün değildi.

BOH-81,27 Nihayet, boğazını tıkayan bir şey varmış da **onu fırlatmaya** muvaffak olmuş gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-82,1 **Dudaklarını yakmaya** başlayan cigarayı attı.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, bize verilen emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da **böyle yapmalarını** söylemek zannediyorduk.

BOH-82,16 ... **bu tehlikeyi gücümüzün yettiği kadar kendimizden uzak tutmaya** çabaladık.

BOH-82,26 Biz **buraya** yabancı bir baltanın **girmemesi** için hep birden karşı koyduk.

BOH-82,32 Fakat nihayet **ormanımızı parça parça elimizden almalarına** razı geldik.

BOH-83,19 Fakat beş altı yüz ağaçlık bir parça, bir koru vardı ki, bütün köy, ölse **burasını satmamaya, kaptırmamaya** karar verdi.

BOH-83,21 Artık **bununla geçinmeye** çalışacaktık.

BOH-83,21 Çocuklar, **babalarının anlattığı eski, büyük ve esrarlı ormanı burada bulmaya** çalışacaklardı.

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, **bizi darıltmayı** da menfaatine uygun bulmadığı için, **burayı elde etmeye** pek hevesli görünmüyordu.

BOH-84,16 Bu acı, **gençleri, ihtiyarları, kadınları ve çocukları hep birden bir kurt sürüsü haline koymaya** kâfi geldi.

BOH-84,36 Odunlar, balta sapları **inip kalkmaya** başladı.

BOH-85,19 **İçlerindeki hırsı böylece söndürmeye** çabalamışlar... Zavallılar.

K-87,20 Seyit'in düşmanları **kocasına yardım etmemesi** için onu mütemadiyen tehdit ediyorlardı.

K-87,29 **Birbirlerini itip kakalayıp köşeye sinmeye** çalışan kazlardan bir tanesini yakaladı.

K-87,36 Gecenin serinliğinde **şehre doğru yürümeye** başladı.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru **hastanede yatmasına** lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, daha ağır bir hasta gelince taburcu ediliyordu.

K-88,25 **Çift sürme** zamanıdır, işler yarım kalır diye tereddüt ediyordu.

K-88,31 Ve **daha sabırsızlıkla beklemeye** başladı.

K-90,2 **Hüsnü'yü kolundan tutup çekerek yürümeye** başladı.

BF-91,4 Candarmalar çok dövmüşlerdi, fakat **seke seke yürümeye** çalışıyordu.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce **kaybolmasını** istemeye başladılar.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile onun bu hallerini görünce **kaybolmasını istemeye** başladılar.

BF-92,13 **Fazla işlemeye** alışmamış olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,33 Fakat İmamköyü'ne doğru yola çıkınca **büsbütün başka şeyler düşünmeye** başladı.

BF-93,26 Bir sıçradı, hendeğin öbür tarafına atladı, düştü, tekrar kalkarak **fundalıkta koşmaya** başladı.

3.15.1.3. "-ış/ -iş/ -uş/ -üş" Ekleri ile Kurulan İsim-Fiil Grupları

D-18,4 **Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup meydanda eşelenen tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı** vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

KŞ-32,11 ... ve onlar, her **nefes alışında** ağzına, burnuna dolmak isterlerken, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-34,5 İşte genç şair **şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde**, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların **güneş altında ne hayat dolu parlayışları** vardı.

BSKH-60,16 **Konacağı dalın etrafında uçan bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını** duyuyorum.

BDH-69,14 Yoksa **böyle birdenbire başlayışım** namusuna mı dokundu?

7BDH-2,31 ... **buraya her girişimde** sorucu gözlerle bakarak: ‘Nerede o?..’ diyeceklerdir.

3.15.2. Sıfat-Fiil Grubu

Tablo 3.24. Sıfat-Fiil Grubu

kelime veya kelimeler (fiilin gerektirdiği unsurlar)	fiil+ sıfat-fiil ekleri (-an/-en, -ası/-esi, -acak/-ecek, -dık/-dik, -r/-ar/-er/-maz/-mez , -mış/-miş)
elleri	öpülesi
her şeyi	gören

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, sıfat-fiil grubunu şöyle açıklamaktadır: “Bir sıfat-fiil ile bağla unsurlardan kurulan kelime grubudur. Sıfat-fiiller isim, özellikle de sıfat olarak kullanılır. “-dık, -dik, -duk, -dük, -acak, -ecek” sıfat-fiilleri, çoğunlukla iyelik ekleri ile birlikte kullanılırlar. Grubun ana unsuru, sıfat-fiildir ve genellikle sonda bulunur. Grubun diğer unsurları önem derecesine göre sıfat-fiile yaklaştırılır.

Yardımcı unsur + sıfat-fiil = Sıfat-fiil grubu

-an/en, -r/-ar/-er, -dık/-dik, -maz/-mez , -mış/-miş , -acak/-ecek , -ası/-esi" (Özkan ve Sevinçli,2008:68-69).

Muharrem Ergin, bu grup için “partisip gurubu” terimini kullanarak grup ile ilgili fikrini şu şekilde açıklamıştır: “Partisip gurubu, bir partisiple ona bağlı

unsurlardan meydana gelen kelime gurubudur. Partisip bir fiil şekli olduğuna göre ona bağlı unsurlar da fiilin gerektirdiği unsurlardır. Böylece partisip grubu, fiili partisip olan bir fiil gurubu demektir. Partisip grubu, isim, bilhassa sıfat olarak kullanılır” (Ergin,2004: 396).

Halil Açıkgöz ve Muhammet Yelten de “partisip grubu” terimini kullanarak “Partisip grubu, kendisinden sonraki bir ismi niteleyici fonksiyon ifa eder. Dolayısıyla sıfat tamlaması teşkil edilirken kurucu taraflardan sıfat kısmını oluşturur.” İfadesiyle

bu grubun daha çok sıfat tamlamasının sıfat unsuru olarak kullanıldığını dile getirirler (Açıkgöz ve Yelten,2005: 66).

Değirmen eserindeki sıfat-fiil grupları şunlardır:

3.15.2.1. Gelecek Zaman Sıfat -Fiil Ekleri (-acak/-ecek; -ası/-esi) ile Kurulan Sıfat- Fiil Grupları

D-14,22 Bir minareye çıkarak **bütün dünyaya işittirecek** kadar kuvvetle bağırabilir misin?

D-15,12 Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik, **yanında kalabileceğimiz** bir yer araştırıyordum.

D-18,26 ... ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin **böyle gitmeyeceğini** anladım...

D-19,1 Atmaca önüne bakıyor, niçin çağırdığımı, **ne söyleyeceğimi** sormuyordu.

D-19,14 Onu seviyorum, **ne yapacağımı** da hiç düşünmedim.

D-19,14 Sen benim sevmemin **nasıl olacağını** bilirsin...

D-20,9 **Ne yapacağımı**, bu halin **beni nereye götüreceğini** sorma, bende artık kuvvet yok, akıl yok, düşünce yok, yalnız aşk var.

D-20,12 Senin Atmacan artık **kanatlarını kımıldatacak** halde değil!..

D-20,23 Fakat **birbirinin kucağına atılacakları** zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,27 Ve biz, **bunların sonunda muhakkak** bir fırtına **kopacağını** seziyorduk.

D-23,3 Sonra gözkapakları yavaşça düştüler ve o, **yere yıkılacak** gibi sallandı.

D-23,6 **Kendisini bu kahredici, bu parçalayıcı ağırlardan kurtaracak** bir imdat...

KŞ-24,26 Ancak herkesten yüksek şeyler yaratırsam **beni seveceğini** söylemişti.

KŞ-25,1 İşte, benden evvel gelenlerin ve **benden sonra gelecek** olanların yetişemeyecekleri yüksekliğe çıktım.

KŞ-25,31 Ve **bunları herkesten daha güzel olarak yazacak** kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-26,12 Lakin, ey sevgilim, görüyorum ki bu, **kıvılcımlarını senin kalbine sıçratamayacak** kadar fersizmiş.

KŞ-26,14 Fakat **bunu yanardağ yapacak** kudret bile bende var.

KŞ-26,15 Sana **söylediklerini aratmayacak** eserleri getireceğim, sevgilim ve o zaman kalbini bana vereceksin...

KŞ-27,4 ... şiirlerin **ihtiyar ve zengin çiftlik sahibinin kızını ağlatacak** ve **valinin mağrur yeğenine önünde diz çöktürecek** kadar güzeldir.

KŞ-27,19 Hayatlarında hiç sevmemiş olanların **tahayyül edemeyecekleri** bir acı onu boğuyor;

KŞ-28,18 ... ve **Firdevsi'yi imrendirecek** ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların **belki cırıltıdan fark edilemeyecek** olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak** kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-31,5 Siyah, **gözleri kamaştıracak** kadar siyah bir boşluk...

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de **üzerinde** şairlerin **zevzeklik edebilecekleri** bir çiçek görülüyordu.

KŞ-34,28 Artık hiç... hiç kimse seni aşamayacak; sen **peygamberleri gıptaya düşürecek** şeyleri yarattın, sen **insanları yaşamaya veya öldürmeye sürükleyebilecek** şeyleri yazdın.

K-39,34 **Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan gidecek** olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-39,36 **Yaşadığımızın farkına varmayacak** olduktan sonra ne diye yaşıyoruz?

K-40,20 Kim bilir, belki öbürünün **yanlış anlayacağından** çekiniyordu.

K-40,28 Hem o zaman **başka kırlangıçlara benzeyeceklerini** sanıyorlardı.

K-41,4 İçi burkulduğu halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun **böyle sürüp gidemeyeceğini** anladılar.

V-47,22 Erkek bütün kudretiyle çalıştığı, vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu halde, **bunun önüne geçemeyeceğini** anlıyordu.

V-47,26 ... geceleri, yalnız Afrika'ya mahsus olan parlak ay ışığı altında onun, mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen kulaklarına, **yaşamayı tatlı gösterecek**, şarkılar söylüyordu.

V-48,14 Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken **onun ağzından çıkacak** bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-48,30 Ve kadın artık **ayakta duramayacak** kadar eridi.

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini** bilmediğim bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını hissettiğim büyük hakikate burada kavuşacağımı** biliyordum.

BSKH-59,21 Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, **bu alevi saklayacak** kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BDH-68,4 **Mukavemet edecek** oldu; gözlerimi yumdum ve başımla gelmesini işaret ettim.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat **sahiden vazgeçeceğimden** korkarak, cesaret vermek isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-70,5 Sonra da **burun kanamadan, üç dört kişiden alamayacağın** bir para...

BDH-72,24 Burada kitaplarımla ben yaşarsız ve **bize aydınlık getirecek** kimsemiz yok...

BDH-72,26 Ve ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim zaman, onlar artık **bana anlatacak** yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,35 O zaman hiç düşünmeden gel; **beni kitaplarımla temiz arkadaşlığımdan ayıracağından** korkma...

BGH-75,26 Hangi şeytan onu bu **Allah belasını veresice** tekneye sokmuştu yarabbi?

BGH-76,34 Ocağın içi **hayret edilecek** kadar beyazdı.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, **çok cüretli denebilecek** şeylere bile kalkar, hiç akranı olmayanlara bile hücum eder; ...

BGH-77,31 ... fakat **hücum edeceği** şeyin yalnız bir fikir, görünmez bir kuvvet, bir “tesadüf” olması, onu yerinde oturmaya mecbur eder...

BGH-77,36 Onun **sırtına giyeceği** yoktu ve mal sahibi seksen kat üst üste giyebilirdi.

BGH-78,4 Tesadüfün **bu kadar kolay değişebileceği** hiç de aklına gelmemişti.

BOH-82,9 **Dışarıdan gelecek** bir elin **bunların hepsini altüst edeceğini** düşünmüyorduk bile...

BOH-82,30 Hatta işsizlikten bazı gençler **şirkete baltacı girecek** oldular, hepimiz olmaz dedik.

BOH-83,2 **Kendisiyle at yarıştıramayacağını** biliyordu.

BOH-83,27 Fakat bunun **uzun sürmeyeceğinden** korkuyorduk.

BOH-83,34 Hepimiz, **bulunduğu siperde son kurşunu atacağını**, _ **sonra orada muhakkak öleceğini** bilen bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,8 Ormanın **üzerimize devrileceğini** zannediyordum.

BOH-84,19 **Bir tek ağaca el sürerlerse analarını belleyeceğimizi** söyledik; durdular.

BOH-85,9 Biz de, artık her şeyin bittiğini, **bunu bizim yanımıza bırakmayacaklarını** pekâlâ biliyorduk; artık yapacak bir şeyimiz yoktu.

BOH-85,17 Bir şey yapamamaktan, **bir şey yapamayacağını** bilmekten doğan bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

K-86,17 **Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardiyanla müdüre vererek yerini değiştireceğini**, _ **koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini** söylüyordu.

K-87,1 Dudu okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü’yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; **ne yapacağını** bilmiyordu.

K-87,14 O **Seyit olacak** gidinin yüzünden kocamı elimden aldılar.

K-88,5 **Tedavisi kabul olmayacak** kadar ilerlemiş olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,27 **Daha fazla bekleyemeyeceğini** anlayınca, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

K-88,32 **Mektubu götürecek** olan köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

K-89,4 **Dudu gelirse nasıl kalkıp kapıya gideceğini** düşünüyor, “sürüne sürüne bile olsa gene giderim!” diyordu.

BF-91,3 İdris **ayaklarına basamayacak** haldeydi.

BF-91,16 Köyü soyan **çoktan kirişi kırmış olacağı** için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

BF-92,22 Beyni **kafasından fırlayacak** gibi oluyordu: Ne söylesin?

3.15.2.2. Geniş Zaman Sıfat- Fiil Ekleri (-an/-en; -r/ -ar/ -er; -maz /-mez) ile Kurulan Sıfat-Fiil Grupları

D-13,4 Sonra bir sürü çarklar, kocaman taşlar, miller, **sıçraya sıçraya dönen** tozlu kayışlar...

D-13,11 Ya o seslere ne dersin adaşım, **her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan** seslere?..

D-13,13 **Yukarıdaki tahta oluktan inen** sular, **kavak ağaçlarında esen** kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-13,16 Ve **mütemadiyen dönen** tahtadan çarklar gıcırdar, gıcırdar...

D-14,8 İnsan evvela **kendi kendisinden utanır** gibi olur ama, bilir misin, bizim en büyük maharetimiz nefsimizden beraat kararı almaktır.

D-14,32 Siz sevemezsiniz adaşım, siz **şehirde yaşayanlar** ve **köyde yaşayanlar**; siz, **birisine itaat eden** ve **birisine emredenler**; siz, **birisinden korkan** ve **birisini tehdit edenler**...

D-14,35 Bizler: **Batı rüzgârı kadar serbest dolaşan** ve **kendimizden başka Allah tanımayan** biz Çingene’ler.

D-15,4 **Can sıkkan** ve **bize hiç uymayan** bir kıştan sonra ısıtıcı güneş ve **yeni belirmeye başlayan** yeşillikler hepimize tuhaf bir oynaklık vermişti.

D-15,14 İkindiye doğru **siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen** açık renkli çınar ve kavaklar gözüme ilişti.

D-15,19 İhtiyar çınarlar **çukura gömülen** eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve ön tarafındaki geniş meydana gölgeliyorlardı.

D-15,22 **Ağaçların hışırtısını bastıran** bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,22 **Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan** köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-15,25 **Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden** köylülerden, değirmenin işlek olduğu anlaşılıyordu.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, klarnetini alarak, **kanatlarının biri açık duran** kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-15,31 **İçeride sesi duyan** köylüler, oraya birikerek dinliyorlardı.

D-16,10 Yağız derisi, **yüzüne delice dökülen** simsiyah saçları ve koyu gözleri...

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –**oradaki kıvılcımları söndürmek ister** gibi– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –**bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan**– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-16,33 **Onu bu dünyaya bağlayan** şey neydi?

D-17,13 Yuvarlak bir yüzü, kalın dudakları, **kalçalarına kadar uzanan** ince örgülü saçları vardı.

D-17,20 Şimdi onun yerinde **şalvarının beline iştirilen** boş bir yen sallanıyordu.

D-17,24 **Derenin üst başında çıpıl çıpıl yıkanan** genç kızlara karışamıyordu.

D-17,27 **Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan** kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak, ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar olarak oynamak elinden gelirdi...

D-17,30 Belli ki onun bütün çocukluğu bitmez tükenmez bir hasretle geçmiş; belli ki **zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, _ birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, _ değirmenin önünde erkek çocuklarla su fışkırtmaca oynayan** akranlarına bir duvara yaslanarak istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,4 Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup **meydanda eşelenen** tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,12 **Tavuslara, sülünlere bakmaya tenezzül etmeyen** yabani kuş, kanadı kırık bir çulluğun, şikâri oldu.

D-18,22 Onun çalışında, **bir ateş yığını etrafında haykıran _ ateşe tapanların** yahut **batmakta olan bir gemiye çarpan** dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,22 Onun çalışında, bir ateş yığını etrafında haykıran ateşe tapanların yahut **batmakta olan** bir gemiye çarpan dalgaların feryadı ve inleyişi vardı.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, **parçalamak ister** gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-18,32 **Çakıllarda acele acele seken** sulardan ve **uzaklardan gelen** bir kurbağa sesinden başka hiçbir şey duyulmuyordu.

D-19,7 **Bu سوالin cevabını bulmak ister** gibi gözlerini yukarıya, yıldızlı göğe çevirdi; uzun uzun baktı, birdenbire:

D-19,15 Ben ki, **arkamdan uşaklarını koşturan** konak sahibi hanımlara başımı çevirmedim; ...

D-19,17 ...**yedi köye hükmeden** eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-19,20 ...işte şimdi **bu bir kolu olmayan** kızı seviyorum.

D-20,5 Her sözümünden, her tavrımdan alınır; kızsam ona dokunur, sevsem ona acıyormuş gibi gelir, kucaklasam **boş olan** kolunun yerinde bir sızı duyar ve bunlar hep böyle sürüp gider...

D-20,19 **Bütün gece, büyük çınarın altında kollarını açarak sabırsızca bekleyen** Atmaca’yı ve **dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan** değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman **şekli belli olmayan** tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek onları ayırıyordu.

D-20,33 O, **gittikçe çöken** yanakları, **nereye baktığı belli olmayan** şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar **ölü gibi sararan** benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,21 **Tavлада sallanan** iki tane gaz lambası etrafa yarım bir aydınlık serpiyordu ve çarklar, taşlar, tozlu kayışlar dönüyorlar, dönüyorlardı.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, **birbirini kovalayan** gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-21,29 **Bütün gürültüleri bastıran** ince bir ses birdenbire yükseldi:

D-21,30 **Kendisini değirmenin karanlık bir köşesine çeken** Atmaca çalmaya başlamıştı.

D-22,6 İçeride taşlar nihayetsiz bir coşkunlukla homurdanıyor; **çılgın gibi dönen** kayışlar şaklıyor; **birbirine geçen** tahta çarkların dişleri ağlar gibi gıcırdıyordu.

D-22,8 Ve **bunların hepsini bastıran** deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, susacak gibi olduktan sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri hiç kıpırdamadan genç kıza bakıyorlardı, genç kızın **acınacak bir perişanlıkla çırpınan** büyümüş gözlerine...

D-22,17 Fakat derhal **yüzümüzü yırtan, _ gözümüzü kör eden, _ içindeki ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan** bir çöl fırtınası oluyor yahut **bağrımıza işleyen** bir bıçak haline geliyordu.

D-22,23 O, **yüzüne büsbütün dökülen** kara saçlarını eliyle geriye attı.

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen** gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,31 **Tahammül edilmez** bir acı yüzünün şeklini tanınmayacak hallere sokmuştu.

D-22,32 Kâh **esmer derisini şişiren** bir kan gözlerinin kenarına kadar fırlıyor, kâh **dişlerinin arasında ezilen** dudakları bile bembeyaz oluyordu.

D-22,34 O dudaklar ki, **bir şey söylemek ister** gibi kıpırdıyorlardı ve kenarları ağlayacak gibi aşağıya çekiliyordu.

D-23,23 Atmaca **yerinden fırlayan** ve **“iş işten geçti” demek isteyen** gözlerle bize doğru geliyordu.

D-23,18 Çiçeklerin açtığı mevsimde, **senin kollarına yaslanan** ve **çiçekler kadar güzel kokan** bir vücutla uzak su kenarlarında oturmak ve öpüşmek, yoruluncaya kadar öpüşmek hoş şeydir...

D-23,21 **Seni gördüğü zaman zalimce başını çeviren** mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta bulunmayan** bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; **vücudunu insanlıktan ayıran** bir buğu, hareketlerine gökyüzündekilere mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,11 **Çimenler üzerinde uçuşan** beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-24,13 ... sonra bahçedeki beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, **yaşmaklı bir kadına benzeyen** zambakların, **ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan** lalelerin ve **renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran** hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-24,19 Ve genç şair gülüyordu; **yüzünün hiçbir çizgisini değiştirmeyen** fakat **bir nehir coşkunluğuyla dökülen** bir gülüş esmer yanaklarına yayılıyordu.

KŞ-24,25 Ve sevgilim **benden daha iyi yazarları** gösteremeyecek.

KŞ-25,1 İşte, **benden evvel gelenlerin** ve **benden sonra gelecek olanların** yetişemeyecekleri yüksekliğe çıktım.

KŞ-25,6 Islak çimenleri çiğneyerek ve **ayağının altında ezilen** menekşelere dikkat etmeyerek, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,16 Fakat **güzelliğinin derecesi insan güzelliği hudutlarını aşan** bir genç kız vardı ki bunlara istihfafla dudaklarını bükmek acayıpliğinde bulunuyordu.

KŞ-25,19 Ve genç şair, **yazıları karşısında kendinden geçmeyen** bu fevkalade kıızı seviyordu...

KŞ-25,24 **Geceyi terennüm eden** şarkılarım sana kendi gözlerini; **gün doğuşunu anlatan** şarkılarım sana dudaklarının rengini hatırlatmıyor mu?

KŞ-26,6 **Kadınları hayran eden**, çeken şeylerin buna tesiri yok.

KŞ-26,6 **Kadınları** hayran eden, **çeken** şeylerin buna tesiri yok.

KŞ-26,19 ... ki **orada yerlere kadar uzanan** dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı gürültüsüz öpücöklere, yalnız

sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, **daima koşan** ürkek karacalar mânî oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, **boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen** ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,29 Ve bir ay, geceleri şehrin içinde gezerek, **birbirinin göğsünde uyuyan** çiftleri, **sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan** sevdalıları gördü.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle yazılmış gibi acı satırları taşıyan** bir cevapla geri geldi.

KŞ-27,19 **Hayatlarında hiç sevmemiş olanların** tahayyül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor;

KŞ-27,23 **Göğsünü saran** bir sesle kesik kesik: “Yazacağım sevgilim” dedi, “sana istediklerini yazacağım!..”

KŞ-27,29 Ve gözlerinde, **başka bir âleme bakmaktan doğan**, hürmete layık bir mahmurlukla –ki genç şair bunu evvela açlıktan zannetmişti– ...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; **fani olan** eşyanın **ebedi olan** hayata ve **fani olan** hayatın **ebedi olan** eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar– coşkunca bahsettiler.

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire **karıncaların öğleden sonraki yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden** yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

KŞ-28,8 Ve **çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan** beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –**muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden**– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren** bu kâmil ölmezlerden bazıları, **eve hülyalı bir loşluk veren** sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,16 Ve keskin kokulu portakal bahçelerinde, erguvan renkli güller arasında, **ay ışığının renklerini aksettiren** firuze yüzükler, ...

KŞ-28,18 ... **opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen** başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen ve **Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen** uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,18 ... **opal taşından küpelerle dolaşan ve küçük bir kuşa benzeyen** başlarını şairin ipek harmanisinin arasına saklayan sevgilileri veya **büyük bir gece şenliğine Lahur şalından sarıkları, zebercet saplı asalarıyla, gümüş bilezikli zenci köleler arasında gelen** ve Firdevsi'yi imrendirecek ilahi cenk kasidelerini gülümseyerek dinleyen uzun bıyıklı, heybetli sultanları onun taze muhayyilesinde yaşattılar.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, **rutubet kokan** hasırlara oturarak, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,29 Ve onlar buna öyle kahramanları terennüm ettiler ki, **zürafalar gibi koşan** beyaz atlarıyla bir akbaba sürüsü halinde şehre iniyorlar ...

KŞ-28,31 ... ve **korkudan ovalara kaçan** ahali arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları beygirlerinin üstüne alarak kaçırıyorlardı.

KŞ-28,34 ... ve **kendilerine uykuda baskın veren** yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, **tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, _ sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan** iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya **alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan _ gözü yılmaz** korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların **belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan** nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması lazım geldiğini hissediyordu.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda **raks ve kahkahadan yorulup terleyenler** serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, **kristal pencerelerden**

dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler serin şerbetlere, buzlu yiyeceklere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, **soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan** ihtiyarları gördü.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan** kadınları ve **karnında taşıdığı günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan** kadınları gördü.

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan koruyan** bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve **güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları** gördü.

KŞ-29,24 **Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları** ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvranarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış gibi keskin satırları taşıyan** bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,3 “Hayret, ey genç şair!” diyordu, “Öyle güzel şeyler yazıyorsun ki, **yüzyıllardan beri sahipsiz duran** sanatkârlık tacı senin başını süslemek için herhalde acele edecektir.

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz** kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,10 Felsefelerini, ey şair, **en ele avuca sığmaz kafaları bağlayacak kadar kuvvetli ve güzel laflarla dolu olan** felsefelerini senden evvel Eflatun ve daha birçokları kandırıcı bir belagatle ve fazlasıyla tekrar etmediler mi?

KŞ-30,15 ... Çin’in **hiç durmadan uyuyan** afyonkeşleriyle, Hind’in **yıllardan beri kımıldamayan** fakirlerini, Priyamus’un kahraman milleti veya Rüstem’in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-30,31 **Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan** odaya alnından, gerilen ve **birdenbire daha genişlemiş görünen** alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-30,33 Odanın aynı koyu lacivert tülle örtülmeye başlayan renkli eşyası ortasında **fildişinden bir Buda heykeline benzeyen** vücudu gittikçe büyüyor ve uzuyor gibiydi.

KŞ-31,1 ...**bir şeyi kucaklamak ister** gibi yumuşak bir hareketle **ileri ve biraz yukarı uzanan** kolları bir mayıs gecesindeki hilali andırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki birer yıldız gibi kırpışan** gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-31,7 ... **kendi gözlerinden çıkan ve uzak, görünmez yerleri dolaştıktan sonra yine oraya dönen** ince, adeta bir bıçakla çizilmiş gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,10 Ve anladı ki, **ihtişam ve büyüklüğe, gizli hakikatlere ve ölmez güzelliğe giden** yol bu...

KŞ-31,12 **Oraya koşmak ister** gibi atılırken, üzerlerindeki gözyaşı **hâlâ kurumayan** yastıklara düştü.

KŞ-31,18 Sakız gibi çiğnenmiş **güzelliklerden**, bir dua kadar çok tekrar edilmiş **yeni fikirlerden eser bulunmayan** bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,20 Ne **canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan** münasebetsiz bir ağaç, ne **durmadan sızan** bir yara gibi etrafını kirleten bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,20 Ne canlı kumları güneşin ve ayın bakışlarından saklayan münasebetsiz bir ağaç, ne **durmadan sızan bir yara gibi etrafını kirleten** bir su, ne de üzerinde şairlerin zevzeklik edebilecekleri bir çiçek görülüyordu.

KŞ-31,30 Ne bir nebattaki karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne bir hayvandaki **içinden çıkılmaz** ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne bir dimağdaki **kökü bilinmez** hisler ve düşünceler...

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın **görmek kudretinden mahrum olan** gözlerimizdeki tecellisi de olabilirdi, ...

KŞ-32,9 **Geceleri ayın ışığı altında insana kıvıldıyormuş gibi gelen** kumlara yüzükoyun yatarak başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,16 **Birer kıvılcım olan** kumlar, derisini yırtarlar, **güneşten su halinde akan** alevler sırtını yalar ve ensesini delerek beynine kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,18 Ara sıra bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– **ayaklarının altında kımıldayan**, kayan ve çöken bir zemin hissedirdi.

KŞ-32,28 **Hiçbir zaman susmayı bilmeyen** kalbi hemen her gün sevgilisini, evini, bütün bıraktığı yerleri yavaş fakat keskin bir sesle fısıldar ...

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında derinleşen** çizgilerle burayı terk ettiği zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,4 **Kendisini gezdiren** geminin güvertesine uzanarak uzaklara, ta uzaklara bakar ve **kesik kesik nefes alan** sulardan başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız **renkten renge giren** su damlaları ve **devlere benzeyen** bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,10 İnsan orada yalnız renkten renge giren su damlaları ve **devlere benzeyen bir mahlukun yavruları gibi birbirleriyle oynayan** hoyrat dalgalar görebilirdi...

KŞ-33,16 Beyaz, temiz, **günlerce uzanan** bu yerlerde, gösterişsiz bir kibarlık ve incelik vardı.

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran**, _ **hiçbir zaman yenilmeyen** dehşetli bir kudretleri olduğu halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,21 Ne **gururdan doğan** bir süs, ne **kendini beğenmeyi gösteren** bir ses...

KŞ-33,27 Ve işte genç şair fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken, **dünya hudutlarını aşan** bir genişlik ve derinliği, **necip kalplere mahsus olan** bir kibarlığı ve **esash kıymetlerin bir tek elbisesi olan** tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-34,3 Ve ayrılırken kalbinde yalnız ufuksuz bir merhamet, **yeis veya hiddeti manasız bulan** bir rikkat hissetti...

KŞ-34,5 İşte genç şair şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı bu seyahatten dönüşünde, içinde **Allahla boy ölçüşen** bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü **şimdiye kadar yazanların** ancak var olduğunu bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,10 Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun **çölde kavrulan** ve _ **kutuplarda gerilen** muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,13 ... ve **bir sevinci bağlamak, bir elemi ağlamak veya bulutlardan yüksek bir fikre ulaşmak için durmadan kımıldayan** satırlar coşkun sinirlerinden örülmüştü.

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –**vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren** kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

KŞ-34,20 **Lazım gelen** yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, onu yazdığı müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde **yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan** kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,31 “Ne söyledin sevgilim?” diye cevap verdi, “Beni affet, biliyorum ki **tamiri kabil olmayan** bir şey yaptım.

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi senin için yazdıklarımın **yine sana benzeyen** güzellikleriydi.

KŞ-35,34 **Aşkın sesinden uzak kalan** kalpleri **hasretin ne hallere koyduğundan bahseden** satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,5 O zaman boğuk ve **yeisini örtmek isteyen** bir sesle tekrar başladı:

KŞ-36,7 Kitabını okudum genç şair, yalnız harikuladeliyle, yalnız **insanı saran** güzelliklerle doluydu.

KŞ-36,26 Ve genç şairin elinden çekip aldığı şaheseri, orada, **mercan alevlerle yanan** ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, **duvarları sarsan, _ havayı karıştıran**, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ateş saçan** bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, **ateş saçan bir yanardağın geniş**

çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, **yüzyıllık ağaçların fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları gürültüye, ormana bir yıldırım düştüğü zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ışıklara benzeyen bir feryat** genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-37,5 ... **birdenbire buğulanan** bakışlar, **pençe haline giren** kollarla oraya hücum etti...

KŞ-37,10 ... **duvarlara şiddetle çarpan** kafalar orada kanlı saç demetleri bırakıyordu.

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –**gittikçe artan** dermansızlığına ve **erkeğin yüzünü parçalarken dökülen** tırnaklarına rağmen **vücudunu ocağın önünden ayırmayan** genç kızı– boğazından yakaladı; ...

KŞ-37,14 ... **kendininkilere korkunç bir sebatla bakan** büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, _ kanla bulaşık olmayan** yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,16 Sonra, kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, **kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan** vücudu yere bırakarak ocağa eğildi, ...

KŞ-37,18 ... **gittikçe hafifleyen** alevlerin arasından meşin kitabı aldı.

KŞ-37,20 Kavrulan, **şeklini kaybeden** bu ateşten cildi açtığı zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

KŞ-37,21 Ve **bunu gören** şair oraya, **boyu boyunca yatan** ölünün üstüne –bir kadının elinden kurtaramadığı şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,1 Şehrin kıyısında, ufacık bir derenin kenarında, **dalları suya sarkan** ihtiyar bir söğüt ağacı vardır.

K-38,4 ...**derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, _ beyaz göğüslerini suya dokundurarak şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan** diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-38,22 (**Başkalarına benzemeyenlere** antika derler.)

K-39,4 ... ve gözlerini **aşağıda sıpırtıyla akan** suya dikti.

K-39,7 Ve **aşağıda birbirini çaprazlayarak uçan ve dokuma tezgâhının mekiklerine benzeyen** kırlangıçları gösterdi.

K-39,15 Erkek, **okkalı sözlerine cevap olmayan** bu lafı beklememekle beraber, bu tekliften hoşlandı ve tekrar başladı:

K-39,19 Aklımız, şu **sabahtan akşama kadar avaz avaz bağırان** bülbülden herhalde üstündür.

K-40,1 Dişi **tasdik eder** gibi başını salladı:

K-40,2 ... ben de senin gibi, **dört tarafa koşan** kırlangıçlardan başka bir şey görmüyorum.

K-40,17 Yalnız **her ikisinin de içinde gizliden gizliye büyüyen** bir korku vardı: ...

K-40,21 (Çünkü **içten duyulan** şeyler hep yanlış anlaşılır.)

K-40,33 Tesadüfün pek merhametli olmadığını ve **birbirine böyle yakın olanları** bir ikinci defa karşı karşıya getirmediğini biliyorlardı.

K-41,27 Ve ikisi de, **böyle bir yaz geçirmemiş olan** diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

K-41,28 (Çünkü **azlıkta kalanlar _ çok olanlara** nedense tepeden bakarlar.)

V-42,1 Güneş, **yüzüne yeşil yelpaze tutan** mahcup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafiləsi –**sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen**– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, **yirmi seneden beri Afrika'nın bu sapa köşesine uğramayan** beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, fildişinden yapılmış ziynetlerini taktı, ...

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, **köyü dolaşmaya çıkmış olan** melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede **bir Avrupalı tarafından yapılmış olması pek muhtemel olan** tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,20 **Yanlarına gelen** reis, binanın **iki seneden beri aralarında yaşayan** bir beyaza ait olduğunu söyledi.

V-43,4 “Büyük... adeta **bir timsah yavrusuna benzeyen** bir çalgı...”

V-43,8 “**Bir değneğe gerilen** at kıllarıyla çalınıyor!” dedi.

V-43,31 Sesler, **birbirine giren** yaprakları titreterek dağılırken İngiliz seyyah:

V-43,35 **Hakiki sanatın takdir edilmediğini görerek insanlardan kaçan** bir talihsiz.

V-43,37 Rus: “Hayır, bu belki **cemiyetin haksızlıklarından kurtulmak için buraya gelen** birisi ki, sanatı kendisine teselli vasıtası yapmış...” diye mütalaasını yürüttü.

V-44,4 ... “**bu geniş arazide rahat ve dertsiz yaşamayı, bu basit refahı, medeniyet dünyasının didişmelerine tercih eden** bir akıllı.”

V-44,6 “Zannediyorum ki” dedi İngiliz, “**vahşilerin hükümdarlığını eline geçirmek için kendisine göre bir plan yapan, _ onu sabırla tatbik eden** bir açıkgozdür bu ve belki de tehlikelidir.”

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, **etrafına taşlar dizilen** bir toprak yığınının dayadığı viyolonsel gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, **etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonsel gözlerini kapayarak çalan** adamı daha iyi gördüler.

V-44,12 Siyah, kıvrıcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, **nerede başlayıp nerede bittiği belli olmayan** çizgiler vardı.

V-44,14 **Alnına doğru dökülen** dağınık saçları soluk yanaklarını gölgeliyordu.

V-44,23 Fakat **ertesi sabah geri dönen** adam, onlara kendi hayatı hakkında hemen hemen hiçbir şey söylemedi.

V-44,31 Akdeniz’in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, kendisine rast geldikleri zaman, **mahcubiyetle başlarını eğen** kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,1 Ve **zerdeva tüyleri gibi yumuşak olan** kumral bıyıkları genç kızların minimini kalplerini gıcıklandırmaktan geri kalmazdı.

V-45,3 Fakat bu gencin, dalgalı saçlarından, lacivert gözlerinden ve **bir şark kamçısı gibi kıvrılan** vücudundan daha kıymetli bir şeyi vardı:

V-45,7 Bir zamanlar **bütün şehir delikanlılarının hayalini dolduran** bu genç kızın, **daima düşünüyormuş gibi gergin duran** alnı artık bir kardeş busesi için en munasip yerdı.

V-45,10 Çünkü o delikanlılar biliyorlardı ki, **doğunun donuk pembeliğini taşıyan** dudaklar başkasına nasip olmuştur.

V-45,35 Gözlerinde, **sahibi için, yaşadığı ormanı bırakan** bir ceylanın garip mahzunluğu vardı.

V-46,12 **Söylediklerini tekit etmek isteyen** dudaklar birleşti.

V-46,15 **Yalnız gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını sanan** bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, **şehrin rıhtımında duran** gemilerden birine binerek seyahate çıktılar.

V-46,25 **Bazı yerlerde erkeğin gözleri gibi lacivertleşen** sular, bazı yerlerde her ikisinin kalpleri kadar berrak ve şeffaf oluyordu.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, **sulara sürünerek uçan** beyaz kuşlar gibiydi.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini sahilin kumlarına uzanmış bularak **yabani otlarla tedaviye çalışan** zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-47,4 Ve **uzak kayalarda parçalanın** enkazdan başka canlı bir şey göremediler.

V-47,6 Zencilerin **sahilden epey içeride olan** köylerinde birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika'nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-47,10 **Ara sıra sahilde balık tutmaya giden** kabileler tekrar söylediler ki, **o denizde şimdiye kadar uzaktan geçen** bir gemi bile gözlerine ilişmemiştir.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini baygın olarak kıyıya attığı zaman– **vahşileri orada bulunduran** tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-47,25 Onu, **sert kokular dağıtan** ağaçlar arasında, berrak sulu nehirlerin kenarında gezdiriyor; ...

V-47,26 ... geceleri, **yalnız Afrika'ya mahsus olan** parlak ay ışığı altında onun, **mavimtırak damarlarıyla bir istiridye kabuğuna benzeyen** kulaklarına, yaşamayı tatlı gösterecek, şarkılar söylüyordu.

V-48,7 Genç kadının soluk yüzünde, **batan güneşte görülen** bir kırmızılık belirdi.

V-48,18 Ve o zaman bu şekilsiz alet, bu **at kıllarından yapılan** yay, başka bir dünyanın seslerini genç erkeğin kulaklarına, oradan ruhuna götürürdü.

V-48,21 Ve **nağmeleri insanın içine görünmez mayiler halinde akan** bir besteyi bitirdikten sonra:

V-49,3 Birkaç defa, **üzerlerinde nota yazılı olan** derileri karıştırırken, **eline geçen** bu şarkıyı bir türlü öğretmiyordu.

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz **kuru otlardan ibaret olan** yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

V-49,23 **Elinde viyolonsel ve nota ile kulübeye koşan** erkek, ağlıyordu.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, **yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen** genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-49,29 Elini uzattı ve erkek o eli yakalayıp **sakallarından süzülen** yaşlara sürerek öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

V-49,37 **Sevgilisinin son isteğini yerine getirememekten doğan** bir yeisle yayına daha şiddetle bastı ve parmakları daha içten oynadı.

V-50,4 Gözleri, **yatakta gülümseyerek yatan** ölüye dikilmişti.

V-50,7 **O zamana kadar bu kulübede çalınan** viyolonsel, vahşileri alakadar etmezdi.

V-50,8 Fakat şimdi bu şarkı, **genç adamın kalbinden ıstırap ve hıçkırık halinde viyolonselin tellerine dökülen** bu beste, onları da şaşırttı, ...

V-50,12 **Şimdi kapıda birbirinin üstüne çıkarak çalgıyı dinleyen** zenciler, siyah bir üzüm salkımını andırıyordu.

V-50,14 **Annelerinin yapraktan eteklerine sarılan** küçük çocuklar bile susmuşlardı.

BSKH-51,1 **Birdenbire Sönen** Kandilin Hikâyesi

BSKH-51,5 **Gecenin yaklaştığını gören** tabiat, serin bir nefes almak için kımıldanıyordu.

BSKH-51,6 **Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan** patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-51,9 **Perdesiz pencerelerine vuran** güneş, ona kırmızı gözlü bir canavar şekli veriyordu.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, **harap bir kaleyi veya boş bırakılmış bir konağı andıran** hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,15 Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, hafif bir sırtı tırmandıktan sonra, **yarısına kadar açık duran** paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,17 ...**aralarından otlar fıskıran** çakıl döşeli bir yoldan yürümeye başladım...

BSKH-51,21 Ve **onların arasında nasılsa kalmış olan** beyaz bir kasımpatı, **buraları örten** siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış bir delik gibiydi.

BSKH-51,24 **Yanına yaklaştıkça insana sebepsiz bir ürkeklik veren** binanın **hiçbir mimariye uymayan** acayip bir tarzı vardı:

BSKH-51,26 **Çapı on iki metreyi geçmeyen** bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,9 **Keskin bir bıçakla açılmış hissini veren** ince uzun pencereler korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,12 **Senelerden beri insan eli dokunmamış gibi duran**, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-52,14 **Yarı yerine kadar batan** güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız **ıslak tahtaların güneşte çıkardıkları sese benzeyen** bazı çitirtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,21 **Gittikçe koyulaşan** sessizliğin içinde, derin bir kuyuya muntazam aralıklarla taşlar atılıyormuş gibi boğuk sesler işittim.

BSKH-52,25 En sonra büsbütün açılarak **taş merdivenlerden ağır ağır inen** adımlar haline girdiler...

BSKH-52,33 ... ve o zaman, akşamın **çabucak artan** karanlığı arasında, bu taş kulenin esrarlı adamıyla karşılaştım:

BSKH-52,36 **Bir cehennem nebatının liflerine benzeyen** kıpkızıl saç ve sakallarının arasında beyaz, fakat saçların renginde çillerle kaplı bir deri görünüyordu.

BSKH-53,4 Kırmızı çilli kapaklar arasında, **bir granit yosununa benzeyen** soluk yeşil gözleri vardı.

BSKH-53,6 **Derin ve karanlık çukurların sonunda birer mahzen kapağını hatırlatan** bu gözler hiç, ama hiçbir şey ifade etmiyorlardı.

BSKH-53,11 Ve şimdi **kuru vücuduna bol gelen** bu siyah elbiseler ona bir korkuluk kılığı veriyorlardı.

BSKH-53,17 Ve **gecenin karanlığından pek fark edilmeyen** siyah bir ceketin kolundan fırladığı için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,24 ... **göğsünden değil, yalnız ağzının içinden gelen** hafif bir sesle bana sordu:

BSKH-53,26 “Siz **birdenbire sönen** kandilin hikâyesini biliyor musunuz?”

BSKH-53,32 **Ayaklarımızın altından kayan** bir zemini geçtik, ...

BSKH-53,33 ... **minarelerin esrarlı merdivenlerini andıran** dar ve taş bir merdivene tırmanmaya başladık.

BSKH-53,35 Karanlık, **bir gecekuşu kanadı gibi yüzüme sürünen, _ kokusu beynime kadar işleyen** bir karanlık vardı.

BSKH-53,37 **Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen** sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,5 Sanki **onun parmaklarından benim omuzuma geçen** bir irade, beni yediyor, ...

BSKH-54,8 Her kata yaklaştığımızda, **beni sürükleyen** adamın, evvela karışık saçlı başı belli oluyor, ...

BSKH-54,13 **Bomboş odalara açılan** kapılar...

BSKH-54,21 “Siz, **birdenbire sönen** kandilin hikâyesini okudunuz mu?”

BSKH-54,27 ... önümde, **siyah ve geniş pantolonun içinde kuru bir dal gibi duran ve basamakları çabuk çabuk atlayan** iki ayak kalıyordu.

BSKH-54,29 Sonra gene o mayi halindeki karanlık, gene **kopup düşen** sıvaların haykırışı...

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin birden, **toprak altından gelen** bir bağırış halinde yaptıkları korkunç uğultu...

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve **artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen** siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,1 Siz, **birdenbire sönen** kandilin ne olduğunu biliyor musunuz?

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen** bir alevle hafif hafif yanan bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,14 Tam camekânlı kubbenin altında, yani odanın ortasında, **yuvarlak bir masa üzerinde hareket etmeyen bir alevle hafif hafif yanan** bir yağ kandili vardı:

BSKH-55,18 Uzaktaki köşede, **içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran** bir yatak vardı, ...

BSKH-55,20 Dayanılmaz bir merakın dürtmesiyle yaklaştım ve **orada yatani** gördüm.

BSKH-55,21 Ve **boğazına şişler sokulan** bir hayvan gibi acı bir çığlık kopardım:

BSKH-55,26 Bu anda, **kırılan bir camın şangırtısını andıran** bir kahkaha kulaklarımın dibinde patladı, ...

BSKH-55,31 Bu dişler yok mu, bu muntazam dişler, onların arasından, şimdi **bizim konuştuğumuz şeylere benzemeyen** ne tatlı sözler çıkardı bilsen...

BSKH-56,1 Şu ellerim, şu **sana laf söyleyen** ağzım nasıl benimse, o da öyle benimdi.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan **içinden gelen** şiddetli sesler bunu kaldırarak kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,13 **Verecek cevap bulamamaktan doğan** bir ürkeklikle sordum:

BSKH-56,14 “**Sizi bu kadar sarsan**, fakat **hakikate yaklaştıran** bu ölümün sebebi neydi?” dedim.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, **hiçbir şeyi eksik olmayan** yağ kandillerinin alevini gelip alarak onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,25 “Gel” dedi, “seninle **birdenbire sönen** kandilin hikâyesini okuyalım.

BSKH-56,28 Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek orada, **kandilin önünde açık duran** siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahafelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran** kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahafelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, **başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden** bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve **yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran** adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,4 Her **güzel yazan** gibiydim:

BSKH-57,5 Konuştuğum şeyler **benden evvel yüzlerce defa tekrar edilen** lafların değiştirilmiş şekliydi.

BSKH-57,16 ... **beyaz kâğıdın üzerine yayılan** sakallarımın kıvırcıklarına bakıyordum.

BSKH-57,21 Başımı kaldırınca, **önümde senelerden beri aynı intizamla yanan** kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,29 Yaklaştırdığım ateşler yalnız fitili kızartıyor ve oradan **hoş olmayan** kokular çıkarıyordu.

BSKH-57,30 Alev, **senelerden beri devam eden** kırmızımtırak alev artık yoktu.

BSKH-57,32 Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken, **kaybolan aleve benzeyen** bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, **ona benzeyen** sayısı bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-58,7 **Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan** kandillerin sebepsiz yere niçin söndüklerini ve kaybolan alevlerin nereye çekilip gittiklerini bulmalıydım.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada **birdenbire sönen** kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın **intizamsız aralıklarla yazılan** diğer kısımları, **bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran** bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, **bir kazana hapsedilen** buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını gösteriyordu.

BSKH-58,20 **Bataklık kenarlarındaki çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan** kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-58,23 Ve **sebepsiz yere sönen** yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, içim sarsılarak okuyordum:

BSKH-58,28 Aralarında **ipek kumaşlar gibi kıvrılan** ve parlayan ışık huzmeleri gidip gelirdi...

BSKH-58,31 Fakat bir gün, **yağı çok, fitili yolunda, haznesi sağlam olan** bu kandillerin biri, en beklenmedik zamanda, yavaşça kararıverdi.

BSKH-58,33 **Titrek bir ışıkla yas tutmak isteyen** diğeri ise, onun arkasında gitmekte gecikmedi.

BSKH-58,36 İçlerinde **savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan** yenileri olduğu gibi, **mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen** eskileri de vardı.

BSKH-59,1 Ve **büyük kandillerin yanında cıvciv gibi duran** küçükler, oynak alevlerle kıpırdıyorlardı.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta **ses çıkaran** bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,7 Ben, artık anlamak istiyorum, **bu alevleri alıp götüren** hangi sarsılmaz kudret, hangi dayanılmaz sebep, hangi yaradılış mantığıdır?..

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu elinden çıktığı, **kenarlarını süsleyen** göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,13 O kadar tatlı bir ışığı vardı ki, **kandilin parlak madenine su halinde akan** bu ışık, **çıplak omuzlara dökülen** kumral saçları andırıyordu.

BSKH-59,19 Fakat bu da, **gözkapakları açıldığı zaman kaybolan** bir rüya gibi, **kendisine iştiyakla bakanların önünden çekiliverdi.**

BSKH-59,21 **Yanmak isteyen kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen** kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-59,21 **Yanmak isteyen** kandilleri sebepsiz yere ve birdenbire söndürülen kuvvetin, bu alevi saklayacak kadar güzel yerleri var mıydı acaba?..

BSKH-59,25 ... isyandan ve kızmaktan vazgeçerek **bir iman ve tevekkül ifade etmeye başlayan** satırları kandilin kızıl ışığına tutarak okuyordum:

BSKH-59,34 Diğer sayfeler **gittikçe karışan** bir yazıyla şöyle devam ediyordu:

BSKH-60,1 **Parlak alevlerin üzerine uzanarak onları alıp götür**en siyah eli artık fark etmeye başladım.

BSKH-60,3 **Yazdığım yazıları seçmekte güçlük çeken** gözlerim, bu alevleri çok uzaklara kadar kovalayabiliyor.

BSKH-60,5 **Hiçbir şeyleri eksik olmadığı halde, birdenbire sönmeye** kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin nereye gittiklerini öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,8 Ey **her tarafımdan yavaş yavaş çekilen** hayat, yalnız kafama ve gözlerime birik!

BSKH-60,16 **Konacağı dalın etrafında uçan** bir kuş gibi başımın üzerinde kanat çırpışlarını duyuyorum.

BSKH-60,19 **Parlak ışıkları birdenbire yok olan** zavallı kandiller...

BSKH-60,20 **Onların üstüne doğru uzanan** siyah ve büyük bir hayalet görüyorum.

BSKH-60,23 **Bazen açılır gibi olduğu halde gözlerimin üzerine tekrar düşen** bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,26 **Gittikçe kuvveti artan** bir ışık, bana yaklaşıyor, yaklaşıyor...

BSKH-60,28 İşte o **kandilleri birdenbire söndüren** kuvvet...

BSKH-60,29 **Okuduğum müddetçe hiç ses çıkarmadan yanımda oturan** adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-60,32 Söyleyiniz, **kandilleri birdenbire söndüren** hangi kuvvettir?..

BSKH-60,34 Siyah elbiseli adam yavaşça ayağa kalktı, **hafiften gelen** sesiyle:

BSKH-60,38 Birdenbire **tepemizdeki camları sarsan** bir kahkaha attı:

BSKH-61,1 ... **yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren** kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,1 ... **yağları çok, fitilleri mükemmel, hazneleri kusursuz olan** kandilleri birdenbire ve sebepsiz yere söndüren kuvvet, o adaletli ve şefkatli kuvvet, bu adamın emeklerine acıdı; ...

BSKH-61,8 Orada, yarım kalmış bir şikâyetle devam etmek istiyormuş gibi, **ağzı aralık duran** iskeleti gösterdi.

BSKH-61,9 Sonra, **kurumuş dalların rüzgârda çıkardıkları iniltiye benzeyen** bir sesle:

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “**o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen** herkes, hiçbir sebep olmadan, en parlak zamanlarında, böylece sönüverdiler...”

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, **beni sessizce bekleyen** odama giderken, bu her akşamki yürüyüş beni sıkar, boğar ...

BDH-65,4 ... ve ben **caddeyi örten** kalın kar tabakasının üstüne uzanarak orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,26 **Kitapları bir kadın gibi sevenler**, yalnız bekâr odalarının azabını daha az duyarlar.

BDH-66,2 Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, başuçlarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının **daima tekrar edilen** saadetini hissederler.

BDH-66,4 **Kitaplarla zifafa girmesini bilen** adam, beşerliğinden kurtulmaya başlamıştır.

BDH-66,6 Hatta **geceleri beni odama o kadar karışık bir halde yollayan**, ekseriye bir kadın muvaffakiyetsizliğidir.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, **içimde kabarmak isteyen** bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek beni susturduğunu biliyorum.

BDH-66,30 Öyle zamanlarım olur ki, –bunun için de mesela bir kitabın çok masum bir cümlesi veya **sokaktan gelen** bir kadın sesi kâfidir– ...

BDH-66,33 İliklerimin içinden bile “**Kadın!**” diye **bağırان** sesler işitirim.

BDH-67,2 Hatta bu ihtiyacın derece ve şiddetini anlamak için **muhayyilemde kaban** kadın hayallerini gittikçe çirkinleştirir, kötüleştiririm.

BDH-67,10 ... ve damarlarımda, **kadın isteyen** acayip bir kanın dörtnala dolaştığını hissettim.

BDH-67,30 **Başı ancak göğsümün hizasına gelebilen** bir kadındı.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat sahiden vazgeçeceğimden korkarak, **cesaret vermek isteyen** bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,13 Gözüm **yanında sallanan** eline ilişti.

BDH-68,23 Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken içimde **sevince benzeyen** bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-69,2 **Ateş gibi yanan** yanaklarına ağzımı götürdüğüm zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,6 ... yüzü, ellerinin, **titrediği uzaktan bile fark edilen** küçük ellerinin içinde, omuzları şiddetle sarsılarak ağlıyordu.

BDH-70,3 Biraz gözyaşı, biraz çarpıntı, **dinleyeni de söyleyen gibi ağlatan** feci bir hikâye:

BDH-70,6 İhtimal **daha fazla verenler** de vardır.

BDH-70,15 Yarısından çoğu hep **seninkine benzeyen** masallarla dolu.

BDH-70,34 (Siyah tül düşmüştü, **biraz uzunca olan** sarı saçları omuzlarına dökülüyordu.)

BDH-71,18 ... buna rağmen, bu hiç beklenilmedik vaziyet senin **hâlâ çocuk olan** kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-72,11 **Kendisine benzeyen** binlerce hikâyeden hiç farkı olmadığı için büyük...

BDH-72,12 Zaten bu hikâyeler, bu **birbirine çok benzeyen** hikâyeler **en asil olan**larıdır.

BDH-72,17 **Başı ve sonu olmayan** ve neye dair olduğunu kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-73,5 **Ağlamaktan kızaran** gözleri gülümsüyordu.

BDH-73,27 **Tahta merdivenleri koşarak inen** ayak sesleri çabucak uzaklaştılar, işitilmez oldular.

BGH-74,2 **Şap Denizi'nde dolaşan** gemilerin ateşçilerine kazanların önü güverteden daha serin gelir.

BGH-74,4 İşte bunun için **başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden** genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-74,6 ... **gemiye yalayıp duran** sıcak rüzgârdan kaçmak istiyordu.

BGH-74,8 ... ve **makine dairesine doğru koşmaya çalışan** genç ateşçi düşmemek için bazan küpeşteye, bazan kaptan kamarasının **açık duran** kapısına sarılıyordu.

BGH-74,16 **Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen** bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, **oldukça gün görmüş olan** babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-74,21 **Babasından kalan** maaş, anasıyla küçük kız kardeşine bile yetmiyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, **geminin burnuna çarpan** dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-75,12 Zaten **sıkmadan uzun uzun anlatmasını bilen** yegâne geveze, denizdir.
BGH-75,14 **Ömürlerinin dörtte üçünü denizde geçiren** ihtiyarların arasında bile, **suların sesini sıkıcı, yeknesak bulan, _ bu sestən bıkan** birine tesadüf edilmemiştir.

BGH-75,23 Ve, **hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen** bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve yatağının başucundaki birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-75,35 Ve tek kazan, bu **timsah ölüsüne benzeyen** yığıntıyı yürütebilmek için, patlayacak derecelere geliyordu.

BGH-76,7 O zaman kaptan, **dudağından hiç düşmeyen** sigara ile fiçıya yaklaşıp:

BGH-76,24 **Vardiyayı kendisine teslim eden** arkadaşı dev gibi bir adamdı, yumrukları hemen hemen bir çocuk kafasından büyüktü.

BGH-76,26 **Yeni gelene** sordu:

BGH-76,33 Kapak açılır açılmaz insanın yüzüne **rüzgâra benzeyen** bir ateş çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

BGH-76,36 Ve bir tenceredeki kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi **buhara benzeyen** beyaz dumanlar saçıyordu.

BGH-77,1 Genç ateşçi beş dakikada bir **sırsıklam olan** beyaz gömleğini çıkarıyor, sıkıyor, vücudunu kuruluyor, tekrar sıkıyor ve sonra giyiyordu.

BGH-77,20 ... fakat mademki **elinde olan** bir tek imkân buydu; kendisinden her şeyi almışlar, bir bunu alamamışlardı, artık bundan da istifade edemezse ayıptı.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün **kendisine benzeyenleri** bir hareketten, bir kabarıştan meneden bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,27 O zaman birdenbire farkına vardı ki, **kendisini ve arkadaşlarını, hatta bütün kendisine benzeyenleri bir hareketten, bir kabarıştan meneden** bu “tesadüfe inanma”dır.

BGH-77,29 Çünkü öyle anlar olur ki, insan, çok cüretli denebilecek şeylere bile kalkar, **hiç akranı olmayanlara** bile hücum eder; ...

BGH-78,11 Biraz evvel buraya doğru koşarken **kaptanın açık kapısından dışarı vuran** et kokusu burnuna geldi.

BGH-78,23 **Başaltı kamarasında uyuklayan, _ türkü söyleyen** tayfalar, **vardiyasını bırakıp gelen** ateşçiyi görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-79,4 **Tabanca elinde, kaptanı müdafaaya hazırlanan** lostromo, onu söylenerek cebine koydu; ...

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden** tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek içini çekti.

BOH-80,2 “Orman bizim her şeyimizdir delikanlı, anamız, babamız, evimiz...” diye, **yanımda oturan** ihtiyar anlatmaya başladı.

BOH-80,4 Güneş, **aşağılarda uzanan** ovadan tamamen çekilmişti.

BOH-80,8 **Şimdiye kadar yaşayan**, kımıldayan, ses çıkaran ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,8 **Şimdiye kadar** yaşayan, **kımıldayan**, ses çıkaran ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,8 **Şimdiye kadar** yaşayan, kımıldayan, **ses çıkaran** ova artık ölüydü ve beyaz, ince bir sisle örtülmeye başlamıştı.

BOH-80,10 Sabahtan beri ancak **mırıltıları duyulabilen** ağaçlar konuşuyorlar, bağıryorlar, sallanıyor ve ellerini birbirine uzatıyorlardı.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, yerdeki otlar, kuru yapraklar, çalılar, **ağaçların gövdesine sarılan** sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,18 Kuş haykırıışları, ulumalar, **acele koşan** ayakların altında kırılan dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,18 Kuş haykırıışları, ulumalar, **acele koşan ayakların altında kırılan** dalların sesi birbirini kovalıyordu.

BOH-80,20 **Ara sıra ovaya kadar uzanarak oradaki mutlak sessizliği bile yırtan** acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, **bu karanlıkla beraber canlanan** şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,24 **Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen** atım kişnedi ve başını bana doğru çevirerek inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,2 **Buruşuk dudaklarının bir kenarından aşağı doğru sallanan** bu küçük ateş, sakallarına tuhaf bir kırmızılık veriyordu.

BOH-81,25 **Yüzünden, ağzının kenarlarından, gözlerinden, hatta vücudunun her sarsıntısından dökülen** bir acı beni sarıyor, kucaklıyordu.

BOH-81,27 Nihayet, **boğazını tıkayan** bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş gibi birdenbire ve **bir haykırışa benzeyen** bir sesle:

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve **kurulması biten** bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-82,1 **Dudaklarını yakmaya başlayan** cigarayı attı.

BOH-82,7 Bütün vazifemiz, **bize verilen** emanetleri oğullarımıza vermek, onlara da böyle yapmalarını söylemek zannediyorduk.

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden **ormanın öbür ucunda birbirini arkasına devrilen** ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yaşandığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden **ormanın öbür ucunda birbirini arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yaşandığını fark eder** gibi olduk; ...

BOH-82,18 Fakat **ormana düşen** bu yara, yavaş yavaş yayıldı, kökleşti.

BOH-82,24 **Üzerlerinde yalnız ezilmiş otlar, ufak yongalar görülen** bir meydan...

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, **ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen** bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-83,34 Hepimiz, **bulunduğu siperde son kurşunu atacağını, sonra orada muhakkak öleceğini bilen** bir nefer gibi sakindik.

BOH-84,1 Sansarın ağzındaki bir pilicin, yahut **kesilmek üzere olan** bir koyunun son çırpınışlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,9 **Zaman zaman yükselip alçalan, _ mütemadiyen makamını değiştiren** bu muazzam uğultu, ihtiyarın kelimelerini büyütüyor, kıvırıyor ve kendisiyle karıştırıyordu.

BOH-84,11 Onun sözlerini, orkestra içindeki bir flütün **diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen** sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,22 İçimizden birini kasabaya, hükümetin **bu işlere karışan** memuruna yollayıp bekledik.

BOH-84,35 Gözleri kapalı, **karşılarında duranların** hepsine saldırdılar.

BOH-85,1 Ormanın **akşamla koyulaşan** alacakaranlığında gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,3 **Kapalı ağızlarda hapsedilen** kısık ve **iniltiye benzeyen** seslerden başka bir şey duymak mümkün değildi.

BOH-85,5 **Geri kalanlar** da selameti kaçmakta buldular.

BOH-85,13 Ertesi gün **imdat alıp gelen** candarmalar, çocuklar ve kocakarılardan başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,17 **Bir şey yapamamaktan, bir şey yapamayacağını bilmekten doğan** bir şaşkınlıkla taşlamışlar.

BOH-85,23 Yapraklar, **içerisinde piyano bulunan** bir odada bağrıldığı zaman **piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen** karışık, **birbirinden ayrılmaz**, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,3 **Köyde bekârlıktan canı çıkan** öğretmen, **Dudu'nun çenesinin altından doğru görünen** göğsüne yandan bir göz attı.

K-86,9 Gerçi **ölene kurşun atanlar** sekiz kişiydi ve rastlayan kurşunun kimin silahından çıktığı belli değildi, ...

K-87,1 Dudu **okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan** oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,29 **Birbirlerini itip kakalayarak köşeye sinmeye çalışan** kazlardan bir tanesini yakaladı.

K-88,5 **Tedavisi kabul olmayacak kadar ilerlemiş olan** veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,9 **Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen** açığöz ve pişkin mahpusların da onunla meşgul oldukları yoktu.

K-88,12 Evrakı ve raporları müddeiumumilik kaleminde duruyor, **takip eden** olmadığı için sıra bekliyordu.

K-88,28 Görüşme gününde **nizamiye kapısına giden** bir mahpusa: “Şunu bizim **gelip giden** köylülerden birine ver!” dedi.

K-88,32 **Mektubu götürecek olan** köylünün bir sürü mahkemeleri vardı, on gün kadar şehirde kaldı; ve Seyit hep bekledi.

K-89,12 **Kapıda duran** gardiyan, kazları ve torbayı görünce onu çağırmak için elini kaldırdı.

K-89,20 Sedyeye kapıdan çıkarken gardiyan **biraz ötede duran** Dudu'ya sordu:

K-89,24 Eliyle, **kapıdan biraz evvel çıkan ve bir gardiyanla hafif cezalı iki mahkûm tarafından musalla camiine götürülen** sedyeyi göstermek üzereyken, gözleri tekrar kazlara ve torbaya ilişti.

K-89,31 Torbayı, kazları, pekmez çömleğini aldı, duvarın kenarına koydu; **hâlâ daha kapının dibinde oturan** Dudu'ya:

BF-91,5 Bayram namazında İmamköy Camii'ni bastığını ve **orada namaz kılanları** soyduğunu en nihayet itiraf etmişti.

BF-91,16 **Köyü soyan** çoktan kirişi kırmış olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

BF-91,23 **İlk zamanlarda rahmetli babasının** –babası köyün imamıydı– **hatırını sayanlar** bile onun bu hallerini görünce kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,13 **Fazla işlemeye alışmamış olan** kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, **dışarıya fırlayan** gözlerinde, yüzünün **birbirine karışan** sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,20 O zaman İdris **ilk aklına gelen** ismi söyledi:

BF-92,35 Süleyman Ağa, **kendi köyünde olsun, İmamköyü'nde olsun, ona hâlâ yardım eden** bir tek kişiydi.

BF-93,2 Şimdi candarmalar, **hiçbir şeyden haberi olmayan** ihtiyarı yatıracaklar ve döveceklerdi.

BF-93,7 **Ak sakallı ihtiyarın, sakallarından yaşlar akarak ağladığını** görür gibi oldu.

BF-93,8 **İhtiyarın iki kat olmuş beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini** görür gibi oldu.

BF-93,9 **Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını** görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, **feri kaçıp dışarı fırlayan** iki gözün kendisine dikildiğini, “beğendin mi ettiğini, İdris!” demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,15 İdris sigarayı **göbeğinin üzerinde sallanan** kelepçeli elleriyle yakalayarak ağzına götürdü.

3.15.2.3.Geçmiş Zaman Sıfat- Fiil Ekleri (-dık/-dik/-duk/-dük/-tık/-tik/ -tuk/-tük; -mış/-miş/-muş/-müş) ile Kurulan Sıfat-Fiil Grupları

D-13,5 Ve bir köşede **birbiri üstüne yığılmış** buğday, mısır, çavdar, her çeşitten ekin çuvalları.

D-13,7 Karşıda **beyaz torbalara doldurulmuş** unlar...

D-13,20 Sen aşkın **ne olduğunu** bilir misin adaşım, sen hiç sevdin mi?..

D-14,10 **Vicdan azabı dedikleri** şey, ancak bir hafta sürer.

D-14,30 Göğsünü yararak o eti oradan çıkarır ve sevgilinin önüne atarsan o zaman **kalbini vermiş** olursun...

D-15,1 Bir gün –karların **erimeye başladığı** mevsimdeydi-

D-15,16 Suyu bol bir çay **küçük söğüt ağaçlarının arasından** geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta oluğa taksim oluyordu.

D-15,25 Yüklü eşeklerle sık sık gelip giden köylülerden, değirmenin **işlek olduğu** anlaşılıyordu.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler **tavuk ve oğlak çaldığımızı** söyleyerek bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler **tavuk ve oğlak çaldığımızı** söyleyerek **bizden şikâyet ettikleri** halde bizi gene severler.

D-16,5 Kadınlar **taze söğütlerden yaptıkları** sepetleri yakın köylerde satmakta güçlük çekmiyorlardı.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken **büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi–** bir nem **belirdiğini**, esmer yanaklarında –**bir ateşe rastgelmiş** gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın **yuvarlanmak istediğini** görmüştük.

D-16,34 Acaba **birisini sevdiği** için mi, yoksa **hiç kimseyi sevedemediği** için mi, bu kadar yanık, bu kadar derinden çalıyordu?..

D-17,3 Ara sıra uzun müddet kaybolur, **başka çergilerde dolaştığı**, _ **şehirlere inip büyük beylerin meclisine girdiği** söylenirdi.

D-17,9 Şimdilik **bir şey anaforlamadığımız** için değirmenci de memnundu.

D-18,1 Şimdi **bütün bunlara alışmış** görünüyordu.

D-18,1 Başka insanların yaptığı birçok şeyleri yapmak hakkının **kendisinde olmadığını** biliyor ve hiçbir şey istemiyordu.

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırmak, konuşmak yahut **yerlere atılıp ağlamak istediğimizi** hissederdik...

D-18,26 Değirmencinin **köye indiği** günler **kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu** ve **tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini** görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-19,1 Atmaca önüne bakıyor, **niçin çağırdığını**, ne söyleyeceğini sormuyordu.

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: ‘Kızım senin için yataklara düştü, **Çingene olduğunu** unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim;

D-19,25 **Onu nasıl sevdiğimi** anlattım:

D-19,28 ‘Olmaz’ dedi, ‘düşün ki, **her karşına çıktığımda** senden utanacağım, başım yerde olacak, beni böyle zelil etmek ister misin?

D-19,30 Bırak beni, **ne olduğumu** bilerek ihtiyar babamın yanında kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-20,2 Eğer o bana açılmaz, bana naz edemez, bana **içinden geldiği** gibi sarılamazsa, gözleri her zaman: ‘Ne diye gençliğini benim için nâra yaktın, sana yazık değil mi?’ demek isterse, ben ne yaparım?

D-20,11 **Mavzer kurşunu gibi çarptığını** yere seren bir aşk...

D-20,33 O, gittikçe çöken yanakları, **nereye baktığı** belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

D-21,23 Hepsinin **birden çıkardığı** yırtıcı gürültü yağmurun alçak tavandaki kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

D-22,1 Adaşım, ben **o gece dinlediğim** şeyleri öldükten sonra bile unutamam.

D-22,8 Ve bunların hepsini bastıran deli bir ses kâh yalvarıyor, kâh hiddetle kıvranıyor, **susacak gibi olduktan** sonra tekrar yükseliyordu.

D-22,20 Son ve keskin bir çığlıktan sonra Atmaca’nın **ayağa kalktığını** gördüm.

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş** gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-22,24 **Birdenbire çukura gitmiş gibi görünen gözlerle etrafını araştırdıktan** sonra onları değirmencinin kızına dikti, uzun uzun baktı...

D-23,7 Nihayet **kafasına bir şey vurulmuş** gibi inledi.

D-23,8 Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kayışların **kudurmuşçasına döndükleri** köşeye doğru atıldı.

D-23,21 **Seni gördüğü** zaman zalimce başını çeviren mağrur bir dilberin kapısı önünde ve ay ışığı altında sabaha kadar dolaşmak, bunu candan arkadaşlara ağlayarak anlatmak, –söz aramızda– gene hoş şeydir.

KŞ-24,3 “Bundan daha yüksekini bulunduğunu söyleyemez, sevgilim **benim eserimden daha güzelini okuduğunu** iddia edemez ya.”

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, yüzüne **sisten yaratılmış** küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-25,3 Ve **yalnız kendisi için yazdığım** bu kitabı **ona verdiğim** zaman o da **benim için sakladığı** kalbini verecek...

KŞ-26,19 ... ki orada yerlere kadar uzanan dalların pembe dudaklı çapkın gelinciklerden, **sarışın ve hayalci papatyalardan aldığı** gürültüsüz öpücüklere, yalnız sinsi sinsi yürüyen yabankedileriyle, daima koşan ürkek karacalar mâni oluyorlardı.

KŞ-26,24 ... orada, boyalı teknelerinde ağlarını temizleyen ihtiyarlar, tatlı sesli su perilerinin **toy balıkçıları bataklık sazlarının içine nasıl çektiklerine** dair acıklı türküler söylüyorlar; ...

KŞ-26,26 ... ve geceleri küçük balıklar, ayın **nehre avuç avuç serptiği** gümüş kırıntılarını toplamak için, suyun üstünde sıçırıyorlardı.

KŞ-26,35 Ve üç ay sonra, **gümüş bir kalemle gümüş ciltli bir deftere geçirdiği** şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-27,1 Fakat bu defter, **zehirli dikenlerle yazılmış** gibi acı satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-27,5 **Sokaktan geçtiğin** zaman kadınlar pencerelerden eskisinden daha çok sarkacaklar, ...

KŞ-27,19 **Hayatlarında hiç sevmemiş** olanların tahayyül edemeyecekleri bir acı onu boğuyor;

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki saçları kazınmış** buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-29,11 Ve o, bu basit çalgıların belki cırıltıdan fark edilemeyecek olan nağmelerinde herhalde derin bir şeyler bulunması **lazım geldiğini** hissediyordu.

KŞ-29,20 **Kucağında taşıdığı** aç çocuğu yaşatmak için sarhoşların arkasından koşan kadınları ve **karnında taşıdığı** günahsız çocuğu öldürmek için hekimlerin cebine beyaz alevli inci salkımları koyan kadınları gördü.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, başını bir köpeğin sırtına dayayarak uyuyanları ve **güzel ısınmış** odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, nakris ağırlarıyla kıvrılarak uyuyamayanları gördü.

KŞ-29,28 Aptalların tahakkümüne, günahsızların cezalanmasına; faziletin susmasına ve ihtirasların gürültüsüne, hikmet ehlinin **tahrik edildiğine** ve nadanların alkışlandığına şahit oldu.

KŞ-29,31 Ve tam bir buçuk sene sonra, **altın bir kalemle altın ciltli bir deftere geçirdiği** şiirleri sevgilisine yolladı.

KŞ-30,1 Fakat bu defter, **bir Arap hançeriyle yazılmış** gibi keskin satırları taşıyan bir cevapla geri geldi.

KŞ-30,19 Fakat bu yolda **Homeros'un senden daha coşkun, Firdevsi'nin daha usta olduğunu** inkâr edebilir misin?

KŞ-30,31 Yavaş yavaş loş bir karanlığa dalan odaya alnından, gerilen ve **birdenbire daha genişlemiş** görünen alnından, beyazımtırak bir ışık yayılıyordu.

KŞ-30,37 **Geriye atılmış** başından lülelerle saçlar çıplak omuzlarına dökülüyor, ...

KŞ-31,7 ... kendi gözlerinden çıkan ve **uzak, görünmez yerleri dolaştıktan** sonra yine oraya dönen ince, **adeta bir bıçakla çizilmiş** gibi keskin ve beyaz bir yol, bir çizgi...

KŞ-31,18 **Sakız gibi çiğnenmiş** güzelliklerden, **bir dua kadar çok tekrar edilmiş** yeni fikirlerden eser bulunmayan bu çölde hiçlik ve... güzellik hüküm sürüyordu: ...

KŞ-31,32 Burada insan ruhunun **en çok susadığı** ve **muhtaç olduğu** bir vuzuh vardı ve bunu şairin vücudundan başka hiçbir şey bozamıyordu.

KŞ-32,4 ... buna rağmen herhangi çelimsiz bir mahlukun **mütecessis kafalarımızda sıraladığı** mızımız sorguları tekrar etmiyorlardı.

KŞ-32,23 ... ve midesinin **dimağına kalkıp ilerlemek, uzuvlarına böylece uzanıp kalmak için verdiği** birbirine zıt emirlerin feci mücadelesine şahit olurdu.

KŞ-32,26 Fakat o **bunların bağırmalarını susturduktan** sonra yine çöle, büyüklük ve tenhalık ülkesine dönmekte acele ederdi.

KŞ-32,30 ... ve o, göğsünün içinde birbirine muvazi birçok bıçakların **hep beraber hareket ettiklerini** hissedirdi.

KŞ-32,32 Fakat iki sene sonra, sertleşen ve kararan bir deri, **gözlerinin kenarında derinleşen çizgilerle burayı terk ettiği** zaman, büyüklük ve güzelliği, acıyı ve hasreti yüz yüze tanıyordu.

KŞ-33,19 **Her şeyi hayattan uzaklaştıran, hiçbir zaman yenilmeyen dehşetli bir kudretleri olduğu** halde, mütevazı ve kibardılar.

KŞ-33,30 Evvelce **fazilet diye baktığı** şeylerin **birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu** ve **asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlerde rastlanabildiğini**, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın **yeter olduğunu** ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,5 İşte genç şair[in] **şaheserini bilinmeyen ve bulunmayan kumaşlardan dokumak için yaptığı** bu seyahatten dönüşünde, içinde Allahla boy ölçüşen bir kuvvet kımıldıyordu.

KŞ-34,7 Çünkü şimdiye kadar yazarların **ancak var olduğunu** bildirdikleri şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,7 Çünkü şimdiye kadar yazarların **ancak var olduğunu bildirdikleri** şeye o bizzat erişmişti.

KŞ-34,10 **Üç ay uğraşarak derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği** şaheserinin her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,20 Lazım gelen yüksek ve temiz asilliği eserine büsbütün verebilmek için de, **onu yazdığı** müddetçe insanların arasına karışmadı.

KŞ-34,22 Ve siyah bir kalemle, **siyah meşin ciltli bir deftere yazdığı** şiirleri sevgilisine yolladı...

KŞ-34,26 Boynuna atılarak **onu öptükten** sonra böyle haykırdı:

KŞ-35,1 Artık hiçbir kadının **benimle bir olmadığını** hissediyorum.

KŞ-35,8 **Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı** halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, içindekileri anlatmak için acele ediyor.

KŞ-35,11 O gururum ki, **fanilerden birine meyli olduğu** için gönlümü bir ısırgan demeti gibi dalamıştı, şimdi sana bunları söylemekte bir haz buluyor.

KŞ-35,14 ... gel, birbirimizin olalım ve sen bana aşkın da **ebedilik kadar tatlı ve güzel olduğunu** anlat...

KŞ-35,19 Sevgilisinin, **sedirlerden birinin üzerine bıraktığı** şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-35,23 Yarattıkları o kadar güzeldi ve şairi o kadar kuvvetle çekiyorlardı ki, sevgilisinin: **“Beni işitmedin mi şair!” diye bağırdığını** bile duymadı.

KŞ-35,30 **Sana söylediklerimi işitmedin mi?**

KŞ-35,32 Ama bunun sebebi **senin için yazdıklarımın** yine sana benzeyen güzellikleriydi.

KŞ-35,34 **Aşkın sesinden uzak kalan kalpleri** hasretin **ne hallere koyduğundan** bahseden satırlarım, beni seslerin en canayakınını dinlemekten alıkoydu.

KŞ-36,8 Ve senin **herkes gibi olmadığını** haykırıyordu.

KŞ-36,15 “Yalnız...” dedi, “Yalnız bu kitap **dehanı ve kudretini bana gösterdikten** sonra aramızda lüzumsuz olmaya başlıyor...”

KŞ-36,23 Ve sen **benim için yazdığın** bu kitabı yine benim için yok etmekte eminim ki tereddüt etmeyeceksin ...

KŞ-36,26 Ve **genç şairin elinden çekip aldığı** şaheseri, orada, mercan alevlerle yanan ocağa fırlattı.

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların **fırtınada devrildikleri** zaman yaptıkları gürültüye, **ormana** bir yıldırım **düştüğü** zaman vahşi hayvanların kopardıkları çığlıklara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ıslıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,28 Ve bir feryat, duvarları sarsan, havayı karıştıran, yüzyıllık ağaçların **fırtınada devrildikleri zaman yaptıkları** gürültüye, ormana bir yıldırım **düştüğü**

zaman vahşi hayvanların kopardıkları çıgıllara, ateş saçan bir yanardağın geniş çatlaklarından fırlayan boğuk ve yırtıcı ısıklara benzeyen bir feryat genç şairin göğsünden fırladı...

KŞ-36,34 Ve o, kendisini oraya, minimini alevlerin **kitabın meşin cildini ağlayışlı bir çıtırıyla büktükleri** ocağa doğru attı.

KŞ-37,20 **Kavrulan, şeklini kaybeden bu ateşten cildi açtığı** zaman yere ancak bir avuç mavimtırak kül döküldü...

KŞ-37,21 Ve bunu gören şair oraya, boylu boyunca yatan ölünün üstüne –**bir kadının elinden kurtaramadığı** şaheseriyle beraber– cansız yıkılıverdi...

K-38,7 **Derin düşüncelere daldığı** belliydi.

K-38,14 (İki kişi **birbirlerini yeni tanıdıkları** zaman havadan sudan bahsetmek âdettir.)

K-39,23 Şu budala serçe bile üç günlük ömrünü keyifle geçiriyor da, biz, **arasından uçuğumuz** ağaçları bile fark etmiyoruz.

K-39,26 **Yarın öldüğümüz** zaman birisi bize sorsa: ‘Dünyada neler gördünüz?’ dese herhalde verecek cevap bulamayız.

K-39,32 Zaten seni burada tek başına görünce **benim gibi düşündüğünü** anlamıştım.

K-39,34 Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın **ne olduğunu** adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-39,34 **Şu dünyayı adamakıllı görmeden, dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan buradan gidecek olduktan** sonra ne diye buraya geldik sanki?

K-39,36 **Yaşadığımızın farkına varmayacak olduktan** sonra ne diye yaşıyoruz?

K-40,33 Tesadüfün **pek merhametli olmadığını** ve **birbirine böyle yakın olanları bir ikinci defa karşı karşıya getirmediğini** biliyorlardı.

K-41,4 **İçi burkulduğu** halde... Nihayet günün birinde ikisi de bunun böyle sürüp gidemeyeceğini anladılar.

K-40,36 ... ve bu dilde, **söylemek istedikleri** şeyleri söylemekten utanıyorlardı.

K-41,7 Sabahleyin karşı karşıya gelince dışı **söylemek istediği** şeyleri gözleriyle anlatmak istedi.

K-41,9 Tam bu sırada, **üzerinde oturdukları** söğütten sarı bir yaprak koptu, iki tarafa sallanarak aralarında geçti ve dışının **en manalı baktığı** zamanda gözlerinin önünü kapattı.

K-41,25 Fakat ikisi de küçük derenin kenarındaki söğüdü ve **orada geçirdikleri** güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

K-41,27 Ve ikisi de, **böyle bir yaz geçirmemiş** olan diğer kırlangıçlara tepeden baktılar...

V-42,1 Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahçup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafiləsi –**sarı otlardan yapılmış** evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-42,5 Kabile reisi, yirmi seneden beri Afrika'nın bu sapa köşesine uğramayan beyazları güzel karşılayabilmek için bütün boncuklarını, **fildişinden yapılmış** ziynetlerini taktı, ...

V-42,10 Birtakım şatafatlı merasimden sonra seyyahlar, reisin kulübesinde istirahat etmekteydiler ki, **köyü dolaşmaya çıkmış** olan melez tercüman koşarak geldi, ...

V-42,12 ... elli adım kadar ötede **bir Avrupalı tarafından yapılmış** olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,12 ... elli adım kadar ötede **bir Avrupalı tarafından yapılmış** olması pek muhtemel olan tahta bir kulübe gördüğünü söyledi.

V-42,17 Bu, **intizamsız kerestelerden yapılmış** bir yerdi ve **önünde vahşi orman çiçeklerinden vücuda getirilmiş** bahçemsi bir meydanlık vardı.

V-42,20 Yanlarına gelen reis, binanın **iki seneden beri aralarında yaşayan bir beyaza ait olduğunu** söyledi.

V-43,23 Alman seyyah **biraz dinledikten** sonra:

V-43,34 Fransız seyyah: “Bir sanatkâr...” dedi, “**Ümidi kırılmış** bir sanatkâr.

V-43,35 Hakiki sanatın **takdir edilmediğini** görerek insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, **etrafına taşlar dizilen bir toprak yığımına dayadığı** viyolonsel gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-44,12 Siyah, kıvrıkcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, **nerede başlayıp nerede bittiği** belli olmayan çizgiler vardı.

V-44,21 Sustular. “Gidelim!” dediler. “**Köye döndüğü** zaman anlarız...”

V-44,31 Akdeniz'in yalı şehirlerinden birinde öyle bir genç vardı ki, **kendisine rast geldikleri** zaman, mahcubiyetle başlarını eğen kadınlar, onu çok kere rüyalarında görürlerdi.

V-45,15 **Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı** zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-45,19 Genç kız, **nişanlısıyla beraber olmadığı** zamanlar yalnız viyolonseliyle konuşurdu; ve ona, **nişanlısından dinlemek istediği** şeyleri söyletirdi.

V-45,25 “Ey sevgilim” dedi, “ey **narin vücudunun, ipek saçlarının, donuk pembe dudaklarının değil, bütün ihtiras ve iptilalarının da bana ait olmasını istediğim** sevgilim, artık viyolonseli bırak, yalnız beni dinle, ...

V-46,14 Heyhat, **saadet dedikleri** el, insanları okşamakta pek hasistir.

V-46,15 Yalnız **gülümsemek ve sevişmek için yaratıldıklarını** sanan bu gençler de o elin mukadder tokadını yemekte geç kalmadılar.

V-46,21 Gezdikleri yerde **her gördükleri şeyin kendilerini sevindirmek için yaratıldığını** sanıyorlardı.

V-46,30 Geminin kaburgaları **çatırdamaya başladığı** zaman, birbirlerine sarıldılar.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini **sahilin kumlarına uzanmış** bularak yabani otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına **kendilerini baygın olarak kıyıya attığı** zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-47,20 Nasıl bazı ağaçlar **yerleri değiştirildiği** zaman –usta bir bahçıvan elinde bile olsalar– yaşayamazlarsa, genç kadın da burada yaşayamayacaktı.

V-47,22 Erkek **bütün kudretiyle çalıştığı, _ vasıtasızlık içinde bütün çarelere başvurduğu** halde, bunun önüne geçemeyeceğini anlıyordu.

V-48,1 Ve bir gün, **maun ağacından haftalarca uğraşarak yaptığı** viyolonselle geldi.

V-48,3 **Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim** için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,3 **Seni bir zamanlar bunu çalmaktan menettiğim** için ne kadar bedbaht olduğumu bilsen...

V-48,11 **Öğrenmeye başladıktan** pek az sonra, ufak parçaları çalabiliyordu.

V-48,12 Kadın, **hayvan derileri üzerine yazdığı** notaları buna meşk ettiriyor, bu da onları alarak yabani ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-48,21 Ve **nağmeleri insanın içine görünmez mayiler halinde akan bir besteyi bitirdikten sonra:**

V-48,26 “Hayır, bunu **son günümün yaklaştığını hissettiğim** zaman vereceğim...”

V-48,31 **Gözlerinin esmerleşen kenarlarında, beyaz dudaklarında ölümün tayf halinde dolaştığını** genç erkek görüyordu.

V-49,5 Ölümün **bu kadar yakınında dolaştığından** ihtimal ki haberi yoktu.

V-49,6 Genç adam onun **son istediğini** yerine getirememekten korkuyordu:

V-49,9 Ve **göğsünün üst tarafında** pürüzlü bir cismin **ağır ağır gezindiğini** hissediyordu.

V-49,12 Bu, hastaya **ömrünün sonuna geldiğini** belli etmek olacaktı.

V-49,13 Bir tek isteği, **onun son günlerinin müsterih geçmesi olduğu** halde, bu nasıl yapılabilirdi?

V-50,2 Onun **kulübenin civarından uzaklaşmadığını** zannettiği ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,2 Onun **kulübenin civarından uzaklaşmadığını zannettiği** ruhuna bu sesi yetiştirebilmek için hırsla çalışıyordu.

V-50,19 İki gün sonra ayılınca, vahşiler, kendisini ormana, **her zaman viyolonsel çaldığı** bir ağacın altına götürdüler.

V-50,22 İşte bu genç adam, **sağlığında dinletemediği** parçayı karısının ruhuna duyurabilmek için, bu mezarın başında, senelerden beri viyolonselini çalar.

BSKH-51,2 **Hasta sinirlerim için tavsiye ettikleri** bu kimsesiz ve gürültüsüz yerlerde, uzun bir akşam gezintisinden dönüyordum.

BSKH-51,10 Ve yıkık duvarlı bir bahçenin ortasında, harap bir kaleyi veya **boş bırakılmış** bir konağı andıran hazin bir ihtişamı vardı.

BSKH-51,13 Vaktin **daha erken olduğunu** düşünerek bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-51,15 **Kurumuş tarlaların üzerinde yürüdükten, _ hafif bir sırtı turmandıktan sonra,** yarısına kadar açık duran paslı bir demir kapıyı geçtim, ...

BSKH-51,18 İki tarafımda vahşileşmiş ağaçlar ve **artık tümsek halini almış** eski çiçek tarhları vardı...

BSKH-51,21 Ve **onların arasında nasılsa kalmış** olan beyaz bir kasımpatı, **buraları örten siyah perdenin üzerinde geçmişi görmek için bırakılmış** bir delik gibiydi.

BSKH-51,26 **Çapı on iki metreyi geçmeyen bir silindir şeklinde epeyce yükseldikten** sonra birdenbire daralıyor ...

BSKH-52,5 Tam kapının üstündeki odanın **dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı** bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-52,7 Binanın **niçin bu şekilde yapıldığını** ve sonra hangi cehennem nefesinin **buralarda estiğini** kestirmek imkânsızdı.

BSKH-52,9 **Keskin bir bıçakla açılmış** hissini veren ince uzun pencereler korkutucu bir karanlıktan başka hiçbir şeyi açığa vurmuyorlardı.

BSKH-52,11 **Taş çemberin üzerinde oyulmuş** birkaç ayak merdiveni çıkarak paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,12 **Senelerden beri insan eli dokunmamış** gibi duran, çürümeye yüz tutmuş tahtalara yaslandım.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin **sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, bir yılan dili gibi kıvrılarak uzattığı** son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,19 Yalnız ıslak tahtaların **güneşte çıkardıkları** sese benzeyen bazı çitirtılar vakit vakit duyulmaktaydı.

BSKH-52,23 Evvela **istikametini kestiremediğim** bu gürültünün, biraz sonra, **evin içinden geldiğini** anladım.

BSKH-52,27 ... ve **dayanmakta olduğum** kapının arkasında durdular.

BSKH-52,30 ...fakat –**ufak bir gıcırtı bile yapmadığı** halde– kapının **yavaşça açıldığını** ve soğuk, buz gibi bir nefesin **ensemi yalayarak dağıldığını** hissettim.

BSKH-53,8 Sirtında siyah, **harap olmuş** bir elbise, ayağında eskimiş rugan potinler vardı.

BSKH-53,9 İnsan onu, **bir cenaze dönüşünden sonra hiç soyunmayarak senelerce aynı halde kalmış** sanabilirdi.

BSKH-53,13 –Ah, bu, **dünyada gördüğüm** şeylerin belki en korkuncudur–.

BSKH-53,15 ...ve bir insanınkinden ziyade **ince bir eldiven giydirilmiş** bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-53,17 Ve **gecenin karanlığından pek fark edilmeyen siyah bir ceketin kolundan fırladığı** için, üzerime boşlukta asılıymış gibi geliyordu.

BSKH-53,20 **Omuzuma bir gece kuşu gibi konduğu** zaman korkuyla bağırdım ve silkindim:

BSKH-54,3 Ve ben, bütün korkuma rağmen, **nerede ve nasıl biteceğini bilmediğim** bu merdiveni kıvrıla kıvrıla çıkıyordum.

BSKH-54,8 **Her kata yaklaştığımızda**, beni sürükleyen adamın, evvela karışık saçlı başı belli oluyor, ...

BSKH-54,12 Her katta, **yarısına kadar açılmış** oda kapıları vardı.

BSKH-54,30 Ayak seslerimiz ve hepsinin **birden, toprak altından gelen bir bağırış halinde yaptıkları** korkunç uğultu...

BSKH-55,1 Siz, birdenbire sönen kandilin **ne olduğunu** biliyor musunuz?

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu**, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,4 Nihayet, **nerede olduğumu, ne kadar zamandır bu yükselişin sürdüğünü, hatta kendimi bile büsbütün unuttuğum** bir zamanda birdenbire durduk.

BSKH-55,7 **Kapağı tekrar kapamak için omuzumu bıraktığı** zaman, derin bir rüyadan uyanıyormuş gibi oldum ve etrafıma baktım.

BSKH-55,16 Aynen **içinde bulunduğumuz** binanın şeklinde bir kandil...

BSKH-55,19 ... **bana nazaran eğri olduğu** için, kimin yattığını göremiyordum.

BSKH-55,23 **Kurumuş ve siyahlaşmış etleri yanak kemiklerine yapışmış ve sarı saçları çürük bir yastığı küme küme yığılmış** bir kadın iskeleti...

BSKH-55,33 Düşünüyor musun ki, **bakmaya tiksindiğin** bu dişleri görebilmek için onun tebessüm etmesi nasıl sabırsızlıkla beklenirdi!..

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak seni boğacakmış gibi korktuğun** bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,24 **Ne demek istediğini** anlamayarak yüzüne baktım.

BSKH-56,26 O zaman **bu kadını** hangi ölünün **götürdüğünü** anlayacaksın.

BSKH-57,3 Fakat **hiçbir yazımda** bizzat hakikatin **bulunmadığını** biliyordum.

BSKH-57,11 Bana, ‘Senin gözlerin,’ diyorlardı, ‘**açık bıraktığımız şeyleri** görmek için bile çok küçük ve zayıftırlar.

BSKH-57,21 Başımı kaldırıncı, önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin **sönmüş olduğunu** gördüm.

BSKH-57,24 Lakin elime alıp bakınca, yağının **dolu**, fitilinin **kusursuz olduğunu** gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BSKH-57,27 Benim **farkına varamadığım** bir rüzgâra hamlederek tekrar yakmak istedim...

BSKH-57,32 Hangi sebebin **bu ihtiyar şamdanı kararttığını** düşünürken, kaybolan aleve benzeyen bir ışığın **kafamın içinde parlamaya başladığını** hissettim.

BSKH-58,6 Artık **bulmak istediğim** hakikati burada arayacaktım:

BSKH-58,7 Yağları çok, fitilleri kusursuz ve her şeyleri tamam olan kandillerin **sebepsiz yere niçin söndüklerini** ve kaybolan alevlerin **nereye çekilip gittiklerini** bulmalıydım.

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını hissettiğim** büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,11 **Etrafımda dolaştığını hissettiğim** büyük hakikate burada kavuşacağımı biliyordum.

BSKH-58,12 Şimdi, **en yakınlarımı bile sokmadığım** bu odada, gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,16 Kitabın intizamsız aralıklarla yazılan diğer kısımları, bir kazana hapsedilen buhar gibi kenarlarını sıkıştıran bir kafanın, **görünmeyen, işitilmeyen ve dokunulmayan bir hayaleti takip ediyormuş gibi etrafına nasıl hamleler yaptığını** gösteriyordu.

BSKH-58,25 **Beraber yanmak için yapılmış** iki tane kandil vardı.

BSKH-58,29 O kadar benzer ışıklarla yanarlardı ki, **etrafa dağıttıkları** aydınlığın **ayrı yerlerden geldiğine** ihtimal vermek mümkün değildi...

BSKH-58,36 İçlerinde **savaştan çıkmış** bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, mahzenlerdeki yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BSKH-59,10 Ve ben, **altından yapılmış** yeni ve çok güzel bir kandil gördüm.

BSKH-59,11 Usta bir kuyumcu **elinden çıktığı**, kenarlarını süsleyen göz alıcı ziynetlerden belliydi.

BSKH-59,24 **Artık sonlarına yaklaştığım** kitabı avuçlarımın arasında sıkıyor, ...

BSKH-59,28 İsteklerime varabilmek için dış dünya ile bağlarımı azaltmak **lazım geldiğini** seziyordum.

BSKH-59,32 Ah, ey **peşinde koştuğum** hakikat, nihayet seni yakalayacağım.

BSKH-60,5 Hiçbir şeyleri **eksik olmadığı** halde, birdenbire sönüveren kandilleri hangi kuvvetin kararttığını ve alevlerin **nereye gittiklerini** öğrenmek üzereyim.

BSKH-60,18 **Önümde sıralanmış** birçok kandiller var...

BSKH-60,23 **Bazan açılır gibi olduğu** halde gözlerimin üzerine tekrar düşen bu perde ne zaman büsbütün kalkacak?

BSKH-60,25 Lakin artık **bir hakikat dünyasını görmek üzere olduğum** muhakkak.

BSKH-61,4 ...**ancak son dakikada bulduğu**, fakat **ifade edemediği** büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,8 Orada, **yarım kalmış** bir şikâyetle devam etmek istiyormuş gibi, ağzı aralık duran iskeleti gösterdi.

BSKH-61,9 Sonra, kurumuş dalların **rüzgârda çıkardıkları** iniltiyeye benzeyen bir sesle:

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına** şaşıtığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,14 **İskelet halindeki başının neresinden çıktığına** şaşıtığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BDH-65,6 ... merdiven basamaklarını ayaklarımın ucuyla aramak, –ki onları saymış ve ezberlemiştim ve dönemeç yerlerinin **kaçıncı ayaktan sonra geldiğini** gayet iyi bilirdim– nihayet odama girmek...

BDH-65,14 **Her eşyasını ayrı ayrı ve gayet iyi tanıdığım** bu odada yalnız onlar her zaman için yeni bir koku taşırlar.

BDH-65,20 Halbuki **en çok okuduğum** bir kitabın **en çok okuduğum** bir satırı bile bana bazan başka şeyler söyleyebilir.

BDH-65,23 Kitaplar **yeni tanıdıklarına** karşı çok ketum olurlar.

BDH-65,24 Bir kere de onlarla laubali oldunuz mu size **malik oldukları** her şeyi verirler ...

BDH-66,2 **Ellerinde bir kitapla beraber yattıkları, _ başuçlarındaki lambayı yaktıkları** zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederler.

BDH-66,8 Ve ben, bilmiyorum neden, hiçbir kadından **a k iltifatı görmüş** de ilimdir.

BDH-66,15 Ve bende, onların **asıl bayıldıkları** gurur ve teenniden, ağırlıktan eser yoktur.

BDH-66,21 **Onlarla beraber olduğum** zaman donuk, ihtirassız, adeta **cinsi hislerimden uzakla mı ** bir adam oluyorum.

BDH-66,25 Fakat dima ımın, **içimde kabarmak isteyen bu ihtiya ı bana adi, pis ve g l n  ** göstererek beni susturdu unu biliyorum.

BDH-66,27 Ama **yalnız ve kadından uzak kaldığım** zamanlar...

BDH-67,7 **Her gelişinde bo maya mecbur olduğum** bu hislere gitgide daha çok esir oluyorum.

BDH-67,10 ... ve **damarlarımda**, kadın isteyen acayip bir kanın **dörtnala dola tı ını** hissettim.

BDH-67,18 ... **bacaklara indi im** zaman tıkandı ımı, **bo ulur gibi olduğumu**, _ **avaz avaz ba ırmak istediğimi** hissediyordum.

BDH-67,23 Hatta y r y   mdeki, bakı ımdaki tabiilik ve sükûnetin **içimdeki vukuatla yaptığı** tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-67,28 Ve ben onların **başka başka kadınlar olduğunu** yalnız değişen kokularından fark ediyordum...

BDH-67,32 Bu, onun homurtusunu ve **ba lamı  olduğu** fena bir kelimeyi yarım bıraktırdı.

BDH-67,33 **Yüzüne baktı ım** zaman, gözlerinin etrafının ** iddetle karartılmı  olduğunu** gördüm.

BDH-67,33 Yüzüne baktı ım zaman, gözlerinin etrafının ** iddetle karartılmı  olduğunu** gördüm.

BDH-67,35 **Siyah bir tülle sımsıkı sardı ı** ba ının iki kenarından açık sarı saçlar fırlıyordu.

BDH-68,26 Fakat içeriye girince **hiç beklemedi im**, çok tuhaf birtakım vakalar cereyan etti.

BDH-69,2 **Ateş gibi yanan yanaklarına ağızımı götürdüğüm** zaman ılık bir yaşlık hissettim, ...

BDH-69,8 ... birdenbire büyük bir hiddetin **kafama doğru çıktığını** fark ettim.

BDH-69,11 **Biraz da böyle bekledikten** sonra bağırmaya başladım:

BDH-69,28 **Sukut etmiş** masume...

BDH-70,13 Sen bu usulü daha ziyade **kırkını geçmiş** memurlarla, lise talebesine tatbik edecektin.

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, **sokakta iken gördüğüm**, pişkin çizgiler yoktu.

BDH-71,3 **Gözlerime** bir yaşın **çıkma** istediğini hissettim ve alt dudağımı ısırarak bunları geri gönderdim.

BDH-71,6 Niçin **sahiden ağladığını** hemen söylemedin?

BDH-71,18 ... buna rağmen, bu **hiç beklenilmedik** vaziyet senin hâlâ çocuk olan kalbini kim bilir nasıl ürküttü?

BDH-71,32 Bunlar hiç de **kahr çekmiş** benzemiyor.

BDH-72,11 Kendisine benzeyen binlerce hikâyeden **hiç farkı olmadığı** için büyük...

BDH-72,15 Ve ben, **öne doğru eğilmiş**, _ **yüzüm onun sarı saçlarına karışmış**, kulağına yavaş sesle birçok şeyler söylüyordum:

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve **neye dair olduğunu** kendimin de bilmediğim karmakarışık sözler.

BDH-72,17 Başı ve sonu olmayan ve **neye dair olduğunu** kendimin de **bilmediğim** karmakarışık sözler.

BDH-72,26 Ve **ihtiyar kanepelerle konuşmak istediğim** zaman, onlar artık bana anlatacak yeni bir şey bulamıyorlar...

BDH-72,33 **Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, ellerini böyle yumruk yaparak avucuma vermek istediğin** anlar olacaktır.

BGH-74,18 Oğlunun haylazlıklarının, **oldukça gün görmüş** olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu da söylenebilir.

BGH-74,18 **Oğlunun haylazlıklarının, oldukça gün görmüş olan babanın ölümünde fazlaca tesiri olduğu** da söylenebilir.

BGH-75,5 Düşündüğü için değil, **vakti olmadığı** için fenalık yapmıyordu.

BGH-75,18 ... **Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek kazandığı** paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,20 **İçki içmediği ve geveze olmadığı** için, kadınların ona hususi bir teveccühleri vardı.

BGH-75,28 **Altmış sene evvel İtalya'da yapılmış**, kocaman, dört direkli, yelkenli ve tek kazanlı bir vapurdu.

BGH-76,5 **Tayfanın yarı aylıklarını iç ettiği, yahut başka bir münasebetsizlik yaptığı** zaman, millet ayaklanır, herifi denize atmak isterlermiş.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, **fıcının arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini** görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin **sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı** gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BGH-77,5 Ateşin **keskin parlattığı**, cilalandırdığı bu ıslak vücut insanda diz çökmek ve gözleri kapamak isteğini uyandırıyor.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an için kapadığı** siyah kapağa gözlerini dikerek düşünüyordu:

BGH-77,16 **Bir şey düşünmek istemediği** zaman böyle yapardı.

BGH-77,18 Sonra **düşünmek istemediği** için birdenbire kendi kendine kızdı.

BGH-77,23 Birçok yerlerde birçok adamların konuşmalarına kulak vermiş, **onlardan daha az akıllı olmadığına** kanaat getirmişti.

BGH-77,33 Halbuki, mademki eninde sonunda hep birdi ve hiçbir zaman **şimdi olduklarından** daha fena olmaları mümkün değildi, niçin “tesadüf”e de hücum etmekten çekinmeliydi?

BGH-78,6 **Biraz evvel yediği** yemek boğazına kadar çıktı ve orayı ateş gibi yakarak tekrar geri döndü.

BGH-78,29 Fakat sanki **her zaman ve her vapurda yaptıkları** bir şeymiş gibi bu sözler onlara gayet tabii geldi.

BGH-78,33 Lostromo ile ahçının, **kaptanın adamı olduğunu** düşünerek ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BGH-79,1 **Aşağıda kimse olmadığı** için, istim düşmüş, vapur yavaşlamış ve gittikçe dönmeye, fırtınaya yanını vermeye başlamıştı.

BGH-79,6 ... fakat isyan eden tayfanın **lombar direğine çekildiği** eski günleri düşünerek içini çekti.

BGH-79,8 **Acele ile yaptıkları** pirzolayı sıcaktan yiyemediler ve denize attılar.

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, **ağaçların üstüne atılmış** kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-81,4 **Sıkarak ufalttığı** gözlerini ayaklarının ucuna, yahut yüzüme dikerek kırpiştiriyordu.

BOH-81,10 Biz **onun dışında da dünya olduğunu** bilmezdik bile.

BOH-81,11 **Çocukken değneklerden yaptığımız** kağınlara kuru yaprak doldurur, arabacılık oynardık.

BOH-81,15 **Hiç bilmediğimiz** yerlerde bile sıkıntı çekmeden yolumuzu bulurduk.

BOH-81,17 Büyüdükçe ormanın, **bizim için daha başka şeyler olduğunu** da anladık:

BOH-81,22 **Kendisine bir şey olmuş** gibiydi.

BOH-81,27 Nihayet, **boğazını tıkayan bir şey varmış da onu fırlatmaya muvaffak olmuş** gibi birdenbire ve bir haykırışa benzeyen bir sesle:

BOH-81,35 Ben onun içerisindeki vukuatı takip ediyor ve **kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini** görüyordum.

BOH-82,11 Bir gün hükümetin **bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini** duyunca, ihtimal **bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden**, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,11 Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca, ihtimal bunun **ne demek olduğunu** pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,19 En eski, en büyük ağaçlar, **önünde bilmeden ürperdiğimiz, _ceddimizmiş gibi çekindiğimiz** ihtiyar gövdeler birbiri arkasına devriliyor, çıplak meydanlar gün günden artıyordu.

BOH-82,22 Çocukluğumuzda güçbela aralarından geçebildiğimiz, _ güneşin bile giremediği kuytu, sıkı yerlerde şimdi kel birer meydan vardı.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,5 Gençliğimde kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,14 Etrafını ağaçtan duvarların çevirdiği, dünyadan uzak köy değildi bu...

BOH-83,24 Şirket de, galiba ileri gitmekten korktuğu, _ bizi darıltmayı da menfaatine uygun bulmadığı için, burayı elde etmeye pek hevesli görünmüyordu.

BOH-83,28 Nitekim öyle oldu, onların ağaçlarına son günlerde kurt düştüğünü, _ büyük ziyanlar verdiğini duymuştuk.

BOH-83,30 Bir sabah, bizim koruya baltacıların girdiği haberi köyü dolaştı.

BOH-83,33 Herkesi bir ağırlık, ümitsiz kararlar verdikleri zaman insanlara gelen bir ağırlık kaplayıverdi.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri sesimizi çıkarmayıp içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-85,1 Ormanın akşamla koyulaşan alacakaranlığında gölge gibi cisimlerin birbirinin üstüne atıldığı görülüyordu.

BOH-85,23 Yapraklar, içerisinde piyano bulunan bir odada bağrıldığı zaman piyano tellerinin çıkardığı hafif, ince uğultuya benzeyen karışık, birbirinden ayrılmaz, acayip mırıltılarla kımıldıyorlardı.

K-86,5 Kadının esmer teninde elbiselerinin hafifçe gölgelediği bir yol, öğretmeni bir iki kere yutkundurdu.

K-86,9 Gerçi ölene kurşun atanlar sekiz kişiydi ve rastlayan kurşunun kimin silahından çıktığı belli değildi, ...

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor, ...

K-87,5 Kaz her gün yumurtlarsa, geçenlerde Hüsnü'ye içlik yapmak için aldığı bezin parasını bir ayda ödeyecekti.

K-87,21 Seyit'in ağasını bile, kardeşine ara sıra yardım ettiği için vurmuşlardı.

K-88,5 **Tedavisi kabul olmayacak kadar ilerlemiş** olan veremleri hastaneler kabul etmiyorlardı.

K-88,8 Fakat Seyit, hastalığının **ne olduğunu** bilmiyordu.

K-88,9 Hapishanelerin bu gibi dalaverelerini bilen açığöz ve pişkin mahpusların da **onunla meşgul oldukları** yoktu.

K-88,12 Evrakı ve raporları müddeiumumilik kaleminde duruyor, **takip eden olmadığı** için sıra bekliyordu.

K-88,16 **Hasta olduğu** için çalışmıyor, kimseye hizmet edemiyor, su falan taşıyamıyor ve bir tayınla kalıyordu.

K-88,24 **Köye mektup yazdırdıktan** sonra uzun müddet yollayamadı.

K-89,6 Evlendikten bir ay sonra askere gitmiş, **tezkere aldıktan** yirmi gün sonra hapsedilmişti.

K-89,13 Fakat **tam bu sırada birkaç hapis bir sedye çıkardıkları** için o tarafa gitti.

K-90,8 “**Harmanda geldiğimizde** görürüz!..”

K-90,11 **Kaz çaldığı** için kasabada muhakeme edildi ve üç aya mahkûm oldu.

K-90,12 Yalnız, **cezasını kaza hapishanesinde yattığı** için, harman zamanına kadar, Seyit’in ölümünden haberi olmadı.

BF-91,5 **Bayram namazında İmamköy Camii’ni bastığını** ve **orada namaz kılanları soyduğunu** en nihayet itiraf etmişti.

BF-91,12 **Biraz yürüdükten** sonra kendisine bir de sigara verdiler...

BF-91,16 Köyü soyan **çoktan kirişi kırmış** olacağı için, ne yapıp yapıp fail bulmak lazımdı.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris’i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, **İdris’i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini** söylediler...

BF-92,5 İdris **İmamköy Camii’ni bayram namazında nasıl soyduğunu** anlattı...

BF-92,13 **Fazla işlemeye alışmamış** olan kafası bir çare arıyor, bulamıyor, sıkıntısını, dışarıya fırlayan gözlerinde, yüzünün birbirine karışan sinirlerinde gösteriyordu.

BF-92,17 İdris dayak yerken, **köyü soyduğunu** söylemişti.

BF-92,18 Bunun için **paraları ve gümüş saatleri nereye koyduğunu** söylemek icap ediyordu.

BF-92,32 İdris’in de **o zaman düşündüğü** yalnız buydu.

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, **sakallarından yaşlar akararak ağladığını** görür gibi oldu.

BF-93,8 İhtiyarın **iki kat olmuş** beline tekmelerin, dipçiklerin indiğini görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, feri kaçıp dışarı fırlayan iki gözün **kendisine dikildiğini**, _ “**beğendin mi ettiğini, İdris!**” demek isteyerek **baktığını** görür gibi oldu.

BF-93,12 **Beline tekrar bir dipçik yemiş** gibi inledi.

3.15.3. Zarf-Fiil Grubu

Tablo 3.25. Zarf-Fiil Grubu

kelime veya kelimeler (fiilin gerektirdiği unsurlar)	fiil+ zarf-fiil ekleri (-madan /-meden, -arak/-erek , -a/-e, -ıp/-ip , -alı/-eli/-dı...-alı/-di... -eli , -ken, -r-mez, - ınca/-ince, -dıkça/-dikçe, -dı mı/-di mi)
sabahtan akşama kadar	çalışarak
yanına	yaklaştıkça

“Bir zarf fiil ile ona bağlı unsurlardan meydana gelen kelime grubudur. Grubun asıl unsuru zarf fiildir. Zarf fiil bir fiilimsi olduğundan fiilin gerektirdiği diğer unsurlar (özne, nesne, zarf, yer tamlayıcısı) da grupta yer alabilir. Zarf fiil grubu kelime gruplarında ve cümlede zarf görevi yapar. Grubun vurgusu zarf fiilden önceki unsur üzerindedir” (Özkan,2004:189).

M. Kaya Bilgegil, zarf-fiil grubunu, “bağ fiiller” terimiyle adlandırarak şu şekilde grubu açıklamıştır: “Fiil kök veya gövdesinden teşkil olundukları halde bağlaç niteliği taşıyan, fazla olarak nefislerindeki eylem kavramından dolayı yan cümleciklerde, yüklem görevi alan kelimeler bağ fiillerdir” (Bilgegil,1982: 283).

Muharrem Ergin, bu grup için “gerundium gurubu” terimini kullanarak grup ile ilgili fikrini şu şekilde açıklamıştır: “Gerundium gurubu bir gerundium ile ona bağlı unsurlardan meydana gelen kelime gurubudur. Bu grup da fiili gerundium olan bir fiil gurubu durumundadır. Gerundiumdan başka fiilin gerektirdiği unsurları ihtiva eder. Gerundium en sonda, gerekli unsurlar ondan önce gelir. Gerundium grubu

daima zarf olarak kullanılır. Şu misaller gerundium guruplarıdır: sağa sola koşa koşa, sabahtan akşama kadar kırlarda gezip, kadın bütün camları temizleyerek, kardeşim dün memleketten para getirince... “(Ergin,2004: 396).

Değirmen eserindeki zarf-fiil grupları şunlardır:

3.15.3.1. "-ıp/-ip/-up/-üp" Zarf -fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-fiil Grupları

D-13,12 Ya o seslere ne dersin adaşım, **her köşeden ayrı ayrı makamlarda çıkıp** da kulağa hep birlikte kocaman bir dalga halinde dolan seslere?..

D-15,22 Ağaçların hışırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular **iki sıra taze kavağın ortasından geçip** ilerideki sazlıkta kayboluyordu.

D-16,22 Biz de **çadırların önüne çıkıp** yüzükoyun yatar, çenemizi toprağa dayayarak onu dinlerdik.

D-17,3 Ara sıra uzun müddet kaybolur, başka çergilerde dolaştığı, **şehirlere inip** büyük beylerin meclisine girdiği söylenirdi.

D-17,8 Hemen her akşam **değirmenin önündeki meydanlıkta toplanıp** ahenk yapıyorduk.

D-17,10 Kızıyla beraber büyük çınarın altına bir hasır atıyor, **bağdaş kurup** oturarak bizi dinliyordu.

D-17,27 **Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp** cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak ne de parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak oynamak elinden gelirdi...

D-18,4 **Değirmenin kapısı yanındaki taş sedire saatlerce oturup** meydanda eşelenen tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,8 Geceleri babasıyla beraber gelir, **onun yanında diz çöküp** oturarak bize bakardı...

D-18,20 Ve biz titrediğimizi, bağırarak, konuşmak yahut **yerlere atılıp** ağlamak istediğimizi hissederdik...

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf **bana gelip**: ‘Kızım senin için yataklara düştü, **Çingene olduğunu unutup** seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..’ diye yalvardılar da, gene cevap vermeden yoluma gittim; ...

D-20,16 **Koluna girip** çadıra kadar götürdüm.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar elindeki şaheserin müsveddeleri idi, **yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup** geçiyorlar ve ...

KŞ-26,11 Ben de **onu üfleyip** çoğaltmak, orada bir yangın yapmak ihtiyacını duymuyordum...

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda **raks ve kahkahadan yorulup** terleyenler serin şerbetlere, buzlu yemişlere koşarlarken, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın **ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup** çalışırken bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın **ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken bir söğüt dalında oturup** yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-39,12 **Omuzlarını silkip** yanımdan uzaklaştılar.

K-40,5 Ne yapayım, **burada oturup** etrafa bakıyorum.

K-40,18 ... **Bir gün gelip** ayrılmak korkusu.

V-44,12 Siyah, kıvrıkcık sakallarının çerçevelediği yüzünde, **nerede başlayıp** nerede bittiği belli olmayan çizgiler vardı.

V-45,15 Oturduğu iskemlede **bir ayağını geri uzatıp** dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile başlarını arkaya çevirerek gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-47,6 **Zencilerin sahilden epey içeride olan köylerinde birkaç ay oturup**, onların dillerini öğrenmeye başlayınca anladılar ki, burası Afrika’nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-49,29 Elini uzattı ve erkek **o eli yakalayıp** sakallarından süzülen yaşlara sürerek öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

BSKH-57,17 İstiyordum ki, bu beyaz tellerin her biri **ince bir kalem olup** bu yaprakları bütün bilmediğim şeylerle doldursunlar ...

BSKH-57,24 Lakin **elime alıp** bakınca, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BDH-68,30 **Odadan içeri girip** kapıyı kapayınca, hiçbir şey söylemeden, hatta yüz yüze bile bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-69,35 Bir kişiye **üç dört hikâyeyi birleştirip** anlatsan sermayen gene tükenmez...

BDH-70,10 **Karşısına geçip** ellerim pantolonun cebinde biraz durdum.

BDH-70,33 **Ara sıra durup** ellerimle havada işaretler yapıyor ve onun sarsılan başına bakıyordum.

BDH-73,7 Yanıma oturdu; üstünü başını düzeltmeye başladı, **ara sıra yüzüme bakıp** tekrar gülümsüyordu.

BDH-73,24 **Kendimi toplayıp** onu tutmaya vakit kalmadan sıyrıldı, gözyaşlarını silmeye çalışarak kapıya koştu.

BDH-73,30 **Kanepeye gidip** oturarak masanın üstünden bir kitap aldım.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, **gözlerini kapayıp** öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, **fıçımın arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup** içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,21 ... ve herkes ilk iskelede **vapuru bırakıp** kaçmayı düşünüyordu.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, **vardiyasını bırakıp** gelen ateşçiye görünce bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,26 Hadi be, ne duruyorsunuz, **kaptana gidip** et isteyeceğiz.

BGH-78,30 **Cıgaralarını atıp** ökçeleriyle söndürerek arkasından yürüdüler.

BOH-83,5 Gençliğimde **kız kaçırdığım zaman arkasına sığınıp** dört kişiyle dövüştüğüm bir ağaç vardı.

BOH-83,8 Onu devirirlerken **uzakta durup** baktım.

BOH-83,10 **Gözümün yaşını silip** ayaklarımı kuru otlarda sürüyerek uzaklaştım.

BOH-84,14 Ta ne zamanlardan beri **sesimizi çıkarmayıp** içimize attığımız şeyler, hep birden uyandı; hepsinin acısını birden duyduk.

BOH-84,22 **İçimizden birini kasabaya, hükümetin bu işlere karışan memuruna yollayıp** bekledik.

BOH-85,13 Ertesi gün **imdat alıp** gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarılardan başka, kadın, erkek bütün köy halkını iplerle bağlayarak kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrısı **kazadaki müstantiğe para yedirip** men'i muhakeme kararı almışlardı.

K-86,15 Evvela **selam edip** karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, koğuştaki yerinin pisliğinden ve bitten şikâyet ediyor, ...

K-89,4 Dudu gelirse **nasıl kalkıp** kapıya gideceğini düşünüyor, "sürüne sürüne bile olsa gene giderim!" diyordu.

K-90,2 **Hüsnü'yü kolundan tutup** çekerek yürümeye başladı.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, ara sıra **ayağı bir taşa takılıp** sendeledikçe candarmaların birisi koluna yapışıyordu.

BF-91,16 Köyü soyan çoktan kirişi kırmış olacağı için, **ne yapıp yapıp** fail bulmak lazımdı.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, **feri kaçıp** dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, "beğendin mi ettiğini, İdris!" demek isteyerek baktığını görür gibi oldu.

BF-93,14 Sonra **bir sigara daha çıkarıp** verdi...

3.15.3.2. "-arak/-erek" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

D-14,17 **Çırçıplak soyunarak** şehrin sokaklarında koşabiliyor musun?..

D-14,19 **Bir bıçak alarak** kolundaki ve bacağındaki adalelere saplamak ve **böylece bir nehre atılarak** yüzmek elinden geliyor mu?

D-14,22 **Bir minareye çıkarak** bütün dünyaya işittirecek kadar kuvvetle bağırabilir misin?

D-14,30 **Göğsünü yarararak** o eti oradan çıkarır ve sevgilinin önüne atarsan o zaman kalbini vermiş olursun...

D-15,10 Delikanlılar **keman ve klarnet çalarak** yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle su gibi türküler söylüyorlardı.

D-15,12 Ben de **etrafı gözden geçirerek** bir köy, bir çiftlik, yanında kalabileceğimiz bir yer araştırıyordum.

D-15,29 Daha çadırları kurmadan Atmaca, **klarnetini alarak**, kanatlarının biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-15,31 İçeride sesi duyan köylüler, **oraya birikerek** dinliyorlardı.

D-15,32 Değirmenci de bunların arasındaydı, **beyaz sakalını karıştırarak** lakayt gözlerle bakıyordu.

D-15,34 Bilir misin adaşım, bu köylüler **tavuk ve oğlak çaldığımızı söyleyerek** bizden şikâyet ettikleri halde bizi gene severler.

D-16,1 **Aralarında bir kiloya yakın buğday toplayarak** Atmaca'ya verdiler.

D-16,3 Biz **bu güzel kabulden cesaret alarak**, biraz ötedeki zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,22 Biz de çadırların önüne çıkıp yüzükoyun yatar, **çenemizi toprağa dayayarak** onu dinlerdik.

D-17,10 Kızıyla beraber büyük çınarın altına bir hasır atıyor, **bağdaş kurup oturarak** bizi dinliyordu.

D-17,27 Geceleri birbirlerinin evinde toplanıp cümbüş yapan kızlarla da birleşemezdi, çünkü ne tef çalmak ne de **parmaklarının arasına tahta kaşıklar alarak** oynamak elinden gelirdi...

D-17,30 ... belli ki zeytin dallarına sincap gibi tırmanan, birbiriyle alt alta, üst üste güreşen, değirmenin önünde erkek çocuklarla su fişkırtmaca oynayan akranlarına **bir duvara yaslanarak** istek dolu gözlerle bakmıştı.

D-18,8 Geceleri babasıyla beraber gelir, **onun yanında diz çöküp oturarak** bize bakardı...

D-19,30 Bırak beni, **ne olduğumu bilerek** ihtiyar babamın yanında kalayım, sen de bir daha buralara uğrama.

D-19,32 **Bana sakatlığımı unutturarak** deli deli rüyalar gördürdün, ...

D-20,19 Şimdilik **işi olurluna bırakmaya karar vererek** yattım.

D-20,19 Bütün gece, büyük çınarın altında **kollarını açarak** sabırsızca bekleyen Atmaca'yı ve dudaklarının kenarında geniş bir sevinç, soluk yanaklarında görülmemiş bir pembelikle ona doğru koşan değirmencinin kızını gördüm.

D-20,23 Fakat birbirinin kucağına atılacakları zaman şekli belli olmayan tuhaf bir cisim ikisinin arasına giriyor, **bir çark gibi fırl fırl dönerek ve gittikçe büyüyerek** onları ayırıyordu.

D-21,3 Kadın, erkek, genç, ihtiyar **hiçbir şeye karar veremeyerek** bekliyorduk.

D-23,8 **Gerisin geriye dönerek** değirmenin öbür başına, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru atıldı.

D-23,11 Bir nefes alımı kadar hepimiz olduğumuz yerde kaldık, sonra **delice bağırarak** arkasından koştuk...

D-23,25 Fakat **sevgili bir vücutta bulunmayan bir şeyi kendisinde taşımaya tahammül etmeyerek** onu koparıp atabilmek, işte adaşım, yalnız bu sevmektir.

KŞ-24,2 Genç şair **siyah meşin ciltli ufak kitabı havaya kaldırarak** bağırdı:

KŞ-24,23 **Siyah meşin ciltli kitabın sahifelerine bakarak** haykırdı:

KŞ-25,5 **Kitabın sahifelerinden gözlerini ayırmayarak** yürüdü.

KŞ-25,6 **Islak çimenleri çiğneyerek ve ayağının altında ezilen menekşelere dikkat etmeyerek**, iki tarafı mermer direkli bir kapıdan evine girdi.

KŞ-25,31 Ve bunları **herkesten daha güzel olarak** yazacak kudreti kendinde buluyor musun?

KŞ-26,29 Ve bir ay, **geceleri şehrin içinde gezerek**, birbirinin göğsünde uyuyan çiftleri, sokaklarda bir tek gölge halinde dolaşan sevdalıları gördü.

KŞ-26,31 **Korulardaki sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek** sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-27,18 **Yüzükoyun kapanarak** ağlıyor, ağlıyordu.

KŞ-27,20 ... sanki **gür alevli bir meşale göğsünün içerisinde dolaşarak** kaburgalarını yalıyormuş gibi kıvranıyordu.

KŞ-27,22 **Kendisini tutmak isteyerek**, beyaz dişlerini mor kadife yastıklara geçirdi...

KŞ-27,26 Şehrin birinde, uzun siyah sakallı, tepeleri çıplak filozoflar, **eskimiş cübbelerinin geniş kollarını sallayarak** ona Aristoteles'ten, Epikür'den veya İbni Rüş'ten bahsettiler.

KŞ-28,12 Ve **ona daha fazla alaka göstermek isteyerek** önlerindeki küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, **rutubet kokan hasırlara oturarak**, tepelerindeki saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-28,31 ... ve korkudan ovalara kaçan ahali arasından ince vücutlu, pembe topuklu kızları **beygirlerinin üstüne alarak** kaçırıyorlardı.

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, **hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak** onları sansarın önündeki civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, sahildeki kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya **alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cırnıklarla açık denizlere uzanarak** mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-29,24 Kardan ve rüzgârdan koruyan bir dükkân kepengi altında, **başını bir köpeğin sırtına dayayarak** uyuyanları ve güzel ısınmış odalarda, Çin ipeği örtülü yataklarda, **nakris ağırlarıyla kıvranarak** uyuyamayanları gördü.

KŞ-30,25 Ve genç şair ipek minderlere **ateş gibi gözyaşları dökerek** düştü.

KŞ-30,28 Evvela **iki yumruğunu dişleriyle ısırarak** ve **ayaklarının ucuyla kadife sediri parçalayarak** hıçkırıyordu.

KŞ-32,9 Geceleri ayın ışığı altında **insana kımıldıyormuş gibi gelen kumlara yüzükoyun yatarak** başını bu minimini zerrelere gömüyor ...

KŞ-32,11 ... ve onlar, her nefes alışında ağzına, burnuna dolmak isterlerken, o **gözlerini içine çevirerek** kendine bakıyordu.

KŞ-32,16 Birer kıvılcım olan kumlar, derisini yırtarlar, güneşten su halinde akan alevler sırtını yalar ve **ensesini delerek** beynine kadar dökülürlerdi.

KŞ-32,21 Ve bazan **dizleri dermansızlıktan kırılarak** bu dikenli yatağa uzanır ...

KŞ-33,4 **Kendisini gezdiren geminin güvertesine uzanarak** uzaklara, ta uzaklara bakar ve kesik kesik nefes alan sulardan başka hiçbir şey görmezdi.

KŞ-33,30 ... namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için **temiz alınlara basarak** çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

KŞ-34,10 **Üç ay uğraşarak** derin manalı, renkli kelimelerden bir elbise giydirdiği şaheserinin her sahifesi onun çölde kavrulan ve kutuplarda gerilen muzdarip derisinin bir parçasıydı ...

KŞ-34,26 **Boynuna atılarak** onu öptükten sonra böyle haykırdı:

KŞ-35,19 Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken sihirli satırlar onun gözlerini, **elinde olmayarak**, çekmişler ...

KŞ-35,21 ... ve o, derin bir hayret içinde **kendinden geçerek**, bunları okumaya başlamıştı.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının içindeki herhangi bir ateşten kaçarak** dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

KŞ-35,29 **Dudakları titreyerek** tekrar etti:

KŞ-36,2 **Başını ağır ağır kaldırarak** sordu:

KŞ-37,1 Fakat genç kız **daha evvel koşarak** ocağın önünü vücuduyla kapatmıştı.

KŞ-37,16 Sonra, **kollarının arasında yavaş yavaş gevşeyen, kanla bulaşık olmayan yerleri ezik bir sarılık alan vücudu yere bırakarak** ocağa eğildi, ...

K-38,4 ...derenin bir başından bir başına yıldırım gibi uçan, **beyaz göğüslerini suya dokundurarak** şeffaf kanatlı küçük böcekleri yakalayan diğer kırlangıçlara bakmaya başladı.

K-39,5 Erkek **birdenbire gözlerini dişiye dikerek** söze başladı:

K-39,7 Ve aşağıda **birbirini çaprazlayarak** uçan ve dokuma tezgâhının mekiklerine benzeyen kırlangıçları gösterdi.

K-39,29 Dişi, **gözlerinin içi buğulanarak**:

K-40,14 Çok kere dişi daha evvel gelir, **gözlerini suya dikerek** erkeği beklerdi.

K-41,9 Tam bu sırada, üzerinde oturdukları söğütten sarı bir yaprak koptu, **iki tarafa sallanarak** aralarında geçti ve dişinin en manalı baktığı zamanda gözlerinin önünü kapattı.

V-42,8 ... **eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak** maiyetiyle beraber köyün ortasındaki meydana bekledi.

V-42,15 **Golf pantolonlarının altına çoraplarını tekrar giymeye vakit bulamayarak** hep birden oraya koşular.

V-43,14 **Elini uzatarak** gösterdi:

V-43,21 Alacakaranlıkta **köyden çıkarak** ormana doğru yürüdüler.

V-43,31 Sesler, **birbirine giren yaprakları titreterek** dağılırken İngiliz seyyah:

V-43,35 **Hakiki sanatın takdir edilmediğini görerek** insanlardan kaçan bir talihsiz.

V-44,10 Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonsel **gözlerini kapayarak** çalan adamı daha iyi gördüler.

V-45,15 Oturduğu iskemlede bir ayağını geri uzatıp dolgun göğsünü çalgısına dayadığı zaman, öyle sesler çıkarırdı ki, memleketin ihtiyar ve üstat musikişinasları bile **başlarını arkaya çevirerek** gözlerini kurulamaya mecbur olurlardı.

V-46,19 Onu her tarafa gösterebilmek için, bir gün, **şehrin rıhtımında duran gemilerden birine binerek** seyahate çıktılar.

V-46,27 Ve dalgaların kıvrımlarındaki köpükler, **sulara sürünerek** uçan beyaz kuşlar gibiydi.

V-47,1 Ancak ertesi gün –kendilerini **sahilin kumlarına uzanmış bularak** yabancı otlarla tedaviye çalışan zencilerin arasında– gözlerini açtılar.

V-47,12 Ve artık hissettiler ki –fırtına kendilerini **baygın olarak** kıyıya attığı zaman– vahşileri orada bulunduran tesadüfe minnettar olmaktan başka yapılacak şey yoktur.

V-48,1 Ve bir gün, maun ağacından **haftalarca uğraşarak** yaptığı viyolonselle geldi.

V-48,9 Titreyen dudaklarıyla: “Ben öleceğim” dedi, “ve sen, **başucumda viyolonsel çalarak** vaadini yerine getireceksin...”

V-48,12 Kadın, hayvan derileri üzerine yazdığı notaları buna meşk ettiriyor, bu da **onları alarak** yabancı ormanda saatlerce çalışıyordu.

V-49,18 O, gözlerini açar açmaz **kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek**: “Al” dedi, “ve çabuk öğren.

V-49,21 Erkek yabancı ormana koştu, **deriyi bir baobap ağacının gövdesine ilıştırerek** çalışmaya başladı.

V-49,26 Kulübeden içeri girince, yatakta, **gözlerini kapıya dikerek** kendisini bekleyen genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-49,29 Elini uzattı ve erkek **o eli yakalayıp sakallarından süzülen yaşlara sürerek** öperken, kadının gözleri tekrar kapandı.

V-49,33 O zaman **deli gibi viyolonsele sarılarak** çalmaya başladı.

V-50,4 Gözleri, **yatakta gülümseyerek** yatan ölüye dikilmişti.

V-50,12 Şimdi kapıda **birbirinin üstüne çıkararak** çalgıyı dinleyen zenciler, siyah bir üzüm salkımını andırıyordu.

BSKH-51,6 Biçilmiş tarlaların ortasında **ıslak bir halat gibi parlayarak** uzanan patıkaya giderken, karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-51,13 **Vaktin daha erken olduğunu düşünerek** bu binayı yakından görmek isteğine kapıldım.

BSKH-52,1 ... ve böylece **kule gibi bir parça daha uzanarak** üzeri camekânlı bir kubbeye bitiyordu.

BSKH-52,11 **Taş çemberin üzerinde oyulmuş birkaç ayak merdiveni çıkararak** paslı çivili, büyük kapıya geldim.

BSKH-52,14 Yarı yerine kadar batan güneşin sararmış çayırlara, küçük bulut kümelerine, **bir yılan dili gibi kıvrarak** uzattığı son kırmızı ışıkları uzun uzun seyrettim.

BSKH-52,18 Kertenkeleler bile, yosunlu taşların üzerinde, **akşamın alacakaranlığına bakarak**, yavaşça ilerliyorlardı.

BSKH-52,25 En sonra **büsbütün açılarak** taş merdivenlerden ağır ağır inen adımlar haline girdiler...

BSKH-52,30 ...fakat –ufak bir gıcırta bile yapmadığı halde– kapının yavaşça açıldığını ve soğuk, buz gibi bir nefesin **ensemî yalayıp** dağıldığını hissettim.

BSKH-53,9 İnsan onu, **bir cenaze dönüşünden sonra hiç soyunmayarak** senelerce aynı halde kalmış sanabilirdi.

BSKH-53,30 Dediğini yapmamak mümkün değildi, parmaklarını **omuzuma batırarak** çekiyor ve acıtıyor, acıtıyordu...

BSKH-54,19 Eğiliyor, **buz gibi nefesi yüzümde dolaşarak** yavaşça tekrar ediyordu:

BSKH-54,35 Her katta, **daha kuvvetsiz olarak**, dudaklarım kımıldardı:

BSKH-55,12 Oda, **ötekilerin büsbütün aksine olarak**, çok güzel döşenmişti.

BSKH-55,35 Tahmin edebilir misin ki, **boğazına dolanarak** seni boğacakmış gibi korktuğun bu saçların güneş altında ne hayat dolu parlayışları vardı.

BSKH-56,9 Sanki bu adamın boğazında bir perde vardı ve bazan içinden gelen şiddetli sesler **bunu kaldırarak** kulakları çınlatıyor, ...

BSKH-56,10 ... sonra şiddet azalınca **perde tekrar düşerek** sesler, bir duvar arkasından söyleniyormuş gibi, kısılıyordu.

BSKH-56,22 “Fakat biliyor musun, o kuvvet ki, **hiçbir şeyi eksik olmayan yağ kandillerinin alevini gelip alarak** onları birdenbire karartır!”

BSKH-56,24 **Ne demek istediğini anlamayarak** yüzüne baktım.

BSKH-56,28 **Orta yerdeki masaya doğru yürüyerek** orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, **gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak** merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, **gözümü yere veya ufka çevirerek** gördüklerimin daha ötesindeki şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-57,27 **Benim farkına varamadığım bir rüzgâra hamlederek** tekrar yakmak istedim...

BSKH-58,10 Bunun için, **aynen kandilimin şeklinde bir bina yaptırarak** oraya yerleştim.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, **gözlerimi tepedeki camlardan geçirerek** yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,23 Ve sebepsiz yere sönen yağ kandillerinin hazin hikâyelerini, bir İbrani peygamber gibi, **içim sarsılarak** okuyordum:

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, beraberce yanarlarken aynı hissedilmeyen rüzgâr, **hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak**, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-59,25 ... **isyandan ve kızmaktan vazgeçerek** bir iman ve tevekkül ifade etmeye başlayan satırları **kandilin kızıl ışığına tutarak** okuyordum:

BSKH-60,1 **Parlak alevlerin üzerine uzanarak** onları alıp götürən siyah eli artık fark etmeye başladım.

BSKH-61,4 ...ancak **son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek**, bu hakikati onun çocuklarında hiç şaşmadan devam ettirdi!

BSKH-61,7 **Kolumdan tutarak** yatağa doğru yürüdü.

BDH-65,4 ... ve ben **caddeyi örten kalın kar tabakasının üstüne uzanarak** orayı nefesimle eritmek, ta toprağa kadar bir delik açmak isterim.

BDH-65,11 Bir kere de başka şeyler yapabilmek için mesela balkona tırmanmak, **pencerenin camlarını kırarak** içeri girmek ihtirasını duyarım.

BDH-65,18 ... **elime alarak** saatlerce kırık yerdeki ince damarları ve pürüzleri seyretmişimdir.

BDH-66,25 Fakat dimağımın, **içimde kabarmak isteyen bu ihtiyacı bana adi, pis ve gülünç göstererek** beni susturduğunu biliyorum.

BDH-67,12 Sonra **ayağa kalkarak** odanın bir başından bir başına hızlı hızlı yürümeye başladım.

BDH-67,13 Nihayet **daha fazla duramayarak** sokağa fırladım.

BDH-67,31 **Biraz öne doğru eğilerek** özür diledim.

BDH-68,6 “Olmaz!” diye kolunu çekiyor, fakat **sahiden vazgeçeceğimden korkarak**, cesaret vermek isteyen bir gülüşle yüzüme bakıyordu.

BDH-68,8 O zaman **biraz yaklaşıp** sordu: “Evin uzakta mı?”

BDH-68,32 ... yarı kucağımda ve **yarı sürükleyerek** duvar kenarındaki kanapeye götürdüm.

68,36 Sonra **kollarını yakalayarak** yüzünü, çenesini ve dudaklarını öpmek istedim.

69,6 ... yüzü, ellerinin, titrediği uzaktan bile fark edilen küçük ellerinin içinde, **omuzları şiddetle sarsılarak** ağlıyordu.

BDH-70,24 Şikâyet dolu bir sesle, **dudakları titreyerek** sordu:

BDH-71,3 Gözlerime bir yaşın çıkmak istediğini hissettim ve **alt dudağımı ısırarak** bunları geri gönderdim.

BDH-71,8 Yanına gittim, **bir elimle çenesini tutarak** başını yukarıya kaldırdım.

BDH-71,19 **Her şeyi unutarak** minimini bir kızcağız gibi ağlamaya başladım.

BDH-72,31 ... buraya her girişimde **sorucu gözlerle bakarak**: ‘Nerede o?..’ diyeceklerdir.

BDH-72,33 Buraya gelmek, tekrar başını göğsüme koymak, **ellerini böyle yumruk yaparak** avucuma vermek istediğin anlar olacaktır.

BDH-73,2 Sonra **elimi yanağında gezdirerek** sordum:

BDH-73,16 **Başını hafifçe sağa bükerek**:

BDH-73,17 **Onları alarak** dudaklarıma götürdüm.

BDH-73,20 Ellerini çekti ve **ayaklarını sürüyerek** ağır ağır kapıya kadar gitti.

BDH-73,21 **Arkasına dönerek** yüzüne baktı.

BDH-73,24 Kendimi toplayıp onu tutmaya vakit kalmadan sıyrıldı, **gözyaşlarını silmeye çalışarak** kapıya koştu.

BDH-73,30 **Kanepeye gidip oturarak** masanın üstünden bir kitap aldım.

BGH-74,4 İşte bunun için **başaltındaki kamaradan çıkarak** ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, **gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek** koşuyor, ...

BGH-74,16 **Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek** geçen bu günler, babası kalp sektesinden ölünceye kadar devam etti.

BGH-75,8 ... **yarım saat uğraşarak** bir kelime çıkarabiliyor, etrafındakileri güldürmese bile sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,18 ... **Rusya'ya ruble, Mısır'a esrar götürerek** kazandığı paraların birazını anasına gönderir, üst tarafını İskenderiye'de Habeş, İstanbul'da Rum, Sivastopol'da Rus kadınlarına yedirirdi.

BGH-75,32 Ve şimdiki sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında **şilep olarak** işletiyordu.

BGH-76,9 ... sonra açığöz bir miço, **geceleyin herifi gözetleyerek**, fiçinin arka tarafındaki musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,14 **Elinden gelse yemek bile vermeyerek** kumanyayı olduğu gibi geri getirecekti.

BGH-76,23 Genç ateşçi, **söylediğimiz gibi, demir merdivenleri koşarak** indi.

BGH-76,30 Söylenerek ve **tehditler savurarak** yukarı çıktı.

BGH-76,32 Genç ateşçi **süngüyü alarak** ocağı karıştırmaya başladı.

BGH-77,8 Genç ateşçi, ara sıra süngüsüne dayanıyor, **bir an için kapadığı siyah kapağa gözlerini dikerek** düşünüyordu:

BGH-77,15 **Alt dudağının sol tarafını dişlerinin arasına alarak** başıyla kısa bir hareket yaptı.

BGH-78,6 Biraz evvel yediği yemek boğazına kadar çıktı ve **orayı ateş gibi yakarak** tekrar geri döndü.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce **bir kaza falan oldu sanarak** korktular; fakat o bağırdı:

BGH-78,30 **Cıgaralarını atıp ökçeleriyle söndürerek** arkasından yürüdüler.

BGH-78,33 **Lostromo ile ahçının, kaptanın adamı olduğunu düşünerek** ihtiyatlı hareket ediyorlardı.

BGH-79,6 ... fakat **isyan eden tayfanın lombar direğine çekildiği eski günleri düşünerek** içini çekti.

BOH-80,20 **Ara sıra ovaya kadar uzanarak** oradaki mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

BOH-80,24 Biraz ileride ön ayağıyla hırçın hırçın eşelenen atım kişnedi ve **başını bana doğru çevirerek** inler gibi sesler çıkardı.

BOH-81,4 Sıkarak ufalttığı gözlerini **ayaklarının ucuna, yahut yüzüme dikerek** kırıştıırıyordu.

BOH-81,33 **Kasketini geri iterek** seyrek beyaz saçlarını yakaladı.

BOH-82,36 Fakat **bu işteki geriliğimizden istifade ederek** bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

BOH-83,10 Gözümün yaşını silip **ayaklarımı kuru otlarda sürüyerek** uzaklaştım.

BOH-84,20 **Derhal eşyalarını toplayarak** ormanın kenarına çekildiler.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru yanındaki iki candarmaya **bizi göstererek:** ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-85,6 Fakat hükümetin göbekli memuru ancak köye kadar koşabildi, orada **köy odasına saklanarak** kapıyı arkadan sürmeledi.

BOH-85,13 Ertesi gün imdat alıp gelen candarmalar, çocuklar ve kocakarılarından başka, kadın, erkek bütün köy halkını **iplerle bağlayarak** kasabaya götürdüler ve memuru kurtardılar.

BOH-85,28 İhtiyar **yeni bir sigara yakarak** kalktı.

BOH-85,29 Ben de **atıma binerek** bu uyuyan ormanın zifiri karanlığına doğru yavaşça süzıldüm.

K-86,6 Sonra **elini uzatarak:** “Ver bakalım” dedi.

K-86,17 **Dudu gelirken bir iki kaz getirirse başgardıyanla müdüre vererek yerini** değıştirteceğini, koğıuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-87,1 Dudu **okulun kenarındaki gübrelikte yuvarlanan oğılu Hüsnü'yü elinden tutarak** düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

K-87,25 **Kümeden kazı yakalayarak** ayaklarını bağıladı.

K-87,29 **Birbirlerini itip kakalayarak** köşeye sinmeye çalışan kazlardan bir tanesini yakaladı.

K-87,32 Kazları **ayaklarından tutarak** bir eline aldı.

K-88,18 Bu bir tayını da üç günde yiyor, **kalan ikisini satarak** katık yapmak istiyordu.

K-89,15 Hapishane kâtibi: **"Musallaya götürün, ben kaydına işaret veririm!" diye bağırarak** odasına giriyordu.

K-90,2 **Hüsnü'yü kolundan tutup çekerek** yürümeye başladı.

BF-93,7 Ak sakallı ihtiyarın, **sakallarından yaşlar akararak** ağıladığını görür gibi oldu.

BF-93,9 Beyaz, gür kaşların altında, ferî kaçıp dışarı fırlayan iki gözün kendisine dikildiğini, **"beğendin mi ettiğini, İdris!" demek isteyerek** baktığını görür gibi oldu.

BF-93,15 İdris sigarayı **göbeğinin üzerinde sallanan kelepçeli elleriyle yakalayarak** ağızına götürdü.

BF-93,26 Bir sıçradı, hendeğın öbür tarafına atladı, düştü, **tekrar kalkarak** fundalıkta koşmaya başladı.

BF-93,33 **Tekrar gözlerini açarak:** "Benim de..." dedi.

3.15.3.3. "-ınca/-ince/-unca/-ünce" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

D-13,9 Halbuki **döşemedeki küçük kapağı kaldırıncı** aşağıdan doğru sis halinde soğıuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-18,26 **Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce**, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

KŞ-27,31 ... ruhun ölmezliğinden ve değişmelerinden; fani olan eşyanın ebedi olan hayata ve fani olan hayatın ebedi olan eşyaya karşı vaziyetlerinden ve –kendilerinin buldukları– ebedi hakikate varmak felsefesinden; ezeli ve felsefi hayatın lezzet ve feragatiyle dünya hayatının ve zevklerinin süfliliğinden –**ta belediye reisinin verdiği mükellef ziyafete geç kalmamak için bu asil konuşmayı kesinceye kadar–** coşkunca bahsettiler.

KŞ-35,26 Ve ancak **genç kız onu omuzlarından yakalayınca** kendine geldi.

KŞ-37,14 ... **kendininkilere korkunç bir sebatla bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya** kadar sıkıldı.

K-39,32 Zaten **seni burada tek başına görünce** benim gibi düşündüğünü anlamıştım.

K-40,2 “**Etrafımıza göz gezdirince**” dedi, ...

K-41,7 **Sabahleyin karşı karşıya gelince** dişi söylemek istediği şeyleri gözleriyle anlatmak istedi.

V-43,27 **Ormana girince** reis durdu ve on adım kadar ileride, geniş gövdeli baobap ağaçlarının altındaki karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-44,10 **Ay ışığı ormanın içindeki ufak bir meydanlığı aydınlatınca**, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-47,6 **Zencilerin sahilden epey içeride olan köylerinde birkaç ay oturup, onların dillerini öğrenmeye başlayınca** anladılar ki, burası Afrika’nın en kimsesiz yerlerindendir...

V-49,26 **Kulübeden içeri girince**, yatakta, gözlerini kapıya dikerek kendisini bekleyen genç kadının yüzünde bir gülümseme dolaştı, elini uzattı.

V-50,17 Genç adam, **çalgısıyla beraber toprağın üstüne baygın yuvarlanıncaya** kadar çaldı.

V-50,19 **İki gün sonra ayılınca**, vahşiler, kendisini ormana, her zaman viyolonsel çaldığı bir ağacın altına götürdüler.

BSKH-56,10 ... sonra **şiddet azalınca** perde tekrar düşerek sesler, bir duvar arkasından söyleniyormuş gibi, kısılıyordu.

BSKH-57,21 **Başımı kaldırıncı**, önümde senelerden beri aynı intizamla yanan kandilimin sönmüş olduğunu gördüm.

BSKH-57,24 Lakin **elime alıp bakınca**, yağının dolu, fitilinin kusursuz olduğunu gördüm; haznesinde bir delik, boğazında bir sakatlık yoktu.

BDH-67,14 **Caddeye çıkınca** bu kadın kalabalığı içinde şaşırdım.

BDH-68,26 Fakat **içeriye girince** hiç beklemediğim, çok tuhaf birtakım vakalar cereyan etti.

BDH-68,30 **Odadan içeri girip kapıyı kapayınca**, hiçbir şey söylemeden, hatta yüz yüze bile bakışmadan, derhal kendisini yakaladım; ...

BGH-74,13 **Tekaüt olunca** oğlunu okutamadı.

BGH-74,16 Babasının evinde yiyip içerek ve sokakta kavga ederek geçen bu günler, **babası kalp sektesinden ölünceye** kadar devam etti.

BGH-78,23 Başaltı kamarasında uyuklayan, türkü söyleyen tayfalar, **vardiyasını bırakıp gelen ateşçiyi görünce** bir kaza falan oldu sanarak korktular; fakat o bağırdı:

BOH-82,11 **Bir gün hükümetin bir şirkete ormanın öbür başında işlemek müsaadesi verdiğini duyunca**, ihtimal bunun ne demek olduğunu pek bilmediğimizden, hiç aldırış etmedik...

BOH-82,14 Fakat çok geçmeden **ormanın öbür ucunda birbirini arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce** nasıl bir tehlikenin yansıttığını fark eder gibi olduk; ...

K-87,12 Dudu **Seyit'e götürmek için bir kaz isteyince** yeni dul bağırdı:

K-87,35 Ara sıra **ayağı taşa çarpınca** pekmezler arkasına dökülüyordu.

K-88,1 Seyit aşağı yukarı üç aydan beri hastaydı, hapishane doktoru hastanede yatmasına lüzum gösteriyor, birkaç gün yatıyor, **daha ağır bir hasta gelince** taburcu ediliyordu.

K-88,27 **Daha fazla bekleyemeyeceğini anlayınca**, iki bükülü mektubu kuşağının arasından aldı.

K-89,12 Kapıda duran gardiyan, **kazları ve torbayı görünce** onu çağırmak için elini kaldırdı.

BF-91,23 İlk zamanlarda rahmetli babasının –babası köyün imamıydı– hatırını sayanlar bile **onun bu hallerini görünce** kaybolmasını istemeye başladılar.

BF-92,1 Bunun için **candarmalar İdris'i yakalayınca**, muhtarla köy bakkalı, İdris'i vakadan bir gün evvel İmamköy tarafına giderken gördüklerini söylediler...

BF-92,33 Fakat **İmamköyü'ne doğru yola çıkınca** büsbütün başka şeyler düşünmeye başladı.

3.15.3.4. "-madan/-meden" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar **hiç durmadan** koşuyorlar, bağıyorlar ve şose yolunun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-15,29 **Daha çadırları kurmadan** Atmaca, klarnetini alarak, kanatlarının biri açık duran kocaman kapıya yanaştı, çalmaya başladı.

D-19,12 **Gözlerini hiç indirmeden**, sanki yıldızlara anlatıyormuş gibi, söylemeye başladı:

D-19,17 ...yedi köye hükmeden eşraf bana gelip: 'Kızım senin için yataklara düştü, Çingene olduğunu unutup seni evlat gibi sineme basacağım, yalnız gel, gel de kızımızı kurtar!..' diye yalvardılar da, **gene cevap vermeden** yoluma gittim;

D-22,11 Alacakaranlıkta Atmaca'nın siyah ve parlak gözleri **hiç kıpırdamadan** genç kıza bakıyorlardı, genç kızın acınacak bir perişanlıkla çırpınan büyümüş gözlerine...

KŞ-30,15 ... Çin'in **hiç durmadan** uyuyan afyonkeşleriyle, Hind'in yıllardan beri kımıldamayan fakirlerini, Priyamus'un kahraman milleti veya Rüstem'in korkusuz arkadaşları gibi azgın dövüşlere, şanlı yiğitliklere sürükleyebilir.

KŞ-32,7 Ve o, **zihni hiçbir sorgu çengeline takılmadan** düşünebiliyordu.

K-38,11 **Uzun uzadıya takdim filan edilmeden** konuşmaya başladılar ve pek az sonra da ahabap oldular.

K-39,9 **Sabah akşam demeden, _ yaz kış demeden** çalışıyorlar.

K-39,11 Neden **böyle durmadan** uğraşıyorsunuz, dedim, cevap vermediler.

K-39,21 Halbuki bütün kuşların en zavallısı bizmişiz gibi **hiç durmadan** didiniyoruz.

K-39,34 **Şu dünyayı adamakıllı görmeden, _ dünyanın ne olduğunu adamakıllı anlamadan** buradan gidecek olduktan sonra ne diye buraya geldik sanki?

V-43,30 Gölge **hiç kımıldamadan**, büyük bir maharetle aynı parçayı çalıyordu.

BSKH-57,19 ... ve ben onları **hiç durmadan** okuyayım, okuyayım...

BSKH-60,29 **Okuduğum müddetçe hiç ses çıkarmadan** yanımda oturan adama çılgın gibi sarıldım:

BSKH-61,4 ...ancak son dakikada bulduğu, fakat ifade edemediği büyük sırrın kaybolup gitmesini istemeyerek, bu hakikati onun çocuklarında **hiç şaşmadan** devam ettirdi!

BSKH-61,11 “İşte” dedi, “o zamandan beri, bu adamın neslinden gelen herkes, **hiçbir sebep olmadan**, en parlak zamanlarında, böylece sönüverdiler...”

BSKH-61,18 Masanın üzerindeki kandilin kırmızı alevi, **hiç küçülmeden ve titremeden**, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, bakışimdaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, **kendime bile hissettirmeden**, kıs kıs gülüyordum.

BDH-68,30 Odadan içeri girip kapıyı kapayınca, **hiçbir şey söylemeden**, hatta **yüz yüze bile bakışmadan**, derhal kendisini yakaladım; ...

BDH-70,5 Sonra da **burun kanamadan**, üç dört kişiden alamayacağı bir para...

BDH-71,9 **Hiç mukavemet etmeden** gözlerimin içine baktı.

BDH-72,6 **Sen söylemeden** de ben bilmiyor muyum sanki?

BDH-72,35 O zaman **hiç düşünmeden** gel; beni kitaplarımın temiz arkadaşlığından ayıracağından korkma...

BDH-73,13 “**Caddeler büsbütün tenhalaşmadan...**”

BDH-73,24 **Kendimi toplayıp onu tutmaya vakit kalmadan** sıyrıldı, gözyaşlarını silmeye çalışarak kapıya koştu.

BOH-81,15 Hiç bilmediğimiz yerlerde bile **sıkıntı çekmeden** yolumuzu bulurduk.

BOH-82,2 Sakalından külleri silkti ve **yüzüme bakmadan**, oldukça sakın bir sesle, şöyle anlattı:

BOH-82,14 Fakat **çok geçmeden** ormanın öbür ucunda birbiri arkasına devrilen ağaçları, gittikçe büyüyen meydanları görünce nasıl bir tehlikenin yanaştığını fark eder gibi olduk; ...

BOH-83,3 **Hiç insaf etmeden** hepimizin canına okudu.

BOH-83,4 Artık çocukluğumuzun, delikanlılığımızın geçtiği yerlerde **yüreğimiz sızlamadan** dolaşamıyorduk.

BOH-84,33 O zaman köylü; kadın, erkek, bütün köylü, **hiçbir işaret almadan, _ hiç kavilleşmeden**, sanki bir elden idare ediliyormuş gibi, o anda yerlerinden fırladılar.

BOH-85,4 **Çok sürmeden** şirketin işçileri teker teker kayboluverdiler.

K-88,20 Ve bütün gün, **hiç kalkmadan** yatarı.

K-88,23 Gözlerini oraya diker, **hiç konuşmadan** beklerdi.

BF-91,14 Takibe çıkarken, “**faili bulmadan** gelerseniz gözüme görünmeyin!” diye yüzbaşı sıkı sıkı emirler vermişti.

BF-93,34 **Gözlerini bir daha kapayamadan** hafifçe gerildi.

3.15.3.5. "-ken" Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

D-16,20 Sanırdın ki, **klarneti çalarken**, havayı ciğerlerinden değil, doğrudan doğruya yüreğinden veriyor.

D-16,28 Halbuki **çalğı çalarken** büyük gözlerde –oradaki kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirdiğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-20,33 O, **gittikçe çöken yanakları, nereye baktığı belli olmayan şaşkın gözleriyle geçerken** delikanlılar başlarını yere eğiyorlar, genç kızlar ölü gibi sararan benizleri ve titreyen dudaklarıyla arkasından bakıyorlardı.

KŞ-28,8 Ve çalımsız bir evde, şatafatsız bir masanın başında toplanan beyaz ve nazik elli, ince yüzlü, parlak ve uzun saçlı, sihirli sözlü şairler, –**muhayyilenin genişlemesine pek ziyade yardım eden– bir kâğıt oyunuyla meşgul olurlarken** şiirden, sanattan ve bilhassa estetikten bahsettiler.

KŞ-29,16 Büyük bir konağın geniş salonunda raks ve kahkahadan yorulup terleyenler **serin şerbetlere, buzlu yemışlere koşarlarken**, kristal pencerelerden dışarı süzülen ışıktaki, soğuktan donan ayaklarını avuç avuç karla ovmaya çalışan ihtiyarları gördü.

KŞ-30,21 Gezdiğin yabancı yerlerin büyüleyici kokusunu ruhlarımıza benzersiz bir ustalıkla üflüyorsun, fakat şüphesiz Byron da **seyahatlerini anlatırken** güzellik ve ustalıkça senden daha aşağı değildi.

KŞ-31,12 **Oraya koşmak ister gibi atılırken**, üzerlerindeki gözyaşı hâlâ kurumayan yastıklara düştü.

KŞ-32,11 ... ve **onlar, her nefes alışında ağzına, burnuna dolmak isterlerken**, o gözlerini içine çevirerek kendine bakıyordu.

KŞ-32,18 Ara sıra **bir hurma ağacı aramak ve su tulumunu doldurmak için çölün kimsesizliğinden ayrılırken** –ki nihayet o da bir insandı ve yaşamaya mecburdu– ayaklarının altında kımıldayan, kayan ve çöken bir zemin hissederci.

KŞ-33,27 Ve işte genç şair **fırtınalı denizlerden, soğuk buz sahralarından ayrılırken**, dünya hudutlarını aşan bir genişlik ve derinliği, necip kalplere mahsus olan bir kibarlığı ve esaslı kıymetlerin bir tek elbisesi olan tevazuu içinde taşıyordu...

KŞ-35,19 **Sevgilisinin, sedirlerden birinin üzerine bıraktığı şaheseri parmaklarıyla karıştırırken** sihirli satırlar onun gözlerini, elinde olmayarak, çekmişler ...

KŞ-37,11 Birdenbire erkek, genç kızı –gittikçe artan dermansızlığına ve **erkeğin yüzünü parçalarken** dökülen tırnaklarına rağmen vücudunu ocağın önünden ayırmayan genç kızı– boğazından yakaladı; ...

K-38,18 “Olur ya!” demeyin, iki kırlangıcın **ilkbaharda, herkes dört tarafa koşup çalışırken** bir söğüt dalında oturup yarenlik etmeleri gündelik işlerden değildir.

K-40,29 **Dünyanın geçiciliğinden, gökyüzünün sonsuzluğundan, sulardan ve diğer kuşların yaşayışlarından bahsederlerken**, gözleri birbirine hasretle bakar ...

K-41,2 **Dostluktan filan bahsederken**, sesleri titriyor gibiydi; yahut onlar böyle zannediyorlardı.

V-42,1 **Güneş, yüzüne yeşil yelpaze tutan mahcup bir kadın gibi iri yapraklı ağaçların arkasına saklanırken**, muhtelif milletlere mensup bir seyyah kafilesi – sarı otlardan yapılmış evleri arı kovanına benzeyen– bir zenci köyüne girdiler.

V-43,17 “Olmaz, o **çalgısını çalarken** hiç kimseyi istemez...”

V-43,31 **Sesler, birbirine giren yaprakları titreterek dağılırken** İngiliz seyyah:

V-46,2 “Lakin sevgilim!” dedi genç kız ve **bunu söylerken** elleri delikanlının avuçlarındaydı.

V-46,4 Eğer o, bana senden evvel gelirse, bil ki tek isteğim, **gözlerim hayata kapanırken** başucumda bir viyolonsel dinlemektir; bunu bana vaat ediyor musun?

V-48,14 **Öğrendiği parçayı akşam üzerleri latif üstadına tekrar ederken** onun ağzından çıkacak bir takdir sayhası kendisine en büyük iç genişliğini verirdi.

V-49,3 **Birkaç defa, üzerlerinde nota yazılı olan derileri karıştırırken,** eline geçen bu şarkıyı bir türlü öğretmiyordu.

V-49,15 Nihayet bir gün, **gene başka bir besteyi uzatırken,** kadının başı kucağına sessizce düşüverdi:

V-49,29 Elini uzattı ve **erkek o eli yakalayıp sakallarından süzülen yaşlara sürerek öperken,** kadının gözleri tekrar kapandı.

BSKH-51,6 **Biçilmiş tarlaların ortasında ıslak bir halat gibi parlayarak uzanan patikaya giderken,** karşı tepelerin birinde yüksek bir taş bina gözüme ilişti.

BSKH-57,32 **Hangi sebebin bu ihtiyar şamdanı kararttığını düşünürken,** kaybolan aleve benzeyen bir ışığın kafamın içinde parlamaya başladığını hissettim.

BSKH-59,2 Ve bunlar, adeta ses çıkaran bir şetaretle, **beraberce yanarlarken** aynı hissedilmeyen rüzgâr, hiçbir benzerlik sırasına bakmayarak, hepsini birer birer söndürüverdi.

BSKH-61,16 **Kemikten ibaret kolunu onları silmek için kaldırırken** oda birdenbire karardı.

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, **beni sessizce bekleyen odama giderken,** bu her akşamki yürüyüş beni sıkar, boğar ...

BDH-68,17 **Merdivenleri çıkarken** bacaklarına dikkat ettim.

BDH-68,23 **Oda kapısını anahtarla açmaya uğraşırken** içimde sevince benzeyen bir şey, sabırsızlık ve hırs vardı.

BDH-70,21 Dudaklarının kenarında o, **sokakta iken** gördüğüm, pişkin çizgiler yoktu.

BDH-72,37 Ve **bu eve girerken** içinden hiçbir tereddüt geçmesin:

BGH-76,3 **Bu adam vaktiyle gene böyle hem buharlı, hem yelkenli bir gemide süvariye,** kamarasında fitilli bir barut fıçısı dururmuş.

BGH-78,11 Biraz evvel **buraya doğru koşarken** kaptanın açık kapısından dışarı vuran et kokusu burnuna geldi.

BOH-83,8 **Onu devirirlerken** uzakta durup baktım.

K-86,17 **Dudu gelirken** bir iki kaz getirirse başgardiyanla müdüre vererek yerini değiştireceğini, koğuşun baş taraflarında, biti az, temizce bir yere geçeceğini söylüyordu.

K-89,20 **Sedye kapıdan çıkarken** gardiyan biraz ötede duran Dudu'ya sordu:

BF-91,14 **Takibe çıkarken**, “faili bulmadan gelerseniz gözüme görünmeyin!” diye yüzbaşı sıkı sıkı emirler vermişti.

BF-91,20 Birkaç kere de **sigara kâğıdı ve çakmaktaşı satarken** yakalanmıştı.

BF-92,1 Bunun için candarmalar İdris'i yakalayınca, muhtarla köy bakkalı, İdris'i vakadan bir gün evvel **İmamköy tarafına giderken** gördüklerini söylediler...

BF-92,17 İdris **dayak yerken**, köyü soyduğunu söylemişti.

3.15.3.6. "-r -mez " Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

V-49,18 O, **gözlerini açar açmaz** kuru otlardan ibaret olan yastığının altından “Sonbahar Şarkısı”nı çekerek:

BDH-70,19 **Kapıdan girer girmez...** Hah hah hah...

BGH-76,33 **Kapak açılır açılmaz** insanın yüzüne rüzgâra benzeyen bir ateş çarpıyor, deri kavrulur gibi oluyordu.

K-90,10 **Köye gelir gelmez** Dudu'yu candarmalar yakaladı.

3.15.3.7. “-dıkça/-dikçe” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan

KŞ-33,30 Evvelce fazilet diye baktığı şeylerin birer merasim ve gösterişten ibaret olduğunu ve asıl iyiliğe yalnız ahlak münakaşalarında veya akıllı nasihatlarda rastlanabildiğini, namuslu olabilmek için başkalarının namusuna dil uzatmanın, kirlenmeden yükselebilmek için temiz alınlara basarak çıkmanın yeter olduğunu ve daha buna benzer birçok şeyleri gördükçe şaşkınlığı büsbütün artıyordu.

K-40,22 **İçlerinde bu ayrılık korkusu büyüdükçe** bunu münasip bir şekilde diğerine söylemek için düşünmeye başladılar.

BSKH-51,24 **Yanına yaklaştıkça** insana sebepsiz bir ürkeklik veren binanın hiçbir mimariye uymayan acayip bir tarzı vardı:

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan **biz yürüdükçe** dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BF-91,10 Seke seke yürüyor, **ara sıra ayağı bir taşa takılıp sendeledikçe** candarmaların birisi koluna yapıştıyordu.

BF-91,26 **İdris köyde kaldıkça** candarmanın ayağı kesilmeyecekti.

3.15.3.8. “-dı mı/-di mi” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

BDH-65,24 **Bir kere de onlarla laubali oldunuz mu** size malik oldukları her şeyi verirler ...

3.15.3.9. “-alı/-eli, -dı...-alı/-di... -eli” Zarf-Fiil Ekleri ile Kurulan Zarf-Fiil Grupları

BGH-75,26 **Bu gemiye gireli** daha bir ay olmamıştı.

BGH-76,29 **Vapura girdi gireli** bir kere bile karnı doymamıştı.

3.16. Aitlik Grubu

Tablo 3.26. Aitlik Grubu

kelime veya kelime grubu (yalın hâl, ilgi hâli veya bulunma hâlinde) + ki
evde-ki
küçük çocuğun-ki
okul yolunda-ki

Muharrem Ergin, aitlik grubunu “...aitlik ekine dayanan bir kelime gurubudur. -ki âitlik eki ile ondan önceki bir kelime gurubunun yalın hâli, genitif veya lokatif hâli ile kurulur: tarihten önceki, yaşlı adamınki... misallerinde olduğu gibi. ...Kelime gurubu olarak tek başına zamir olan aitlik gurubu diğer kelime guruplarında veya cümlede zamir veya sıfat vazifesi görür” şeklinde açıklamıştır (Ergin, 2004: 384-385).

Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, aitlik grubunu şu şekilde açıklar: “Aitlik eki ‘-ki’ ile onun eklendiği kelime grubuna aitlik grubu denir. Bu grup aitlik, içinde bulunma ve bağıllık işlevleri taşır. ‘-ki’ eki yapım eki olmasına rağmen bazı çekim eklerinden (ilgi, bulunma) sonra gelmektedir. Bu yapı Türkçenin istisnai durumlarından biridir. Aitlik eki isimlerin yalın, bulunma ve ilgi halli ekleriyle kullanılabilir” (Özkan ve Sevinçli, 2008: 49).

Günay Karaağaç, bu grup için “Aitlik Öbeği” ifadesini kullanarak şu açıklamayı yapar: “Aitlik öbekleri, hiçbir niteleme ve ilişkilendirmenin yer almadığı yapımlık söz öbeklerindendir. Hiçbir ilişkilendirme veya nitelendirmenin yaşanmadığı bu öbekler, diğer yapımlık öbekler gibi, yalnızca bir bütün oluşturmalarıyla söz öbeği sayılırlar. Bir varlığı karşılamak üzere bir arada bulunan sözler topluluğudur. ... Aitlik ekinden önceki isim, tek söz olabileceği gibi isim yerine geçen herhangi bir söz öbeği de olabilir: çünkü, o garip yolcunun-ki, yolcu vapurunda-ki (adam) (Karaağaç,2011: 199-200).

Değirmen eserindeki aitlik grupları şunlardır:

3.16.1.1. İsim Unsuru Tek Kelimeden Oluşan Aitlik Grubu

D-13,10 Halbuki **döşemedeki** küçük kapağı kaldırıncı aşağıdan doğru sis halinde soğuk su damlaları insanın yüzüne yayılır...

D-13,13 **Yukarıdaki** tahta oluktan inen sular, kavak ağaçlarında esen kış rüzgârı gibi uğuldar, taşların kâh yükselen, kâh alçalan ağlamaklı sesleri kayışların tokat gibi şaklayışına karışır...

D-15,22 Ağaçların hıştırtısını bastıran bir gürültüyle değirmenin altından fıkırdayıp çıkan köpüklü sular iki sıra taze kavağın ortasından geçip **ilerideki** sazlıkta kayboluyordu.

D-16,28 Halbuki çalgı çalarken büyük gözlerde –**oradaki** kıvılcımları söndürmek ister gibi– bir nem belirmediğini, esmer yanaklarında –bir ateşe rastgelmiş gibi derhal kuruyan– birkaç ufak damlacığın yuvarlanmak istediğini görmüştük.

D-17,5 **Kasabadaki** efendiler ona akran muamelesi ederlerdi, fakat o davarlardan bizimle beraber koyun uğrular, düğünlerde bizimle beraber çalgı çalardı.

D-17,25 Vücudunu ve **ondaki** ayıbı her zaman örtmeye mecburdu...

KŞ-24,6 Yer ayaklarının altından itiyormuş yahut gökyüzü kendisini çekiyormuş gibi yukarıya uzanıyor; vücudunu insanlıktan ayıran bir buğu, hareketlerine **gökyüzündekilere** mahsus sarhoşluğu veriyordu.

KŞ-24,13 ... sonra **bahçedeki** beyaz güllerin, kan rengi karanfillerin, bıçak gibi keskin kokulu sardunyalardan, yaşmaklı bir kadına benzeyen zambakların, ince sapları üzerinde alevli bir meşaleyi hatırlatan lalelerin ve renkli maskeleriyle eski Yunan aktörlerini andıran hercaimenekşelerin üstüne konuyorlardı.

KŞ-26,31 **Korulardaki** sık ağaçların altını ve alçak duvarlı bahçelerde ay ışığının giremediği karanlık köşeleri gözetleyerek sonsuz veda monologlarını veya kıskanç âşıkların yeis dolu şikâyetlerini dinledi.

KŞ-29,5 Ve genç şairin gözünün önünde, tek yelkenli bir taka ile muazzam kalyonlara hücum eden, **sahildeki** kasabaları dehşet içinde bırakan iri palalı, çıplak kollu kabadayılar veya alçak küpeşteli alamanalar, aykırıseren cıvıklarla açık denizlere uzanarak mücevher ve esir yüklü tüccar gemilerini soyan gözü yılmaz korsanlar geçit resmi yapıyorlardı.

KŞ-30,26 O kadar çok seviyordu ve **şimdiki** ıstırabı o kadar büyüktü ki artık hiçbir şey onu yatıştırılmaz sanılırdı.

KŞ-31,12 Oraya koşmak ister gibi atılırken, **üzerlerindeki** gözyaşı hâlâ kurumayan yastıklara düştü.

KŞ-35,8 Şimdiye kadar hep sana koşmak için çırpındığı halde yenilmez bir gururun emirlerini dinlemeye mecbur olan kalbim bak, **içindekileri** anlatmak için acele ediyor.

KŞ-37,14 ... **kendininkilere** korkunç bir sebatla bakan büyük ve kanlı gözler hareketsiz kalıncaya kadar sıktı.

K-39,2 Fakat **bizimki** derin derin içini çekti ve sustu.

K-40,15 Bir gün çiçeklerden, bir gün yıldızlardan, bir gün **öteki** kırlangıçlardan bahsederlerdi.

K-40,19 Hiçbirisi bu korkusunu **ötekine** söylemeye cesaret edemiyordu.

BSKH-55,10 Kulenin en tepesinde olduğunu **tavandaki** camekânı, küçük kubbeden anlıyordum.

BSKH-55,12 Oda, **ötekilerin** büsbütün aksine olarak, çok güzel döşenmişti.

BSKH-55,18 **Uzaktaki** köşede, içerisinde biri yatıyormuş gibi kabarık duran bir yatak vardı, ...

BSKH-56,33 Ve ben, kurumuş yapraklar rengindeki sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra **uzaktaki** iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,36 Kimisi **benimki** gibi sönmüştü ve kimisi hâlâ kırmızı ve değişmez bir alevle parlıyordu.

BSKH-58,12 Şimdi, en yakınlarımı bile sokmadığım bu odada, gözlerimi **tepedeki** camlardan geçirerek yukarılara bakıyor, orada birdenbire sönen kandillerin alevlerini arıyorum...

BSKH-58,36 İçlerinde savaştan çıkmış bir kılıç gibi parlayan yenileri olduğu gibi, **mahzenlerdeki** yosunlu küplere benzeyen eskileri de vardı.

BDH-70,15 Yarısından çoğu hep **seninkine** benzeyen masallarla dolu.

BDH-71,34 O **sokaktaki** halin de ufak bir sarsıntıyla hemen kayboluverdi...

BDH-72,9 **Seninki** de bütün diğerleri gibi değil mi?

BGH-75,32 Ve **şimdiki** sahibi İstanbullu bir Yahudi, bu hurdayı Aden ile İstanbul arasında şilep olarak işletiyordu.

BGH-77,25 Kuvveti de yerindeydi; şu halde sırf bir tesadüf onu böyle, **ötekileri** öyle yapmıştı ha?

BGH-79,3 Kaptan ahçıya **kilerdeki** yarım koyunun derhal bunlara verilmesini söyledi.

BOH-80,12 Yalnız ağaçlar değil, **yerdeki** otlar, kuru yapraklar, çalılar, ağaçların gövdesine sarılan sarmaşık soyundan nebatlar, hatta kahverengi mantarlarla koyu yeşil yosunlar bile canlanmıştı.

BOH-80,20 Ara sıra ovaya kadar uzanarak **oradaki** mutlak sessizliği bile yırtan acı ve keskin bir feryat, arkasından bir boğuşma gürültüsü ve uzun hırıltılar, bu karanlıkla beraber canlanan şehre korkunç bir mahiyet veriyordu.

K-86,11 ... fakat Seyit'le arkadaşı Durmuş'tan gayrisi **kazadaki** müstantiğe para yedirip men'i muhakeme kararı almışlardı.

K-86,15 Evvela selam edip karısının hatırı şerifini sual ettikten sonra, kendisinin pek o kadar iyi olmadığından, **koğuştaki** yerinin pisliğinden ve bittin şikâyet ediyor, ...

3.16.1.2. İsim Unsuru Kelime Grubundan Oluşan Aitlik Grubu

3.16.1.2.1. İsim Unsuru İyelik Grubundan Oluşan Aitlik Grubu

D-15,19 İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değirmenin siyah kiremitli çatısını örtüyorlar ve **ön tarafındaki** geniş meydanı gölgeliyorlardı.

D-16,32 Çok konuşmaz, konuştuğu zaman da **içindekilerden** bize bir şey sezdirmezdi.

D-17,15 **Etrafındaki** şeylere, kendisiyle alışverişi yokmuş gibi, dümdüz bir bakışı ve dudaklarının kenarından dökülüyormuş gibi, isteksiz bir gülüşü vardı.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler kapının yanındaki taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, **iki tarafındaki** sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-22,17 Fakat derhal yüzümüzü yırtan, gözümüzü kör eden, **içindeki** ateşleri kum tanesi gibi etrafa saçan bir çöl fırtınası oluyor yahut bağrımıza işleyen bir bıçak haline geliyordu.

D-22,26 O dakikayı ömrümde unutamam adaşım; dışarıda fırtına arttıkça artmıştı, duvarlar sarsılıyor, **tepemizdeki** kiremitler uçuyordu.

KŞ-24,11 Çimenler üzerinde uçuşan beyaz kâğıtlar, ki bunlar **elindeki** şaheserin müsveddeleri, yüzüne sisten yaratılmış küçük kuşlar gibi dokunup geçiyorlar ve ...

KŞ-26,10 **İçimdeki** ateş, herkesin ısınmak için bana sokulmasına kâfiydi.

KŞ-28,12 Ve ona daha fazla alaka göstermek isteyerek **önlerindeki** küçük para kümesini bitiriveren bu kâmil ölmezlerden bazıları, eve hülyalı bir loşluk veren sönük kandilin ışığında, derin ve binbir renkli şiirlerini okudular.

KŞ-28,26 Köyün birinde, geniş yapraklı çınarların altında, rutubet kokan hasırlara oturarak, **tepelerindeki** saçları kazınmış buruşuk yüzlü ihtiyar saz şairlerini dinledi.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, deniz kenarındaki isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, **elindeki** minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-32,3 Bu vuzuh, korkunç bir karışıklığın **görmek kudretinden mahrum olan gözlerimizdeki** tecellisi de olabilirdi, ...

K-40,37 Bu dil, **onların içindeki** şeylere uygun değildi.

V-45,12 Ve menevişlerindeki manayı kimsenin okuyamadığı kahverengi gözler yalnız bir kişinin önünde kıvılcımlanacaktır.

BSKH-53,37 Etrafımızdaki duvarlardan biz yürüdükçe dökülen sıvaların gürültüsü, adımlarımızın boğuk sesine karışıyordu.

BSKH-54,33 ... kapıları yarı açık boş odalar, bıçak yarası gibi ince uzun pencereleri ve artık tepelerindeki birkaç yaprağı fark edilen siyah ağaçları tekrar görüyordum.

BSKH-55,6 Önümdeki adam eliyle bir kapağı kaldırdı.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının yüzlerce sene evvelki cetlerinden biri yazmış” dedi.

BSKH-57,34 Ve karşımdaki kandilin arkasında, ona benzeyen sayısı bellisiz kandiller sıralandığını gördüm.

BSKH-59,29 Vücudumdaki her yıkılış, kafamda yeni bir parlaklığa yol açıyor.

BSKH-60,38 Birdenbire tepemizdeki camları sarsan bir kahkaha attı:

BDH-66,2 Elleri bir kitapla beraber yattıkları, başılarındaki lambayı yaktıkları zaman, bahtiyar bir evlilik hayatının daima tekrar edilen saadetini hissederek.

BDH-67,23 Hatta yürüyüşümdeki, _ bakışımındaki tabiiyet ve sükûnetin içimdeki vukuatla yaptığı tezada, kendime bile hissettirmeden, kıs kıs gülüyordum.

BDH-73,14 Gözleri mahzunlaşmış, dudaklarındaki gülümseme silinivermişti.

BGH-74,4 İşte bunun için başaltındaki kamaradan çıkarak ocak vardiyasına giden genç bir ateşçi, gözlerini kapayıp öne doğru eğilerek koşuyor, ...

BGH-75,8 ... yarım saat uğraşarak bir kelime çıkarabiliyor, etrafındakileri güldürme bile sıkıyor, daha fazla da kendisi sıkılıyordu.

BGH-75,11 Başaltındaki kirli yatağında, geminin burnuna çarpan dalgaların uğultusunu dinler, onları uykusunda bile duyardı.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve ambar kapağındaki kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BOH-80,5 Yalnız arkamızdaki büyük ormanda, ağaçların üstüne atılmış kırmızı bir çuha gibi rüzgârla hafif hafif kıpırdıyordu.

BOH-81,1 Yanımdaki ihtiyar, dirseklerini dizlerine dayamış oturuyor ve sigara içiyordu.

BOH-81,35 Ben **onun içerisinde** vukuatı takip ediyor ve kurulması biten bir duvar saatinin rakkası gibi nasıl yavaş yavaş sükûnete geldiğini görüyordum.

BOH-84,28 Sonra hükümetin memuru **yanındaki** iki candarmaya bizi göstererek: ‘Sürün bunları ormandan dışarı!’ dedi.

BOH-85,19 **İçlerindeki** hırsı böylece söndürmeye çabalamışlar... Zavallılar.

K-87,18 Evde **dört yaşındaki** oğlundan başka kimsesi yoktu.

K-89,17 Başgardıyan da **elindeki** bir kâğıdı gardıyanlara ve bazı mahkûmlara imzalatıyordu.

3.16.1.2.2. İsim Unsuru İsim Tamlamasından Oluşan Aitlik Grubu

D-15,6 Sırtlarında beyaz ve kısa bir gömlekten başka bir şeyleri olmayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve **sose yolunun kenarındaki** hendeklerde yuvarlanıyorlardı.

D-17,8 Hemen her akşam **değirmenin önündeki** meydanlıkta toplanıp ahenk yapıyorduk.

D-18,4 **Değirmenin kapısı yanındaki** taş sedire saatlerce oturup meydana eşelenen tavuklara yahut kocaman çınarın kıpırdayan yapraklarına yarı yumuk gözlerle bir bakışı vardı ki, adamı ağlamaklı ederdi.

D-18,26 Değirmencinin köye indiği günler **kapının yanındaki** taş sedirde kızla beraber oturduğunu ve tırnaklarını, parçalamak ister gibi, iki tarafındaki sert kayada gezdirdiğini görünce, bu işin böyle gitmeyeceğini anladım...

D-21,26 Değirmenci ve kızı **duvarın dibindeki** sedire oturmuşlardı.

KŞ-26,18 Ve genç şair bir ay **şehrin etrafındaki** ormanları dolaştı, ...

KŞ-28,34 ... ve kendilerine uykuda baskın veren yirmi tane düşmana, hiçbir silahın işlemediği dev gibi vücutlarıyla saldırarak onları **sansarın önündeki** civcivler gibi dağıtıyorlardı.

KŞ-29,1 Ve başka bir köyde, **deniz kenarındaki** isli bir kayıkçı kahvesinde küçük boylu, seyrek bıyıklı bir âşık, elindeki minimini kemeçle binbir türlü korkunç ve hayret verici deniz maceralarını haykırıyordu.

KŞ-31,3 **Gökyüzünün en uzak yerindeki** birer yıldız gibi kırpışan gözlerinin önünde kapkaranlık bir saha uzanıyordu: ...

KŞ-34,16 Ve o bu satırlardaki kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– **gözlerinin kenarındaki** derin çizgilerden işledi.

KŞ-35,27 Kızın gözleri, **kafasının içindeki** herhangi bir ateşten kaçarak dışarı fırlamak isitiyormuş gibi yanıyordu.

K-38,8 Bir erkek kırlangıç geldi, **dişinin karşısındaki** dala kondu.

K-41,25 Fakat ikisi de **küçük derenin kenarındaki** söğüdü ve orada geçirdikleri güzel ilkbaharı ve yazı unutmadılar.

V-42,8 ... eline, üzerine işlemeli büyük yayını alarak maiyetiyle beraber **köyün ortasındaki** meydanda bekledi.

V-43,27 Ormana girince reis durdu ve on adım kadar ileride, **geniş gövdeli baobap ağaçlarının altındaki** karaltıyı gösterdi: “İşte!..”

V-44,10 Ay ışığı **ormanın içindeki** ufak bir meydanlığı aydınlatınca, etrafına taşlar dizilen bir toprak yığınının dayadığı viyolonseli gözlerini kapayarak çalan adamı daha iyi gördüler.

V-46,27 Ve **dalgaların kıvrımlarındaki** köpükler, sulara sürünerek uçan beyaz kuşlar gibiydi.

BSKH-52,5 Tam **kapının üstündeki** odanın dışarıya doğru cumba şeklinde yaptığı bir çıkıntı da bu kandilin kulpuydu.

BSKH-56,33 Ve ben, **kurumuş yapraklar rengindeki** sarı ve kalın sahifelerde eski, fakat keskin bir el yazısını, gözlerimi ara sıra uzaktaki iskelete çevirerek ve yanımda, başına vuran kırmızı ışıkla, akşamı seyreden bir sfenks gibi duran adama bakarak merak ve sonra hayretle okudum:

BSKH-57,8 Ve bunun için çenemi avuçlarıma ve kollarımı dizlerime dayar, gözümü yere veya ufka çevirerek **gördüklerimin daha ötesindeki** şeyleri de bilmek isterdim.

BSKH-58,20 **Bataklık kenarlarındaki** çürük sazların rutubetli ve ekşi kokusunu dağıtan kalın yapraklar parmaklarının altından bahtiyar bir günün saatleri gibi çabucak geçiyorlardı.

BSKH-61,14 **iskelet halindeki** başının neresinden çıktığına şaşıtığım iki damla yaş, gözlerinin derin çukurlarından aşağıya doğru yuvarlanıyordu...

BSKH-61,18 **Masanın üzerindeki** kandilin kırmızı alevi, hiç küçülmeden ve titremeden, yavaşça yok oluvermişti.

BDH-65,16 Mesela, **masanın kenarındaki** ucu kırık mermer tütün tablasını belki yüz defa üstten, alttan, sağdan, soldan tetkik etmiş, ...

BDH-67,37 **Dudaklarının kenarlarındaki** buruşukluklara, pişkin gülüşüne rağmen, on altı yaşlarından hiç de fazla görünmüyordu.

BDH-68,32 ... yarı kucağımda ve yarı sürükleyerek **duvar kenarındaki** kanapeye götürdüm.

BDH-70,20 Yaşlar **gözlerinin kenarındaki** siyahlığı, hatta bütün yüzünü yıkamışlardı.

BDH-72,20 Ben de **avucumun içindeki** yumruklarını sıkıyor, elimi saçlarında usulca gezdiriyordum.

BGH-74,7 Fakat **fırtınanın önündeki** gemi cezbeli bir derviş gibi kendini dört tarafa çarpıyor...

BGH-74,14 Zaten **cocuğun dilindeki** kekemelik, okumasına engeldi.

BGH-75,23 Ve, hiçbirisi okumak yazmak bilmeyen bu adamların arasında, dört senelik tahsil ve **yatağının başucundaki** birkaç kitap, ona başka bir mevki veriyordu.

BGH-76,9 ... sonra açıkgöz bir miço, geceleyin herifi gözetleyerek, **fıcının arka tarafındaki** musluktan bardak bardak şarap doldurup içtiğini görmüş ve iş meydana çıkmış.

BGH-76,17 İşte bizim on dokuz yaşındaki genç ateşçimizin sıcak rüzgârdan boğulmamak için eğilerek koştuğu ve bu sırada düşmemek için küpeşteye ve **ambar kapağındaki** kahve çuvallarına sarıldığı gün, bu sade suya bakla bütün tayfanın canına tak demişti ...

BOH-84,1 **Sansarın ağzındaki** bir pilicin, yahut kesilmek üzere olan bir koyunun son çırpınışlarıydı bunlar, delikanlı...

BOH-84,11 Onun sözlerini, **orkestra içindeki** bir flütün diğer aletlerin sesinden ayırt edilmeyen sesi gibi karışık duyuyordum.

BOH-84,26 Bizim yanımızdan geçip gittiler, **amelenin başındaki** adamla konuştular.

K-86,22 Bu esnada öğretmen **Dudu'nun göğsündeki** gölgeli yolu biraz daha aşağılara kadar takip etmek imkânını buldu.

K-87,1 Dudu **okulun kenarındaki** gübrelikte yuvarlanan oğlu Hüsnü'yü elinden tutarak düşünceli düşünceli evine döndü; ne yapacağını bilmiyordu.

3.16.1.2.3. İsim Unsuru Sıfat Tamlamasından Oluşan Aitlik Grubu

D-16,3 Biz bu güzel kabulden cesaret alarak, **biraz ötedeki** zeytin ağaçlarının arasında çadırlarımızı kurduk.

D-16,6 Çalgıcılarımız **yarım gün uzaktaki** köylerden bile düğüne çağırılıyorlardı.

D-16,14 Baş, geniş omuzlarının üstünde **bir arapatındaki** gibi dik dururdu ve bir arapatı ondan daha çevik değildi...

D-16,25 Ne **geçtiğimiz Türkmen köylerindeki** al yanaklı güzeller, ne de ince dudaklı Çingene kızları onun bakışlarını bir andan fazla üzerlerinde alıkoyabilirlerdi...

D-21,18 **Karşı tepedeki** palamut ormanına birbiri arkasına yıldırımlar düşüyor, iri damlalar zeytin ağaçlarının siyah yapraklarını garip tıptırlarla oynatıyordu.

D-21,23 Hepsinin birden çıkardığı yırtıcı gürültü yağmurun **alçak tavadaki** kesik hıçkırığına karışıyor, birbirini kovalayan gök gürültüleri bu korkunç ahengi tamamlıyordu.

KŞ-31,1 ...bir şeyi kucaklamak ister gibi yumuşak bir hareketle ileri ve biraz yukarı uzanan kolları **bir mayıs gecesindeki** hilali andırıyordu.

KŞ-31,30 Ne **bir nebattaki** karmakarışık, anlaşılmaz değişmeler, ne **bir hayvandaki** içinden çıkılmaz ve dehşetli yaşayış hareketleri, ne **bir dimağdaki** kökü bilinmez hisler ve düşünceler...

KŞ-34,16 Ve o **bu satırlardaki** kelimeleri –vakit vakit bir sabah yıldızının belirsiz ışığı gibi ince, felaketin gözleri kadar keskin, yalanın dudakları kadar yumuşak ve bir çocuk rüyası kadar tatlı sesler veren kelimeleri– gözlerinin kenarındaki derin çizgilerden işledi.

BSKH-53,15 ...ve **bir insanın**kinden ziyade ince bir eldiven giydirilmiş bir iskeletin eline benziyordu.

BSKH-54,29 Sonra gene **o mayi halindeki** karanlık, gene kopup düşen sıvaların haykırışı...

BSKH-56,28 **Orta yerdeki** masaya doğru yürüyerek orada, kandilin önünde açık duran siyah kadife kaplı ince bir kitabı aldı.

BDH-65,2 Öyle zamanlarım olur ki, beni sessizce bekleyen odama giderken, bu **her akşamki** yürüyüş beni sıkır, boğar ...

BDH-65,6 Evin kapısını **her akşamki** gibi anahtarla açmak, sonra kapamak, karanlık koridorda yavaşça ilerlemek, ...

BDH-65,18 ... elime alarak saatlerce **kırık yerdeki** ince damarları ve pürüzleri seyretmişimdir.

BDH-67,9 Bir gün **haftalık bir mecmuadaki** bir çorap reklamı şiddetle gözlerimi buğulandırdı...

BDH-69,9 **Orta yerdeki** masanın üstüne sıçrayarak oturdum.

BGH-76,36 Ve **bir tenceredeki** kaynar su gibi fıkırdıyor, aynen onun gibi buhara benzeyen beyaz dumanlar saçıyordu.

BOH-82,36 Fakat **bu isteki** geriliğimizden istifade ederek bizi eli böğründe bırakmak revayihak mıydı?

K-87,27 **Komşu bahçedeki** çitin arkasından başka kazlar cevap verdiler.

K-88,21 **Biraz ilerideki** pencereden bir avuç kadar gökyüzü görünürdü: Masmavi...

3.16.1.2.4. İsim Unsuru Edat Grubundan Oluşan Aitlik Grubu

KŞ-28,4 Ve diğer bir şehirde, gür beyaz kaşlı, damarlı elli meşhur biyoloji âlimleri genç şaire karıncaların **öğleden sonraki** yaşayışları hakkında yeni nazariye ve tahminleri ihtiva eden yirmi muazzam ciltlik kitaplarını hediye ettiler.

BSKH-56,30 “Bunu, yanımızdaki kadının **yüzlerce sene evvelki** cetlerinden biri yazmış” dedi.

SONUÇ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, Sabahattin Ali'nin “Değirmen” adlı eserinin ilk 93 sayfasındaki ilk 10 öykü olan “Değirmen, Kurtarılamayan Şaheser, Kırlangıçlar, Viyolonsel, Birdenbire Sönen Kandilin Hikâyesi, Bir Delikanlının Hikâyesi, Bir Gemici Hikâyesi, Bir Orman Hikâyesi, Kazlar, Bir Firar” adlı öykülerde geçen kelime grupları tespit edilmiştir.

Dil bilgisi alanında söz dizimi ve kelime grupları konusunda adlandırma ve tasnifte farklı görüşler bulunmaktadır. Bu sorundan dolayı çalışmamızda esas aldığımız kaynaklardaki ortak görüşler doğrultusunda kelime gruplarını ele alıp değerlendirdik.

Çalışmamızda araştırmacıların pek çoğunun sıfat tamlaması ve bazılarının da zarf grubu kabul ettiği “en /daha + isim unsuru” şeklindeki yapıları, biz “derecelendirme grubu” olarak ele almayı uygun gördük. Çoğu tez çalışmasında araştırmacıların kelime grubu kabul etmediği “onlar da, sen dahi” gibi yapıları da “kuvvetlendirme grubu” olarak ele almayı uygun bulduk ve biz çalışmamızda örnek aldığımız tasnife ek olarak kuvvetlendirme grubunun sadece edat veya ünlemlerin ifadenin sonuna gelmesiyle değil pekiştirme unsurlarının başa gelmesiyle de oluşabileceği görüşünü sunduk. Sadece pekiştirme-kuvvetlendirme konusunda bahsi geçen birtakım kullanımları da ekleyerek bu yapıların bir kelime grubu oluşturabileceğini düşündük ve bu kelime grubunu kuvvetlendirme grubu başlığı altında “pekiştirme unsurunun kelime grubunun başında yer almasıyla oluşan kuvvetlendirme grubu” olarak ele aldık. Bu görüşümüzün kelime grubu konusunda yapılacak çalışmalarda değerlendirilebileceği ümidini taşımaktayız.

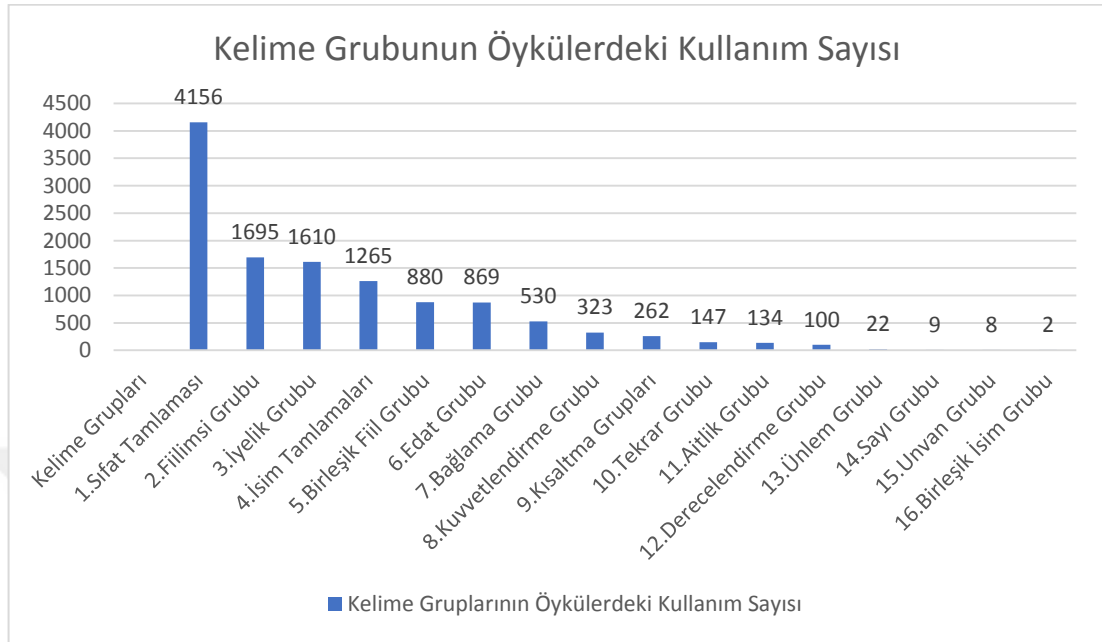
Çalışmamızda eserlerdeki kelime gruplarının tespitinde söz diziminden hareketle en büyük kelime grubunu esas aldık ve en büyük kelime grubundan en küçüğüne kadar bütün kelime gruplarını belirlemeye çalıştık. Tezimizdeki kelime grupları ve kullanım oranları hem sayısal hem grafik olarak aşağıda sunulmuştur.

Tezimizde tespit edilen kelime gruplarının sayısı ve oranı şu şekildedir:

Tablo 3.27. İncelenen Öykülerde Tespit Edilen Kelime Gruplarının Sayısı ve Oranı

Kelime Grupları	Kelime Grubunun Eserdeki Kullanım Sayısı	Kelime Grubunun Kullanım Oranı (%)
1.Sıfat Tamlaması	4156	%34,60
2.Fiilimsi Grubu (sıfat-fiil grubu: 978, zarf-fiil grubu: 377, isim-fiil grubu: 340)	1695	%14,11
3.İyelik Grubu	1610	%13,40
4.İsim Tamlamaları	1265	%10,53
5.Birleşik Fiil Grubu	880	%7,33
6.Edat Grubu	869	%7,23
7.Bağlama Grubu	530	%4,41
8.Kuvvetlendirme Grubu (Kuvvetlendirme Grubu: 262; Kelime Grubunun Başında Yer Alan Kuvvetlendirme Grupları: 61)	323	%2,69
9.Kısaltma Grupları	262	%2,18
10.Tekrar Grubu	147	%1,22
11.Aitlik Grubu	134	%1,12
12.Derecelendirme Grubu	100	%0,83
13.Ünlem Grubu	22	%0,18
14.Sayı Grubu	9	%0,07
15.Unvan Grubu	8	%0,07
16.Birleşik İsim Grubu	2	%0,02
Toplam	12.012	%100

Tablo 3.28. Kelime Grubunun Öykülerdeki Kullanım Sayısı Grafiği

Çalışmamızda, grafikte de görüldüğü üzere en fazla sıfat tamlaması, fiilimsi grubu ve iyelik grubu tespit edilmiştir. Bunları da isim tamlaması, birleşik fiil ve edat grubu izlemektedir. En az tespit edilenler ise sayı grubu, unvan grubu ve birleşik isimler olmuştur.

Çalışmamız sonucunda kelime grupları ile ilgili çıkarımlarımız şunlardır:

- Öykülerde sadece birleşik fiil grubu içerisinde yardımcı fiili “eyle-” olan birleşik fiil ve yaklaşma fiili dışında bütün kelime gruplarına yer verilmiştir. Bu durum, yazarın güçlü anlatımı ve ifade zenginliğini ortaya koymaktadır.
- Kelime grubu kapsamında incelenen öykülerde en çok tespit edilen kelime grubu, 4156 kullanım sayısı ve %34,60 kullanım oranıyla sıfat tamlamaları olmuştur.

Yapısı bakımından en çok kullanılan sıfat tamlamaları şu şekildedir:

Sıfat Unsuru Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlamaları 460,

İsim Unsuru Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlamaları 804.

Farklı yapılarda, özellikle de sıfat unsurunun sıfat-fiil olduğu yapılarla fiilimsinin de anlatım gücünden yararlanılarak zengin tasvirler kullanıldığı görülmüştür. Böylece yazar, kısa bir anlatım türü olan öyküde de anlatımı zenginleştirmekte ve farklı duyulara seslenerek okuyucuyu öykünün içinde yaşatmaktadır.

- Sıfat tamlamalarından sonra en çok tespit edilen kelime grubu, 1695 kullanım sayısı ve %14,11 kullanım oranıyla fiilimsi gruplarıdır. Fiilimsiler yüklemde, fiillerde olduğu gibi yargı bildirmeseler de fiilden türetildiklerinden hem cümle kurma eğilimi olan hem de isme özgü nitelikler taşıyan yapılar olduğu için bu kelime gruplarının çok kullanılması öykülerin anlatımında ifade kolaylığı ve zenginliği sağlamıştır.

Fiilimsi türlerinin kullanım sayısı şu şekildedir :

İsim-fiil grubu 340,

Sıfat-fiil grubu 978,

Zarf-fiil grubu 377.

Bu sonuca göre en çok sıfat-fiilerin kullanılıyor oluşu, kelime grubu olarak yine sıfatları ön plana çıkarmaktadır. Bu durum gösteriyor ki yazarın anlatımında tasvirler ve tasvirlerin yanında hareket unsuru da oldukça önemli bir yere sahiptir.

- İyelik grupları da 1610 adet kullanım sayısı ve %13,40 kullanım oranıyla öykülerde en fazla kullanılan 3.kelime grubudur.

Yapısı bakımından en çok kullanılan iyelik grubu, 469 kez kullanımla “Tamlananı Tek Kelimedden Oluşan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları”dır.

Sonrasında “Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları” 241 ve “Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Tamlayanı Düşmüş İyelik Grupları” da 201 kez kullanılmıştır. Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları’ndan da en çok “Tamlananı Tek Kelime Olan Tamlayanı İfade Edilmiş İyelik Grupları” 66 kez kullanılmıştır. Daha ziyade tamlayanı düşmüş iyelik gruplarının kullanılması, tamlanan unsurdaki iyelik ekinin tamlayan unsur olan şahıs zamirinin anlamını üzerinde taşıması dolayısıyla

yazarın sözde yinelemeye çok başvurmadığını göstermektedir. Bu kullanımda da yapı olarak sıfat ve sıfat-fiille kurulan iyelik gruplarına geniş yer verildiği görülmektedir.

- İsim tamlamaları, 1265 kullanım sayısı ve %10,53 kullanım oranıyla öykülerde en fazla kullanılan 4.kelime grubudur.İsim tamlamalarından 873'ü belirtili isim tamlaması ,388'i belirtisiz isim tamlamasıdır.

Yapılarına göre en çok kullanılan isim tamlamaları şu şekildedir:

“Unsurları Tek Kelime Olan Belirtili İsim Tamlamaları”ndan Tamlayanı veya Tamlananı İsim Olan Belirtili İsim Tamlaması : 154

“Tamlayanı Kelime Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları”ndan Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları : 253

Tamlayanı İyelik Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları :135

Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması :134

Tamlananı Sıfat-Fiil Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması : 87

Belirtisiz İsim Tamlamaları’nda da “Unsurları Tek Kelime Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları” Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtisiz İsim Tamlaması : 288

Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması :56

Yapılarına göre bu kullanım sayıları,öykülerin genelinde en çok kullanılan kelime gruplarını yansıtmaktadır.

- Kuvvetlendirme Grubu’nun 323 kullanım sayısı ve %2,69 kullanım oranı bulunmaktadır. Çalışmamızda bu kelime grubu, Kuvvetlendirme Grubu başlığıyla, 262 ve Kelime Grubunun Başında Yer Alan Kuvvetlendirme Grupları başlığı şeklinde 61 kullanım sayısıyla yer almaktadır.

Çalışmamızda pekiştirme unsurunun ifadelerin başında ve sonunda yer almasıyla oluşan yapıların kuvvetlendirme grubu olarak adlandırıldığı bu kelime grubunun kullanım oranı, yazarın ifadesinde pekiştirmenin önemini ortaya koymaktadır.

- Kısaltma grupları da 262 kullanım sayısı ve %2,18 kullanım oranıyla öykülerde yer almaktadır.

Kısaltma gruplarından en çok kullanılanı, 103 kullanım sayısı ile Uzaklaşma Grubu'dur. Diğer kısaltma gruplarının da kullanım sayısı şu şekildedir :

Uzaklaşma Grubu : 103

Bulunma Grubu :50

Kalıplaşmaya Elverişli Olmayan Kısaltma Grupları :41

Yaklaşma Grubu :26

İsnat Grubu :25

Vasıta Grubu :11

Yükleme Grubu :1

İlgi Grubu 5.

- Öykü gibi kısa edebî türlerde cümleler de romana göre daha kısa olmaktadır. Fakat biz bu öykülerde birçok kelime grubunun bir arada bulunduğu, bağlaçların da kullanımıyla uzun cümlelere çokça yer verildiğini gördük. Bu durum anlatımı güçleştirmemiş, aksine hikayelerin zihnimize canlanmasını sağlayan tasvirlerin kullanılmasında akıcı, doğal bir üslupla anlatıma zenginlik katmıştır.
- Öykülerde, 3 adet Farsça isim tamlaması ve 1 tane de Farsça sıfat tamlaması kullanılmıştır. Bu tamlamalar, isim ve sıfat tamlamalarının içinde alt başlıkta gösterilerek yapı bakımından diğer kelime gruplarıyla bağlantılarına göre de belirtilmiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında yazılan ilk öyküler olmasına rağmen bu öykülerde az sayıda Farsça tamlama kullanılması, yazarın üslubunun açık oluşunu ortaya koymaktadır. Bu durum, eserlerinin günümüz okurlarınca daha rahat anlaşılmasını sağlayacak bir özelliktir.

- Yazarın açık, sade bir anlatımı benimsemesinin yanında öykülerin konusunun genel olarak köy ve kasabalarda geçmesine de rağmen ağız özelliklerine ve argo sözlere yer vermediği görülmüştür.
- Ünlem grubu, 22 kullanım sayısı ve %0,18 kullanım oranıyla öykülerde en az kullanılan 4. kelime grubudur. Bu durum,yazarın diyalogdan ziyade olay anlatımına yer verdiğini göstermektedir. Çünkü seslenme edatı ile oluşturulan ünlem grubu, anlatımda genel olarak kahramanların konuşturulduğu yerlerde geçmektedir.
- İncelenen öykülerde en az kullanılan kelime grupları ise 8 kullanım sayısı ve %0,07 kullanım oranıyla unvan grubu ile 2 kullanım sayısı ve %0,02 kullanım oranıyla birleşik isimlerdir. “Toplumcu gerçekçilik” anlayışının önemli isimlerinden kabul edilen yazar olarak bakıldığında bu kelime gruplarının az kullanılması dikkat çekmektedir. Bunda, ilk öykülerinin romantik ve bireysel bir nitelik taşımasının etkili olduğunu düşünmekteyiz. İlk öykü kitabı olan Değirmen eserinden sonra Anadolu gerçekçiliği başlayan yazarın, sonraki eserlerinde unvan grubu ve birleşik isimleri daha çok kullanmış olabileceği kanaatindeyiz.

Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından Sabahattin Ali’nin Değirmen eseri üzerinde yaptığımız bu kelime grubu çalışması; onun Türkçeyi kullanma tarzı, üslubu ve dünyasıyla ilgili önemli bilgiler elde etmemizi sağlamıştır ve bu çalışmayla yazarın kelime gruplarını büyük bir ustalıkla kullanarak öykülerine güçlü bir anlatım, ifade zenginliği kattığı ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak, tezimizde kelime gruplarının yapıları bakımından kullanımı, bağlam açısından cümle içerisinde gösterilerek bu kelime gruplarının kullanım sayısı ve oranı tespit edilmiştir. Böylece kelime gruplarının Türkçedeki kullanım tarzı ve zengin bir anlatım sağladığı ortaya konularak bu alandaki çalışmalara ve Sabahattin Ali’nin eserleri üzerine edebiyat alanına göre az sayıda olan dil bilgisi çalışmalarına da katkı sağlayarak yazar ve eserlerinin daha iyi anlaşılıp değerlendirilebileceği inancındayız.

KAYNAKÇA

AKSAN, Doğan (2015)	Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim ,6. bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
ALANGU, Tahir (1959)	Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman: Antoloji / Cilt:1 1919-1930 , İstanbul, İstanbul Matbaası.
ALİ, Sabahattin (2016)	Değirmen , 27. bs., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
ALİ, Sabahattin (2016)	Kağnı/ Ses/Esirler , 14. bs., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
ALİ, Sabahattin (2016)	Yeni Dünya , 19. bs., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
ALİ, Sabahattin (2016)	Sırça Köşk , 33. bs., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
BANGUOĞLU, Tahsin (1986)	Türkçenin Grameri , Ankara, 2. bs., Türk Dil Kurumu Yayınları.
BEZİRCİ, Asım (1979)	Sabahattin Ali: Hayatı /Hikâyeleri /Romanları , 2. bs., İstanbul, Gözlem Yayınları.
BİLGEGİL, M. Kaya (1982)	Türkçe Dilbilgisi ,2. bs., İstanbul, Dergâh Yayınları.
BOZKURT, Fuat (1995)	Türkiye Türkçesi , İstanbul, Cem Yayınevi.

DELİCE, İbrahim (2012)	Türkçe Sözdizimi , 4. bs., İstanbul, Kitabevi Yayınları.
DENY, Jean (1941)	Türk Dili Grameri, (Osmanlı Lehçesi) , Çeviren: Ali Ulvi Elöve, İstanbul, Maarif Matbaası.
DİZDAROĞLU, Hikmet (1976)	Tümce Bilgisi , Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
ESEN, Nüket, SEYHAN, Nezihe (2016)	Mahkemelerde / Sabahattin Ali , 8.bs., İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
ENGİNÜN, İnci (2001)	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı , İstanbul, Dergâh Yayınları
ERGİN, Muharrem (2004)	Türk Dil Bilgisi , İstanbul, Bayrak Yayınları.
GENCAN, Tahir Nejat (1966)	Dilbilgisi , Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
HATİPOĞLU, Vecihe (1972)	Türkçenin Sözdizimi , Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
KAPLAN, Mehmet (2003)	Hikâye Tahlilleri , 9. bs., İstanbul, Dergâh Yay.
KARAAĞAÇ, Günay(2011)	Türkçenin Söz Dizimi , 4.bs., İstanbul, Kesit Yayınları.
KARAAĞAÇ, Günay(2013)	Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü , Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

KARAHAN, Leyla (2008)	Türkçede Söz Dizimi , 19. bs., Ankara, Akçağ Yayınları.
KERİMOĞLU, Caner (2006)	“Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Söz Dizimi ile İlgili Kabuller Üzerine I (Kelime Grupları)”, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi No:20, s. 106-118, (Çevrimiçi) http://dergipark.gov.tr/download/article-file/235058 , 15 Ocak 2019.
KHAN, Hamed (2014)	“Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye Adlı Eseri Üzerine Bir Söz Dizimi (Kelime Grupları) İncelemesi”, Yüksek Lisans Tezi , İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
KORKMAZ, Ramazan (1997)	Sabahattin Ali İnsan ve Eser , İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
KORKMAZ, Ramazan (2018)	“Sabahattin Ali (Şubat 1907-2 Nisan 1948)”, Hece Dergisi Sabahattin Ali Özel Sayısı , Özel Sayı: 35, Yıl: 22 Sayı: 253 Ocak, Ankara, s. 21-35.
KORKMAZ, Zeynep (1992)	Grammer Terimleri Sözlüğü , Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
KORKMAZ, Zeynep (1998)	“Türkçede Birleşik Fiiller ve Anlam Kaymaları”, Türk Dili , 2. Sayı: 559 Temmuz, Ankara, s. 4-5.
KORKMAZ, Zeynep (2014)	Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi , 4.bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.

KUTLU, Mustafa (1947)	Sabahattin Ali , İstanbul, Dergâh Yayınları.
SÖNMEZ, Sevgül (2009)	A'dan Z'ye Sabahattin Ali , İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
ŞİMŞEK, Rasim (1987)	Örneklerle Türkçe Söz Dizimi Tümceler-Belirtme Öbekleri-Çözümleme , Trabzon, Trabzon İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları.
TOPALOĞLU, Ahmet (1989)	Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü , İstanbul, Ötüken Yayınları.
TÖREN, Hatice (2002)	“Sona Gelen Edatlarla Teşkil Edilen Bir Kelime Grubu:Kuvvetlendirme Grubu”, İlmî Araştırmalar 13 , İstanbul, s.175-182, (Çevrimiçi) http://dergipark.gov.tr/download/article-file/73413 , 10 Şubat 2019.
ÖZKAN, Mustafa, ESİN, Osman, TÖREN, Hatice (2001)	Yüksek Öğretimde Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım , İstanbul, Filiz Kitabevi.
ÖZKAN, Mustafa (2004)	Tarih İçinde Türk Dili, 3.bs., İstanbul, Filiz Kitabevi.
TUNA, Osman Nedim (1986)	Türkçenin Sayıca Eş Heceli İkilemelerinde Sıralama Kuralları ve Tabii Bir Ünsüz Dizisi”, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten , 1982-1983, s. 163-228, (Çevrimiçi) http://turkoloji.cu.edu.tr/makale-sistem/tum_list.php?t=tum&psearch=Osman%20Nedim%20Tuna , 2 Şubat 2019.

Türkçe Sözlük (2011)	11. bs., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları.
YAVUZ, Kemal, YETİŞ, Kazım, BİRİNCİ, Necat (1996)	Üniversite Türk Dili ve Kompozisyon Dersleri , İstanbul, Bayrak Yay.
YAZAR, Mehmet Behçet (1938)	Edebiyatçılarımız ve Türk Edebiyatı , İstanbul, Kanaat Kitabevi.
YELTEN, M., AÇIKGÖZ, H. (2005)	Kelime Grupları , İstanbul: Doğu Kütüphanesi.
Çevirimiçi:	
http://lugatim.com/	
https://www.nisanyansozluk.com/	
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts	